

3 1761 04437 7653

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO

by

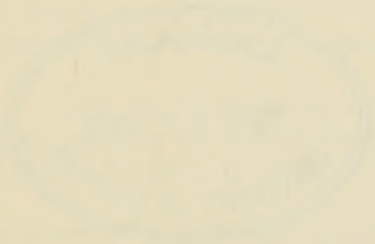
HARRY & FLORENCE
TOPPER

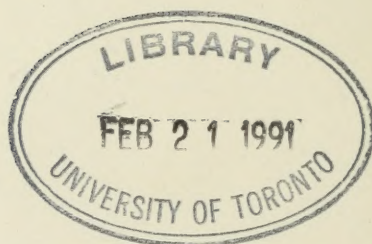

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

קלוגער, קלוגער מיידעל! המ! האָט זי פאַרטגעזעצט — אָדער...
 אָדער ס'קען געבען... ס'קען געבען, אז איהר אליין האָט פאַרראַסען,
 וואָס דו קומסט ניט, נור זי האָט אויסגערעכענט, אז אזוי טאָר מען
 צו אַן אידיאָט ניט שרייבען, ווייל ער קען דאָס אָננעהמען בוכשטעב-
 ליד, ווי ס'איז געשריבען געוואָרען. וואָס הערסטו זיך אונטער? האָט
 זי א געשריי געטאָן, כאַפּענדיג זיך, אז זי האָט זיך אויסגערעדט —
 זי דאַרף האַבען אזא לץ ווי דו, שוין לאַנג ניט געזעהן, אָט פאר וואָס
 זי לאַדעט דיך איין! און איד בין צופרידען, צופרידען, וואָס זי וועט
 דיך איצט געהמען אויף איהרע ציינדעלאך. צופרידען! דו ביזט עס
 ווערטה! און זי קען, אַה, ווי זי קען!

ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא איז געשטאַנען ווי א געליימטע, נור
זי האָט נאַכגעדרענקט.

— וואָס האָט זי צוגעשיקט? וועמען האָט זי צוגעשיקט?
דורכ'ן אינגעל? ווערטערליך? האָט זי מיט אמאָל ווידער אויסגע-
שריען.

— איד האָב ערהאַלטען א צעטעלע, האָט געזאָגט דער פירשט.
— וואו? ניב אָהער! שוין!

דער פירשט האָט א וויילע געטראַכט, פונדעסטוועגען האָט ער
ארויסגענומען פון דער וועסטעל-קעשענע א שטיקעל פאַפיר אויף וועל-
כען ס'איז געווען אַנגעשריבען:

„פירשט לעוו ניקאָלאַיעוויטש! ווען נאַכדעם אלעמען וואָס ס'האָט
פאַסירט, וועט איהר מיד וועלען איבערראשען מיט א באַזוך אין אונ-
זער דאָטשע, טאָ זייט זיכער, אז מיד וועט איהר ניט טרעפּען אין דעם
צאָהל פון די דערפרעהטע. אַגלאַיאַ עפאַנטשינאַ.“

ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא האָט א וויילע געטראַכט; דערנאָך
האָט זי זיך פלוצלינג א וואָרף געטאָן צום פירשט, איהם געכאַפט
פאַר'ן האַנט און אוועקגעשעלעפט נאָך זיך.

— גלייך! קום! אומישנע שוין, די מינוט! האָט זי אויסגע-
שריען אין אַן אַנפאַל פון אונגעוועהנליכער אויפּרענונג און אומגע-
דולד.

— אָבער איהר אונטערוואַרפט דאָך מיד...

— אונטער וואָס? אומשולדיגער פראַסטאַק! פונקט ווי עס וואָלט
גאָר קיין מאַנזביל ניט געווען! נה, איצט וויל איד אַלין זעהן מיט מייע
אייגענע אויגען...

— אָבער לאָזט מיד כאַטש געהמען מיט זיך די הוט!

— אַט איז דיין העסליכע היטעל, קום! האָט זיך אפילו קיין
פאַסאָן מיט געשמאַק ניט געקאַנט צוקלייבען! דאָס האָט זי... דאָס
האָט זי נאָך דער פאַריגער... האָט געמורמעלט ליזאוועטא פראַקאָ-
פּיעוונאַ, שלעפענדיג נאָך זיך דעם פירשט און אויף א מינוט ניט אָפּ-
לאָזענדיג זיינע הענט — פריהער האָב איד זיך פאַר דיר אַנגענומען,
האָב געזאָגט אויפ'ן קול, אז דו ביזט א נאַר, ווייל דו קומסט ניט...
אַנדערש וואָלט זי ניט אַנגעשריבען אזא צעטעלע! אזא ניט אַנשמענ-
דיגע צעטעלע. ניט אַנשמענדיג פאַר אַן אַרענטליכער ערצויגענער.

— אמת. אָבער פונדעסטוועגען, האָט ער זיך ענטשולדיגט, איי-
בערגעריסען מיט דאָקטאָרענקא און וואָס שטאָלצער ער איז אלץ מעהר
האָט איהם זיין שטאָלץ געקאָסט. אָ, וואָס פאר א קליין קינד איהר
זייט, ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא !

— וואָס דו ווילסט הפנים ענדליך פון מיר כאַפען א פאַטש ?
— ניין, איך וויל גאַרניט. נור דערפאַר וואָס איהר זייט צופריי-
דען פון דעם בריוועלע און ווילט עס ניט ארויסווייזען. פאר וואָס
שעהמט אימך זיך מיט אייערע געפיהלען ? אזוי איז דאָך דאָס מיט
אייד אלעמען.

— דיין פוס זאָל מעהר ביי מיר אין הויז ניט זיין ! איז ליזא-
וועטא פראַקאָפּיעוונא אויפגעשפרונגען. בלייד ווערענדיג פון כעס —
זאָל דיין „זוואַניע“ ניט זיין מעהר ביי מיר פון איצט אָן און וויי-
טער !

— און אין דריי טעג ארום וועט איהר אליין קומען רופען צו
זיך... נו, ווי שעהמט איהר זיך ניט ? דאָס זיינען דאָך אייערע בעסער-
רע געפיהלען, טאָ פאר וואָס שעהמט איהר זיך מיט זיי ? איהר פיי-
ניגט דאָך זיך בלויז אליין מיט דעם !

— כ'וועל שטאַרבען און וועל קיינמאָל ניט רופען ! דיין נאָמען
וועל איך פאַרגעסען ! האב שוין פאַרגעסען !
זי האָט זיך געלאָזט לויפען פון פירשט.

— מיר איז שוין אַהן אייד אויך פאַרבאַטען געוואָרען געהן צו
אייד. האָט איהר דער פירשט נאָכגעשריען.
— וואָס-ס' ? ווער האָט דיר פאַרבאַטען ?

זי האָט זיך אויגעבליקליך אומגעדריעהט, פונקט ווי מען וואַלט
איהר אַ שטאַך געטאָן מיט א נאָדעל. דער פירשט איז א פריהער גע-
ווען איז ספק צו זאָל ער ענטפערען ; ער האָט דערפיהלט, אז ער האָט
זיך אומוילענדיג נור שטאַרק ארויסגעכאַפט מיט א וואָרט.

— ווער האָט דיר פאַרבאַטען ? האָט אויסער זיך פאַר כעס אויס-
געשריען ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא.

— אַנלאַיאַ איוואַנאוונאַ...

— ווען ? אבער רעד, שוין !!!

— איינמאָל אין דער פריה האָט זי עס צוגעשיקט, אז איך זאָל
ניט וואַגען געהן צו אייד.

נעכטען אין שטאָט געפֿאָהרען, איך קען זיך מיט דיר וועטען, אז דו
 ביזט געשטאַנען אויף די קניע און געבעטען יענעם אויסוואָרף אז ער
 זאָל ביי דיר צונעהמען די צעהן טויזענד!

— עס הויבט זיך ניט אָן. איך האָב עס גאָר ניט גערענקט צו
 טאָן. איך האָב איהם אפילו גאָר ניט געזעהן, און אויסער דעם, איז
 ער ניט קיין אויסוואָרף, איך האָב פון איהם אַ בריִף ערהאַלטען.
 — ווייז דעם בריִף!

דער פירשט האָט אַרויסגענומען פון פֿאַרטפֿעל אַ בריוועלע און
 דערלאָנגט ליזאוועטאַ פֿראַקאַפּיעוונאַ. אין דעם בריוועלע איז געשטאַ-
 נען:

„ווערטהער הער, איך האָב אודאי ניט דאָס קלענסטע רעכט, אין
 די אויגען פון מענשען צו האָבען אייגענליכע, לויט דער מיינונג פון
 מענשען, בין איך צו נישטיג דערפֿאַר, אָבער דאָס איז בלויז אין די
 אויגען פון מענשען אָבער ניט אין אייערע אויגען. איך האָב זיך
 צופיעל איבערצייגט, אז איהר, ווערטהער הער, זייט מעגליך בעסער
 פון אנדערע. איך שטים ניט איין מיט דאָקטאָרענקאַ, און געה זיך
 מיט איהם פֿאַנאַנדער אין דער דאָזיגער איבערצייגונג. איך וועל פון
 אייך קיינמאַל קיין קאַפּיקע ניט נעהמען, אָבער איהר האָט אַרויסגע-
 האַלפֿען מייַן מוטער און דערפֿאַר בין איך אייך מחויב צו דאַנקען,
 כאַטש איהר האָט עס אפילו געטאָן אויס שוואַכקייט. אַלענפֿאַלס
 קוק איך אויף אייך אנדערש און איך האָב געפונען פֿאַר נויטיג אייך
 דאָס לאָזען צו וויסען, און דערמיט, דענק איך אז צווישען אונז קענען
 מעהר ניט געבען קיין שום באַציהונגען. אַנטיפֿ בורדאָווסקי.“

ג. ב. די סומע וואָס האָט געפֿעהלט צו צוויי הונדערט רובעל,
 וועט אייך אין פֿאַרלויה פון דער צייט ריכטיג אויסנעצאָהלט ווערען.
 — וואָס פֿאַר אַן אונזין! האָט באַשלאָסען ליזאוועטאַ פֿראַקאַ-
 פּיעוונאַ, וואַרפֿענדיג צוריק דעם בריוועלע — ס'איז ניט ווערטה גע-
 ווען צו לייענען. וואָס קלייבסטו נחת?

— שטימט איין, איז אויך אייך איז דאָס געווען אנגענעהם צו
 לעזען.

— ווי אזוי? אָט די מיט פּוסטען שטאַלץ דורכגעפֿרעסענע פֿלוי-
 דעריי? צו דען זעהסטו ניט, אז זיי זיינען אלע פון זינען אַרונטער
 פון נאָה און פּוסטען שטאַלץ?

א וויילע טראכטען און אויפרעגונג, — ווען דאָס וואָלט געווען, וואָלט איד עם זיכער געוואוסט.

— ווי דען זשע? ער וואָלט אליין געקומען, דיר געפאלען אויפ'ן האַלז און מיט טרערען אין די אויגען זיך מודה געווען! ער, דו פראָס-טאק, וואס דו ביזט. פראָסטאק! אלע נארען דיר ווי... ווי..., און דו שעמסט זיך גאָר ניט איהם צו פארטרויען זיך? צו דען זעהסטו ניט, אז ער האָט דיר באשווינדעלט פון אלע זייטען?

— איד ווייס, אז ער נארט מיך אָפטמאָל, — האָט אַהן חשק און שטיל ארויסגערעדט דער פירשט — און ער ווייס, אז איד ווייס דאָס... — האָט ער צוגעגעבען און ניט פארענדיגט.

— וויסען און פארטרויען זיך! נאָך דאָס האָט געפעהלט! אי-בעריגענס, פון דיר האָט מען עם געדארפט ערווארטען. און וואָס בין איד דאָ ערשטוינט, וואָס! גאָט מיינער! איז דען געווען אמאָל נאָך אזא מענש! טפוי! און ווייסטו, אז דער דאָזיגער האַנקא, אדער די דאָזיגע וואַרקא האָבען זי פארבונדען מיט נאָסטאסיא פיליפאָווא? — וועמען? — האָט אויסגערופען דער פירשט.

— אנלאיא'ן.

— איד גלויב ניט. דאָס קען ניט געבען! מיט וואס פאר א ציעל? ער איז אויפגעשפרונגען פון שטוהל.

— איד גלויב אויך ניט, כאָטש עם זיינען דאָ באווייזע. דאָס מיידעל איז אז אייגענוויליגע, א מיידעל מיט פאַנטאַזיע, א מיידעל מיט משוגע'ן. ס'איז א מיידעל א שלעכטס, א שלעכטס, א שלעכטס! טויענד יאָהר נאָכאָנאָנד וועל איד ווידערהאַלען, אז זי איז א שלעכטס! אלע זיינען זיי ביי מיר איצט אזעלכע, אפילו אָט די צעקראַכענע אלעקסאָנדרא, אבער די איז שוין אין גאַנצען אַרויסגעשפרונגען פון די הענט. אבער דאָך גלויב איד ניט! אפשר דערפאר, ווייל איד וויל ניט גלויבען, — האָט זי צוגעגעבען ווי פאר זיך — פאר וואס ביזטו ניט געקומען? — האָט זי זיך פלוצלינג ווידער אומגעדריעהט צום פירשט — פאר וואס ביזטו די גאַנצע דריי טאַג ניט געקומען? — האָט זי אומגעדרייג צו איהם א געשריי געטאָן א צווייטען מאָל.

דער פירשט האָט אָנגעהויבען אָנגעבען זיינע אַרזאַכען, נור זי האָט ווידער איבערגעשלאָגען.

— אלע האַלטען דיר דאָך פאר א נאַר, און נארען דיר! דו פויט

— אויף מיין עהרען וואָרט, אז איך האָב אין דעם קיין האַנט
ניט און ווייס גאָרנישט.

— גענוג, איך גלויב, איצט דענק איך שוין אנדערש וועגען דעם,
אבער נעכטען נאָך, אין דער פריה, האָב איך די גאַנצע שולד ארויפֿ-
געוואָרפען אויף עוונעני פאָויליטיש. גאַנצע טעג אייערנעכטען און
נעכטען אין דער פריה. איצט, פאַרשטעהט זיך, מוז איך איינשטיי-
מען מיט זיי; מען זעהט עס קלאָהר, אז מען האָט דאָ פון איהם, ווי
פון א נאָר געמאַכט חוזה. צוליב עפעס, און פאַר עפעס (שוין דאָס
אַליין איז פאַרדעכטיגט! און ניט באַרעכטיגט! — אבער אַנלאַיאַ וועט
קיינמאַל ניט זיין זיינע, איך זאָג דאָס דיר! זאַל זיין, אז ער איז טאַקע
א גוטער מענטש, אבער דאָך וועט עס בלייבען ווי איך זאָג, פריהער
האָב איך זיך געקווינקעלט אבער איצט האָב איך שוין אויף ריכטיג
באַשלאָסען: „לעגט מיך א פריהער אריין אין כּבֿר און פאַרגראַכט מיך
אין דער ערד, און דערנאָך מאַכט חתונה די טאַכטער.“ אַט וואס איך
האָב היינט דייטליך אַרויסגעזאָגט צו איוואן פּיאָדאַראַיאַווטש. זעהסט,
אז איך פאַרטרוי דיר, זעהסט?

— איך זעה און פאַרשטעה.

ליזאוועטאַ פּראַקאַפּיעוונאַ האָט דורכדרינגליך זיך איינגעקוקט
אין פירשט; מעגליך, אז איהר האָט זיך זעהר געוואַלט דערגעהן וואס
פאַר אַן איינדרוק מאַכט אויף איהם די נייעס וועגען עוונעני פאָוור-
ליטש.

— וועגען גאַורילאַ איוואַלגען ווייסטו גאָרנישט?

— דאָס הייסט... איך ווייס פיעלעס.

— ווייסטו אָדער ווייסטו ניט, אז ער האָט באַציהונגען מיט

אַנלאַיאַ'ן?

— איך האָב גאָר ניט געוואוסט, — האָט דער פירשט זיך פאַר-
וואונדערט און אפילו א ציטער געטאָן — ווי זאָגט איהר, גאַורילאַ
אַרדאַליאַנאַוויטש איז אין באַציהונגען מיט אַגליאַיאַ איוואַנאַוונאַ, דאָס
איז אונמעגליך!

— גאָר ניט לאַנג. דאָ האָט די שוועסטער דעם גאַנצען ווינטער

פאַר איהם א וועג פאַרבאַרייטעט, זי האָט געאַרבייט ווי א מויו.

— איך גלויב ניט, — האָט פעסט ווידערהאַלט דער פירשט, נאָך

— וואָס רעדט איהר, ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא? — איז דער פירשט שיעור ניט אויפגעשפרונגען פון פארוואנדערונג.
 — אָבער דו האַסט דאָך שיעור ניט געהייראט?
 — שיעור ניט געהייראט, — האָט דער פירשט א שפּעטשע גע- טאן און אראַפּגעלאָזט דעם קאַפּ.
 — אויב אַזוי, ביזטו אפּשר פארליבט אין א י ה ר ? ביזט עס איצט צוליב א י ה ר געקומען צו פאַהרען? צוליב דער ד א ז י ג ע ר ?
 — איד בין געקומען צו פאַהרען ניט צוליב חתונה האָבען, — האָט געענטפערט דער פירשט.
 — האַסטו עפעס הייליגעס אויף דער וועלט?
 — כ'האַב.
 — שווער זיך, אז ניט צוליב חתונה האָבען מיט י ע נ ע ר ?
 — איד שווער מיט וואָס איהר ווילט אליין!
 — איד גלויב, גיב מיר א קוש. ענדליך האָב איד פריי אָפּגע- אַטעמט; אָבער ווייס: אנלאיא ליבט דיך ניט. זיי פאַרויכטיג, און דו קענסט מיט איהר קינמאַהל ניט חתונה האָבען, ביז וואנען איד לעב אויף דער וועלט! האַסט געהערט?
 — כ'האַב געהערט.
 דער פירשט איז אזוי רויט געוואָרען, אז ער האָט ניט געקענט קוקען ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא'ן גלייך אין די אויגען.
 — נעהם זיך עס אריין גוט אין קאַפּ. איד האָב אויף דיר גע- וואַרט, ווי אויף א שליח פון גאָט (דו ביזט עס ניט ווערטה געווען!), איד האָב מיין קישען אין די נעכט פון טרערען נאָס געמאכט — ניט צוליב דיר, ליבנקער, באַאומרוהיג זיך ניט. איד האָב מיין אויגענע צרה, און אייביגע און שטענדיג דאָס זעלבע. נור אָט פאר וואָס איד האָב אויף דיר געוואַרט מיט אזא אומגעדולד: איד גלויב נאָך אליין, אז גאָט האָט דיך צו מיר צוגעשיקט אלס פריינד און אלס לייבליכער ברודער. איד האָב קיינעם ניט מעהר אויסער די אלטיטשקע בעל- קאנסקאיא, אָבער יענע איז שוין אויך אוועקגעפלוויגען און דערצו איז זי נאָך פון אלטקייט געוואָרען נאַריש, ווי א שפּעס. איצט ענט- פער איינפאך: י ע אָדער נ י ט: ווייסטו פאר וואָס זי האָט פאַר- געסטערן געשריען פון עקיפּאזש?

- איר זאָג ניט קיין ליגען.
- זאָסטו דעם אמת, אז דו ביזט ניט פארליבט ?
- עס דוכט מיר, דעם גאנצען אמת.
- אָט האָסטו דיר ! עס דוכט איהם ! האָט עס דאָס אינגעל איבערגעגעבן ?
- איר האָב געבעטען ניקאָלאַי ארדאליאנאָוויטש'ן.
- דעם אינגעל ? דעם אינגעל ? — האָט מיט היציגקייט איבער געשלאָגען ליזאוועטא פראָקאָפּיעווא — איר הויב ניט אָן צו וויסען ווער איז דאָס דער ניקאָלאַי ארדאליאנאָוויטש ! דאָס אינגעל ?
- ניקאָלאַי ארדאליאנאָוויטש...
- איר זאָג דיר, דאָס אינגעל !
- ניין, ניט קיין אינגעל, נור ניקאָלאַי ארדאליאנאָוויטש, האָסט ענדליך פעסט, כאַטש גאנץ שטיל געענטפערט דער פירשט.
- נו, פיין, טהייערער, פיין ! איר וועל דיר דאָס צורעכענען. א ווילע האָט זי אינגעהאלטען איהר אויפרעגונג און זיך אָפּגערעהט.
- און וואָס מיינט עס אזוינס : „דער ריטער דער אַרימער ?“
- איר ווייס גאר ניט, דאָס איז אַהן מיין וויסען ; ס'איז אוראי א שפּאס אזא.
- אנטענעהם זיך צו דערוויסען ! אבער איז דען מעגליך, אז זי זאל זיך פאראינטערעסירען אין דיר ? זי אַלײן האָט דאָך דיר גערופען „קריפעל“ און „איריאַט“ ?
- איהר האָט עס געקענט מיר ניט איבערגעבען אויך — האָט מיט פאַרווארף, אבער זעהר שטיל באַמערקט דער פירשט.
- זיי ניט ברוגז. זי איז א מיידעל א זעלבסטהערשענרע, א משוגע'נע, א צעבאלעוועטע — ווען זי ליבט עמיצען, וועט זי אונבאַר דינגט זידלען אויפ'ן קול און אין די אויגען חוזק מאַכען ; איר בין אזא געווען, אבער ביטע, טריאומפיר נאָך ניט, ליבענקער, זי איז נאָך ניט דיינע ; איר וויל דאָס גאר ניט גלויבען, און עס וועט קיינמאָהל ניט געשעהן ! איר זאָג עס דיר צוליב דעם, כדי דו זאלסט שוין זיין אויף דער וואַר. הער, שווער זיך, אז דו ביזט ניט פארהייראט צו דער
- ד א ז י ג ע ר .

האָב איהם געשריבען. און אז איך ווער גאָר ניט רויט צוליב איהם, (דער פירשט איז נאָך דאָפּעלט רויטער געוואָרען.) וועל איך פּאַרלייערן נען דעם בריף, איך געדענק איהם אויף אויסוועניג.

דאָס זאָגענדיג, האָט דער פירשט איבערגעלייענט דעם בריף, כמעט ווארט אין וואָרט, ווי ער איז געשריבען געוואָרען.

— וואָס פאר אַן אונזין! וואָס קען אָט די דאָזיגע נארישקייט לויט דיין שכל, מיינען? — האָט שארף געפרעגט ליזאוועטא פּראָקאָר פיעוונא. אויסהערענדיג דעם בריף מיט אונגעוועהנליכער אויפמערקזאמקייט.

— איך ווייס אליין ניט ריכטיג; איך ווייס, אז מיינע געפיהלען זיינען געווען אויפריכטיגע. דאָרטען זיינען ביי מיר געווען מינוטען בון פּאַלקאָמענס לעבען און אונגעהייערע גרויסע האָפענונגען.

— וואָס פאר אַ האָפענונגען?

— שווער צו ערקלעהרען, נור ניט אזעלכע וועגען וועלכע איהר, מעגליך, טראכט איצט... נו, מיט איין וואָרט, האָפענונגען אויף דער צוקונפט און די פרייד וועגען דעם, וואס עס קען געבען, אז איך בין דאָרטען. ניט קיין פרעמדער, ניט קיין אויסלענדער. מיר איז פלוצלינג אלץ אין מיט פאטערלאנד געפעהלען געוואָרען, און אין איין זויגען פריהמאָרגען האָב איך גענומען די פעדער און אנגעשריבען צו איהר אַ בריעף. פאר וואס עפעס צו איהר — ווייס איך ניט. אפּטמאָל ווילט זיך זעהען אַ פריינד ארום זיך. און מיר האָט זיך קענטיג אַ פריינד פארוואלט... — האָט נאָך אַ ווילע שווייגען צוגעגעבען דער פירשט.

— ביזט אודאי פארליבט?

— ניין. איך... האָב געשריבען ווי צו אַ שוועסטער, איך האָב זיך אפילו אונטערגעשריבען, ברודער.

— המ... אודאי אומישנע; איך פאַרשטעה.

— מיר איז זעהר שווער איך צו ענטפערן אויף די דאָזיגע פראגען, ליזאוועטא פּראָקאָפיעוונא.

— איך ווייס, ס'איז שווער, אבער מיך קימערט ניט, וואס דיר איז שווער. הער אויס, זאג מיר דעם אמת, ווי פאר גאָט: זאָנסטו ליגען אָדער ניט?

— הייסט עס, אַט אזא מענטש ביזטו! נו, פּיין, הער זשע אויס
און זעץ זיך, ווייל איד דענק ניט צו שטעהן.
ביידע האָבען זיך געזעצט.

— צווייטענס: קיין וואָרט ניט, וועגען די בייזע אינגלאַך!
איד וועל זיצען און שמועסען מיט דיר א מינוט צעהן; איד בין גער
קומען צו דיר מאכען אן אויספאַרשונג (און דו האסט געמיינט גאָט
ווייסט וואס). און ווען דו וועסט כאַטש מיט איין וואָרט דערמאָהנען
די חוצפה'דיגע אינגלאַך, וועל איד אויפשטעהן און אוועקגעהן און
איד וועל שוין אין גאַנצען מיט דיר איבעררייסען.
— גוט, — האָט געענטפערט דער פירשט.

— ערלויב מיר דיר צו פרעגען: האָסטו געשיקט מיט צוויי
חדשים, אדער מיט צוויי און א האַלב חדשים ציריק, ארום פאסחא,
א בריף צו אנלאיא'ן?
— געשיקט.

— מיט וואס פאר א צוועק? וואָס איז געווען געשריבען אין
ברוף? ווייז דעם בריף!

ליזאוועטא פראָקאָפּיעווא'ס אויגען האָבען געברענגט, זי האָט
זיך שיעור ניט געטרייסעלט פון אומגעדולדיגקייט.
— איד האָב ניט דעם בריף, — האָט דער פירשט זיך פאַר-
וואונדערט און שרעקליך זיך דערשראָקען, — אויב עס איז נאָר דאָ
און ס'איז גאנץ, איז דאָס ביי אנלאיא איוואנאָווא.

— כיטרעווע ניט. וועגען וואס האָסטו געשריבען?

— איד כיטרעווע ניט, און האָב פאר גאַרנישט קיין מורא ניט.
איד זעה ניט איין קיין שום אורזאכע פאר וואס איד זאל ניט שריי-
בען...

— שווייג! וועסט רעדען נאָכדעם! וואָס איז געווען אין דעם
ברוף? וואָס ביזטו רייט געוואָרען?

דער פירשט האָט א טראכט געמאַן.

— איד ווייס ניט, וואס איהר דענקט, ליזאוועטא פראָקאָפּיעווא,
איינס זעה איד, אז דער בריף איז אייך זעהר ניט געפעהלען געוואָר-
ען. שטימט איין, אז איד וואָלט זיך געקאָנט ענטזאגען צו ענט-
פערען אויף אזא פראגע; נור אום צו ווייזען אייך, אז איד האָב קיין
מורא ניט פאר דעם בריף, און אז איד האָב קיין חרטה ניט, וואס איד

ריע פון פעטערבורג. — „אויף אן אנגעזעהענעם פלאץ, פון א יאָהר זיבעציג. א לעבע־יונג, א האַס־טראַגאָם, און בכלל א קלוגער אלטיטש־קער... כא, כא! איך ווייס, אז ער האָט געהערט פון נאַסטאַסיא פֿיר ליפּאַוונאַ, און אפילו זיך געיאָגט נאָך איהר, בין איך צו איהם פֿיר הער צוגעפּאַהרען; ער נעהמט ניט אויף, נישט געזונד, נור ער איז רייך, רייך, מען רעכענט זיך מיט איהם, און... זאָל איהם גאָט שענקען נאָך אסך יאָהרען, אבער דאָס וועט ווידער אנקומען צו עוונגעני פּאָור ליטש'ן... יע, יע... אין פונדעסטוועגען שרעק איך זיך! איך ווייס ניט פאַר וואָס, נור איך שרעק זיך, עפעס ווי עס וואָלט זיך אין דער לופט געפּיהלט, ווי א פּלעדער־מיוז, אן אומגליק טראַגט זיך, און איך שרעק זיך, שרעק זיך...
און ענדליך ערשט אויפ'ן דריטען טאַג, ווי מיר האַבען שוין אוי־בען געשריבען, איז געקומען דער פאַרמאָלנער שלום צווישען די עפּאנ־טשיו'ס און לעוו ניקאָלאיעוויטש.

צוועלפטער קאַפיטעל.

עס איז שוין געווען זיבען א זייגער נאַכמיטאָג; דער פּירשט האָט זיך געקליבען געהן אין פּאַרק, מיט אמאָל איז ליזאוועטאַ פּראַ־קאַפּיעוונאַ אליין ארויסגעקומען צו איהם אויף דער טערראַסע.
— ערשטענס, זאָלסטו ניט וואַגען צו דענקען, — האָט זי אָנגער־הויבען — אז איך בין געקומען צו דיר פּאַרצייאונג בעמען. ס'איז א דומהייט! דו ביזט שולדיג אין אלץ!
דער פּירשט האָט געשוויגען.
— שולדיג אָדער ניט?
— אויף אזוי פּיעל וויפּיעל איהר, איבעריגענס, ניט איך און ניט איהר זיינען אין עפעס אכזיכטליכעס שולדיג, מיט דריי טעג צוריק האָב איך געדענקט, אז איך בין שולדיג, אבער איצט האָב איך באַ־רעכענט, אז דאָס איז ניט אזוי.

וואָרען קיין איינציג וואָרט, פאַרשטעהסט? מיר זיינען מיט גאַרנישט
 ניט געבונדען — נור דאָס וואָרט קען געזאָגט ווערען און אפילו גיך
 אויך און קען געבען, אפילו זעהר ישנעל! איז דאָס כדי צו קאליע
 מאַכען! און צוליב וואָס און פאַר וואָס — פאַרשטעה איך ניט! ס'איז
 אַ פרוי אַ וואונדערליכע, אַ פרוי אַן עקסצענטרישע, איך האָב פאַר
 איהר אזוי פיעל מורא, אַז איך ישלָאָף קוים, און וואָס איז דאָס פאַר
 אַן עקיפאזיש, און ווייסע פערד, דאָס איז דאָך, וואָס מען רופט אויף
 פראנצויזיש, שיק, ווער גיט עס איהר? ביי גאָט, איך האָב געזינדיגט,
 פאַרנעסטערן האָב איך אַ טראַכט געטאָן וועגען עווגעני פאָויליטיש, נור
 עס ישטעלט זיך ארוים, אַז דאָס קען ניט געבען, און ווען עס קען ניט
 געבען, טאָ וואָס וויל זי דאָ קאליע מאַכען? אַט וואו עס ליגט די רעד-
 טעניש! אום צו האַלטען פאַר זיך עווגעני פאָויליטיש? נור איך וויל
 דערהאַל דיר און האַסט אַ צלם, אַז ער איז מיט איהר ניט באַקאנט
 און אַז די וועקסלען — זיינען אַן אויסגעטראַכטע זאך! און מיט אזא
 חוצפה צו שרייען צו איהם „דו“ איז גאָט! אַן אמת'ע פאַרשווער
 רונג! עס איז אַ קלאָהרע זאך, אַז מען דאַרף עס אָפּשטויסען מיט
 פאַראַכטונג אין צו עווגעני פאָויליטיש'ן פאַרדאָפּלען די אַכטונג. אַט
 אזוי האָב איך אויך געזאָגט צו ליזאוועטאַ פראַקאָפּיעוונאַ. איצט וועל
 איך דיר פאַרטרייען אַ סאַמע אינטימען געדאַנק: איך בין פעסט איר
 בערצייגט, אַז זי טוט עס, אויס פערזענליכער ראַכע צו מיר, געדענקסט,
 פאַר פריהערדיגעס, כאַטיש איך האָב זיך קיינמאַהל און אין גאַרנישט
 פאַר איהר זיך ניט פאַרשולדיגט. איך ווער דריט פון בלוין ער-
 אינערונגען. איצט איז זי ווידער ערשיענען, איך האָב געדענקט זי איז
 שוין אין גאַנצען פאַרשוואונדען, וואו זישע איז דאָס דער ראַגאזשין?
 כ'בעט איר, איך האָב געדענקט, אַז זי איז שוין לאַנג מאַדאַם ראַ-
 גאזשין.

מיט איין וואָרט, דער מענש איז געווען גוט צוטומעלט. די גאַנ-
 צע שטונדע פון דער רייזע האָט ער אליין גערעדט, געישטעלט פראגען,
 אליין זיי פאַרענטפערט, געדריקט דעם פירשט'ס האַנט און ער האָט
 אַמווינציגסטענס אין דעם אליין דעם פירשט איבערצייגט, אַז איהם
 הויבט ער ניט אָן צו חושד זיין אין עפעס. דאָס איז פאַר דעם פירשט
 געווען וויכטיג, געענדיגט האָט ער מיט אַ מעשה וועגען אַ לייבליכען
 פעטער פון עווגעני פאָויליטיש, אַ נאַטשאַליניק פון עפּלס אַ קאַנצעלאַר

אויף מאָרגען, האָט דער פירשט צוליב א געוויסער נויטווענדיג-
גער אנגעלעגענהייט דעם גאנצען פריהמאָרגען פארבראכט אין פעטער-
בורג. קומענדיג צוריק אין פאוולאָוסק ארום פינף אזויגער נאָך
האלבען טאָג, האָט ער זיך אויפ'ן וואגזאל פון אייזענבאהן, געטראָ-
פען מיט איוואן פיאָדראָוויטש. יענער האָט איהם האסטיג א כאפ
געטאָן ביים האנט, זיך אומגעקוקט, ווי ער וואָלט זיך פאר עפעס
דערשראָקען, און אוועקגעשלעפט דעם פירשט מיט זיך אין וואגזן פון
ערשטען קלאס, כדי צו פאָהרען צוזאמען. ער האָט געברענגט פון
חשק צו איבערשמועסען זיך וועגען זעהר א וויכטיגען ענין.

— ערשטענס. ליבער פירשט, זיי אויף מיר ניט ברוגז, און
אויב ס'איז עפעס יע געווען פון מיין זייט — פאָרגעס! איד וואָלט
אליין נאָך נעכטען צו דיר פארגאנגען, נור איד האָב ניט געוואוסט
וואָס עס דענקט וועגען דעם ליזאוועטא פראָקאָפיעוונא... ביי מיר אין
הויז... איז אן איינפאכער גיהנום, א געהימיניספאָלער ספינקס האָט זיך
כאזעצט, און איד געה ארום און פארשטעה גאָרנישט. און וואס שייך
דיך, איז לויט מיין מיינונג, ביזטו וועניגער פון אונז אלעמען שול-
דיג, כאָטש ס'איז זיכער אז צוליב דיר איז פיעלעס געשעהן. זעהסטו,
פירשט, צו זיין א פילאנטראָפ איז אנגענעהם, אבער ניט זעהר. האָסט
שוין אפשר אליין פארוכט די פרוכט. זיכער, אז איד ליב גוטסקייט
און אכטע ליזאוועטא פראָקאָפיעוונא, אבער...

דער גענעראל האָט נאָך לאנג גערעדט אויף דעם אופן. נור די
ווערטער זיינע האָבען זיך מאַדנע ניט געקלעפט. עס איז געווען צו
זעהן, אז ער איז אויפגערודערט און צוטומעלט פון עפעס-וואָס צו איהם
אליין ניט פארשטענדליכעס.

— ביי מיר איז קיין צווייפעל, אז דו ביזט דאָ נישט פארמישט,
— האָט ער זיך ענדליך קלעהרער ארויסגעזאָגט — אבער דאָך באזוך
אונז ניט א געוויסע צייט, איד בעט עס דיר ווי א פריינד, ביז דער
וועטער וועט זיך בייטען... — און וואס שייך עווגעני פאוולויטש —
האָט ער אויסגעשריען מיט אונגעווענהליכע היץ — איז דאָס אלץ
אז אונזיניגער בלבול, אן אמת'ער בלבול! דאָס איז א פארשווערונג,
אז אינטריגע, א חשק אלץ קאליע מאכען און אַנמאכען קריעג צוויי-
שען אונז. פארשטעהסט, פירשט, איד זאָג דיר דאָס אויפ'ן אויער:
צווישען אונז און עווגעני פאוולאָוויטש איז נאָך ניט געזאָגט גע-

נאָר דעם פּאַל מיט וואַריאַ'ן, איד האָב זיך פון אָנהויב אָן אוועקגע-
שטעלט צו האַנדלען אין גאַנצען אונאַכענדיג און באַזונדער, נור
פונדעסטוועגען דאַרף מען א טראַכט טאָן...

— איהר האָט אומזיסט מיטלייך מיט אייער ברודער, האָט איהם
באַמערקט דער פירשט — ווען עס האָט שוין דערגרייכט אויף אזוי
פיעל, דאָן ווייזט עס דאָך אויס, אז ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא זעהט
אין גאוורילא אַרדאליאנאוויטש א געפּאָהר, און דאָס באַווייזט דאָך אז
זיינע געוויסע האַפענונגען ווערען פאַרווירקליכקייט.

— וואָס וועלכע האַפענונגען! האָט אין פאַרוואַנדערונג אויס-
גערופען קאַליא — אפּשר דענקט איהר אז אַנלאַיא... דאָס איז אונ-
טעגליך!

דער פירשט האָט ניט געענטפערט.

— איהר זייט א שרעקליכער סקעפטיקער, פירשט, האָט אין א
פאַר מינוט ארום צוגעגעבען האַליא — איד האָב באַמערקט, אז פון
א געוויסער צייט אָן, זייט איהר געוואָרען א גוואַלדיגער סקעפטיקער.
איהר גלויבט אין גאַרנישט ניט און איך דוכט זיך אליין... האָב איד
ריכטיג אין דעם פּאַל, באַנוצט דאָס וואָרט „סקעפטיקער?“
— איד דענק אז ריכטיג. כאַטש איבעריגענס, ווייס איד אליין
ניט.

— נור איד אליין זאָג זיך אָפּ פון מיין וואָרט „סקעפטיקער“
איד האָב געפונען א נייע ערקלעהרונג, האָט פּלוצלינג אויסגעשריען
קאַליא — איהר זייט ניט קיין סקעפטיקער נור אן אויפערזיכטיגער!
איהר זייט שרעקליך אויפערזיכטיג אויף האַניאַ'ן צוליעב דער באַ-
קאַנטער, שטאַלצער מיידעל!

דאָס זאָגענדיג איז קאַליא אויפגעשפרונגען און זיך צעלאַכט, אזוי
ווי נאָך קיינמאַל ניט, דערזעהענדיג אז דער פירשט איז אין גאַנצען
רויט געוואָרען, האָט זיך קאַליא נאָך מעהר צעלאַכט; איהם איז
שרעקליך געפעהלען געוואָרען דער געראַנק, אז דער פירשט איז אייפער-
זיכטיג פאַר אַנלאַיא'ן, נור ער איז באַלד אַנטשוויגען געוואָרען, באַ-
מערקענדיג אז יענער האָט דאָס אויפריכטיג גענומען צום האַרצען,
דערנאָך האַבען זיי ערנסט און פאַרוואַרגט אַפּגעשמועסט נאָך א שעה
אָדער אַנדערהאַלבען.

נעם פאנאנדערפרעגען ניט געוואָלט; איבעריגענס, האָט מען מיך פֿיין אויפגענומען, אזוי, פֿיין. דאָס איד האָב איז ניט ערוואַרטעט, אָבער וועגען אייד פֿירשט קיין וואָרט!" די הויפט זאך און דאָס אינטערעס סאַנטע פון אלעס איז וואָס אַנגלאַיאַ האָט זיך צוקריגט מיט דער גאַנצער פאַמיליע צוליעב האַניאַ'ן. פון וואָס פאַר אַן איינצעלהייטען די זאך איז באַשטאַנען — איז אומבאַקאַנט, נור דאָס איז אַ פאַקט, אַז דער קריג איז ענטשטאַנען צוליעב האַניאַ'ן (שטעלט זיך נור פאַר וואָס דאָס מיינט!) און זיי קריגען זיך אפֿילו זעהר שטאַרק דאָס באַווייזט, אַז עס דאָ שטעקט עפעס וויכטיגעס. דער גענעראַל איז געקומען צופאַהרען שפּעט, געקומען אַן אַנגעכמורעטער, געקומען מיט עוונגעני פאַוּלאַוויטש'ן, וועלכען מען האָט אויפגענומען אויסגעצייכענט, און עוונגעני פאַוּלאַוויטש אליין איז געווען פּרעהליך און ליבליך. אָבער דאָס גרעסטע נייעס איז דאָס, אַז ליזאַוועטאַ פּראַקאַפּיעוואַ האָט גאָר אַהן טימעל, אַריינגערופּען צו זיך וואַרוואַראַ אַרדאַליאַנאַוואַ, וועלכע איז געזעסען ביי די מיידלאַך, און האָט זי איינמאַל פאַר אלע מאַל אַרויסגעיאָגט פון הויז. איבעריגענס, אויף אַ זעהר ערדלען אַופן. — „כ'האַב עס געהערט פון וואַריאַ'ן זעלבסט." נור גלייך ווי וואַריאַ איז אַרויס פון ליזאַוועטאַ פּראַקאַפּיעוואַ, האָט זי זיך געזעגענט מיט די מיידלאַך, און יענע האַבען גאָר ניט געוואוסט אַז מען האָט איהר שוין אויף שטענדיג פאַרבאַטען צו קומען אין הויז, און אַז זי זעגענט זיך מיט זיי צום לעצטען מאַל.

— אָבער וואַרוואַראַ אַרדאַליאַנאַוואַ איז דאָך זיבען אַ זייגער געווען ביי מיר! האָט געפרעגט דער פאַרוואַנדערטער פֿירשט.
— און אַרויסגעטריבען האָט מען זי אַרום אַכט, אַדער טאַקע פּונקט אַכט. איד פֿיהל זעהר מיט וואַריאַ'ן און האַניאַ'ן... זיי האַבען אַנצוויי פּעלהאַפט שטענדיגע אינטריגעס, אַהן דעם קענען זיי ניט לעבען, און קיינמאַל האָב איד ניט געוואוסט וואָס זיי פּלאַנעווען און וויל דערפון ניט וויסען. נאָר איד פאַרזיכער אייד. מיין ליבער און גוטער פֿירשט, אַז האַניאַ פאַרמאַגט אַ נשמה. דאָס איז אַ מענש, וועלכער איז אַודאי איז אַ סך הינזיכטען, אַ פאַרלאַרענער, נור איז אַ סך הינזיכטען האַט ער אַזעלכע שטריכען וועלכע עס לוינט זיך צו זוכען כּדי צו געפיגען. איד וועל זיך קיינמאַל ניט מוחל זיין וואָס איד האָב איהם פֿריהער ניט פאַרשטאַנען... איד ווייס ניט זאָל איד איצט נאָר פאַרטזעצען,

האט עס מיר פרוהער אליין דערזעהלט, נור וואס איז דאס פאר אן אינטריגע אזא! האט אומגעדרויג אויסגעשריען דער פירשט.

— ס'איז ניט מיין אינטריגע, ניט מינע, האט זיך אפגעשטאן קעלט לעבעדעו — דאס זיינע עמיצענס אנדערש, אנדערש, און ניכער, אזוי צו זאגען, א פאנטאזיע ווי אן אינטריגע.

— אכער פון וואס באישטעהט עס, ערקלעהרט, אום קריסטום ווילען? צי דען פארשטעהט איהר ניט, אז דאס געהט מיר און. דא וויל מען דאך פארפאטישהן עוונעני פאולאווטיש'ן!

— פירשט! לוכטיגער פירשט! האט זיך לעבעדעו ווידער אכ געהויבען דרעהן — איהר ערלויבט דאך ניט צו זאגען דעם גאנצען אמת; איד האב אייך שוין געוואלט דערזעהלען דעם אמת, ניט איינ מאל. און איהר האט ניט ערלויבט פארטצוועצען...

דער פירשט האט א וויילע געשוויגען און א טראכט געטאן: — נו, פוין; זאגט דעם אמת, האט ער שווער ארויסגעזאגט, קענטיג נאך א גרויסער מלחמה.

— אנלאיא אינאנאונא... האט תיכף אנגעהויבען לעבעדעו... — שווייגט, שווייגט, האט ניט מיט זיין קול אויסגעשריען דער פירשט, איז גאנצען רוים ווערענדיג פון כעס, און אפטר אויך פון בויען — דאס איז אונגעגליך דאס אלץ איז א דומחייט! דאס אלץ האט איהר אליין אויסגעטראכט, אדער אזעלכע מיטגעיס ווי איהר, און זאל איך מעהר פון אייך וועגען דעם ניט הערען!

שפעט אין אווענט, א זיגער עלף, איז געקומען קאליא מיט א גאנצען פאק נייעס. די נייעס זיינע זיינע געווען צווייערלוידיגע: פעטערבורגער און פאולאוווסקער. ער האט אויף שנעל דערזעהלט די הויפט נייעס פון פעטערבורג (דערהויפט, וועגען איפאליט'ן) איז וועגען געכטיגער געשיכטע). מיט דעם כדי ווידער איבערצוגעהן צו זיי דערנאך, איז איז שנעלער אריבער צו די פאולאוווסקער נייעס. מיט דעם זיי שמונדע צוריק האט ער זיך צוריקגעקעהרט פון פעטערבורג, און ניט פארגייענדיג צום פירשט, איז ער גלייך אוועק צו די עפאנט שו'ס. „דארטען טוט זיך חישד!“ ער פארשטעהט זיך אז די הויפט זאך אויפ'ן טאגעס־ארדנינג איז דער עקיפאזש, נור געוויס, האט דא נאך עפעס פאסירט, א זאך וועלכע איז איהם און דעם פירשט ניט באקאנט. „איך האב זעלבסטפארשטענדליך ניט געשפאנירט און קיי“

— בלויו אייד, בלויו נור אייד זאג איך אויס דעם אמת, ווייל
איהר נעהמט דורך א מענשען: אי ווערטער, אי טהאטען, אי אמת,
אזו לונגען — דאס אלץ איז ביי מיר צוזאמען און אלץ אויפריכטיג.

דער אמת און די טהאט שטעהען ביי מיר אימער אין אמת'ער
חרטה. און די ווערטער און די ליגענס, שטעהען אין די גהנס'דיגע
געדאנקען, און ווי אזוי קען מען דאך א מענשען פארשטעהן, ווי אזוי
ער טוט דורך טרערען געווינען חרטה! ביי גאט, דאס איז אזוי! אַ
אנדערז וואָלט איך דאָס ניט דערצעהלט — ער וועט זיך צולאָכען
אָדער א שפּיי טאָן; אָבער איהר פירשט וועט אורטהיילען מענשליך.

— נו, אָט פונקט אזוי האָט ער מיר ערשט געזאָגט, האָט אויס-
געשריען דער פירשט — אזו איהר בידע, קוקט אויס, ווי איהר וואָלט
זיך באַריהמט דערמיט! אויף אייד וואונדער איך זיך אפילו, נור ער
מאכט עס אויפריכטיגער פון אייד, איהר האָט עס אין גאַנצען פאַר-
וואַנדעלט אין א פראָפעסיע. נו, גענוג, זייט ניט ברוגז, לעבעדעו, און
לעגט ניט צו די האַנט צום האַרצען. וועט איהר מיר אפשר עפעס
דערצעהלען? איהר וועט דאך אומזיסט ניט אריינקומען...

לעבעדעו האָט זיך פאַרקרימט און געמאַכט אַן אונצופרידענע
מינע.

— איך האָב איהר אייד געוואַרט א גאַנצען טאָג, כדי צו שטעלען
אייד איין פראָגע: זאָגט כאָטש איין מאָל אין לעבען גלייך דעם אמת:
האָט איהר מיט עפעס-זוואָס אַנטהייל גענומען אין דער נעכטיגער גע-
שיכטע מיט'ן עקיפאזש, אדער ניט?

לעבעדעו האָט זיך ווידער גענומען קרימען, אַננעהויבען כיכיקען,
רייבען די הענט. ענדליך האָט ער זיך אפילו צעניסט, אָבער האָט זיך
נאָך אלץ ניט ענטשלאָסען עפעס צו זאָגען.

— איך זעה אז איהר האָט אַנטהייל גענומען.

— אָבער אינדירעקט, הויפּזעכליך נור אינדירעקט! איך זאָג אייד
דעם ריינעם אמת! איך האָב בלויו דערמיט אַנטהייל גענומען, אז איך
האָב אין צייט געלאָזט וויסען, א באַקאנטער פּערוואָן, אז ביי מיר האָט
זיך צונויפגעקליבען אזא און אזא קאַמפּאַניע און אז עס זיינען דאָ
אייניגע פּערוואָנען.

— איך ווייס אז איהר האָט געשיקט א ה י ן אייער זון. ער

געלט, דארפט איהר דאך זיי אויף הוליאַנקעס, ניט אזוי? און דאָס איז שוין טאָקע נאָך אזא ווידוי אַ שוואַכקייט. אבער ווי קען מען זיך אַפגעוואוינען פֿין הוליאַנקעס אין איין מינוט? דאָס איז דאָך אונז־מעגליך. וואָס זישע דאָרף מען טאָן? דאָס בעסטע איז איבערצולאָזען עס צו אייער געוויסען, ווי דענקט איהר?

דער פירשט האָט מיט גרויס ניגעריגקייט געקוקט אויף קעלער'ן. די פראַגע וועגען די דאָפּעלטע געדאַנקען האָט איהם הפנים שוין לאַנג באַשעפטיגט.

— און נאָך דעם אלעמען רופט מען אייך אידואַט, איך הויב ניט אַן צו פאַרשטעהן! האָט אויסגערופען קעלער.
דער פירשט איז עטוואָס רויט געוואָרען.

— דער פּרעדיגער בורדאָל, וואָלט אויף אַ מענשען קיין מיט־לייך ניט געהאַט און איהר האָט געהאַט מיטלייך, און מיר געאור־טהיילט מעגשליך! אַלס אַ שטראַף פאַר זיך, און אום צו באַווייזען אז איך בין געריהרט, וויל איך ניט די הונדערט און פּופציג רובעל, ניט מיר בלויז פינף און צוואַנציג און גענוג! אַט דאָס איז אַלץ וואָס איך דאָרף, לבלּ הפחות, אויף צוויי וואַכען. פריהער ווי צוויי וואַכען וועל איך נאָך געלט ניט קומען, איך האָב געוואָלט אביסעל געבען פאַרגעניגען צו אַנאַטיקע'ן, אָבער זי איז דאָס ניט ווערטה. אַ, טהייער דער פירשט, זאל אייך גאָט בענשען!

ענדליך איז אַריינגעקומען לעבעדעוו, וועלכער איז ערשט צוריק געקומען, און באַמערקענדיג דעם פינף און צוואַנציגער ביי קעלער'ן איז די הענט, האָט ער זיך אָנגעכמורעט, נור קעלער, ווען ער האָט שוין געהאַט די געלט, האָט זיך געאיילט אַרויסטעהן, און איז גלייך ניט געוואָרען. לעבעדעוו האָט תיכף אָנגעהויבען אויף איהם אָנרעדען.

— איהר האָט ניט רעכט, ער האָט זיך כאַמת אַפּענהערציג מתודה געווען, האָט ענדליך באַמערקט דער פירשט.

— אָבער וואָס קומט דערפון אַרויס! פונקט אזוי האָב איך נעכט טען געזאָגט: „געמיין, געמיין“ אָבער דאָס זיינען דאָך ניט מעהר ווי ווערטער.

— הייסט עס, אז ביי אייך זיינען דאָס געווען ניט מעהר ווי ווער־טער? און איך האָב געווען געדענקט...

צ'לם איד זיך מיט אלע צלמים אז איד זאָג דעם דיינעם אמת) בין איד צוליב דעם דאָ געבליבען, ווייל איד האָב געוואָלט, אזוי צו זאָגען, איבערגעבענדיג אייך מיין פולען האַרציגען ווידוי, און דערמיט אליין, העלפען מיין אייגענע ענטוויקלונג; מיט דעם דאָזיגען געדאַנק בין איד א זייגער פיער איינגעשלאָפען, באַגיסענדיג זיך מיט טרערען. גלויבט איהר איצט דעם אַרענטליכסטען מענשען: אין דעם זעלבען מאָמענט ווען איד בין איינגעשלאָפען, פול מיט אינוועניגסטע טרערען און אזוי צו זאָגען אויסוועניגסטע טרערען, (ווייל נאָך אלעמען, האָב איד גע' וויינט, איד געדענק עס!) איז מיר געקומען אויפ'ן זינען איין גהנם'דיג גער געדאַנק: „אפּשיר זאָל איד ביי איהם סוף כל סוף נאָך דעם ווידוי ליינען עטליכע רובעל?" אויף אזא אופן, האָב איד דעם ווידוי, צוגע' גרייט, אזוי צו זאָגען, ווי „א געריכט מיט טרערען,“ מיט דעם כדי דורך די זעלבע טרערען ווייך מאַכען אייך דאָס האַרץ, און כדי איהר זאָלט ווייך ווערענדיג מיר אָפּצעהלען הונדערט און פופציג קערבלאָד, ווי דענקט איהר, איז דאָס ניט געמיין?

— אַבער דאָס איז דאָך אודאי ניט ריכטיג, נור איינס מיט'ן צווייטען האָט זיך צוזאַמענגעפאלען. צוויי געדאַנקען האָבען זיך צוזאַמענגעקומען, דאָס טרעפט זעהר אָפט. מיט מיר טרעפט שטענדיג, איד איבעריגענס, דענק, ס'איז ניט פיין, און ווייסט איהר קעלער, אז איד וואָרף זיך אין דעם מעהר פון אלץ פאַר, איהר האָט פונקט ווי וועגען מיר דאָ דערצעהלט. מיר איז אפילו אָפטמאָל אויסגעקומען צו דענקען, האָט דער פירשט פאַרטגעזעצט, זעהר ערנסט, וואָרהאַפטיג און טיעף פאַראינטערעסירט — אז אלע מענשען זיינען אזוי, אזוי דאָס איד האָב דאָס אַנגעהויבען גוטהייסען, ווייל מיט די דאָזיגע „דאָ-פעלטע געדאַנקען“ איז זעהר שווער זיך צו ראַנגלען. איד האָב דאָס געפרואוונט. איין גאָט ווייס ווי אזוי זיי קומען און ווערען געבוירען. אַבער אָט רופט איהר עס גלייך אָן, געמיין! איצט הויב איד זיך שוין ווידער אָן פאַר די דאָזיגע געדאַנקען צו שרעקען. אלענפאלס, בין איד ניט אייער ריכטער, נור פונדעסטוועגען, ווי ווייט איד דענק, קען מען דאָס ניט גלייך אַנרופען געמיין, ווי דענקט איהר? איהר האָט זיך געקליגט, כדי דורך טרערען ארויסמאַניען געל'ט. אַבער איהר שווערט זיך דאָך אליין, אז אייער ווידוי האָט איד געהאַט אַן אנדער צוועק, און אַרענטליכען, ניט נור א געל'טליכען; און וואָס שייך די

— איז דען מעגליך, אז מען קען נאך עפעס ציגעבען? האט מיט א ציטערדיגער פארוואונדערונג ארויסגערעדט דער פירשט — טא וואס האט איהר פון מיר ערווארטעט, איד בעט אייך קעלער, זאגט, און צו וואס זייט איהר געקומען מיט אייער ווידוי?

— פון אייך? וואס האב איד ערווארטעט? ערשטענס, אז סתם אנגענעהם צו אַנקוקען אייער נאָאיוויטעט; מיט אייך איז אנגענעהם צו זיצען און רעדען; איד אמווינציגסטענס, ווייס אז פאר מיר שטעהט דער בעסטער מענש, און צווייטענס... צווייטענס...

ער איז געבליבען שטעהן אין מיטן די רעד.

— אפשר האט איהר געוואלט געלט לייען? האט איהם ארויסגע- האַלפֿען דער פירשט, זעהר ערנסט און איינפאך, כמעט ווי ציטערדיג. קעלער'ן האט ווי דורכגענומען. ער האט האַסטיג, מיט פריי- הערדיגער פארוואונדערונג, א קוק געטאן דעם פירשט גלייך אין די אויגען און האט פעסט א קלאפ געטאן מיט'ן קולאק אין טיש.

— נו, אט מיט דעם פיהרט איהר אראפ א מענישען פון וועג! אכער איד בעט אייך פירשט, אט איז ביי אייך אזא דיין הערציגקייט און אוימוילד פון וואס מען האט אפילו ניט געוואוסט אין דעם גאַל- דענעם יאָהרהונדערט, און פלוצלינג אין דער זעלבער צייט, נעהמט איהר דורך א מענישען דורך און דורך ווי א פייל, מיט אזא טיפער בעאַכטונגס־פּסיכאָלאָגיע. אכער ערלויבט מיר פירשט, דאס פאַר- דערט אן ערקלעהרונג ווייל איד בין... איד בין איינפאך צוטומעלט! עס פארשטעהט זיך, אז סוף כל סוף איז מיין ציועק געווען — געלט. נור איהר האט מיר געפרעגט וועגען געלט אויף אזא אופן, אזוי ווי איהר וואלט אין דעם גארנישט געזעהן קיין שלעכט־מיינענדעס, אזוי ווי דאס וואלט אזוי געמוזט זיין?

— יע... ביי אייך האט עס אזוי געמוזט זיין.

— און איהר זייט גאָר ניט אויפגעבראכט?

— וואס הייסט... פאר וואס?

— הערט מיר אויס פירשט, איד בין דאָ געבליבען פון נעכטען אווענט ערשטענס, צוליעב דער באַזונדערער אכטונג צו דעם פראַנצויז- זישען ארכיפּיסקאָפּ בורדאלו (מיר האבען ביי לעבעדעוואָן בין דריי א זייגער געשיכורט), און צווייטענס, און די זורפּט זאך, (און דאָ

דער פירשט האָט ענדליך דערפיהלט אויב ניט אזוי צו זאָגען מיטלייד, איז געוויסענהאָפטיגקייט. ביי איהם האָט אפילו א בליץ געטאָן א געדאַנק: „קען מען אפשר פון דעם מענשען עפעס מאַכען, דורך וועמענס ס'איז איינפלוס? זיין אייגענעם איינפלוס האָט ער צוליעב געוויסע אורזאכען גערעכענט פאר זעהר ניט קיין ניצליכען. — ניט ווייל ער האָט זיך געוואָלט מאַכען קלע-נער ווי ער איז, נור צוליעב א באזונדערען בליק אויף זאכען. ביסלעכווייז, ביסלעכווייז און זיי האָבען זיך צורעדט און אויף אזוי פיעל, אז עס האָט זיך ניט געוואָלט צושיידען. קעלער האָט זיך מיט אן אונגעוועהנליכער נרייטקייט מודה געווען אין אזעלכע זאכען, וועלכע מען קען גאָר ניט פאַרשטעלען, ווי אזוי מען קען וועגען אזעלכע זאכען דערצעהלען. צוטראַגענדיג צו יעדער ערצעהלונג זיי-נער, האָט ער פאַרזיכערט, אז ער האָט חרטה און איז איז אין דער נשמה „פול מיט טרערען,“ און דערביי האָט ער דערצעהלט אזוי. ווי ער וואָלט שטאַלצירט מיט דער טהאַט, און אין דער זעלבער צייט אַפט אזוי קאַמיש, אז ער און דער פירשט האָבען ענדליך געלאַכט ווי משוגעים.

— די הויפט זאך איז דאָס, אז איהר פאַרמאָגט אזא קינדערשע צוטרויליכקייט און אן אונגעוועהנליכע וואַרהאַפטיגקייט, האָט ענדליך געזאָגט דער פירשט. — ווייכט איהר, אז מיט דעם אליין קויפט איהר זיך שוין אויס פון פיעלע זינד?

— איד בין אייך דאַנקבאַר, דאַנקבאַר, ריטערליך דאַנקבאַר! האָט דיהרענד ווידערהאַלט קעלער: — אָבער ווייסט איהר פירשט, אז דאָס אלץ איז ביי מיר בלוז אין דער פאַנטאַזיע, אין קוראַזש, אָבער אין דער אמת'ן קומט גאַרנישט ארויס! און פאַר וואָס דאָס איז אזוי? הויב איד ניט אָן צו פאַרשטעהן.

— פאַרצווייפּעלט ניט. איצט קען מען זיכער זאָגען, אז איהר האָט מיר ענדעקט דעם גרונד פון אייער נשמה; לכל הפחות, ווייזט זיך מיר אויס, אז צו דעם וואָס איהר האָט דערצעהלט איצט, קען מען שוין מעהר גאָר ניט צולעגען, איז דאָס אזוי?

— מען קען שוין מעהר ניט? ! האָט ווי מיט רחמנות אויסגע-רופען קעלער. — אוי פירשט ווי מאַדנע אזוי צו זאָגען, שוויצארדיש, איהר פאַרשטעהט א מענשען.

לעבעדעו איז נאך אלץ ניט געווען אין דער היים, אזוי דאָס צו אווענט צו, האָט צום פירשט אויספיעט זיך אריינרייסען קעלער, ניט קיין זיכור/ער, נור מיט אויסגוסונגען, און אויסזאָנגען. ער האָט גלייך ערקלעהרט, אז ער איז געקומען דערצהלען דעם פירשט זיין גאנץ לעבען און אז ציליעב דעם איז ער געבליבען אין פאָולאָוסס. ארויסטרייבען איהם איז ניט געווען קיין מעגליכקייט: ער וואָלט ניט אזעק בשום אופן. קעלער האָט זיך געווען צוגעגרייט צו דרען זעהר לאנג און זעהר ניט גלאַט, נור פלוצלינג איז ער פון די ערשטע ווערטער אריבערגעשפרונגען צו א שילום און ערקלעהרט, אז ער האָט אויף אזוי פיעל פארלאָרען „דעם לעצטען צייכען פון מאַראַליטעט (דאָס איינציגע וואָס קומט פון ניט גלויבען אין גאָט), אז ער איז אפילו באַגאנגען גנבות — איהר קענט זיך דאָס פאַרשטעלען!“

— הערט מיך אויס קעלער, איד אויף אייער פלאַץ וואָלט בעסער זיך ניט מירח געווען אין דעם, אַהן קיין באַזונדערער באַדערפעניש, האָט דער פירשט געווען אַנגעהויבען — און איבעריגענס, קען דאָר געבען, אז איהר דערט דאָס אָן אויף זיך אומישנע?

— אייך, בלויז אייך אליין, און בלויז דערפאר כדי צו העלפען מיין ענטוויקלונג! מעהר קיינעם ניט. איד וועל שטאַרבען און אין די טויטענדיגן אוועקטראָגען מיין סוד! נור פירשט, ווען איהר וואָלט געוואָוסט, ווען איהר וואָלט נור געוואוסט ווי שווער עס איז אין אונזער יאָהרהונדערט צו קריגען געלט! וואו זאָל מען זיי נאָך אלע מען קריגען, ערלויבט מיך אייך צו פרעגען? איין ענטפער: „ברענג גאָלד און בריליאַנטען, פאר זיי וועלען מיר דיר געבען.“ דאָס הייסט אויף זיכער דאָס איד האָב ניט, קענט איהר זיך עס פאַרשטעלען? איד בין ענדליך אין כעס געוואָרען. געשטאַנען, געשטאַנען „און פאר סמאַראַנדען וועט איהר געבען?“ — „אויך פאר סמאַראַנדען זאָגט ער, וועט ער געבען?“ — „אויסגעצייכענט!“ זאָג איד, אַנגעטאָ דעם הוט און ארויס; דער טיוועל זאָל אייך נעהמען געמיינע מענישען וואָס איהר זייט! ביי גאָט!

— און איהר האָט דען געהאָט סמאַראַנדען?

— פון וואַנען קומען צו מיר סמאַראַנדען? אָ, פירשט, ווי ליכטיג

און אומשולדיג, מען קען אפילו זאָגען, פאַסטוד־מעסיג איהר קוסט אויפ'ן לעבען.

בען, אז ליזאוועטא פראָקאָפּיעוונא איז היינט אין א גיהנם'שער שטיי-
מונג, נור וואונדערליכער פון אלץ איז וואָס אנלאַיא האָט זיך צוקריגט
מיט דער גאַנצער פּאַמיליע, ניט נור מיט פּאַטער און מוטער, נור
אפילו אויך מיט ביידע שוועסטער און אז „דאָס איז שוין גאָר ניט
פּיין,“ באַריכטענדיג ווי פאַרבייגעהענדיג די דאָזיגע לעצטע, פאַר דעם
פירשט זעהר וויכטיגע) נאַכריכט, זיינען די ברידער און שוועסטער
אוועק. וועגען דעם עסק מיט „פּאַזולישיטשעו'ס זון,“ האָט האַנעשטקא
אפילו ניט דערמאָנט קיין וואָרט, אפּשר, פון געמאַכטער באַשיידענ-
הייט, און אפּשר „שויענדיג דעם פירשט'ס געפּיהלען,“ אָבער דער
פירשט האָט פונדעסטוועגען נאַכאַמאָל באַדאַנקט פאַר זיין מיהען זיך
צו מאַכען א סוף צו דעם ענין.

דער פירשט איז געווען זעהר צופרידען וואָס מען האָט איהם
ענדליך איבערגעלאָזט אליין; ער איז אַרונטער פון דער טעראַסע, איז
אריבער איבער'ן וועג און איז אַריין אין פאַרק; איהם האָט זיך גע-
וואָלט באַטראַכטען און באַשטימען א געוויסען שריט. נור דער דאָ-
זיגער „שריט“ איז ניט געווען פון יענע, וועלכע באַטראַכטען זיך, נור
דוקא פון די וועלכע באַטראַכטען זיך ניט, נור אויף וועלכע מען באַ-
שליסט זיך איינפאַך און גאָר: איהם האָט זיך פּלוצלינג שרעקליך
פארוואָלט איבערלאָזען דאָס אלעס דאָ, און אליין אוועקפּאַהרען צוריק
אָהין, פון וואָנען ער איז געקומען, ערגעץ וואו ווייטער, אין א פאַר-
וואָרפען ווינקעל, אוועקפּאַהרען גלייך און אפילו מיט קיינעם זיך ניט
זעגענען. ער האָט פאַראויסגעפּיהלט, אז ווען נור ער וועט בלייבען
דאָ, כאַטש נאָר אויף עטליכע טאַג, וועט ער אומבאַדינגט אַריינגעצוי-
גען ווערען אין דער דאָזיגער וועלט. און די דאָזיגע וועלט וועט אויס-
פאַלען אויף זיין מזל אויך אויף ווייטער. נור ער האָט נאָך קיין
צעהן מינוט ניט אָפּגעדענקט, און ער האָט גלייך באַשלאָסען, אז אנט-
לייפען איז „אונגעגלייך.“ אז דאָס וועט כמעט אויסקוקען ווי א כאַ-
ראַקטער־שוואַכקייט, אז פאַר איהם שטעהען אזעלכע אויפגאַבען, אז
ניט ענטשיידען זיי, אָדער אַמווינציגסטענס, ניט באַנוצען אלע זיינע
קרעפטען זיי צו ענטשיידען, האָט ער איצט קיין שום רעכט ניט. מיט
אזעלכע געדאַנקען האָט ער זיך אומקעהערט א היים, ער האָט קוים
געשפּאַצירט א פּערטעל שטונדע, ער האָט זיך געפּיהלט פּאַלקאַם אומ-
גליקליך אין דער מינוט.

זיך נאָסטאָסיא פּיליפּאָוונא זעהר אַרענטליך. קליידט זיך ניט רייך, נור מיט אויסערגעווענהליכען געשמאק, און אלע דאָס, זיינען מקנא איהר געשמאק, שענקייט און עקיפאזש."

— דער נעכטיגער עקסצענטרישער פאל, — האָט האַניא זיך אויסגערעדט, — איז זיכער אן אַבזיכטליכער און געווענהליך קען מען איהם ניט נעהמען אין רעכענונג. אום צו האָבען צו איהר טענות אויף עפעס, דארף מען זיך צוטייטעפען אומישנע אָדער אַנ'רכילות'ען, וואָס איבעריגענס, דאָס וועט אויך באלד געשעהן, האָט האַניא פאר-ענדיגט, ערוואַרטענדיג אז דאָ וועט דער פירשט זיכער פרעגען: „פאר וואָס רופט ער אז דעם נעכטיגען פאל, אן אַבזיכטליכען פאל און וואָ-רום וועט עס אויך באלד געשעהן?" נור דער פירשט האָט עס נישט געפרעגט.

וועגען עווגעני פאָולאָוויטש האָט ער ווידער זיך אליין צורעדט, אַהן באַזונדערע אויספרעגונגען, וואָס ס'האָט אויסגעקוקט זעהר מאַד-נע, ווייל ער האָט עס אַריינגעדעהט אין דעם געשפרעך אַהן קיין שום אורזאך, לויט דער מיינונג פון גאָורלאַ אַרדאָליאַנאָוויטש, איז עווגעני פאָולאָוויטש ניט געווען באַקאנט מיט נאָסטאָסיא פּיליפּאָוונא, ער קען איהר איצט אויך קוים, קוים, און נור דערפאר, וואָס מיט אַ טאָג פיער צוריק האָט איהם עמיצער זי איהם פאַרגעשטעלט, אויפ'ן שפּאַר ציר, און ער איז אַדאָי ביי איהר קיין איינמאָל ניט געווען אין הויז צוזאמען מיט אַנדערע. וועגען די וועקסלען האָט אויך געקענט זיין (דאָס ווייס שוין האַניא אויף זיכער); עווגעני פאָולאָוויטש איז טאָ-קע זעהר פאַרמעגליך, נור „אייניגע ענינים פון דער גוט, געפינען זיך טאַקע אין אונאַרדנונג" ביי דעם דאָזיגען נייגערענען מאַטריאַל האָט זיך האַניא אַפגעשטעלט. וועגען נאָסטאָסיא פּיליפּאָוונא'ס נעכטיגער סצענע, האָט ער ניט געזאָגט קיין איינציג וואָרט, הויך דאָס וואָס ער האָט אויבען געזאָגט, פאַרבייגעהענדיג. ענדליך איז נאָך האַניא'ן גע-קומען וואָרוואַר אַרדאָליאַנאָוונא, איז געווען אַ וויילע, און ערקלעהרט (ניט געבעטענערהייט אפילו), אז עווגעני פאָולאָוויטש וועט היינט, און אפשר אויך כאָרגען פאַרבלייבען אין פעטערבורג, אז איהר מאַן (איוואן פעטראָוויטש פטיצין), איז אויך אין פעטערבורג און כמעט אויך צוליעב עווגעני פאָולאָוויטשעס געשעפטען, אז דאָרט איז טאַקע אין אַמ'ן, עפעס אַרויסגעקומען. אַוועקגעהענדיג האָט זי צוגעגע-

בערצייגט, אז אין דער זעלבער מינוט איז געקומען די צייט צו פאר-
נאָדערברעכען צווישען זיי דעם איין אויף אלע פונקטען. (פונדעסט-
וועגען האָט זיך גאוורילא אַרדאָליאָנאוויטש געאיילט; אויף איהם האָט
ביי לעבעדעוו'ן געווארט די שוועסטער, זיי ביידע האָבען זיך צוליב
עפעס אז ענין, געאיילט).

נור ווען האניא האָט אויף אז אמת'ן ערווארטעט א גאנצע רייחע
פון אומגעדולדיגע פראגען, געצוואנגענע ענטפערס, פריינדליכע אויס-
גיסונגען, דאן האָט ער געמאכט א טעות. אין די גאנצע צוואנציג
מינוט פון זיין באזוך איז דער פירשט געווען זעהר פאַרטראכט, כמעט
צעטראגען. די ערווארטעטע פראגען, אדער בעסער געזאָגט, איין
הויפט פראגע, אויף וועלכע האניא האָט געווארט, האָט ניט געקענט
זיין. דאן האָט האניא באישלאָסען צו רעדען זעהר איינגעהאלטען. ער
האָט די גאנצע צוואנציג מינוט אליין דערצעהלט, געלאכט, געפיהרט
א זעהר לייכטען, ליכליכען און שנעלען געשפרעד, אבער די הויפטזאך
האָט ער ניט אנגעריהרט.

האניא האָט, צווישען אנדערעס, דערצעהלט, אז נאַסטאַסיא פיר-
ליפּאַוונאַ איז ערשט א טאָג פיער אין פאזולאווסק און זי ציהט שוין
צו צו זיך די אלגעמיינע אויפמערקזאמקייט. וואוינען וואוינט זי ער-
געזין אויף עפעס א מאטראסקע גאס, און ניט קיין גרויסער און ניט
שעהנער הייזקעלע, ביי דאָריא אלעקסעיעוונאַ, און איהר עקיפאזש
איז שיעור ניט דער ערשטער אין פאזולאווסק. ארום איהר האָט זיך
שוין צונויפגעקליבען א גאנצע חברה פון אלטע און יונגע נאַכשלעפער;
דעם עקיפאזש באגלייטען גאנץ אָפּט רייטער, נאַסטאַסיא פּיליפּאַוונאַ
איז, ווי פריהער, זעהר א גרויסע. אויסקלייבערקע, זי לאָזט צו צו זיך
בלויז לויט אויסוואהל, און דאָך האָט זיך ארום איהר צוזאַמענגעקליבען
א גאנצע קאמאַנדע, עס איז דאָ ווער עס זאָל זיך פאַר איהר אין א נויט
פאל אָננעהמען. איין ריכטיגער חתן, פון די דאָטשיניקעס, האָט זיך
צוליעב איהר שוין צוקריגט מיט זיין כלה; איין אלטיטשקער גענע-
ראל האָט צוליב איהר פארשאַלטען זיין זוהן. זי נעהמט אָפּט מיט זיך
מיט פּאַהרען איבער'ן וואַסער א שעהנע מיידעל, אין גאנצען זעכצעהן
יאָהר אלט. דאָריא אלעקסעיעוונאַ'ס א ווייטע קרובה; די דאָזיגע
מיידעלע זינגט זעהר שעהן, — אזוי דאָס אין די אָווענטען, ציהט זיין
ער הייזקעלע צו צו זיך אויפמערקזאמקייט. אבער, איבעריגענס, האלט

דער „ווערמוט שטערען“ אין עוואַנגליום, וועלכער פאלט אויף דער ערד אין די וואסער-קוואלען איז, לויט דעם פירוש פון זיין פאטער, די אייזענבאהרנען, וועלכע איז אויסגעשפרויט איבער גאנץ אייראָפּא. דער פירשט האָט ניט געוואָלט גלויבען, אז לעבעדעו מאַכט אזעלכע פירושים, און ס'איז באשטימט געוואָרען, אז מען זאָל זיך נאָכפרען גען ביי איהם אליין, ביי דער ערשטער בעסטער געלעגענהייט. פון ווערא לעבעדעו האָט דער פירשט זיך דערוואוסט, אז קעלער האָט זיך צו זיי אריבערגעקליבען נאָך פון נעכטען און לויט אלע סמינים, וועט ער לאנג פון זיי זיך ניט אפטישעפּען, ווייל ער האָט געמאכט קאָמפּאָניע און זיך באפריינדעט מיט דעם גענעראַל איוואַלען; איבעריגענס, האָט ער ערקלעהרט, אז ער וועט בלויבען ביי זיי, איינציג נור דערפאר כדי צו פארפאלקאמען זיין בילדונג. אין אלגעמיין האָבען לעבעדעו'ס קינדער אלץ מעהר און מעהר אָנגעהויבען געפעהלען צו ווערען דעם פירשט. קאליא איז א גאנצען טאָג ניט געווען: ער איז גאנץ פריה אוועק קיין פעטערבורג (לעבעדעו איז אויך א שפּראַך אויף טאָג אוועקגעפאָהרען צוליב זיינע עסקים/לאַד), נור דער פירשט האָט גע- וואָרט מיט אומגעדולד אויף דעם באַזוך פון נאוורילא ארדאליאנא- וויטש, וועלכער האָט אונבאדינגט געמיינט היינט ביי איהם זיין. ער איז געקומען זיבען א זייגער נאָך האַלבען טאָג, גלייך נאָך מיטאג- עסען. פון דעם ערשטען בליק אויף איהם, האָט זיך דעם פירשט אויס- געדוכט, אז לבל הפחות אָט דער הערר, איז מחויב זיכער צו וויסען אלע סודות — און ווי אזוי זאָל ער ניט וויסען, האָבענדיג אזעלכע ארויסהעלפער ווי וואַרוואַרא ארדאליאנאָווא און איהר מאַן? נור דער פירשט האָט געהאָט מיט האַניא'ן זאָגערבארע באַציהונגען. למשל, דער פירשט האָט איהם פאַרטרויט צו פיהרען דעם געשעפט מיט בור- דאָווסקי'ן, און איהם באַזונדער שטארק געבעטען וועגען דעם; נור ניט קוקענדיג אויף דעם דאָזיגען צוטרויען און אויף עפעס-וואָס ס'איז געשעהן פריעהר, זיינען צווישען ביידען געבליבען אזעלכע פונקטען, וועגען וועלכע ס'איז ווי באשטימט געוואָרען ביי זיי ביידען, ניט צו רעדען. דעם פירשט האָט זיך אפּטמאַהל אויסגעדוכט, אז האַניא האָט קען געבען. פון זיין זייט, געוואָלט די סאמע פולע און פריינדליכע אויפריכטיגקייט; איצט, למשל, ווי נור ער איז אריינגעקומען, האָט זיך דעם פירשט תיכף אויסגעוויזען, אז האַניא איז זעהר פעסט אי-

— א פראַכטפאלער עקיפאזש! — האָט געזאָגט אדעלאַאידא.

— יע, דער עקיפאזש איז א פראַכטפאלער.

ביידע זיינען אוועק. איבעריגענס, אין א סאמע פרוינדליכער און א סאמע ברידערליכער, קען מען זאָגען, שטימונג צום פירשט, לעוו ניקאלאיעוויטש.

און פאר אונזער העלד האָט דער באַזוך ענטהאלטען אין זיך עטוואס ווערטפאלעס. צוגעגעבען, אז ער האָט אליין אויך אסך פאר-דעכטיגט פון דער לעצטער נאכט (און אפשר פריהער), נור ביז זייער זויזט האָט ער ניט געוואגט צו באַרעכטיגען זיינע שרעקענישען. איצט איז אבער געוואָרען קלאַהר: דער פירשט שטש. האָט זיכער די פאָ-סירונג אויסגעטייטשט ניט ריכטיג, אבער פונדעסטוועגען האָט ער זיך גערעהט ארים דער ווארהייט. פונדעסטוועגען האָט ער פאַרשטאַ-נען, אז דאָ שטעקט אַן אינטריגע (איבעריגענס, קען געבען, אז ער פאר זיך אליין פאַרשטעהט גאַנץ גוט — האָט אַ קלעהר געטאָן דער פירשט — נור ער וויל זיך ניט ארויסזאָגען און דערפאַר טייטשט ער דאָס אויס ניט ריכטיג). קלעהרער פון אלץ איז געווען דאָס, אז צו איהם איז מען איצט פאַרגאַנגען (און טאקע פירשט שטש.). מיט דער האָר פענונג צו ארויסקריגען פון איהם וועלכע ס'ניט איז ערקלעהרונגען; און ווען ס'איז אַזוי, דאן האַלט מען איהם הפנים פאַר אַ שותף צו דער אינטריגע. אויסער דעם, ווען דאָס איז אַזוי און טאקע באמת זעהר וויכטיג, דאן מיינט עס, אז זי האָט עפעס אַ שרעקליכע אַבזיכט? וואָס זשע איז די אַבזיכט? אַ שרעק! „און ווי אַזוי האַלט מען זי אַפ? אַפּהאַלטען זי איז ניטאָ קיין מעגליכקייט ווען זי איז איבער-צייגט אין איהר אַבזיכט!“ דאָס האָט שוין דער פירשט געוואוסט פון ערפאַהרונג. „אַ וואַהנזיניגע! אַ וואַהנזיניגע!“

נור שוין צופיעל האָבען זיך דעם פריהמאַרגען אָנגעקליבען אויך אנדערע אונטערשיידענע זאַכען, און אלץ איז איין צייט. און אלץ האָט געפאַדערט אַ שנעלע לייזונג, אַזוי דאָס דער פירשט איז געווען זעהר פאַרזאַרגט. איהם האָט אַביסעל צערשטרייט וועראַ לע-בדאָווא, וועלכע איז צו איהם געקומען מיט ליובאַטשקען, און לאַכענ-דיג האָט זי אַ לאַנגע צייט עפעס דערצעהלט. נאָך איהר איז געקומען אויך איהר שוועסטער, מיט אַן אַפענעם מויל, נאָך זיי דער גימנאַ-זיסט, לעבעדעו'ס זוהן, וועלכער האָט געוואַלט איינשמעסען, אז

ער האט איהם ארומגענומען און א קויש געטאָן.

— דאָס הייסט, אין וואס פאר אַן „עסק“ פאַרמישט? איך זעה
ניט, זאָג „עסק“.

— אונצווייפּעל־האַפּט, אז די דאָזיגע דאַמע האָט געוואָלט מיט
עפעס און אין עפעס שטערען עווגעני פּאַוּלאָוויטש'ן, געבענדיג איהם
פאַר די אויגען פון ערות מעלזות, וועלכע ער האָט ניט און קען ניט
האַבען. — האָט גאַנץ טרוקען געענטפּערט פירשט שטיש.

פירשט לעוו ניקאָלאַיעוויטש האָט זיך צוטומעלט, אבער פונ־
דעסטוועגען האָט ער פאַרטגעזעצט דורכדרינגענדיג און פראגענדיג צו קר
קען אויפ'ן פירשט. נור יענער האָט פאַרשוויגען.

— אפּשר זיינען דאָס ניט קיין איינפאַכע וועקסלען? ניט בוכ־
שטעבליך ווי נעכטען. — האָט ענדליך אונגעדולדיג ארויסגעמורמעלט
דער פירשט.

— איך זאָג דאָך אייך אבער, באַרעכענט אליין, וואָס קען דאָ זיין
פאַר אלגעמיינעס צווישען עווגעני פּאַוּלאָוויטש און... איהר און מיט
ראנאזשינען אלס צוגאַב? איך ווידערהאַל אייך. זיין רייכטהום איז
גרויס. א זאך, וואס איך ווייס זעהר גוט; א צווייטע רייכטהום ער
ווארטעט ער פון א פעטער. ס'איז איינפאַך, נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ...
פירשט שטיש. איז פּלוּצלונג ווידער אנטשוויגען געוואָרען, ס'איז
געווען צו זעהן, אז ער האָט ניט געוואָלט רעדען צום פירשט וועגען
נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ.

— הייסט עס, אלענפאַלס, אז ער קען זי? — האָט פּלוּצלונג
נאָך א ווילע שוויגען געברענגט פירשט לעוו ניקאָלאַיעוויטש.

— דאָס, דוכט זיך, האָט פאַסירט; א לייכטזיניגער! אבער אי־
בעריגענס, ווען דאָס האָט פאַסירט, איז דאָס שוין אבער זעהר לאנג.
דאָס הייסט מיט א יאָהר צוויי—דריי צוריק. ער איז דאָך מיט
טאַצקי'ן אויך געווען באקאנט. איצט האָט אבער גאַרנישט געקענט
זיין אויף אזא שטייגער. אויף דו האָבען זיי קיינמאַל ניט גע־
קענט זיין! איהר ווייסט אליין, אז זי איז דאָ גאָר ניט געווען אויך!
אין ערגעץ ניט געווען. אייניגע ווייסען גאר ניט, אז זי איז ווידער
דאָ. דעם עקיפּאזש האָב איך באַמערקט מיט א דריי טאַג צוריק. ניט
מעהר.

האַט נעכטען אווענט גערופען צו עווגעני פאוולאָוויטש פון עקיפאזש?
— דאָס איז געווען נאַסטאַסיא פיליפּאָווא, — האָט געזאָגט
דער פירשט, — איז דען מעגליך, אז איהר האָט זיך נאָך ניט דער-
וואוסט, אז דאָס איז זי געווען? און ווער עס איז געווען מיט איהר,
ווייס איך ניט.

— איך ווייס, איך האָב געהערט, — האָט אונטערגעכאַפט פירשט
שטש. — נור וואס האָט באדייט דער דאָזיגער אויסרוף? דאָס איז
פאַר מיר, ביז זיך מודה, א רעטעניש... פאַר מיר און פאַר אַנדערע.
פירשט שטש. האָט גערעדט מיט גרויס ערשטוינונג.

— זי האָט גערעדט וועגען עווגעני פאוולאָוויטש'עס עפעס אזעלכע
וועקסלען, — האָט זעהר איינפאַך געזאָגט דער פירשט, — וואָס זיי-
נען אריינגעפאלען פון עפעס א פראַצענטניק צו ראַגאזשינ'ען, אויף
איהר ביטע, און אז ראַגאזשין וועט צוואווארטען עווגעני פאוולאָ-
וויטש'ן.

— האָב געהערט, האָב געהערט, מיין טהייערער פירשט, אכער
דאָס האָט דאָך ניט געקענט פאַסירען! עווגעני פאוולאָוויטש האָט ניט
קיין וועקסלען... ביי אַזאַ רייכטהום! אמת, עס האָט מיט איהם פאַר-
סירט פריהער, פון לייכטזיניגקייט, און איך האָב איהם אפילו אויס-
געלייזט אויך... נור ביי אַזאַ רייכטהום געבען וועקסלען צו א פראַ-
צענטניק און זיין אַפּרעהיג וועגען זיי — איז אונמעגליך. און ער קען
ניט זיין אויף ד, ו, און איז אזעלכע פריינדליכע באַציהונגען מיט
נאַסטאַסיא פיליפּאָווא — אָט אין וואס עס באַשטעהט די הויפט רע-
טעניש. ער שווערט זיך, אז ער פאַרשטעהט גאָר ניט און איך גלויב
איהם פאַלקאָס. נור די זאך איז אין דעם, ליבער פירשט, וואס איך
האָב אייך געוואָלט פרעגען, צו ווייסט איהר ניט עפעס וואָס? דאָס
הייסט, צו האָט ניט דערגרייכט כאַטש צו אייך, דורך א וועלכען
ס'ניט איז וואונדער, א קלאַנג?

— ניין, איך ווייס גאָר ניט, און איך פאַרזיכער אייך, אז איך
האָב אין דעם קיין חלק ניט.

— אד, פירשט, וואָס פאַר א מענש איהר זייט דאָס געוואָרען!
איך דערקען אייך, איינפאַך, היינט ניט. האָב איך דען געקענט חושד
זיין, אז איהר זאָלט זיין פאַרמישט אין דעם? נו, איהר זייט היינט
שלעכט נעשטימט.

נאנגען פון שפאציר אין צווייען. אדעלאאידא האט בא'רד באמערקט
 אין פארק א בוים, א וואונדערליכען בוים, א 'שטארק באצווייג'
 טען מיט לאנגע, אויסגעקרימטע צווייגען, אין גאנצען אין יונגע גרינס,
 מיט א לאך און א 'שפאלט'; זי האט אונבאדינגט, אונבאדינגט באשלאג'
 סען איהם אויסצומא'הלען! אזוי דאס נור וועגען דעם האכען זיי גערעדט
 די גאנצע האלבע שטונדע פון זייער וויזיט. דער פירשט שטיש. אין
 געווען ליכליד און גוט, זוי זיין שטייגער איז, האט געפרענט דעם
 פירשט וועגען פריהערדיגען לעבען זיינעם, דערמאנהט די אומשטענד
 דען פון זייער ערשטער באקאנטשאפט, אזוי דאס וועגען נעכטיגעם
 איז גאר ניט גערעדט געווארען. ענדליך האט אדעלאאידא ניט אויס'
 געהאלטען, און א שמייעל טוענדיג האט זי זיך מיידה געווען, אז זוי
 זיינען פארנאנגען צו איהם אינקאהניטא; נור מיט דעם האט זיך איהר
 מיידה זיין זיך געענדיגט. כאטש פון דעם דאזיגען אינקאהניטא האט מען
 געקאנט זעהן, אז די עלטערען, דאס הייסט, דערהויפט, ליזאוועטא
 פראקאפיעווא, געפינען זיך אין עפעס א באזונדער ניט אויפגעלעגט'
 קייט. אבער ניט וועגען איהר, ניט וועגען אגלאיא'ן און ניט אפילו
 וועגען איוואן פידאראוויטש, האכען אדעלאאידא און דער פירשט
 שטיש. ניט אויסגערעדט קיין ווארט ביי זייער באזוך. אוועקגעהענדיג
 ווידער שפאצירען האכען זיי דעם פירשט מיט זיך ניט איינגעלאדען.
 וועגען איינלאדען צו זיך איז אפילו קיין אנדרייטיג ניט געווען; אויף
 דעם רעכענונג האט זיך ביי אדעלאאידא'ן אפילו ארויסגעכאפט זעהר
 א כאראקטעריסטיש ווערטעל: דערצעהלענדיג וועגען איהרער אן
 אקווארעלנער ארבייט, האט זי פלוצלינג זעהר געוואלט דאס באוויי'
 זען: „ווי מאכט מען עס שנעלער? ווארט! איד וועל איך דאס אדער
 צושיקען מיט קאליען, ווען ער וועט היינט זיין, ווען ניט וועל איך
 מארגען אליין ברענגען, ווען איד וועל ווידער געהן שפאצירען מיט'
 פירשט“ — האט זי פארענדיגט איהר פארלעגענהייט, דערפרעהענדיג
 זיך וואס איהר האט זיך אזוי פלינק און פאר אלעמען צופרידענ'
 שטעלענדיג, איינגעגעבען צו לייווען די אויפנאכע.

ענדליך, שוין כמעט נאכ'ן זעגענען זיך, האט דער פירשט שטיש.
 ווי פלוצלינג זיך דערמאנהט:

— א יע, — האט ער געפרעגט — ווייסט איהר כאטש ניט לי'
 בער לעוו ניקאלאיעוויטש, וואס איז דאס געווען פאר א סוכיעקט, וואס

עלפטער קאפיטעל.

ערשט אויפ'ן דריטען טאָג האָבען זיך די עפאנטשינ'ס אין גאנץ צען איבערגעבעטען. דער פירשט, כאַטש ער האָט זיך, ווי זיין שטיי-גער, באשולדיגט אין פילעס, און האָט אויפריכטיג געווארט אויף א שטראף נור פונדעסטוועגען איז ביי איהם פון אַנפאנג געווען א פולע אינערליכע איבערצייגונג, אז ליזאוועטא פראַקאָפיעווא האָט ניט גע-קענט ווערען אויף איהם ערנסט אין כעס, און זי איז אין כעס געוואָר-רען מעהר פון אלץ אויף זיך אליין. אויף אַזא אופן האָט איהם דער לאַנגער טערמין פון ברוגז אוועקגעשטעלט אין א זעהר פינסטערער פאַרלעגענהייט. אנדערע אורזאכען האָבען אויך געווירקט, נור איינע הויפטזעכליך. די גאנצע דריי טעג האָט זי זיך צעוואקסען אין דעם פירשטס איינבילדונג (און דער פירשט האָט זיך שוין פון לאַנג באשולדיגט אין עקסטרעמען: אין אז אונגעוועהרליכער „נאַרישער און צוגעגעסענער צוטרויליכקייט און אין דער זעלבער צייט „א פינסטערע נידעריגע איינבילדונג). מיט איין וואָרט, צום שליס פון דריטען טאָג, האָט די פאסירונג מיט דער עקסצענטרישער דאמע, וועלכע האָט גערעדט פון איהר עקיפאזיש מיט עוגעני פאולאָוויטש, אַנגענומען אין זיין מח שרעקענדע און רעטזעלהאפטע גרויסען. דער הויפט וועזען פון דער רעטעניש, אויסער די איבעריגע זייטען פון דעם ענין, איז פאר'ן פירשט באַשטאַנען אין דער טרויערדיגער פרא-גע: איז ער טאקע שולדיג אין דער דאָזיגער נייער „וואונדערליכקייט“ אדער נור.. ער האָט אבער ניט דעררעדט, ווער ס'איז נאָך.. און וואס איז שייך צו די בוכשטאַבען נ. פ. ב. איז דאָס לויט זיין בליק בלוין געווען אז אומשולדיגע שטיפעריי, אפילו א קינדערשע שטיפעריי, אזוי דאָס פארטראכטען זיך אויף דעם כאַטש וויפיעל ס'ניט-איז וואָלט גע-ווען נאַריש, און אין איין באַציהונג אפילו כמעט ניט אַרענטליך. איבעריגענס, שוין אין דעם ערשטען טאָג, נאָך דעם עקעל-האפטען „אווענט“ אין וועלכען ער איז געווען אַזא הויפט אורזאכע, האָט דער פירשט אין דער פריה געהאט דאָס פאַרגעניגען אויפצונעה-מען ביי זיך דעם פירשט שטש. און אַדעלאַאירען: „זיי זיינען פאַר-

פינף מינוט פריהער אויף די „מענטשלאך“ און האָט גלייך אריבער געטראָגען איהר דורכדרינגליכען בליק אויף עווגעני פאולאָוויטש.

— איד האָב פאר דיר א נייעס! — האָט פאַרטגעזעצט די קלינג-גענדיגע שטימע: — פאר קופערס וועקסלען שרעק זיך ניט; דאגאד זשין האָט זיי אויסגעקויפט פאר דרייסיג, איד האָב איהם איינגע-רעדט. קענסט זיין רוהיג כאַטש נאָך א דריי מאָנאַטען, און מיט ביסקופ'ן און מיט דער גאַנצער מאוס'ער געזונדעל וועלען מיר זיך זיכער אויסמיטלען, דורך באַקאַנטשאַפט! נו, הייסט עס, אז אלץ איז צופרידענשטעלענד. זיי פרעהליך ביז מאַרנען!
דער עקיפאזש האָט זיך א ריהר געטאָן און איז האַסטיג פאַר-שוואַנדען.

— דאָס איז א מיטגענע! — האָט ענדליך א געשרוי געטאָן עור-געני פאולאָוויטש, רויט ווערענדיג פון כעס און פאַרוואַנדערט זיך אומגעקוקט אין אלע זייטען. — איד הויב ניט אָן צו וויסען וואָס זי האָט גערעדט! ווער איז זי?

ליזאוועטא פראַקאַפּיעווא האָט פאַרטגעזעצט צו קוקען אויף איהם נאָך א פאַר סעקונדען; ענדליך האָט זי האַסטיג זיך אוועקגע-לאָזט צו איהר דאַטשע, און נאָך איהר אלע. פונקט אין א מינוט ארום איז צום פירשט אויף דער טעראַסע צוריק ערשיענען עווגעני פאולאָוויטש זעהר אן אויפגערענטער.

— פירשט, ווייסט איהר טאַקע אויף אן אמת'ן ניט וואָס דאָס באדייט?

— איד ווייס גאר נישט, — האָט געענטפערט דער פירשט, וועל-כער איז אליין אויך געווען אין א זעהר קרענקליכער אַנשטרענגונג.

— ניין?

— ניין!

— און איד ווייס אויך ניט, — האָט זיך פלוצלינג צעלאַכט עווגעני פאולאָוויטש, — אויף מיין וואָרט, אז קיינע באַציהונגען צו די דאָזיגע וועקסלען האָב איד ניט געהאַט, נו, גלויבט מיין עהרען וואָרט! ... אבער וואָס איז מיט איד, איהר פאַלט אין חלשות?
— א, ניין, ניין, איד פאַרזיכער אויך אז ניט...

איוואן פיאָדאָראָוויטש האָט פונדעסטוועגען אויסגעשטרעקט דעם פירשט די האנט, נור ער האָט ניט אוספּעיעט א דריק צו טאָן און איז נאָכגעלאָפּען ליזאוועטא פּראַקאָפּיעוונא, וועלכע איז מיט טומעל און צארען ארונטער פון דער טעראסע. אַדעלאַידא, איהר חתן און אלעקסאנדרא האָבען זיך ווארים און ליבליך געזעגענט מיט'ן פירשט. עוור געני פאולאָוויטש איז אויך געווען צווישען זיי, און ער איינער בלויז איז געווען פרעהלאך.

— עם האָט זיך אויסגעלאָזט ווי איך האָב געדענקט! נור ס'טוט מיר לייד, וואָס אויך איהר אומגליקליכער, האָט דאָ געליטען, — האָט ער ארויסגעשעפטשעט מיט דעם סאמע ליבליכסטען שמייכל. אגלאַיא איז אוועק ניט זעגענענדיג זיך.

נור די פאסירונגען פון דעם אָווענט האָבען זיך ניט געענדיגט; ליזאוועטא פּראַקאָפּיעוונא'ן איז אויסגעקומען צו דורכליידען נאָך אן אונערוואַרטעטע באַגעגניש.

זי האָט נאָך ניט אוספּעיעט ארונטערצוגעהן פון די טרעפּ אויף דעם זועג (וועלכער דינגעלט ארום דעם פּאַרק). ווי פּלוצלינג איז א גלענצענדער עקיפּאזש, געשפּאַנט אין צוויי ווייסע פּערד, דורכגעשוועבט פּאַרביי דעם פירשט'ס דאמטשע. אין עקיפּאזש זיינען געזען סען צוויי פּראַכטפולע דאמען, אבער אפּפּאַהרענדיג ניט מעהר ווי צעהן טריט פּאַרביי, האָט זיך דער עקיפּאזש פּלוצלינג אפּגעשטעלט; איינע פון די דאמען האָט זיך אומגערעהט, פונקט ווי זי וואָלט אונערוואַרטעט דערזעהן פאר איהר א זעהר נויטיגען באַקאַנטען.

— עווגעני פאולאָוויטש! דאָס ביזטו? — האָט פּלוצלינג אויסגערופּען א קלינגענדע שעהנע שטימע, פון וועלכער דער פירשט האָט א ציטער געטאָן, און עם קען געבען, אז נאָך עמיצער: — נו, ווי צו פּרידען איד ביו, וואָס איך האָב דיך ענדליך אויסגעפונען! איך האָב צו דיך אוועקגעשיקט אין שטאָט אן עקסטרא שליח, צוויי! א גאַנצען טאָג זוכט מען דיך!

עווגעני פאולאָוויטש איז געשטאַנען אויף די טרעפּ פון ארויסגאנג ווי פון א דונער געטראָפּען. ליזאוועטא פּראַקאָפּיעוונא איז אויך געבליבען שטעהן אויפ'ן אָרט, נור ניט אין שרעק און פּאַרגליווערונג ווי עווגעני פאולאָוויטש: זי האָט א בליק געטאָן אויף דער עזות'ני צע פונקט אזוי שטאַלץ און פונקט מיט אזא קאלטע פּאַראַכטונג, ווי מיט

רענדיג באַקוקט פון קאָפּ ביז די פיס, ווי פּרעגענדיג א רעכענונג אויף זיין באַוועגען זיך, און האָט זיך גלייך געווענדט צום פירשט.

— א דאַנק אייך פירשט, עקסצענטרישער פריינד פון אונזער הויז, פאַר דעם אנגענעהמען אווענט וועלכען איהר האָט אונז אלעמען געגעבען. געוויס פּרעהט זיך איצט אייער האַרץ, וואָס אייך איז געלונגען אויך אונז אַרײַנשלעפען אין אייערע דומהייטען... גענוג שוין טהייער רער הויז-פריינד, א דאַנק, וואָס איהר האָט כאַטיש געגעבען די געלעך גענחייט צו זעהן ווער איהר זייט אַזוינס!...

זי האָט מיט צאַרען גענומען צורעכט מאַכען איהר מאַנטעל, אָפּ וואַרטענדיג ביז „יענע“ וועלען אוועק. צו „יענע“ איז אין דער מינוט אונטערגעפאַהרען א וואַגען, נאָך וועלכען דאָקטארענקא האָט נאָך מיט א שטונדע צוריק געשיקט לעבעדעווס זעהן, דעם נימאָזיסט. דער גע- נעראל האָט תיכף נאָך דער פרוי אויך אַרײַנגעזאָגט זיין וואַרט:

— אויף אַן אַמת'ן, פירשט, האָב איך דאָס אפילו ניט ערוואַר- טעט... נאָך אלעס, נאָך אלע פרוינדליכע באַציהונגען... און ענדליך ליזאוועטא פּראַקאַפּיעוונא...

— נו, ווי אַזוי, נו, ווי אַזוי קען מען דאָס! — איז אַדעלאַאידא האַסטיג צוגעגאַנגען צום פירשט און איהם דערלאַנגט די האַנט. דער פירשט האָט מיט א פאַרלאַרענעם אויסזעהן צו איהר א שמייד- כעל געטאָן. פלוצלונג האָט א הייסער און שנעלער שעפּטישען איהם ווי אַפּגעבריהט דעם אויער.

— ווען איהר וועט תיכף ניט אוועקוואַרפען די דאָזיגע מואסע מענשען, דאן וועל איך מיין גאַנץ, מיין גאַנץ לעבען, בלווייז אייך נור אַלײן האַסען! — האָט געשעפּטישעט אַנלאַיא. זי איז געווען זעהר אויפגעבראַכט. נור זי האָט זיך אַפּגעקעהרט איידער נאָך דער פירשט האָט אויף איהר אוספּיעט א קוק צו טאָן. איבעריגענס, האָט ער קיינעם און קיינעם ניט געדאַרפט אוועקוואַרפען: אין דער צייט האָט מען דעם קראַנקען אַיפּאַליט אוספּיעט ווי ס'ניט איז אוועקצוזעצען אויפ'ן פוהר און די דראָזשקע איז אַפּגעפאַהרען.

— וועט עס נאָך לאַנג דויערען, איוואן פּיאַדאַראַוויטש? ווי מיינט איהר? לאַנג וועל איך דאַרפען ליידען פון די בייזע אינגלאַך? — אַט וועל איך, פריינד מיינער, איך, פאַרשטעהט זיך, בין גרייט און... פירשט...

זיך אוועקגעלאָזט, זיך שאַקלענדיג און שמייכלענדיג צו בורדזאָוסקיין און דאָקטארענקא, וועלכע זיינען געשטאַנען ביים אַרויסגאַנג פון טע-ראַסע; ער האָט געוואָלט פּאָהרען מיט זיי.

— נו, אָט דערפאַר האָב איך זיך דאָס געשראַקען, — האָט אויס-

געשריען דער פירשט — אַזוי האָט געמוזט געשעהן!

איפאַליט האָט זיך האַסטיג אוימגעדרעהט צו איהם, און מיט דעם שטאַרקסטען וואהנינגען צאָרן און יעדער שטריכעל אויף זיין פנים, האָט, דוכט זיך, געציטערט און גערעדט:

— א, דערפאַר האָט איהר זיך דאָס געשראַקען! „אַזוי האָט גע-

מוזט געשעהן!“ לויט אייער מיינונג? טאָ ווייסט-זשע, אז ווען איך פאַראַכטע דאָ עמיצען, — האָט ער זיך צעיאַמערט מיט אַ כריפען, מיט אַ קוויטש און מיט שפּריצונגען פון מויל — (איך האָב אייך אַלע-מען פיינט!) אבער אייך, אייך, יעזואיטישע נשמה'לע, אידיאָט, מיליאַנער-וואַלטהעטער, אייך מעהר פון אלץ אויף דער וועלט! איך האָב אייך שוין לאַנג פאַרשטאַנען און פיינט געהאַט, מיט דער גאַנצער שנאה פון מיין האַרצען... דאָס האָט איהר איצט אלץ אונטערגעפיהרט! דאָס האָט איהר מיך געבראַכט ביז אַן אַנפאַל! איהר האָט אַ שטאַרבענדען געבראַכט צו בושה, איהר, איהר, איהר. וויט שולדיג אין מיין נידערטרעכטיגער מוטהלעזיגקייט! ווען איך וואָלט געבליבען לעבען, וואָלט איך אייך ערמאַרדעט! איך דאַרף ניט אייערע טובות, איך וועל פון קיינעם ניט אַננעהמען, איהר הערט, גאַרנישט פון קיינעם ניט, איך ביז געווען אין היין און איהר דאַרפט ניט טריאומ-פירען! איך פאַרשילט אייך אלעמען איינמאַל פאַר אלע מאַל!

דאָ האָט ער זיך שוין אין גאַנצען פאַרגאַנגען.

— ער האָט זיך פאַרשעהמט פאַר זיינע טרערען! — האָט לע-

בעדעווי אַ שעפטישע געטאָן צו ליזאוועטאַ פּראַקאַפּיעוונאַ — „אַזוי האָט געמוזט געשעהן“, אַי איז דאָס אַ פירשט! ער האָט דורך און דורך באַנומען...

נור ליזאוועטאַ פּראַקאַפּיעוונאַ האָט איהם אפילו ניט באעהרט מיט אַ בליק, זי אזי געשטאַנען, שטאַלץ זיך אויסגלייכענדיג, פאַר-ווארפענדיג דעם קאַפּ און מיט אַ פאַראַכענדער נייגעריגקייט באַ-טראַכט אַט די „אַלע מענשעלאַך“, ווען איפאַליט האָט געענדיגט, האָט דער גענעראַל אַ טרייסעל געטאָן מיט די אַקסלען, זי האָט איהם צא-

— אייער עקסעלענץ, — איז אונערווארטעט און באנייסטערט אונ-
טערנעשפרונגען צום גענעראל דער הערר קעלער, — ווען מען דארף
האבען א פאסענדען מאן אויף ביי נאכט, בין איד גרייט צו אָפּפּערען
זיך פאר א פריינד... ער איז א טהייערער מענטש! איד רעכען איהם
פאר אן ערהאבענעם, אייער עקסעלענץ! איד האָב געוויס פאר-
טעהלט מיט מיין בילדונג, אבער ווען ער קריטיקירט, איז דאָך דאָס
פערל. שיטען זיך דאָך דאָס פערל, אייער עקסעלענץ!...

דער גענעראל האָט זיך אין פארצווייפּלונג אָפּגעקעהרט.

— איד בין זעהר צופרידען, ווען ער וועט דאָ בלייבען, אודאי
איז איהם שווער צו פאָהרען, — האָט ערקלעהרט דער פירשט אויף
די אויפגערענטע פראגען פון ליזאוועטא פראָקאָפּיעווא.

— וואָס דו ילאָפּסט, צי ניין? ווען דו ווילסט ניט, טאַטעלע,
וועל איד איהם אריבערפיהרען צו זיך! גאט מיינער, אבער ער אַלײַן
האלט זיך אויך קיים אויף די פיס! ביזטו אפשר אויך קראַנק?

פריהער, ווען ליזאוועטא פראָקאָפּיעווא האָט ניט געטראָפּען דעם
פירשט אויפ'ן טויטען־בעט, האָט זי טאַקע פאָרגרעסערט די צופרי-
דענגעשיטעלטקייט פון זיין געזונדס־צושטאַנד, אורטהיילענדיג לויט
דעם אויסערליכען אויסזעהן, אבער די אַט־ערשטיגע קראַנקהייט, די
שווערע עראינערונגען וועלכע האָבען זי באַגלייט, די מיריגקייט פון
דעם צרה'דיגען אַווענט, דער פאל מיט „פאָוולישעווס וזהו“, דער איצ-
טינער פאל מיט איפּאַליט'ן — דאָס אַלײַן האָט אויפגערענט דעם
פירשטס קראַנקע עמפּינדליכקייט בין א פיבערהאפטען צושטאַנד,
אַבער חוץ דעם, איז אין זיינע אויגען געווען נאָך עפעס א זאָרג, אפילו
א שרעק; ער האָט מיט מורא געקוקט אויף איפּאַליט'ן, ווי נאָך עפעס
פון איהם ערוואַרטענדיג.

פלוצלינג האָט זיך איפּאַליט אויפגעהויבען א שרעקליך בלאַסער
און מיט א מורא'דיגען אויסזעהן פון בושה, אויף זיין פאָרענדערטען
געזיכט, א בושה וועלכע האָט דערגרייכט בין פארצווייפּלונג. דאָס
האָט זיך הויפטזעכליך אויסגעדריקט אין זיין בליק, וועלכער האָט מיט
שנאה און שרעק געקוקט אויף די פאָרוואַמעלטע און אין דעם פאר-
לאַרענעם, אויסגעקרימטען און קריכענדען שמייכעל אויף די ציטער-
דיגע ליפּען. די אויגען האָט ער תיכף אראָפּגעלאָזט און ער האָט

רען! א י ה ר — זייט א הייליגע, איהר... זייט אליין א קינד — ראטעוועט זיי! רייסט זיי ארויס פון דער דאָזיגער... זי... אין א שאַנדע... א, העלפט זיי, העלפט זיי, גאָט וועט אייך דערפאר באַצאָהר לען הונדערט מאָל אזוי פיעל... טוט עס צוליב גאָט צוליב קריסטוס! — זאָגט זשע ענדליך, איוואָן פיאָדאָראָוויטש, וואָס זאָל מען איצט טאָן! — האָט אויפגערעגט אויסגעשריען ליזאוועטא פראַקאָד פיעוונא — טוט א טובה, רייסט איבער אייער ערהאבענעם שווייגען! ווען איהר וועט ניט באַשליסען, טאָ זאָל אייך זיין באַוואוסט, אז איך וועל אליין דאָ בלייבען נעכטיגען; גענוג האָט איהר מיר אונטער איי-ער זעלבסט-הערשאפט טיראניזירט!

ליזאוועטא פראַקאָפיעוונא האָט געשטעלט די פראגע מיט ענטור זיאָם געמישט מיט כעס און געוואָרט אויף א באַלדיגען ענטפער. נור אין אַזעלכע פעלע, ענטפערט דער גרעסטער טהייל פון די אַנוועזענדע ווען זיי זיינען אפילו דאָ אסך ענטפערט מיט שווייגען און פאַסיווע נייגעריגקייט, ניט וועלענדיג נעהמען אויף זיך קיין פאַראַנטוואָרטליכ-קייט, און זיי זאָגען אַרויס זייערע געדאַנקען ערשט שפעטער, נאָכ-דעם. אין דעם צאָהל פון די אַנוועזענדע זיינען געווען אויך אַזעלכע, וועלכע זיינען געווען גרייט אַפצוזיצען דאָ כאַטש ביז אין דער פריה, ניט אויסרעדענדיג קיין וואָרט. צום ביישפיעל, וואַרוואַרא אַרדאליאַ-נאַוונאַ, וועלכע איז געזעסען דעם גאַנצען אַווענט פון דער ווייטען, א שווייגענדע און די גאַנצע צייט געהערט מיט אונגעוועהנליכער נייגע-דיגקייט, האַבענדיג, קען געבען, אויף דעם איהרע אורזאכען.

— מיין מיינונג, פריינד מיינער, — האָט זיך אַרויסגעזאָגט דער גענעראַל — אז דאָ דאַרף מען נויטיגער האַבען א קראַנקען-שוועסטער איידער אייער אויפגערעגטקייט, און ב'לעבען, א זיכערער און ניכטער דער מענש אויף ביי נאַכט. אַלענפאַלס דאַרף מען פרעגען דעם פירשט און... טאַקע גלייך לאַזען צורוח, און מאַרגען קען מען ווידער נעהמען אן אַנטהייל..

— באַלד איז שוין צוועלף אזויגער, מיר פאַהרען. פאַהרט ער מיט אונט, צו ער בלייבט ביי אייך? — האָט דאָקטאָרענקאָ אויפגערעגט און צאַרענדיג זיך געווענדט צום פירשט.

— אויב איהר ווילט, קענט איהר אויך בלייבען מיט איהם, — האָט געזאָגט דער פירשט — פלאַץ וועט זיין.

קאמענהייט... געמאכט האָט זי אבער אזוי, אז באווייזענדיג איהם צו די מענישען האָט זי איהם טאקע באשיטימט צו זאָנען, דאָס פאר וואס עס האָט זיך פארנאסען אזוי פיעל בלוט, אז ווען זי ווערט פארגאסען מיט אמאָל, וואָלטען מענישען זיכער דערטרונקען געוואָרען! א, גוט וואס איד שטארב אוועק... איד וואָלט אויך אודאי געזאָגט עפעס א שרעקליכען ליגען, די נאטור וואָלט יטיון אפגעטאָן אזא שפיעעל! איד האָב קיינעם ניט איבערגעפיהרט... איד האָב געוואָלט לעבען פאר דעם גליק פון אלע מענישען, צוליב דער ענטדעהונג און אין פראַקלאמירונג פון אמת... איד האָב געהקט פון פענסטער אויף מעיעראווס וואנט און האָב בלוז געדענקט רעדען איין פערטיל שטונדע, און אלעמען, אלעמען איבערצייגען, און איינמאָל אין לעבען בין איד זיך צוואַ מענגעקומען... מיט איד, אויב ניט מיט מענישען! און וואָס איז דער פון ארויסגעקומען? גאַרנישט! עס איז ארויסגעקומען, אז איהר פאר אַכטעט מיר! הייסט עס, אז איד בין א נאר, הייסט עס, אז מען דאַרף מיר ניט, הייסט עס, אז עס איז צייט! און קיין אנדענקען נאָר זיך האָב איד ניט אוספיעט איבערצולאָזען! קיין קלאנג, קיין שפור, קיין זאך, ניט פארשפרייט קיין שום איבערצייגונג!... לאַכט ניט פון א שיטה! פארגעסט! פארגעסט אַיז!... איד בעט איד, פארגעסט, זייט ניט אזוי שלעכט! ווייסט איהר, אז ווען עס כאַפט זיך ניט אונטער די שווינדוכט, וואָלט איד באַגאַנגען זעלבסטמאָרד...

דוכט זיך, אז ער האָט געוואָלט נאָר אַכד זאָנען, אבער ער האָט ניט דערזאָגט, זיך א וואָרף געטאָן אין שטוהל, פאָרדעקט דאָס גער זיכט מיט די הענט און זיך צעוויינט ווי א קליין קינד.

— נו, וואָס דענקט איהר איצט מיט איהם טאָן? — האָט אויס געשריען ליזאוועטא פראַקאָפיעוונא, צוגעשפרונגען צו איהם, געכאַפט זיין קאַפ און פעסט, פעסט צוגעדריקט צו איהר ברוסט. ער האָט גער וויינט קאַנוואלסיוו. — נו, נו, נו! נו, וויין זשע ניט, גענוג. דו ביזט א נוטער אינגעלע, דיר וועט גאָט פארצייגען, צוליב דיין נאַרישקייט. נו, גענוג, שטארק זיך... און דערצו וועסטו דיר דאָך דערנאָכדעם שעח מען...

— ביי מיר איז דאָרטען, — האָט איפאָליט געזאָגט, מיהענדיג זיך אויפצוהויבען זיין קאַפ — ביי מיר איז דאָ א ברודער און שוועסער טער, קלייניקע, אַרימענקע, אומשולדיגע... זי וועט זי איבערפיהד

איז קאפ געקומען אסך געדאנקען... ווייסט איהר, איך האב זיך איבער צייגט, אז די נאטור איז קאמיש. איהר האט פריהער געזאגט, אז איך בין אז אטעאיסט, און ווייסט איהר, אז די דאזיגע נאטור... וואס לאכט איהר ווידער? איהר זייט שרעקליך גרויזאם! — האט ער מיט א טרויערדיגען צארען פלוצלונג ארויסגעזאגט באקוקענדיג אלעמען, — איך האב ניט איבערגעפיהרט קאליא'ן, — האט ער פארענדיגט נאך מיט אז אנדער טאן, און ערנסטען און איבערצייגטען, ווי ער וואלט אז דעם זיך אויך פלוצלינג דערמאנהט.

— קיינער, קיינער לאכט דא ניט פון דיר. בארוהיג זיך, — האט כמעט יסורים'דיג געזאגט ליזאוועטא פראקאפיעווא — מארגען וועט קומען א נייער דאקטאר; יענער האט געמאכט א טעות; אבער זעץ זיך שוין, דו קענסט דאך אויף די פיס ניט שטעהן! רעדסט פון היץ!... אך, וואס טוט מען איצט מיט איהם! — האט זי געכלאפאט טשעט, אריינזעצענדיג איהם אין שמוהל, א טרער האט א גלאנץ געטאן אויף איהר באק.

איפאליט האט זיך אפגעשטעלט, כמעט אז ערשטוינטער, האט אויפגעהויבען די האנט, האט שרעקענדיג זי אויסגעצויגען און זיך צו גערירט צו דער דאזיגער טרער. ער האט א שמייכל געטאן מיט אזא קינדערשען שמייכלעל.

— איד... האב אייד... — האט ער זיך פרעהליך צורעדט — איהר ווייסט ניט ווי איך האב אייד... ער האט מיר אלע מאל מיט אזא שמחה גערעדט פון אייד, אט איז ער, קאליא... איד האב איהם אונטער ענדליך ליעב, איד האב איהם ניט איבערגעפיהרט! איד לאז איהם בלויז איבער... איד האב אלעמען געוואלט איבערלאזען, אלעמען, — נור זיי זיינען קיינער ניט געווען, קיינער ניט געווען... איד האב געדוואלט ווערען א טוער, איד האב אויף דעם רעכט... א, וויפיעל זאכען כ'האב געוואלט! איצט וויל איך נאך נישט, וויל נאך נישט, איד האב זיך שוין געגעבען אזא ווארט, איד זאל גארנישט ניט וועלען; זאל מען, זאל מען אהן מיר זוכען די ווארהייט! יע, די נאטור איז קאמיש. צו וואס האט זי, — האט ער אונטערגעכאפט מיט היץ — פאר וואס באשאפט זי די סאמע בעסטע באשעפענישען כדי נאכדעם פון זיי אויסצולאכען זיך? זי האט אבער געמאכט אזוי, אז די איינציגע באשעפעניש, זעלכע מען האט אנערקענט אויף דער וועלט אלס פאל-

מישעס ניטאָ, — האָט ער ערנסט געפרעגט ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא הויבען דעם קאָפּ און האָט נייגעריג גענומען זוכען מיט די אויגען צוויי שען פּובליקום. ער האָט געזוכט עוונעני פּאווילאָוויטש, וועלכער איז געשטאנען ניט זעהר ווייט, רעכטס, אויף דעם זעלבען פּלאַץ ווי פריי הער, — נור ער האָט שוין פּארגעסען און געזוכט אין אלע זייטען: — א, איהר זייט ניט אוועק! האָט ער איהם ענדליך געפונען — איהר האָט פריהער אלץ געלאכט, וואס איך האָב אין פענסטער געוואָלט רע- און פּלוצלינג זיך פּארטראַכט; און דערנאָך אין א וויילע ארום, אויפגע- דען א פּערטיל שטןגדע... און ווייסט איהר, אז מיר איז ניט אכצעהן יאָהר; איך בין אזוי פּיעל אָפּגעלעגען אויפ'ן קישען, און אזוי פּיעל אָנגעקוקט זיך אין דעם דאָזיגען פענסטער, און אזוי פּיעל איבערגע- טראכט... וועגען אלעמען... אז... ביי א טויטען צעהלט מען ניט די יאָהרען... איהר ווייסט עס... איך האָב נאָך לעצטע וואָך וועגען דעם געדענקט, ווען איך האָב זיך אויפגעכאַפּט ביי נאַכט... און ווייסט איהר פאַר וואָס איהר האָט מורא מעהר פון אלץ? איהר האָט מעהר פון אלץ מורא פאַר אונזער אָפּענהערציגקייט, כאָטש איהר פּאראכטעט אונז! אויך וועגען דעם האָב איך געטראכט אויפ'ן קישען דאָן ביי נאַכט... איהר דענקט, אז איך האָב פריהער פון איך געוואָלט לא- כען? איך האָב נאָר געוואָלט איך לויבען... קאליא האָט געזאָגט, אז איך האָט דער פירשט אָנגערופען—קינד... דאָס איז שעהן... יע. וואס האָב איך נאָך געוואָלט זאָגען?...

ער האָט פּאָרדעקט דעם געזיכט מיט די הענט און זיך פאַר- טראַכט.

— אָט וואָס: ווען איהר האָט זיך פריהער געזעגענט, האָב איך פּלוצלינג א טראכט געמאַן: אָט זיינען געווען מענשען, און קיינמאַל מעהר וועלען זיי שוין ניט זיין, קיינמאַל מעהר! און דאָס זעלבע די בוימער — עס וועט בלויז זיין איין ציגעל-וואַנט, א רויטע, מעיעראָוס הויז... אנטקעגען מיין פענסטער... נו, זאָג זיי וועגען דעם אלעמען... פּרוכיר זיי זאָגען; אָט איז א שעההייט... אכער דו ביזט דאָך א טויטער, שטעל זיך פאַר אלס טויטער, זאָג, אז „א טויטער מעג אלעס רעדען“... און אז די פירשטין מאַריא אלעקסעיעוונא וועט ניט אויס- זידלען... כאַכא! איהר לאַכט ניט? — האָט ער אלעמען אונצוטרוי- ליד באַטראַכט — ווייסט איהר, אז לייגענדיג אויפ'ן קישען איז מיר

— נו, גענוג שוין טאטעלע, — האָט ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוואָ פּלוצלינג ערקלעהרט עווגעני פּאוולאָוויטש'ן — איהר האָט שוין מיר דערעסען...

— שוין צייט, — האָט באַזאָרגט און שיעור ניט מיט שרעק זיך אויפגעהויבען איפּאָליט, צומישטערהייט בליקענדיג ארום זיך, — איך האָב אייך פּארהאלטען; איך האָב אייך געוואָלט אלעס זאָגען... איך האָב געדענקט, אז אלע... דעם לעצטען מאָל... דאָס איז געווען א פּאנד טאזיע...

עס איז קענטיג געווען, אז ער האָט זיך באפרייט אין מינוטע חנירייסונגען, פון דעם אמת'ען רעדען פון היין, פלעגט זיך באפרייען אויף אן אויגענבליק, און ער פלעגט מיט אמאָל מיט פולען פאַרשטאַנד זיך דערמאָהנען און רעדען, דעם גרעסטען טהייל, שטיקלעכווייז, קאָן זיין, שוין פון לאנג אָן דורכגעטראַכטע און איינגע'חזר'טע, אין די לאנגע אוימעטיגע שטונדען פון זיין קראַנקהייט, אויפ'ן בעט, אין איינ־זאַמקייט און שלאָפּלאָזיגקייט.

— נו, זייט געזונד! — האָט ער פּלוצלינג שאַרף ארויסגעזאָגט — איהר דענקט, אז מיר איז לייכט אייך צו זאָגען: זייט געזונד? — כאָ— כאָ! — האָט ער אליין ערגערליך א שמיכעל געטאָן אויף זיין מאַדנער פּראַגע, און מיט אמאָל, ווי ביזן ווערענדיג, וואס איהם גע'לינגט אלץ ניט צו זאָגען דאָס וואס ס'וויילט זיך, האָט ער הויך און אויפגערעגט געזאָגט: אייער עקסעלענץ! איך האָב די עהרע אייך איינצולאָדען צו מיר אויף דער לוייה, ווען איהר וועט מיר נור ווע'לען אַנטאָן אזא עהרע און... אייך אלעמען מיט'ן גענעראל.

ער האָט זיך ווידער צולאכט; נור דאָס איז שוין געווען א גע'לעכטער פון א משוגע'נעם. ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוואָ האָט זיך א דער'שראָקענע א לאָז געטאָן צו איהם און איהם אָנגעכאַפט ביים האַנט. ער האָט אויף איהר געקוקט דורכדרינגענדיג, מיט דעם זעלבען געלעכטער, נור וועלכער האָט שוין אויפגעהערט, ער האָט זיך ווי אפגעשטעלט און פאַרגליווערט געוואָרען אויף זיין פנים.

— ווייסט איהר, אז איך בין געקומען אהער, כדי צו זעהן בוי'מער? אָט די דאָזיגע... (ער האָט אָנגעצויגט אויף די בוימער פון פאַרק). איז דאָס ניט קאָמיש, האָ? אבער דאָ איז דאָך גאָר קיין קאָד

דעריגער פון דער ווייכער ראסע, און דאָס מיינט, אז די רעכט פון מאַכט איז פאר די ווייסע...

— נו ?

— אלזאָ, הייבט עס, אז איהר לייקענט ניט אָפּ דאָס רעכט פון מאַכט ?

— זויטער ?

— איהר זייט אזוי קאָנסעקווענט; איך האָב בלויז געוואָלט באַמערקען, אז פון דער רעכט פון מאַכט ביז דער רעכט פון טיגערס און קראַקאָדילען און אפילו ביז דאָנלעווען און גאָרסקי'ן איז ניט ווייט.

— איך ווייס ניט; ווייטער ?

איפאָליט האָט קוים געהערט עיוגעני פאָולאָוויטש'ן, וועלכען, ווען ער האָט אפילו געזאָגט „נו“ איז „ווייטער“, האָט זיך עס אויס- געדוכט, אז דאָס איז בלויז פון אלטער געוואוינהייט אין געשפרעך, אָבער ניט פון אויפמערקזאמקייט און נייגעריגקייט.

— קיין ווייטער. דאָס איז אלץ.

— איך, איבעריגענס, ביז אויף אייך ניט אין כעס, — האָט גאָר אינערוואַרטעט פארענדיגט איפאָליט און קוים וויסענדיג וואָס ער טוט, אויסגעצויגען די האַנט, אפילו מיט אַ שמיכעל. עווגעני פאָולאָוויטש האָט זיך פון אָנפאנג פאָרוואַנדערט, נור ער האָט מיט דעם סאַמע ערנסטסטען אויסזעהן, זיך צוגעריהרט צו דער אויסגעזיגערטער האַנט, פונקט ווי ער וואָלט אָנגענומען אַ פארצייאונג.

— איך מוז אָפּגעבען אייך, — האָט ער געזאָגט, — מיט דעם זעלבען צוויי דייטיג עהרווירדיגען טאָן — מיין דאנקבאַרקייט פאַר דער אויפמערקזאמקייט, מיט וועלכער איהר האָט מיר געלאָזט רעדען, ווייל, לויט מיינע אָהנצאָהליגע באַאָבאַכטונגען איז קיינמאָל אונזער ליבעראַל ניט בכח צוצולאָזען באַזונדערע מיינונגען, און ניט ענט- פערען גלייך אויפ'ן אָרט זיין אָפּאַגענט מיט זידלערייען און מיט עפעס גאָר ערגערס...

— דאָס איז גאנץ ריכטיג, — האָט באַמערקט דער גענעראַל איר וואוּ פיאָדראָוויטש, און פאַרלעגענדיג די האַנט אויפ'ן רוקען, האָט ער מיט דעם אומעטיגסטען אויסזעהן זיך אָפּגעקעהרט צום ארויסגאַנג פון טעראַסע, וואו ער האָט פון ערגערניש אַ גענעץ געמאַן.

איפאליט, ווי דערמאָהנענדיג זיך אָן עפעס — כ'האָב זיכער געזאָגט!
— האָט ער פּלוצלינג צוגעגעבען, ווידער ווערענדיג באלעכט און
שטרענג אַ קוק טוענדיג אויף עווגעני פּאָולאָוויטש, וואָס זשע איז
דערפון געדרונגען?

— גאַרנישט, איך האָב בלויז געוואָלט זיך ערקונדיגען.
עווגעני פּאָולאָוויטש איז אנטשוויגען געוואָרען, אבער איפאליט
האָט נאָך אלץ אויף איהם געקוקט אין אומגעדולדיגער ערוואַרטונג.
— נו, וואָס, האָסט שוין געענדיגט? — האָט ליזאוועטא פּראַ-
קאַפּיעוונאָ זיך געווענדט צו עווגעני פּאָולאָוויטש — ענדיגט שנע-
לער, טאַטעלע, איהם איז צייט שלאָפען געהן, אָדער אפשר קענסטו
ניט? (זי איז געווען אין אַ שרעקליכער ערגעניש).

— איך בין אפשר גאָר ניט דאַגעגען צוגעגעבען, — האָט שמייכ-
לענדיג פּאַרטגעזעצט עווגעני פּאָולאָוויטש — אז אלץ וואָס איך האָב
אויסגעהערט פון אייערע חברים, הערר טערענטיעוון און אלץ וואָס איחר
אַליין האָט דאָ ערשט ערקלעהרט, און מיט אזא אונצווייפעלהאפטען
טאַלאַנט, קומט צו בסך הכל, לויט מיון מיינונג, צו דער טהעאַריע
פון דעם טריאומף פון רעכט, פריהער פון אלץ און פאַרביי אלץ, און
אפילו מיט דער אויסשליסונג פון אלעס איבעריגעס, און אפילו, קען
געבען, נאָך פריהער פון דער אויספאַרשונג, וואָס מיינט רעכט? אפשר
מאָד איד א טעות?

— אודאי מאכט איהר א טעות, איך פארשטעה אייך אפילו
ניט... ווייטער.

פון ווינקעל האָט זיך אויך דערהערט אַ געמורמעל. לעבעדעוואָס
פּלעמיאניק האָט עפעס ארויסגעמורמעלט אין דער שטייל.

— ווייטער, כמעט ניט מעהר, — האָט פּאַרטגעזעצט עווגעני
פּאָולאָוויטש — איך האָב בלויז געוואָלט באַמערקען, אז פון דעם
דאַזיגען ענין קען מען גלייך אריבערשפּרינגען אויף דעם רעכט פון
מאכט, דאָס הייסט אויף דער רעכט פון דעם איינצעלנעמס קולאק און
פּערזענליכען חשק, ווי איבעריגענס, עס האָט זיך גאַנץ אָפט געענדיגט
אויף דער וועלט. אָט האָט איהר זיך דאָך אויך אָפּגעשטעלט אויף דער
רעכט פון מאכט. אין דער אמעריקאנישער מלחמה, האָבען פּיעלע פּאַר-
ווערטס שטרעבענדע ליבעראַלען, זיך ערקלעהרט צו גונסטען פון די
פּלאַנטאַטאָרס, אויף דעם גרונד, אז נעגערס זיינען בלויז נעגערס, ניי-

דעסטוועגען אט שטעהען זיי איינער אנטקעגען דעם צווייטען, ווי אמת'ע פיינד... כא-כא-כא! איהר האָט אלע פיינט בורדאָווסקי'ן דער פאר וואס ער באציהט זיך, לויט אייער מיינונג, ניט יעהן און ניט פיינ צו זיין מוטער. ס'איז דאָך אזוי? אזוי? איהר אלע האָט דאָך אזוי שרעקליך ליב שענקייט און פיינקייט פון פאַרמען, נור פון זיי האלט איהר, אינאָ ס'איז אזוי? (איך האָב שוין לאַנג חושד געווען, אז נור פון זיי). נו, טאָ ווייסט'דישע, אז קיינער פון איך, קען געבען, האָט אזוי ניט ליב געהאט זיין מוטער ווי בורדאָווסקי! איהר פירשט, ווייס איך, האָט אוועקגעטיקט, אין דער שטיל, געלט, דורך האנעטיקא, צו בורדאָווסקי'ס מוטער, און אַט וועל איך זיך מיט איך וועטען (כי-כי-כי)! — האָט ער היסטעריש געלאכט). איך וועל זיך מיט איך וועטען, אז בורדאָווסקי וועט איך איצט באשולדיגען אין ניט ערעקייט פון פאַרס און אין אונאַכטונג צו זיין מוטער. ביי גאַט, עס איז אזוי.

— כאָ—כאָ—כאָ!

דאָ האָט ער זיך ווידער פארגאנגען און זיך פארהוסט.
 — נו, אלץ? שוין איצט אליי, אלץ געזאָגט? נו, טאָ געה שוין איצט שלאָפען, — האָט אומגעדולדיג איבערגעשלאָגען ליזאוועטא פראָד-קאַפיעוונא, וועלכע האָט פון איהם ניט ארונטערגענומען איהר אומ-רוהיגען בלייב, — אַך, גאַט מיינער! און ער רעדט נאָך אלץ!
 — איהר דיכט זיך לאַכט? וואָס לאַכט איהר אלץ פון מיר? איך האָב באַמערקט, אז איהר האלט נור אין איין לאַכען פון מיר? — האָט איפאַליט אומרוהיג און נערוועז זיך פלוצלונג געווענדט צו עוונגעני פאוולאָוויטש, יענער האָט טאַקע געלאַכט.

— איך האָב בלויז געוואַלט איך פרעגען הערר... איפאַליט... ענט-שולדינט, איך האָב פארגעסען אייער פאמיליע.

— הערר טערענטיעוו, — האָט געזאָגט דער פירשט.
 — יע, טערענטיעוו, איך דאַנק איך, פירשט, איהר האָט פרי-הער געזאָגט נור ביי מיר איז דאָס אַרויסגעפלוגען... איך האָב איך געוואַלט פרעגען, הערר טערענטיעוו, איז דאָס אמת, וואָס איך האָב געהערט, אז איהר זייט מיט דער מיינונג, אז איהר דאַרפט ניט מעהר ווי רעדען א פערטעל שטונדע מיט'ן פאַלק און ער וועט אין אלץ מיט איך איינשטימען און וועט תיכף אוועק נאָך איך?
 — מעגליך, אז איך האָב דאָס געזאָגט... — האָט געענטפערט

צוקלעפען זיך צו איהר נאָמען, מעלות, און וויכטיגקייט... ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא! — האָט פּאַרענדיגט דער רויט געוואָרענער גענע-
ראל — ווען דו ווילסט געהן, טאָ לאַמיר זיך זעגענען מיט אונזער
גוטען פּירשט און...

— איד דאַנק אייך פאַר דער לעקציע, גענעראל, — האָט ערנסט
און אונערווארטעט איבערגעריסען איפּאָליט, פאַרטראכטערהייט קור-
טענדיג אויף איהם.

— קומט, מאַמע, ווי לאנג נאָך איז דער שיעור!... — האָט
אומגעדולדיג און צאַרענדיג אַרויסגעזאָגט אַגלאַיאַ, אויפּשטעהענדיג
פון שטוהל.

— נאָך צוויי מינוט, טהייערער איוואן פּיאָדאַרָוויטש, ווען דו
וועסט ערלויבען, האָט זיך ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא מיט ווירדע גע-
ווענדט צו איהר מאן — מיר דוכט זיך, אז ער איז אין גאַנצען אין
פּיבער, און ער רעדט איינפאַך פון הייז; איד בין אין דעם איבערצייגט
קוסענדיג אויף זיינע אויגען. אזוי איהם איבערלאָזען טאָר מען ניט.
לעוו ניקאָלאָיעוויטש! קען ער ביי דיר איבערנעכטיגען, אזוי, אז מען
זאָל איהם היינט ניט דארפֿען שלעפען אין פעטערבורג? טהייערער
פרינץ, אייך איז ניט אומעטיג? — האָט זי זיך פּלוצלינג גאָר געווענדט
צו פּירשט שטיש. — קום אהער, אלעקסאַנדרא, פאַרריכט זיך די האָר,
פריינד מיינער!

זי האָט איהר פאַרריכט די האָר, וועלכע מען האָט גאָר ניט גע-
דאַרפט פאַרריכטען און האָט זי א קויש געטאָן; ציליב דעם נור האָט
זי איהר גערופֿען.

— איד האָב אייך גערעכענט אלס פעהיג צו ענטוויקלען זיך... —
האָט ווידער אָנגעהויבען רעדען איפּאָליט, אַרויסגעהענדיג פון זיין
פאַרטראכטקייט — יע! אַט וואס איד האָב געוואָלט זאגען — האָט
ער זיך דערפּרעהט וואָס ער האָט זיך פּלוצלינג דערמאָהנט — אַט
נעהמט בורדאווסקי'ן, ער וויל באמת באשיצען זיין מוטער, איז דאָס
אמת צי ניט? און עס קומט אויס, אז ער מאכט איהר צו שאנדע. אַט
וויל דער פּירשט העלפען בורדאווסקי'ן און ער שלאַגט איהם פאַר פון
ריינעם הארצען זיין עדלע פריינדשאפט און קאפיטאַל, און מעגליך,
אז קיינער פון אייך פיהלט ניט צו איהם קיין פאַראכטונג, און פונ-

טאן, ווי דאָס אלץ איז פאר איהם דערווידער... כייכי! האָט ער זיך צוכיכקעט, פארפלאַנטענדיג זיך אין גאנצען און פלוצלונג האָט ער זיך אזוי צוהוסט, אז א פאַר מינוט האָט ער ניט געקענט פאַרטזעצען.
— ער איז זיך אויף פארגאַנגען! — האָט קאלט און שאַרף ארויסגעזאָגט ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא באַטראַכטענדיג איהם מיט שטרענגע נייגעריגקייט, — נו, ליעבער אינגעל, גענוג שוין מיט דיר, שוין צייט!

— ערלויבט זשע, גנעדריגער הער, פון מיין זייט אייך צו באַ מערקען, — האָט פלוצלינג אויפגערגעט אַנגעהויבען רעדען איוואן פיאַדאַראַוויטש, וועלכער האָט פארלאָרען דאָס לעצטע ביסעל געדולד, — אז מיין פרוי איז דאָ ביים פירשט לעוו ניקאָלאַיעוויטש, אונזער אלץ געמיינעם פריינד און שכן, און אז יעדענפאלס, איז ניט פאר אייך, יונגער מענש, צו ארטטהיילען וועגען די האַנדלונגען פון ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא, פונקט דאָס זעלבע ווי אויסצודריקען זיך אויפ'ן קול און איז די אויגען וועגען דעם וואָס ס'איז אַנגעשריבען אויף מיין פנים, יע, און ווען מיין פרוי איז דאָ געבליבען, האָט ער פאַרטגעזעצט, ווערענדיג אלץ אויפגערגענטער מיט יעדען וואָרט — איז דאָס גיכער, מיין האַר, אויס פארוואַנדערונג און מען מוז עס צוועכענען צו דער נייגירדע פון היינטיגער צייט, צו א קוק טאָן אויף מאַדנע יונגע מענ-שען, איך אליין בין אויך געבליבען, ווי מען שטעלט זיך אָפּ אַמאָל אין גאַס, ווען מען זעהט עפעס, אויף וואס מען קען א קוק טאָן ווי... ווי... ווי...

— אויף אן אויסנאהם זאך, — האָט אונטערגעזאָגט עווגעני פאוולאָוויטש.

— אויסגעצייכענט און ריכטיג, האָט זיך זיין עקסעלענץ וואָס האָט זיך אביסעל פארפלאַנטעט אין א פארגליכונג, דערפרעהט, — טאַקע נור ווי אויף אן אויסנאהם-זאך. נור אלענפאלס איז מיר מעהר וואונדער און עס פארשאפט מיר מעהר אונאנגענעהמליכקייט, וואָס איהר יונגער מענש, האָט אפילו דאָס ניט געקאָנט פארשטעהן, אז ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא האָט זיך איצט אַפגעשטעלט מיט אייך, ווייל איהר זייט קראַנק — (אויב איהר שטארבט טאַקע אין אמת'ן אוועק) אזוי צו זאָגען פון מיטגעפיהל, פאר אייערע מיטלייד-וועקענדע ווער-טער, מיין הערר, און אז קיין שום שמוץ, קען אין קיין שום פאל ניט

אויף אייך ווירקען. אויף אייך אליין בלויז, ווייל דער פירשט וועט טאקע אין אמת'ן פארצייען און ער האט שוין אודאי פארצייט... ער האט שוין ביי זיך אין מוח געוויס אויך אויסגעזוכט אן ענטשולדיג-ונג, ס'איז דאך אזוי פירשט, א יא?

ער האט שווער געאטעמט, זיין מאַדנע אויפגעגונג איז געשטיי-גען מיט יעדען וואָרט.

— נו!... — האט צאָרענדיג ארויסגעזאָגט ליזאוועטא פּראָקאָד-פּיעוונא, וואונדערענדיג זיך אויף דעם טאָן פון זיין רעדען: — נו? — וועגען אייך האָב איך שוין פיל געהערט, אויף דעם אופן... מיט גרויס פרייד... האָב איך זיך אויסגעלערענט אייך זעהר צו אכ-טען, — האט פּאַרטנעזעצט איפּאליט.

ער האָט גערעדט איין זאך, אבער אזוי ווי ער וואָלט געוואָלט טאָקע מיט די דאָזיגע ווערטער זאָגען אן אנדער זאך. ער האָט גערעדט מיט עטוואס איראַני און אין דער זעלבער צייט האָט ער זיך שרעק-ליך אויפגערעגט. האָט זיך מיט צווייפּעל אומגעקוקט אין אלע זייטען. קענטיג, אז ער האָט זיך געפלאָנטעט אויף יעדען וואָרט, אזוי דאָס אלעס דאָס צוזאמען מיט זיין שווינדזיכטיגען אויסזעהן און מיט דעם מאַדנעם, בליצענדען און אזוי ווי ווילדען בליק, האָט ניט ווילענדיג צוגעצויגען צו זיך די אויפּמערקזאמקייט.

— איד וואָלט זיך, איבעריגענס, אין גאנצען גע'חידושי'ט, ניט קענענדיג די וועלט, (איד בין זיך אין דעם מודה). אויף דעם, וואָס ניט נור זייט איהר דאָ אליין געבליבען אין דער געזעלשאַפט פון אונז זער פריהערדיגער, אבער פאר אייך ניט אנשטענדיגער קאַמפּאַניע, נור איהר האָט אויך איבערגעלאָזט זיי... די מיידלאך אויסצוהערען אן עסק, א סקאנדעליעזען, כאַטש זיי האָבען שוין אַלץ געלעזען אין די דאַמאַנען; איבעריגענס, איז אבער, ווייס איך אפשר ניט... ווייל איך מאַך טעות'ן, אבער אויף יעדען פאַל, ווער אויסער אייך וואָלט גע-קענט דאָן בלייבען... אויף דער ביטע פון א אינגעל! (נו, געוויס א אינגעל, איד בין זיך ווידער מודה). צו פארברענגען מיט איהם אן אַווענט און אנטהייל נעהמען... אין אַלץ... און מיט דעם... וואס אויפ'ן צווייטען טאָג וועט זיין א חרפה (איבעריגענס, שטים איך איין, אז איך דריק זיך אויס ניט ריכטיג) אַט דאָס אלעס לויב איך זעהר און אכטע טיף, כאַטש מען זעהט שוין אויפ'ן פנים פון זיין עקסעלענץ, אייער

טיט ביי דעם שווייצארישען פראפעסאר, וועגען די פופציג רובעל אבי שטאט די ציווי הונדערט און פופציג, מיט איין וואָרט, אָט די נאנצע גרופירונג, אָט דאָס אַלץ באלאנגט צו איהם, פאר זעקס רובעל, אבער דעם סטיל האָט ער ניט פאַרריכט.

— איך מוז באַמערקען, — האָט מיט א פיבערישער אומנערולי־דיגקייט און מיט אזא קריכענדער שטימע איהם איבערגעשלאָגען לע־בעדעווי, ביי דעם אַלץ שטייגענדען און שטייגענדען געלעכטער, — אז איך האָב פאַרריכט בלוז די ערשטע העלפט פון דעם אַרטיקעל, נור אזוי ווי אין מיטען האַכען מיר זיך ניט געקענט אייניגען אויף איין פונקט האַכען מיר זיך צוקריגט, דעריבער האָב איך די צווייטע העלפט גאָר ניט פאַרריכט, אזוי דאָס אויב אַלץ איז דאָרטען אונגראמאטיקאָד לייש, (און דאָרטען איז אונגראמאטיקאליש!), זאָלט איהר מיר עס ניט צושרייבען...

— אָט וועגען וואָס איהם געהט אין לעבען! — האָט אויסגע־שריען ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא.

— ערלויבט מיר צו פרעגען, — האָט זיך עווגעני פאוולאוויטש

געווענדט צו קעלער'ן — ווען האָט ער פאַרריכט דעם אַרטיקעל?

— נעכטען אין דער פריה, — האָט ראַפאָרט־מעסיג געענטפערט

קעלער — מיר האַכען זיך געטראַפען, מיט דער פאַרזיכערונג פון און

עהרע־דוואָרט, אז ביידע צדדים זאָלען האַלטען דעם סעקרעט.

— דאָס איז געווען אין יענער צייט, ווען ער האָט געפויזעט פאר

דיר און דיר פאַרזיכערט אין זיין טרוישאפט. נו, מענשעלאַר! איך

דארף ניט דיין פושקין, און אויך דיין טאכטער זאָל צו מיר ניט קור

מען!

ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא האָט זיך געוואָלט אויפשטעלען, נור

פלוצלינג האָט זי זיך אויפגערעגט געווענדט צו דעם לאַכעידען אי־

פאליט:

— וואָס איז מיט דיר, טהייערינקער? וואָס, דו דענקסט פון מיר

חוזק מאכען, צו וואס?

— זאָל גאָט באהיטען, — האָט קרום געשטייכעלט איפאליט —

נור מיר וואונדערט מעהר פון אַלץ אייער גוואלדיגע עקסצענטרישקייט.

ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא; איך בין זיך מודה, אז איך האָב אומישנע

אַרויפגעפיהרט וועגען לעבעדעו'ן, איך האָב געוואוסט, ווי עס וועט

— מילא, וואָס קען דאָ זיין, — האָט צרויסגעמורמעלט דער פירשט, פאַרטועצענדיג אַנקוקען לעבעדעו'ן. — איד זעה שוין, אז ער האָט פאַרריכט.

— ס'איז אמת? — האָט ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא האַסטיג זיך אומגעדריעהט צו לעבעדעו'ן.

— די ווארהייט זעלבסט, אייער עקסעלענץ, — האָט פעסט און זיכער געענטפערט לעבעדעו, צולעגענדיג די האַנט צום האַרצען.

— ס'קוקט אויס, אז ער שטאַלצירט נאָך דערמיט! — איז זי שיעור ניט אויפגעשפרונגען פון שטוהל

— איך בין נידעריג געפאלען, נידעריג! — האָט געמורמעלט לעבעדעו, אַנהויבענדיג זיך קלאַפען אין ברוסט און אלץ נידעריגער און נידעריגער אַרונטערלאָזענדיג דעם קאַפּ.

— אָבער וואָס קומט מיר ארויס, וואָס דו ביזט נידעריג! ער דענקט אז ווען ער וועט זאָגען: נידעריג, וועט ער זיך אויסדרעהען, און ווי שעהמסטו זיך ניט, פירשט, אַרומפיהרען זיך מיט אזעלכע מענ-שעלאַד? איד זאָג דאָס דיר נאָכאַמאָהל, איד וועל עס דיר קיינמאָהל ניט מוחל זיין!

— דער פירשט וועט מיר מוחל זיין! — האָט מיט איבערציי-גונג און געפיהל אַרויסגעזאָגט לעבעדעו.

— בלוז אויס פיינקייט, — האָט הויך און קלינגענד זיך צור רעדט דער פּלוצלינג אונטערשפּרינגענדער קעלער, זיך גלייך ווענדענדיג צו ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא — איינציג בלוז אויס פיינקייט, מיין האַרינטע, און אים ניט אַרויסצוגעבען א פאַרשעהמטען פּריינד, האָב איד פּריהער ניט אויסגעזאָגט וועגען די פאַרריכטונגען, ניט קר קענדיג אויף דעם, וואָס ער האָט פאַרגעשלאָגען, אז מען זאָל אונז אַרונטערלאָזען פון די טרעפּ, ווי איהר האָט אליין באַוויליגט צו הע-רען. אום פעסטצושטעלען די ווארהייט, בין איד זיך מודה, אז איד האָב זיך טאַקע געווענדט צו איהם, פאַר זעקס רובעל, אבער ניט צו ליב דעם ער זאָל מיר העלפען שרייבען, נור איינפאַד אים צו באַקאַנען זיך מיט פאַקטען, וועלכע זיינען מיר אממעהרסטען געווען אומבאַ-קאַנט; איד האָב זיך געווענדט צו איהם ווי צו א מענשען, אויף וועל-כען מעי קען זיך פאַרלאָזען. וועגען די שטיוולעטען, וועגען דעם אַפּע-

פיהרט זיך אזוי... און אָט האָט ער זיי אינז דערלאנגט, פון אייער עהרע וועגען, פארשטעהט זיך, אזוי דערפרעהט האָט ער זיך...
 ער האָט געוואָלט נאָך עפעס צוגעבען, נור ער האָט מעהר ניט געפונען.

— ער האָט זיך ענדליך דאָך פארשעהמט, איך האָב דאָס ער-וואַרטעט! — האָט פּלוצלינג עווגעני פאולאָוויטש אריינגעשושקעט אין אייער דעם פירשט — דאָס איז דאָך געפעהרליך, יא? דער בעסער טער סוף, אז איצט וועט ער פון בייזקייט, אזא מין משוגעת אַרויס-וואַרפען, אז אפילו ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא וועט ניט קענען בלייבן בען זיצען.

דער פירשט האָט איהם פרעגענד אַנגעקוקט.

— איהר האָט קיין מורא ניט פאר עקסצענטרישקייטען? — האָט צוגעגעבען עווגעני פאולאָוויטש, — איך אויך ניט, איך האָב עס אפילו גערן; איך וויל בלויז אז אונזער גוטע ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא זאל קריגען איהר שטראַף, און אינבאדינגט היינט נאָך, איצט נאָך, אַהן דעם וויל איך ניט אוועקנעהן. איהר האָט, דוכט זיך, פיעבער?
 — שפעטער, שטערט ניט, יע, איך בין ניט געזונט, — האָט צורטרעגען און אפילו אומגעדולדיג געענטפערט דער פירשט. ער האָט דעהערט זיין נאָמען, איפאליט האָט גערעדט וועגען איהם.
 — איהר גלויבט ניט? — האָט היסטעריש געלאכט איפאליט — אזוי דאָרף עס זיין. און דער פירשט וועט אין דעם גלייך גלויבען און וועט זיך נאָר ניט וואונדערן.

— הערסט, פירשט? — האָט זיך צו גייהם אומגעדרעהט ליזא-וועטא פּראָקאָפּיעוונא — הערסט?

פון אלע זייטען האָט מען געלאכט. לעבעדעוו האָט זיך שטארק באַשעפטיגטער הייט געשטופט פאַראַויס און זיך געדרעהט ארום ליזא-וועטא פּראָקאָפּיעוונא סאמע אונטער'ן נאָז.

— ער זאגט, אז אָט דער פאַרקרימעניש, דיין בעלהבית... האָט יענעם הערר דעם אדטיקעל פאַרריכט, וועלכען מען האָט פריהער גער-לייענט אויף דיין רעכענונג.

דער פירשט האָט מיט פאַרוואַנדערונג אַנגעקוקט לעבעדעוו'ן.
 — וואָס זשע שווייגסטו? — האָט אפילו א טופע געטאָן מיט'ן פוס ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא.

פון אדעללאַאידיא און אלעקסאנדרא האָט זיך אפילו אויסגעדריקט אין דער פּאַרטנעזעצטער פארוואונדערונג — פאַרגעניגען. מיט איין וואָרט, אלע זיינען קענטיג געווען צופרידען, וואס עס איז דורכגעגאנגען דער קריזיס מיט ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא, נור איין אנלאַיא איז געווען אַנגעכמורעט און זיך שווייגענד געזעצט פון דער ווייטען, געבליבען איז אויך די איבעריגע קאָמפּאניע; קיינער האָט ניט געוואָלט אוועק געהן אפילו דער גענעראל איוואלגין, וועלכען לעבעדעוו האָט פארביי געהענדיג עפעס אריינגעשושקעט. זיכער, ניט קיין גאָר אַנגענעהמעס. ווייל דער גענעראל האָט זיך תיכף איינגעקארטשעט ערגעץ אין א ווייניקלעך. דער פירשט איז צוגעקומען מיט אן איינלאדונג צו בורדאָווסקי'ן מיט דער קאָמפּאניע, ניט פארבעהלענדיג קיינעם פון זיי. זיי האָבען אַרויסגעמורמעלט מיט אן אַנגעצויגענער מינע, אז זיי וועלען אפּוואַרד טען אויף איפּאליטען, און זיי האָבען זיך גלייך פארוקט אין א ווייטען ווינקעל פון דער טעראסע, וואו זיי האָבען זיך ווידער צוזעצט אלע צוזאמען. זיכער, אז לעבעדעוו האָט שוין געווען צוגעגרייט טהיי פאר זיך, ווייל ער איז טאקע גלייך געקומען. דער וויינער האָט געשלאָגען עלף.

צעהנטער קאפיטעל

איפּאליט האָט איינגעזעצט די ליפען אין טאזע טהיי, וועלכע ווערא לעבעדעוו האָט איהם דערלאנגט, האָט אוועקגעשטעלט די טאזע אויפ'ן טישעל, און האָט פּלוצלונג ווי ער וואָלט זיך פארשעהמט, כמעט פארווירט זיך אומגעקוקט ארום זיך.

— ניט נור א קוק אָן ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא, אָט די טאזען, — האָט ער זיך עפעס מאָדנע געאיילט צו רעדען, — דאָס זיינען פאַרפאַרטאזען, שטעהען ביי לעבעדעוו'ן שטענדיג אין שיפּאָניר אונז טער'ן גלאָז, פאַרמאכטע, מען דערלאנגט אין זיי קיינמאָהל ניט... ווי עס פיהרט זיך, האָט ער דאָס געקראָגען אין נדן צו זיין פרוי... ביי זיי

פאליט'ן, — קאַליא, האָט זי באפוילען — וועסט גלייך מיט איהם אַוועק, באגלייט איהם, און מאַרגען וועל איך אונבאדינגט אליין... — ווען איהר וואלט ערלויבט, וואלט איך געבעטען ביים פירשט א גלעזעל טהיי... איך בין זעהר מיער, ווייסט איהר גאָר וואס. ליזא-וועטא פראַקאַפיעוונא, איהר האָט דוכט זיך געוואָלט פיהרען דעם פירשט צו זיך, טרינקען טהיי; בלייבט דאָ, לאָמיר פארברענגען די צייט צוזאַמען, און דער פירשט וועט אודאי אונז אלעמען געבען טהיי. ענטר שולדיגט וואס איך באַלעבאַטעווע אזוי... אבער איך קען דאָך איד, איהר זייט א גוטע, דער פירשט אויך... מיר אלע זיינען בין קאַמיוס זעהר גוטע מענשען...

דער פירשט איז געוואָרען אומרוהיג. לעבעדעו האָט זיך גע-לאָזט לויפען פון צימער, נאָך איהם איז אַוועקגעלאָפען ווערא. — עם איז אמת, — האָט שאַרף באשלאָסען די גענעראַלישע-רעד, נור שטיל און קאָר זיך נישט. דו האסט מיר מיין הארץ ווייך געמאַכט... פירשט! דו ביזט ניט ווערטה, איך זאָל ביי דיר טריני קען טהיי, נור זאל שוין זיין אזוי, איך בלייב, כאַטש איך בעט ביי קיינעם קיין פארצייאונג ניט! ביי קיינעם ניט! דומהייטען! איבע-ריגענס, ווען איך האָב דיך אויסגעוידעלט, פירשט, טאָ פאַרציי מיר, — איבעריגענס, אויב דו ווילסט. איך איבעריגענס, האלט קיינעם ניט אַפ, האָט זי זיך פלוצלינג געווענדט ווי מיט צאַרען צום מאן און די טעכטער, אזוי ווי זיי וואָלטען זיך אין עפעס פאר איהר שרעקליך פאד-זינדיגט — איך וועל אליין אויך קענען אהיים קומען...

נור מען האָט איהם ניט געלאָזען ענדיגען. אלע זיינען אונטערגע-קומען און איהר ארומגעריןגעלט פארטיג איהר צו דינען. דער פירשט האָט תיכף אָנגעהויבען אלעמען בעטען, אז מען זאָל בלייבען טרינקען טהיי, און ער האָט זיך ענטשולדיגט וואָס איהם איז דאָס בין איצט נאָר ניט איינגעפאלען. אפילו דער גענעראַל איז געוואָרען אזוי פריינד-ליך, אז ער האָט אַרויסגעמורמעלט עפעס בארוהיגענדעס, און האָט ליכליך געפרעגט ליזאוועטא פראַקאַפיעוונא: „איז איהר ניט צו לופד טיג אויף דער טעראסע?“ ער האָט אפילו שיעור ניט א פרעג געטאָן איפאליט'ן: „צו ער געהט שוין לאנג אין אַוניווערוזיטעט?“ נור ער האָט ניט געפרעגט. עווגעני פאולאַוויטש און דער פירשט שמש. זיי זען מיט אַמאָל געוואָרען אזוי ליכליך און פרעהליך, אויף די געזיכטער

וועלען אונבאדינגט א שמועס טאָן... ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא, איצט באשטעה איך שוין אויף דעם... — האָט ער צו איהר ווידער א שמייד-כעל געטאָן — גיט נור א טראַכט, אז איך בין היינט דעם לעצטען מאָל אי אויף דער לופט, אי מיט מענשען און אין צוויי וואַכען ארום וועל איך זיכער ליגען אין דער ערד. הייסט עס, אז דאָס וועט זיין א מין געזעגעניש, אי מיט מענשען, אי מיט דער נאַטור, און כאַטש איך בין ניט סענטימענטאַל, אבער פונדעסטוועגען, שטעלט זיך פאַר, בין איך צופרידען וואָס דאָס אליין האָט פאסירט אין פאולאָאָס: קען מען כאַטש אויף בוימער און בלעטער א קוק טאָן!

— אָבער צו וואָס טויגען איצט די געשפרעכען, — האָט זיך אליין מעהר און מעהר געשראַקען ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא — דו האַסט היי, פריהער האַסטו געכריפעט אין געפישטשעט און איצט קוים וואָס ער כאַפט דעם אַטעם, ער האָט זיך דערשטיקט!

— איך וועל זיך באלד אַפרוהען, פאַר וואָס ווילט איהר מיך אַפּזאָגען אין מיין לעצטען וואונש? און ווייסט איהר ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא, אז איך האָב שוין לאנג געוואָלט זיך צוזאַמענקומען מיט אייך; איך האָב פון אייך אסך געהערט... פון קאַליען; ער נור אליין לאַזט מיך ניט איבער... איהר זייט אן אַריגינעלע פרוי, אן עקסצענטרי-שע פרוי, איך האָב דאָס איצט אליין געזעהן... ווייסט איהר, אז איך האָב אייך אפילו אביסעלע געליעבט אויך?

— גאָט מיינער, און איך האָב איהם שיעור ניט דערלאנגט א קלאַפ!

— אייך האָט אַפּגעהאַלטען אַגלאיא איוואַנאָוונא, דוכט זיך, אז איך מאַך קיין טעות ניט? זי איז אזוי שעהן, אז איך האָב פונ'ם ערשט טען בליק פארשטאַנען, אז דאָס איז זי, כאַטש איך האָב זי קיינמאָל ניט געזעהן. לאַזט מיך כאַטש, אין דער לעצטער מינוט פון מיין לעבען אויף א שעהנהייט א קוק צו טאָן. האָט מיט אזא אונגעשיקטען און קרומען שמייכעל א שמייכעל געטאָן איפאליט. — אַט איז דאָ דער פירשט, און אייער מאן, און די גאַנצע קאַמפּאַניע, פאַר וואָס זאגט איהר מיך אַפּ אין מיין לעצטען וואונש?

— א שטוהל! — האָט א געשריי געטאָן ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא, נור זי האָט אליין געכאַפט און זיך געזעצט אנטקעגען איך.

האנט — זי איז געשטאנען פאר איהם און האָט זיך ווי איינגעגעסען אין איהם מיט איהר ווילדען בליק — באַאומרוהיגט זיך ניט, אייער מוטער וועט זיך ארומקוקען אז מען טאָר זיך ניט ווארפען אויף א שטארבענדען מענשען... איד בין גרייט צו ערקלעהרען, פאר וואס איד האָב געלאכט... איד וועל זיין זעהר צופרידען פון דער ערלויבעניש... דאָ האָט ער זיך פלוצלונג שרעקליך צוהוסט און א גאנצע מינוט ניט געקענט איינשטילען דעם הוסט.

— דוכט זיך ער האַלט שוין ביים שטאַרבען, און פונדעסטוועגען האַלט עס נאָך רעדעס! — האָט אויסגעשריען ליזאוועטא פּראָקאָפּיעווי-נא, ארויסלאָזענדיג זיין האנט און שיעור ניט מיט שרעק קוקענדיג ווי ער האָט אָפּגעווישט דאָס בלוט פון זיינע ליפּען, — ווי קומסטו צו רעדען! דו דארפסט דאָך איינפאָר געהן זיך אין בעט לעגען!...

— אַזוי וועט אויך זיין — האָט שטיל, הייזעריג, און כמעט ווי שעפּטשענדיג געענטפערט איפּאליט, — איד, ווי איד וועל זיך היינט נור אומקעהרען, וועל איד זיך תיכף לעגען... אין צוויי וואָכען ארום, ווי מיר איז באוואוסט, וועל איד שטארבען... מיר האָט עס לעצטע וואך בין אליין ערקלעהרט... איז אויב איהר וועט מיר ערלויבען וועל איד אייך ביים געזעגענען זיך, א פּאַאַר ווערטער זאָגען.

— ביזטו דען פון זינען אראַפּ, צו וואס? ס'איז א דומהייט! דו דארפסט זיך קורירען, ווי קומסטו איצט צו פיהרען געשפרעכען! געה, געה לעג זיך! — האָט פון שרעק אויסגעשריען ליזאוועטא פּראָקאָפּיעווינא.

— אָבער ווען איד וועל זיך לעגען, וועל איד דאָך שוין מעהר ניט אויפשטעהן ביז מיין טויט, — האָט א שמייעל געטאָן איפּאליט — איד האָב נאָך נעכטען געוואַלט זיך לעגען, אום ניט אויפצושטעהן מעהר, ביז'ן טויט, אבער איד האָב באשלאָסען אָפּלעגען ביז איבער-מאַרגען, ביז וואנען די פיס טראָגען... כדי איד זאָל היינט מיט זיי אהער צוצוקומען... אבער איד בין שוין זעהר מיעד...

— אָבער זעין זיך, זעין זיך, וואס שטעהסטו! אַט האָסטו א שטוהל! — האָט אויסגעשריען ליזאוועטא פּראָקאָפּיעווינא און אליין איהם דערלאנגט א שטוהל.

— איד דאנק אייך, — האָט שטיל פּאַרטגעזעצט איפּאליט — און איהר זעצט זיך אנטקעגען מיר, מיר וועלען א שמועס טאָן... מיר

טום גלויבען זיי ניט! אבער אייך וועט די פוסטע גאווה און שטאלץ אויף אזוי פיעל אויפגעסען, אז עס וועט זיך ענדיגען דערמיט, אז איהר וועט איינער דעם צווייטען אויפפרעסען, איד זאג עס אייך פאראויס. און איז דאס ניט קיין משוגעת, קיין כאָאָס, און קיין העסליכקייט? און נאָך דעם אלעמען קריכט נאָך דער דאָזיגער אונפארשעהמטער צו זיי טאקע בעטען פארציוואנג! זייט איהר אסך אזעלכע דאָ? וואָס שמייכעלט איהר: וואָס איד האָב זיך געמאכט צו שאַנדע צווישען אייך? איד האָב זיך טאָקע געמאכט צו שאַנדע, אבער דאָס איז שוין פארפאָלען! און וואָס שמייכעלסטו פון מיר שמירער איינער! (האָט זי מיט אמאָל זיך אַ וואָרף געטאָן אויף איפאליטען). אליין איז קוים וואָס עס אַטהעמט און אנדרעך, פיהרט ער אַראָפּ פון וועג, דו האָסט מיר אַט דעם אינגעל איבערגעפיהרט (זי האָט ווידער אַנגעצויגט אויף קאָל־ליאַ'ן); ער האַלט נור אין איין רעדען וועגען דיר, דו לערנסט איהם ניט צו גלויבען אין גאָט. דו גלויבסט ניט אין גאָט, אבער דיך קען מען נאָך אַפּשמייסען, מיין גנעדיגער הערר! טפוי אויף אייך! וועסטו הייסט עס, פירטייט לעוו ניקאָלאיעוויטש געהן צו זיי מאָרגען, וועסטו געהן? האָט זי ווידער געפרעגט דעם פירשט קוים אַטהעמענדיג.

— איד וועל געהן.

— נאָכדעם אלעמען וויל איד דיך ניט קענען מעהר! — זי האָט געווען זיך האַסטיג אומגערדעהט אוועקצוגעהן, נור פלוצלינג האָט זי זיך ווידער אומגעקעהרט, — און צו דעם גאָט־אַפלייקענער וועסטו געהן? האָט זי אַנגעוויזען אויף איפאליט'ן — אדער וואָס קוקסטו אויף מיר מיט חוּזק? — האָט זי אזוי אוננאָטירליך אויסגעשריען און האָט זיך פלוצלינג, ניט קענענדיג מעהר פארטראָגען דיין בייסענדיג שפאָט, אַ וואָרף געטאָן צו איפאליט'ן.

— ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא! ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא! ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא! — האָט זיך דערהערט מיט אמאָל פון אלע זייטען.

— מאַמע, דאָס איז אַ שאַנדע! — האָט הויך אויסגעשריען אַג־

ליאַ.

— באַאומרוהיגט זיך ניט, אנלאַיאַ איוואַנאָוויטש, — האָט רוהיג געענטפערט איפאליט, וועלכען די אונטערגעשפרונגענע ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא האָט אונבאוואוסט צו וואָס, פעסט געהאלטען ביים

דעל אין הויז, פלוצלונג, אין מיטען גאס, גיט זי זיך א שפרונג ארויף אויף א דראַשקע: „מאַמעלע, זאָגט זי, איך האָב די טעג תּוּנָה געהאַט מיט עפּעס אַ איּוואַנטיט, זייט געזונד!“ הייסט עס, אַז אזוי איז לויט אייער מיינונג, שעהן צו האַנדלען? אַכטונגסזוּערטה און נאַטיר־ליך? די פּרויען פּראַגע? אַט דער אינגעל (זי האָט אָנגעוווּזען אויף קאַליאַ). איז אויך ער האָט אַנומעל־ט געדעבאַטירט, וואָס מיינט עס אזוינס „די פּרויען פּראַגע“, זאָל זיין אפילו אַז די מאַמע איז אַ נאַר, אַבער דו דאַרפסט פּונדעסטוועגען מיט איהר זיך פיהרען ווי אַ מענש! וואָס זייט איהר פּריהער אַריינגעקומען מיט פאַריסענע קעפּ? „וואַנט ניט צוצוקומען!“ מיר געהען! „אונז אַלע רעכטע גיב און דו זאָלסט אפילו אַנטקעגען אונז ניט וואַגען אַ פּיפּס צו טאָן. אונז גיב אפּ דעם גאַנצען כּבוֹד, אַזא וועלכע אפילו ס'איז גאָר אויף דער וועלט ניטאָ. און מיר וועלען דיך באַהאַנדלען ערגער ווי דעם לעצטען לאַקעי!“ דעם אמת זוכען זיי, פאַר רעכט שטעהן זיי און אליין ווי ווילדע האַבען זיי איהם אין אַרטיקעל פאַר'רכילות'ט! „מיר פּאָדערען און בעטען ניט, און קיין דאַנק וועט איהר פון אונז ניט הערען, וויל איהר טוט עס פאַר אייער אייגענער באַפּרידיגונג פון אייער אייגענעם געוויסען!“ וואָס פאַר אַ מאַראַל! אַבער ווען מען ערוואַרטעט פון דיר קיין דאַנק באַרקייט ניט, קען דאָך דער פּירשט אייך אויך דאָס זעלבע ענטפּער־רען, אַז ער פּיהלט צו פּאַווליטישעו'ן אויך קיין דאַנקבאַרקייט ניט, וויל פּאַווליטישעוּ האָט געטאָן גוטס אום צו צופּרידענשטעלען זיין אייגענעם געוויסען. און נאָך אַלעמען בויסטו דאָך דייע גאַנצע טענות צום פּירשט בלוז אויף דער דאָזיגער דאַנקבאַרקייט צו פּאַווליטישעוּ: ביי דיר האָט ער דאָך קיין געלט ניט געליהען. און ניט דיר איז ער שולדיג. אויף וואָס זשע האַסטו געמאַכט דיין חשבון אויב ניט אויף דער דאַנקבאַרקייט? היינט ווי אזוי זאָגסטו זיך אליין פון איהר אַפּ? משוגעים! זיי אַנערקענען אַלס ווילד און אוממענשליך די געזעל־שאַפט, פאַר וואָס זי מאַכט צו שאַנדע אַ פאַרפּיהרטע מיידעל, איז ווען דו אַנערקענסט, אַז די געזעלשאַפט איז אַן אוממענשליכע הייסט עס דאָך, אַז דו אַנערקענסט אַז די דאָזיגע מיידעל ליידיט פון דער גע־זעלשאַפט און ווען דו ליידיסט, איז ווי אזוי פּיהרסטו זי אליין אַרויס פאַר דער זעלבער געזעלשאַפט און פּאָדערסט אַז זי זאָל ניט ליידיען. משוגעים! פּוסטע בעל־יגאַות! איז גאָט גלויבען זיי ניט, אין קריסי

— ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא! — האָט אויסגעשריען דער

פירשט.

— קומט אוועק פון דאנען, ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא, ס'איז שוין לאַנג צייט, און דעם פירשט לאַמיר אויך מיטנעהמען — האָט וואס רוהיגער און שמייכלענדיג ארויסגעזאָגט פירשט שמש. די מיידלאך זייען נען געשטאַנען אָן אַ זייט, כמעט איבערגעשראַקענע, דער גענעראַל איז געווען אויף אַן אַמת'ן איבערגעשראַקען; אין אַלגעמיין זיינען אַלע געווען פאַרוואונדערט. די וואָס זיינען געשטאַנען אביסעל ווייטער האָבען כנגכה געשמייכלעט און זיך געשושקעט; לעבעדעווס געזיכט האָט אויסגעדריקט די לעצטע שטופע פון פרייד.

— העסליכקייט און כאַאָס וועסטו מיין האַררינטע אומערדום געפינען — האָט ארויסגעזאָגט באַדייטונגספאַל, איבעריגענס, אביסעל צוטומעלט, לעבעדעוואָס פלעמיאניק.

— אָבער ניט אזעלכע, ניט אזעלכע, פאַטערל, ווי עס געפינען זיך איצט ביי אייך, ניט אַזעלכע! — האָט כמעט היסטעריש אונטער געכאַפט ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא — אָבער וועט איהר מיך אַפלאַר זען צו ניט? ! — האָט זי אַנגעשריען אויף די וואָס האָבען איהר איינגערעדט זי זאָל געהן אהיים — ניין, ווען אפילו איהר אַליין עווגעני פאווליש, האָט איצט ערקלעהרט, אז אפילו דער אַרוואַקאַט אַליין האָט אין געריכט, געמאַכט אַן ערקלעהרונג, אז עס איז ניטאָ עטוואָס נאַטירליכערעס ווי אז איינער זאָל אויס אַרימקייט זעקס מענשען דער'הרג'ענען, דאן איז שוין באַמת געקומען אַ סוף צו דער וועלט. אַזאָ זאך האָב איך נאָך ניט געהערט. איצט איז מיר אַלץ קלאָהר געוואָרען! וועט דען אַט דער שטאַמלער ניט קוילענען? (זי האָט אַנגעוויזען אויף בורדאָוסקען, וועלכער האָט אויף איהר געקוקט מיט גרויס פאַרוואונדערונג), איך וועל זיך מיט אייך וועמען אז ער וועט קוילענען! ער וועט דיין געלט, די צעהן טויזענט רובעל, אפשר ניט נעהמען, און געוויסענהאפט ניט נעהמען, און ביי נאכט וועט ער קורמען און קוילענען און זיי ארויסנעהמען פון קעסטעל. ער וועט עס געוויסענהאפט ארויסנעהמען, דאָס איז ביי איהם ניט אונעהרליך! דאָס איז ביי איהם „אַ טריעב פון אַרענטליכער פאַרצווייפלונג“. דאָס איז „אַפליקענונג“, אַדער דער טייוועל ווייס וואָס... טפוי! אַלץ איז איצט מיט'ן קאַפּ אַראָפּ, אַלע געהן מיט די פוס אַרויף, וואַקסט אַ מיי-

— גענוג, איוואן פּיאָדאַראַוויטש! לאָזט מיך צורוח! — האָט אויסגעשריען ליזאוועטא פּראָקאָפּיעווא — וואָס שטעלט איהר מיך איצט אונטער אייער האנט? האָט איהר ניט געקענט מיך ארויספּיח־רען פּריהער? איהר זייט אַ מאַן און אַ פּאַמיליע־פּאָטער, האָט איהר געדאַרפט מיך דעם נאַר, פּאַר'ן אויער ארויסשלעפּען, ווען איך וואָלט אייך ניט געפּאָלגט און ניט געגאַנגען! איהר האָט כאַטש געדאַרפט דאָס טאָן צוליב די טעכטער! איצט וועלען מיך שוין אָהן אייך דעם וועג געפּינען, עס וועט שוין קלעקען שאַנדע אויף אַ גאַנץ יאָהר... וואַרט אויף, איך וויל נאָך דעם פּירשט באַדאַנקען!... אַ דאַנק אייך, פּירשט, פאַר דעם כּיבוד! און איך האָב זיך עס אַוועקגעזעצט די יור גענד אויסהערען!... דאָס איז אַ נידעריגקייט! דאָס איז אַ כאַאָס, אַ העסליכקייט, אַז זאך, וועסטו אפּילו אין חלום ניט זעהן! זיינען טאָ קע דאָ פּאַראַן אסך אַזעלכע?... שווייג אַגלאַיא! שווייג אַלעקסאַנדראַ! ס'איז ניט אייער עסק! דרעהט זיך ניט ארום מיך עווגעני פּאַווליטש, איהר האָט מיך דערעסען! אַזוי הייסט עס, אַז דו טהייערינקער, בעטסט נאָך ביי זיי ענטשולדיגונג? האָט זי אונטערגעכאַפט ווידער זיך וועג־דענדיג צום פּירשט — „עס הייסט איך בין שולדיג וואָס איך האָב גע־וואַנט אייך געלט פּאַרצולעגען“... און וואָס לאַכסטו, דו פּוסטער בעל־נאָה! האָט זי זיך פּלוצלונג ארויפגעוואָרפען אויף לעבעדעווי'ס פּלע־מיאַניק — מיך הייסט עס, ענטזאגען זיך פון די געלט. מיך פּאַדערן, אבער בעטען ניט! אַזוי ווי ער וואָלט גאָר ניט געוואוסט, אַז מאַרגען וועט דער דאַזיגער אידראַט ווידער זיך אַוועקשלעפּען צו זיי, מיט זיין פּריינדשאַפט און זיי פּאַרלעגען געלט! אַיאַ דו וועסט געהן? וועסט געהן? וועסט געהן אַדער ניט?

— איך וועל געהן — האָט מיט אַ שטילער און אונטערטהע־ניגער שטימע ארויסגעזאָגט דער פּירשט.

— איהר האָט געהערט! איז אויף דערויף בויסטו דאָך דיינע רעכענונגען — האָט זי זיך ווידער געווענדט צו דאָקטאָרענקאַ — די געלט זיינען דאָך שוין גלייך ווי זיי וואָלטען געלעגען ביי דיר אין קעשענע, דערפאַר בלאַזטו זיך, כּדי צו שיטען אונט זאַמד אין די אוי־גען... ניי, ליבנקער, דו געפּין זיך אַנדערע נאַראַנים, אבער איך זעה אייך דורך און דורך... אייער גאַנצען שפּיעל זעה איך!

רעכענונג. מיר האָבען געדענקט געווינען... ווער וואָלט אויף אונזער פּלאַץ אַנדערש געהאַנדעלט?

— וואָס הייסט ווער? — האָט אויסגערופען דער פירשט שטש.
— איד וועל דאָ פון זינען אַרונטער! — האָט אויסגערופען ליי-
זאוועטא פּראַקאָפּיעווא.

— דאָס דערמאַנט, — האָט זיך צולאַכט עווגעני פּאוואַלאָוויטש,
וועלכער איז לאַנג געשטאַנען און צוגעזעהן, וואָס דאָ טוט זיך — אַז
די באַריהמטע פּאַרטשיידיגונגס־רעדע, וואָס איז גאָר ניט לאַנג צוריק
געהאַלטען געוואָרען פון אַן אַרוואַקאַט, וועלכער האָט אַרויסגעשטעלט
אַלס אַן ענטשולדיגונג פאַר זיין קליענט, וואָס האָט גע'הרג'עט זעקס
מענשען מיט איין מאַל, אום זיי צו באַרויבען — דעם קליענטס אַרימ־
קייט. ער האָט אונטערוואַרטעט פּאַרענדיגט אויף אַזאַ אופן: „ס'איז
נאַטירליך, — האָט ער געזאָגט, — אַז מיין קליענט זאָל צוליב זיין
אַרימקייט איינפאַלען צו הרג'ענען די דאָזיגע זעקס מענשען, און ווע-
מען אויף זיין פּלאַץ וואָלט עס ניט איינגעפאַלען?“ עפעס אויף אַזאַ
אופן, זעהר קאָמישעס.

— גענוג! — האָט פּלוצלינג אויסגערופען, שיעור ניט ציטער
רענדיג פון כעס, ליזאוועטא פּראַקאָפּיעווא — שוין צייט איבערצו-
רייסען דעם דאָזיגען אונזו!

זי איז געווען שרעקליך אויפגעבראַכט, זי האָט דראָהענר פאַר-
וואַרפען מיט'ן קאַפּ און מיט אַ שטאַלצען היציגען און אומגעדולדיגען
אויסזעהן באַקוקט מיט איהר בליצענדען בליק די גאַנצע קאָמפּאַניע,
קוים אונטערשיידענדיג אין דער דאָזיגער מינוט פּריינד פון פיינד,
דאָס איז געווען יענער פונקט פון לאַנג איינגעהאַלטענעם, נור ענדליך
אויסברעכענדען כעס, וואו דער הויפט חשק איז, אריינצוטערעטען גלייך
אין אַ מלחמה, די באַדערפעניש אויף וועמען ס'איז, וואָס גיכער אַרויפ-
צואוואַרפען זיך. די וואָס האָבען געקענט ליזאוועטא פּראַקאָפּיעווא,
האָבען גלייך דערפיהלט, אַז מיט איהר האָט פּאַסירט עפעס אונגע-
ווענהליכעס. אייוואן פּיאַדאַראָוויטש האָט אויף מאַרגען געזאָגט דעם
פירשט שטש. אַז מיט איהר פּאַסירט עס, נור אזוי שטאַרק ווי נעכט
טען, דאָס טרעפט אפילו מיט איהר אויך וועניג, אזוי אין די לעצטע
דריי יאָהר צו איין מאַל, נור אַבער אין קיין פאַל ניט מעהר! ניט
מעהר!“ האָט ער צוגעגעבען באלעהרענר.

פופציג רובעל, נור בלויו הונדערט. איך זאָג עם אנטקעגען דעם. פירשט, כדי עם זאָל ניט ארויסקומען קיין מיספארשטענדנים.

— לאַזט עם אָפּ, לאַזט עם אָפּ! — האָט זיך דער פירשט צו שאַקעלט מיט די הענט צו גאוורילא ארדאליאנאוויטש.

— ניין, „לאַזט עם ניט אָפּ!“ — האָט זיך תיכף אָנגעטשעפעט לעבעדעווס פלעמיאניק — מיר פיהלען זיך באלוידיגט פון אייער „לאַזט עם אָפּ“, מיר באהאלטען זיך ניט. מיר ערקלעהרען אָפען: יע דאָ איז דאָ בלויו הונדערט רובעל, און ניט די גאַנצע צוויי הונדערט און פופציג, נור איז דאָס דען ניט אלץ איינס? ...

— נניין, ניט אלץ איינס, — האָט גאוורילא ארדאליאנאוויטש אוספיעט אריינזאָגען מיט אן אומשולדיגען אויסזעהן.

— שלאַגט מיך ניט איבער; מיר זיינען ניט אזעלכע נאַראַנים ווי איהר דענקט, הערר אדוואָקאט, — האָט מיט בייזער ערגערניש אויסגעשיריען לעבעדעווס פלעמיאניק — עם פאַרשטעהט זיך, אז הונדערט רובעל זיינען ניט קיין צוויי הונדערט און פופציג, און ניט אלץ איינס, נור דאָ איז וויכטיג דער פרינציפ; דאָ איז וויכטיג די איניר ציאטיווע, און דאָס וואס עם פעהלט הונדערט און פופציג רובעל איז דאָס בלויו א צייטיגע זאך. ס'איז וויכטיג דאָס, אז בורדאָוסקי נעהמט ניט אָן אייער נדבה, אייער עקסעלענץ, אז ער שלידערט זי אייך אין פנים אריין, און אויף אַזא אופן איז אלץ איינס, וואָס הונדערט, וואָס צוויי הונדערט און פופציג. בורדאָוסקי האָט ניט אָנגענומען קיין צעהן טויזענד! איהר האָט געזעהן, ער וואָלט ניט געבראכט קיין הונדערט רובעל, ווען ער וואָלט געווען ניט עהרליך! די הונדערט און פופציג רובעל זיינען אוועק אויף הוצאות צו טשעבאראָוו אויף זיין ריזע צום פירשט. לאכט בעסער פון אונזער ניט פלינקייט, פון אונדזער ניט קענען פיהרען קיין זאך, איהר האָט אָן דעם אויך, זיך געדייהט מיט אלע קרעפטען אונז לעכערליך צו מאכען; אבער וואגט ניט צו זאָגען, אז מיר זיינען אונעהרליך. אָט די הונדערט און פופציג רובעל, מיין גנעדיגער הערר, וועלען מיר אלע צוזאמען אריינבראַגען צום פירשט. מיר וועלען דאָס אומקעהרען כאַטש רובעלווייז, און אומדקעהרען מיט פראַצענט. בורדאָוסקי איז אַרעם, בורדאָוסקי האָט ניט קיינע מיליאָנען, און טשעבאראָוו האָט נאָך דער ריזע צוגעשטעלט א

בין אויך איצט שולדיג... איך בין פריהער געווען שולדיג (דער פירשט איז געווען זעהר צוטומעלט, האָט געהאט אַ מידען און שוואַכען אויס- זעהן און זיינע ווערטער האָבען זיך ניט געקלעפט). איך האָב גע- זאָגט וועגען שווינדעל... אָבער דאָס איז ניט וועגען אייך... איך האָב געמאַכט אַ טעות... איך האָב געזאָגט אז איהר... זייט ווי איך — אַ קראַנקער, נור איהר זייט ניט ווי איך. איהר... גיט לעקציעס, האַלט אויס אַ מוטער... איך האָב געזאָגט, אז איהר האָט געמאַכט צו שאַנדע אייער מוטער, אבער איהר ליבט זי... זי אליין זאָגט... איך האָב ניט געוואוסט... גאוורילא אַרדאליאנאוויטש האָט מיר פריהער ניט דער- ענדיגט... איך בין שולדיג... איך האָב געוואָגט אייך פאַרצושלאָגען זעהן טויענט רובעל, נור איך בין שולדיג, איך האָב עס געדאַרפט מאַכען אזוי און איצט... קען מען שוין ניט, ווייל איהר פאַראכטעט מיר...

— דאָס איז אַן אמת'ער משוגעים'הוין! — האָט אויסגערופען ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונאַ.

— געוויס אַ משוגעים'הוין! — האָט ניט געקענט אויסהאַלטען און שאַרף אַרויסגעזאָגט אַגלאַיא, נור איהרע ווערטער זיינען פאַרלאָרען געגאַנגען אין דעם אַלגעמיינעם טומעל. אַלע האָבען שוין גערעדט אויפ'ן קול, באַטראַכט דעם ענין, ווער ס'האָט גע'טענה'ט, ווער ס'האָט געלאַכט. אייוואַן פּיאָדאַראָוויטש עפאַנטשין איז געווען אויף דער לעצטער שטופע פון צארען. און מיט דעם אויסזעהן פון באַליידיגטער ווירדע האָט ער געוואָרט אויף ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונאַ. לעבעדעו'ס פּלעמיאַניק האָט אַריינגעזאָגט דאָס לעצטע וואָרט:

— יע, פירשט, מען דאַרף אייך געבען קרעדיט, איהר קענט פונ- דעסטוועגען זיך באַנוצען מיט אייער... נו, זאָל זיין קראַנקהייט (אויס- דריקענדיג זיך אַנשטענדיגער). איהר האָט אויף אזא קונציגען אופן פאַרגעלעגט אייער פריינדשאפט און געלט, אז איצט קען אַן עהרוויר- דיגער מענש אין קיין פאל זיי ניט אָננעהמען. און דאָס איז, אָדער פון צופיעל אומשולדיגקייט אָדער צופיעל קונציגקייט... איבעריגענס, ווייסט איהר אליין בעסער...

— ערלויבט מיר, מיינע העררן, — האָט אויסגערופען גאוורילא אַרדאליאנאוויטש, וועלכער האָט דערווייל פאַנאַנדערגעוויקעלט דעם פאַקעט מיט געלט — דאָ זיינען גאָר ניטאָ קיין צוויי הונדערט און

גוננען, געווען אויף אזוי פיל באאיינפלוסט פון טישעבאָרעו און די חברה וואָס רינגעלט איהם ארום, אז ער האָט אָנגעפאנגען די זאך, כמעט גאר ניט פאר זיינע אייגענע אינטערעסען, נור כמעט ווי צוליב דינען דעם אמת, דעם פראַגרעס פון דער מענשהייט.

איצט נאָך די באוואוסטגעוואָרענע פאָסטען איז אלעמען געווארען קלאָהר, אז בורדאווסקי איז א מענטש א ריינער, ניט קוקענדיג אויף אלעס וואָס ס'איז פאַרגעקומען און דער פירשט וועט איצט גיכער און מיט מעהר חשק ווי פריהער איהם פאַרלעגען זיין פריינדליכע מיט ארבעטערשאפט און יענע הילף, וועלכע ער האָט פריהער דערמאָנט, דערענדיג וועגען שוהלען און פאָולישטשעו.

— הערט אויף! גאורילא ארדיאלאָוויטש, הערט אויף! האָט דער פירשט אויסגעשריען אין אמת'ן שרעק נור ס'איז שוין געווען שפעט.

— איך האָב שוין דריי מאָל געזאָגט, האָט אויפגערעגט א נער שריי געטאָן בורדאווסקי — אז איך פארלאַנג ניט קיין געלט... איך וועל ניט נעהמען... צו וואָס... איך וויל ניט... איך געה!

און ער איז שיעור ניט ארונטערגעלאָפען פון דער טעראַסע, אבער לעבעדעווס פלעמיאניק האָט איהם געכאפט פאר'ן האַנט און איהם עפעס אריינגעשושקעט. יענער האָט זיך האַסטיג אומגעקעהרט און ארויסנעהמענדיג פון קעשענע א פאַרמאָכטען גרויסען קאנווערט, האָט ער איהם אוואָרף געטאָן אויף א טישעל וואָס איז געשטאַנען נעבען פירשט.

— אָט זיינען די געלט! איהר האָט ניט געדאַרפט וואַגען! ניט געדאַרפט וואַגען! געלט!

— דאָס זיינען די צוויי הונדערט און פופציג רובעל, וועלכע איהר האָט געוואַגט איהם צו שיקען אין דער פאַרם פון א נדבה, דורך טשע-באַראָוו. — האָט געגעבען צו פאַרשטעהן דאקטארענקא.

— אין אַרטיקעל שמועסט זיך וועגען פופציג! — האָט א געשריי געטאָן קאַליא.

— איך בין שולדיג! — האָט געזאָגט דער פירשט, צוקומענדיג צו בורדאווסקי'ן, — איך פיהל זיך זעהר שולדיג געגען אייך, בורדאווסקי, נור איך האָב דאָס ניט געשיקט ווי א נדבה, גלויבט מיר, איך

— ענדליך, איז דאָס אונערטרעגליך! — האָט הויך און אומגע-
דולדיג פּלוצלונג ערקלעהרט לעבעדעווי'ס פּלעמיאניק — צו וואָס איז
די גאַנצע געשיכטע?

— שרעקליך, ניט אנשטענדיג! — האָט זיך שטאַרק אַ באַוועג
געטאָן איפּאַליט, נור בורדאווסקי האָט גאַרנישט ניט באַמערקט און
האָט זיך אפּילו קיין ריהר ניט געטאָן.

— צו וואָס? און פאַר וואָס? — האָט כיטרע זיך געוואונדערט
גאוורילא אַרדאליאנאוויטש, גיפטיג זיך גרייטענדיג צו אויסלעגען די
ענדע. — ערשטענס, צוליב דעם, דאָס איצט וועט שוין דער הערר
בורדאווסקי קענען פאַלקאָם זיין איבערצייגט, אז דער הערר פּאוול-
טשעוו האָט איהם ליב געהאַט אויס גוטהערציגקייט און ניט אלס אַ
זוהן. שוין דעם פּאַקט אַליין האָט דער הערר בורדאווסקי געדאַרפּט
וויסען. דער הערר בורדאווסקי, וועלכער האָט פּריהער באַשטעטיגט
און גוט געהייסען דעם הערר'ן קעלער, נאָכדעם ווי מען האָט איבער-
געלעזען זיין אַרטיקעל. איך זאָג דאָס, צוליב דעם, ווייל איך רעכען
אייד, הערר בורדאווסקי, פאַר אַן אַרענטליכען מענשען, צווייטענס,
ווייזט זיך אַרויס, אז דאָ איז גאַר ניט געווען די קלענסטע גנבה-שווינד-
דעל אפּילו פּון דער זייט פּון טשעבאַרעוו; דאָס איז אַ וויכטיגער
פּונקט אפּילו פאַר מיר, ווייל דער פירשט האָט פּריהער צוהיצענדיג
זיך, דערמאָהנט, אז איך האָב כלומרשט אויך די זעלבע מיינונג וועגען
גנבה-שווינדעל אין דעם דאָזיגען ענין. דאָ איז אין געגענטהייל, געווען
אַ פּאַלקאַמענע איבערצייגונג פּון אלע זייטען, און כאַטש ס'קען גע-
בען, אז טשעבאַרעוו איז טאַקע אַ גרויסער שווינדלער, נור אין דעם
דאָזיגען ענין איז ער ניט מעהר ווי אַ האַקען, אַ כאַדאַטאי, אַ הענד-
לער. ער האָט געדענקט צו ווערען דערפּון רייד, אלס אַרוואַקאַט, און
זיין חשבון איז ניט נור געווען אַ שאַרפּזינגער און אַ קינסטלערישער,
נור אויך אַ ריכטיגער: ער באַגרינדעט זיין רעכענונג אויף דעם חשבון
פּון דעם, וואָס דער פירשט גיט אזוי לייכט געלט און אויף דעם דאַנק-
באַר-אַכטונגספּאַלען געפיהל זיינעם צום פאַרשטאַרבּענעם פּאוול-
טשעוו, ער האָט אויך ענדליך זיך פאַרלאָזט (און דאָס איז וויכטיגער פּון
אַלעם): אויף דעם פירשטס באַקאַנטע ריטערליכע בליקען וועגען עהרע
און געוויסען. און וואָס איז שייך דעם הערר בורדאווסקי אַליין, קאָן
מען אפּילו זאָגען, אז ער האָט אַ דאַנק אייניגע פּון זיינע איבערציי-

באַשטעטיגונג קומט אויס, אז ליעב באַקומען האָט ער אייך הויפּט זעכליך דערפאַר, ווייך איהר האָט אין אייער יוגענד געהאַט דעם אויסזעהן פון א שטאַמלער, אז אויסזעהן פון א קאַליקע, אן אויסזעהן פון א ליידענדען, אומגליקליכען קינד, (און פּאַוולישעוויץ האָט געהאַט, לויט ווי איך האָב ארויסגענומען פון די פינקטליכע באַווויזע, זיין גאַנצע לעבען, א באַזונדערע נייגונג צו אלץ וואָס איז אונטערדרוקט און פון דער נאַטור באַליידיגט געוואָרען, דערהויפּט צו קינדער, — א פּאַקט, וועלכער איז לויט מיין איבערצייגונג זעהר וויכטיג פאַר אונזער זאַך). ענדליך, קען איך זיך באַריהמען, מיט די פינקטליכסטע אינטערזוכונג גען וועגען יענעם הויפּט פּאַקט, ווי דאָס איז פּאַוולישעוויץ'ס שטאַרקע צוגעבונדענקייט צו אייך, (דורך וועמענס באַמיהונגען איהר זייט אַנגעקומען אין גימנאַזיום און זיך געלערנט אינטער א באַזונדער השגחה). די דאָזיגע צוגעבונדענקייט האָט ביסלעכווייז, ביסלעכווייז, אַרויסגערופען ביי די קרובים און היימישע פון פּאַוולישעוויץ, דעם גערדאַנק, אז איהר זייט זיין זוהן, און אז אייער פּאַטער איז בלויז גערוען אז אַפּגענאַרטער מאַן. נור די הויפּטזאַך איז דאָס, אז דער דאָזיגער געדאַנק האָט זיך באַפעסטיגט ביז פינקטליכקייט ערשט אין די לעצטע יאָהרען פון פּאַוולישעוויץ'ס לעבען, ווען אלע האָבען זיך דערשראַקען פאַר דער צוואַה, און ווען די ערשטע פּאַקטען זיינען פאַר געסען געוואָרען און אויספאַרשונגען זיינען געוואָרען אונטערגליד. אַחו צווייפּעל, איז דער דאָזיגער געדאַנק אויך דערגאַנגען צו אייך, הערר בורדאַווסקי, און אייך איז גאַנצען באַהערשט, אייער מוטער, מיט וועלכער איך האָב געהאַט די עהרע צו באַקאַנען זיך פּערזענליך, כאַטש זי האָט געוואוסט פון אַט די אלע קלאַנגען, נור דאָך ווייס זי אפילו ביז איצט נאָך ניט, (איך האָב איהר אויך גאַרנישט אויסגעזאַגט). אז אויך, איהר זוהן, האָט זיך געפונען אונטער דעם איינפלוס פון דעם דאָזיגען קלאַנג. אייער פּיעל געהערטע מוטער, הערר בורדאַווסקי, האָב איך געטראַפען אין פּסקאַוו א קראַנקע און אין זעהר גרויסער אַרמקייט, איז וועלכע זי איז אריינגעפאלען נאָך פּאַוולישעוויץ'ס טויט. זי האָט מיט טרערען פון דאַנקבאַרקייט מיך געלאָזט וויסען, אז נור דורך אייך און אייער הילף לעבט זי נאָך אויף דער וועלט; זי ערוואַרטעט זעהר פּיעל פון אייך אין דער צוקונפּט, און זי גלויבט זעהר הייס אין אייערע צוקונפטיגע ערפּאָלגען...

ד'לד, — איך וויל בלויז מאכען באקאנט, מיט באווייזע, פאר דער אויסקונפט פון אלעמען, וואָס זיינען פאראינטערעסירט אין דעם ענין אז אייער מוטער, הערר בורדאווסקי, איז געווען אונטער דעם שוין פון הערר פאוולטישעו'ס, ווייל זי איז געווען א לייבליכע שוועסטער פון יענער הויף-מיידעל, אין וועלכער ניקאָלאַי אנדרעיִעוויטש פאוולטישעווי איז געווען פאַרליבט נאָך גאָר אין זיין פריהסטער יוגענד, אויף אזוי פיעל, אז ער וואָלט מיט איהר חתונה געהאט, ווען זי שטאַרבט פֿלוצ־לינג ניט אוועק. איך האָב באווייזע, אז דער דאָזיגער פאַמיליען-פאקט, א ריכטיגער און אמת'ער, איז אין גאנצען פאַרגעסען געוואָרען. ווייטער וואָלט איך געקענט ערקלעהרען, ווי אזוי אייער מוטער, זייענדיג נאָך א צעהן יאָרהיגעס קינד איז גענומען געוואָרען פון הערר פאוולטישעווי אויף ערציהונג אנטטאט א קרובה, אז מען האָט פאר איהר אָפגעלעגט א היבשען נדו, און אז אַט די אלע באזאָרגונגען האָבען אַרויסגערופען זעהר אומרוהיגע קלאנגען צווישען די פיעלע קרובים פון פאוולטישעווי, מען האָט אפילו געדענקט אז ער וועט חתונה האָב בען מיט דער דאָזיגער קרובה זיינער. נור ס'האָט זיך געענדיגט דער־מיט, אז זי האָט חתונה געהאט אויס ליבע (און דאָס וואָלט איך גע־קענט באווייזען אויפ'ן פינקטליכסטען אופן). פאר א לאנד־מעסטער־טשינגאוניק, דעם הערר בורדאווסקי, ווען זי איז אלט געווען צוואנציג יאָהר, דאָ האָב איך צונויפגעזאממעלט אייניגע פינקטליכסטע פאקטען אלס באווייז ווי אזוי אייער פאָטער, הערר בורדאווסקי, גאָר ניט קיין גע־שעפט־מענש האָט קריגענדיג פאר אייער מוטער פופצען טויזענד רובעל נדו, געלאָזען זיין שטעלע, אריין אין געשעפטליכע אונטער־נעהמונגען, באשווינדעלט געוואָרען, פארלאָרען זיין קאפיטאל, האָט ניט געקענט אויסהאלטען די צרות, אָנגעהויבען טרינקען, פון וואס ער איז קראנק געוואָרען און ענדליך פריהצייטיג אוועקגעשטאַרבען. אויפ'ן אכטען יאָהר נאָך דער חתונה מיט אייער מוטער. דערנאָך, לויט אייער מוטערס אייגענער עדות זאָגען, איז זי געבליבען אין אַרימ־קייט און זי וואָלט אין גאנצען פארלאָרען געגאנגען, ווען ניט די שטענדיגע און גוט האַרציגע שטיצע פון פאוולטישעווי, וועלכער האָט איהר אַרויסגעגעבען ביז זעקס הונדערט רובעל א יאָהר. דערנאָך זיינען דאָ אַהן א צאָהל באווייזע, אז אייד, אלס קינד, האָט ער זעהר ליב באקור מען, לויט די דאָזיגע באווייזע און טאקע ווידער לויט אייער מוטערס

נאָך צוואַנציג יאָהר מיט עפעס, אפילו די וואָס האָבען געקאָנט נאָך הענט פאָרליטשעו'ן שוין ניט רעדענדיג וועגען הערר בורדאווסקי, וועלכער איז נאָך דאָן אויף דער וועלט ניט געווען. געוויס, אָנפיהרען איצט ספראווקעס האָט זיך ארויסגעצייגט ניט ניט אונמעגליך; נור איד מוז זיך מודה זיין, אז די אויסקינפטע וואס איד האָב געקראָ געו, זיינען צו מיר געקומען אינגאנצען צופעליג און זיי האָבען זעהר געקאָנט ניט קומען; אַזוי דאָס פאר דעם הערר בורדאווסקי און אפילו פאר טשעכארעו'ן זיינען אָט די אויסקינפטע כמעט געווען אונמעגליך צו וויסען, ווען אפילו עס וואָלט זיי איינגעפאלען צו קריגען זיי. אָבער זיי האָט דאָס ניט געקענט איינפאלען אויך...

— ערלויבט מיר הערר איזוואלגין, — האָט איהם צארענדיג פלוצלינג איבערגעריסען איפאלויט — צו וואס טויג די דאָזיגע גאנצע פלוידעריי? (ענטשולדיגט מיר). די זאך איז איצט קלאָהר געוואָרען. דעם הויפט פאקט שטימען מיר איין צו גלויבען, צו וואס זשע דארף מען ציהען ווייטער די דאָזיגע שווערע און באליידיגענדע צערעמאָניע? אפשר ווילט איהר זיך באַרוימען מיט דער פלינקייט פון אייערע אויספאַרשונגען, באַווייזען פאר אונז און פאר דעם פירשט, וואָס פאר אַ גוטער אונטערזוכונגס־דיכטער און דעטעקטיוו איהר זייט? אדער ווילט איהר ניט אָננעהמען בורדאווסקי'ס ענטשולדיגונג און רעכטפערטיגונג מיט דעם וואָס ער איז ארוינגעקראָכען אין דעם ענין צוליב אונזער סענהייט? אָבער דאָס איז הוצפה'דיג, מיינ געדיגער הערר! בורדאווסקי נויטיגט זיך ניט אין אייערע רעכטפערטיגונגען און ענטשולדיגונגען, זאל דאָס אויך זיין באַוואוסט! ער פיהלט זיך באליידיגט, איהם איז אזוי אויך שווער, ער איז אין אַן אונאַנגענעמעם לאַגע, איהר האָט עס געדארפט פיהלען, פאַרשטעהן...

— נענוג הערר טערענטיעוו, גענוג! — איז גאורילא ארדאָליאָוויטש'ן געלונגען איהם איבערצושלאָגען — באַרוהיגט זיך, רעגט זיך ניט אויף; איהר זייט, דוכט זיך, ניט געזונט? איד פיהל אייך מיט. אין אַזע פאל, ווען איהר ווילט, האָב איד געענדיגט, דאָס הייסט, איד וועל נור זיין געצוואונגען צו באַנאָכריכטען אין קורצען יענע פאַקטען, וועלכע וואָלטען לויט מיינ איבערצייגונג, ניט געווען איבעריג, צו וויסען אין זייער פולען אינהאַלט, האָט ער צוגעגעבען, באַפערקענדיג אַ געוויסע אַלגעמיינע אומרוהיגקייט, עהנליך צו אומגע-

איהם אפגעשטעלט גאוורילא ארדאליאנאָוויטש — טאָ בלייבט כאָטש נאָך אויף פינף מינוט. צוליב דעם דאָזיגען ענין וואקסען ארויס נאָך עטליכע זעהר וויכטיגע פאקטען. דערהויפּט פאר איד, אלענפאלס, זעהר אינטערעסאנטע. לויט מיין מיינונג, מוזט איהר זיך באקאנען מיט זיי, און אייך אליין וועט מעגליך פיעל אנגענעהמער ווערען, ווען די זאך וועט פאַלקאָם ערקלעהרט ווערען...

בורדאווסקי האָט זיך שווייגענד אוועקגעזעצט, אביסעל ארונטער-לאזענדיג דעם קאפּ, און ווי שטארק פאַרטראכט. עס האָט זיך אוועק געזעצט נאָך איהם, אויך ווי לעבעדעו'ס פלעמיאניק, וועלכער האָט זיך אויך געווען אויפגעשטעלט איהם באגלייטען; דער, כאָטש ער האָט ניט פאַרלאָרען דעם קאפּ און מוטה, נור קענטיג אז ער איז געווען זעהר איבערראשט. איפאליט איז געווען אָנגעכמורעט, טרויערדיג, און ווי זעהר פארוואונדערט. אין דער זעלכער צייט, איבעריגענס, האָט ער זיך אויך שטארק פארהוסט, אזוי אז ער האָט אפילו פאַרשמירט זיין טיכעל מיט בלוט. דער „באַקסער“ איז כמעט געווען אז איבער-געשראַקענער.

— ער, אַנטיפּ! האָט ער ביטער אויסגערופען — איד האָב דאָך דיר דאָן געזאָגט... מיט דריי טעג צוריק, אז דו, קען געבען, ביזט טאקע ניט „פאוולייטשעו'ס זעהן!“

עס האָט זיך דערהערט אן איינגעהאלטענער געלעכטער, צוויי-דריי האָבען זיך צעלאכט העכער פון אלעמען.

— דער פאקט, וואָס איהר, הערר קעלער, האָט ערשט געלאָזט וויסען, — האָט אינטערענגעכאפט גאוורילא ארדאליאנאָוויטש — איז ווערטה אסך. פונדעסטוועגען האָב איד די פולע רעכט, לויט זעהר פינקטליכע פאקטען, צו באהויפטען, אז דעם הערר בורדאווסקי'ן, כאָטש איהם איז אוראיי געווען זעהר גוט באקאנט די צייט פון זיין געבורט. אבער ס'איז איהם גאָר ניט געווען באקאנט דער אומשטאנד פֿון פאוולייטשעו'ס זיין אין אויסלאנד, וואו דער הערר פאוולייטשעו האָט פארבראכט די גרעסטע העלפט פון זיין לעבען, אומקעהרענדיג זיך שמענדיג אין רוסלאנד אויף קורצע טערמינען, און אויסער דעם האָט זיך דער דאָזיגער פאקט פון יענעם אַפּפּאַהר זעלבסט, מיט גאָר נישט ניט אויסגעצייכענט אן און פאר זיך, אז מען זאָל איהם געדענקען.

גוטס באזיצערין און אז אלמנה, א בריף פון פארשטאָרבענעם ניקאָד
לאי אלעקסעיעוויטש פאוויליטשעוו, געשריבען פון איהם צו איהר
מיט פיער און צוואנציג יאָהר צוריק, פון אויסלאַנד. באַפריינדענדיג זיך
מיט ווערא אלעקסעיעווינא, האָב איר, לויט איהר אַנווייזונג זיך גע-
ווענדט צום אויסגעדינטען פּאָלקאוניק טימאפעי פיאַדאַראָוויטש וויאָד
זאָווקין, א ווייטען קרוב און אין זיין צייט, א גרויסער פריינד מיט'ן
הערר פאוויליטשעוו. פון איהם האָט זיך מיר איינגעגעבען ארויסקריי-
גען נאָך דריי בריף פון ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש, אויך געשריבען פון
אויסלאַנד. לויט די דאָזיגע דריי בריף און לויט די דאטומס און פאָקס
טען, וואָס זיינען דאָ אין זיי, ווערט באוויזען מאַטעמאָטיש, אַהן קיין
מעגליכקייט צו אפלייקענען און אפילו צווייפעל, אז ניקאָלאַי אלעק-
סעיעוויטש איז דאן ארויסגעפאָהרען אין אויסלאַנד (וואו ער איז אויך
אַפגעווען דריי יאָהר נאָכאַנאַנד). פונקט מיט אַנדערטהאלבען יאָהר
פאר זייער געבורט, הערר בורדאָווסקי. אייער מוטער, ווי אייך איז
באוואוסט, איז קיינמאָהל פון רוסלאַנד ניט ארויסגעפאָהרען... אין דער
איצטיגער מינוט וועל איר ניט אָנהויבען לעזען די דאָזיגע בריף, איצט
איז שוין שפּעט; איר ערקלעהר בלוין, אלענפאלס, דעם פאָקס. נור
אויב איהר ווילט, הערר בורדאָווסקי, באשטימען כאַטש אויף מאַרגען
אין דער פריה ביי מיר א צוזאַמענקונפּט, און מיטבריינגען אייערע
עדות (וויפיעל איהר ווילט אליין), און עקספּערטען אויף צו דערקאָנען
די האַנטשריפּט, איז פאר מיר קיין צווייפעל, אז איהר וועט ניט
קענען ניט איבערצייגען זיך אין דער אָפּענער וואַרהייט פון מיין גע-
בראַכטען פאָקס, איז אויב עס איז אַזוי, דאן פאַרשטעהט זיך, צופאַלט
די גאַנצע זאַך און זי ווערט פון זיך אליין איבערגעריסען.

ווידער איז געוואָרען אַן אלגעמיינער טומעל און א טיפע אויפ-
רענונג. בורדאָווסקי אליין האָט זיך אויפגעהויבען פון שטוהל.

— אויב ס'איז אַזוי, דאן בין איר געווען אָפּגענאַרט, אָפּגענאַרט
אַבער ניט פון טישעבאַראָוץ, נור שוין לאַנג לאַנג צוריק; איר וויל
ניט קיין עקספּערטען, איר וויל ניט קיין צוזאַמענקונפּט, איר גלויב,
איר זאָג זיך אָפּ... צעהן טויזענט וויל איר ניט... א גוטע נאַכט!

ער האָט גענומען די הימעל און האָט אָפּגערוקט דעם שטוהל: כדי
צו געהן.

— אויב איהר קענט, הערר בורדאָווסקי, — האָט שטיל און זיט

נינטער קאפיטעל.

— איהר וועט דאך זיכער ניט אנהויבען אפליקענען, — האָט אנגעהויבען גאוורילא ארדאליאנאָוויטש, זיך ווענדענדיג גלייך צו בור-דאווסקי, וועלכער האָט איהם זעהר שטארק אויסגעעהערט, און וועל-כער האָט פון פארוואנדערונג אויסגעגלאצט אויף איהם די אויגען און זעלכער איז, ווי ס'זויזט אויס, געווען שטארק צורודערט — איהר וועט זיכער ניט אנהויבען, און אויך ניט וועלען ערנסט אפליקענען, אז איהר זייט געבוירען געוואָרען, פּינקט צוויי יאהר נאָך אייער מוטערס געזעצליכער היראטה מיט'ן קאללעזישסקען אסעסאר הערר בורדאווס-קי, דעם פאטער אייערן. די צייט פון אייער געבורט איז זעהר לייכט צו באווייזען מיט פאקטען, אזוי דאָס עס איז זעהר באַליידיגענד פאר אייך און פאר אייער מוטער. און דאָס צודרעהונג פון דעם דאָזיגען פאקט אין דעם אַרטיקעל פון דעם הערר קעלער, קען מען ערקלעהרען בלויז מיט דער שפילעוודיגקייט פון דער פאנטאזיע פון דעם העררן קעלער, וועלכער האָט דערמיט געוואָלט פארשטארקען די זיכערקייט פון אייער רעכט און דערמיט קומען צו הילף אייערע אינטערעסען. דער הערר קעלער זאגט, אז ער האָט, איידער ער האָט אָפּגעגעבען צום דרוק איבערגעלעזען פאר אייך דעם אַרטיקעל, כאַטש ניט דעם גאנצען... אַהן קיין צווייפּעל... אז ער האָט אייך ניט דערלעזען ביז דעם דאָ-זיגען פּלאץ...

— ניט דערלעזען, אמת, — האָט איבערגעשלאָגען דער „באַק-סער“ — נור די אלע פאקטען זיינען מיר געווען צוגעשטעלט פון אן אנגעזעהנער פּערזענליכקייט און איד...

— ענטשולדיגט, הערר קעלער, — האָט איהם אָפּגעשטעלט גאוור-יילא ארדאליאנאָוויטש — ערלויבט מיר צו רעדען. איך פאַרזיכער אייך, אז צו אייער אַרטיקעל וועל איך צוקומען אין זיין רייה, דאן וועט איהר אויך מאכען אייער ערקלעהרונג, און איצט לאַמיר בעסער פאַרט-זעצען אין אַרדנונג. גאנץ צופעליג, מיט דער הילף פון מיין שוועס-טער, ווארווארא ארדאליאנאָוויטש פטיצין, האָט איך אריינגעקראָגען פון איהר נאָהענטער באקאנטער ווערא אלעקסעיעווא זובקאווא, א

ניט געשטארבען ווי מען האָט אייך געצוואונגען אַנצושרייבען אין דעם ארטיקעל... זעצט זיך מינע הערן, זעצט זיך!

דער פירשט האָט זיך געזעצט און ער האָט אוספּעיעט ווידער אוועקצוזעצען בורדאווסקים חברה וואָס איז ווידער אויפגעשפּונגען פון פּלאץ. אין די לעצטע צעהן אָדער צוואנציג מינוט האָט ער גע- רעדט, אַ צוהיצטער, הויך, מיט אומגעדולדיגער שנעלקייט, מיט הינד רייסונג, מיהענדיג זיך אלעמען איבעררעדען, איבערשרייען, און עס איז איהם זיכער, דערנאָך אויסגעקומען ביטער חרטה צו האָבען אויף אייניגע ווערטער אין מיינונגען וועלכע האָבען זיך ביי איהם ארויס- געריסען. ווען מען וואָלט איהם ניט צוהיצט און שיעור ניט ארויסגע- בראכט פון זיך — וואָלט ער זיך ניט ערלויבט אַזוי נאָקעט און איי- לענדיג ארויסצוזאָגען אויפ'ן קול אייניגע פון זיינע באהויפטונגען און זיין אַזוי אַפּענהערציג. נור תיכף ווי ער האָט זיך געזעצט אויפ'ן פּלאץ, האָט א ברענענדע חרטה ביז וועהטאָג, דורכגעברענט זיין האַרץ: אויסער דעם, וואָס ער האָט „באלידיגט“ בורדאווסקין אַזוי אַפּען איהם אַנבינדענדיג די זעלבע קראַנקהייט, פון וועלכער ער אליין האָט זיך געקורירט אין שווייצאָרען — אויסער דעם, איז דער פּאַר- שלאָג פון געבען די צעהן טויזענט, אַנשטאט פאַר דער שוהלע, געמאַכט געוואָרען לויט זיין מיינונג גראַב, און אונפאַרויכטיג, ווי א נדבה, און איבערהויפּט, דערפאַר וואָס עס איז געמאַכט גוואָרען פאַר די אויגען פון אלעמען. „מען האָט געדאַרפט אפּוואַרטען און פאַרלעגען מאַר- גען אויג אויף אויג, — האָט תיכף דער פירשט א טראכט געטאָן — און איצט קען מען שוין גאָר ניט פאַרדיכטען! יע, איד בין אן איד דיאַט, אן אמת'ער אידיאַט!“ האָט ער באַשטימט פאַר זיך אין אן אַנפאַל פון צאָרן און שרעקליכע ערגערניש.

דערווייַל האָט גאוו ילא אַרדאליאַנאָוויטש, וועלכער האָט זיך ביז איצט געהאַלטען אן א זייט און עקשנות'דיג געשוויגען, אַרויס- געטראָטען פאַראויס לויט דער איינלאַדונג פון פירשט, זיך געשטעלט לעבען איהם, און רוהיג און קלאַהר זיך גענומען אַפּגעבען א רעכע- נונג פון דעם ענין, וואָס דער פירשט האָט איהם איבערגעגעבען. אלע געשפּרעכען זיינען אויגענבליקליך אַנטשוויגען געוואָרען. אלע האָבען געהערט מיט גרויס נייגעריגקייט, דערהויפּט בורדאווסקין גאַנצע קאַמפּאַניע.

רופען. בורדאווסקיס גאנצע חברה איז געווען אין א שרעקליכער צור-
מישונג.

— יע, עם פארשטעהט זיך, אז א שווינדעל! ווייל ווען עם וועט
זיך איצט ארויסווייזען אז דער הערר בורדאווסקי איז ניט „פאוול-
טשעו'ס זוהן.“ דאן קומט דאך אין אזא פאל אויס, אז די גאנצע פאך-
דערונג פון דעם הערר בורדאווסקי איז א שווינדעל. (דאָס הייסט, עם
פארשטעהט זיך, ווען ער וואַלט געוואוסט דעם אמת). אָבער דאָס איז
דאך די גאנצע זאך, וואָס מען האָט איהם אָפגענאַרט, דערום באשטעה
איד דאך, אז מען זאָל איהם רעכטפארטיגען; דערפאר זאָג איד דאך
טאַקע, אז מען דארף אויף איהם האַכען מיטלייד, פאר זיין פראַסט-
קייט, און ער קען ניט בלייבען אַהן שטיצע; ווייל אויב ניט אַזוי, וועט
ער דאך אויך ארויסקומען פון דעם ענין אלס שווינדלער. און איד בין
דאך אליין איבערצייגט, אז ער פארשטעהט גאָר נישט! איד, איד אליין
בין געווען אין אזא לאַגע איידער איד בין אָפגעפאָהרען אין דער
שווייץ — איד האָב אויך געפלוידערט אונפארשטענדליכע ווערטער
— עם האָט זיך געוואַלט אויסדריקען עפעס און עם האָט זיך ניט
געקאַנט... איד פארשטעה עם; איד קען זעהר גוט מיטפיהלען. ווייל
איד אליין בין אויך כמעט אזא, איז מיר ערלויבט צו רעדען! און
ענדליך, איד וועל פאַרט — ניט קוקענדיג אויף דעם, וואָס איצט איז
שוין „פאוולטשעו'ס זוהן“ ניטא, און דאָס אלעס איז א פעלשונג —
ניט ענדערען מיין באַשלוס און איד בין גרייט אומקעהרען צעהן טוי-
זענט אלס אנדענקונג נאָך פאוולטשעוו. איידער נאָך דער הערר
בורדאווסקי האָט זיך באַוויזען האָב איד שוין געוואַלט די דאָזיגע צעהן
טויזענד באַנוצען אויף א שוהלע צום אנדענקען פון פאוולטשעוו.
אָבער איצט וועט עם זיין פונקט אַזוי גוט וואָס אויף א שוהלע, און
וואָס אויפ'ן הערר בורדאווסקי, ווייל אויב דער הערר בורדאווסקי איז
טאַקע ניט „פאוולטשעו'ס זוהן“ איז ער כמעט ווי „פאוולטשעו'ס
זוהן“! הערט זשע אויס, מינע העררן, גאוורילא ארדאליאנאוויטש
לאַמיר עם ענדיגען, כעס'ט זיך ניט, זעצט זיך! גאוורילא ארדאליאנאָ-
וויטש וועט אונז באַלד אלץ ערקלעהרען און איד בין זיך מודה, אז
איד אליין בין איד זעהר שטאַרק נייגעריג דערוויסען זיך אלע איינ-
צעלהייטען. ער זאָגט, אז ער איז אוש געפאָהרען קיין פסקאָוו, צו
אייער מוטער, הערר בורדאווסקי, צו אייער מוטער, וועלכע איז גאָר

ווער ער איז... דאָס איז א מענש אן אומשולדיגער, נור וועמען אלע נאַרען! א מענש אן אונבאשיצטער... און דערום דארף איד איהם שוין נען. און צווייטענס, האָט גאָורילא אַרדאליאנאָוויטש — וועמען איד האָב איבערגעבען דעם ענין, און פון וועלכען איד האָב שוין לאַנג ניט ערהאַלטען קיין נאַכריכט, דערפאַר, ווייל איד בין געווען אין וועג, און דערנאָך דריי טאָג קראַנק אין פּעטערבורג. — פּלוצלינג, אָט ערשט מיט א שטונדע צוריק, ביי אונזער ערשטען זעהן זיך, מיך געלאָזט וויר סען, אז די באַצוועקונגען פון טשעבאַראַוו האָט ער אלע גוט אויסגעפאַרשט. האָט באַווייזען, און אז טשעבאַרעוו איז טאַקע דאָס, וואָס איד האָב אין איהם פאַראַויסגעזעהן, איד ווייס דאָך, מיינע הערן, אז מיך רעכענען פיעלע פאַר אן אידאָט, און טשעבאַרעוו האָט צוליב דער רעפּוטאַציע, אז איד גיב געלט זעהר לייכט, געדענקט אז מען קען מיך זעהר לייכט אָפּנאַרען. און טאַקע באַשטימט זיך שטיצענדיג אויף מיינע געפיהלען צו פּאַווליטשעוו. נור די הויפּטזאַך איז דאָס — אבער הערט מיך אויס מיינע הערן, לאָזט מיך ענדיגען! — די הויפּטזאַך איז דאָס, אז איצט ווייזט זיך מיט אַמאָל אַרויס, אז דער הערר בור דאווסקי איז גאָר ניט פּאַווליטשעווס זוהן! אָט ערשט האָט מיר גאָורילא אַרדאליאנאָוויטש געלאָזט וויסען און פאַרזיכערט, אז ער האָט געקראָגען זיכערע באַווייזען. נו, ווי דוכט זיך עס אייך אויס, מען קען דאָך איינפאַד דאָס ניט גלויבען נאָך דעם אלעמען וואָס איהר האָט שוין אָפּגעטאַן! און הערט מיך אויס: טאַקע זיכערע באַווייזען! איד גלויב נאָך ניט! איד אליין גלויב ניט, איד פאַרזיכער אייך עס; איד צווייפעל נאָך, ווייל גאָורילא אַרדאליאנאָוויטש האָט נאָך ניט געהאַט קיין צייט מיר צו דערצעהלען אלע איינצעלהייטען, נור אז טשעבאַרעוו איז א נידעריגער מענש, אין דערין איז שוין איצט ניטאָ קיין שום צווייפעל! ער האָט דעם אומגליקליכען הערר בורדאווסקי און אייד אלעמען. מיינע הערן, וועלכע זיינען אויס פייניקייט געקומען אַרויסהעלפּען אייער פריינד. (ווייל ווי עס ווייזט אויס, נויטיגט ער זיך אין הילף, דאָס פאַרשטעה איד דאָך זעהר גוט!). אַפּגענאַרט, אייד אלעמען פאַרדרעהט אין א שווינדלערישען פאַל, ווייל אין אמת גענומען, איז דאָס א באַטריגערישער שווינדעל.

— וואָס? א שווינדעל! אַזוי! ער איז ניט „פּאַווליטשעווס זוהן“ ווי איז דאָס מעגליך! — האָבען זיך געלאָזט הערען אויס-

ארטיקעל ניט פינקטליך אָפּגעשאצט מיין פארמעגען: קיינע מיליאָנען האָב איר ניט געקראָגען. אפשר בלויז אן אכט-חלק אָדער א צעהנט-חלק פון וואָס איהר שאצט מיר. צווייטענס, קיינע צעהנדליגע טויזענד דער זיינען אויף מיר אין דער שווייץ ניט אויסגעגעבען געוואָרען; שניידער האָט געקראָגען צו זעקס הונדערט רובעל א יאהר, און דאָס אויך בלויז אין די ערשטע דריי יאהר. און נאָך שהניסקע גאָווערנאָנט קעם איז פאָוליסשעוו קיינמאָהל אין פאָרז ניט געפאָהרען; דאָס איז ווידער א בלבול. לויט מיין חשבון, האָט מען אויף מיר אסך וועניגער ווי צעהן טויזענד אויסגעגעבען, אבער איר האָב באשטימט צעהן טויז זענד. און איהר דארפט אליין איינשטימען, אז אָפּגעבענדיג א חוב, האָב איר אויף קיין אופן ניט געקענט פארלעגען דעם הערר ביר-דאווסקען מעהר, אפילו ווען איר וואָלט איהם שרעקליך ליעב געהאט, און איר האָב דאָס ניט געקענט שוין צוליב דעם געפיהל פון עדעל-קייט בלויז, און טאקע דערפאר, ווייל איר האָב איהם אָפּגעגעבען א חוב און ניט געשיקט איהם קיין נדבה — איר ווייס ניט, מיינע העררן, ווי אזוי איהר פארשטעהט עס ניט! נור איר האָב דאָס אליין געוואלט פארבעסערען דערנאָך מיט מיין פריינדשאפט, מיט מיין געהמען א טהעטיגען אנטהייל אין דעם גורל פון דעם אומגליקליכען הערר בורדאווסקי, וועלכער איז קענטיג אן אָפּגענארטער, ווייל ער האָט דאָך אליין אָהן א נארעריי ניט געקענט איינשטימען אויף אזא נידעריגקייט, ווי צום ביישפיל, אָט די היינטיגע פאָרעפענטליכונג פון דעם ארטיקעל פון הערר קעלער וועגען זיין מוטער... און וואָס ווערט איהר שוין ווידער אייפגעבראכט, מיינע העררן! אויף אזא אופן ווער לען מיר דאָך קיינמאָהל זיך ניט צוזאמענרעדען! עס קומט נאָך אלע-מען אויס ווי איר האָב געזאָגט! איר האָב זיך איצטער מיט מיינע אייגענע אויגען איבערצייגט, אז מיין פאָראויסזעהונג איז געווען א ריכטיגע, — האָט געפרובט איבערצייגען דער צוהיצטער פירשט, ווער לענדיג איינשטילען די אויפגענונג און ניט באמערקענדיג, אז ער פאָרגרעסערט עס בלויז.

— וואָס? איז וואָס האָט איהר זיך איבערצייגט? — איז מען

אויף איהם ארויפגעפאלען שיעור ניט מיט רציחה.

— אָבער איר בעט איר, ערשטענס, האָב איר אליין אוספעיעט

גוט צו באטראכטען דעם הערר בורדאווסקי, איר זעה דאָך איצט אליין

הערט פון דער זייט פון זיינע געסט, פון וועלכע אייניגע זיינען שוין אפילו אויפגעשפרונגען פון די שטוהלען.

— מיינע העררן! איד האָב טאקע דערפאר באַשלאָסען, אז דער אומגליקליכער הערר בורדאָווסקי מוז זיין א מענש א פראַסטער, און אונבאַשיצטער, א מענש וועלכער פאלט שנעל אַרונטער, אונטער דעם איינפלוס פון שווינדלער, און דערפאר בין איד נאָך מעהר פאַרפליכט טעט איהם צו העלפּען, ווי „פאָולטיטעווס א זעהן“, ערשטענס, אום זיך אנטקעגענשטעלען דעם הערר טישעבאַרעוּ, צווייטענס, מיט מיין איבערגעבענהייט און פריינדשאפט, איהם ווערען א וועגזווייזער, און דריטענס, האָב איד באַשטימט איהם צו געבען צעהן טויזענד רובעל דאָס הייסט, דאָס אלעס, וואָס לויט מיין חשבון האָט פאָולטיטעוּ אויף מיר געקענט אויסגעבען אין געלט...

— ווי! כלויז צעהן טויזענד! — האָט א געשריי געטאָן איר פאליט.

— נו, פירשט, איהר זייט זעהר א שוואַכער בעלי־חשבין, אָדער פאַרקעהרט, איהר זייט שוין א צו שטאַרקער, כאָטש איהר מאַכט זיך פאַר א נעבער, — האָט אויסגעשריען לעבערעווי'ס פּלעמיאַניק.

— אויף צעהן טויזענד שטים איד ניט איין! — האָט געזאָגט בורדאָווסקי.

— אַנטיפ! שטום איין! — האָט מיט א שנעלען און קלאַה־רען שעפטשען אונטערגעזאָגט דער „באַקסער“, איבערבייגענדיג זיך אהינטער, איבער איפאליטס אַנלעהן פון שטוהל. — שטים איין און דערנאָך וועלען מיר ווייטער זעהן!

— הערט אויס הערר מישיקין — האָט געכריפעט איפאליט — איהר פאַרשטעהט דאָך, אז מיר זיינען ניט קיין נאַדאַנים, ווי עס דענקען אוראיי וועגען אונז אלע אייערע געסט, און די דאַמען, וועלכע שמייכלען מיט אזא צאָרן, און דערהויפּט אָט דער דאָזיגער גרויס־וועלטליכער הערר (ער האָט אָנגעצייגט אויף עווגעני פאָולאָזוויטי) וועלכען איד האָב זעלבסטפאַרשטענדליך, ניט די עהרע צו קענען, נור וועגען וועמען מיר דוכט זיך, איד האָב עפעס וואס געהערט...

— ערלויבט מיר, ערלויבט מיר מיינע העררן, איהר האָט מיך ווידער ניט פאַרשטאַנען! — האָט זיך אין אויפּרעגונג געווענדט צו זיי דער פירשט — ערשטענס, האָט איהר הערר קעלער, אין אייער

אזוי אַפען ארויס דעם סוד פון זיין געבורט, און דערהויפּט, ער מאַכט צו שאַנדע זיין מוטער. ווייל טשעכאראו האָט מיר שוין דאָן געשראָ- קען מיט דער עפענטליכקייט...

— וואָס פאַר אַ דומהייט! — האָט זיך צושריען לעבעדעוואָס פֿלעמיאַניק.

— איהר האָט ניט קיין רעכט... האָט ניט קיין רעכט! — האָט אויסגעשריען בורדאווסקי.

— אַ זון איז ניט פאַראַנטוואָרטליך פאַר אַ הולטאַיסקע האַנד- לונג פון זיין פאָטער, און די מוטער איז ניט שולדיג, — האָט אַרויס- געקרעכצט איפּאליט.

— דאָן, דוכט זיך מיר, האָט מען טאַקע נאָך מעהר געדאַרפֿט שווינען... — האָט ציטערדיג געזאָגט דער פירשט.

— איהר פירשט, זייט ניט נור נאַאיוו, נור איהר זייט נאָך אפּשר אוועק אביסעלע ווייטער, — האָט ביזן אַ שמייעל געטאָן לעבעדעוואָס פֿלעמיאַניק.

— און וואָס פאַר אַ רעכט האָט איהר געהאַט? — האָט זיך צו- כריפּעט אויף די סאַמע הויכע טענער איפּאליט.

— קיין רעכט, קיין רעכט! — האָט איילענדיג איבערגעשלאָ- גען דער פירשט — אין דערין האָט איהר רעכט, איד ביו זיך מודה, נור דאָס איז געווען ניט מיין שולד, און איד האָב גלייך זיך, נאָך דאָן געזאָגט, אז מייע פּערזענליכע געפיהלען טאַרען ניט האָבען קיין איינפלוס אויף דער זאך, ווייל ווען איד אַנערקען זיך אליין, פּער- פליכטעט צו באַפרידיגען די פאַדערונגען פון הערר בורדאווסקי, אין אַלע פעלע, דאָס הייסט: אַכטע איד יע אַדער אַכטע איד ניט דעם הערר בורדאווסקי. איד האָב, מייע העררן, בלויז אָנגעהויבען ריידען וועגען דעם, ווייל מיר האָט זיך פונדעסטוועגען אויסגעוויזען אוננא- טירליך, וואָס אַ זעהן זאָל אזוי אַפען ענטדעקען דעם סוד פון זיין מו- טער... מיט איין וואָרט, איד האָב טאַקע דערפאַר הויפטזעכליך זיך איי- בערצייגט, אז טשעכאראָוו מוז זיין אַן אַנווירדיגער און ער אליין האָט עס אָנגערעדט דעם הערר בורדאווסקי, מיט פאַלשקייט, צו באַנעהן אַזאָ שווינדעל.

— אַבער דאָס איז דאָך שוין אונערטרעגליך! — האָט זיך דער-

מיינע העררן, מען קען קיין איין אָפּען־האַרציגען וואָרט ניט זאָגען. באלד באליידיגט איהר זיך! נור ערשטענס האָט מיר שרעקליך ער־שטוינט, אז עס עקזיסטירט „פּאָוּליטישעוּס א זוהן“ און ער עקזיס־טירט אין אזאָ שרעקליכער לאַגע, ווי עס האָט מיר ערקלעהרט טשע־באַראָוו, פּאָוּליטישעוו מיין וואָהלטעטער און דער פּריינד פון מיין פּאָטער (אָד, פּאָד וואָס האָט איהר, הערר קעלער, אָנגעשריבען אין אייער אַרטיקעל אזאָ ניט אמת וועגען מיין פּאָטער? קיין פּאַרשווענ־דונג פון אַ ראַטנער סומע און קיינע באַשולדיגונגען פון אונטערטעה־ניגע איז ניט געווען — אין דעם בין איך זיכער איבערצייגט און ווי האָט זיך ביי אייך די האַנט אָיפּגע־הויבען צו שרייבען אזאָ רכילות?). און דאָס וואָס איהר האָט אָנגעשריבען וועגען פּאָוּליטישעוו, דאָס איז שוין אין נאַנצען אונערטרעגליך איהר רופט אָן אָט דעם אַרענטליכס־טען מענשען אַלס נואף און לייכטזיניגען, אזוי געוואַנט, אזוי זיכער, אזוי ווי איהר וואָלט טאַקע אין אמת'ן געזאָגט די וואַרהייט, און דאָך איז דאָס געווען דער סאַמע ריינער מענש, וועלכער האָט נור אַמאַל געלעבט אויף דער וועלט! ער איז אפילו געווען אַן אויסגעצייכענטער געלעהרטער: ער האָט געפיהרט קאַרעספּאַנדענצען מיט אסך געאַכ־טעטע מענשען פון דער וויסענשאַפט און ער האָט אויסגעגעבען פיעל געלט צו שטיצען די וויסענשאַפט. און וואָס ס'איז שייך זיין האַרץ און זייענ גומע מעשים, האָט איהר זיכער ריכטיג אָנגעשריבען, אז איך בין דאן שיעור ניט געווען קיין אידיאָט און איך האָב גאַרנישט ניט געקענט פאַרשטעהן (כאָטש רוסיש האָב איך פונדעסטוועגען גערעדט און געקענט פאַרשטעהן), נור איך האָב דאָך פונדעסטוועגען געקענט אָפּשעצען אַלעס דאָס וואָס איך פאַרשטעה איצטער...

— ערלויבט, — האָט אַרויסגעקרקעצט איפּאליט — וועט עס ניט זיין צופיעל געפיהלפולעס? מיר זיינען ניט קיין קינדער. איהר האָט געוואָלט צוטערעטען גלייך צום ענין, ס'איז שוין צעהן אזייגער, גע־דענקט עס.

— ערלויבט מיר, ערלויבט מיינע העררן, — האָט תיכף צו־געשטימט דער פירשט — נאָך דער ערשטער אונצוטרויליכקייט, האָב איך באַשלאָסען, אז איך קען מאַכען אַ טעות, און אז פּאָוּליטישעוו האָט טאַקע געקענט האָבען א זון. נור מיר האָט שרעקליך ערשטוינט, וואָס דער דאָזיגער זון ניט אזוי לייכט, דאָס הייסט, איך וויל זאָגען.

איפּאָליט — די באהויפטונג איז א באליידיגענדע און האָט ניט וואָס צו טאָן מיט דעם ענין.

— איך בין שולדיג, מיינע העררן, שולדיג, — האָט איילענדיג זיך ענטשולדיגט דער פירשט — איך בעט אייך, ענטשולדיגט; דאָס איז דערפאר, ווייל איך האָב געדענקט, אפשר איז בעסער אז מיר זאָג לען זיין גאנץ אָפּענהערציג איינער מיט'ן צווייטען. נור דאָס איז אייך ער ווילען, ווי איהר ווילט. איך האָב טישעבארעו'ן געזאָגט, אז אזוי ווי איך געפין זיך ניט אין פעטערבורג, וויל איך גלייך באפּאָלמעכטיגען א פריינד צו פארהאנדלען דעם ענין, און אייך, הערר בורדאווסקי, וועל איך דערפון לאָזען וויסען. איך וועל אייך גלייך זאָגען, מיינע העררן, אז מיר האָט זיך אויסגעדוכט, אז די גאנצע זאך איז א שווינדלערישע און הויפטזעכליך דערפאר ווייל דאָ איז געווען פארמישט טישעבאר דאו... אך, באליידיגט זיך ניט מיינע העררן! — האָט מיט שרעק אויסגערופען דער פירשט, דערזעהענדיג ווידער די באליידיגענדע מיר נע פון בורדאווסקי'ן און די אויפגענונג פון דעם פּראָטעסט פון זיינע פריינד — דאָס האָט מיט אייך פּערזענליך ניט וואָס צו טאָן, ווען איך זאָג, אז איך האָב געהאלטען די גאנצע זאך אלס א שווינדלעך! איך האָב דאָך אייך קיינעם פּערזענליך דאן ניט געקאָנט. און אייערע פּאָמיליעס ניט געוואוסט, איך האָב געאורטהיילט בלויז נאָך דעם איין טישעבאראוו. איך זאָג עס אין אלגעמיין, ווייל... ווען איהר וואָלט גע- וואוסט, ווי שרעקליך מען האָט מיך בין איצט גענארט, ווען איך האָב געקראָגען די ירושה!

— פירשט, איהר זייט שרעקליך נאָאיוו, — האָט שפּאַטיש בא- מערקט לעבעדעווס פּלעמיאניק.

— און דערביי — א פירשט און א מיליאָנער! ביי אייער, קען געבען, אויף אן אמת'ן גוטען און פּראָסטאָוואַטען האַרצען, קענט איהר פונדעסטוועגען, זיכער זיך ניט באפרייען פון דעם אלגעמיינעם געזעץ, — האָט אַרויסגעלאָזט איפּאָליט.

— ס'קען געבען, ס'קען זעהר געבען, מיינע העררן, — האָט זיך געאיילט דער פירשט — כאָטש איך פארשטעה גיט וועגען וועלכען אלגעמיינעם געזעץ איהר רעדט דאָס, נור איך זעין פּאַרט, באליידיגט זיך נור ניט פאר נאַרנישט; איך שווער זיך, אז איך האָב ניט דעם קלענסטען חשק אייך צו באליידיגען און וואָס איז דאָס אויף אן אמת'ן

זאָגען אַ הומאַריסטישע אויפגאבע און ענדליך — שרייבען אלע אזוי — איהר וועט אליין איינשטימען! כא, כא, כא! — דאָס איז זעהר אַ פאלשער וועג! איך פאַרזיכער אייד מייער העררען — האָט אויסגערופען דער פירשט — איהר האָט אָפגעדרוקט אַן אַרטיקעל מיט דער פאַראויסזעצונג, אז איך וועל בשום אופן ניט באַפרידיגען דעם הערר בורדאווסקי און דאָס הייסט, מיך דערפאַר אַנ־צושרעקען און מיט עפעס זיך נוקם זיין, נור פון וואַנען האָט איהר גע־וואוסט? אפשר האָב איך באַשלאָסען צו באַפרידיגען דעם הערר בורדאווסקי? איך זאָג אייד אָפען, פאַר אלעמען ערקלעהר איך איצט, אז איך וועל באַפרידיגען...

— אָט איז ענדליך אַ קלוגער און עהרליכער וואָרט פון אַ קלוגען און עהרליכען מענשען! — האָט אויסגערופען דער „באַקסער“.

— גאָט מייער! — האָט זיך אַרויסגעריסען ביי ליזאוועטאַ פראַקאַפּיעוונאַ — דאָס איז אונערטרעגליך! — האָט אַ מורמעל גע־טאָן דער גענעראַל.

— ערלויבט זשע מייער העררן, ערלויבט, איך וועל אייד די זאך קלאָהר מאַכען, — האָט זיך געבעטען דער פירשט. — מיט אַ פינף וואַכען צוריק הערר בורדאווסקי, איז צו מיר אין ז. געקומען אייער אַ באַפאַלעמעכטיגטער און כאַדאַטאַי, הערר טשעבאַראַוו. איהר האָט איהם זעהר פיין באַשריבען, הערר קעלער, אין אייער אַרטיקעל, — האָט זיך דער פירשט פּלוצלונג לאַכענדיג געווענדט צום „באַקסער“ — אַבער מיר איז ער גאָר ניט געפעהלען געוואָרען, איך האָב בלויז פון דעם ערשטען מאָהל פאַרשטאַנען, אז אין דעם טשעבאַראַוו ליגט עס דער גאַנצער ענין, אז עס קאָן געבען, אז ער האָט עס אייד, ווען מען זאָל רעדען אָפען, הערר בורדאווסקי, באַנוצענדיג זיך מיט אייער פּראַסטיקייט, אָנגעלערנט צו אָנהויבען דאָס אלעס.

— דאָס האָט איהר קיין רעכט ניט... איך בין ניט קיין פּראָס־טער... דאָ איז... — האָט בורדאווסקי געשטאַמעלט אַן אויפגע־רעני־טער.

— איהר האָט קיינע רעכטע ניט צו מאַכען אזעלכע באַהויפטני־גען, — האָט באַלעהרענר זיך אָנגענומען זיין פריינדס קרווודע לע־בעדעו'ס פּלעמיאַניק.

— דאָס איז די גרעסטע באַליידיגונג! — האָט זיך צוכריפּעט

אויפגעהויבען אזא געשריי און טומעל, ווען איהר האָט פּונקט אזוי געוואָלט! — האָט זיך געוואונדערט דער פירשט.

— און וועגען דעם אַרטיקעל, פירשט, האָט זיך אריינגעמישט דער „באַקסער“, וועלכער האָט שרעקליך געוואָלט אריינזאָגען זיין וואָרט, און וועלכער איז לעבעדיגער געוואָרען מיט יעדער מינוט. (מען האָט געקענט חושד זיין, אז אויף איהם האָט וואַרשיינליך שטאַרק גע-ווירקט די אַנוועזענהייט פון די דאַמען). — וועגען דער אַרטיקעל, בין איך זיך מודה, אז איך בין טאַקע דער פאַרפאַסער, כאַטש מיין קרענק ליכער פריינד, וועלכען איך בין צוליב זיין שוואַכקייט, געוואוינט צו פאַרצייען, האָט איהם ערשט אַרונטערגעריסען. איך האָב איהם פער-פאַסט און אָפגעדרוקט אין דעם זשורנאַל פון מיין אמת'ן פריינד, אין דער פאַרם פון א קאַרעספּאָנדענץ, בלויז נור די ליעד איז ניט מיינע און זי בעלאַנגט טאַקע צו דער פּעדער פון א באַוואוס-טען הומאַריסט. בורדאַווסקי'ן האָב איך זי בלויז דורכגעלייענט, און אויך ניט אינגאַנצען און איך האָב גלייך פון איהם געקראָגען א צו-שטימונג צו דרוקען. אבער איהר דאַרפט דאָך פאַרשטעהן, אז איך האָב געקענט עס דרוקען אַהן זיין איינשטימונג אוד. אַרויס אין דער עפּענטליכקייט, איז אן אלגעמיינע אַרענטליכע און וואַהלטעטיגע רעכט. איך וויל האַפען, אז איהר, פירשט, אליין, זייט אויף אזוי פיעל פּראָג-רעסיוו, אז איהר וועט דאָס ניט אָנהויבען אפלייקענען...

— איך וועל גאַרנישט אָנהויבען אפצולייקענען, אבער איהר וועט דאָך מיט מיר איינשטימען, אז אייער אַרטיקעל...

— איהר ווילט זאָגען, גראַב? נור דאָ איז אזוי צו זאָגען. א טובה פאַר דער געזעלשאַפט. שטימט אליין צו, און ענדליך, קאָן מען דען אַרויסלאָזען פון האַנט אזא אן אַרויסרופענעדן פאַל? אַלץ ערגער פאַר די שולדיגע, אַבער די טובה פון דער געזעלשאַפט קומט פריהער פון אַלץ, און וואָס שויד, אייניגע אונפֿינקטליכקייטען, אזוי צו זאָגען, כאַרנעסערונגען, טאָ וועט איהר דאָך מיט מיר איינשטימען, אין דעם, אז פריהער פון אַלץ איז וויכטיג די איניציאַטיווע, פריהער פון אַלץ קומט דער צוועק, און ציעל, וויכטיג איז דער וואַהלטעטיגער ביי-שפיעל און ערשט דערנאַכדעם וועלען מיר פאַנאַדערקלייבען די באַ-זונדערע פעלע, און צום סוף, איז דאָס אזא סטיל, דאָ איז אזוי צו

זיגען אַרטיקעל? איהר ווייסט דאָך, אז יעדער וואָרט איז דאָרט א
בלבול, אזוי דאָס איהר האָט, מיינע העררן, באַגאַנגען א שאַנד־טהאַט!
— ערלויבט אונז!

— גענעדיגער הערר!

— דאָס... דאָס... דאָס... — האָבען זיך מיט אמאָל ערהערט

פון דער זייט פון די געסט.

— וועגען דעם אַרטיקעל — האָט מיט אַ קוויטש אונטערגעכאַפט

איפאליט — וועגען דעם אַרטיקעל האָב איך אייך דאָך שוין געזאָגט,

אז איך און די אנדערע באַרעכטיגען איהם ניט. אָנגעשריבען האָט

איהם אַט דער (ער האָט אָנגעווויען אויף דעם „באַקסער“ וועלכער איז

געזעסען לעבען איהם). ער האָט אָנגעשריבען ניט אנשטענדיג, איך

שטים מיט אייך איין, האָט אָנגעשריבען אונגראַמאַטיקאַליש און מיט

אַ לשון, מיט וועלכען עס שרייבען טאַקע אזעלכע אויסגעדינטע ווי ער.

ער איז א נאַר און דערצו נאָך א הענדלער, איך שטים מיט אייך איין,

איך זאָג עס איהם גלייך אין די אויגען, יעדען טאַג, נור פונדעסטווע-

גען איז ער אויף א העלפט געווען גערעכט: ברענגען פאַר דער עפענט-

ליכקייט איז דאָס געזעצליכע רעכט פון יעדען איינעם, און עס פאַר-

שטעהט זיך, אויך בורדאָווסקעס. און פאַר זיינע דומהייטען זאָל ער

אַליין זיין פאַראַנטוואָרטליך, און וואָס שייך דאָס, וואָס איך האָב אין

נאָמען פון אַלעמען, פריהער געפראָטעסטירט וועגען די אַנוועזענהייט

פון אייער פריינד, רעכען איך פאַר נויטיג, מיינע גנעדיגע העררן, אייך

צו ערקלעהרען, אז איך האָב געפראָטעסטירט איינציג נור דערפאַר,

כדי צו באַוואוסט מאַכען אונזער רעכט. אכער אין אמת'ן, ווילען מיר

דוקא, אז עס זאָלען זיין עדות. און פריהער נאָך ניט אריינקומענדיג

צו אייך האָבען מיר אַלע פיער אויף דעם איינגעשטימט. ווער אייער

עדות זאָלען ניט זיין, כאַטש אפילו אייערע פריינד, נור אזוי ווי זיי

קענען ניט ניט איינשטימען מיט בורדאָווסקי'ס רעכט (ווייל דאָס ליגט

אויבען אויף, מאַטאמאַטיש), איז אפילו נאָך בעסער וואָס די דאָזיגע

עדות זיינען גראַד אייערע פריינד; עס וועט נאָך קענטיגער זיך ארויס-

צייגען די ווארהייט.

— דאָס איז אמת, מיר האָבען אזוי איינגעשטימט, — האָט בא-

שטעטיגט לעבעדעווס פלעמיאניק.

— טאָ פאַר וואס האָט פריהער גלייך ביי די ערשטע ווערטער

נעמט אן ענד. מיר זאגען אייך אבער אין די אויגען פאר אלע עדות, אז איהר זייט א מענש מיט א גראבען פארשטאנד און נידעריגע ענט־וויקלונג, אז אָנרופען זיך א מענש מיט עהרע און געוויסען דארפט איהר ניט וואַגען און איהר האָט קיין רעכט ניט, אז די דאָזיגע רעכט ווילט איהר קויפען פאר זעהר ביליג. איך האָב געענדיגט. איך האָב די פראגע אוועקגעשטעלט, טרייבט זשע אונז איצט פון די טרעפ, ווען איהר האָט מוט. איהר קענט עס טאן, איהר האָט די מאַכט, נור גע־דענקט, אז פונדעסטוועגען פאָדערן מיר אָבער בעטען ניט, פאָדערן און בעטען ניט!

לעבעדעו'ס פלעמיאניק וועלכער האָט זיך געווען זעהר צוהיצט האָט זיך אָפגעשטעלט.

— מיר פאָדערן, פאָדערן פאָדערן אָבער בעטען ניט! האָט גע־

שטאַמעלט בורדאווסקי און איז רויט געוואָרען ווי א קרעפס.

נאָך די רעד פון לעבעדעו'ס פלעמיאניק האָט נאָכגעפאָלגט א געוויסע אלגעמיינע אויפֿרודערונג, און עס האָט זיך אפילו אויפגע־הויבען א געזינדלעריי, כאַטש אפילו ס'איז געווען קענטיג אז אלע אין דער גאַנצער געזעלשאַפט האָבען אויסגעמידען אריינמישען זיך א חוץ אפּשר איין לעבעדעו וועלכער האָט געברענגט ווי אין א פּיר־בער) א מאַדנע זאך, לעבעדעו וועלכער האָט, קענטיג, געהאלטען מיט'ן פירשט, האָט איצט נאָך די רעד פון זיין פלעמיאניק ווי געפיהלט עפעס א פארגעניגען פון פאַמיליע־שטאַלץ; אמווינציגסטען, האָט ער מיט א געוויסען באזונדערן אויסזעהן פון פארגעניגען באקוקט דאָס גאַנצע פובליקום).

— לויט מיין מיינונג, האָט דער פירשט אָנגעהויבען זעהר שטיל

— לויט מיין מיינונג, זייט איהר, הערד דאָקטאָרענקא, אין אלץ וואָס איהר האָט ערשט געוואָגט אויף א העלפט אין גאַנצען גערעכט, איך שטים אפילו איין, אז אויף דער גרעסטער העלפט, און איך וואָלט מיט אייך אין גאַנצען איינגעשטימט, ווען איהר לאָזט עפעס ניט דורך אין אייערע ווערטער, וואָס באשטימט איהר האָט דאָ דורכגעלאָזט, בין איך ניט בכח און האָב ניט די מעגליכקייט אייך פינקטליך אויסדריי־קען. אבער צוליב פולער גערעכטיגקייט, מוז איך זאגען, אז אין אייערע ווערטער פעהלט עפעס. אבער לאַמיר זיך בעסער אומקעהרען צום ענין, מיינע העררן, זאָגט צוליב וואָס האָט איהר אָפּגערדוקט דעם דאָ־

פון געוויסען, און זאָל זיין אז די דאָזיגע רעכט אונזערע איז ניט פאר-
 שריבען אין קיין שום ציפּוילטען מענשליכען געזעץ־בוך, אָבער אז
 ערעלער און עהרליכער מענש, דאָס הייסט דאָס זעלבע וואָס א געזונט
 דענקענדער מענש דארף בלייבען אן אָרענטליכער מענש, אפילו אין
 די פּונקטען, וועלכע זיינען ניט פאַרשריבען אין די געזעץ־ביכער, און
 דערפאַר זיינען מיר טאַקע געקומען אהער, ניט שרעקענדיג זיך, אז מען
 וועט אונז ארונטערווארפען פון די טרעפּ. (ווי איהר האָט אָט ערשט
 געסטראַשעט.) דערפאַר נור ווייל מיר בעטען זיך ניט צו
 פאַרערן און פאַר דער אונאַנשטענדיגקייט פון מאַכען א וויזיט
 אין אַזאַ שפּעטיגע שטונדע. (כאַטיש מיר זיינען געקומען ניט שפּעט,
 נור איהר האָט אונז געצוואונגען צו ווארטען). דערפאַר זאָג איך, זיך
 נען מיר געקומען, ניט שרעקענדיג זיך פאַר גאָר נישט, ווייל מיר האָ-
 בען איך אונבאַדינגט פאַרגעשטעלט אַלס א מענשען מיט א געזונטען
 פאַרשטאַנד, דאָס הייסט, מיט עהרע און געוויסען. אמת, דאָס איז ריכ-
 טיג, מיר זיינען אריין ניט הכנעה'דיג, ניט ווי אייערע לעקער און ניט
 מיט קיין בקשות נור מיט א פרייע און שטאַלצע פאַדערונג (איהר הערש-
 ניט מיט קיינע בקשות נור מיט פאַדערונגען, האַקט עס זיך אריין אין
 קאַפּ!) מיר שטעלען אייך מיט ווירדע אין אַפען די פּראַגע: האַלט
 איהר זיך אין בורדאווסקען ענין אַלס גערעכט אָדער ניט גערעכט?
 זייט איהר זיך מודה, אז פּוואַליטישעוואָ האָט אייך געטאַן גוטס, און אפשר
 אויך גערעטעט פון טויט? אויב איהר גיט עס צו (וואָס דאָס איז
 אַזוי), טאָ זייט איהר גרייט, אָדער געפינט איהר פאַר גערעכט און גע-
 וויסענהאַפּט, אין דער צייט, ווען איהר האָט אריינגעקראַגען א מיליאָן,
 צו באַדאַנקען אייך דעם נויטבאַדערפּטיגען פּאָליטישעוואָס זעהן? ווען
 אפילו ער טראַגט דעם נאַמען בורדאווסקי? יע, אָדער ניין? אויב
 יע, דאָס הייסט, מיט אנדערע ווערטער, אויב איהר פאַרמאַגט, דאָס
 וואָס איהר רופּט אָן אויף אייער לישון, עהרע און געוויסען און וואָס
 מיר באַצייכענען פּינקטליכער אַלס געזונטען פאַרשטאַנד, טאָ באַפּרי-
 דיגט אונז און די זאך וועט זיין ערלעדיגט. באַפּרידיגט אַהן בקשות
 און אַהן דאַנקען פון אונזער זייט. ערווארטעט זיי ניט פון אונז, ווייל
 איהר טוט עס ניט פאַר אונז נור פאַר דער גערעכטיגקייט. אָבער ווען
 איהר וועט אונז ניט וועלען באַפּרידיגען, דאָס הייסט, איהר וועט ענט-
 פּערען: ניי, דאָן געהען מיר גלייך אוועק און צו דער זאך

פאר מינע פריינד אָנגעהויבען רעדען טאָקע וועגען דעם זעלבען ענין? — ענדליך! האָט אַרויסגעמומעלט מיט כעס ליזאוועטא פראָ-קאָפּיעוואָ.

— און פירשט, איהר האָט זיך ערלויבט צו פאָרגעסען, האָט זיך פּלוצלינג דורכגעגליטשט צווישען די שטוהלען לעבערעו, און אומגע-דולדיגער. כמעט אין פיכער. — איהר האָט זיך ערלויבט צו פאָרגע-סען, אז בלויז נור אייער גוטער ווילען און אונפאָרגלייכליכע גוטס-קייט פון אייער האַרץ, איז געווען פאר דעם, אז איהר זאָלט זיי אויפ-נעהמען און אויסהערען און אז זיי האָבען קיין שום רעכט ניט אזוי צו פאָדערן און בפרט, ווען איהר האָט דעם ענין איבערגעגעבען צו גאוורלא אַרדאליאָנאוויטש, און דאָס האָט איהר אויך געהאָנדעלט אויס גרויס גוטסקייט, און אז איצט אייער עקסעלענץ, קענט איהר ניט אָפּפערן אזא קאָמפאָניע פאר די דאָזיגע העררן, און איהר האָט געקענט אָט די אַלע העררן, אזוי צו זאָגען, טאָקע די מינוט אַראָפּפיהר רען פון די טרעפּ. און אזוי דאָס איך אַלס דער בעל-הבית פון הויז, וואָלט עס אפילו געטאָן מיט גרויס פאָרגעניגען...

— זעהר ריכטיג! האָט פּלוצלינג אַרויסגעדונערט פון מיטען צימער גענעראַל איוואָלגין.

— גענוג, לעבערעו, גענוג, גענוג, — האָט געווען אָנגעהויבען דער פירשט, נור א גאַנצער אויפרייס פון צאָרן האָט פאַרטומעלט זיינע ווערטער.

— ניין, ענטשולדיגט פירשט, ענטשולדיגט. איצט איז דאָס שוין ניט גענוג! האָט כמעט אַלעמען איבערגעשריען לעבערעו'ס פּלעמיאניק, — איצט דאַרף מען די זאך קלאָהר און זיכער פעסטשטע-לען, ווייל ווי עס ווייזט אויס פאַרשטעהן זיי ניט. דאָ האָבען זיך אַריינגעמישט יורדישע דרעהדלאַך און אויף דעם גרונד פון די דאָזיגע דריידלאַך, סטראַשעט מען אונז אַרונטערוואַרפען פון די טרעפּ! איז דען מעגליך פירשט, אז איהר רעכענט אונז פאר אַזעלכע נאַראָניב, דאָס מיר אליין פאַרשטעהן ניט, אז די זאך איז ניט קיין יורדישע, און ווען מען זאָל עס נעהמען יורדיש, קענען מיר ביי אייך קיין איין רובעל אפילו לויט'ן געזעץ ניט פאָדערען? נור מיר פאַרשטעהן טאָקע, אז ווען דאָ איז ניטאָ קיין יורדישע רעכט איז דערפאַר אַבער דאָ אַ מענש-ליכע רעכט, א נאַטירליכע, דאָס רעכט פון געזונטען שכל און די שטימע

האַט שאַרף געענטפערט דער שרעקליך צוקאכטער אייוואן פיאָדאָראַ-
וויטש, האָט זיך אויפגעהויבען פון פלאַץ און ניט רעדענדיג קיין
וואָרט, אוועק צום אַרויסגאַנג פון טעראַסע, אויף דעם ערשטען טרע-
פעל, מיט דער פלייצע צום פובליקום — אין גרויס צאָרן אויף ליזאַ-
וועטא פראַקאָפיעוונאַ, וועלכע האָט אפילו איצט נאָך ניט געטראַכט
פון ריהרען זיך פון אַרט.

— מיינע העררן, מיינע העררן, ערלויבט מיר ענדליך, מיינע
העררן, עפעס צו זאָגען — האָט טרויערדיג און אויפגערגט אויסגע-
רופען דער פירשט — און טוט א טובה, לאַמיר רעדען אזוי, אז מיר
זאָלען איינער דעם צווייטען פאַרשטעהן. מיך ארט ניט וועגען דעם
גאַנצען ארטיקעל, מילאַ; דאָס איז דאָך מיינע העררן אין גאַנצען ניט
אמת, וואָס ס'איז געדרוקט אין ארטיקעל; איד זאָג דאָס, צוליבע
דעם, ווייל איהר ווייסט דאָך אליין; ס'איז אפילו א בזיון, אזוי דאָס
איד וואונדער זיך באמת אז דאָס האָט עמיצער פון אייד עם אָנגע-
שריבען.

— ביז דער איצטיגער מינוט האָב איד גאָר ניט געוואוסט ווע-
גען ארטיקעל, האָט ערקלעהרט איפאָליט — און איד באַרעכטיג ניט
דעם דאָזיגען ארטיקעל.

— און כאַטש איד האָב געוואוסט אז ער איז אָנגעשריבען
אַבער... איד האָב אויך ניט געראטען מען זאָל עם דרוקען, ווייל ס'איז
נאָך פריה, האָט צוגעגעבען לעבעדעו'ס פלעמיאַניק.

— איד האָב געוואוסט, נור איד האָב רעכט... איד... האָט אָנ-
געהויבען מורמלען „פאָוולישטשעו'ס זון.“

— ווי! איהר אליין האָט עם אלץ פאַרפאַסט. האָט געפּרענט
דער פירשט מיט נייגעריגקייט קוקענדיג אויף בורדאָווסקי'ן — דאָס
קען ניט זיין!

— מען קען פונדעסטוועגען ניט אַנערקענען אייער רעכט צו
שטעלען אזעלכע פראַגען. האָט זיך אריינגעמישט לעבעדעו'ס פלע-
מיאַניק.

— איד האָב זיך דאָך בלויז פאַרוואונדערט, וואָס דעם הער
בורדאָווסקי'ן האָט זיך איינגעגעבען... אַבער... איד ווייל זאָגען, אז ווען
איהר האָט דעם ענין שוין איבערגעגעבען אין דער עפענטליכקייט,
ס'פאַר וואָס האָט איהר זיך פריחער אזוי באַלעדיגט, ווען איד האָב

די מיידלאך האָבען זיך זעהר געשעהמט. ליזאוועטא פראַקאָ-
פיעוונא האָט איינגעהאַלטען אין זיך איהר גוואלדיגען כעס, און האָט
אפשר אויך ביטער חרטה געהאט וואָס זי איז אריינגעקראַכען אין
דעם; איצט האָט זי געשוויגען. מיט'ן פירשט האָט פאַסירט דאָס
וואָ סעס טרעפט גאנץ אָפט מיט זעהר שעהמעוודיגע מענשען אין
אזעלכע פעלע: ער האָט זיך אויף אזוי פיעל פאַרשעהמט פון א פרעמד
דער האַנדלונג, ער האָט זיך אויף אזוי פיעל פאַרשעהמט פאַר זיינע
געסט, אז ער האָט אין דער ערשטער מינוט מורא געהאַט א קוק צו
טאן אויף זיי. פטיצין, וואַריא, האַניא, אפילו לעבעדעוו — אלע
האָבען געהאט א פאַרשעהמטען אויסזעהן. וואונדערליכער פון אלץ
איז דאָס, וואָס איפאָליט און „פאַוולישטשעו'ס זון“ זיינען אויך גע-
ווען פון עפעס ערשטוינט; לעבעדעוו'ס פלעמיאניק איז אויך קענטיג
געווען אומצופרידען. בלויז נור דער „באַקסר“ איז געזעסען, אין
גאַנצען א רעהיגער, דרעהענדיג די וואַנסען מיט א וויכטיגען אויס-
זעהן און אביסעלע ארונטערלאָזענדיג די אויגען. אָבער ניט פון שאַנ-
דע, נור אין געגענטהייל. עס האָט זיך געדוכט, אז פון ערעלע באַ-
שיידנהייט, און פון צופיעל קענטיגען טריאומף. עס איז קענטיג גע-
ווען אז דער ארטיקעל איז איהם זעהר געפעהלען גוואָרען.

— דר טייוועל ווייס וואָס דאָס איז, האָט א ברום געטאָן ניט
גאָר הויך איוואן פיאַדאַראַוויטש — פונקט ווי פופציג לאַקיען צוזאַ-
מען וואַלטען זיך צונויפגעזאַמעלט פאַרפאַסען — און זיי האָבען פאַר-
פאַסט.

— ערלויבט מיר, גנעדדיגער הער, אויך צו פרעגען, ווי אזוי קענט
איהר באַלעדיגען מיט אזעלכע פאַראויסזעצונגען? האָט ערקלעהרט
איפאָליט און האָט אין גאַנצען געציטערט.

— דאָס איז, דאָס איז, דאָס איז פאַר אַן אַעדלמאַן... גענעראַל,
איהר דאַרפט מיט מיר אליין איינשטימען, אז ווען עס איז אן אדעל-
מאַן איז דאָס שוין א באַלעדיגונג! האָט ארויסגעוואַרטשעט דער
„באַקסער“, וועלכער האָט זיך מיט אמאָל אויך א הויב געטאָן, דערביי
דרעהענדיג די וואַנסען, און טרייסלענדיג מיט די אַקסלען און קער-
פער.

— ערשטענס, בין איך אייך ניט קיין „גנעדדיגער הער“, אין
צווייטענס, בין איך אייך קיינע ערקלעהרונגען ניט גרייט צו געבען.

אומגעקעהרט, אזוי צו זאָנען, א וואָרף געטאָן צוריק אין פנים אריין. ווי אזוי זאָל מען די זאך ענטשיידען? די זאך איז ניט קיין יורדישע, בלייבט ניט מעהר ווי צו מאַכען דאָס באַוואוסט! מיר געבען אַיבער דעם אנעקראַט צום פובליקום, נעהמענדיג די פאַראַנטוואָרטליכקייט פון זיין ריכטיגקייט אויף אונז. מען זאָגט, אז איינער פון אונזער באַוואוסטסטע הומאַריסטען האָט זיך דערביי אויסגעשפּראַכען מיט אַן אויסגעצייכענטער עפיגראַמע, וועלכע איז ווערטה צו פאַרנעהמען א פּלאַץ ניט נור אין די גובערנסקע נור אויך אין די זיטען-באַשרייבונגען פון אונזער הויפּט-שטאַט.

ליאווא* (האַט אין שניידערס**) מאַנטעל
פינעף יאָהרען זיך געשפּילט;
און מיט געוועהנליך פּוסטע זאָכען,
גאָר זיין צייט דאָרט אָנגעפּילט.

א היים געקומען אין שטיוולעטלאַך,
א מיליאָן ירושה דאָרט קריגט ער,
דאוונען דאווענט ער אין רוסיש
די סטודענטען באַגאָוועט ער.

ווען קאַליא האָט געענדיגט האָט ער אַמישנעלסטען איבערגעגעבען די צייטונג דעם פירשט, און ניט רעדענדיג קיין וואָרט, זיך א וואָרף געטאָן אין ווינקעל, ווייט זיך פאַררוקט און פאַרדעקט דעם געזיכט מיט די הענט. ער האָט זיך אונערטרעגליך געשעהמט, זיין קינדער-שע איינדרוקספּולקייט וועלכע האָט נאָך ניט אוספּיעט געוואוינט ווערן צו בלאַטע איז געווען אויפגעבראַכט ביז גאָר. איהם האָט זיך געדוכט, אז עס איז פאַרגעקומען עפעס אויסערגעווענהליכעס. א זאך וואָס האָט אַליץ מיט אַמאָל רואינירט און אז ער אַליין איז שיעור-שיעור ניט די אורזאָכע דערפון. שוין מיט דעם אַליין וואָס ער האָט פאַרגעלייענט אין דער הויך.

נור עס האָט זיך אויסגעוויזען, אז אלע האָבען כמעט געפּיהלט אויף דעם זעלבען אופן.

(* דער פאַרקלענערטער נאָמען פון דעם אַפּשטאַמלינג.

(**) דער נאָמען פון שווייצאַרישען פּראָפּעסאָר.

פריהער פון אלץ א מענש אן אויסגערעכענטער און איר פארשטעה זעהר גוט. אז דאס איז ניט קיין יורדישער ענין, דארום וועל איר א העלפט פון מיינע מיליאָנען ניט געבען. נור לכל הפחות וואָלט שוין געווען נידעריג און אונפארשעהמט (דער אָפּשטאַמלונג האָט פאַרנעסענ אז דאָס לוינט זיך ניט אויך) פון מייז זייט, ווען איר וועל איצט ניט אומקעהרען עטליכע צעהנדליגע טויזענד וועלכע זיינען אויסגע- געבען געווארען פון פ. אויף מייז אידאָטיזם, צו זיין זון. דאָ איז ניט מעהר ווי געוויסען און גערעכטיגקייט! ווייל וואָס וואָלט מיט מיר געווען, ווען פ. נעהט מיך ניט ערציהען און אנשטאט מיך באַזאָרגט ער בעסער זיין זון!"

אַבער ניין. מיינע העררן! אונזערע אָפּשטאַמלינגע דענקען ניט אזוי. וויפיעל דער אדוואָקאט פון דעם יונגען מענשען, וועלכער האָט גענומען כלאַפּאַטשען פאר איהם איינציג בלויז צוליעב פריינדשאפט און כמעט געגען זיין ווילען, כמעט מיט גוואָלד, וויפיעל ער האָט ניט ארויסגעשטעלט אויף איהם דעם חוב פון עהרע, אַנשטענדיגקייט, געד רעכטיגקייט, און אפילו איינפאַכע אויסרעכענונג, איז דער שווייצאָ- רישער האַדעוואַניק, געבליבען האַרטנעקיג. נור גאַרנישט. דאָס וואָלט נאָך געווען צו דערליידען. נור וואָס עס איז שוין באמת אונז פאַרצייליך און קען ניט ענטשולדיגט ווערען מיט קיין שום אינטערעס סאנטער קראַנקהייט, איז דאָס וואָס אָט דער מיליאָנער וואָס איז ערשט ארויסגעקראַכען פון זיין פראַפעסאָר'ס שטיוולעטען, האָט אפילו דאָס ניט געקענט פארשטעהן, אז ניט קיין נדבה און ניט קיין הילף בעט ביי איהם דער עדעלער יונגערמאַן, וועלכער מוטשעט זיך מיט אַפּגעבען לעקציעס, נור זיין רעכט און זיין חוב, כאַטש אפילו ניט קיין יורדישען און ער אליין בעט עס אפילו ניט, נור פאר איהם כאַדאַטאיסטוועווען זיינע פריינד. מיט א הערשענדיגן און צופרידע- נעם אויסזעהן פון דעם וואָס ער האָט געקראַגען די מעגליכקייט צו שטיקען מענשען מיט זיינע מיליאָנען, נעהמט אונזער אָפּשטאַמלינג ארויס א פופציגערובעלדיגען פאַפירעל און שיקט עס אוועק דעם יונגען מענשען איז דער פאַרם פון א פרעכער נדבה. איהר גלויבט ניט מיינע העררן? איהר זייט אויפגעבראכט, איהר פיהלט זיך באלעדריגט, ביי אייך רייסט זיך ארויס א געשריי פון צאַרן: אַבער ער האָט עס דאָר געטאָן! ס'פאַרשטעהט זיך, אז די געלט האָט מען איהם תיכף

וועגען זיין זון וואָס ער האָט אָנגעלעבט מיט איהר. און דערנאָך ווי באַקאַנט, איז ער געשטאַרבן, ניט איבערלאָזענדיג קיין צוואה. אין דער צייט. איז זיין זון, וועלכער איז שוין געבאָרען געוואָרען אין גער זעצליכער הייראַטה, אָבער וועלכער איז אויסגעוואַקסען אונטער אַ צווייטער פאַמיליע, און וועלכער איז אַדאָפּטירט געוואָרען פון זיין מוטער'ס אַרענטליכען מאַן, און וועלכער איז אין דער צייט געשטאַרבן בען, געבליבען זיך אליין צו באַזאָרגען, און מיט אַ קראַנקער, אָהן פּיס, מוטער, אין איינע פון די ווייטע גובערניעס. ער אליין האָט אין דער הויפּט־שטאָט האָט טעג־טעגליך פאַרדינט צום לעבען דורך עהרליכע ארבייט, פון סוחרים'שע לעקציעס, און מיט דעם האָט ער זיך אויס־געהאַלטען, אַ פריהער אין גימנאַזיאַם, און דערנאָך אלס צוהערער פון פאַר איהם נויטיגע לעקציעס. האָבענדיג אין אויג אַ ווייטערן צוועק. נור אַ סך קען מען קריגען ביי אַ רוסישען סוחר פאַר אַ לעקציע, צו צעהן קאַפּיקעס, און נאָך דערצו מיט אַ קראַנקער, אָהן פּיס, מוטער, וועלכע האָט ענדליך מיט איהר טויט פון דער ווייטער גובערניע איהם כמעט ניט גרינגער געמאַכט? איצט איז די פּראַגע: ווי גערעכט האָט געדאַרפט אורטהיילען אונזער אָפּשטאַמלינג? איהר לעזער, דענקט זיך געוויס אז ער האָט זיך אזוי געזאָגט: איך האָב זיך מיינ גאַנצען לעבען באַנוצט מיט אלע גוטסקייטען פון פ. אויף מיינ ערציהונג, אויף די גאַווערנאַנטקעס און אויף דער אויסקורירונג פון אידיאַטיזם זיין נען אוועק צעהנדליגער טויזענדער אין שווייצאַריען. און אַט בין איך איצט אַ מענש פון מיליאָנען. און דער אַרענטליכער זון פון פ., וועלכער איז גאַרניט שולדיג אין די מעשים פון זיין לייכטזיניגען פאַטער, הרג'עט זיך אוועק אויף לעקציעס. איז אלץ וואָס עס איז אלץ דאָס וואָס איז אויסגעגעבען געוואָרען אויף מיר, האָט געדאַרפט על פי יושר, אויסגעגעבען ווערען אויף איהם. אַט די אלע גרויסע סומען וואָס מען האָט גע'פּטר'ט אויף מיר, זיינען אין דער ווירק־ליכקייט ניט מיינע. דאָס איז בלויז געווען אַ בלינדער טעות פון שיקזאַל; זיי האָבען געקומט צום זון פון פ.. אויף איהם האָט מען זיי געדאַרפט פאַרנוצען, און ניט אויף מיר — אַ קינד פון דער פאַנטאַס־טישער לוינע פון דעם לייכטזיניגען פ. ווען איך וואָלט זיין אויף אַן אמת'ן, אַנשטענדיג, עדעל און עהרליך, האָב איך געדאַרפט אָפּגעבען זיין זון אַ העלפט פון מיינ גאַנצער ירושה. נור אזוי ווי איך בין

— הערט אויף קאַליא, האָט אויסגעשריען דער פירשט מיט א בעמענדיגער שטימע. עס האָבען זיך דערהערט אויסרופען פון אלע זייטען.

— לעזען! לעזען! וואָס עס זאָל ניט געשעהן! האָט אָפגעשניי מען ליזאוועטא פראָקאָפיעוונא, קענטיג אַנטוענדיג זיך א כה צו באַ הערשען. — פירשט! ווען מען וועט אויפהערן לייענען דאָן צוקריגען מיר זיך.

עס איז גארנישט געווען וואָס צו מאַכען. קאַליא האָט א צו היצטער, א רויטער, מיט אַן אויפגערעגטער שטימע פאַרטגעזעצט לייענען:

„נור אין דער צייט ווי דער אויף שנעל געמאַכטער מיליאָנער האָט זיך געפונען, ווי זאָנט מען, אין די עמפירעען, איז פאַרגעקומען א גאַנץ זייטיגע פאַסירונג. אין איין שעהנעם פריהמאַרגען קומט צו איהם אריין א באזוכער, מיט א רוחיגען און שטרענגען געזיכט, מיט העפליכע, נור ווירדיגע און גערעכטע רעד, אָנגעטאַן באַשיידען און עהרווירדיג מיט דעם אויסזעהן פון פראַגרעסיווער פאַרם פון געדאַנק, און אין צוויי ווערטער ערקלעהרט ער איהם די אורזאַכע פון זיין באַ זוד: ער איז א באַוואוסטער אדוואָקאַט; איהם איז איבערגעגעבען געוואָרען אַן ענין פון א יונגען מענשען, און ער קומט דאָס אין זיין נאַמען. דער דאָזיגער יונגער מענש איז ניט מעהר וועניגער ווי דער זון פון דעם פאַרשטאַרבנעם פ., כאַטש ער טראַגט אַן אנדער נאַמען. דער לעבע-יונג פ. פאַרפיהרענדיג אין זיין יוגענד, אַן עהרליך אַרים מוידעל, פון די הויף-מיידלאך, אָבער אַן אייראָפּעאיש ערצויגענע (דערביי פאַרשטעהט זיך זיינען אויך געווען אריינגעמישט די באַראַ נישע רעכטע פון דאָס פאַרגאַנגענע לייב-אייגענטהימעריי), און באַ מערקענדיג דאָס אונפערמיידליכע, און דעם נאָהענטען רעזולטאַט פון זיין פאַרבינדונג. האָט ער איהר וואָס שנעלער חתונה געמאַכט פאַר איינעם א סוחר און אויך אַ דינסט-מענש, מיט אַן אַרענטליכען באַ ראַקטער, וועלכער האָט שוין פון לאַנג דאָס מיידעל ליעב געהאַט. פון אַנפאַנג האָט ער דאָס פאַרהייראַטע פאַרעל געהאַלפּען, נור אין גיכען האָט ער זיך דער מאַן מיט דעם אַרענטליכען כאַראַקטער אָפּגעזאָגט צו נעהמען ביי איהם הילף. עס איז אוועק אביסעל צייט און פ. האָט ביסלעכווייז, ביסלעכווייז אוספיעט צו פאַרגעסען אַן דער מיידעל און

און צוויי יאָהר, זאָנט מען, האָט ער אוספּיעט צו קורירען זיך ביי איהם אומזיסט, באַהאַלטענדיג פון איהם דעם טויט פון זיין וואַל־טהעטער. נור דער פּראָפּעסאָר איז אליין געווען א גוטער שאַרלאַ-טאן; דערשרעקענדיג זיך, ענדליך, פאר דער געלטלאַזיגקייט, און מעהר פון אלץ פאר דעם אַפּעטיט פון זיין צוואנציג יאָהריגען פּוילענצער, האָט ער איהם אָנגעשוכט אין זיינע אַלטע שטיוועלעטקעלאך, איהם אוועקגעשענקט זיין אָפּגעטראָגענעם ווינטער־ראַק, און איהם ארויס־באנגלייט מיט זיין חסד, אין דריטען קלאסען נאָך רוסלאַנד. ארויס־גע'פטר'ט פון שווייצאריען! עס האָט זיך געדוכט אז דאָס גליק האָט זיך אומגעדרעהט צו אונזער העלד מיט'ן רוקען, נור דאָס איז עפעס געשעהן: דער גליק, וועלכער הרג'עט אויס פון הונגער טויט גאַנצע גיבערניעס, גיסט פּלוצלינג אויס אלע זיינע מתנות אויף דעם אריס־טאַקראַטל ווי קרילאָוו'ס „וואַלקען“, וועלכעס האָט זיך דורכגעטראָגען איבער אַן אויסגעטריקענטען פעלד און זיך צוגאַסען איבער'ן אַקעאַז. כמעט אין דעם זעלבען אויגענבליק ווי ער איז ערשינען פון שווייצא־ריען קיין פעטערבורג, שטאַרבט אוועק אין מאַסקווע איינער פון זיינע מוטערס קרובים (וועלכע איז פאַרשטעהט זיך געווען פון די סוחרים קלאַס), אַן אַלטער קינדערלאַזער בחור, א סוחר, א מענש מיט א באַרד און אראקאליני, און ער לאַזט איבער עטליכע מיליאָן ירושה, זיכערע, קיילעכדיגע. ריינע, מוזמן'ענע (עד, ווען מיר מיט אייך לעזער קריגען עס!) אלץ צו אונזער אָפּשטאַמלינג, אלץ צו אונזער באַראָן, וועלכער האָט זיך געקורירט פון איריאַטיזם אין שווייצאריען! נור דאָ האָט ער שוין אָנגעהויבען זינגען אַן אנדער ניגון: ארום אונזער באַראָן אין די שטיוועלעטען, וועלכער האָט זיך פּערכליאַבעט אין א באוואוסטער שענ־הייט־מעטרעסע, האָט זיך ארומגעקליבען א גאַנצע חברה פריינד און חברים, עס האָבען זיך אפילו אויך אָפּגעזוכט קרובים, און מעהר פון אלץ א חברה פון פיינע מיידען, וועלכע הונגערן און דורשטען נאָך א געזעצליכער היראַטה. און וואָס קען זיין נאָך בעסער: אַן אריס־טאַקראַט, א מיליאָנער, אַן איריאַט — אלע מעלות צוואַמען, אזא מאַן קען מען אפילו מיט א לאַמטערן ניט אויסזוכען, און אויף א בעשטע־לונג ניט מאַכען!...”

— דאָס... דאָס פאַרשטעה איך שוין ניט! האָט אויסגעשריען

איוואן פּיאָדאַראַוויטש אין העכסטען גראַד פון צאַרן.

אייגענטימער, קענטיג געווען איינער פון יענע פוילענצער און פאָ-
ראַזיטען, וועלכע האָבען אָפּגעלעבט זייערע יאָהרען אין אויסלאַנד,
זומער אין די קוראָרטען, און ווינטער אין דעם פּאַרזער שאַטאָדע-
פּליער, וואו זיי האָבען איבערגעלאָזט אין זייער צייט נוואַלדיגע סו-
מען געלט. מען קאָן זאָגען אויף זיכער, אז לכל הפּחות איין דריטעל
פון דעם צינז פון זיין גאַנצען לייב-אייגענטהום איז אוועק צו דעם
אייגענטימער פון דעם פּאַרזער שאַטאָדע-פּליער. (א גליקליכער
מענש געווען!) ווי עס זאָל ניט זיין און דער רוהיגער פ. האָט ער-
צויגען דעם יתום! ווי א פירשט, האָט פאר איהם גערונגען גאַווערנערס
און גאַווערנאַנטקעס, (אַהן צווייפּעל שעהניקעס), וועלכע ער האָט אנב
אורחא אַליין געבראַכט צו פיהרען פון פּאַרז. אָבער דער לעצטער
איז דער משפּחה, דער פּריצישער אָפּשטאַמלינג איז געווען אן אי-
דיאַט, די שאַטאָדע-פּלערסקע גאַווערנאַנטקעס האָבען ניט געהאַלפּען
און ביז צוואַנציג יאָהר האָט זיך אונזער האַדאָוואַניס אפילו ניט אויס-
געלערנט רעדען קיין איין שפּראַך ניט אויסשליסענדיג אויך רוסיש.
דאָס לעצטע איבעריגענס, קען מען ענטשולדיגען. ענדליך האָט זיך
אין דער רוסישער לייב-אייגענטימערשישער קאַפּ פון פ. אויסגעוועבט
א פּאַנטאַזיע, אז דעם אידיאָט קען מען אויסלערנען שכל אין שוויי-
צאַריען — א פּאַנטאַזיע איבעריגענס, א לאַגישע: דעם פוילענצער
און פּאַראַזיט האָט נאַטירליך געקענט איינפאַלען, אז פאר געלט קען
מען אפילו אויך קויפּען שכל אויפ'ן מאַרק, און דערהויפּט נאָך אין
שווייצאַריען. עס זיינען אוועק פינף יאָהר פון קורירען זיך אין שוויי-
צאַריען ביי א געוויסען באַריהמטען פּראָפּעסאָר און געלט זיינען גע-
פטר'ט געוואָרען אין די טויזענדער, איז דער אידיאָט, זעלבסט פּאַר-
שטענדליך, קיין חכם ניט געוואָרען, נור אויף א מענשען, זאָגט מען
איז ער פּאַרט געוואָרען עהנליך, אונצווייפּעלהאַפּט עהנליך. אונזער-
וואַרטעט, נעהמט דער פ. און שטאַרבט אוועק, פּלוצלינג אויף גיד,
קיין צוואַה פּאַרשטעהט זיך, לאָזט ער ניט איבער; די געשעפטען ווי דער
שטייגער זיינען אין אונאַרדנונג, הונגעריגע יורשים א מאַסע, און וועל-
כע עס האָבען שוין ניט קיין שום שייכות צו די לעצטע אין דער משפּחה
אפּשטאַמלינגע, וועלכע קורירען זיך אויס מיטלייך פון איינגעבוי-
רענעם אידיאָטיזם אין שווייצאַריען. דער אָפּשטאַמלונג, כאַטש
אן אידיאָט האָט פונדעסטוועגען געפרובירט אָנפייפּען זיין פּראָפּעסאָר,

איבעריגענס, אפֿשטאַמלינגע וועמענס זיידעס נאָך האָבען זיך אין גאַנץ צען פֿאַרשפּיעלט אין קאָרטען, און די טאַטעס זיינען געווען געצוואונגען צו דינען אלס יונקערס און אָפיצערען, און זיינען ווי געוועהנליך אוועק־געשטאַרבען אונטער געריכט פֿאַר אַ וועלכען ס'ניט איז טעות אין אַ רעגירונגס־סומע, און די קינדער וועלכע, עהנליך צו דעם העלד פֿון אונזער ערצהלונג, אָדער זיי וואַקסען אויס אלס אידיאָטען, אָדער זיי פֿאַלען אַרײַן אפֿילו אין מאַרד־משפּטים. פֿאַר וואָס, איבעריגענס, אום זיי אויסצובעסערן, ווערען זיי פֿון די אַדוואָקאַטען ריינגעוואַשען; אַדער, ענדליך, ענדיגען זיי דערמיט, וואָס זיי וואַרפען אַרויס איינעם פֿון די יעניגע אַנעקדאָטען, וועלכע פֿאַרוואונדערן דאָס פּובליקום, און מאַכען צו שאַנדע דער אזוי אויך גענוג געשענדטע צייט אונזערע. אונזער אפֿשטאַמלינג, האָט מיט אַ האַלב יאָהר צוריק, אָנגעטאָן אין שטיוועלעטען ווי אַן אויסלענדער, און ציטערענדיג אין דעם מיט נאָר־נישט ניט אונטערגענעהטען ווינטער־רעקעל, זיך אומגעקעהרט אום ווינט־טער, קיין רוסלאַנד פֿון שווייצאַריען וואו ער האָט זיך געקורירט פֿון אידיאָטיזם Sic! מען מוז מודה זיין, אז איהם האָט דאָך אָפֿ־געגליקט, אזוי דאָס ער האָט שוין ניט רעדענדיג וועגען זיין אינטער־רעסאַנטער קראַנקהייט, פֿון וועלכער ער האָט זיך געקורירט אין שוויי־צאַריען (נו, שטעלט זיך פֿאַר, קען מען זיך קורירען פֿון אידיאָטיזם?!), זאָט געקענט מיט זיך באַווייזען די ריכטיגקייט פֿון דעם רוסישען ווערטעל: „א געוויסער סאָרט מענשען — האָט דאָס גליק!“ באַ־רעכענט נור אליין: בלייבענדיג נאָר'ן פֿאַטער'ס טויט אַ זויגיקינד, מען זאָגט, אז אָפיצער, וועלכער איז געשטאַרבען אונטער געריכט פֿאַר דעם פֿלוצליכען פֿאַרשווענדען אין קאָרטען די גאַנצע ראַטנע סומע, און מעגליך אויך פֿאַר געבען עטליכע איבעריגע שמיץ זיינעם אַן אונ־טערטהאן, (דאָס פֿלעגט אמאָל פֿאַסירען דאַרפֿט איהר געדענקען, מיינע היערן!) אונזער באַראָן איז גענומען געוואָרען אויס רחמנות אויף ערציהונג פֿון איינעם אַ רייכען רוסישען גוטסבאַזיצער. דער דאָזיגער גוטסבאַזיצער — לאַמיר איהם כאַטש רופֿען פֿ., אַ מאַן וואָס האָט אין יענע גאַלדענע צייטען געהערטש איבער פיער הונדערט טויזענד לייב־קנעכט. (לייב־קנעכט! פֿאַרשטעהט איהר מיינע העררן אזא אויסדרוק?) איד פֿאַרשטעה ניט, מען דאַרף נאָכקוקען אין אַ גוטען ווערטער־בוך: ס'איז אַ פֿרישע זאַך, נור עס גלויבט זיך שווער, איז אַט דער לייב־

גען גלייך אונטער די אויגען, אנצייגענדיג אויף אן אָנגעצייכענטען קאלום. דאָס וואָס ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא האָט שוין געהאט צייט איבערלייענען האָט איהר שרעקליך אויפגעבראכט.

— אפשר וואָלט פונדעסטוועגען געווען גוט ניט צו לייענען דאָס אין דער הויך, האָט געשטאַמעלט דער פירשט זעהר צוטומעלט. — איך וואָלט עס איבערגעלייענט פאר זיך... נאָכרעם...

— טאָ לעז שוין דו בעסער איכער. לעז שוין, אין דער הויך! אין דער הויך! האָט זיך ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא געווענדט צו קאָליאָ, מיט אומגעדולד ארויסכאַפּענדיג פון דעם פירשט'ס הענט די צייטונג, צו וועלכער יענער האָט נאָך ניט אוספּעיעט זיך צוריהרען. — פאר אלעמען, אין דער הויך, אז אלע זאָלען הערען!

ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא איז געווען א פרוי א היציגע און א ליידענשאפטליכע, אזוי דאָס פלוצלינג און מיט אמאָל, ניט לאַנג טראַכטענדיג, האָט זי אָפּטמאָל אויפגעהויבען אלע אַנקערס, און זיך געלאָזט אין אָפּענעם ים ניט רעכענדיג זיך מיט דעם וועטער. איינאָן פיאַדראַוויט'ס האָט זיך אומרוהיג א דרעה געטאָן אויפ'ן פלאַץ, נור דערווייל האָבען אלע אין דער ערשטער מינוט, ניט ווילענדיג זיך אָפּגע-שטעלט און געוואַרט אין אונבאַשטימקייט.

קאָליא האָט פאַנדערגענומען די צייטונג און האָט אָנגעהויבען אויפ'ן קול פון דעם פלאַץ, וואו לעבעדעו האָט איהם אָנגעוויזען:

„פראַלעטאריער און נאַכפּאָלגער, אז עפּיזאָד פון טעגליכע און אלטעגליכע רויבערייען! פראַגרעס! רעפּאָרם! גערעכטיגקייט!“

„מאָדנע זאַכען פאַסירען אין אונזער אזוי גערופענער הייליגער רוסלאַנד, אין אונזער דור פון רעפּאָרמען און געוועלשאפטליכע אונטערנעמונגען, דער דור פון נאַציאָנאַליטעט אין הונדערטער מיליאָנען. וועלכע ווערען יעדען יאָהר ארויסגעפיהרט אין אויסלאַנד. דער דור פון מסחר-ערמוטהיגונג און דעם פאַרלאַנג פון ארבייטער הענט, א. אז. וו. א. אז. וו. אלץ וועט איהר ניט איבערלייענען מייע העררן, און דערום וועל איך צוטערעמען גלייך צום ענין. עס האָט פאַסירט א שרעקליכער אנעקדאָט מיט איינעם פון די אָפּשטאַמלינגע וועלכער האָט אויסגעמיערען אונזער גוטס-באזיצעריי (דע שראַפונדוס!) פון יענע,

— און ווי אייגענטליך האָט איהר עם רעכט, ערלויבט מיר אייך צו פרעגען, האָט ווידער ארויסגעברייטעט איפּאָליט, נור שוין זעהר צוהיצענדיג זיך. — ארויסצושטעלען בורדאָווסקי'ס געשעפטען פאר דעם געריכט פון אייערע פריינד? אפשר ווילען מיר גאָר ניט דעם אורטהייל פון אייערע פריינד? ס'איז צופיעל פאַרשטענדליך, וואָס עס קאָן באַדייטען אן אורטהייל פון אייערע פריינד!

— נור אויב איהר הערר בורדאָווסקי. ווילט ענדליך ניט, רעדען דאָ, האָט זיך ענדליך דעם פירשט, וועלכער איז געווען ערשטוינט פון אזא אָנפאַנג, איינגעגעבען צו מאַכען א שטיקעל באַמערקינג — טאָ זאָג איד דאָר אייך, קומט שוין אריין אין א צווייטען צימער, און וועגען אייך אלעמען, זאָג איד אייך נאָכאמאָל אז איד האָב זיך ערשט דערוואוסט...

— אָבער איהר האָט קיין רעכט ניט, האָט קיין רעכט ניט, האָט קיין רעכט ניט! אייערע פריינד! ... אָט! האָט פּלוצלינג בורדאָווסקי ווידער זיך צוטומעלט, ווילד און מיט געבאָהר ארומקוקענדיג זיך אין אלע זייטען און נאָך מעהר היצענדיג זיך, וואָס מעהר ער האָט ניט געטרויט און זיך געשראַקען. — איהר האָט קיין רעכט ניט! און דאָס ארויסזאָגענדיג, האָט ער זיך שאַרף אָפּגעשטעלט, ווי ער וואָלט איבער-געריסען און אַהן רעד אויסגעלאָצט די קורצזיכטיגע און זעהר קיין לעכדיגע מיט רויטע, גראַבע אַדערלאַד, אויגען; האָט זיך פרעגענד אנגעשטעלט אויף דעם פירשט, אַנבויענדיג זיך פאַראויס מיט זיין גאַנצען קערפּער. דיזען מאָל האָט זיך דער פירשט אזוי פאַרוואונדערט, אז ער איז אליין אויך אַנטשוויגען געוואָרען און האָט אויך געקוקט אויף איהם אויסגלאַצענדיג די אויגען און גאָר נישט זאָגענדיג.

— לעוו ניקאָלאַיעוויטש! האָט פּלוצלינג אַרוף געטאָן ליזאוועטא פּראַקאָפּיעוונאַ — אָט נעהם לייען דאָס גלייך איבער, די מינוט טאַקע, דאָס באַלאַנגט אלץ צו דיין ענין!

זי האָט איילענדיג איהם דערלאַנגט א וועכענטליכען זשורנאַל, פון די הומאַריסטישע און האָט אָנגעוויזען מיט א פינגער אויף אן ארטיקעל. לעבעדעווי איז תיכף ווי די געסט זיינען אריין, צוגעשפרונגן גען צו ליזאוועטא פּראַקאָפּיעוונאַ, ביי וועלכער ער האָט געוואָלט גע-ווינען חוץ, און ניט רעדענדיג קיין וואָרט, ארויסגענומען פון דער הינטערשטער קעשענע אָט די צייטונג, האָט עס איהר אונטערגעטראָגן

לאַווסקי) האָב איך נאָך מיט אַ מאַנאַט צוריק איבערגעגעבען צו נאָרילאַ אַראַליאַנאַוויטש אַיוואָלגין, וועגען וואָס איך האָב אייך דאָ געלאָזט וויסען. איבעריגענס, וויל איך ניט אויסמירדען אַ פּער־זענליכע ערקלעהרונג, נור איהר דאַרפֿט דאָך פאַרשטעהן. אין אזא צייט... איך שלאָג אייך פאַר צו געהן מיט מיר אין צווייטען צימער אויב ניט אויף לאַנג... דאָ זיינען איצט מיינע פּריינד און גלויבט מיר...

— פּריינד... וויפּיעל איהר ווילט, אָבער פּונדעסטוועגען ערלויבט, האָט לעבעדעו'ס פּלעמיאַניק פּלוצלינג איבערגעשלאָגען, אין זעהר אַ בעלעהרענדען טאָן כאַטש נאָך ניט אויפהויבענדיג הויך די שטימע, — ערלויבט אויך אונז צו ערקלעהרן, אז איהר וואָלט געקענט מיט אונז האַנדלען מעהר עהרווירדיג, און ניט צווינגען אונז צוויי שטונדע וואַר־טען אין אייער הינטער־צימער...

— און געוויס... אויך איך... און דאָס איז פּירשטערליך! און דאָס! איהר זייט אַ גענעראַל! און איך בין אייך ניט קיין לאַקעי! און איך, איך... האָט געמורמעלט אין אונגעוועהנליכער אויפּרענונג אַנטיפּ בורדאָווסקי, מיט טרייסלענדיגע ליפּען, מיט אַ באַלעדיגטען צי־טער אין שטימע, שפּריצענדיג מיט'ן מויל, אזוי ווי ער וואָלט אין גאַנצען געפּלאַצט אָדער זיך צוריסען, נור ער האָט זיך מיט אַמאָל אזוי אַנגעהויבען איילען אז מען אפילו ניט געקענט כאַפּען דאָס צעהנטע וואָרט.

— דאָס איז געווען פּירשטערליך! האָט אויסגעשריען מיט אַ כּריפּלעך שטימע אַיפּאָליט.

— ווען אזא זאך טרעפט מיט מיר, האָט אַ מורמעל געטאָן דער באַקסער — דאָס הייסט, ווען דאָס וואָלט באַלאַנגט דירעקט צו מיר, ווי צו אַן אַרענטליכען מענשען, דאָן וואָלט איך אויף בורדאָווסקי'ס פּלאַץ... דאָן וואָלט איך...

— מיינע העררן, איך האָב אַט די מינוט ערשט זיך דערוואוסט אז איהר זייט דאָ. ביי גאָט! האָט נאָכאַמאָל ווידערהאָלט דער פּירשט.

— מיר, פּירשט, האָבען ניט קיין מורא פאַר אייערע פּריינד, ווער זיי זאלען ניט זיין, ווייל מיר קומען מיט אונזערע רעכטע, האָט לעבעדעו'ס פּלעמיאַניק נאָכאַמאָל ערקלעהרט.

ווירדע און האָבען קענטיג זיך געשראָקען ניט צו פארלירען זייער ווירדיגקייט. א זאך וואָס האָט מאַדנע ניט געהאַרמאַנירט מיט זייער רעפּוטאַציע אַלס אַפּלייקענער פון אַלע אומנוצליכע וועלטליכע קליי-ניקייטען און פאַראורטהיילע און כעמט אלץ אין דער וועלט, אויסער זייערע אייגענע אינטערעסען.

— אַנטיפּ בורדאָווסקי, האָט איילענדיג און זאָאיקענדיג זיך גע-מאַלדען „פּאַוולישטשעוּ'ס זון.“

וולאדימיר דאָקטאָרענקא, האָט קלאָהר און אפילו ווי שטאַלציי-רענדיג וואָס ער איז דאָקטאָרענקא, זיך פאַרגעשטעלט לעבעדעוּ'ס פּלעמיאניק.

— קעלער! האָט א מורמעל געטאָן דער אויסגעדינטער אַפיצער.

— איפּאָליט טערענטיעוו, האָט אונערוואַרטעט מיט א קרעכ-צענדעס שטימע ארויסגעקרעכצט דער לעצטער. ענדליך האָבען זיך אַלע צוועצט אין איין רייהע אויף שטוהלען אַנטקעגען דעם פירשט. טער צו געבען זיך מוטה, איבערגעלעגט פון איין האַנט אין דער צוויי-טער די היטלען. אַלע האָבען זיך צוגעגרייט צו רעדען, און אַלע האָ-בען פונדעסטוועגען געשוויגען, וואַרטענדיג אויף עפּעס-וואָס. און מיט ארויסרופענדע געזיכטער אין וועלכע עס האָט זיך ווי געלעזען; „ניין ברודער, דו זאָגסט ליגען, אונז וועסט ניט אָפּנאַרען!“ עס האָט זיך געפיהלט, אז עמיצער דאַרף מעהר ניט אַלס אָנפאַנג בלויז אויס-רעדען דעם ערשטען וואָרט, און גלייך וועלען זיי אַלע צוזאַמען זיך צורעדען, איבערזאָגענדיג און איבערשלאָגענדיג איינער דעם צווייטען.

אַכטער קאַפיטעל

— מיינע הערן. איך האָב קיינעם פון אייך ניט ערוואַרטעט, האָט דער פירשט אָנגעהויבען—איך אליין בין ביז היינטיגען טאָג גע-ווען קראַנק, און אייער ענין. (האָט ער זיך געווענדט צו אַנטיפּ בור-

„פאָולישטשעווי'ס זון.“ כאָטש ער האָט זיך פאַרנעשטעלט אלס אַנטיפּ בורדאָוסקי. דאָס איז געווען אַ יונגער מענש, אַרים און אונאַרדענטר ליד געקליידעט, אין אַ ראָק, מיט פאַרשמאָלצענע ביז שפיגעל-גלאַנץ, אַרבעל, מיט אַ פעטער ביז דעם הויך פאַרשפּילעטער זשילעטקע, מיט ערגעץ וואו פאַרשוואונדענע אונטערוועש. מיט אַ שוואַרצען זיידע-נעם פאַרשמאָלצענעם ביז גאָר, שאַל, מיט ניט געוואַשענע הענט. מיט אַ זעהר פאַרפּימפעלטען געזיכט, אַ בלאַנדער און אויב מען קאָן זיך אזוי אויסדריקען, מיט אַן אויטשולדיג-הוצפּה'דיגען בליק. ער איז געווען ניט פון נידעריגען וואוקס, אַ מאַגערער, פון אַ יאָהר צוויי און צוואַנציג. קיין סמן פון איראַניע, קיין צייכען פון רעפּלעקסיע האָט זיך ניט אויסגעדרוקט אויף זיין געזיכט, אין גענעטהייל, אַ פאַלקאַמענע טעמפע צופּרידענקייט מיט זיינע אייגענע רעכטע, און אין דער זעלבער צייט עפעס, וואָס איז דערגאַנגען ביז אַ מאַדנער און אונאַויפּהערליכער נויטווענדיגקייט צו זיין און פּיהלען זיך אלס אַ שטענדיג באַלעדיגטער. גערעדט האָט ער אין אויפּרעגונג, איי-לענדיג זיך און פאַרהיקענדיג זיך, אזוי ווי ער וואָלט קיין גאַנצע ווער-טער ארויסגערעדט, פּונקט ווי ער וואָלט געווען אַ שטאַמלער אָדער אפילו אַן אויסלענדער כאָטש, איבעריגענס, איז ער געווען אַן אַמח רוסישער.

באַגלייט האָט איהם, ערשטענס, דער צו די לעזער באַוואַוסטער לעבערעווי'ס פּלעמיאַניק. און צווייטענס, איפּאָליט. איפּאָליט איז געווען זעהר אַ יונגער מענש, פון אַ יאָהר אַכצעהן, מיט אַ קלוגע, ניד שטענדיג צאַרענדיגען אויסדרוק אין געזיכט, אויף וועלכען אַ קראַנק הייט האָט אוועקגעלעגט שרעקליכע צייכענס. ער איז געווען מאַגער ווי אַ סקעלעט, געל-בלאַס, די אויגען זיינע האָבען געלאַנגט און צוויי רויטע פּלעקען האָבען געברענט אויף די באַקען. ער האָט אָן אויפּהער געהוסט; יעדער וואָרט זיינער, כמעט יעדער אַטהעם-ציג איז געווען באַגלייט פון אַ כריפען. עס איז געווען צו זעהן שווינדזוכט אין העכסטען גראַד. עס האָט זיך געדוכט, אז איהם איז געבליבען צו לעבען בלויז ניט מעהר ווי צוויי-דריי וואָכען. ער איז געווען זעהר מיער און האָט זיך פּריהער פּיז אלעמען אַרונטערגעלאָזט אויפ'ן שטוהל. די איבעריגע האָבען ביים אַרײַנגעהן זיך אביסעל אָפּגעהאַל-טען און שיעור זיך ניט פאַרשעהמט. געקוקט האָבען זיי אָדער מיט

געווען ארום איהם, אלס דעם לעצטען פון די לעצטע אין מאַראַלישער באַציהונג.

עס זיינען אריינגעקומען פינף מענשען. פיער פון זיי נייע געסט און דער פינפטער נאָך זיי, גענעראַל אַיוואַלגין, א צוהיצטער, אַן אויפגערגענטער און אין דעם שטאַרקסטען אָנפאַל פון שעהן-רעדנעריי. „ער געהמט זיך דאָס געוויס אַז פאַר מיר.“ קאַלאַק האָט זיך אַרייַנגעגליטשט צוזאַמען מיט אלעמען: ער האָט הייס גערעדט מיט אַיפאַליט'ן, וועלכער איז געווען אין דעם צאָהל פון די באַזוכער; אַיפאַליט האָט געהערט און צוגעשמייכלט.

דער פירשט האָט פאַנאַדערגעזעצט די געסט. זיי אלע זיינען געווען אזא יונגינקער און אפילו ניט קיין פּוּליאַהריגער עולם, אזוי דאָס מען האָט געקענט באַווונדערן דעם פאַל, און די גאַנצע צערעמאָניע וואָס איז פון איהם אַרויסגעקומען. אַיוואַן פּיאַראַראַד וויטש עפאַנטשין, למשַל, וועלכער האָט גאָר ניט געוואוסט און ניט פאַרשטאַנען אין דער דאָזיגער „נייער זאַך“, איז אפילו אַריין אין גרימצאָרו, קוקענדיג אויף אַזעלכע אינגלאַד, און ער וואָלט געוויס געדויעט אַרויסגעגאַנגען אין א פּראָטעסט, ווען עס שטעלט איהם ניט אָפּ די מאָדנע היציקייט פון זיין פּרוי, צו די פּרוואַטע געשעפטען פּוּל'ס פירשט. ער איז, איבעריגענס, געבליבען בלוז אַויס נייגעריגקייט, טהיילווייז אַויס גוטסקייט, האָפענדיג אפילו צו קומען צו הילף, און אויף אלע אופנים צו ברענגען נוצען מיט זיין אַוטאָריטעט. נור דאָס וואָס דער אַרייַנקומענדער גענעראַל אַיוואַלגין האָט זיך צו איהם פון ווייטען א נויג געטאָן, האָט איהם ווידער אַרייַנגעבראַכט אין כעס. ער האָט זיך אַנגעכמורעט און באַשלאָסען אַיינגעשפּאַרט צו שווייגען.

איבעריגענס, איז צווישען די פיער יונגינקע באַזוכער געווען אַיינער פון א יאָהר דרייסיג, אַן אַויסגעדרינטער „אַפּיצער פון ראַד גאַזשין'ס קאַמפּאַניע, דער באַקסער, און וועלכער האָט אַליין געטהיילט צו פּופּצעהן רובעל צו אַרימע לייט אין גאַס.“ עס איז פאַרשטאַנען געוואָרען, אַז ער באַגלייט די איבעריגע צוליעב קוראַזש, אלס אַן אמת'ער פּריינד, און ווען עס וועט זיין נויטיג, אויך אלס הילף. צווישן די איבעריגע האָט דעם ערשטען פּלאַץ און די ערשטע ראַלע פאַרנומען יענער אויף וועמען עס איז געגאַנגען דאָס צוגעמעניש

די ניהיליסטען זיינען פונדעסטוועגען אָפּטמאַל א פארשטענדליך סאַלק. אפילו א געלעהרענטעס, אָבער די — זיינען אוועק ווייטער, ווייל פריהער פון אלץ זיינען זיי פראַקטישע. דאָס איז אייגענטליך א געוויסע פּאָלגע פון ניהיליזם. נור אויפ'ן גלייכען וועג, נור פון אַנד הערעניש, און פון דער זייט, און זיי קומען ניט מיט וועלכער ס'ניט איז ארטיקעלע איז א זשורנאל נור טאקע גלייך אויפ'ן פּלאַץ. ניט וועגען אן אונזיו, למשל פון א וועלכען ס'ניט איז פושקין האַנדעלט זיך עס, און ניט וועגען דער נויטווענדיגקייט פון רוסלאַנד'ס פּאַנאַנ-דערפאלונג; ניין, איצט רעכענט זיך עס שוין גלייך פאר א רעכט, אז ווען עס פארווילט זיך עפעס, דארף מען זיך פאר קיינע צאמען ניט אָפּשטעלען, אפילו ווען עס זאָל אויסקומען אוועקשיקען אויף יענער וועלט א האַלבען טוצען מענשען. אָבער פירשט, אייך וואַלט איר פונדעסטוועגען ניט געראַטען...

נור דער פירשט איז שוין געגאַנגען עפענען די טהיר פאר די געסט.

— איהר מאַכט א בלבול, לעבעדעו, האָט ער ארויסגעזאָגט מיט א שמייעל — אייך האָט פארשאַפט פיעל ליידען אייער פּלעמיאניק, גלויבט איהר ניט, ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא, איר פאַרזיכער אייך, אז די גאַרק'ס און דאַנילאָוו'ס, זיינען ניט מעהר ווי צופעלע און די... מאַכען בלויז א טעות... נור מיר וואַלט זיך אז איהר זאָלט אלע זיין דערביי ענטשולדיגט ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא, זיי וועלען אריינ-קומען, איר וועל זיי אייך ווייזען און דערנאָך וועל איך זיי אוועקפיהר רען. ביטטע, מיינע העררן!

איהם האָט מעהר פון אלץ באַאומרוהיגט אן אנדער, פאר איהם, פיינליכער געדאַנק. איהם האָט זיך אויסגערוכט; אז די זאָך איז דאָס איצט פון וועמען ניט איז אונטערגעפיהרט געוואָרען, באַשטימט פון פריהער, פונקט צו דער שטונדע און צייט, און אונבאַדינגט פאר די דאָזיגע עדות, און אפשר צוליעב זיין ערוואַרטערטער שאַנדע, און ניט טריאומף? און איהם איז געווען צופיעל טרויעריג פאר זיין „ווייל-דער און בעזער איינרעדעניש.“ ער וואַלט דוכט זיך, געשטאַרבען, ווען עמיצער וואַלט זיך דערוואוסט, אז ער טראַגט זיך ארום מיט אזא געדאַנק און איז דער מינוט ווען ס'זיינען אריינגעקומען די נייע געסט, איז ער באַמת געווען גרייט צו רעכעיען זיך, פון אלעמען, וואָס זיינען

— וואָס פאַר אַ זון פון פאַוולישטשעו? און... יועלכער זון פאַוולישטשעו'ס קען דאָס געבען? האָט אין צווייפּעל געפרעגט דער גענעראַל אייוואַ פּיאָדאַראָוויטש, מיט נייגעריגקייט אָנקוקענדיג אלע געזיכטער און מיט פאַרוואַנדערונג באַמערקענדיג, אז די דאָזיגע נייע געשיכטע איז נור איהם אליין ניט באַקאַנט.

איז אמת'ן איז די אויפּרעגונג און ערוואַרטונג געווען אַן אַלגע-מיינע. דער פירשט האָט זיך שטאַרק געוואַנדערט וואָס זיינער אזא פּערזענליכער ענין האָט אַספּיעט אזוי שטאַרק אלעמען צו אינטערע-סירען.

— דאָס וועט זיין זייער גוט, וואו איהר אליין טאַקע וועט תיכף דעם ענין ענדיגען, האָט געזאָגט אַגלאַיאַ, מיט אזא באַזונדערער ערנסט-קייט צוקומענדיג צום פירשט. — און אונז אלעמען וועט איהר ער-לויבען צו זיין אייערע עדות. אייך וויל מען פאַרפאַטשקען, פירשט, איהר דאַרפט פייערליך זיך ריין וואַשען. און איך פרעה זיך שוין פאַראַויס פאַר אייך.

— איד וויל דאָס אויך, אז עס זאָל זיך ענדליך ענדיגען אָט די העסליכע פרעטענזיע, האָט אויסגערופען די גענעראַלשע. — גיט זיי ריכטיג, פירשט, שווינט ניט! מיר האָט מען פּולע אויערן אָנגעזשושעט וועגען דעם ענין, און איד האָב גענוג געזונד פאַרלאָרען צוליב דיר. און איד בין גלאַט נייגעריג אָנקוקען דאָס. רופ זיי אריין, און מיר וועלען זיך זעצען. אַגלאַיאַ האָט גוט צוגעטראַכט. איהר האָט ווע-גען דעם עפעס געהערט פירשט? האָט זי זיך געווענדט צו פירשט שטש.

— געוויס האָב איד געהערט, טאַקע ביי אייך אליין. נור מיר ווילט זיך באַזונדערס אַ קוק טאָן אויף די דאָזיגע יונגע לייט, האָט געענטפּערט פירשט שטש.

— דאָס זיינען טאַקע די ניהיליסטען, אַ יאָ?

— ניין, זיי זיינען ניט דאָס וואָס ניהיליסטען, האָט אַ טראַט געמאַן פאַראַויס לעבעדעווי, וועלכער האָט זיך אויך שיעור ניט גע-טרייסעלט פון אויפּרעגונג, — דאָס זיינען אנדערע, באַזונדערע. מיינ פלעמעניק האָט געזאָגט, און זיי זיינען שוין אוועק ווייטער פון די ניהיליסטען. אומזיסט דענקט איהר, און איהר וועט זיי מיט אייער אַנוועזענהייט פאַרשעהמען, אייער עקסעלענץ. זיי שעהמען זיך ניט.

שוועל, און היינט אויפנעהמען דיר בין איך ניט גרייט. דיין טאָכטער ווער, קענסט אפילו צושיקען נאָך היינט. זי געפעהלט מיר זעהר. — פאר וואָס זשע זאָגט איהר ניט אָן וועגען יענע? האָט זיך ווער אומגעדרודיג געווענדט צום פאָטער — אויב ניט וועלען זיי דאָך אליין אריינקומען; זיי האָבען שוין אָנגעהויבען טומלען. לעוו ניקאָר לאַיעוויטש, האָט זי זיך געווענדט צום פירשט, וועלכער האָט שוין געווען גענומען דעם הוט. — דאָרטען זיינען צו אייד שוין פון לאַנג געקומען פיער יונגע לייט, זיי וואַרטען ביי אונז און זידלען זיך אָבער דער פאָפּאָ לאַזט זיי צו אייד ניט אריין.

— וואָס פאר א געסט זיינען דאָס? האָט געפרעגט דער פירשט. — צוליבע געשעפט, זאָגען זיי. נור זיי זיינען אזעלכע, אז מען וועט זיי איצט ניט אריינלאַזען, וועלען זיי אפילו אין וועג אויך אָפּשטעלען. איהר לאַזט זיי בעסער אריין, לעוו ניקאָלאַיעוויטש, און דערנאָך ווערט פון זיי פטור. גאורילא ארדאליאנאָוויטש און פטיצין ווילען זיי דאָרטען איינרעדען, נור זיי פאָלגען ניט.

— דאָס איז פאָולישטשעו'ס א זון! פאָולישטשעו'ס א זון! עס לוינט זיך ניט! לוינט זיך ניט! האָט לעבעדעוו געשאַקעלט מיט די הענט — זיי לוינט ניט זיך אפילו אויסהערען; און באַאומרוהיגען אייד פירשט צוליבע זיי איז ניט פאָסענר. זיי זיינען דאָס ניט ווערטה... — פאָולישטשעו'ס א זון! גאָט מיינער! האָט אויסגערופען דער פירשט אין גרויס איבעראַשונג — איך ווייס... אָבער איך... האָב איבערגעגעבען די דאָזיגע זאָך צו גאורילא ארדאליאנאָוויטש. אָט ערשט האָט מיר גאורילא ארדאליאנאָוויטש געזאָגט...

נור גאורילא ארדאליאנאָוויטש איז שוין ארויס פון צימער אויף דער טעראַסע; איהם האָט נאָכגעפאלגט פטיצין. אין דעם נעבער צימער, האָט זיך דעהערט א טומעל און די הויכע שטימע פון גענעראַל אייוואַלגין, וועלכער האָט ווי געוואַלט איבערשרייען עטליכע שטימען. קאָליא איז גלייך אוועקגעלאָפּען זעהען וואָס דאָס איז.

— דאָס איז זעהר אינטערעסאַנט! האָט באַמערקט אויפ'ן קול עוונגעני פאָולאָוויטש.

„הייסט עס אז ער ווייס פון דעם ענין.“ האָט א טראַכט געטאן דער פירשט.

דער פירשט האָט זיך צוגעהערט צו דעם וואָס ראדאָמסקי האָט גערעדט... איהם האָט זיך אויסגעדוכט, אז ער האַלט זיך זעהר פּיין, עניוּת'דיג, פרעהליך, און דעהויפט איז איהם געפעהלען געוואָרען, דאָס וואָס ער רעדט מיט אזא גלייכקייט מיט קאַליאָ'ן, וועלכער האָט איהם זאָטשעפּעט.

— וואָס איז דאָס? האָט זיך ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא גע- ווענדט צו וועראָ'ן, לעבעדעוואָס טאַכטער, וועלכע איז געשטאַנען פאַר איהר, מיט עטליכע ביכער אין די הענט, ביכער פון גרויסען פאַרמאַט, שעהן איינגעבונדענע און כמעט נייע.

— דאָס איז פּוּטקי, האָט געזאָגט וועראָ. — אונזער פּוּטקיין. דע פּאַפּאָ האָט עס מיר געהייסען אייד אונטערטראָגען. — וואָס מיינט עס? ווי איז דאָס מעגליך? האָט זיך פאַרוואונ- דערט ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא.

— ניט אלס מתנה! ניט אלס מתנה! אזא זאך וואָלט איד ניט געוואָגט! איז לעבעדעוואָס ארויסגעשפרונגען פון א הינטער דער טאַכ- טער'ס פלייצע. — איד גיב אייד אוועק אויף מיין פּרייז. דאָס איז אונזער פאַמיליען-פּוּטקיין, אנענקאָו'ס אויפלאַגע, וועלכע מען קען גאר איצט אין ערגעץ ניט קריגען. איד גיב איהם אוועק אויף קאַסט פּרייז. איד טראָג עס אייד אונטער מיט עהרפּורכטיגקייט, וועלענדיג פאַרקויפּען און מיט דעם צו שטילען דעם עהרווירדיגען אומגעדולד פון די עהרווירדיגסטע ליטעראַרישע געפיהלען פון אייער עקסעלענץ.

— אָ, דו פאַרקויפּסט. דאָס איז עפּעס אנדערש. א דאַנק. דינס וועסטו ניט דערלעגען, האָב קיין מורא ניט. אָבער ביטטע פאַטערל, קרים זיך נור ניט. איד האָב געהערט פון דיר. דו זאָגט מען, ביזט זעהר אַן אַנגעלעזענער. מיר וועלען זיך א מאָל דורכ- שמועסען; ווילסטו אפשר אליין דאָס ברענגען צו מיר?

— מיט עהרפּורכט און... אַכטונג! האָט זיך געקרימט דער אומ' געוועהנליך צופרידענער לעבעדעוואָס, ארויסכאַפּענדיג דעם בוך פון דער טאַכטער'ס הענט.

— דו צוטומעל מיך נור ניט, דו קענסט אריבערטראָגען אַזא אַכטונג אויך, נור מיט דעם אויסרייד, האָט זי צוגעגעבען, אויפּמערק- זאם איהם באַטראַכטענדיג. — איד וועל דיר צולאַזען בלויז ביז'ן

— הייסט עס, אז דער „ריטער דער אַרימער“ איז נאָך אלץ אויף דער סצענע? האָט עווגעני פאָולאָוויטש געפרעגט צוקומענדיג צו אַנלאַיען.

צו דעם פירשט'ס פאָרוואַנדערונג האָט איהם יענע אָננעקוקט פאָרוואַנדערט און פרעגענד, אזוי ווי זי וואָלט איהם געוואָלט לאַזען וויסען, אז עס קען צווישען זיי קיין געשפרעך וועגען „דעם ריטער דעם אַרימען“ בשום אופן ניט פאָרקומען, און אז זי פאָרשטעהט אפילו ניט די פראַגע.

— עס איז איצט שפעט, זעהר שפעט צו שיקען אין שטאָט נאָך פושקינען — האָט קאַליא גע'טענה'ט מיט ליזאוועטא פראַקאָפיעווא, ארויסשלאָגענדיג זיך פון די כחות. איד זאג איך שוין צום דרייטווענדסטגען מאל אז עס איז שפעט!

— ס'איז ריכטיג, אז שיקען איצט אין שטאָט איז שפעט, איז אונטערגעקומען עווגעני פאָולאָוויטש איבערלאָזענדיג אַנלאַי'ן. איד דענק, אז אויך די קראַמען זיינען שוין אין פעטערבורג צוגעשלאָסען, עס איז שוין נייען א זייגער, האָט ער באַשטעטיגט, ארויסנעהמענדיג דעם זייגער.

— מען האָט אזוי פיעל געוואַרט און זיך ניט געאיילט, וועט מען קענען צוואַרטען ביז מאַרגען, האָט אדעלאַידא אריינגעזאָגט.

— און ס'פאָסט ניט אויך, האָט צוגעגעבען קאַליא, אז גרויס וועלטיגע מענשען זאלען זיך אינטערעסירען מיט ליטעראַטור. פרעגט ביי עווגעני פאָולויטש. ס'איז א סך אַנשטענדיגער זיצען אין א געלען שאַראַבאן מיט רויטע רעדער.

— איהר רעדט שוין ווידער פון ביכער, קאַליא, האָט באַמערקט אדעלאַידא.

— ער רעדט דאָך ניט אנדערש ווי נור פון'ס ביכער, האָט אונז טערגעכאַפט עווגעני פאָולאָוויטש — מיט גאַנצע פראַזען פון קריטישע איבערבליקען שפרעכט ער זיך אויס. איד האָב שוין לאַנג די עהרע צי קענען די געשפרעכען פון ניקאָלאַי אַרדאַליאַנאָוויטש, אָבער היינט טינעם מאל רעדט ער גראד ניט פון ביכער. ניקאָלאַי אַרדאַליאַנאָוויטש גיט א קלאַהרע אַנצוהערעניש אויף מיין געלען שאַראַבאן מיט די רויטע רעדער, נור איד האָב איהם שוין פאַרקויפט, איהר האָט פאַרשעטיגט.

נאָנץ רהיג, געקוקט א וויילע אויף עווגעני פאָולאָזוויטש, ווי וועלענדיג בלויז פאָרגלייכען וואָס עס פאָסט איהם בעסער: מיליטערוישע קלייך דער אָדער ציווילע. נור אין א מינוט ארום האָט זי זיך אָפגעקעהרט און זי האָט שוין מעהר אויף איהם גיט געקוקט. ליזאוועטא פראָז קאָפיעוונא האָט אויך וועגען גאָרנישט גיט געוואָלט פּרעגען, האָטש זי האָט זיך אבישעל באַאמרוהיגט. דעם פירשט האָט זיך אויסגע- דוכט, אזוי ווי עווגעני פאָולאָזוויטש וואָלט ביי איהר גיט נושא חן געווען.

— ער האָט מיר פאָרוואַנדערט, ערשטוינט! האָט גע'חזרט איוואַן פּיאָדראָוויטש. אלס ענטפער אויף אלע פראַגען. — איך האָב גיט געוואָלט גלויבען, ווען איך האָב איהם נאָך אנומעלט אין פעטער- בורג באַגעגענט, אויף וואָס עפעס אזוי אונערוואַרטעט, אָט דאָס איז די רעמעניש? ער אליין שרייט אז דאָס הויפט זאך, איז גיט צו ברע- כען קיין שטוהלען.

פון דעם פאָרפיהרטען געשפרעך האָט זיך ארויסגעוויזען, אז עווגעני פאָולאָזוויטש האָט שוין גאָנץ לאַנג אלעמען אָנגעזאָגט אז ער קלייבט זיך ארויסגעהן פון דינסט; נור יעדען מאָל האָט ער גערעדט אזוי גיט ערנסט, אז מען האָט איהם גיט געקענט גלויבען, און ער האָט טאָקע סתם געהאַט א טבע צו רעדען וועגען די ערנסטסטע זאָכען אין א וויציגען טאָן, אזוי אז מען האָט זיך אין איהם גיט געקענט פאַנאַנג- דערקלייבען. דערהויפט ווען ער האָט נאָך אליין געוואָלט אז מען זיך פונאַנדערקלייבען.

— איך בין ארויס פון דינסט בלויז אויף א קורצער צייט, האָט געלאַכט ראַדאָמסקי.

— אָבער נויטיג איז דאָס גיט געווען, ווי ווייט איך, לכל הפחות, ווייס אייערע געשעפטען, האָט זיך נאָך אלץ געקאָכט דער גענעראַל. — און באַקוקען מיינע אימעניעס? דאָס האָט איהר דאָך מיר אליין געראַטען, און דערצו וויל איך אויך פאָהרען קיין אויסלאַנד.

איבעריגענס, האָט זיך דער געשפרעך באַלד געענדיגט. נור די זעלבע מאָדנעקייט און די זעלבע אומרוהיגקייט איז נאָך אלץ געווען. מען האָט נאָך אלץ געקענט פיהלען, אז דאָ האָט עפעס פאַסירט אונט געווענהליכעס.

שטעהסט? איצט געה! איר וועל נאָך מיט דיר אַ שמועס טאָן, מיר האָבען זיך שוין דאָ צו לאַנג פאַרזעסען.

דערווייל האָט זיך דער פירשט באַגריסט מיט'ן גענעראַל איוואַן פיאַדראַוויטש און דער גענעראַל האָט איהם פאַרגעשטעלט עווגעני פאַולאָוויטש ראַדאָמסקען.

— איר האָב איהם געכאַפט אויפ'ן וועג. ער איז ערשט אַרונטער פון צוג. ער האָט זיך דערוואוסט אז איר געה אהער, און אז אלע אנדערע זיינען דאָ...

— איר האָב זיך דערוואוסט אז איהר זייט דאָ. האָט איבערגע-
שלאָגען עווגעני פאַולאָוויטש — און שוין אזוי לאַנג וואָס איר האָב
אובאַנדיגט ביי זיך אָפגעמאַכט, ניט נור צו זוכען אייער באַקאַנט-
שאַפט, נור אויך אייער פריינדשאַפט. האָב איר דערפאַר ניט געוואַלט
פאַרלירען קיין צייט... איהר זייט ניט געזונד? איר האָב זיך אָט ערשט
נור דערוואוסט.

— איר בין פאַלקאָם געזונד, און מיר פּרעהט זייער זיך צו באַ-
קאנען מיט אייך. איר האָב א סך געהערט און אפילו א סך גערעדט
וועגען אייך מיט פירשט שטיש. האָט געענטפערט לעוו ניקאָלאַיעוויטש,
דערלאַנגענדיג די האַנט.

די געגענזייטיגע העפליכקייטען זיינען ארויסגעזאָגט געוואָרען.
ביידע האָבען איינער דעם צווייטען געדריקט די הענט, און שטאַרק
אריינגעקוקט איינער דעם צווייטען אין די אויגען. אין איין אויגענ-
בליק איז דער געשפרעד געוואָרען אן אלגעמיינער. דער פירשט האָט
באַמערקט (און ער האָט איצט באַמערקט אלץ אזוי שנעל און גיריג
און אפילו דאָס וואָס עס איז נאָך ניט געווען) אז די ציווילע קליידער
וואָס עווגעני פאַולאָוויטש האָט געטראָגען האָבען ארויסגערופען אן
אלגעמיינע און אונגעוועהנליכע שטאַרקע פאַרוואונדערונג, אויף אזוי
פיעל, אז אלע פרייהערדיגע איינדריקע זיינען פאַרגעסען געוואָרען אין
אפגעמעקט געוואָרען. מען האָט געקענט דענקען, אז אין דער ענדע-
רונג פון די קליידער איז געלעגען עפעס זעהר וויכטיגעס. אדעלאַיאַ
און אלעקסאַנדראַ האָבען מיט ערשטינונג פאַנאנדערגעפרעגט עווגעני
פאַולאָאייטש'ן. דער פירשט שטיש, זיינער א קרוב, האָט אפילו גע-
קוקט מיט א געוויסער אומרוהיגקייט; דער גענעראַל האָט גערעדט
כמעט מיט גערוועזיטעם. איין אגלאַיאַ האָט מיט נייגעריגקייט נור

געווען געדרוקט אין בוך. עפעס־וואָס שווערעס און אונגענעהמעס האָט דעם פירשט ווי פאָרוואַנדערט. געוועהנליך האָט ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא ניט פארשטאַנען און ניט באַמערקט ניט דאָס איבער־בייטונג פון די בוכשטאַבען און ניט די אַנדייטונג. דער גענעראַל איוואַן פּיאָדאַראַוויטש האָט בלויז פארשטאַנען אז מען דעקלאַמירט לידער, און די איבעריגע צוהערער האָבען זעהר פּיעלע פארשטאַנען און זיך געוואַנדערט אויך דער געוואַגטקייט פון דעם אויפטו און צוועק. נור זיי האָבען גאָר ניט געזאָגט און זיך געסטאַרעט ניט ארויסצוצייר־גען אז זיי פארשטעהן עפעס. נור עווגעני פאָולאָוויטש (דער פירשט האָט אפילו וועגען דעם געקענט וועטען) האָט ניט נור פארשטאַנען, נור ער האָט זיך אפילו געמיהט צו באַווייזן אז ער פארשטעהט. ער האָט זעהר שפּאַטיש א שמייכעל געטאָן.

— ער, וואָס פאר אז אַנטיק דאָס איז! האָט אויסגערופען די גענעראַלשע אין אמת'ער באַגייסטערונג, גלייך ווי עס האָט זיך גע־ענדיגט די פאַרלעזונג — וועמענ'ס ליד איז דאָס ?

— ס'איז פּושקין'ס, מאַמע, פארשעהמט אונז ניט! האָט אויס־געשריען אַדעלאַאידא.

— מיט אייך קען מען נאָר ווערען א גרעסערער נאַר! — האָט זיך אַנגערופען מיט ביטערקייט ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא. — ס'איז א שאַנדע! תיכף ווי מיר וועלען קומען, גיט מיר גלייך פּושקין'ס ליעדער!

— ביי אונז איז פּושקין דוכט זיך גאָר ניטאָ.

— שוין פון לאַנגע צייטען, האָט צוגעגעבען אַדעלאַאידא -- וואַלגערן זיך עפעס א פאָר צוריסענע בענד.

— זאָל מען גלייך אוועקשיקען פּיאָדאַר'ן אַדער אַלעקסעי'ז, מיט דער ערשטער צוג זיי קויפען — בעסער אַלעקסעי'ז. אַגלאַיאַ קום אהער! גיב מיר א קוש, דו האָסט גוט פאַרגעלעזען. נור -- אויב דו האָסט פאַרגעלעזען פון האַרצען, האָט זי צוגעגעבען כמעט מיט א שפּטשען — טאָ האָב איך מיט דיר מיטלייך; און אויב דו האָסט פאַרגעלעזען איהם אויף צו להכעיס, דאַן אַנערקען איך דאָס ניט. אזוי דאָס עס וואַלט פּיעל בעסער ווען דו לעזסט עס גאָר ניט. פאַר־

Lu men coeli, santa Rosa!
 פלעגט ער שרייען הויך און ווילד,
 און די מושולמענער האבען
 ווי א דונער איהם דערפיהלט.

שפעטער אין זיין טורעם האָט ער
 אויך געלעבט פאַרשמאַכטערהייט,
 אלץ אן אומעטיגער, שמילער
 און גענאַרטער ביז'ן טויט.

דערמאָהנענדיג זיך נאָכדעם אָן דער דאָזיגער מינוט, האָט דעם
 פירשט געפייניגט איינע פאַר איהם ניט געלייזטע פראגע: ווי קען
 מען פאַראייניגען אזא אמת'ן שעהנעם געפיהל מיט אזא אַפענעם
 בעזען שפּאַס? אז עס געווען אן אַפּשפּאַטונג, אין דערין האָט ער
 ניט געצווייפּעלט; ער האָט עס קלאָהר פאַרשטאַנען און האָט געהאַט
 אויף דעם אורזאַכען: אין דער צייט פון לעזען, האָט אַנגלאַיא זיך ער-
 לויבט איבערבייטען די בוכשטאַבען א. מ. ד. אויף די בוכשטאַבען
 נ. פ. ב. אז דאָס איז ניט געווען א טעות און קיין ניט דערהערונג
 פון זיין זייט, — אין דערין האָט ער ניט געקענט צווייפלען (צום לעצט
 איז דאָס אויך באַשטעטיגט געוואָרען). אלענפאַלס, איז אַנגלאַיא'ס
 אויפּטוה, — געוויס כאַטש זעהר א בעזער און לייכטזיניגער שפּאַס
 — געווען א פאַראויסגעצילטער וועגען „דעם ריטער דעם אָרי-
 מען“, האָט מען גערעדט (און געלאַכט) נאָך מיט א מאַנאַט צוריק.
 און דערביי, ווי דער פירשט האָט זיך ניט געמיהט צו דערמאָה-
 נען, איז אויסגעקומען, אז אַנגלאַיא האָט ארויסגערעדט די בוכשטאַבען,
 ניט נור אַהן קיין סמן פון שפּאַס, אָדער וועלכער ס'ניט איז אַבשפּאַ-
 טונג, אָדער כאַטש אן אַנדריקונג אויף די דאָזיגע בוכשטאַבען, כדי
 בולטער ארויסברענגען זייער באַהאַלטענעם מייז, נור אין געגענטהייל,
 זי האָט זיי אויסגערדיקט מיט אונפאַרבייטבאַרער ערנסטקייט, מיט
 אזא אומשולדיגער איינפאַכקייט, אז מען האָט געקענט דענקען, אז די
 זעלבע בוכשטאַבען זיינען געווען אין דער באַלאַדע, און אזוי איז

זי האָט געלעזען :

האַט געלעכט אן אר'מער ריטער*
שטיל און איינפאך אויף דער וועלט,
כלייך און חושך לויט'ן אויסזעהן,
לויט'ן גייסט א דרייסטער העלד.

האַט אַמאַל צו איהם א זעהונג,
זיך באַוווּזען אין דער נאַכט,
טיעף געוועזען איז דער איינדרוק
וואָס זי האָט אויף איהם געמאַכט.

און פון דאמאָלסט אָן ניט קוקען,
פלעגט ער קיינמאַל אויף א פרוי,
און זיין גאַנצען לעבען ריידען
ניט געוואַלט האָט ער מיט זיי.

הייליגע קאַרעלען זיינען
שטענדיג אויף זיין האַלז געווען,
קיינער דורך דעם אייזען-שלייער
האַט זיין פנים ניט געזעהן.

אויסגעקריצט מיט טרייער ליעבשאַפט
און מיט ריטערישער מוט
האַט ער א. מ. און ד.
אויפ'ן פאַנצער מיט זיין בלוט.

ווען די פאלאדינען פלעגען
אינ'ם הייליג לאַנד פאַרשמאַכט —
אויסרופענדיג הויך די דאַמען
האַסטיג לאַזען זיך אין שלאַכט.

(* אידיש פון נחום י.)

טער'ן שטוהל, וואו אַנשפאַרענדיג זיך מיט דער לינקער האנט אויפ'ן ווענטיל, האָט ער פאַרטגעזעצט צו הערען די באַלאַדע, שוין אזוי צו זאָגן, גען, אין אַ מעהר גינסטיגערער און ניט אין אזא „קאָמישער“ לאַגע, ווי זיצענדיג אין שטוהל.

ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא האָט מיט אַ באַפעהלענדען מאַך מיט'ן האַנט געלאָזט וויסען די אַריינקומענדע, אז ווי זאָלען זיך אַפּשטעלען. דער פירשט האָט צווישען אַנדערעם, זיך צופיל געאינטערעסירט מיט זיין נייעם גאַסט, וועלכער איז געקומען מיט דעם גענעראַל. ער האָט זיך קלאַהר אַנגעשטויסען אז דאָס איז עווגעני פּאַוולאָוויטש ראַדאָמד סקי, וועגען וועלכען ער האָט שוין פיעל געהערט און ניט איינמאָל גע-טראַכט. איהם האָט בלוז געשטערט די ציווילע קליידער זיינע, ער האָט געהערט אז עווגעני פּאַוולאָוויטש איז אַ מיליטערישער מאַן. אַ שפּאַטישער שמייכל האָט געבלאָנדזשעט אויף די ליפּען פון דעם נייעם גאַסט, אין דער גאַנצער צייט, וואָס מען האָט געלעזען די ליד, אזוי ווי אויך ער וואָלט שוין עפעס געהערט וועגען „דעם ריטער דעם אַרימען.“ „אַפּשער האָט ער עס אַליין אויסגעטראַכט.“ האָט אַ טראַכט געטאן פאַר זיך דער פירשט.

נור גאָר עפעס אַנדערש איז געווען מיט אַגלאַיאַן. איהר גאַנצע פריהערדיגע עפעקטנאַסט און אַנגעבלאָזענקייט, מיט וועלכע זי האָט אַנגעהויבען לייענען, האָט זי פאַרדעקט מיט אזא ערנסטקייט און מיט אזא דורכדרינגליכקייט, אין דעם גייסט און געדאַנק פון דעם פאַר-עטישען ווערק, זי האָט מיט אזא פאַרשטאַנד אַרויסגערעדט יעדען וואָרט פון דער ליד, מיט אזא העכסטע איינפאַכקייט עס אַרויסגע-זאָגט, אז ענדליך האָט זי ניט נור צוגעצויגען די אַלגעמיינע אויפּמערק-זאַמקייט, נור מיט דער איבערגעבונג דעם הויכען גייסט פון דער באַ-לאַדע, האָט זי ווי באַרעכטיגט יענע געמאַכטע עפעקטמעסיגקייט און אַנגעבלאָזענקייט, מיט וועלכער זי איז טריאומפירענד אַרויס אויף דעם מיטען פון דער טעראַסע. אין דער דאָזיגער אַנגעבלאָזענקייט האָט מען איצט געקאָנט זעהן, בלוז די גרענצלאָזע און אפילו אויך די נאַיווע אַכטונג איהרע צו דעם וואָס זי האָט אונטערגענומען איבער-געבען. איהרע אויגען האָבען געפינקעלט, און אַ לייכטער קוים באַ-מערקבאַרער ציטער פון בגאייסטערונג אין פרייד האָט אַ פּאָאָר מאָל דורכגעשוועבט איבער איהר שעהנעם געזיכט.

מיט א געוויסער פארוואנדערונג געקוקט אויף איהר, און כמעט אלע פירשט שמש, די שוועסטער, די מוטער, האבען מיט אן אונאנגענהמען געפיהל געקוקט אויף דער דאזיגער נייער שטיפעריי, וועלכע איז אלענ-פאלס, פארגאנגען אביסעל צו ווייט. נור עס איז געווען צו זעהן, אז אנגליא'ן איז טאקע נור געפעהלען געווארען דער דאזיגער עפעקט, מיט וועלכע זי האט אָנגעהויבען די צערעמאניע פון פאָרלייענען די ליד. ליזאוועטא פראקאפיעוונא האט זי שיעור גלייך ניט אוועק-געטריבען, נור פון דער זעלכער מינוט ווען אנגליא האט גענומען דעקלאמירען די באוואוסטע באלאדע, זיינען צוויי נייע געסט, הויך רעדענדיג, אריינגעקומען פון גאס אויף דער טעראסע. דאס זיינען גע-ווען איוואן פיגאראוויטש עפאנטשין און נאך איהם איינער א יונגער מאן. עס איז געוואָרען א קלייניקער טומעל.

זיבעטער קאפיטעל

דער יונגער מאן וועלכער האט באגלייט דעם גענעראל איז גע-ווען א מאן פון איגאָהר אכט און צוואנציג. א הויכער, א גלייך-נע-וויקסיגער, מיט א שעהנעם און קלוגען געזיכט, מיט א גלענצענדען פול מיט שאַרפזין און שפאָט בליק פון גרויסע, שוואַרצע אויגען. אנגליא האט זיך אפילו אויף איהם ניט ארומגעקוקט און האט פארט-געזעצט פאָרלעזען דאָס ליד. זי האט מיט עפעקט געהאלטען אין קור-קען בלויז נור אויף דעם פירשט און זיך ווענדענדיג בלויז צו איהם אליין נור. דעם פירשט איז געוואָרען קלאָהר, אז זי טוט דאָס אלעס מיט א באַזונדער אויסרעכענונג. אָבער די נייע געסט האָבען לכל הפחות פארבעסערט זיין אונאָגענהמע לאַגע. דערזעהנדיג זיי, האט ער זיך אויפגעהויבען, ליבליך א שאַקעל געטאָן פון ווייטען, מיט'ן קאָפּ, צו דעם גענעראל, געגעבען א צייכען, אז מען זאל ניט איבער-רייסען דאָס לעזען און אליין האט ער באַוויזען זיך אַפּקעהרען הינ-

אן אידעאל. אָבער אין דעם „ריטער דעם אַרימען“ איז דער דאָזיגער געפיהל דערגאַנגען ביז דער לעצטער שטופע, ביז אסקעטיזם; מען מוז מודה זיין, אז די פעהיגקייט פון האָבען אַזא נעפיהל באַטייט זעהר פיעל. און אזעלכע געפיהלען לאָזען איבער וועגען זיך א טיפען שטריך און פון איין זייט, זעהר א לויבענסווערטעהען. ניט רעדענדיג שוין וועגען „דאן קיכאַט.“ דער ריטער דער אַרימער“ איז דער זעלבער „דאן קיכאַט.“ אָבער אַן ערנסטער און ניט קיין קאָמישער. איד האָב פון אַנפאַנג ניט פאַרשטאַנען און האָב געלאַכט, און איצט ליב איד „דעם ריטער דעם אַרימען“ און די הויפט זאך, איד אַכטע זיינע העלדישקייטען.

אזוי האָט געענדיגט אַנלאַיא, און קוקענדיג אויף איהר, איז אפילו שווער געווען פאַרשטעהן, צו רעדט זי עס ערנסט אָדער זי לאַכט.

— נו, א נאָר איז ער, מיט זיינע העלדישקייטען צוזאַמען! האָט באַשלאָסען די גענעראַלשע. — און אויך דו מאַמעלע, האָסט זיך פאַר ליגערט, א גאַנצע לעקציע; לויט מיין שכל, טויג זי ניט אפילו פון דיין זייט. אַלענפאַלס ניט ערלויבט. וואָס איז דאָס פאַר אַ ליד? לעז איבער, דו ווייסט זי דאָך געוויס! איד וויל אומבאַדינגט קענען די ליד. מיין גאַנצען לעבען האָב איד ניט געקאַנט ליידען קיין לידער, אזוי ווי איד וואָלט פאַראויסגעפיהלט. ביי גאָט, פירשט, האָט געדולד, אונז ביידען הפנים איז באַשערט צו ליידען צוזאַמען, האָט זי זיך געווענדט צו פירשט לעוו ניקאַלאַיעוויטש. זי איז געווען זעהר געערגערט.

פירשט לעוו ניקאַלאַיעוויטש האָט עפעס געוואַלט זאָגען, אָבער ער האָט גאָר ניט געקאַנט ארויסרעדען, ווייל ער איז נאָך אַליץ געווען א פאַרשעהמטער. ינור איין אַנלאַיא, וועלכע האָט זיך אזוי פיעל ער ליובט אין איהר „לעקציע“, האָט זיך גאָר ניט פאַרשעהמט, זי איז אפילו ווי צופרידען געווען. זי האָט זיך תיכף אויפגעשטעלט, נאָך אַליץ ווי פריהער ערנסט און ווירדיג. מיט אזא אויסזעהן, ווי זי וואָלט זיך דערצו געגרייט פון פריהער, און זי האָט נור געוואַרט אויף דער איינז לאַדונג ארויסצוגעהן אויף דער טעראסע און זיך געשטעלט אַנטקעגען דעם פירשט, וועלכער איז געבליבען זיצען אין שטוהל. אַלע האָבען

— אָט לאַכט מען ווי טייוואַליס, און דאָ פּלוצלינג נאָדיר גאָר א טיעפע אַכטונג! מיטגעיס! ווי קומט דאָ אַהער אַכטונג? זאָג גלייך, מאַר וואָס האָט זיך ביי דיר, פּלוצלינג, מיר ניט דיר ניט, באַוווּזען א טיעפע אַכטונג אזא ?

— דערפאַר האָט זיך באַוווּזען א טיעפע אַכטונג, האָט אַנלאַיא פאַרטגעזעצט אזוי ווי פּריהער ערנסט און עהרווירדיג, אלס ענטפּער אויך דער מאַמעס כּמיעט בעזער פּראַגע — ווייל אין דער דאָזיגער ליד איז אָפּען אויסגעמאָהלט געוואָרען א מענטש, וועלכער איז פּעהיג צו האַבען אן אידעאַל, און צווייטענס, איינמאָל אוועקשטעלענדיג פאַר זיך דעם אידעאַל, אויך גלויבען אין איהם, און קריגענדיג אין איהם גלויב בען, בלינד, אָפּגעבען איהם דאָס גאַנצע לעבען. דאָס טרעפט אין אונזער דור ניט שטענדיג. דאָרטען אין יענעם ליעד, איז ניט געז זאָגט געוואָרען, אין וואָס אייגענטליך ס'איז באַשטאַנען דער אידעאַל פון „דעם ריטער דעם אַרימען“, נור מען זעהט, אז דאָס איז געווען עפעס א ליכטיגע געשטאַלט, „א געשטאַלט פון ריינער שעהנ־קייט“, און דער פאַרליכטער ריטער, האָט אנשטאַט א שאַל זיך אפילו אַנגעבונדען בלומענקראַנצען אויפ'ן האַלז. אמת, עס איז נאָך דאָר טען דאָ אזא טונקעלער ניט דעררעדטער דעוווּז פון די בוכשטאַבען א. נ. ב., וועלכע ער האָט אַנגעצייכענט אויף זיין פּאַנצער...

— א. נ. ד. האָט קאַליא פאַרריכט.

— און איד זאָג א נ. ב., און אזוי ווייל איד זאָגען, האָט מיט ערגערניש איבערגעשלאָגען אַנלאַיא. — ווי עס זאל ניט זיין, אָבער עס איז א קלאַרער זאָר, אז דעם דאָזיגען „אַרימען ריטער“ איז שוין אַלץ איינס געווען: ווער ס'איז ניט געוועזען, און וואָס עס זאל ניט טאָן זיין דאַמע, ס'איז גענוג וואָס ער האָט זי אויסערוועהלט און געגלויבט איהר „ריינער שעהנקייט“, און דערנאָך איז ער שוין געווען איהר אונטערטהעניגער קנעכט אויף אייביג; און אין דעם ליגט זיין פאַרדינסט, אז ווען זי זאָל נאָכדעם אפילו זיין א גנב'טע, מוז ער פונדעסטוועגען גלויבען און פאַר איהר שעהנקייט שווערדען ברעכען. דעם פּאַעט האָט זיך, רוכט אויס, געוואַלט צוזאַמענבריינגען אין א גרויסער געשטאַלט דעם גאַנצען גרויסען געדאַנק פון די מיטעלאַל־טערליכער ריטערישער פּלאַטאַנישער ליבע פון אוועלכען ס'ניט איז ריינעם און הויכען ריטער; עס פאַרשטעהט זיך אז דאָס אלעס איז

גיכער צערייבען און ענדערן די טהעמא — וועגען „דעם ריטער דעם ארימער“, אז אויסצוג אָהן אָנפאַנג און אָהן אַז ענדע. מיט א מאַנאַט צוריק האָט מען איינמאַל אלע ביים מיטאַג-עסען געלאַכט אין געזוכט ווי געוועהנליך, א סוזשעט פאר דעם צוקונפטיגען בילד פון אדעלאַאידא איוואנאָווא. איהר ווייסט דאָך אז דאָס איז אַן אלגע- מינע פאַמיליען אויפגאַבע צו זוכען א סוזשעט פאר אדעלאַאידא איוואנאָווא. דאָ איז מען איינגעפאלען אויף „דעם ריטער דעם אַרי- מען“, ווער ס'איז געווען דער ערשטער, געדענק איך ניט...

— אַגלאַיא איוואנאָווא! האָט אויסגערופען קאָליא.

— מעגליך, איך שטים איין, נור איך געדענק ניט, האָט פאַרט- געזעצט פירשט שטש. — אייניגע האָבען פון דעם סוזשעט געלאַכט, אייניגע האָבען אויסגערופען, אז עס קען ניט זיין קיין העכערער, אָבער אום אויסצומאַהלען „דעם ריטער דעם אַרימען“ האָט מען דאָך אלענפאלס געדאַרפט האָבען א געזיכט. הט מען גענומען איבערקליי- בען די געזיכטער פון אלע באַקאַנטע. קיין איינער האָט ניט געטויגט. ביי דעם איז דאָס געבליבען; אַט דאָס איז אלץ; איך פאַרשטעה ניט פאר וואָס ניקאָלאי ארדאלאַנאָוויטש'ן איז איינגעפאלען צו דערמאָה- נען זיך און רעדען וועגען דעם? וואָס ס'איז געווען קאַמיש פריהער און ביים ענין, איז גאָר ניט איטערעסאַנט איצט.

— ווייל דאָ שטעקט א נייע דומהייט, א גיפטיגע און א באַלע- דיגענדע, האָט אָפגעשניטען ליזאוועטא פראַקאָפיעווא.

— דאָ איז גאָר ניטאָ קיין דומהייט, אויסער טיעפער אַכטונג, האָט פּלוצלינג גאַנץ אונערווארטעט, מיט א וואַשינער און ערנסטער שטימע, ארויסגעזאָגט אַגלאַיא, וועלכע האָט באוויזען אין גאַנצען צו קור- מען צו זיך, און באַזיגען איהר פריהערדיגע צומישקייט. וס'איז נאָך וועניג, האָט מען קוקענדיג אויף איהר, לויט געוויסע סמנים געקענט דענקען, אז זי אליין איז איצט צופרידען, וואָס דער שפאַס געהט אלץ ווייטער און ווייטער. און די דאָזיגע איבערקעהרעניש איז אין איהר פאַרגעקומען באַשטימט אין יענעם אויגענבליק, ווען ס'איז זעהר אָפען קענטיג געוואָרען די אליין שטייגענדע צומישקייט פון פירשט און וועלכע האָט דערגרייכט איהר גרעסטע הויכקייט.

אלע ערקלעהרט, אז זיי שטעהען פאר דעם „ריטער דעם אַרימען“ באווייזט עס דאָך אז דער „אַרימער ריטער“ עקזיסטירט, און איז אומד באַדינגט דאָ. און ווי איד דענק, איז ווען ניט אדעלאַאידא איוואנאָוו-נא וואָלטען מיר שוין אלע לאנג געוואוסט ווער דער „ריטער דער אַרימער“ איז.

— און מיט וואָס בין איד שולדיג? האָט אדעלאַאידא געלאַכט.
— איהר האָט ניט געוואָלט דאָס בילד אויסמאַהלען, אָט אין וואָס איהר זייט שולדיג! אַגלאַיא איוואנאָווא האָט איד דאָן געבע-טען אויסמאַהלען דעם „ריטער דעם אַרימען“, און האָט אפילו אי-בערגעגעבען דעם גאַנצען סוזשעט פון דעם בילד, וועלכען זי האָט אליין פאַרפאַסט. געדענקט איהר דעם סוזשעט? איהר האָט ניט גע-וואָלט...

— אבער ווי אזוי וואָלט איד געקענט אויסמאַהלען! וועמען?
לויט'ן סוזשעט קומט אויס אז דער דאָזיגער, דער ריטער דער אַרימער.

קיינער דורך דעם אייזען-שלייער
האָט זיין פנים ניט געזעהן.

וואָס-זשע פאר א געזיכט האָט דאָ געקאָנט ארויסקומען? וואָס מאַה-לען; דעם אייזען-שלייער? דאָס אונגעזעהענע?

— איד הויב ניט אָן צו פאַרשטעהן, וואָס איז דאַרטען פאר א שלייער, האָט זיך גע'כעס'ט די גענעראַלשע, וועלכע האָט שוין אָנגע-הויבען צו פאַרשטעהן, וועמען מען מיינט דאָ אונטער דעם צונעמע-ניש, פון „דעם ריטער דעם אַרימען.“ נור דערהויפּט האָט איהר אויפגעבראַכט, וואָס אויך דער פירשט לעוו ניקאָלאַיעוויטש האָט זיך פאַרלאָרען, דערנאָך אין גאַנצען זיך פאַרשעהמט ווי א צעהן-יאָהריגער אינגעל, — נו, וועט זיך שוין אמאָל ענדיגען די דאָזיגע דומהייט, אדער ניט? וועט איהר מיר געבען צו פאַרשטעהן וואָס דאָס מיינט „דער ריטער דער אַרימער“, אדער ניט? איז דען דאָס אַזא שרעקליכער סוד וואָס מען קען דערצו אפילו ניט צוטערעמען?

נור אלע האָבען אלץ נאָך פאַרטגעזעצט צו לאַכען.

— ס'איז גאַנץ איינפאַד, ס'איז א טשיקאָווע רוסישע לייער, האָט זיך ענדליך אריינגעמישט דער פירשט שטש, וועלענדיג וואָס

— איז דען דאָס ערשטע מאל, אייז דער דאָזיגער איינעל, אייער ליבלינג ררעהט איבער פרעמדע ווערטער? האָט מיט שטאַלצען צאָר רען געענטפערט אַנגלאַיא.

איז אַנגלאַיא'ס יעדען אויסברוד פון כעס (זי פלעגט ווערען אין כעס גאַנץ אַפט), האָט כמעט יעדען מאל ניט קוקענדיג אויף דעם וואָס עס האָט אויסגעזעהן זעהר ערנסט און שטרענג, דאָך ארויסגעקוקט אזוי פיעל נאָך קינדישעס, אומגעדולדיג־שוהליגעס, און שלעכט באַהאַלטענעס, פון וואָס מען האָט אַפט קוקענדיג אויף איהר געמוזט צעלאַכען זיך. איבעריגענס, צו דער גרויסער ערגערניש פון אַנגלאַיא'ן, וועלכע האָט ניט פאַרשטאַנען, פון וואָס לאַכט מען דאָ. „און ווי קע־נען זיי, און ווי וואָגען זיי דאָס צו לאַכען.“ אויך איצט האָבען זיך צעלאַכט די שוועסטער, דער פירשט שטש. און אפילו פירשט לעוו ניקאַליעוויטש האָט א שמייכל געטאָן, דערביי עפעס רויט ווערענדיג. קאַליא האָט געכאַכאַטשעט און געטראַומפירט. אַנגלאַיא איז אין כעס געוואָרען ניט אויף א געלעכטער און איז דאַפּעלט שעהנער געוואָרען. איהר האָט זעהר געפאַסט די פאַרלאָרענקייט און דערצו די ערגערניש פאַר דער פאַרלאָרענקייט.

— וועניג ווערטער אייערע האָט ער דען איבערגעררעהט, — האָט זי צוגעגעבען.

— איך בוי מיינע ווערטער טאַקע אויף אייער אייגענעם אויס־געשריי — האָט אויסגערופען קאַליא — מיט א מאַנאַט צוריק האָט איהר איבערגעקוקט, דאָן קיכאַט“ און דערביי אויסגעשריען די דאָזיגע ווערטער, אז עס איז ניטאָ קיין בעסערס ווי „דער ריטער דער אַרימער.“ איד ווייס ניט וועגען וועמען האָט איהר עס דאָן גע־זאָגט: צו וועגען „דאָן קיכאַט“ צו וועגען עווגעני פּאַוּליטש, אָדער וועגען נאָך א פּערזאָן, נור דאָס איז זיכער, אז איהר האָט וועגען עמי־צען גערעדט און דער געשפּרעך איז געווען א לאַנגער...

— מיין טהייערער, דו ערלויבסט זיך שוין אביסעלע צופיעל מיט דינע איינפּעלע, האָט איהם מיט ערגערניש אָפּגעשטעלט ליזאוועטאַ פּראַקאַפּיעוונאַ.

— בין איד דען איינער? האָט קאַליא ניט געוואָלט נאַכגעבען. — אלע האָבען דאָן גערעדט, און אויך איצט רעדט מען נאָך: אָט האָבען איצט דער פירשט שטש. און אדעלאַאידאַ אוואַנאַוונאַ אין

עפאנטשיז'ס, האָט ער זיך געהאַלטען באַשיידען, מיט ווירדע, און האָט זיך גאָר ניט פאַרלאָרען פון ליזאוועטא פראָקאָפּיעוונא'ס שטרענגע בליקען, מיט וועלכע זי האָט איהם צוויי מאל באַטראַכט פון קאָפּ ביז די פיס. די וואָס האָבען איהם געקענט פון פריהער, האָבען באַמט געקענט דענקען, אז ער האָט זיך שטאַרק געענדערט. דאָס איז זעהר געפעהלען געוואָרען אַגלאַיען.

— דוכט זיך, אז גאָורילא אַרדאַליאַנאָוויטש איז דאָס אַרויסגע-
גאַנגען? האָט זי אונערוואַרטעט געפרעגט, ווי זי האָט אָפּט ליב גע-
האַט צו טאָן, הויך, שאַרף, איבעררייסענדיג מיט איהר פראַגע דעם
געשפּרעך פון אַנדערע און ניט ווענדענדיג זיך צו קיינעם.

— ער, האָט געענטפערט דער פירשט.

— איך האָב איהם קוים דערקאַנט, ער האָט זיך זעהר געענדערט.

און... א היבש ביסעל צום בעסטען.

— מיך פרעהט זעהר פאַר איהם, האָט געזאָגט דער פירשט.

— ער איז געווען זעהר קראַנק, האָט וואַריא צוגעגעבען מיט

צופרידענער מיטפילונג.

— מיט וואָס האָט ער עס זיך געענדערט צום בעסערן? האָט

צאַרענדיג און כמעט מיט שרעק געפרעגט ליזאוועטא פראָקאָפּיעוונא

— פון וואַנען האָסטו עס גענומען? ניטאָ קיין בעסערס, וואָס אַן ערד

ווייזט זיך דיר אַלס בעסער?

— בעסער, ווי דער „ריטער דער אַרימער“ קען ניט זיין!

האַט פּלוצלינג אויסגערופען קאַליאַ, וועלכער איז די גאַנצע צייט גע-

שטאַנען אַרום ליזאוועטא פראָקאָפּיעוונא'ס שטוהל.

— דאָס זעלבע דענק איך אויך, האָט געזאָגט דער פירשט טיש.

און זיך צעלאַכט.

— איך בין אויך מיט דער זעלבער מיינונג, האָט פייערליך אויב-

גערופען אַדעלאַאידאַ.

— וואָס פאַן אַן „אַרימער ריטער?“ האָט געפרעגט די גענע-

ראַלשע מיט פאַרוואַנדערונג און ערגערניש, באַטראַכטענדיג אַלע

נעסט, נור דערזעהענדיג אַן אַגלאַיאַ איז רויט געוואָרען, האָט זי מיט

האַרץ צוגעגעבען: עפעס אַ נאַרישקייט אַזא! וואָס איז דאָס פאַר אַן

אַרימער ריטער אַזא?

ציג מאַל מעהר זינדיגער פאר דיר; נו, און איצט געה געזונד, געה, דו האַסט דאָ גאר ניט וואָס צו טאָן... האָט זי זיך מיט אַמאָל דער-שראַקען אז ער זאָל זיך ניט אומקעהרען.

— איהר וואָלט געדארפט דערווייל איהם ניט נאַכלויפּען, האָט דער פירשט אָפּגעשטעלט קאַליאָו, וועלכער האָט זיך געלאָזט לויפּען נאַכ'ן פּאַטער — ווייל אין א מינוט ארום וועט ער אלעמען דערעסען און אלץ וועט איבערגעפיהרט ווערען.

— דאָס איז אמת. טיטעפּע איהם ניט; אין א האַלבע שטינדע ארום געה. האָט באַשטימט ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא.

— אָט וואָס עס הייסט, כאַטש איינמאָל אין לעבען צו זאָגען אז אמת. עס האָט געווירקט ביז טרערען! — האָט לעבעדעוו גע-קראַגען מוטה צו אריינזאָגען.

— נו, אויב דו טאַטעלע ביזט, ווייזט אויס, פון די פיינע מענ-שען, אויב ס'איז אמת וואָס איך האָב געהערט, האָט איהם ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא גלייך אָפּגעשלאָגען די פלינגלען.

די געמיינשאַפּטליכע לאַגע פון אלע געסט, וואָס האָבען זיך צו-נויפּגעקליבען ביים פירשט, האָט זיך ביסלעכווייז באַשטימט. דער פירשט איז זעלבסטפּאַרשטענדליך, געווען בכח אָפּזושטעצען און ער האָט אָפּגעשעצט דעם גאַנצען ווערט פון דער גענעראַלישע, און די טעכטערס מיטפיהלען מיט איהם. און ער האָט געוויס, זיי אויפ-ריכטיג געלאָזט וויסען, אז אויך ער, האָט נאָך היינט, אידער זיי האָ-בען איהם נאָך באַזוכט, געווען באַשלאָסען אומבאָדינגט צו באַזוכען זיי, ניט אַכטענדיג אויף זיין קראַנקהייט און אויף דער שפּעטערדיגער שעה. ליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונא, וואַרפענדיג א בליק אויף זיינע געסט, האָט געענטפּערט, אז דאָס קען מען אויך היינט ערפילען. פּטיצין, א מענש א העפליכער און זעהר א פארטרעגליכער, איז זעהר שנעל אויפגעשטאַנען און איז ארויס צו לעבעדעוו אין פלינגלען, האָ-בענדיג גרויס חשק אהין אויך אוועקצופיהרען לעבעדעוו'ן אליין. יענער האָט צוגעזאָגט באַלד קומען. אין דער זעלבער צייט, האָט זיך וואַריא צושמועסט מיט די מיידלאך און איז געבליבען. זי און האַניא זיינען געווען זעהר צופרידען מיט דעם גענעראַל'ס אוועקגעהן. האַניא אליין האָט אויך באַלד נאָכגעפּאַלגט פּטיציןען. אין די עטליכע מין-נוט וואָס ער איז געווען אויף דער טעראַסע, פאר די אויגען פון די

אויפגעלויכטען, און ער האָט זיך דערמאָהנט אָן אלעס דעם ביז דער לעצטער איינצעלהייט, ווי עס דערמאָהנט זיך אָפט אויף די עלטערע יאהרען עטוואָס פון דער ווייטער פאָרגאָנעהייט. ס'איז שווער איר בערצוגעבען, וואָס האָט אין דער עראינערונג מעהר געקענט ווירקען אויפ'ן אומגליקליכען און לויט זיין שטייגער, אביסעל באַטרונקענעם גענעראַל — נור ער איז פלוצלינג געוואָרען שטאַרק געריהרט.

— איר געדענק, אלץ געדענק איר! האָט ער אויסגעשריען — איר בין דאָן געווען א שטאַבס־קאָפיטאַן, איהר אזא ברעקעלע, א שעהניקע, נינא אלעקסאַנדראָוונאַ... האַניאַ... איר בין געווען אויפ־גענומען... איוואו פיאָדאָראָוויטש...

— און קוק צו וואָס דו ביזט איצט דערגאַנגען! האָט אונטער־געכאַפט די גענעראַלשע — הייסט עס, אז פונדעסטוועגען האָסטו נאָך ניט פאָר'שכורט די אַנשטענדיגע געפיהלען דיינע, גוען עס האָט אויף דיר געקאַנט אזוי ווירקען! און דאָס ווייב האָסטו פאַרפייניגט. איידער צו אַכטונג געבען אויף די קינדער, ביזטו נאָך געזעסען אין דער חובות־אַפּטהיילונג. געה ארויס, טאַטעלע, פון דאַנען, געה ערגעץ אריין, שמעל זיך הינטער'ן טהיר, אין א ווינקעל און וויין זיך אויס, דערמאָהן זיך אַז דיין פריהערדיגער אומשולד. אפשר וועט נאָט פאַר־ציען. געה, געה זשע שוין, איר זאָג דאָס דיר ערנסט. ס'איז ניטאָ קיין בעסערע זאָך פאַר פאַרבעסערען זיך, ווי דערמאָהנען זיך דאָס פאַרגאַנגענע און מיט חרטה.

נור ווידערהאַלען וועגען דעם, אז מען זאָגט עס ערנסט, האָט מען ניט געדאַרפט. דער גענעראַל ווי אלע מענשען וואָס שיכור'ן שמענ־דיג איז געווען זעהר פיהלענר, און ווי אלע צופיל אַרונטערגעפאַלענע, שיכור'ע מענשען, האָט ער ניט לייכט געקענט אריבערטראָגען אז עראינערונג פון דער גליקליכער פאַרגאַנעהייט. ער האָט זיך אויפ־געשטעלט און אונטערטהעניג זיך געלאָזט צום טהיר, אזוי דאָס ליזא־וועטא פראַקאַפיעוונאַ האָט גלייך אויף איהם רחמנות געקראָגען.

— אַרדאַליאַן אלעקסאַנדראָוויטש, טאַטעלע! האָט זי איהם נאָכ־געשריען — שמעל זיך אָפּ אויף א וויילע; מיר זיינען אלע זינדיגע מענשען; ווען דו וועסט פיהלען אז דער געוויסען פלאַנט דיר שוין וועניגער, דאָן קום צו מיר, מיר וועלען זיך זעצען, און א פלוידער טאָן וועגען דער פאַרגאַנעהייט. ס'איז מעגליך, אז איר בין נאָך פופֿ-

— עס פרעהט מיר זעהר. איד בין באקאנט מיט ווארוואַרא ארדאליאנאָווא, און נינא אלעקסאנדראָווא, האָט ארויסגעמורמעלט אַנאַליאַ, איינהאַלטענדיג זיך מיט אלע קרעפטען אום ניט צולאַכען זיך.

ליזאוועטאַ פראַקאָפּיעווא האָט זיך אָנגעצונדען. עפעס וואָס האָט זיך שוין לאַנג אָנגעזאַמעלט, אין איהר האַרצען האָט געפאַדערט אַן אויסנאַנג. זי האָט ניט געקענט אָנקוקען דעם גענעראַל אייוואָלגין, מיט וועלכען זי אַמאָל איז געווען באַקאַנט אָבער שוין זעהר לאַנג. — דו זאָגסט ליגען טאַטעלע, ווי דיין שטייגער איז, דו האָסט זי קיינמאָל אויף די הענט ניט געטראָגען, האָט זי איהם אָפּגעשניטען אין גרויס צאַרן.

— איהר האָט פאַרנעסען, מאמע. ביי גאָט, ער האָט געטראָגען, אין טווער, האָט פּלוצלינג באַשטעטיגט אַנאַליאַ — מיר האָבען דאָן געוואוינט אין טווער. איד בין דאָן אַלט געווען א יאָהר זעקס, איד געדענק. ער האָט מיר געמאַכט א פּייל און א ביקסעל, און אויס-געלערנט שיסען. געדענקט איהר, ווי מיר האָבען מיט אייד א טויב גע'הר'עט?

— און מיר האָט איהר דאָן געבראַכט א קריגס-היטעל פון קאָר-דאָן און א הילצערנעם שווערד. איד געדענק אויך! האָט אויסגעריר פּען אדעלאַאידאַ.

— און איד געדענק עס אויך, האָט באַשטעטיגט אלעקסאנדרא — איהר האָט זיך דאָן פאַר א פאַרוואונדערטע טויב צוקריגט און מען האָט אייד אין די ווינקלען צושטעלט. אדעלאַאידאַ איז טאַקע אזוי געשטאַנען אין דער קריגס-היטעל און שווערד.

דער גענעראַל, וועלכער האָט ערקלעהרט אַגלאַין אז ער האָט איהר אויף די הענט געטראָגען, האָט עס געזאָגט אזוי זיך, כדי אָנ-צופאַנגען אַ געשפרעד. און איינציג דערפאַר ווייל ער האָט כמעט אזוי שמענדיג אָנגעהויבען אַ געשפרעד מיט אלע יונגע מענשען, ווען ער האָט געפונען פאַר נויטיג זיך מיט זיי צו באַקאַנען. נור דאָס מאָל, האָט זיך ווי אויף צו להכעים געטראָפּען, אז ער האָט געזאָגט דעם אמת. און ווי אויף צו להכעים האָט ער דעם אמת אליין פאַר-געסען. אזוי דאָס ווען אַגלאַיא האָט פּלוצלינג איצט באַשטעטיגט, אז זי האָט מיט איהם געשאַסען אַ טויב, האָט זיין זכרון מיט אַמאָל

קימפעט, אזוי האָט נאָט געוואָלט... יא... זי איז אויפ'ן פּלאַץ פון דער
מוטער, כאַטש זי איז ניט מעהר ווי א שוועסטער, ניט מעהר ווי א
שוועסטער... ניט מעהר, ניט מעהר...

— און דו, פאַטער'ל, ביסט ניט מעהר ווי א נאָר, ענטשולדיג
מיר, נו, גענוג, דו פאַרשטעהסט דאָר אַליין, דענק איד, — האָט ליזאַ
וועטא פּראָקאָפּיעוונאַ פּלוצלונג אָפּגעשניטען אין גרויס צאָרן.

— ס'איז א וואהרער אמת! — האָט זיך עהרווירדיג און טיף
14 נויג נעטאָן לעבעדעוון.

— הערט מיר אויס, הערר לעבעדעוון, איז דאָס אמת וואָס מען
זאָגט וועגען אייד, אז איהר פאַרטייטשט דעם עוואַנגעליום? — האָט
געפרעגט אַגלאַיא.

— דער וואהרער אמת... דער פּופּצעהנטער יאָהר.

— איד האָב וועגען אייד געהערט. וועגען אייד האָט מען, דוכט
זיך, אין די צייטונגען געשריבען?

— ניין, דאָס איז וועגען אן אנדער פאַרטייטשער, וועגען אן אנ-
דערען, און יענער איז שוין געשטאַרבען און איד בין נאָך איהם גע-
בליבען, — האָט אויסער זיך פאַר פרייד ארויסגעזאָגט לעבעדעוון.

— טוט א געפּעליגקייט, פאַרטייטשט מיר די טעג, אלס א שכן.
איד פאַרשטעה גאָר ניט אין עוואַנגעליום.

— איד מוז אייד מאַכען אויפּמערקזאַם, אַגלאַיאַ איוואַנאָוונאַ, אז
דאָס אלץ איז פון זיין זייט בלויז איין שאַרלאַטאַנסטווא, גלויבט מיר,
— האָט האַסטיג אריינגעזאָגט גענעראַל איוואַלגין, וועלכער איז גע-
זעסען פונקט ווי אויף נאָרלען און גע'חלש'ט ווי ס'ניט איז אָנצור-
הויבען א געשפרעד; ער האָט זיך געזעצט ארום אַגלאַיאַ איוואַנאָוונאַ,
— געוויס, א דאָטשע האָט זיך איהרע רעכטע, — האָט ער פאַרטגע-
זעצט — אי איהרע פאַרגעניגענס, און די אויפּכאַהמע פון אזא אומ-
געוועהנליכען אינטריגאַנט, אום צו פאַרטייטשען עוואַנגעליום, איז דאָ
אזא אונטערנעהמונג ווי אן אנדערע, און אפילו אן אונטערנעהמונג
אן אויסגעצייכענטע. נאָר איד... איהר קוקט, דוכט זיך, אויף מיר
פאַרוואַנדערט? גענעראַל איוואַלגין, האָב איד די עהרע זיך פאַרצור-
שטעלען. איד האָב אייד אויף די הענט געטראָגען, אַגלאַיאַ איוואַ-
נאָוונאַ.

— נאָך ניט פארהייראט, — האָט א שמייכלע געטאָן דער פירשט אויף דער נאַאיוויטעט פון דעם דערלאנגטען שטאָד.

— ניטאָ וואָס צו שמייכלען; דאָס טרעפט. איד רעד וועגען דער דאטשע: פארוואס ביזטו ניט פארפאָהרען צו אונז? ביי אונז שטעהט א גאנצער פליגעל לעדיג, איבעריגענס, ווי דו ווילסט. דאָס דינגסטו ביי איהם? ביי דעם? — האָט זי צוגעגעבען ניט הויך, א שאַקעל טוענדיג מיט'ן קאפּ אויף לעבעדעוו'ן — וואָס דרעהט ער זיך אלץ? אין דער מינוט איז פון צימער ארויס אויפ'ן טערראסע ווערא, ווי איהר שטייגער, מיט'ן קינד אויף די הענט. לעבעדעוו, וועלכער האָט זיך געדרעהט ארום די שטוהלען און וועלכער האָט ווירקליך ניט גע- וואוסט וואו אהינצוטון זיך, אָבער וועלכער האָט שרעקליך ניט גע- וואַלט אוועקגעהן, האָט זיך פלוצלונג א וואָרף געטאָן אויף ווערא'ן. האָט אויף איהר זיך צעשאַקעלט מיט די הענט, אוועקטרייבענדיג זי פון טערראסע, און זיך פארגעסענדיג, אפילו א טופע געטאָן מיט די פיס.

— ער איז א משוגע'נער? — האָט פלוצלונג צוגעגעבען די גע- נעראלשע.

— ניין, ער...

— אפשר שיכור? — האָסט גאָר ניט ניט קיין שעהנע קאָמ- פאניע, — האָט זי אָפגעשניטען, אריינכאפּענדיג אין איהר בליק אויך דעם בליק פון די איבעריגע געסט, און איבעריגענס, וואָס פאר א ליבע מיידעל! ווער איז זי?

— דאָס איז ווערא לוקיאנאָווא, א טאָכטער פון דעם דאָזיגען לע- בעדעוו.

— א! ... זעהר א ליבעליכע, איד וויל זיך מיט איהר באקענען. אָבער לעבעדעוו, וועלכער האָט דערהערט די לויבגעזאָנגען פון לוי- זאוועטא פראָקאפּיעוונא, האָט שוין אליין געשלעפט די טאָכטער, כדי זי פאַרצושטעלען.

— יתומים! יתומים! — איז ער צוגאנגען פון ווייכקייט — און דאָס קינד האָדעוועט זיך אויף איהרע הענט — א יתומה, א שוועסטער איהרע, מיין טאָכטער לויבאָוו און געבוירען איז זי געוואָרען אין דער געזעצליכסטער הייראט, פון דער ערשט פאַרשטאַרבענער יעלענא, דאָס ווייב מייןס, וועלכע איז געשטאַרבען מיט זעקס וואַכען צוריק, אין

זעצענדיג זיך אויפ'ן שטוהל וועלכען דער פירשט האָט איהר אונטער-
געטראָגען.

לעבעדעו, פטיציו, גענעראל איוואלגין האָבען זיך געוואָרפען
דערלאַנגען שטוהלען די מיידלאך. אגלאיא'ן האָט דערלאַנגט א שטוהל
דער גענעראל, לעבעדעו האָט אונטערגעטראָגען א שטוהל אויך דעם
פירשט טש. דערביי האָט ער אפילו ביים אויסבויען זיך אוספעיעמי
אויסדריקען אַן אויסערגעווענהליכע אכטונג. וואריא האָט, ווי שטענדיג,
מיט פרייד און שעפטשען זיך באגריסט מיט די מיידלעך.

— דאָס איז אמת, פירשט, אז איך האָב געדענקט דיך שיעור
ניט צו טרעפען איז בעט, אזוי האָב איך דאָס אין שרעק פארגרעסערט,
און איך וועל דאָס נאָך ניט פרוּבירען לייקענען, אז מיר איז תיכף
שרעקליך פארדריסליך געוואָרען פאר דיין גליקליכע פנים, אבער איך
שווער דיר אז דאָס האָט בלויז געדויערט א מינוט, ביז וואנען איך
האָב נאָך ניט געקענט זיך באדענקען. איך, ווען איך באדענק זיך,
פיהר איך זיך און רעד שטענדיג קלייגער; איך גלויב, אז דו אויך אזוי.
און איצט, זאָג איך דיר, אז מיר וואָלט דאָס געזונט ווערען פון אז
אייגענעם זין, ווען איך האָב אזא, אפשר זיך נאָך וועניגער געפרעהט
ווי דיין געזונד ווערען; און אויב דו ווילסט מיר אין דעם ניט גלויבען,
דארפסטו זיך שעהמען, און ניט איך. און אָט דער בייזער אינגעל ער-
לויבט זיך מיט מיר ניט נאָך אזעלכע שפאסען צו מאכען, דאכט זיך, אז
ער אונטער דיין פראַטעקציע, איז לאָז איך דיר וויסען, אז אין איין
שעהנעם פריהמאָרגען, גלויב מיר, וועל איך זיך אַפּאַנגען אין דעם
ווייטערען פאָרגעניגען צו באנוצען זיך מיט דער עהרווירדיגער בא-
קאנטשאפט זיינער.

— אָבער וואָס ביז איך שולדיג? — האָט געשריען קאליא—און
וויפיעל איך זאָל צו איך רעדען, אז דער פירשט איז כמעט געזונט,
וואָלט איהר דאָך אלץ איינס ניט געוואָלט גלויבען. ווייל צו פארשטע-
לען איהם אז ער ליגט אויפ'ן טויטען-בעט איז אסך אינטערעסאנטער.
— זייט איהר געקומען צו אונז אויף לאַנג? — האָט זיך ליזא-
וועטא פראַקאָפיעווא געווענדט צום פירשט.

— אויפ'ן נאנצען זומער, און עס קען געבען אויך אויף ווייטער.

— דו ביזט דאָך אליין? ניט פארהייראט?

און א פאָר וואַכען געוואוינט צוזאמען עפעס אין א געוויסער שטעטל. דאָס איז געווען מיט א דריי מאָנאַטען צוריק. דער פירשט טש. האָט אפילו זיך אסך אָנגעדערצעהלט וועגען פירשט און האָט זיך אין אלגעמיין וועגען איהם אָפּגערופען סימפּאָטיש. אזוי, דאָס איצט איז ער מיט צימת'ען פאָרגעניגען געגאנגען באַזוכען אן אַלטען באַקאַנטען. דער גענעראַל איװאַן פּיאָדאַראָװיטש איז דאָס מאָל ניט געווען אין דערהיים. עװגעני פּאַװלאָװיטש איז נאָך אויך ניט געקומען צופּאָהרען.

ביז לעבעדעװ'ס דאַטשע איז פון די עפּאַנטשינ'ס געווען ניט מעהר ווי דריי הונדערט טריט. דער ערשטער אונאַנגענעהמער איינדרוק וואָס ליזאַװעטאַ פּראַקאַפּיעװאַ האָט געקראָגען ביים פירשט — איז געווען וואָס זי האָט דאַרטען געפונען א גאַנצע קאָמפּאַניע געסט, שוין ניט רעדענדיג פון דעם, וואָס אין דער דאָזיגער קאָמפּאַניע געסט, שוין ניט רעדענדיג פון דעם, וואָס אין דער דאָזיגער קאָמפּאַניע זיינען געווען צוויי־דריי פּערזאָנען, וועלכע זי האָט דורכאַװיס געהאַסט; דאָס צוויי־טע — א פאַרוואַנדערונג, ווען זי האָט דערזעהן פאַר זיך, אויפ'ן בליק, א געזונטען פּראַנטיש געקליידטען און לאַכענדיגען יונגען מענשען, וועלכער איז זיי אַרױס אַנטקעגען, אויפ'ן פּלאַץ פון איינעם, וואָס ליגט אויפ'ן טױטע־בעט, וועלכען זי האָט ערוואַרטעט צו טרעפּען. זי האָט זיך אפילו אָפּגעשטעלט אין צווייפּעל, צו קאַליאַ'ס גרויסען פאַרגעניגן גען, וועלכער האָט געװיס זיי געקענט ערקלעהרען, איידער זי האָט זיך נאָך געריהרט פון איהר דאַטשע, אַז קיינער האַלט דאָ ניט ביים שטאַר־בען און קיין טױטע־בעט איז ניטאַ, נאָר ער האָט ניט ערקלעהרט, כיט־רע פאַראַװיסזעהענדיג דעם צוקונפטיגען קאָמישען צאָרן פון דער גע־נעראַלשע, ווען זי וועט, לױט זיין חשבון, אומבאַדינגט אין כּעס ווע־רען, דערפאַר, וואָס זי וועט דערוויסען דעם פירשט, איהר אַמת'ען פּריינד, א געזונטען. קאַליאַ איז אפילו געווען אזוי ניט עדעל, אַז ער האָט אויפ'ן קול אַרױסגעזאַגט זיין השערה, כּדי אין גאַנצען צו דער־צאַרענען ליזאַװעטאַ פּראַקאַפּיעװאַ, מיט וועלכער ער האָט שטענדיג און אָפּט גאַנץ ביז זיך דורכגעשטאַכען, ניט אַכטענדיג אויף דער פּריינדשאַפּט וואָס האָט זיי געהאַלטען צוזאַמען.

— וואַרט נאָר ליבענקער, אייל זיך ניט, פיהר ניט איבער דיין טריאומף! — האָט געענטפּערט ליזאַװעטאַ פּראַקאַפּיעװאַ, אװעק־

שען פון דעם פירשט, וועלכע ער האט געוואוסט, דער רעזולטאט איז געווען, אז ליזאוועטא פראָקאָפיעוונא האָט געטראַומפירט. נאָר אויף אלע פאלען, האָט קאליא גוט אַרױנגעכאַפּט: אַט זיצט ער דאָ אָפּ גאַנצע טעג און קאַנסט פון איהם ניט פטור ווערען, און דאָ גיט ער אפילו ניט צו וויסען, ווען איהם איז שוין אליין ניט איינגעפאלען צו קומען. "קאליא האָט גלייך געוואָלט ווערען אין כעס פאר די ווער-טער: „ניט פטור ווערען" נאָר ער האָט אָפּגעלעגט אויף א צווייטען מאָל. און ווען די ווערטער וואָלטען ניט געווען אזוי שטארק באַליידי-גענד, וואָלט ער אפשר אין גאַנצען זיי ענטשולדיגט; אויף אזוי פיל איז איהם געפעהלען געוואָרען ליזאוועטא פראָקאָפיעוונא'ס אויפּרעגונג און אומרוהיגקייט, וועגען דער נאַכריכט פון דעם פירשט'ס קראַנק-הייט. זי האָט לאַנג איינגע'טענה'ט, אז מען דאַרף אומבאדינגט שיר קען אן עקסטרא מענשען קיין פעטערבורג, אום צו קריגען עפעס אזא מעדעצינישע באַריהמטהייט פון ערשטער גרויס און ברענגען זי מיט'ן ערשטען צוג. נאָר די טעכטער האָבען דערפון אָפּגערעדט; איבעריגענס, האָבען זיי אויך ניט געוואָלט אָפּשטעהן פון דער מיטער, ווען יענע האָט זיך מאַמענטאן אויסגעקליבען צו באַזוכען דעם קראַנקען.

— ער ליגט אויפ'ן טויטען-בעט, — האָט געזאָגט קאַכענדיג זיך, ליזאוועטא פראָקאָפיעוונא — און מיר וועלען דאָ נאָר קוקען אויף צע-רעמאַניעס? איז ער א פריינד פון אונזער הויז אָדער ניט?
— אָבער לאַזען זיך שווימען ניט קוקענדיג אויפ'ן פלוס, דאַרף מען אויך ניט, — האָט באַמערקט אַגלאַיא.

— נו, טאָ דו געה ניט, און וועסט אפילו גוט טון, עווגעני פאור-ליטש וועט קומען צו פאַהרען וועט ניט זיין ווער עס זאָל איהם אויפ-נעהמען.

נאָר די דאָזיגע ווערטער, פאַרשטעהט זיך, איז אַגלאַיא גלייך אַוועק מיט אלעמען. א זאך, וואָס זי האָט איבעריגענס, אליין אויך גע-וואָלט טאָן. דער פירשט טש., וועלכער איז געזעסען מיט אדעלאידען, האָט נאָכדעם ווי זי האָט איהם געבעמען, איינגעווייליגט זיי צו באַ-גלייטען. ער האָט נאָך פרייהער, איז אַנפאַנג פון זיין באַקאַנטשאַפּט מיט די עפאַנטשינ'ס, זיך זעהר פאַראינטערעסירט, ווען ער האָט פון זיי געהערט וועגען פירשט. עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אז ער איז מיט איהם געווען באַקאַנט, אז זיי האָבען זיך באַקאַנט ערגעץ דאָ ניט לאַנג,

די נאכריכט וואָס קאליא האָט געבראכט איז געווען א ריכטיגע; ער האָט איבערגעיאָגט די עפאנטשינס בלוז אויף עטליכע טריט, כדי אַנצוזאָגען וועגען זיי. אזוי דאָס געסט האָבען זיך מיט אמאָל באַ-ווווען פון ביידע זייטען, פון דער טעראסע — די עפאנטשינ'ס און פון די צימערען — די פטיצינ'ס, האַניא און גענעראל אייוואַלגין.

די עפאנטשינ'ס האָבען זיך דערוואוסט וועגען דעם פירשט'ס קראַנקהייט און וועגען דעם, אז ער איז אין פּוּלָאָוסק, אָט ערשט, פון קאַליען. ביז יענער צייט איז די גענעראלשע געווען אין א שווערען צווייפעל. נאָך מיט א דריי טאָג צוריק האָט דער גענעראל געבראכט צו זיין פאמיליע דעם פירשט'ס וויזיט-קארטעל; די קארטעל האָט אויפגעוועקט אין ליזאוועטא פּראַקאָפּיעוּנא א זיכערען גלויבען, אז אויך דער פירשט אליין וועט קומען קיין פּוּלָאָוסק, אום צו זעהען זיך מיט זיי, גלייך נאָך דער קארטעל. אומזיסט האָבען די מיידלעך געוואָלט איינרעדען, אז א מענש, וואָס האָט ניט געשריבען א האלב יאהר, קען געבען, וועט אפשר זיך אזוי ניט איילען אויך איצט, און אז עס קען געבען, אז ער האָט אָהן זיי אויך גענוג ארבייט, אין פעטער-בורג. — ווער ווייס וואָס פאר א געשעפטען ער האָט? די גענעראלשע איז באמת געוואָרען אין כעס אויף די דאָזיגע באַמערקונגען און איז געווען גרייט זיך צו וועטען, אז דער פירשט וועט קומען לבל הפחות אויפ'ן צווייטען טאָג, „כאָטש דאָס וועט שוין אויך זיין שפעט.“ — אויפ'ן צווייטען טאָג האָט זי אפגעווארט א גאַנצען פריהמאָרגען; מען האָט איהם ערווארטעט צו מיטאג, צו אַווענט, און ווען ס'איז שוין געוואָרען גאָר פינסטער, איז ליזאוועטא פּראַקאָפּיעוּנא געוואָרען אין כעס אויף אלץ, און האָט זיך צוקריגט מיט אלעמען. זעלבסטפאר-שטענדליך, אז אלס די מאַטיווען פון קריג האָט זי וועגען דעם פירשט ניט דערמאָנט קיין וואָרט. אויך אויפ'ן דריטען טאָג איז וועגען איהם ניט דערמאָנט געוואָרען קיין וואָרט. ווען ביי אנגליא'ן האָט זיך ביים מיטאג-עסען ניט ווילענדיג ארויסגעכאפט, אז די מאמע איז אין כעס, דערפאר ווייל דער פירשט קומט ניט צו פאָהרען. אויף דערויף האָט דער גענעראל גלייך געענטפערט, „אז ער איז דאָר אין דעם ניט שול-דיג.“ ליזאוועטא פּראַקאָפּיעוּנא האָט זיך אויפגעשטעלט און א צאָר רענדיגע ארויס פון טיש. ענדליך צו אַווענט צו איז געקומען קאליא מיט אלע נאכריכטען, און מיט דער באשרייבונג פון אלע געשעהעני-

דער פירשט, קוקענדיג אויף די סודות'דיגע קרימערייען פון לעבעדעוו.
— אין דערין ליגט דאָך טאַקע דער סוד.

און לעבעדעוו האָט אַ שמיכעל געטאַן.

— וועמענס סוד?

— אייער סוד, איהר אליין, ליכטיגער פירשט, האָט מיר פאַר-
באַטען דאָס צו רעדען פאַר אייד... — האָט ארויסגעמורמעלט לעבע-
דעוו און אנזעטיגענדיג זיך, וואָס ער האָט דערפיהרט די נייגעריגקייט
פון זיין צוהערער בין קרענקליכע אומגעדולד, האָט ער פלוצלונג פאַר-
ענדיגט — ער האָט מורא פאַר אַנלאַיאַ אינוואַנאַוואַ.

דער פירשט האָט זיך אָנגעכמורעט און אַ וויילע געשוויגען.

— ביי גאָט, לעבעדעוו, איך וועל לאָזען אייער דאַטיטע, — האָט
ער מיט אַמאָל געזאָגט — וואו אין גאוורילא אַרדאליאנאוויטש און
די פטיצין'ס? ביי אייך? איהר האָט זיי אויך צו זיך אַריבערגע-
מאַניעט?

— זיי געהען, זיי געהען, אין אויך דער גענעראל געהט נאָך זיי.
איך וועל עפענען אלע טהירען און אלע טעכטער צונויפרופען, אלע,
תיכף, תיכף, — האָט פון שרעק געשעפטשטעט לעבעדעוו, מאכענדיג
מיט די הענט און ווארפענדיג זיך פון איין טהיר צו דער צווייטער.
אין דער זעלבער מינוט האָט זיך קאַליאַ באוויזען אויף דער טע-
ראסע און געלאָזט וויסען אז הינטער איהם קומען געסט, ליזאוועטאַ
פראַקאָפיעוואַ מיט די דריי טעכטער.

— זאל איך אַריינלאָזען, אָדער ניט אַריינלאָזען די פטיצין'ס און
גאוורילא אַרדאליאנאוויטש'ן? אַריינלאָזען אָדער ניט אַריינלאָזען דעם
גענעראל? — איז אונטערגעשפרונגען לעבעדעוו פאַרוואונדערט פון
דער נאַכריכט.

— פאַר וואָס ניט? אַלעמען, ווער עס וויל! איך פאַרזיכער אייך
לעבעדעוו, אז איהר האָט עפעס וואָס ניט פאַרשטאַנען אין מינע בא-
ציהונגען נאָך גלייך ביים סאַמע אָנפאַנג; איהר מאכט אַ גוואַלדיי-
גען טעות. איך האָב ניט די קלענסטע אורזאך פון וועמען ס'איז צו
באהאַלטען זיך, — האָט געלאָכט דער פירשט. קוקענדיג אויף איהם
האָט אויך לעבעדעוו פאַררעכענט פאַר זיין חוב אַ לאַך צו טאַן. לעבע-
דעוו ניט קוקענדיג אויף זיין גרויסער אויפגעגונג איז אויך געווען,
ווייזט אויס, זעהר צופרידען.

כסדר, אהן קיין איבעררייס. עס איז קוים געווען צייט צו איבער-
 בייטען די טישטוד. איינער שטעהט אויף, געהט אוועק, א צווייטער
 קומט אין די יום-טוב-טעג און אין די קייזערליכע טעג, האָט עס ביו
 דריי הונדערט דערגרייכט, און אין דעם טאָג ווען רוסלאַנד האָט
 געפייערט איהר טויענדיאהריגען יובילעאום, האָט ער זיבען הונדערט
 איבערגעזעהלט. דאָס איז שוין א ליידענשאפט. אזעלכע נאָכריכטען—
 זיינען זעהר א שלעכטער סימן; אזעלכע געסט איז אפילו שרעקליך
 אופיצונעהמען. האָב איד א טראכט געטאָן; וועט ער פאר אונז מיט
 אייד ניט זיין צופיעל גאסט-פריינדליך?

— אָבער איהר זייט, דוכט זיך, מיט איהם אין זעהר גוטע בא-
 ציהונגען?

— איד נעהם איהם אויף ברידערליך, צוליב שפאס; זאָל זיין
 מיר זיינען קרובים: וואס ארט עס מיר — פאר מיר איז דאָך דאָס
 מעהר עהרע. איד וועל אין איהם אפילו דורך זיבען הונדערט פערזאָן
 און א טויענט יעהריגער רוסלאַנד, אן אויסגעצייכענטען מענשען דער-
 זעהן. איד זאָג עס אויפריכטיג. איהר האָט פירשט אָט ערשט וועגען
 סודות גערעדט. ס'קומט אויס, ווי איד וואָלט, דאָס הייסט צוגעקומען
 א סוד פארטרויען. איז דאס אמת, איד האָב טאָקע א סוד. א גע-
 וויסע פערזאָן האָט ערשט געלאָזט וויסען אז זי וואָלט זעהר געוואָלט
 מיט אייד האָבען א סעקרעטנעם צוזאמענקונפט.

— צוליב וואָס עפעס א סעקרעטנעם? דורכאויס ניט. איד וועל
 ביי איהר אליין זיין. אפילו נאָך היינט.

— דורכאויס, דורכאויס ניט — האָט זיך לעבעדעו צושאָקעלט
 מיט די הענט, און ניט דערפאר ווייל זי האָט מורא, אז איהר וועט
 דענקען. דערביי וועל איד אייד פרעגען: דער לומפ קומט פונקט יע-
 דען טאָג פרעגען אויף אייער געזונט, ווייסט איהר עס?
 — איהר רופט איהם שוין עפעס צופיל לומפ. דאָס איז מיר זעהר
 פאַרדעכטיג.

— איהר קענט קיין פאַרראכט ניט האָבען. קיין'ס ניט, — האָט
 שנעל אָפגעלייקענט לעבעדעו — איד האָב בלוז געוואָלט ערקלעה-
 רען, אז די באוואוסטע פערזאָן האָט גאָר ניט פאַר איהם מורא, נאָר
 פאַר אן אנדערען, גאָר פאַר אן אנדערען.

— טאָ, זאָנט שוין שנעלער, — האָט אומגעדולדיג אויסגעפרענט

— אפילו נאך א בעסערע, נאך א בעסערע, צוליב דעם האב איך דאך די דאָטשע געקויפט.

— אַז! און וועמען האָט איהר עם פריהער צו מיר ניט אריינגעלאָזט? מיט א שטונדע צוריק?

— דאָס איז... דער גענעראל. איך האָב איהם דאָס טאקע ניט אריינגעלאָזט. און וואָס איז ער מיט אייך פאר א מחותן! איך, פירשט, איך שעץ זעהר טיף דעם דאָזיגען מענשען. דאָס... דאָס איז א גרויסער מענש; איהר גלויבט ניט? נו, וועט איהר שפעטער זעהן. און פונדעםטוועגען... איז בעסער, ליבער פירשט, אז איהר זאָלט איהם ניט אויפנעהמען.

— און פאר וואָס איז דאָס אזוי, ערלויבט מיך אייך צו פרעגען? און פאר וואָס שטעהט איהר לעבעדעווי אויך איצט אויף די שפייד-פינגער און איהר קימט צו צו מיר פונקט ווי איהר וואָלט מיר געוואָלט פערטרויען א סוד?

— איך פיהל זיך נידעריג, נידעריג, — האָט אומערווארטעט גע-ענטפערט לעבעדעווי, מיט געפיהל זיך קלאַפּענדיג אין ברוסט. — און דער גענעראל וועט פאר אייך ניט זיין צו גאסט־פריינדליך?
— צו גאסט־פריינדליך?

— גאסט־פריינדליך. ערשטענס, קלייבט ער זיך צו בלייבען ביי מיר וואוינען; נאך דאָס מאכט ניט אויס. אבער ער איז זעהר א הי-ציגער, און ער ווערט גלייך א קרוב. מיר מיט איהם האָבען זיך שוין עטליכע מאל צונויפגערעדט אלס קרובים. עם האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אז מיר זיינען אייגענע. איהר זייט איהם אויך פון דער מוטער'ס צד, א פלעמיאניק. ער האָט עם מיר נאך געכטען ערקלעהרט. אויב איהר זייט א פלעמיאניק, דאן הייסט עם: זיינען מיר מיט אייך אייער עקסעלענץ, א קרובה'שאפט. דאָס וואָלט נאך געווען גארנישט. א קלייניקע שוואַכקייט, נאך ער האָט מיך גלייך פאַרזיכערט, אז זיין גאנצען לעבען, פון דעם ערשטען טשיון פון אן אונטער־אַפיצער און ביז דעם עלפטען יון פון לעצטען יאהר, האָט מען זיך ביי איהם מיט ניט וועניגער ווי צוויי הונדערט פערזאָן ביים טיש קיינמאל ניט גע-זעצט. און צום סוף, איז ער דערגאַנגען ביז דעם, אז מען איז גאָר ניט אויפגעשטאַנען, אזוי דאָס מען האָט געמיטאנט, און געאבענדברויט, און טהיי געטרונקען צו פופצעהן שעה אין טאָג, א יאהר דרייסיג

אזש זיין שכן, איבערגעשראקען. ער האָט זיך אַהן אויפֿהער נאָכגע־
 פרענט, צי דארף ער ניט עפעס, און ווען דער פירשט האָט איהם ענדליך
 אָנגעהויבען באַמערקען, אז ער זאָל איהם צורוה לאַזען, האָט ער זיך
 געהאַרכזאָם און אַהן ווערטער, אומגעדרעהט, האָט זיך צוריק אַרויס־
 געקליבען אויף די שפּיץ־פינגער צום טהיר, און די גאַנצע צייט, ביז
 וואַנען ער איז געגאַנגען, האָט ער געמאַכט מיט די הענט, אזוי ווי
 לאַזענדיג וויסען, אז ער איז דאָס נאָר אזוי, אז ער וועט ניט אויסרע־
 דען קיין וואָרט, אז אָט איז ער שוין אַרויסגעגאַנגען, און מעהר ניט
 קומען... און פונדעסטוועגען איז ער אין צעהן מינוט אַרום, אָדער אַמ־
 ווינציגסטענס, אין א פערטעל שטונדע, געקומען צוריק. קאַליא, וועל־
 כער האָט געהאַט א פרייען אַרײַנגאַנג צום פירשט, האָט צוליב דעם
 טאַקע אַרויסגערופען איז לעבעדעו'ן א טיפע ערגערניש, און אפילו א
 כעס. קאַליא האָט באַמערקט, אז לעבעדעו'ן שטעהט אָפּ צו האַלבע
 שטונדען ביים טהיר, און הערט זיך אונטער וואָס זיי רעדען, מיט'ן
 פירשט, וועגען וואָס זעלבסטפאַרשטענדליך, ער האָט געלאָזט וויסען
 דעם פירשט.

— עס קוקט אויס, ווי איהר וואָלט מיך געמאַכט פאַר אייער איי־
 גענטהום, וואָס איהר האַלט מיך אזוי אונטער'ן שלאָס, — האָט דער
 פירשט געפראַטעסטירט, — אַמזוינציגסטענס אויף דער דאַטישע וויל
 איד כאַטיש, אז עס זאָל זיין אנדערש, און זייט זיכער, אז איד וועל
 אויפֿנעהמען וועמען איד וויל, און אַרויס וואוהין איד וויל.

— אַהן דעם קלענסטען צווייפֿעל, — האָט לעבעדעו'ן זיך צעשאַ־
 קעלט מיט די הענט.

דער פירשט האָט איהם אויפֿמערקזאָם באַטראַכט פֿין קאַפּ ביז די
 פיס.

— זאָנט נאָר, לוקיאַן טומאַפּעיעוויטיש, האָט איהר די שאַפּקע
 וועלכע ס'איז ביי אייך געהאַנגען איבער'ן קאַפּ געבראַכט אהער?

— ניין, ניט געבראַכט.

— איז דען מעגליך, אז איהר האָט זי דאָרט איבערגעלאָזט?

— מען קאָן זי ניט פיהרען, מען דארף זי אויסברעכען פון וואַנט...
 פעסט, פעסט.

— אבער אפֿשר איז דאָ אויך פאַראַן פונקט אזאָ?

האַלטען ביי איהם, באַגאַנגען איז ער זיך מיט איהם ווי מיט א פריינט; ס'ווייזט אויס אז זיי האָבען זיך שוין געקאַנט פון לאַנג. דער פירשט האָט באַמערקט, אז אָט די אלע דריי טעג האָבען זיי געהאַל-טען אין איין רעדען. געפיהרט לאַנגע געשפרעכען, גאַנץ אָפט געשריען און געקריגט זיך. ס'דוכט זיך אפילו, וועגען געלעהרטע זאַכען וועלכע האָט ווייזט אויס זעהר שטאַרק צופרידענעשטעלט לעבערעו'ן. מען האָט געקענט דענקען, אז ער האָט זיך אפילו אין דעם גענעראל גענוי-טיגט, נור די זעלבע פאַרזיכטיגקייט וואָס לעבערעו האָט אפגעהיט פאַר דעם פירשט האָט ער אויך אפגעהיט פאַר זיין גאַנצער פאַר-מיליע, גלייך ווי זיי האָבען זיך אריבערגעקליבען אויף דער דאָטשע, אונטער דעם אויסרייד, אז מען זאָל ניט באומרוהיגען דעם פירשט, האָט ער קיינעם צו איהם ניט צוגעלאָזט. האָט געטופעט מיט די פיס, זיך געוואָרפען און זיך געיאָגט נאָך זיינע טעכטער, ביי דעם ערשטען חשר, אז זיי געהן אויף דער טערראסע, וואו עס האָט זיך געפונען דער פירשט, ניט קוקענדיג אויף דעם פירשט'ס אלע בקשות אז מען זאָל קיינעם ניט טרייבען.

— ערשטענס, וועט מען ניט האָבען קיין דרד-אריין, ווען מען זאָל זיי אזוי צעלאָזען; און צווייטענס, איז דאָס פאַר זיי גאָר ניט שעהן. האָט ער ענדליך ערקלעהרט אויף דער גלייכער פראַגע פון'ם פירשט.

— אָבער צו וואָס? האָט איהם איינגערעדט דער פירשט — איהר ווייסט, אז אלע אייערע פאַרזיכטיגקייטען פאַרשאַפען מיר בלוין ליידען. מיר אליין איז אומעטיג. איד האָב איך שוין אייניגע מאָל געזאָגט, און איהר אליין מיט אייער שטענדיגען שאַקלען מיט די הענט און געהן אויף די שפיץ-פינגער יאָגט אָן נאָך א גרעסערן אומעט.

דער פירשט האָט גענעבען אַנצוהערעניש אויף דעם, וואָס לע-בערעו, כאַטש ער האָט צעטריבען אלע היימישע אונטער דעם אויס-רעד פון רוהיגקייט, וואָס דער קראַנקער דאַרף האָבען, נור ער אליין איז אָט די אלע דריי טאָג, כמעט יעדע מינוט אריינגעקומען צום פירשט. און יעדען מאָל האָט ער א פריהער צועפענט די טהיר, אריינ-געשטעקט דעם קאַפּ, באַקוקט דעם צימער, פונקט ווי ער וואָלט גע-ווען באַשטעטיגען צו זיי זיינען דאָ? צו זיינען זיי ניט אַנטלאָפען? און דערנאָך ערשט האָט ער אויף די שפיץ-פינגער, מיט לאַנגזאַמע גנבה-טריט, צוגענאַנגען צום שטוהל, אזוי דאָס אָפטמאַל האָט ער

עס האָט געגעבען לויט לעבעדעו'ן חשבון דעם סאַמע באַצויבערענרען אויסזעהן. אייניגע פון די דאָזיגע בוימער האָט ער געקראָגען צוואַ- מען מיט דער דאָטשע, און ער איז אזוי געווען נתפעל פון דעם עפעקט, וועלכען זיי האָבען געמאַכט אויף דער טעראַסע, דאָס ער האָט באַשלאָ- סען, א דאַנק א צופאַל, צוצוקויפּען נאָך אזעלכע בוימער אין קאד- קעס אויף אן אקציאָן. ווען די אלע בוימער זיינען, ענדליך, אריבער- געפיהרט געווארען אויף דער דאָטשע און צושטעלט, איז לעבעדעו עטליכע מאָל אין יענעם טאָג ארונטערגעלאָפּען פון די טרעפלאך פון דער טעראַסע אויפ'ן גאַס, און פון גאַס געקליבען נחת אויף זיין נחלה. יעדען מאָל, אין געדאַנק, ארויפהעכערענדיג די סומע וועלכע ער האָט געדענקט צו בעטען פון דעם צוקונפטיגען דאָטשענעם שכן. דעם אָפ- געשוואַכטען, טרויערדיגען און נידערגעשלאָגענעם אין קערפער, פירשט איז די דאָטשע זעהר געפעהלען געווארען. איבעריגענס, אין דעם טאָג ווען מען האָט זיך אריבערגעקליבען קיין פּאָולאָזוסק, דאָס הייסט, אויפ'ן דריטען טאָג נאָך דעם אָנפאַל, האָט דער פירשט שוין אויסער- ליד געהאַט דעם אויסזעהן כמעט פון א געזונטען מענשען. כאַטש אינערליך האָט ער זיך געפיהלט נאָך אליין ניט געזונט. ער איז געווען צופרידען פון יעדען וואָס ער האָט געזעהן ארום זיך, אין די דריי טעג. צופרידען מיט קאַליען, וועלכער האָט כמעט פון איהם ניט אָפּגעטראָ- טען, צופרידען פון לעבעדעו'ס גאַנצער פּאַמיליע (אַהן דעם פּלעמיא- ניק וועלכער איז ערגעץ פּאַרשוואַונדען געווארען). צופרידען פון לעבעדעו'ן אליין; ער האָט אפילו מיט פּאַרגעניגען אויפגענומען דעם גענעראַל איוואַלגין, וועלכער האָט איהם באַזוכט נאָך זייענדיג אין שטאָט. אין דעם טאָג פון דעם אריבערפּאַהר, וועלכער איז פּאַרגעקור- מען צו אבענט צו, האָט זיך ארום איהם אויף דער טעראַסע צוואַ- מענגעקליבען א היבש ביסעל געסט: צום ערשטען, איז געקומען האַניאַ, וועלכען דער פירשט האָט קוים דערקאַנט, — אזוי האָט ער זיך פאַר דער דאָזיגער צייט געענדערט און אויסגעמאַגערט. דער- נאָך זיינען ערשיענען וואַריאַ און פּטיצין אויך פּאָולאָזוסקער דאָטש- ניקעס, וואָס געהערט זיך, דעם גענעראַל איוואַלגין האָט ער זיך גע- פונען ביי לעבעדעו'ן אויף דער קוואַרטיר, כמעט שטענדיג. עס דיכט זיך אפילו, אז ער האָט מיט איהם צוזאַמען זיך אריבערגעקליבען. לעבעדעו האָט זיך געמיהט איהם ניט אריינצולאָזען צום פירשט, אין

ער זיך געלאָזט צו איהם לויט דעם אָנגעגעבענעם אַררעס. דערוויי-
סענדיג זיך אין האַטעל אז דער פירשט איז אוועק, האָט ער זיך אַרום-
טער געלאָזט אין די אָפּענע צימערן, און האָט זיך גענומען וואַרטען,
טרינקענדיג טהיי און הערענדיג דעם אַרגאָן, צופעליג האָט ער דער-
הערט א געשפרעך וועגען דאָס פּאָליגע וואָס עס האָט פּאַסירט מיט
עמיצען, ער האָט זיך געוואָרפען אחין, לויט א זיכערן פּאַראַויסגעפיהל,
און דערקאָנט דעם פירשט.

גלייך זיינען אָנגענומען געוואָרען די נויטיגע שריטע, דעם פירשט
האָט מען אַריבערגעטראָגען אין זיין צימער, כאָטש ער איז געקומען
צי זיך, נור צום פולען באַוואוסטזיין איז ער לאַנג ניט געקומען. דער
דאָקטאָר, וואָס מען האָט גערופען צו באַקוקען זיין צובראַכענעם קאָפּ,
האָט איהם פּאַרבונדען און געלאָזט וויסען, אז קיין געפּאַהר פון די
קלעפּ איז ניטאָ. ווען אָבער אין א שטונדע אַרום, האָט דער פירשט
גענומען גוט פּאַרשטעהן וואָס עס טוט זיך מיט איהם. האָט איהם
קאָליא אַריבערגעפיהרט אין א קאַרעט פון האַטעל צו לעבעדעווי'ן.
לעבעדעווי האָט אויפגענומען דעם קראַנקען מיט אונגעוועהנליכער וואָ-
רימקייט און פּאַרנויגונגען. צוליב איהם האָט ער אויך צוגעאיילט
זיין אַריבערפּאַהר אויף דער דאָטשע; אויפ'ן דריטען טאָג זיינען שוין
אַלע געווען אין פּאַוולאָווסק.

זעקסטער קאפיטעל

לעבעדעווי'ס דאָטשע איז געווען ניט קיין גרויסע, נור א בעקווע-
מע און אפילו א שעהנע. די העלפט פון איהר, וואָס איז געווען
באַשטימט צום פּאַרדינגען, איז געווען באַזונדערס פּאַרפּוצט. אויף
דער טעראַסע, א גאַנץ היבשע, ביים אַריינגאַנג פון גאַס אין די ציי-
מערן, זיינען געווען אַנגעשטעלט אייניגע פּאַמעראַנצען, ציטרינען און
זשאַסמינען בוימער אין גרויסע גרינע הילצערנע קאַדקעס, און וואָס

בילד פון א מענשען אין דאָס פּאַליגע, א באַשטימטען און אונערטרעג-
ליכען שרעק, וועלכער האָט אין זיך אפילו עפעס מיסטישעס.

מען דאַרף פאַראויסזעצן, אז אזא איינדרוק פון פּלוצליכען
שרעק, וועלכער איז פאַרבונדען מיט די אלע איבעריגע שרעקליכע
איינדריקע פון יענער מינוט — האָבען מיט אַמאָל פאַרגליווערט דאָ-
גאַזשינען אויפ'ן אָרט און מיט דעם געראַטעוועט דעם פירשט פון אַן
אונפאַרמיידליכען קלאַפּ מיט'ן מעסער, וועלכער איז שוין אויף איהם
געפאַלען. דערנאָך, ווען ער האָט נאָך ניט אוספּיעט צו באַגרייפּען
וועגען דעם אָנפאַל און דערוועהנדיג אז דער פירשט האָט זיך אָפּגע-
וואָרפען פון איהם און איז פּלוצלינג געפאַלען מיט'ן פנים אַראָפּ,
גלייך אַרונטער איבער די טרעפּ. פון דעם וואָרף, צושלאַגענדיג זיך
מיט דעם נאַקען אָן דער שטיינערנער טרעפּ. דאָגאַזשין האָט זיך גע-
שווינד אַ וואָרף געטאָן אַרונטער, אריבערגעלאָפּען דעם ליגענדען און
כמעט אָהן באַזיננג אַרויסגעלאָפּען פון האַטעל.

פון די קאַנוואַלסיעס, קלאַפּ און טרייסלעניש האָט זיך דער
קערפּער פון דעם קראַנקען אַרונטערגעלאָזט פון די טרעפּ, וועלכע זיי-
נען געווען ניט מעהר ווי פּופּזעהן, ביז דעם סאַמע ענד פון דעם
אַרויסגאַנג, זעהר שנעל, ניט מעהר ווי אין פינף מינוט אַרום, האָט
מען באַמערקט דעם ליגענדען און עס האָט זיך צונויפגעקליבען אַן
עולם.

די גאַנצע לוזשע מיט בלוט אַרום קאַפּ האָט געמאַכט צו צווייפ-
לען: האָט זיך דער מאַן אליין צוקלאַפּט אָדער „ס'איז געשעהן אַ
א אַ פאַרברעכען?" באַלד אָבער האָבען אייניגע דערקענט דאָס פּאַלי-
גע; איינער פון די קלענערס האָט דערקאַנט אין דעם פירשט אַן אורח.
דער טומעל איז געלייזט געוואָרען זעהר גליקלאַך איבער אַ גליקליכען
פּאַל.

קאַליא איוואָלגין וועלכער האָט צוגעזאָגט צו זיין אין האַטעל
אַרום פיער א זייגער, און איז אַנשטאַט דעם אָפּגעפּאַהרען קיין פּאַוו-
לאָווסח, האָט זיך צוליב אַ פּלוצליכער איבערלאַגענונג אָפּגעזאָגט
„אַפּצוועסען" ביי דער גענעראַלשע עפּאַנטשין, און איז געקומען צוריק
קיין פעטערבורג און געאיילט צו קומען אין האַטעל, וואו ער איז ער-
שינען אַרום זיבען א זייגער אין אַכענט. דערוויסענדיג זיך, פון דער
איהם איבערגעלאָזטען צעטעלע, אז דער פירשט איז אין שטאַט, האָט

האַט איהם דער פירשט א כאַפּ געטאָן פאַר'ן פלייצע און האָט זיך אַ לאָז געטאָן צוריק איבער די טרעפּ, נעהענטער צום ליכט: ער האָט געוואָלט קלעהרער אָנקוקען דעם פנים.

ראַגאַזשין'ס אויגען האָבען אויפגעבליצט און אַ ווילדער שמייד-כעל האָט פאַרקרימט זיין פנים. זיין רעכטע האַנט האָט זיך אויפֿ-געהויבען און עפעס האָט אין איהר אַ גלאַנץ געטאָן; דער פירשט האָט אפילו גאָר ניט אַ טראַכט געטאָן זי אָפּצושטעלען. ער געדענקט בלוין ווי ער האָט אַ געשריי געטאָן:

— פאַרפען, איך גלויב ניט!...

דערנאָך האָט זיך פּלוצלינג ווי עפעס פאַר איהם אויסגעשפּרייט: אַן אונגעוועהנליכער אינעוועניגסטער ליכט האָט באַלויכטען זיין נשמה. דער אויגענבליק האָט געדויערט אפּשר ניט מעהר ווי אַ האַלבע רגע; אבער ער האָט פינדעסטוועגען קלאָהר און באַוואוסטזיניג געדענקט דעם אַנפאַנג, דעם סאַמע ערשטען געשריי פון זיין שרעקליכען יאָמער, וועלכער האָט זיך ארויסגעריסען פון זיין האַרצען, פון זיך אליין, און וועלכען ער וואָלט מיט קיין קראַפט ניט געקענט אָפּשטעלען. דער-נאָך האָט זיך זיין באַוואוסטזיין אויגענבליקליך אויסגעלאָשען און עס איז אָנגעקומען אַ פּאַלקאָמענע פינסטערנעס.

מיט איהם האָט פּאַסירט אַן אַנפאַל פון עפּילעפּסי, וועלכע האָט ביי איהם שוין לאַנג אויפגעהערט. ס'איז באַוואוסט אַז די עפּילעפּ-סיע-אַנפאַלען, באַזונדערס דאָס סאַמע פּאַליגע קומען אויגענבליקליך, אין דעם אויגענבליק, ווערט פּלוצלינג זעהר צעקרימט דאָס פנים, דערהויפּט דער בליק. קאַנוואולסיעס און ציטערנישען באַ-הערשען דעם גאַנצען קערפּער און אלע געזיכטס-ציגען. אַ שרעקלי-כער, אַן אונפאַרשטעלבאַרער און אויף גאָרנישט ניט עהנליכער יאָמער רייסט זיך אדוים פון ברוסט; אין דעם יאָמער איז ווי עס וואָלט פּלוצ-לינג פאַרשוואונדען אלעס מענשליכעס, און מען קען אויף קיין שום אופן, אַמווינצינגסטענס, איז זעהר שווער, דעם צושויער צו פאַרשטעהן און צוצולאָזען, אַז דאָס שרייט אָט דער זעלבער מענש. עס גיט זיך אפילו אויס, אזוי ווי עס וואָלט געשריען גאָר אַן אנדערער, וועלכער געפינט זיך אינוועניג אין דעם מענשען. אַמווינצינגסטען האָבען אזוי פילע ערקלעהרט זייער איינדרוק, אויף פילע אַבער וואַרפט אַן דאָס

אין דער טיף פון די טויערן, אין דער האַלב־פינסטערנעם, ביי דעם סאַמע אריינגאַנג אויף די טרעפּ, א מאַן. דער דאָזיגער האָט ווי אויף עפעס געוואָרט, נור ער איז געשווינד דורכגעלאָפּען און פאַרשוואַנדען. דעם מאַן האָט דער פירשט ניט געקענט קלאָהר זעהן, און ער האָט אודאי ניט געקענט זאָגען אויף זיכער: ווער איז ער? און דערצו האָבען דאָ דאָך געקענט דורכגעהן אסך מענשען; דאָ איז געווען אַ האַטעל און מען איז אָהן אויפהער דורכגעגאַנגען און דורכגעלאָפּען אין די קאַרידאָרען און צוריק. נור ער האָט מיט אַמאָל דערפיהלט א פולע אונבאַשטרייטבאַרע איבערצייגונג, אז ער האָט דעם דאָזיגען מענשען דערקענט, אז דער דאָזיגער מענטש איז אונבאַדינגט ראַגאַזשין. אין א וויילע ארום האָט זיך דער פירשט געוואָרפּען נאָך איהם אויף די טרעפּ. זיין האַרץ איז פאַרשטאַרבען. „באַלד וועט אלץ געלייזט ווערען!“ האָט ער מיט אַ מאַדנער איבערצייגונג געזאָגט צו זיך אליין. די טרעפּ אויף וועלכע דער פירשט איז ארויפגעלאָפּען פון אונ־טער די טויערן, האָבען געפיהרט צו די קאַרידאָרען פון דעם ערשטען און צווייטען גאַרען, אין וועלכע ס'זיינען געווען צולעגט די נומערען פון האַטעל. די דאָזיגע טרעפּ, ווי אין אלע פון לאַנג געבויטע הייזער, זיינען געווען שטיינערנע, פינסטערע, שמאַלע און האָבען זיך גע־דרעהט ארום אַ דיקען שטיינערנעם סלאָפּ. אויף דעם ערשטען ארויפ־לויפענדען בריקעל, איז אין דעם סלאָפּ געווען אַ פאַרטיפונג, אויף דעם שטייגער פון אַ דעכעל, ניט מעהר ווי איין טראָט די ברייט, און אַ האַלב טראָט די טיף. פונדעסטוועגען האָט אַ מענטש זיך דאָ געקענט אוועקשטעלען. ווי ס'איז ניט געווען פינסטער. ארויפ־לויפענדיג אויפ'ן בריקעל, פונדעסטוועגען האָט דער פירשט גלייך באַמערקט, אז דאָ אונטער דעם דעכעל באַהאַלט זיך צוליב עפעס אַ מענטש. דעם פירשט האָט זיך מיט אַמאָל פאַרוואָלט דורכגעהן פאַרביי און ניט קוקען אויף רעכטס. ער האָט שוין געמאַכט איין טראָט, האָט ניט אויסגעהאַלטען און זיך אומגעדריעהט.

די צוויי פריהערדיגע אויגען, ט א ק ע ד י ז ע ל ב ע האָ־בען זיך פּלוצלינג באַגעגענט מיט זיין בליק. דער מענטש וואָס האָט זיך באַהאַלטען אונטער'ן דעכעל, האָט שוין אויך אוספיעט אַראַפּצו־געהן פון דאָרטען אויף איין טראָט. איין רגע זיינען זיי געשטאַנען איינער אַנטקעגען דעם צווייטען, כמעט צוזאַמענגעפּרעסט. פּלוצלינג

געפעהלען געווען דער דאָזיגער האָטעל, די דאָזיגע קאָרדדאָרען, אַט דאָס גאַנצע הויז, זיין נומער, ניט געפעהלען געוואָרען פון'ם ערשטען בליק; האָט ער עטליכע מאָל אין דעם טאָג מיט אזא מאַדנעם ווידערווילען זיך דערמאָהנט אז מען דאַרף זיך אהער צוריקקעהרען... וואָס איז מיט מיר, איד בין היינט ווי א קראַנקע פרוי, איד גלויב אין יעדען פאַר-אויסגעפיהל!" האָט ער א טראַכט געטאָן מיט ערנערליכען שפאַס, אַפּשטעלענדיג זיך פאר די טויערן. אין היינטיגער אומשטאַנד האָט זיך איהם באַזונדערס פאַרגעשטעלט אין דעם אויגענבליק, נור ס'האָט זיך פאַרגעשטעלט, "קאַלט", מיט'ן "פולען שכל", "שוין אָהן א קאַשמאַר," ער האָט זיך פלוצלינג דערמאָהנט אָן דעם פריהערדיגען מעסער אויף ראַגאַזשין'ס טיש. "אַבער פאר וואָס זאָל ראַגאַזשין טאַקע ניט טאָרען האַבען אויף זיין טיש מעסערס וויפיל איהם געפעהלט!" ער האָט זיך שרעקליך פאַרוואונדערט אויף זיך. און דאָ טאַקע, פאַרגליווערט ווע-רענדיג פון פאַרוואונדערונג, האָט ער זיך פלוצלינג פאַרגעשטעלט אויך זיין פריהערדיגען אַפּשטעלען זיך לעבען דעם קראַם פון די מעסערס. "אַבער סוף כל סוף וואָס האָט דאָס פאר א שייכות!" האָט ער גע-ווען אויפגעשריען און ניט געענדיגט. א נייער צוגוס פון שאַנדע, כמעט פארצווייפלונג האָט איהם צוגעשמירט צום פלאַץ, ביי דעם סאַמע אריינגאַנג פון די טויערן. ער האָט זיך אויף א וויילע אַפּגע-שטעלט. אַט אזוי פאַסירט אַפּטמאָל מיט מענשען: גוואַלדיגע פלוצ-ליכע עראינירונגען, דערהויפט פאַרבונדענע מיט שאַנדע, שטעלען גע-ווענהליך אַפּ, אויף א וויילע, אויפ'ן פלאַץ. "יע, איד בין א מענש אָהן א האַרץ און א פייגלינג!" האָט ער ווידערהאַלט טרויערדיג, און האָט זיך איילענדיג א ריס געטאָן צו געהן, נור... ער האָט זיך ווידער אַפּגעשטעלט.

אין די דאָזיגע טויערן, אזוי אויך פינסטערע, איז אין דער מינוט געווען זעהר פינסטער: דער אַנקומענדער וואַלקען-שטורעם האָט איינ-געשלונגען דאָס ליכט פון דער נאַכט, און אין דער צייט ווען דער פירשט איז צוגעקומען צום הויז, האָט זיך דער וואַלקען פלוצלינג צו-עפענט און האָט זיך צוגאַסען. אין דער זעלבער צייט ווען ער האָט זיך האַסטיג א ריהר געטאָן פון אַרט, נאָך אַן אויגענבליקליכען אַפּ-שטעל, ער האָט זיך געפונען אין סאַמע אַנהויב פון טויער, אין דעם סאַמע אריינגאַנג פון טויער, פון גאַס, און פלוצלינג האָט ער דערזעהן

איינער אויפ'ן צווייטען.) ער האָט דאָך אליין פריהער געוואָלט נעה-
מען אַיַהם פאר'ן האַנט און אוועק אהין, צוזאַמען מיט איהם? ער
האָט דאָך אליין געוואָלט מאַרגען געהן צו איהם און זאָגען, אז ער איז
געווען ביי איהר? ער האָט דאָך זיך אליין אָפגעזאָגט פון זיין
טייוועל, נאָך געהענדיג אהין, אין מיטען וועג, ווען א פרייד האָט מיט
אמאָל אָנגעפילט זיין האַרץ? אָדער ס'איז טאַקע אין אמת'ן עפעס דאָ
אין ראַגאָזשינען, דאָס הייסט אין דעם גאַנצען היינטיגען גע-
שטאַלט פון דעם דאָזיגען מענשען, פון דער גאַנצער פאַראייניגונג פון
זיינע ווערטער, באַוועגונגען, האַנדלונגען, בליקען, וואָס האָט געקענט
באַרעכטיגען די שרעקליכע פאַראויסגעפיהלען פון דעם פירשט, און
דאָס צאַרענדיגע שעפטשען פון זיין טייוועל? עפעס אזוינס, וואָס זעהט
זיך פון זיך אליין, נור וואָס ס'איז שווער צו אַנאַליזירען און דער-
צעהלען, וואָס מען קען ניט רעכטפערטיגען מיט גענוגענדע אורזאַכען
נור וואָס מאַכט פונדעסטוועגען דאָך ניט קוקענדיג אויף דער גאַנצער
שווערקייט און אונמעגליכקייט, א גאַנצען און שטאַרקען איינדרוק,
וועלכע געהט ניט ווילענדיג אריבער אין דער פולסטער איבערציי-
גונג?

איבערצייגונג אין וואָס? (א), ווי עס האָט געפייניגט דעם פירשט
די ווילדקייט און „ערנידערונג“ פון דער „איבערצייגונג“ פון דעם ניר-
דעריגען פאַראויסגעפיהל“ און ווי אזוי ער האָט עס זיך דערפאַר באַ-
שולדיגט! זאָגזשע, ווען דו וואַנסט אין וואָס? האָט ער צו זיך
אַהן אויפהער גערעדט. מיט א פאַרוואורף און ארויסרוף — פאַרמיר
ליר, וואג אויסצודריקען דיין גאַנצען געדאַנק, קלאַהר, פינקטליך, אַהן
וואַקלונגען! א, איד בין ניט עהרליך! האָט ער ווידערהאַלט צאַרענדיג
און מיט פאַרב אויפ'ן געזיכט — מיט וואָס פאַר א אויגען וועל איד
קענען קוקען מיין גאַנצען לעבען אויף דעם דאָזיגען מענשען! א, וואָס
פאַר א טאָג! א, גאַט, וואָס פאַר א קאַשמאַר!

עס זיינען געווען מינוטען, אין דעם ענד פון דעם דאָזיגען לאַנגען
וועג פון דער פעטערבורגער זייט, ווען עס האָט מיט אמאָל דעם פירשט
ארוימעכאַפט אַן אונבאַזויגבאַרער פאַרלאַנג — אוועק גלייך צו ראַגאַ-
זשינען, אָפּווארטען אויף איהם, ארוימעכמען איהם מיט שאַנדע, מיט
טרערען, זאָגען איהם אלץ און ענדיגען אלץ מיט איין מאָל. נור ער
איז שוין געשטאַנען ביי זיין האָטעל... ווי עס איז איהם פריהער ניט

יענער צייט ווען ער איז געשטאנען און געשאצט א זאך און מיט א הירשענעם הענטעל אין ווערטה פון זעכציג קאפיקעס. א מאָדנער און שרעקליכער טייוועל האָט זיך אָן איהם דורכאויס אָנגעטשעפעט און האָט שוין איהם מעהר ניט געוואָלט איבערלאָזען. דער דאָזיגער טייל וועל האָט צו איהם א שעפטשע געטאָן נאָך זייענדיג אין זומער-גאַר טען, ווען ער איז געזעסען, א דערשלאָגענער, אונטער א לינדען-בויס, אז ווען ראָגאָזשין וואָלט אזוי געדאַרפט איהם נאָכפאלגען פון גאַנץ פרייה אָן, און כאַפען איהם אויף יעדען טראַט, איז דערוויסענדיג זיך, אז ער וועט ניט פּאַהרען קיין פּאַוואָווסק (וואָס דאָס איז געווען זיכער א פּאַטאָלישע נאַכריכט פאַר ראָגאָזשיןען). וועט ראָגאָזשין אונבאַ- דינגט אוועק אהין, צו יענעם הויז, אויף דער פעטערבורגער גאַס, און וועט אונבאַדינגט היטען איהם, דעם פירשט, וועלכער האָט איהם נאָך אין דער פרייה געגעבען זיין עהרען-וואָרט, אז ער וועט „זי ניט זעהן“ און „אז ניט צוליב דעם איז ער געקומען צופאַהרען קיין פעטערבורג.“ און אָט קומט דער פירשט מיט א ציטערדיג האַרץ צו יענעם הויז, און וואָס קומט ארויס, אז ער באַגעגענט טאַקע אויף אן אמת ראָגאָ- זשינען? ער האָט דערזעהן נור אן אומגליקליכען מענשען, וועמענס זעלען-צושטאַנד ס'איז דונקעל אָבער פאַרשטענדליך. אָט דער דאָ- זיגער אומגליקליכער מענש האָט זיך איצט אפילו ניט באַהאַלטען. יע, ראָגאָזשין האָט פריהער צוליב עפעס, זיך איינגעשפּאַרט און גע- זאָגט א ליגען, אָבער אויף דעם צאַרסקעסעלסקען וואָגזאַל איז ער גע- שטאַנען כמעט זיך ניט באַהאַלטענדיג, גיכער, האָט זיך שוין דער פירשט באַהאַלטען און ניט ראָגאָזשין. און איצט ביים הויז איז ער געשטאַנען אויף דעם צווייטען זייט גאַס, א פופציג טריט אין דער קרים, אויף דעם גענענאיבערדיגען טראַטוואַר, מיט אויפגעלעגטע הענט און געוואָרט. דאָ האָט מען איהם אין גאַנצען געקענט זעהן און עס האָט אויסגעדוכט, אז ער האָט געוואָלט, אז מען זאָל איהם זעהן. ער איז געשטאַנען אלס אַן אַנקלאָגער און ריכטער אָבער ניט ווי... אָבער ניט ווי ווער?

אָבער פאַר וואָס איז ער, דער פירשט, איצט ניט צוגעגאַנגען צו איהם אליין, און ער האָט זיך גאָר אָפּגעקעהרט פון איהם, ווי ער וואָלט גאַרניט באַמערקט, כאַטש זייערע אויגען האָבען זיך באַגעגענט? (יע. זייערע אויגען האָבען זיך באַגעגענט און זיי האָבען א קוק געטאָן

געגאנגען א בלייכער, א שוואַכער, א ליידענדער, אן אויפגערעגטער; זיינע קניע האָבען געציטערט, און א דונקעלער פאַרלאָרענער שמייכלע האָט געבלאָנדזשעט אויף זיינע בלווי געוואָרענע ליפּען: זיין „פּלוצליכע אידעע“ האָט זיך באַשטעטיגט און זיך אַרויסגעצייגט אַלס ריכטיג — און ער האָט ווידער געגלויבט דעם טיוועל זיינעם!

נור האָט זי זיך טאַקע באַשטעטיגט? האָט זי זיך טאַקע אַרויסגעצייגט אַלס ריכטיג? פאַר וואָס טרייסעלט עס איהם ווידער, און וואָס באַדייט דער קאַלטער שווייס, אַט די פינסטערנעס און קאַלט-קייט אויף דער נשמה? איז דאָס דערפאַר וואָס ער האָט איצט ווידער דערזעהן די דאָזיגע אויגען? נור ער איז דאָך אוועקגעגאנגען פון „זומער גאַרטען“, מיט דער איינציגער כונה זיי צו דערזעהן! אין דערין איז דאָך באַשטאַנען זיין גאַנצע „פּלוצליכע אידעע.“ ער האָט עקשנות'דיג געוואָלט דערזעהן אַט די „פּריהערדיגע אויגען“, כדי זיך אין גאַנצען צו איבערצייגען אז ער וועט אונבאַדינגט זיי טרעפּען דאָרט. נעבען דעם דאָזיגען הויז. דאָס איז געווען זיין צייטערדיגער פאַרלאַנג, און פאַר וואָס איז ער איצט צודריקט און געדראַפּען מיט דעם. וואָס ער האָט זיי טאַקע אין אמת'ן דערזעהן? פונקט ווי ער וואָלט ניט ערוואַרטעט! אָבער דאָס זיינען דאָך געווען יענע זעלבע אויגען (און אין דעם אז דאָס זיינען די זעלבע איז ניטאָ קיין צווייפּעל, וועלכע האָבען אויף איהם א בלייז געטאָן אין דער פּריה, צווישען פּובליקום, ווען ער איז אַרויס פון וואַגאַן פון דער ניקאַליעווער אייזענבאַהן; די זעלבע (אין גאַנצען די זעלבע!) דעם בליק וועלכען ער האָט געכאַפּט פּריהער ביי זיך הינטערן פּלייצע, זעצענדיג זיך אויפ'ן שטוהל ביי ראַגאַזשינען. ראַגאַזשין האָט פּריהער אפּגעלייקענט; ער האָט געפרעגט מיט אן אויסגעקרימטען און גליי-ווערענדען שמייכלע: „וועמען'ס זשע אויגען זיינען דאָס געווען!“ און דעם פירשט האָט זיך שרעקליך פאַרוואָלט, נאָך גאַרניט לאַנג, אויפ'ן וואַגאַל פון דער צאַרסקעסעלסקער אייזענבאַהן — ווען ער האָט זיך געזעצט אין וואַגאַן כדי צו פּאַהרען צו אַנלאַיען און פּלוצלינג האָט ער ווידער דערזעהן די דאָזיגע אויגען שוין דעם דריטען מאל אין היינטיגען טאָג — צוצוגעהן צו ראַגאַזשינען און איהם זאָגען „וועמען'ס אויגען דאָס זיינען געווען.“ נור ער איז אַרויסגעלאָפּען פון וואַגאַל און איז געקומען צו זיך ערשט אַרום דער קראַם פון מעסערלאַך אין

און ער... נור דאָס איז א קראַנקהייט און א רעדען פון היץ! דאָס אלץ וועט געלייזט ווערען! ווי טרויערדיג האָט עס פריהער ראַגאָזשין גע- זאָגט אז „אז ער הויבט אָן צו פאַרלירען דעם גלויבען.“ אָט דער מענש מוז שטאַרק ליידען. ער זאָגט, אז ער האָט ליב קוקען „אויף דעם בילד.“ ער האָט ליב, הייסט עס, אז ער פיהלט א נויטווענדיגקייט. ראַגאָזשין האָט ניט נור א ליידענשאַפטליכע האַרץ; ער איז פונדעסט- וועגען א קעמפער, ער וויל מיט כח אומקעהרען צוריק זיין פאַרלאָרע- נעם גלויבען. ער דאַרף זי איצט אַמוועהטאַגסטען האָבען... יע, ער וויל אין עפעס גלויבען! אין עמיצען גלויבען! און וואָס פאַר א מאַר- נע דאָס איז דאָס בילד פון גאַלבען... און אָט איז די גאַס! אָט דאָ דאַרף אויך זיין די הויז! יע, דאָס איז דאָס טאַקע, נומער 16, די הויז פון דער קאַלעזשקעסער סעקרעטאַרשע פיליסאווא, דא! דער פירשט האָט אַנגעקלונגען און געפרעגט אויף נאַסטאַסיא פיליפאָונאַ.

די בעל-הבית'טע פון הויז אליין האָט איהם געענטפערט, אז נאַסטאַסיא פיליפאָונאַ איז נאָך אין דער פריה אָפגעפאַהרען קיין פאָור- לאָווסק, צו דאָרע אלעקסעיעוונער, „און עס קען אפילו געבען, אז זיי וועלען דאָרטען בלייבען אויף עטליכע טאָג.“ פיליסאווא איז גע- ווען א קלייניקע, א שאַרף-אויגיגע און שאַרף-געזיכטיגע פרוי פון א יאָהר פערציג און געקוקט האָט זי כיטרע און צודרינגליך. אויף איהר פראַגע ווי מען רופט איהם — א פראַגע וועלכע זי האָט אומישנע צו- געגעבען א מינע פון א געהיימענים — האָט דער פירשט פון אָנהויב ניט געוואָלט ענטפערען, נור תיכף האָט ער זיך אומגעקעהרט און האָט זעהר שטאַרק געבעטען איבערצוגעבען זיין נאָמען צו נאַסטאַסיא פיליפאָונאַ. פיליסאווא האָט אויפגענומען זיין שטאַרקען בעטען מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט, און מיט אַן אונגעווענהליך סודות'דיגען אויסזעהן, מיט וואָס זי האָט ווייזט אויס געוואָלט ערקלעהרען: „אז באַזאָמרוהיגט זיך ניט, איד האָב שוין גוט פאַרשטאַנען.“ דער נאָמען פון דעם פירשט האָט אויף איהר, ווייזט אויס, געמאַכט דעם שטאַרק- סטען איינדרוק. דער פירשט האָט אויף איהר צוטראַגענערהייט א קוק געטאָן, האָט זיך אומגעדעהט און איז אוועק צוריק צו זיין האַ- טעל. אָבער ער, איז ארויסגעגאַנגען שוין ניט מיט דעם אויסזעהן ווי ער האָט אַנגעקלונגען צו דער פיליסאווא. מיט איהם איז ווידער פאַרגעקומען, און ווי אויגענבליקליך, אַז ענדערונג: ער איז ווידער

בלויז נור פון איין ליידענשאפט? עם רעדט פון ליידען, ער פארשאפט די גאנצע נשמה, עם... און א ברענענדיגע פיינליכע עראינערונג איז מיט אַמאָל דורכגעגאנגען איבער דעם פירשט'ס האַרץ.

יע. א פיינליכע. ער האָט זיך דערמאָהנט, ווי גאָר נאָך ניט לאַנג, האָט ער זיך געמוטשעט, ווען ער האָט צום ערשטען מאל אָנגע-הויבען באַמערקען אין איהר צייכענס פון משוגעת. דאָן איז ער גע-ווען פאַרצווייפעלט, און ווי האָט ער איהר געקענט איבערלאָזען, ווען זי איז דאָן אַנטלאָפען פון איהם צו ראַגאַזשינען? ער אליין האָט גע-דאַרפט לויפען נאָך איהר, און ניט וואַרטען אויף באַקאַנטמאַכונגען, אָבער... האָט דען ראַגאַזשין ביז איצט טאַקע אין איהר ניט באַמערקט קיין משוגעת? הַמ... ראַגאַזשין זעהט אין אליין, גאָר אנדערע אורזאָר כען, ליידענשאַפטליכע אורזאָכען! און וואָס פאַר אַ משוגענע אייפער-זוכט! וואָס האָט ער געמיינט מיט זיין פריהערדיגער פאַראויסזעט-צונג? (דער פירשט איז פלוצלינג רויט געוואָרען, און עפעס האָט ווי אַ ציטער געטאָן אין זיין האַרצען).

נור איבעריגענס, צו וואָס דאַרף ער זיך אָן דעם אלעמען דער-מאַהנען? דאָ איז אַ משוגעת פון ביידע זייטען, און אז ער, דער פירשט, זאָל ליב האָבען ליידענשאַפטליך אזא פרוי — איז כמעט ניטאָ וואָס צו טראַכטען. עם וואָלט כמעט געווען אַן אכזריות, אַן אונמעגשליכ-קייט. יע, יע! ראַגאַזשין מאַכט אויף זיך בלבולים; ער האָט אַ גרויס האַרץ וועלכע קען ליידען און פיהלען יענעם'ס ליידען. ווען ער וועט זיך דערוויסען דעם גאַנצען אמת, און ווען ער וועט זיך איבערצייגען, וואָס פאַר אַן אומגליקליכער וועזען עם איז אָט די איבערגעפיהרטע, האַלבקילאָהרע, — וועט ער דען איהר ניט מוחל זיין אליין וואָס פריהער איז געווען, אלע ליידען זיינע? וועט ער דען ניט ווערען איהר קנעכט, פריינד, איהר דערזעהונג? דאָס מיטליידען וועט ברענגען צום שכל, און באַלעהרען אפילו ראַגאַזשינען. מיטלייד איז דער הויפט און אפשר אויך דער איינציגער געזעץ פון דעם גאַנצען מעגשליכען זיין. אָ, ווי ניט פאַרגעבליך און אומעהרליך ער האָט זיך דאָס פאַרשולדיגט גע-גען ראַגאַזשינען! ניין, ניט די רוסישע נשמה איז אַ פינסטערנעס נור ביי איהם אליין אויף דער נשמה איז אַ פינסטערנעס, ווען ער האָט געקענט פאַרשטעלען זיך אזא שרעק. פאַר עטליכע וואַרימע און האַרציגע ווערטער איז מאַסקווע, רופט איהם שוין ראַגאַזשין ברודער,

מינוט ארום האָט ער זיך אָפגעשטעלט, זיך באַדענקט, און האָט זיך ווידער אומגעקעהרט אויף דעם פריהערדיגען וועג.

און ער איז שוין דאָך איינמאָל געווען אויף דער פעטערברוגער גאס, נאָעהנט פון הויז; ער געהט דאָך איצט אהין, ניט מיט דעם פריהערדיגען צוועק נור מיט א „באַזונדערן געדאַנק“ און ווי האָט עס געקענט פאַסירען! יע, זיין קראַנקהייט קומט צוריק, דאָס איז אונ־צווייפּעלהאַפּט; עס קען געבען אז ער וועט האָבען אז אַנפאַל טאַקע נאָך אונבאַדינגט היינט. דער אַנפאַל, איז די סבה פון דער גאַנצע פינסטערניס, צוליב דעם אַנפאַל איז אויך געקומען די „אידעע!“ איצט איז די פינסטערנעש צוטריבען, דער טייפּעל איז פאַריאַגט, קיין צווייפּעל עקזיסטירט ניט, זיין האַרץ איז איבערגעפּילט מיט פּרייד! און — ער האָט זי איצט לאַנג ניט געזעהן, ער דאַרף זי זעהן און... יע, ער וואָלט איצט געוואָלט באַגעגענען ראַגאַזשינען, ער וואָלט איהם גענומען פאַר'ן האַנט און זיי וואָלטען אוועק צוזאַמען... זיין האַרץ איז ריין; איז ער דען ראַגאַזשין'ס קאַנקורענט? מאַרגען וועט ער אליין אוועקגעהן און זאָגען ראַגאַזשינען, אז ער האָט זי געזעהן; ס'איז דאָך אמת אז ער איז אהער געפּלויגען צו איהר, ווי ראַגאַזשין האָט זיך פריהער אויסגעדריקט, כדי איהר צו זעהן! מעגליך, אז ער וועט זי טרעפען, ס'איז דאָך נאָך ניט באַשטימט אז זי איז אין פּאָולאַווסק.

יע, מען דאַרף אז איצט זאָל דאָס אלץ קלאַהר אוועקגעשטעלט ווערען, אז אלע זאָלען קלאַהר לייענען איינער ביי דעם צווייטען, אז עס זאָלען מעהר ניט זיין אַט די פינסטערע און ליידענשאַפטליכע ענטזאָגונגען, ווי עס האָט זיך פריהער אָפגעזאָגט ראַגאַזשין און זאָל דאָס אלץ געשעהן פּריי... און ליכטיג. איז דען ראַגאַזשין ניט פעהיג זעהן ליכט? ער זאָגט, אז ער ליכט זי ניט. אזוי, אז ער האָט ניט קיין מיטלייד, „ניטאָ אַט דער גאַנצער רחמנות־געפּיהל.“ אמת, אז ער האָט נאָכדעם צוגעגעבען, „אז דיין מיטלייד, קען זיין, איז שטאַר־קער פון מיין ליבע“ — נור ער מאַכט אויף זיך א בלבלול. המ... ראָד גאַזשין מיט א בוד איז האַנט, איז דאָס אַפּשר ניט קיין רחמנות“ דער אנהויב פון רחמנות? באַווייזט דען ניט בלוז די אַנוועזענהייט פון דעם בוד, אז ער, אַענרקענט אין פּולען זיינע באַציהונגען צו א י ה ר ? און דאָס וואָס ער האָט פריהער דערצעהלט? ניין, דאָס איז עפעס טיפּער פון בלוז איין ליידענשאַפט. און רעדט דען איהר געזוכט

אויף זיי מיט די פיס, מוז זיי אודאי אלעמען פארגעטערן. נור וואָס ס'איז ריכטיגער פון אלעס, ווי צוויי איז צוויי, איז דאָס, וואָס לעבע-דעוו פאָרגעטערט אויך זיין פלעמיאניק!

און איבעריגענס, וואָס האָט ער גענומען זיך אורטהיילען ווע-גען זיי. ער, וואָס איז ערשט געקומען, וואָס טראָגט ער עפעס ארויס פאר אַן אורטהיילען אועלכע? יע, אָט האָט איהם לעבעדעוו היינט פאָרגעבען א פראַבלעמע: נו, האָט ער דען ערוואַרטעט צו זעהן אזא לעבעדעוו'ן? האָט ער דען געקענט אזא לעבעדעוו'ן פריהער? לעבע-דעוו און דובאַרי — גאָט מיינער! איבעריגענס, ווען ראַגאָזשין וועט דער'הרג'ענען, וועט ער לכל הפחות, דער'הרג'ענען מיט אַן אָרדנונג. אַט דער כאַאָס וועט ניט זיין. נאָך א צייכענונג באַשטעלטער אינ-סטרומענט און זעקס מענשען אוועקגעלעגט פונקט ווי אין א פאַנטאַ-זיע! איז דען ביי ראַגאָזשינען נאָך א צייכענונג באַשטעלטער אינ-סטרומענט? ... ביי איהם? ... אָבער איז דען באַשטימט אַן ראַגאָזשין וועט דער'הרג'ענען? האָט דער פירשט פלוצלינג א ציטער געטאָן. „איז דאָס ניט קיין פאַרברעכען, קיין נידעריקייט פון מיין זייט, אזוי ציניש-אַפען מאַכען אזא באַהויפטונג!“ האָט ער אויסגעשידען און די פאַרב פון שאַנדע האָט מיט אמאָל באַגאַסען זיין געזיכט. ער איז גע-ווען ערשטוינט, ער איז איז געשטאַנען ווי אַן איינגעראַבענער אין מיטען וועג. ער האָט מיט איין מאָל זיך דערמאָהנט אי אַן דעם פרי-הערדיגען פאָולאָווסקען וואַגזאַל, און פריהערדיגען ניקאָלאַיעווסקען וואַגזאַל, און די פראַגע וואָס ער האָט געשטעלט ראַגאָזשינען גלייך אין פנים, וועגען די אויגען און ראַגאָזשין'ס צלם, וועלכען ער טראָגט איצט אויף זיך. און וועגען דער ברכה פון זיין מוטער, צו וועלכער ער אליין האָט איהם געבראַכט צופיהרען, און די לעצטע ציטער-פולע אַרומנעהמונג, די לעצטע ענטזאָגען זיך פון ראַגאָזשינען, פריהער אויף די טרעפּ. — און נאָך דעם אלעמען, כאַפען זיך אין אויפהערליכען זוכען פון עפעס אַרום זיך, און די דאָזיגע קראַם, און די דאָזיגע סחורה... וואָס פאר נידעריקייט! און נאָכדעם אלעמען, געהט ער איצט מיט „א באַזונדערען צוועק“, מיט א באַזונדערער „פלוצליכער אידעע.“ פאַרצווייפּלונג און ליידען האַבען אַרומגעכאַפט זיין גאַנצע נשמה. דער פירשט האָט שנעל געוואָלט זיך אומקעהרען צוריק אין האַטעל, ער האָט זיך אפילו אומצודערהט און איז אוועק, נור אין א

לעבעדעוו, וועלכען ער האָט פריהער געזעהן. עס קוקט אויס מאָדנע, וואָס ער האָט זיך איהם אלץ פאַרגעשטעלט אין דעם געשטאַלט פון יענעם מערדער פון וועלכען ער האָט פריהער דערמאָהנט לעבעדעוו'ן אליין, פאַרשטעלענדיג זיין פלעמיאניק. און וועגען דעם דאָזיגען מערדער האָט ער אויך געלייענט גאָר ניט לאַנג. ער האָט פיל געלעזען און פון דאָן אָן, ווען ער איז געקומען צופאַהרען אין רוסלאַנד, ער האָט עקשנות'דיג נאָכגעפּאָלגט אָט די אלע זאַכען. און פריהער האָט ער זיך שוין אפילו צופיל פאַראינטערעסירט אין דעם געשפרעך מיט'ן קעלנער, טאַקע וועגען דעם מאָרד פון די זשעמאַרין'ס. דער קעלנער האָט מיט איהם איינגעשטימט. ער האָט זיך אָן דעם דערמאָהנט. ער האָט זיך אויך דערמאָהנט אָן דעם קעלנער. דאָס איז געווען ניט קיין נאַרישער בחור, א סאָלידער און א פאַרויכטיגער, „און איבערי גענס, ווייס גאַט וואָס ער איז, עס איז שווער אין א נייער לאַנד צו פאַרשטעהן מענשען.“ אין דער רוסישער נשמה אָבער האָט ער אַנגעהויבען פעסט גלויבען. אַ אסד זעהר אסד, איז גאַנצען נייעס פאַר איהם האָט ער ארויסגעטראָגען אין די דאָזיגע זעקס מאַנאַטען, אונטערואַרטעמעס, אונגעהערטעס! נור א פרעמדע נשמה — איז א פינטסטערנעס, און אויך די רוסישע נשמה — איז א פינטסטערניס; פאַר א סד'ן א פינטסטערניס. אַט האָט ער לאַנג זיך באַפריינדעט מיט ראַגאַזשינען, „ברידערליך“ זיך באַפריינדעט — און קען ער דען ראַגאַזשינען? און איבעריגענס, וואָס פאַר א האַאָס אין דעם אלעמען ליגט, וואָס פאַר א צומישעניש, וואָס פאַר אַן אונאַרדנונג! און דאָר וואָס איז דאָס פאַר א העסליכער און פון אלץ צופרידענער פימפעל אַט דער פלעמיאניק פון לעבעדעוו? און איבעריגענס, וואָס בין איך? (האָט דער פירשט פאַרטגעזעצט זיין טראַכטען). האָט ער דען דער-הרג'עט אָט די באַשעפענישען, די דאָזיגע זעקס מענשען? מיר דוכט, אז איך פאַרמיש דאָ עפעס... ווי מאָדנע דאָס איז! ביי מיר דרעהט זיך עפעס דער קאַפּ! ... און וואָס פאַר א סימפּאַטישער און ליבער גע-זיכט ס'איז ביי לעבעדעוו'ס עלטערער טאַכטער, אַט ביי יענער, וועל-כע איז געשטאַנען מיט'ן קינד, וואָס פאַר אַן אומשולדיגער, כמעט קינדערשער אויסדרוק און א כמעט קינדערשער געלעכטער! מאָדנע, וואָס ער האָט כמעט פאַרגעסען דאָס דאָזיגע געזיכט, און נור איצט האָט ער זיך אָן דעם דערמאָהנט. אַט דער לעבעדעוו וואָס טופּעט

אן אקארשט פאסירטען זעהר וואונדערליכען מאָרד, וועלכער האָט פארשאפט טומעל און רעד. נור גלייך ווי ער האָט זיך דערמאָהנט אָן דעם, האָט מיט איהם ווידער פאסירט עפעס מערקווירדיגעס.

א גרויסער, ניט באַזיגטער חשק, כמעט תאוה, האָבען פֿלוצלינג געשמידט אין קייטען גאָר זיין ווילען. ער איז אויפגעשטאַנען פֿון באַנק און איז ארויס פֿון גאָרטען אויף דער פעטערבורגער זייט,

פֿריהער א ווילע, האָט ער געבעטען איינעם א דורכגעהער, אז ער זאָל איהם וויווען איבער דער נעווא, די פעטערבורגער זייט. מען האָט איהם אָנגעצייגט. נור דאָן איז ער אהין ניט געגאַנגען. און אין אלע פעלע איז איהם אהין היינט ניט געווען וואָס צו געהן: ער האָט עס געוואוסט ער האָט לייכט געקענט אָפּזוכען די הויז פֿון לעבעדעווי'ס קרובה; נור ער האָט כמעט געוואוסט אויף זיכער, אז ער וועט זי אין הויז ניט געפינען. זי איז אונבאדינגט אָפּגעפאָהרען קיין פֿאָר-לאָוסק, ווען ניט וואָלט קאָליא זיכער עפעס איבערגעלאָזען אין האַר-טעל, לויט ווי זיי האָבען אָפּגערעדט. איז, הייסט עס, ווען ער איז איצט געגאַנגען, איז דאָס זיכער ניט דערפֿאר אום זי צו זעהן. אָן אנדערע, פינסטערע, פיינליכע נייגעריגקייט האָט איהם אָנגעלאָקט, א נייע פֿלוצליכע אידעע איז איהם איינגעפאלען...

נור פֿאַר איהם איז שוין געווען איבערגענוג דאָס אליין, וואָס ער האָט זיך געלאָזט געהן און ער ווייס וואוהין ער געהט. און אין א מינוט ארום, איז ער שוין ווידער געגאַנגען, כמעט ניט וויסענדיג וואוהין. ווייטער באַטראַכטען זיין „פֿלוצליכע אידעע“ איז איהם תיכף געווארען שרעקליך כּאָום, און כמעט אונמעגליך. ער האָט מיט א פיינליך אָנגעשטרענגטען זינען זיך איינגעקוקט אין אלץ, וואָס עס האָט זיך געוואָרפען אין די אויגען. ער האָט געקוקט אויפ'ן הימעל, אויף דער נעווא. ער האָט פֿאַרפיהרט א געשפרעד מיט א קליין אינגעלע וועלכען ער האָט אָנגערטאָפּען אויפ'ן וועג. מעגליך, אז זיין עפילעפֿ-טישער צושטאַנד האָט זיך אלץ מעהר און מעהר פֿאַרשטאַרקט. א שטורם איז טאַקע באַמת אָנגעקומען, כאַטיש לאַנגזאַם, עס האָט זיך שוין געהערט א ווייטער דונערען. ס'איז געוואָרען זעהר שטיקענדי... צוליב עפעס אַן אַרזאַכע, איז איהם אלץ ניט ארויס פֿון זינען — ווי עס געהט אמאָל ניט ארויס פֿון זינען, א צודרינגליכער ביז נאָר רישקייט, דערעסענער מוויקאלישער האַטיוו, — דער פֿלעמיאניק פֿון

אפשאצונג פון דער דאזיגער מינוט, איז אהן ספק, געלעגען דער טעות, נור די ריכטיקייט פון דעם געפיהל האט איהם פונדעסטוועגען אביסעל צוטימעלט, וואס טוט מען טאקע אין אמת'ן מיט דער ווירקליכקייט? אט דאס אלעס איז דאך געישעהן. ער האט דאך אליין אוספעיעט זאגן צו זיך, איז יענער רגע, אז די רגע פון באגרענעצטען גליק, וועל-כען ער פיהלט אזוי ריכטיג, האט דאך מעגליך, אויך געקענט איהם קאסטען זיין גאנץ לעבען. אין דעם מאמענט — ווי ער האט איינמאל געזאגט, ראגאזשינען אין מאסקווע, אין דער צייט פון זייערע דאמאלס-דיגע צוזאמענקונפטען, — אז אין דעם מאמענט ווערט מיר עפעס ווי קלאהר דער אונגעוועהנליכער ווארט וועגען דעם, אז „קין צייט וועט מעהר ניט זיין“. עס ווילט זיך גלויבען, האט ער צוגעגעבען מיט א שמייכעל, אז דאס איז טאקע יענע זעלבע רגע, אין וועלכער עס האט ניט אוספעיעט זיך אויסצוגיסען דער איבערגעקערטער קריגעל מיט וואסער פון דעם עפילעפטיק מאחאמער, און וועלכער האט פונדעסט-וועגען טאקע אין יענער רגע, אוספעיעט אנקוקען אלע פאלאצען פון „אללא“. יע, אין מאסקווע פלעגען זיי זיך גאנץ אפט צוזאמענקומען, ער מיט ראגאזשינען און רעדען ניט נור וועגען דעם אליין. „ראגאזשין האט פריהער געזאגט, אז איך בין איהם דאן געווען א ברודער; ער האט עס היינט צום ערשטען מאל געזאגט“, האט דער פירשט פאר זיך א טראכט געמאן.

ער האט געטראכט וועגען דעם, זיצענדיג אויפ'ן באנק, אונטער א בוים אין „זומער גארטען.“ עס איז געווען ארום זיבען א זיגער. דער גארטען איז געווען לעדיג; עפעס פינסטערעס האט אויך א רגע פארצויגען די אינטערגעהענדע זון. ס'איז געווען שטיקענד, עהנליך אויף א ווייטען אגזאג פון א שטורעם. אין זיין איצטיגער בעאב-אכטונגספילען צושטאנד, איז דאס פאר איהם געווען ווי אן אנלאקונג ער האט זיך צוגעקלעפט מיט זיינע עראינערונגען, און שכל, צו יעדער אויסערליכער זאך, און איהם איז דאס געפעהלען געווארען: איהם האט זיך אלץ ווי געוואלט עפעס פארגעסען, דאס איצטיגע, דאס ווירק-ליכע, נור ביי דעם ערשטען אבכליק ארום זיך, האט ער תיכף ווידער דערקענט זיין פינסטערען געדאנק, א געדאנק פון וועלכען ער האט אזוי געוואלט פטור ווערען. ער האט זיך געווען דערמאנהט, אז ער האט פריהער גערעדט מיט'ן קעלנער אין טראקטיר, ביים עסען, וועגען

און פונדעסטוועגען, איז ער דאך ענדליך דערגאנגען צו א זעהר פאראדאקסאלען אויספיהר: „אז וואָס מאַכט ער אויס וואָס דאָס איז א קראַנקהייט?“ — האָט ער ענדליך באַשלאָסען, „וועמען אַרט עס, אז דאָס איז אן אוננאַרמאַלע אנשטרענגונג, ווען דער סאַמע רעזולטאַט, ווען די מינוט פון דער עמפּינדונג, אן וועלכער מען דערמאָנט זיך און וועלכע מען באַטראַכט שוין אין געזונטען צושטאַנד שטעלט זיך פאַר אַלס דער ביו איצט אונערהערטער געפיהל פון האַרמאָניע פון שענקייט פון דער העכסטער מדרגה, עס גיט א געפיהל פון גאַנצקייט, א מאָס פון צופרידענשטעלונג און אויפגערעגטער תּפּלה'דיגער צוואַר-מענגיסונג מיט דעם סאַמע העכסטען סינטעז פון לעבען?“ אָט די דונקעלע אויסדריקע האָבען זיך איהם אליין געוויזען אַלס פאַרשטענד-ליכע, כאַטש נאָך זעהר שוואַכע. אין דעם, אז דאָס איז זיכער „שענ-קייט אין תּפּלה“, אז דאָס איז באַמת „דער העכסטער“ סינטעז פון לעבען“. אין דעם האָט ער ניט געקענט צווייפּלען און קיין צווייפּעל ניט געקענט צולאָזען. עס האָבען זיך דאָך איהם ניט גע'חלום'ט קיין חלומות, ווי פון האַשיש, אַפּיום אדער וויין, וועלכע ערנידעריגען דעם פאַרשטאַנד, און צוקאַליעטשען די נשמה, חלומות ניט נאַרמאַלע און ניט עקזעטירענדע?

וועגען דעם האָט ער געקענט געזונט אורטיילען ביי דער ענד פון זיין קראַנקליכען צושטאַנד. די דאָזיגע רגע'ס זיינען טאַקע נור געווען איין גרויסע פאַרשטאַרקונג פון זיין זעלבסטערקענטנים. — ווען מען זאָל דאַרפען אויסדריקען דעם דאָזיגען צושטאַנד מיט איין וואָרט — זעלבסטערקענטנים און אין דער זעלבער צייט א זעלבסטגעפיהל אין דער העכסטער מדרגה אן אונמיטעלבאַרער, ווען אין דער זעלבער רגע, דאָס הייסט, אין דער סאַמע לעצטען באַוואוסטזיניגען מאַמענט פאַר זיין אַנפאַל, האָט איהם פאַסירט קלאָהר און באַוואוסטזיניג צו זאָגען: „יע, פאַר דעם דאָזיגען מאַמענט לוינט זיך אוועקגעבען דאָס גאַנצע לעבען!“ — דאן איז געוויס דער מאַמענט ווערטה דאָס גאַנצע לעבען. איבעריגענס, אויף דער דיאַלעקטישער זייט פון זיין אויספיהר איז ער ניט באַשטאַנען: א פאַרטעמפּטקייט, א זעלען-פינסטערניש, אן אי-דיאַטום, זיינען פאַר איהם געשטאַנען אַלס די קלאָהרע פּאָלגען פון די דאָזיגע „העכערע מינוטען“. ערנסט, פאַרשטעהט זיך, וואָלט ער ניט אָנגעהויבען דעכאַטירען אין דעם אויספיהר, דאָס הייסט, אין דער

אז איהם האָט זיך ניט אויסגעדוכט, אויך אויפ'ן וואַגאל, אז מיט איהם האָט געטראָפֿען עפעס א זיכערע זאך, וואָס איז אומבאָדינגט צו זאָמענגעבונדען מיט דער פֿריהערדיגער אומרוהיקייט זיינער, נור עפעס אן אינערליכער און אונבאָזיגבארער ווידערווילען האָט ווידער גובר געווען: ער האָט גאַרנישט ניט געוואָלט באַטראַכטען, ער האָט ניט אָנגעהויבען באַטראַכטען: ער האָט זיך פֿארטראַכט גאר וועגען עפעס אנדערש.

צווישען אנדערעס, האָט ער זיך פֿארטראַכט, וועגען דעם, אז אין זיין עפֿילעפֿטישען צושטאַנד, איז ביי איהם געווען איין מדרגה, כמעט אין סאַמע אָנפֿאַל (ווען נור דער אָנפֿאַל איז געקומען אין דער וואַך). אין וועלכעו, עס פֿלעגט מיט אַמאָל, אין מיטען דעם טרויער, זעלען פֿינסטערניש, דריקונג, מינוטענווייז אויפֿלאַמען זיין מאַרד און מיט אן אונגעווענהליכען דראַנג זיינען מיט אַמאָל געוואָרען אַנגעשפּאַנט אלע זיינע לעבען־כחות. דער חוש פֿאַר לעבען, די זעלבסט־ערקענטים האָבען זיך כמעט פֿאַרזעהנפֿאַכט אין די דאָזיגע מינוטעו, וועלכע האָבען געדייערט ווי בליצען. דער שכל, דאָס האַרץ זיינען באלויכטען געוואָרען מיט אן אויסערגעווענהליך ליכט; אלע אויפֿרעגונגען, אלע זיינע ספּקות, אלע זיינע אַרומרוהיקייטען, האָבען זיך אלע מיט אַמאָל ווי באַרוהיגט, האָבען זיך צונויפֿגעגאַסען אין אזא העכערער רוהיקייט, פֿול מיט קלאַרער, האַרמאָנישער פֿרייד און האָפֿענונג, פֿול מיט פֿאַר־שטאַנד און ענדליכער אַרזאָכע. נור די דאָזיגע מאַמענטען, אָט די אויפֿבליצונגען, זיינען נור בלוז געווען דאָס פֿאַראַויסגעפֿיהל פֿון יעדער נער ענדליכער סעקונדע, (אלע מאָל ניט מעהר ווי א סעקונדע) פֿון וועלכער עס האָט זיך אָנגעהוּ בען דער אָנפֿאַל אליין, אָט די סעקונדע איז געווען אן אינערטרעגליכע. דענקענדיג וועגען דער רגע אין דער לעצטער צייט, שוין אין געזונטען צושטאַנד, האָט ער אָפֿט צו זיך אליין געזאָגט: אז אָט די אלע, זיינען דאך דאָס די בליצען און אויפֿשיינונגען פֿון דעם העכערען זעלבסט־פֿיהלען און זעלבסט־ערקענטעניס, און דאָן מיינט ער, אז אויך „דאָס העכערע זיין“ איז אויך ניט עפעס אנדערש ווי א קראַנקהייט, ווי א צושטערונג פֿון נאָר־מאַלען צושטאַנד, און אייב ס'איז אזוי, איז דאָס גאר ניט קיין „העדערער זיין“ נור פֿאַרקערט, מען דאַרף עס צורעכענען צו דער סאַמע נידערינסטער.

כמעט אין דער זעלבער, אין וועלכער ער איז געווען אמאָל, ביי דעם אנפאנג פון די אנפאלען פון זיין פריהערדיגער קראנקהייט.

ער האָט געוואוסט, אז אין אזא אנפאלענדיגער צייט איז ער אויף סערגעווענהליך צוטראָגען, און גאנץ אָפט פארבייט ער זאכען און געזיכטער, ווען ער קוקט אויף זיי אהן א באזונדער אנגעשטרענגטער אויפמערקזאמקייט, נור ס'איז אויך געווען א באזונדערע אורזאכע פאר וואָס ער האָט זיך אזוי געוואָלט איבערצייגען, צו ער איז דאן געשטאַנען פאר דער קראַם; פֿין דעם צאָהל זאכען וועלכע זיינען אויסגעשטעלט אין פענסטער פון קראַם, איז געווען איין זאך אויף וועלכער ער האָט געקוקט, און וועלכע ער האָט אפילו אפגעשאצט אין זעכציג קאָפיקעס, ער געדענקט עס, ניט אכטענדיג אויף זיין גאנצער צוטראַגענעמקייט און אומרוהיגקייט. פון דערפון קען מען דרינגען, אז ווען די דאָזיגע קראַם עקזעסטרט און די זאך איז טאָקע ווירקליך דאָרט אויסגעשטעלט, צווישען אַלע סחורות, דאן הייסט עס, אז ער האָט זיך נור צוליב דער דאָזיגער זאך אָפגעשטעלט. דאן באדייט עס, אז די זאך האָט אין זיך פאר איהם אזא שטאַרקען אינטערעס, אז זי האָט צוגעצויגען זיין אויפמערקזאמקייט אפילו אין יענער צייט ווען ער איז געווען אין אזא שווערער צוטומעלטקייט, גלייך ווי ער איז ארויס פון וואַגזאַל. ער איז געגאנגען כמעט א טרויערדיגער, קוקענדיג אויף רעכטס, און זיין האַרץ האָט געקלאַפט פון אומרוהיגער אומגעדולד. נור אַט איז די קראַם, ער האָט זי געפונען, ענדליך! ער איז שוין ביי א פופציג טריט פון איהר, ווען ער האָט זיך באַדענקט צו אומדקעהרען זיך. אַט איז אויך די זאך אין פרייז פון זעכציג קאָפיקעס; „געווענהליך אין זעכציג קאָפיקעס, ס'איז מעהר ניט ווערטה.“ האָט ער זיך איצט איבערצייגט און א לאַך געטאָן. נור ער האָט א לאַך געטאָן היסטעריש; איהם איז געווארען זעהר שווער. ער האָט זיך איצט קלאַהר דערמאָנט, אז טאָקע ניר דא, שטעהענדיג פאר דעם פענסטער. ער האָט זיך מיט אמאָל אומגעקוקט, פונקט ווי פריהער ווען ער האָט געכאפט אויף זיך ראַגאזשין'ס אויגען. איבערצייגענדיג זיך, אז ער האָט ניט געמאכט קיין „טעות (א זאך, איבעריגענס אין וועלכער ער איז אויך פריהער געווען איבערצייגט), ער האָט געלאָזען די קראַם און איז וואָס גיכער אוועק פון איהר, דאָס אַלץ דארף מען וואָס שטעלער באַטראַכטען, אומבאַדינגט; איצט איז קלאַך געווען.

ער האָט גענומען א בילעט קיין פאוולאָווסק, און מיט אונגערוקד געאיילט אוועקצופאַהרען; נור געוויס האָט איהם עפעס נאַכגעפאַלגט, און דאָס איז געווען א ווירקליכקייט און ניט קיין פאַנטאַזיע, ווי ער איז געווען קען געבען גענויגט צו גלויבען. כמעט שוין זיצענדיג איז וואַגאַז, האָט ער מיט אמאָל א וואָרף געטאָן דעם בילעט אויפ'ן דיל, און האָט זיך אומגעקערט צוריק אויפ'ן וואַגנאַל. א צוטומעלטער און א פארטראכטער.

אביסעל שפעטער, אויפ'ן גאס, האָט ער זיך ווי דערמאָנט אָן עפעס, אזוי ווי ער וואָלט פלוצלונג עפעס זיך דערמאָנט א זאך זעהר א וואינדערליכע, וועלכע האָט שוין איהם לאנג ניט געלאָזט רוהען. איהם איז אונערווארטעט אויסגעקומען צו כאַפּען זיך ביי איין באַשעפּד טיגונג, וועלכע ציהט זיך ביי איהם שוין לאנג, נור וועלכע ער האָט אלץ ניט באַמערקט ביז דער סאַמע איצטיגער מינוט; אָט איז שוין עטליכע שטונדען, עס דוכט זיך, נאָך אפילו אין האַטעל, און אפילו נאָך ביז'ן האַטעל, איז ניטניט און אָט הויבט ער פלוצלונג אָן ווי צו זוכען עפעס וואָס ארום זיך. און ער פארגעסט, אפילו אויף לאנג, אויף א האלב שעה, און מיט אמאָל קוקט ער זיך ווידער אומרוהיג אום און זוכט ווידער אין אלע זייטען.

נור תיכף ווי ער האָט באַמערקט אן זיך, די דאָזיגע קרענקליכע און ביז איצט איז גאנצען אומבאוואוסטזיניגע באוועגונג, וועלכע האָט שוין איהם באַהערשט פון לאַנג, ווי פלוצלונג האָט געטאָן א בלייז דורך פאר איהם אן אנדער עראינערונג, וועלכע האָט איהם זעהר פאראינערטערסירט; איהם האָט זיך דערמאָנט, אז אין יענער מינוט, ווען ער האָט באַמערקט, אז ער זוכט עפעס ארום זיך, איז ער געשטאַנען אויפ'ן טראַטזאר ביים פענסטער פון א קראָם און מיט גרויסער נייגעריקייט באַקוקט די סחורה וואָס איז אויסגעשטעלט אין פענסטער. איהם האָט זיך איצט אומבאדינגט פארוואָלט איבערצייגען; צו איז ער טאַקע אין אמת'ן געשטאַנען. איצט קען געבען מיט פינף מינוט צו-ריק, פאר'ן פענסטער פון דער דאָזיגער קראָם? האָט זיך איהם עס ניט אויסגעדוכט, האָט ער עפעס ניט צוזאמענגעמישט? עקזעסטרט טאַקע באמת די דאָזיגע קראָם און די דאָזיגע סחורה? ער פיהלט זיך דאָך היינט טאַקע אין אמת'ן איז א באַזונדערער קרענקליכער שטימונג;

אין דער פריה נאָך, אבער אוועקגעהענדיג, האָבען זיי געלאָזט וויסען, אז אויפ'ן פאל, ווען עמיצער וועט קומען פרעגען אויף זיי, טאָ זאל מען לאָזען וויסען, אז זיי וועלען אפשר דריי א זייגער קומען צוריק, און ווען זיי וועלען ניט זיין ביז האַלב פיער — מיינט, עס אז זיי זיינען אוועק מיט'ן צוג קיין פאוולאָוסק, אויף דער דאָטשע פון דער גענע-ראַלשע עפאנטשיון און אז דארטען, הייסט עס, וועלען זיי שוין אָפעסען אויך. דער פירשט האָט זיך געזעצט ווארטען, און דערווייל געבעטען מיטאגעסען.

האַלב נאָך דריי א זייגער און אפילו פיער האָט זיך קאליא ניט געוויזען. דער פירשט איז ארויס און ער האָט גענומען געהן שנעל וואוהין די פיס וועלען איהם טראָגען. אין אָנהויב זומער גיבען אין פעטערבורג אויסגעצייכענטע טעג — ליכטיגע, הייסע, שטילע. ווי אומישנע, איז דער טאָג געווען איינער פון יענע אויסגעצייכענטע טעג. א קורצע צייט האָט דער פירשט זיך ארומגעדריעהט אָהן א צוועק. די שטאַט האָט ער וועניג געקענט. ער האָט זיך אָפט אָפגעשטעלט וואו די גאסען צושיידען זיך. פאר אייניגע הייזער, אויף די פלאַשטשאַדען, אויף די בריקען, איין מאַל איז אריין זיך אַפרוהען אין א קאנדיטערסקע אָפט האָט מיט גרויס נייגעריקייט גענומען זיך איינקוקען אין דורכ-געהער; נור אמעהרסטענס האָט ער ניט באַמערקט ניט די דורכגע-הער, און ניט וואו ער געהט. ער איז געווען אין א פיינליכער אַנ-שטרענגונג און אומרוהיקייט און אין דער זעלבער צייט געפיהלט אן אויסערגעווענהליכע באַדערפעניש צו זיין אליין. איהם האָט זיך גע-וואַלט זיין אליין, און איבערגעבען זיך אַט דער פיינליכער אַנשטרענג-גינג, אין גאַנצען אָהן א ווידערשטאַנד, ניט זוכענדיג דעם קלענסטען וואָס זיינען איבערפאלען זיין נשמה. „בין איד דאן שולדיג אין דעם אלעמען?“ האָט ער געמורמעלט פאר זיך, כמעט ניט באַנעהמענדיג זיינע ווערטער.

ארום זעקס א זייגער איז ער געווען אויף דער סטאַנציע פון דער צאַרסקע-עלסקער אייזענבאהן. באלד איז איהם מאוס געוואָרען זיין איינזאַמקייט. א נייער שטרעבען האָט היים ארומגעכאַפט זיין הארץ, און אויף א וויילע באַלויכטען מיט א העלען ליכט די פינסטערניש, אין וועלכע עס האָט געוועהטאַנט זיין נשמה.

אין ער האָט געעפענט די טיר.

— אָבער לאָז דײַך כאָטש אַרומנעמען פאַר'ן אוועקגעהן, מאָדנער מענש וואָס דו ביזט! האָט אויסגערופען דער פירשט מיט אַ צערט־ליכען פאַרוואָרף קוקענדיג אויף איהם און געוואָלט איהם אַרומנעמען, נור גלייך ווי פאַרפען האָט אויפגעהויבען זיינע הענט אזוי גלייך האָט ער זיי אויך אַרונטערגעלאָזען; ער האָט זיך ניט געקענט באַשליסען; ער האָט זיך אַפגעקערט, אים ניט צו קוקען אויפ'ן פירשט. ער האָט איהם ניט געוואָלט אַרומנעמען.

— ס'מאַכט ניט אויס! איך, כאָטש איך האָב גענומען דיין צלם אבער פאַר אַ זייגער וועל איך ניט קוילענען! האָט ער זעהר שטיל אַ מורמעל געטאָן און עפעס מאָדנע זיך צעלאַכענדיג. נור פּלוצלונג האָט זיך זיין גאַנצער פנים געענדערט: ער איז שרעקליך בלייב גע־וואָרען, זיינע ליפען האָבען אַנגעהויבען ציטערן, די אויגען האָבען זיך צוברענט. ער האָט אויפגעהויבען די הענט, פעסט אַרומגענומען דעם פירשט און שווער אַטהעמענדיג אַ זאַג געטאָן:

— טאָ נעם זי דיר, ווען ס'איז אזוי באַשערט! זי איז דייענע!
איך לאָז זי דיר אָפ! געדענק ראַנאזשינען!
און איבערלאָזענדיג דעם פירשט, ניט קוקענדיג אויף איהם, איז ער איילענדיג אַריין צו זיך און פאַרהאַקט הינטער זיך די טיר.

פינפטער קאַפיטעל

עס איז שוין געווען שפעט, כמעט האַלב דריי, און דער פירשט האָט עפאַנטשינען ניט דערוויסט אין הויז, איבערלאָזענדיג זיין ווויזט־קאַרטעל, האָט ער באַשלאָסען אַריבערצוגעהן אין דעם האַטעל „די וואַג“ און פּרעגען דאָרט אויף קאַליאַן; אויב אבער ער איז דארטען ניטאָ — איבערלאָזען איהם אַ צעטעלע, אין דעם האַטעל האָט מען איהם געזאַגט. אַז ניקאַלאַי אַרדיאַליאַנאָוויטש, זיינען אַרויסגעגאַנגען

הינטער וועלכע ס'איז אוראי, געווען א שלאַר-צימער. אין ווינקעל פון גאָס-צימער, ביים אוויווען אין א שטוהל, איז געזעסען א קליינינקע אלטימסקע, לויט'ן אויסזעהן נאָך ניט אזוי אלט, אפילו מיט נאָך א גאנץ נישקשה'דיג געזונטען אנגענעהמען און קיילעכדיגען פנים, נור שוין אין גאנצען א גרויע (און דאָס האָט מען געקענט שליסען פון דעם ערשטען בליק) וועלכע איז אריינגעפאלען אין אמת'ער קינדהייט. זי איז געווען אַנגעטאן אין א שוואַרצער וואָלענער קלייד, מיט א שוואַר-צען גרויסען טיכעל אויפ'ן קאָפּ אין א ווייסען ריינעם הייבעל מיט שוואַרצע סטענגעס. איהרע פיס זיינען געווען אַנגעשפּאַרט אָן א בענקעלע, נעבען איהר האָט זיך געפונען נאָך א רייניקע אלטימסקע, אן עלטערע פון איהר, אויך אין טראָר און אויך אין א שוואַרצען הייבעל. ס'ווייזט אויס אזא מין פרייע מיטוואוינערן, און שווייגענד געמאכט א זאָק. ביידע ווייזט אויס האָבען די גאַנצע צייט געשוויי-גען, דערזעהנדיג ראַגאזשינען און דעם פירשט, האָט די ערשטע אל-טימסקע א שמייכל געטאן צו זיי, און עטליכע מאָל א נויג געטאן. אלס א צייכען פון צופרידענהייט, מיט'ן קאָפּ.

— מאַמע, האָט געזאָגט ראַגאזשין, א קוש טהוענדיג איהר די האַנט, — אַט איז מיינ גרויסער פריינד, פירשט לעוו ניקאָלאיעוויטש מישקין; מיר האָבען זיך מיט איהם געביטען מיט די צלמים; ער איז מיר אין מאַסקווע א געוויסע צייט געווען ווי אן אייגענער ברודער, ער האָט פיל פאר מיר געטאן. בענש איהם, מוטער, ווי דו וואָלסט אן אייגענעם זעהן געבענשט, ווארט אלטימסקע, אַט אזוי, גיב וועל איך דיר אויפֿלעגען די האַנט...

נור די אלטע האָט נאָך איידער פאַרפען האָט אוספּיעט, אויפֿ-געהויבען איהר רעכטע האַנט, אויפגעלייגט די פינגער, און דריי מאָל פרום איבער'גע'צלם'ט דעם פירשט. דערנאָך האָט זי נאָך אמאָל ליכליך און צאַרט צו איהם א נויג געטאן מיט'ן קאָפּ.

— נו, קום לאָמיר געהן, לעוו ניקאָלאיעוויטש, האָט געזאָגט פאַר-פען, איד האָב דיר בלוין דערפאַר געבראכט...

ווען זיי זיינען ווידער ארויס אויף די טרעפּ האָט ער צוגעגעבען:
— אַט נעהם זי, זי פאַרשטעהט דאָך כמעט גאר ניט, וואָס מען רעדט, און זי האָט גאר ניט געוואוסט וואָס איך זאָג, און דאָך האָט זי דיר געבענשט... נו געה געזונט, עס איז שוין אי מיר, אי דיר צייט...

אויפגעהויבען אין דער הויך, און איהם ארויסגעשטעלט זיין צלם, ניט אַרונטערנעהמענדיג איהם פון האַלץ.

— גיב איהם מיר, האָט געזאָגט ראַגאזשין.

— צו וואָס? ביזטו דען...

דעם פירשט האָט זיך ניט געוואָלט שיידען מיט דעם דאָזיגען צלם.

— איד וועל איהם טראָגען, און מיינעם וועל איד דיר אפגעבען. טראַג דו.

— ווילסט זיך בייטען מיט די צלמים! אָט האָסטו איהם!

דער פירשט האָט אַרונטערגענומען זיין ציגענעם צלם. פארפען זיין גאַלדענעם, און זיי האָבען זיך געביטען. פארפען האָט געשוויגען. דער פירשט האָט מיט א שווערער פארוואונדערונג באַמערקט, אז דער פריהערדיגער אונצוטרויען, פריהערדיגע ביטערער און כמעט שפּאַטי־שער שמייכעל, האָבען נאָך אלץ ווי ניט פארלאָזען דעם פנים פון זיין אזוי גערופענעם ברודער, לכל הפחות האָט זיך עס אויגענבליקליך שטאַרק ארויסגעוויזען. ענדליך האָט ראַגאזשין שווייגענד גענומען דעם פירשטס האַנט און א געוויסע צייט געשטאַנען אזוי ווי ניט באַ־שליסענדיג זיך אויף עפעס; ענדליך האָט ער פלוצלונג איהם א ציה געטאן נאָך זיך, ארויסזאָגענדיג מיט א קוים הערבאַרע שטימע: „קום!“ זיי זיינען אריבער איבער דעם בריקעל פון דעם ערשטען גאָ־רען, און זיי האָבען אנגעקלונגען אין טיר, וועלכע איז געווען אנט־קעגען דער פון וועלכער זיי זיינען ארויס. מען האָט זיי שנעל געע־פענט. אן אלטינקע פרוי, איז גאנצען אן אויפגעהאַרבעטע, און אין שווארצען, אונטערגעבונדען מיט א טיכעל, האָט זיך שווייגענדיג און נידעריג א נויג געטאן צו ראַגאזשינען. יענער האָט זי עפעס אויף שנעל א פרעג געטאן, און ניט ווארטענדיג אויף אן ענטפער, האָט ער דעם פירשט אוועקגעפיהרט ווייטער איבער צימערן. ווידער איז מען דורכגעגאנגען פינסטערע צימערן, פון עפעס אן אונגעווענהליכער קאַל־טער ריינקייט. קאַלט און שטרענג געמעבילירט מיט אַלטערטהימליכע מעבעל, און ווייסע זויבערע טשעכאַלען. ניט מעלדענדיג זיך, האָט ראַגאזשין גלייך אריינגעפיהרט דעם פירשט אין איינס ניט קיין גרוי־מען צימער, עהנליך צו א גאסט־צימער, אן איבערגעצאמטער מיט א גלאַנציגער ווענטעל פון רויטען האַלץ, מיט צוויי טירען פון די זייטען.

דינעם אמת־רעליגיעזען געפיהל אויסגערירקט, אזא געדאנק, פון וועל־
 כען עס איז דא דער גאנצער זינן פון קריסטענטהום, דאָס הייסט, די
 גאַנצע פארשטענדעניס פון א גאָט, ווי וועגען אונזער אן אייגענעם
 פאָטער, און וועגען דער שמחה פון גאָט מיט דעם מענשען ווי א פאָ־
 טער מיט זיין אייגענעם קינד. — דער הויפט געדאנק פון קריסטום!
 אן איינפאכע פרוי! אמת א מוטער... און ווער ווייס, ס'קען געבען,
 אז אַט די פרוי איז געווען טאקע די ווייב פון יענעם סאַלדאט. הער
 מיר אויס פארפען, דו האָסט מיר פריהער געפרעגט, אַט איז מיין ענט־
 פער! דער וועזען פון א רעליגיעזען געפיהל ווארפט זיך ניט אונ־
 טער, אינטער קיינע אורטהיילען, און ניט אונטער קיינע האַנדלונגען
 און פארברעכענס, און ניט אונטער קיינע אַפליקענונגען; דאָ איז
 עפעס ניט דאָס און עס וועט אייביג זיין ניט דאָס, דאָ איז עפעס א
 זאך, וועגען וועלכער עס וועלען זיך אַפט גליטשען אפליקענונגען און
 מען וועט אייביג רעדען נ י ט ו ו ע ג ע ז ד אָ ס, נור די הויפט
 זאך איז דאָס, אז קלעהרער און גיכער וועסטו דאָס באַמערקען, אין דער
 רוסישער נשמה, און דאָס איז מיין שלום! דאָס איז איינע פון מיינע
 ערשטע איבערצייגונגען וועלכע איר טראג ארויס פון אונזער רוסלאַנד.
 עס איז דאָ וואָס צו טאָן, פאַרפען! ס'איז דאָ וואָס צו טאָן אין
 אונזער רוסישער וועלט, גלויב מיר! דערמאָן זיך, ווי עס איז געווען
 א צייט אז מיר פלעגען אין מאַסקווע זיך צונויפקומען און ריידען...
 און איר האָב גאָר איצט ניט געוואָלט אומקעהרען זיך אהער! און
 איר האָב גאָר אזוי ניט געדענקט מיט דיר זיך צו באַגעגענען! בלייב
 געזונט, אויפ'ס ווידערזעהן! זאָל דיר גאָט ניט פארלאָזען!...

ער האָט זיך אומגערעהט און זיך געלאָזט ארונטערגעהן מיט
 די טרעפּ.

— לעוו ניקאָלאַיעוויטש! האָט אויסגערופען פון דער הויך פאר־
 פען, ווען דער פירשט איז צוגעקומען צום לעצטען טרעפּעל. — דער
 צלם וואָס דו האָסט געקויפט ביים סאַלדאט איז מיט דיר?

— יע, אויף מיר!

און דער פירשט האָט זיך ווידער אפגעשטעלט.

— ווייז נור אהער!

ווידער עפעס א נייע משוגעת! ער האָט א טראכט געטאָן, זיך

געהערט רעדען, כאָטש דער געלעכטער האָט נאָך אלץ טרייסלענדיג זיך און אַנפאל-מעסיג, געציטערט אויף זיינע ליפּען — איך זעה עס דרעהט זיך אויפ'ן הילצערנעם טראַטואַר אַ שיכור'ער סאָלאַרט, אין אַ זעהר אָפגעלאָזענעם אויסזעהן. קומט ער צו צו מיר: „קויף, זאָגט ער, פּריץ אַ זילבערנעם צלם, איך גיב איהם אָפּ אין גאַנצען פאַר צוואַנציג קאָפּיקעס; אַ זילבערנער!“ איך זעה ער האַלט אין האַנט אַ צלם, און עס ווייזט אויס, אז ער האָט נור וואָס אַראָפּגענומען פון זיך, אויף אַ בלויען שטאַרק אָפּגעטראָגענעם שנירעל, אבער נור אַן אמת ציגענער, מען זעהט עס פונ'ם ערשטען בליק, און אַכטקאָנטיגער. איך האָב אַרויסגענומען צוואַנציג קאָפּיקעס, און איהם אוועקגעגעבען און דעם צלם האָב איך גלייך אויף זיך אָנגעטאָן. — און אויף זיין פנים איז געווען קענטיג ווי צופרידען ער איז, וואָס ער האָט אָפּגענאַרט אַ נאָר רישען פּריץ, און ער איז גלייך אוועק זיין צלם צו פאַרטרינקען. דאָס איז שוין אַהן צווייפּעל. איך בין ברודער, דאַמאַלס אונטער דעם סאַמע שטאַרקסטען איינדרוק געווען פון אלץ וואָס איך האָב אין רוסי-לאַנד דערזעהן; איך האָב דאָך אין איהר גאַרנישט ניט פאַרשטאַנען. איך בין דאָך ווי אַהן לשון געוואַקסען, און איך האָב דאָך ווי פון אַ פאַנטאַזיע וועגען איהר געדענקט, אַט די גאַנצע פינף יאָהר וואָס איך האָב אין אויסלאַנד געלעבט. איז אַט געה איך און טראַכט: ניין, „אַט דעם דאָזיגען יעזוס-פאַרקויפּער, וועל איך נאָך ניט באַלד פאַראַורטהיילען, איין נאָט ווייס, וואָס אין די דאָזיגע שיכור'ע און שוואַכע הערצער קומט פאַר, אין אַ שעה אַרום קומענדיג צוריק אין האַטעל, האָב איך זיך אָנגעשטויסען אויף אַ פרוי מיט אַ זויגקינד. די פרוי איז נאָך אַ יונגע, דאָס קינד האָט געדאַרפט זיין פון אַ וואָך זעקס, דאָס קינד האָט צו איהר שוין געשמייכעלט. לויט איהר באַאָבאַכטונג, דעם ערשטען מאָל זינט ער איז געבוירען געוואָרען. איך קוק, זי האָט פּלוצלונג אזוי פרום, פרום זיך איבער גע'צלם'ט, „וואָס פעהלט דיר יונגע פרוי?“ (איך פלעג דאן אלץ פאַנאַנדערפּרעגען). „אַט, זאָגט זי, פונקט ווי עס גיט מוטער-פּרייד ווען זי באַמערקט צום ערשטען מאָל איהר קינד'ס אַ שמייכעל, פונקט אזוי פּרעהט זיך אויך גאָט, יעדען מאָל, ווען ער באַמערקט פון הימעל, אז אַ זינדיגער טוט פאַר איהם פון גאַנצען האַרצען תּפּלה.“ דאָס האָט מיר אַ פרוי געזאָגט, כמעט מיט די זעלבע ווערטער, און זי האָט מיט איין מאָל אזא טיפּען און אזא

ארויסגעזאָגט, נור ווייזט אויס ניט קלאַהר, אדער איך האָב ניט גער
קענט אויסדריקען, ווייל ער האָט גארנישט ניט פארשטאַנען... אין
אבענט האָב איך זיך אָפגעשטעלט אין דעם אויערנעם האָטעל איבער-
נעכטיגען, און אין איהם האָט נור וואָס פאסירט א מאַרד, אין
דער לעצטער נאַכט. אזוי דאָס ווען איך בין געקומען צופאַרען האָבען
אלע וועגען דעם גערעדט. צוויי פויערן, עלטערע מענטשען שוין און
ניט קיין שיכרע, און וועלכע האָבען איינע די אנדערע געקענט שוין
פון לאַנג, פריינד, האָבען זיך אָנגערונקען מיט טיי אין האָבען גער-
וואָלט צוזאַמען אין איין צימער זיך שלאָפען לענען, נור איינער האָט
בוי דעם צווייטען פאר די לעצטע צוויי טעג נאָכגעשפירט א זייגער, א
זילבערנעם, אויף א געלען שנירעל פערל, וועלכען ער האָט, ווייזט אויס,
בוי איהם פריהער ניט געזעהן. דער דאָזיגער מאַן איז ניט געווען קיין
גנב, איז אפילו געווען אן אַרענטליכער, און לויט דעם פויערשען לעבען
איז ער געווען ניט אַרדן, ניר איהם איז אזוי געפּעלען אַט דער דאָזיגער
זייגער, און אויף אזוי פיל האָט ער איהם פארלאָקט, אז ער האָט ענד-
ליך ניט אויסגעהאלטען; גענומען א מעכער, און ווען דער פריינד
זיינער האָט זיך פארקוקט, איז ער צוגעגאנגען פאַרזיכטיג צו איהם פון
הינטען, האָט זיך אָנגעצילעוועט, און האָט ארויסגערעדט פאר זיך מיט
א ביטערער תּפּלה: „נאָט, פארגיב צוליב יעוּס'ן וועגען.“ — געקוי-
לעט זיין פריינד מיט איין שניט, אזוי ווי א שעפּס און צוגענומען
בוי איהם דעם זייגער.

ראגאזשין האָט זיך געקויקעלט פון געלעכטער. ער האָט אזוי
שטאַרק געלאַכט, אזוי ווי ער וואָלט געווען אין אזא אָנפאל. עס איז
אפילו געווען מאַדנע צוצוקוקען דעם דאָזיגען געלעכטער נאָך אזא
אט־ערשטיגער פינסטערער שטימונג.

— אַט דאָס האָב איך ליב! ניין, אַט דאָס איז בעסער פון אלץ!
האַט אויסגעשריען קאָנזאָלסיוו, שיעור ניט דערשטיקט ווערענדיג;
איינער גלויבט אין גאנצען ניט אין נאָט, און א צווייטער גלויבט אזוי,
אז ער קוילעט מענטשען מיט א תּפּלה אויף די ליפען... ניין, דאָס ברוי-
דער פירשט, וועסטו ניט אויסטראַכטען! באַר־באַ־בא! ניין, דאָס איז
בעסער פון אלץ!

— אויף מאַרגען בין איך ארויס בלאַנדזשען איבער'ן שטאָט
— האָט פאַרטגעזעצט דער פירשט, היבף ווי ראגאזשין האָט אויפ-

פאר דער הענטעל פון שלאָס, האָט ער געווארט ביז וואגען דער פירשט וועט ארויס.

דער פירשט האָט זיך פארוואונדערט, נור איז ארויס. יענער איז ארויס נאָך איהם אויפ'ן בריקעל פון די טרעפ, און אויפגעפענט די טיר פאראויס. ביידע זיינען געשטאנען איינער אנקעגען דעם צווייטן טען מיט אזא אויסזעהן, אז עס האָט זיך אויסגעדוכט, אז ביידע האָר בען פארגעסען וואהין זיי זיינען געקומען און וואָס מען דארף איצט טאָן.

— בלייב-זשע מיר געזונט, האָט געזאָגט דער פירשט, דערלאַנג-גענדיג די האַנט.

— געה געזונט, האָט ארויסגעזאָגט ראגאזשין, דריקענדיג פעסט נור זעהר גיך די איהם דערלאַנגטע האַנט.

דער פירשט איז ארונטער איין טרעפעל און האָט זיך אימגע-דרעהט. — און וועגען גלויבען, האָט ער אנגעהויבען שמייכלענדיג (קענטיג ניט וועלענדיג אזוי איבערלאָזען ראגאזשין). און אויסער דעם ווערענדיג פרישער אונטער דעם איינדרוק פון א פלוצליכער עראינערונג — וועגען גלויבען, האָב איך לעצטע וואָך, איז צוויי טאָג געהאט פיער באזונדערע באגעגענישען, אין דער פריה בין איך גע-פאָהרען מיט א נייער אייזענבאהן אין א שטונדע פיער מיט איינעם אן ס. אין וואגאן פארבראכט, דאָ אויך זיך באקאנט. איך האָב נאָך פריהער וועגען איהם אסך געהערט, און צווישען אנדערעס, ווי וועגען אן אטעאיסט. ער איז א מענש א באמת זעהר א געלעהרענטער און איך האָב זיך דערפרעהט וואָס איך וועל רעדען מיט אן אמת'ן גע-לעהרטען, אויסער דעם אלעם איז ער א וואונדערליך גוט ערצויגענער מענש. אזוי דאָס ער האָט מיט מיר גערעדט פונקט אזוי גלייך ווי מיט זיינס א גלויבען, אין וויסען און פארשטעהן. אין גאָט גלויבט ער ניט. איין זאך נור האָט מיר פארוואונדערט: עס דוכט זיך אז ער האָט אלץ גערעדט ניט וועגען דאָס, און די גאנצע צייט אזוי, און דערפאר האָט עס מיר טאָקע פארוואונדערט, ווייל אויך פריהער, וויפיעל איך האָב זיך ניט באגעגענט מיט ניט גלויביגע, און וויפיעל איך האָב זיי-ערע ביכער ניט געלעזען, האָט זיך מיר אלץ געדוכט, אז אי זיי ריידען, אי זיי שרייבען אין ביכער אלץ ווי ניט וועגען דאָס, כאָטש אויבען אויף דוכט זיך, אז וועגען דאָס. איך האָב איהם דאן טאָקע דאָס

שינען; נור דאָך האָט עס דעם פירשט עפעס אויסגעקוקט מאַדנע וואָס
עס האָט זיך אזוי שנעל איבערגעריסען דער געשפרעד וועלכען ער
ראַגאזשין האָט אָנגעהויבען און אז ער האָט איהם אפילו ניט געענט-
פערט אויף זיין פראַגע.

— איך האָב דיך לעוו ניקאָלאיעוויטש לאַנג געוואָלט פרעגען,
גלויבסטו אין גאָט אָדער ניט? האָט מיט אַמאָל ראַגאזשין ווידער
אנגעהויבען רעדען, אָפּגעהענדיג א פאָר טריט.

— ווי מאַדנע דו פרעגסט און... קוקסט? האָט דער פירשט באַ-
מערקט.

— און אויף דעם בילד האָב איך ליב צו קוקען האָט נאָך א
וויילע שווייגען א מורמעל געטאָן ראַגאזשין, ווי ער וואָלט פאָרגעסען
אז זיין פראַגע.

— אויף דער בילד! האָט דער פירשט פּלוצלונג אויסגערופען,
און זייענדיג אונטער דעם איינדרוק פון א פּלוצליכען געדאנק; אויף דעם
בילד! צוליב דער דאָזיגער בילד קען דאָך נאָך ביי איינעם די אמונה
געהן פאַרלאָרען!

— זי געהט אזוי אויך פאַרלאָרען, האָט אונערוואַרטעט באַשטע-
טיגט ראַגאזשין. זיי זיינען שוין צוגעקומען ביז דער סאַמע אַרויס-
גאַנג-טיר.

— ווי? האָט זיך אונערוואַרטעט אָפּגעשטעלט דער פירשט, —
וואָס איז מיט דיר געשעהן? איך האָב כמעט געמאַכט א שפּאַס,
און דו נעהמסט עס אזוי ערנסט! און צו וואָס האָסטו מיך געפרעגט;
צו גלויב איך אין גאָט?

— אזוי זיך, גאַרנישט. איך האָב נאָך פריהער געוואָלט פרעגען.
עס זיינען דאָר דאָ היינט פיעלע וואָס גלויבען ניט, און ווי איז דאָס
אמת (דו האָסט דאָך געלעבט אין אויסלאַנד) מיר האָט איינער פון
די שיכורים געזאָגט, אז ביי אונז אין רוסלאַנד, איז מעהר ווי אין
אַלע לענדער אזעלכע וואָס גלויבען ניט אין גאָט? אונז זאָגט ער, איז
אין דעם פיל גרינגער ווי זיי, ווייל מיר זיינען שוין ווייטער פון זיי
אוועק...

ראַגאזשין האָט א בייסיגען שמייכלעל־געטאָן, אַרויסרעדענדיג זיין
פראַגע, האָט ער פּלוצלונג אָפּגעעפענט די טיר, און האַלטענדיג זיך

דאָ אויף די ווענט זיינען געהאַנגען צו עטליכע בילדער, אלץ בילדער פון גלחים, און נאַטור-בילדער, אויף וועלכען מען האָט גאַרנישט ניט געקענט אונטערשיידען. אויפ'ן טיר אין דעם נאַכפאלגענדען צימער, איז געהאַנגען איין בילד, א זעהר מאַדנע אויפ'ן אויסזעהן, ארום צוויי מיט א האַלבען ארשין איז דער לענג און ניט מעהר ווי זעקס ווערשקעס אין דער הויך. זי האָט פאַרגעשטעלט דעם „ערלייזער...“ נור וואָס אן אַרונטערגענומענעם פון צלם. דער פירשט האָט פאַרביי-לויפֿענד א קוק געטאָן אויף איהם, אזוי ווי דערמאַנענדיג זיך אָן עפעס, איבעריגענס ניט אַפּשטעלענדיג זיך האָט ער געוואַלט אריינקומען אין טיר, איהם איז געווען זעהר שווער, און עס האָט זיך געוואַלט וואָס גיכער ארויס פון דער דאָזיגער הויז, נור ראַגאזשין האָט זיך אונערוואַר-טעט אפגעשטעלט ביים בילד.

— אַט אַ די אלע בילדער דאָ, האָט ער געזאָגט — זיינען אלץ געקויפט געווארען פון דעם פאַרשטאַרבענעם טאַטען, אויף אן אַקציע פאַר א רובל אדער צוויי, ער האָט זיי ליב געהאַט. איינער, א מענש וואָס ווייס האָט זיי דאָ אלע באַטראַכט, גאַרנישט, זאָגט ער אַכער אַט דאָס — אַט דאָס בילד איבערן טיר, וועלכע איז אויך געקויפט געווארען פאַר צוויי רובל, זאָגט ער, איז שוין גאַרנישט, נור פאַר'ן טאַטען האָט זיך געפונען איינער וואָס האָט געוואַלט געבען פאַר איהם דריי הונדערט און פופציג רובל, און סאָוועלעו, איוואן דמיטריטש, א סוחר, א גרויסער ליבהאַבער איז יענער שוין דערגאַנגען ביז פיער הונדערט, און לעצטע וואָך האָט ער מיין ברודער סעמיען סעמיאַנאַ-וויטשן שוין פינף הונדערט פאַרגעשלאָגען. איך האָב דעם בילד געלאָזט פאַר זיך.

— דאָס איז... דאָס איז אַ קאַפּיע פון האַנס גאַלבעין, האָט גע-זאָגט דער פירשט; אַנקוקענדיג דאָס בילד. — און כאַטש איך בין אַ קליינער מבין, נור מיר דוכט זיך, אז דאָס איז אן אויסגעצייכענטע קאַפּיע. איך האָב דעם דאָזיגען בילד אין אויסלאַנד געזעהן און קען ניט פאַרגעסען, נור וואָס איז מיט דיר?

ראַגאזשין האָט פּלוצלונג געלאָזען דאָס בילד און איז אוועק מיט דעם פריהערדיגען וועג ארויף. געוועהנליך האָט מען געקענט ערקלעה-רען די אורזאַכע מיט דער צוטראַגענטקייט און דער באַזונדערער נער-וועזער שטימונג וועלכע האַבען זיך מיט אַמאַל באַוויזען ביי ראַגאז-

— רױ שניידסט מיט איהם די בלעטער? האָט געפרעגט דער פירשט, ווי צוטראַגענערהייט, זייענדיג נאָך אלץ אונטער דעם דרוק פון א שטאַרקער פאַרטראַכטקייט.

— יע, די בלעטער.

— דאָס איז דאָך א גאַרטען-מעסער?

— יע, א גאַרטען-מעסער. קען מען דען מיט א גאַרטען-מעסער

ניט צעשניידען קיין בלעטער?

— אָבער עס איז... נאָך גאָר א נייער?

— נה, און אז ער איז א נייער, איז וואָס? קען איד דען איצט

ניט קויפען קיין נייעם מעסער? האָט ענדליך זעהר אויפגעבראַכט אויסגעשריען ראַגאַזשין, וועלכער האָט זיך אויפגערעגט פון יעדען וואָרט.

דער פירשט האָט א ציטער געטאָן, און האָט אויפמערקזאַם א

קוק געטאָן אויף ראַגאַזשינען.

— אַט וואָס מיר זיינען! האָט ער זיך מיט א מאַל צעלאַכט, איז

גאַנצען קומענדיג צו זיך. — ענטשולדיג מיד, ברודער, ווען דער קאַפּ

איז מיר זעהר שווער, ווי איצט און דאָס איז א קראַנקהייט... ווער

איד גאָר איז גאַנצען אזא צוטראַגענער און קאַמישער. איד האָב איז

אַלגעמיין ניט וועגען דעם געוואַלט פרעגען... איד געדענק שוין ניט

וועגען וואָס... בלייב געזונט!

— ניט אהער, האָט געזאָגט ראַגאַזשין.

— איד האָב פאַרגעסען!

— אהער, אהער, קום, איד וועל דיר צייגען.

פערטער קאפיטעל

זיי זיינען אוועק דורך די זעלבע צימערן, דורך וועלכע דער

פירשט איז שוין דורכגעגאַנגען. ראַגאַזשין איז געגאַנגען אביסעלע

פאַראוים דער פירשט נאָך איהם. זיי זיינען אריין אין גרויסען זאַל,

— פאר וואָס ענדיגסטו שוין ניט, האָט יענער צוגעגעבען מיט א געלעכטערל, — ווען דו ווילסט וועל איד זאָגען, אז אין דער זעלבער מינוט קלעהרסטו זיך: „נו, ווי אזוי קען זי מיט איהם איצט געהן? ווי אזוי דערלאָזט מען איהר איצט דערצו?“ געוויס טראַכסטו אזוי... — איד בין ניט דערפאר אהער געפאָהרען, פארפען, איד זאָג דיר, אז ניט דאָס האָב איד געהאַט אין זינען...

— דאָס קען געבען, אז ניט דערפאר, און אז ניט דאָס האָסטו געהאַט אין זינען, אָבער איצט איז שוין דאָס זיכער געוואָרען דערפאר, כע, כע! נו, גענוג! וואָס האָסטו זיך אזוי געמאַכט ניט וויסענדיג? האָסטו דען טאַקע אין אמת'ן דאָס ניט געוואַכט? דו וואונדערסט מיר!

— דאָס איז אלץ אויפערזוכט, פארפען. דאָס איז אלץ א קראַנק הייט, דאָס אלץ האָסטו אַהן א מאַס איבערטריבען... האָט א מורמעל געטאָן דער פירשט און גרויסער אויפגענונג — וואָס איז מיט דיר? — לאַז מיר, האָט א זאָג געטאָן פארפען, און האָט האַסטיג ארויסגעריסען פון דעם פירשט'ס הענט דעם מעסערל, וועלכען יענער האָט גענומען פון טיש נעבען בוך און איהם ווידער אוועקגעלעגט אויף דעם פריהערדיגען פלאַץ.

— איד האָב ווי געוואוסט, ווען איד בין אריינגעפאָהרען אין פעטערבורג, ווי איד וואָלט פאַראויסגעפיהלט... האָט פאַרטגעזעצט דער פירשט: — איד האָב ניט געוואָלט פאָהרען אהער! איד האָב געוואָלט אלץ וואָס דאָ קומט פאַר, פאַרגעסען, פון האַרצען ארויסרייסען. נו, בלייב געזונט!... נור וואָס איז מיט דיר?

רעדענדיג האָט דער פירשט אין צוטראַגענטקייט ווידער געווען פאַרכאַפט אין זיין האַנט דעם זעלבען מעסערל פון טיש, און ווידער האָט ראַנאַזשין עס ביי איהם ארויסגענומען פון די הענט און א וואָרף געטאָן אויפן טיש. דאָס איז געווען א גאַנץ געוועהנליכער מעסערל, מיט א צינענעם הענטעל, ניט קיין אויפגעלעגטער, מיט א שאַרף פון א ווערשאַק דריי מיט א האַלב און פון דער זעלבער ברייט.

זעהענדיג אז דער פירשט נעהמט אין באַזונדערער אַנבאַטראַכט דאָס, וואָס מען רייסט ביי איהם צוויי מאַל ארויס פון האַנט דעם מעסערל, האָט ראַנאַזשין מיט בעזקייט איהם געכאַפט, פאַרלענט אין בוך און א וואָרף געטאָן דעם בוך אויפן צווייטען טיש.

גאר ניט געוואוסט, וואָס ?

— איד !

— דו. זי האָט דיר דאָן, פון יענער צייט אָן, פון דעם געבורטס-טאָג-פיייערונג ליב געקראָגען. נור זי דענקט אז חתונה האָבען פאר דיר איז אונמעגליך, ווייל זי וועט דיר מאַכען צו שאַנדע און דיין גאַנצע לעבען איבערפיהרען. „איד, זאָגט זי, איז שוין באַוואוסט, ווער איד בין.“ ביז איצט רעדט זי נאָך אלץ וועגען דעם. זי אליין האָט עס מיר גלייך אין די אויגען געזאָגט. דיר אוועק'הרג'ענען און צו שאַנדע מאַכען האָט זי מורא, און מיט מיר איז הייסט עס גאר נישט, מען קען חתונה האָבען. — אָט פאר וועמען זי האָלט מיר. דאָס דאַרפסט אויך פאַרשטעהן !

— אָבער ווי אזוי איז זי פון דיר צו מיר געלאָפּען און פון מיר...
— און פון דיר צו מיר ! כע ! מאַלע וואָס עס קען איהר אמאָל אריינפאלען אין קאָפּ ! זי איז אין גאַנצען איצט ווי אין פיבער. דאָס שרייט זי צו מיר : איד געה מיט דיר ווי אין וואַסער. פיהר מיר צו דער חופּה גיכער ! זי אליין יאָגט, באַשטימט א טאָג, און ווי עס קומט נאָהענט צו דעם טאָג — שרעקט זי זיך איבער, אָדער עס קומען אַנדערע געדאַנקען — גאָט ווייס, דו האַסט דאָך שוין דאָס געזעהן : זי וויינט, לאַכט, וואַרפט זיך אין פיבער. און וואָס איז זיך דאָ צו וואונדערן וואָס זי איז אויך פון דיר אַנטלאָפּען ? זי איז פון דיר דער-פאר, דאָן טאַקע דערפאר אַנטלאָפּען, ווייל זי האָט זיך געכאַפּט ווי שטאַרק זי ליבט דיר. זי האָט ניט געקענט ביי דיר מעהר זיין. אָט האַסטו פריהער געזאָגט, אז איד האָב זי דאָן אין מאַסקווע אַפּגעזוכט ; דאָס איז ניט אמת, „באַשטימט א טאָג, זאָגט זי, איד בין גרייט ! דערלאַנג שאַמפּאַניער ! לאַמיר פּאָהרען צו די ציגאַנקעס !“ זי שרייט ! און ווען ניט איד וואַלט זי זיך שוין לאַנג אין וואַסער אריינגעוואַרפען ; איד זאָג דעם אמת. און דערפאר וואַרפט זי זיך אזוי, ווייל איד בין נאָך שרעקליכער ווי דאָס וואַסער. פון בעזקייט ווייל זי פאר מיר חתונה האָבען... ווען זי וועט חתונה האָבען איז זאָג איד ריכטיג, אז זי וועט פוּן בּעזקייט חתונה האָבען.

— אָבער ווי אזוי טוסטו עס... ווי אזוי... האָט אויסגעשריען דער פירשט און האָט ניט פאַרענדיגט. ער האָט מיט שרעק געקוקט אויף דאָנאַזשינען.

דען מעגליך, אז דו זאלסט ניט וועלען פאַרדיענען איהר אַכטונג? און ווען דו ווילסט, איז ווי קענסטו דען ניט האַפען? אַט האָב איר שוין לאַנג געזאָגט, אז איר האָב א וואונדערליכע אויפגאַבע: פאַר וואָס געהט זי מיט דיר חתונה האַבען? נור כאַטש איר קען ניט ענטשיידען, נור פונדעסטוועגען איז ביי מיר אונצווייפּעל־האַפּט קלאַהר, אז דאָ מוז זיין אַן אורזאַכע א געניגענדע, א שכל'דיגע. אין דיין ליבע איז זי איבערצייגט; און זי איז זיכער איבערצייגט אויך אין אייניגע פון דייע מעלות. אַנדערש איז דאָך דאָס ניט מעגליך! דאָס וואָס דו האָסט ערשט געזאָגט, באַשטעטיגט דאָס. דו אליין זאָגסט, אז זי האָט געפונען א מעגליכקייט צו רעדען מיט דיר גאָר מיט אַן אַנדער שפּראַך ווי זי האָט פּריהער גערעדט. דו ביזט איינגערעדט און אייפּערזיכ־טיג דערפאַר האָסטו אַלץ פאַרגרעסערט אַלע ניט שעהע זאַכען וואָס דו האָסט באַמערקט. ס'איז זיכער, אז זי דענקט ניט אזוי שלעכט וועגען דיר, ווי דו רעדסט. ווייל אויב אַנדערש, וואָלט עס געמיינט אז זי שפּרינגט באַוואוסטזיניג אין וואַסער אריין. אַדער זי געהט צו דער שחיטה חתונה האַבענדיג פאַר דיר. קען דען דאָס גע־בען? ווער שפּרינגט עס באַוואוסטזיניג אין וואַסער אַדער געהט צו דער שחיטה?

מיט א ביטערען שמייעל האָט פאַרפען אויסגעהערט דעם פירשט'ס היציגע רעד. זיין איבערצייגונג איז שוין ווייזט אויס אונ־באַריהבאַר געווען.

— ווי שווער דו קוקסט עס איצט אויף מיר פאַרפען! האָט זיך מיט א שווער געפיהל ארויסגעריסען ביים פירשט.
— איז וואַסער, אַדער צו דער שחיטה! האָט יענער ענדליך א זאָג געטאָן. — כע! זי געהט דאָך דערפאַר מיט מיר היראַטען, ווייל ביי מיר ערוואַרטעט זי אויף זיכער דעם מעסער! האָסטו דען פירשט, אין אמת'ן, ביז איצט זיך ניט געכאַפּט וואָס די גאַנצע זאַך איז.
— איר פאַרשטעה דיך ניט.

— מעגליך, אפשר פאַרשטעהט ער טאַקע אין אמת'ן ניט, כע, כע! מען זאָגט דאָך וועגען דיר אז דו... בעזט עפעס... זי ליבט א צווייטען — אַט וואָס דו דאַרפסט פאַרשטעהן. פונקט אזוי ווי איר האָב זי איצט ליב, פונקט אזוי ליבט זי איצט אַן אַנדערן. און דער צווייטער ווייסטו איז ווער? דאָס ב י ז ט ו! וואָס, דו האָסט עס

געוואָרען אזא ערנסטע; דאָס גאַנצע הויז איז זי דורכגעגאַנגען, באַ-
 קומט און ווי זי וואָלט זיך געשראַקען פאַר עפעס. „איך וועל דאָס
 אלץ ענדערן. זאָג איך און באַפּוּצען און עס קען געבען אז איך וועל
 נאָך ביז דער חתונה גאָר אן אנדער הויז קויפּען.“ — „ניין, ניין, זאָגט
 זי, מען דאַרף דאָ גאַרנישט ענדערן, אָט אזוי וועלען מיר לעבען, איך
 וועל געבען דיין מאַמע, זאָגט זי, לעבען ווען איך וועל דיין פרוי ווע-
 רען.“ האָב איך זי אוועקגעפיהרט צו דער מאַמע — האָט זי זיך
 באַצויגען צו איהר מיט אַכטונג, ווי אן אייגענע טאַכטער. די מאַמע
 איז אָט שוין געוואָרען צוויי יאָהר אז זי איז כמעט ווי ניט ביים פֿר-
 לען זינען (זי איז א קראַנקע), און נאָך דעם טאַטע'ס טויט איז זי
 אין גאַנצע געוואָרען ווי א קינד, אַהן רעד. זי זיצט אַהן פּיס און
 נור זי נויגט זיך פון פּלאַטין צו אלעמען וועמען זי דערזעהט; עס
 דוכט זיך, אז ווען ווען מען קאַרמעט איהר ניט אָן, וואָלט זי דריי טאַג
 נאַכאַנאַנד זיך ניט געכאַפּט. איך האָב גענומען דער מאַמעס רעכטע
 האַנט אויפגעלעגט זיי: „בענש זי, זאָג איך מאַמעניו, מיט מיר צו
 דער חופּה געהט זי;“ האָט זי אזוי דער מאַמעס האַנט מיט געפּיהל
 א קוש געטאָן. „דיין מאַמע, זאָגט זי, האָט געוויס, פּיל צרות איבער-
 געטראָגען.“ אָט האָט זי דעם בוך ביי מיר דערזעהן: „וואָס האָסטו
 דאָס אָנגעהויבען די רוסישע געשיכטע צו לעזען?“ (און זי אליין האָט
 מיר איין מאָל אין מאַסקווע געזאָגט: „דו וואָלסט געדאַרפט זיך אויס-
 בילדען, כאַטש מיט עפעס, וואָלסט כאַטש סאַלאַוויאוויס רוסישע גע-
 שיכטע איבערגעלעזען, דו ווייסט דאָך גאַרנישט ניט“). דאָס מוסטו
 גוט, האָט זי געזאָגט, אזוי טוה, לעז. איך וועל דיר אליין א רעיסטער
 מאַכען, וועלכע ביכער דו דאַרפסט צום ערשטען לייצען; ווילסטו צו
 ניט? און קיינמאָל, קיינמאָל פריהער האָט זי מיט מיר אזוי ניט
 גערעדט, אזוי אז זי האָט מיר אפילו פאַרוואונדערט; דעם ערשטען
 מאָל האָב איך ווי א לעבעדיגער מענש אַפּגעאַטעמט.

— איך בין פון דעם זעהר צופרידען פאַרפען, האָט געזאָגט דעל
 פירשט אַפּענהערציג — זעהר צופרידען, ווער ווייס אפּשר וועט איך
 גאָט דאָך איינאַרדענען צוזאַמען.

— דאָס וועט קיינמאָל ניט זיין! האָט היציג אויסגעשריען ראָ-

גאַזשין.

— הער נור אויס פאַרפען, ווען דו ליבסט זי אזוי שטאַרק, איז

רען ווי דיין טאטע, וואָלסט זיך שטילערהייט, מיט דער ווייב און דעם הויז פארזעצט; מיט א ווייב א שטילער און א געהאַרזאמער, און דו וואָלסט מיט וועניג רעד און שטרענג, קיין איין מענשען ניט געגלויבט. און דו וואָלסט זיך אויך אין דעם ניט גענויטיגט, דו וואָלסט רוהיג געלט אָנגעלעבט. און נאָך אסך, סך זאכען, און דו וואָלסט רוהיג געלט אָנגעלעבט. און נאָך אסך, אסך זאכען, און דו וואָלסט אין דער באהעפטונג פון דעם צוויי פינגערדיגען רינג זיך פאר- אינטערעסירט, און אויך דאָס אפשר בלויז אויף דער עלטער.

— לאָך פון מיר. פונקט אזוי האָט זי מיר ניט לאַנג געזאָגט, ווען אויך זי האָט דעם בילד באַקוקט! ס'איז וואונדערליך, ווי ביי אייך קומט אַלץ ארויס איינס און דאָס זעלבע!
— איז זי דען אויך געווען ביי דיר? האָט מיט נייגעריגקייט גע- פרעגט דער פירשט.

— געווען. אויפן בילד לאַנג געקוקט. וועגען דעם פאַרשטאַר- בענעם זיך פאַנאָדערנעפרעגט „דו וואָלסט פונקט אזא ווי ער געווען“, האָט זי צו מיר ענדליך א לאָך געטאָן. דו האָסט פאַרפען סעמיאָניטש, זאָגט זי, שטאַרקע ליידענשאַפטען, אזעלכע ליידענשאַפטען, מיט וועל- כע דו וואָלסט גלייך אין סיביר, אויף קאַטאַרגע, אָננעשפאַרט. ווען דו וואָלסט אויך קיין שכל ניט געהאַט, ווייל דו האָסט אסך שכל.“ (אזוי האָט זי געזאָגט, גלויבסטו, אָדער ניט? צום ערשטען מאל האָב איד פון איהר אזא וואָרט געהערט!) „דו וואָלסט אָט די איצטיגע משוגעת'ן שנעל געלאָזען. און אזוי ווי דו ביזט נאָר ניט קיין געבילד- דעטער מענש, וואָלסט אָננעהויבען קלייבען געלט, און דו וואָלסט זיך באזעצט ווי דער טאטע דיינער אין דער דאָזיגער הויז מיט דינע סקאַפּ- צעס;“ און אפשר וואָלסט אויך אליין סוף כל סוף, צו זייער גלויבען איבערגעגאַנגען, און דו וואָלסט אזוי שטאַרק דינע געלט ליב געקראָ- גען, אז דו וואָלסט געוויס ניט נור צוויי מיליאָן נור צעהן אָנגעקליבען. און אויף דינע זעק וואָלסטו פון הוננער געשטאַרבען, ווייל דו ביזט אין אַלץ ליידענשאַפטליך, אַלץ דערפיהרסטו ביז א ליידענשאַפט. אָט פונקט אזוי האָט זי געזאָגט. גאַנץ גענוי, כמעט מיט די זעלבע ווער- טער. נאָך קיינמאַל ביז דאן האָט זי מיט מיר אזוי ניט גערעדט! זי רעדט דאָך מיט מיר אַלץ וועגען נאַרישקייטען, אָדער זי מאַכט שפּאַס; אויך דאָ האָט זי אָננעהויבען לאַכענדיג אַבער דערנאָך איז זי

טיגער פון אלץ און, אז דיין מיטלייד איז נאך שטארקער פון מיין ליבע!

עפעס בעזעס און וועלענדיגעס אונבאדינגט באלד זיך ארויסזאָגען, האָט זיך צוברענט אין זיין פנים.

— וואָס מיינסטו, דיין ליבע קען מען פון דיין בעזוקייט ניט אָפֿן שוידען, — האָט אַ שמייכלעל געטאָן דער פירשט, — און ווען זי וועט אוועק, וועט אפשר זיין נאָך אַ גרעסערער אומגליק. איד זאָג דאָס דיר ברודער פארפען...

— דו מיינסט, אז איך וועל זי הרג'ענען?

דער פירשט האָט אַ ציטער געטאָן.

— דו וועסט זי זעהר פיינט האָבען פאר דיין איצטיגער ליבע, פאר דעם נאנצען פייז, וועלכע דו האָסט איצט. פאר מיר איז פון אלץ מעהר וואונדער, ווי אזוי קען זי ווידער חתונה האָבען מיט דיר, ווען איד האָב דאָס געכטען דערהערט — האָב איד דאָס קוים געגלויבט און ס'איז מיר אזוי שווער געוואָרען אויפן האַרצען. זי האָט דאָך שוין צוויי מאָל פון דיר זיך אָפגעזאָגט, און פון אונטער דער חופה אנטלאָפען, הייסט עס דאָך, אז זי פיהלט פאַראוים! ... איז וואָס-זשע וויל זי איצט פון דיר? איז דען מעגליך אז דייןע געלט? דאָס איז אַ נאַרישקייט. און די געלט האָסטו דאָך שוין אויך גענוג צע'פטרט. איז דען בלויז כדי צו האָבען אַ מאָן? קען זי דאָך טרעפען אַהן דיר, יעדערער, אויסער דיר, איז בעסער, ווייל דו וועסטו דאָך טאקע באמת זי דער'הרג'ענען, און זי, קען געבען, פאַרישטעהט דאָס שוין צו גוט. אפשר בלויז דערפאר ווייל דו ליבסט זי אזוי שטאַרק? אמת, אפשר דערפאר נור... איד האָב געהערט אז עס זיינען דאָ אַזעלכע וואָס זוכען בלויז נור אזא ליבע... נור...

דער פירשט האָט זיך אָפגעשטעלט און פאַרטראַכט.

וואָס האָסטו ווידער אַ שמייכלעל געטאָן, קוקענדיג אויפן טאַטען'ס בילד? האָט געפרעגט ראַגאָזשיו, וועלכער האָט זעהר צוודרינגליך נאָכגעבליקט יעדע ענדערונג, יעדע דורכלויפֿענדען שטריך אויף דעם פירשט'ס פנים.

— וואָס האָב איד אַ שמייכלעל געטאָן? מיר איז געקומען אויפ'ן זינען אז ווען דו וואָלסט ניט געהאַט אַט די צרה, ווען עס וואָלט זיך ניט געטרופֿען אַט די ליבע, וואָלסט אודאי, גאָר שנעל, פונקט געוואָר-

דען בעסער ? זען זיך, זאָגט זי, מען וועט דיר באַלד דערלאַנגען מיטאַנגעסען און אז איד וועל מיט דיר חתונה האָבען, האָט זי צוגעלאַנגט, וועל איד דיר א געטרייע ווייב זיין אין דערין צווייפּעל ניט און באַ-אומרוהיג זיך ניט. " דערנאָך האָט זי אביסעל געשוויגען און גער-זאָגט : „ פונדעסטוועגען ביזטו דאָך ניט קיין לאַקעי, פריהער האָב איד געדענקט, אז דו ביזט אַן אמת'ער לאַקעי. " דאָ האָט זי אויך די חתונה באַשטימט, און אין א וואָך ארום איז פון מיר אהער צו לע-בעדעוואָן אַנטלאָפּען. ווען איד בין געקומען צו פּאָהרען, רופט זי זיך אַז : איד זאָג זיך נאָך פון דיר אין גאַנצען ניט אַפּ, איד וויל בלוין נאָך וואַרטען, וויפיל מיר וועט געפּעהלען ווערען, ווייל איד בין נאָך אלץ מיין אייגענע בעל-הבית'טע. וואַרט אויך אויב דו ווילסט. " אָט ווי אזוי עס איז צווישען אונז איצט... וואָס דענקסטו וועגען דעם אלע-מען, לעוו ניקאָלאַיעוויטש ?

— און וואָס דענקסטו ? האָט איבערגעפרעגט דער פירשט, קו-קענדיג מיט אומעט אויף ראַגאַזשינען.

— איד דענק דען ? האָט זיך ביי יענעם ארויסגעריסען. ער האָט געוואַלט צולעגען נאָך עפעס, נור ער איז אַנטשוויגען געוואָרען אין גרויס טרויער.

דער פירשט האָט זיך אויפגעשטעלט און ווידער געוואַלט אוועק-געהן.

— פונדעסטוועגען וועל איד דיר דאָך ניט שטערען, — האָט ער ארויסגעזאָגט שטיל, כמעט פאַרטראַכט, אזוי ווי ענטפערענדיג זיינעם אַן אינערליכען באַהאַלטענעם געדאַנק.

— ווייסטו וואָס איד וועל דיר זאָגען ! איז פּלוצלינג ראַגאַזשין באַגייסטערט געוואָרען און זיינע אויגען האָבען זיך צובליצט. — ווי אזוי טרעטסטו דאָס מיר אַפּ, פאַרשטעה איד ניט ? האָסטו זי דען שוין אין גאַנצען אויפגעהערט ליבען ? פריהער ביזטו פונדעסטוועגען געווען א פאַרזאָרגטער, איד האָב דאָך געזעהן, און אויב אזוי טאַ פאַר וואָס ביזטו אַהן א קאַפּ אהער געפּלויגען ? אויס מיטלייד ? (און זיין פנים האָט זיך פאַרקרימט אין א בעזען שמיכעל). כע-כע !

— דו דענקסט אז איד נאָר דיר ? האָט געפרעגט דער פירשט.

— ניין, איד גלויב דיר, נור איד פאַרשטעה דאָ נאָר ניט. ריכ-

וואָס האָט יענער אימפעראַטאָר אין די דריי טעג, שטעהענדיג אויף די קניע, איבערגעטראַכט פאר זיך און וואָס פאר אַ שבועות ער האָט זיך געגעבען... נור, וואָרט נור, זאָגט זי, איד וועל דיר אליין וועגען דעם איבערלייענען!" איז אויפגעשפרונגען, געבראַכט דעם בוך: „דאָס זיינען ליעדער“, זאָגט זי, און האָט מיר גענומען די ליעדער לייענען, וועגע דעם, ווי דער דאָזיגער אימפעראַטאָר האָט אין יענע טעג געשוואָרען צו נעהמען נקמה פון דעם פאַפּסט: „איז דאָס דיר דען ניט געבעהלען פאַרפען סעמיאָנאוויטש?" — „דאָס איז אליין ריכטיג, וואָס דו האָסט איבערגעלייענט, זאָג איד“ — אַהא, דו זאָגסט אליין, אז עס איז ריכטיג, הייסט עס דאָר, אז אויך דו קענסט זיך געבען אוועלכע שבועות אז: „ווען זי וועט חתונה האָבען מיט מיר וועל איד איהר אליין באַצאָהלען, דאָן וועל איד עס נעהמען נקמה פון איהר!" — „איד ווייס ניט, זאָג איד, ס'קען געבען, אז איד טראַכט אזוי.“ — „וואָס הייסט דו ווייסט ניט?" — אזוי, זאָג איד, איד ווייס ניט, ניט וועגען דעם טראַכט זיך מיר איצט" — און וועגען וואָס טראַכסטו דאָס איצט? — „איד טראַכט: אז אָט וועסטו אויפשטעהן פון אַרט, וועסט דורכגעהן פאַרביי, און איד קוק אויף דיר און פאַלג דיר נאָך; עס רוישט פאַרביי דיין קלייד, און ביי מיר פאַלט איין דאָס האַרין, און קומסטו ארויס פון צימער, דערמיטן איד זיך אָן יעדען ווערטעלע דיין נעם, מיט וואָס פאר אַ שטים און ווי אזוי דו האָסט עס ארויסגע-זאָגט; און די היינטיגע גאַנצע נאַכט האָב איד וועגען גאַרנישט ניט געטראַכט, איד האָב אליין געהערט ווי דו אַטהעמסט פון שלאָף, און ווי דו האָסט זיך אַ פאַר מאַל אַ דרעה געטאָן...“ — הפנים, האָט זי זיך צעלאַכט, אז וועגען דעם וואָס דו האָסט מיך צעשלאָגען טראַכסטו גאַר ניט און געדענקסט גאַר ניט?" — מעגליך, זאָג איד, אז איד טראַכט, איד ווייס ניט. — און ווען איד וועל ניט פאַרציען און וועל מיט דיר ניט חתונה האָבען?" — „איד האָב געזאָגט, אז איד וועל זיך דערטרינקען.“ — דו וועסט אודאי פאר דעם מיך דער'הרג'ענען...“ דאָס געזאָגט האָט זי זיך פאַרטראַכט. דער נאָך איז זי ווי דער אין כעס געוואָרען און איז ארויס. אין אַ שטונדע ארום קומט זי צו מיר ארויס אָן אומעטיגע אזא: „איד וועל מיט דיר חתונה האָבען, פאַרפען סעמיאָנאוויטש, און ניט דערפאַר ווייל איד שרעק זיך פאר דיר, איד בין אליין איינס אַ פאַרלאָרענע. און אזוי איז דאָס

און פּאָדלעצעס, זיי האָבען פאר דיר מורא, און אויך מיך שרעקען זיי : זיי זאָגען אז ער וועט אזוי ניט אוועק, ער וועט דיר אודאי הרג'ענען. און אויך וועל גראַד ווען איר וועל געהן אין שלאָף-צימער די טהיר ניט פאַרשליסען. אַט ווי אזוי איר שרעק זיך פאר דיר ! זאָלסט עס וויסען און זעהן ! טהיי האָסטו געטרונקען ?" — „ניין, זאָג איר, און איר וועל ניט טרינקען אויך". — ווען דערצו וואָלט געווען א מענטש מיט עהרע, אָבער דיר פאַסט עס גאָר ניט". און ווי זי האָט געזאָגט, אזוי האָט זי טאַקע געטאָן. דעם צימער ניט פאַרשלאָסען. אין דער פריה איז זי ארויסגעקומען — און לאַכט ; „ביזטו פון זינען ארונטער צו וואָס, זאָגט זי ? וועסט דאָך אזוי אויסגעהן פון הונגער ? — „פאַרציי מיר, זאָג איר" — „איר וועל ניט פאַרצייען, איר וועל מיט דיר ניט חתונה האָבען. האָב איר דיר געזאָגט, איז דען מעגליך, אז דו ביזט די גאַנצע נאַכט אויף דעם שטוהל געזעסען, ניט געשלאָפען ?" — „ניין, זאָג איר, ניט געשלאָפען". — „ווי קלוג דו ביזט ! און דו וועסט געוויס אויך היינט ניט טרינקען קיין טהיי און ניט עסען" — איר האָב געזאָגט, אז איר וועל ניט. — פאַרגיב !" „ער, ווי דאָס פאַסט דיר ניט, זאָגט זי, ווען דו וואָלסט עס נור געוואוסט, ווי פאר א בהמה א זאָטעל, דענקסטו אפשר ניט, דערשרעקען מיך ? אויך מיר אן אומגליק ווען דו וועסט זיצען א הונגעריגער, אַט מיט וואָס ער שרעקט מיך !" זי איז אין כעס געוואָרען אָבער ניט אויף לאַנג, האָט זיך ווידער גענומען מיך איינריידען, און איר האָב זיך פאַרוואונדערט אויף איהר, אז אוואו איז דאָס איהר בעזוקייט אהינגעקומען ? און זיך געדענקט דאָך א שלעכטע טהאט ! אויף אנדערע געדענקט זי לאַנג ! און דאָן איז מיר ארויף אויפן זינען, אז זי רעכענט מיך אויף אזוי פיל נידעריג, אז זי קען אויף מיר אפילו שטאַרק בעז ניט זיין. און דאָס איז ריכטיג. „ווייסטו, זאָגט זי, וואָס אזוינס איז דער רוימישער פאַפסט" — „האָב געהערט, זאָג איר" — דו, זאָגט זי, פאַרפען סע-מיאַניטש, האָסט די וועלט געשיכטע ניט געלערנט". — איר האָב זיך גאַרנישט ניט געלערנט". — איז אַט וועל איר דיר, זאָגט זי, געבען איבערלעזען : עס איז געווען אַמאָל א פאַפסט אזא, איז ער אויף אן אימפּעראַטאָר אין כעס געוואָרען און יענער איז ביי איהם, דריי טאַג, אַהן עסען און אַהן טרינקען, א באַרוויסער, אויף די קניע פאר זיין הויף געשטאַנען, ביז יענער האָט איהם ניט פאַרצייט. ווי דענקסטו,

— וואָס־זשע ווייס זי ?

— און פון וואָנען זאָל איד דאָס וויסען ! האָט בעז זיך צעלאַכט
ראַגאַזשין — אין מאַסקווע האָב איד זי דאָן מיט קיינעם ניט גע-
קענט כאַפען, כאַטש איד האָב לאַנג זיך געיאָגט זי צו כאַפען. און
איד האָב דאָן איינמאָל גענומען און געזאָגט : דו האָסט צוגעזאָגט מיט
מיר חתונה צו האָבען, קומסט אריין אין אַן עהרליכער הויז און ווייסטו
וואָס ביזטו איצט ? דו, זאָג איד, ביזט אזא און אזא !

— דו האָסט איהר געזאָגט ?

— געזאָגט.

— נו ?

— „ איד וועל דיר, זאָגט זי, איצט אפילו פאר א לאַקעי צו זיך
ניט וועלען נעהמען, ניט נור דיין ווייב צו זיין“ — זאָג איד איהר,
אז איד וועל ניט אוועק. זאָל נעהמען א סוף ! און זי זאָגט, וועל איד
גלייך קעלערן א רוף טאָן, איהם זאָגען, וועט ער דיר פון טהיר ארויס-
וואַרפען ! האָב איד זיך א וואָרף געטאָן אויף איהר און איד האָב
איהר צושלאָגען, ביז בלויע סיניאָקעס.

— עס איז אונמעגליך ! — האָט אויסגעשריען דער פירשט.

— איד זאָג : עס איז געווען. האָט שטיל נור מיט בליצענדע
אויגען באַשטעטיגט ראַגאַזשין — פונקט אַנדערהאלבען מעת לעת ווי
איד האָב ניט געשלאָפען, ניט געגעסען, ניט געטרונקען, פון איהר צי-
מער ניח ארויס אויף די קניע פאר איהר געשטאַנען : „ איד וועל שטאַר-
בען, זאָג איד, און וועל ניט ארויס, ביז וואָנען דו וועסט ניט פאַר-
צייען, און ווען דו וועסט הייסען מיך ארויספיהרען וועל איד זיך דער-
טרינקען ; ווייל וואָס וועל איד איצט זיין אָן דיר ? פונקט ווי א וואָהנ-
זיניגע איז זי געווען יענעם גאַנצען טאָג, דאָס האָט זי געוויינט, דאָס
האָט זי מיך געוואָלט דער'הרג'ענען מיט א מעסער. דאָס האָט זי
מיד געזידעלט. זי האָט צוזאַמענגערופען זאליאזשאוו', קעלער'ן און
זעמטשוניקאוו', אויף מיר אַנגעוויזען, צו שאַנדע געמאַכט. קומט
מיינע העררן, לאַמיר היינט די גאַנצע קאַמפאַניע אין טעאַטער פאַהרען
און זאָל ער דאָ זיצען אויב ער וויל ניט אוועקגעהן. איד האָב צוליב
איהם זיך ניט צוגעבונדען. און אייך, פאַרפען סעמענאָוויטש, וועט
מען דאָ געבען טהיי אַהן מיר, איהר האָט זיך געמוזט היינט אויס-
הונגערן.“ געקומען פון טעאַטער אליין : „ זיי, זאָגט זי, זיינען טרוםען

זי האָט מיר אין מאַסקווע ארויסגעוואָרפֿען! און וויפֿעל געלט, געלט
זי האָט עס מיר גע'פֿטר'ט!

— אזוי... ווי אזויזשע וועסטו איצט חתונה האָבען... ווי וועסטו
אויסקומען שפּעטער? האָט מיט שרעק געפרעגט דער פֿירשט.
ראַגאַזשין האָט שווער און שרעקליך א קוק געטאָן אויפֿ'ן פֿירשט
און האָט גאָרנישט געענטפֿערט.

— עס איז שוין איצט דער פינפטער טאָג ווי איד בין ביי איהר
ניט געווען, האָט ער נאָך א וויילע שווייגען פֿאַרטגעזעצט. — איד
האָב אלץ מורא אז זי זאָל ניט ארויסטרייבען. איד, זאָגט זי, בין
נאָך אלץ אויף זיך א בעלי-הבית'טע; ווען איד וועל וועלען וועל איד
דיך אין גאַנצען ארויסיאַגען און אליין וועל איד אין אויסלאַנד אוועק-
פֿאַהרען. (דאָס האָט זי מיר געזאָגט, אז זי וועט פֿאַהרען אין אויס-
לאַנד, האָט ער באַמערקט ווי אין קלאַמערן, און עפּעס אזוי מיט א
באַזונדער בליק אריינקוקענדיג דעם פֿירשט אין די אויגען). עס איז
אמת, אז אַן אנדערש מאַל שרעקט זי בלוז, איד קוק איהר אלץ אויס
אויס לעבערליך. און אַן אנדערש מאַל כּמוּרעט זי זיך אויף אַן אמת'ן
אַז, ווערט ברוגז, און רעדט ניט אויס קיין וואָרט. אַט דערפֿאַר האָב
איד מעהר מורא פֿון אלץ. א מאַל האָב איד א טראַכט געטאָן: איד
וועל גאָר קומען צו איהר מיט לעדיגע הענט — האָב איד איהר בלוז
צום לאַכען געמאַכט, און דערנאָך איז זי אפֿילו זעהר בעז געוואָרען.
דער קאַמער-מיידעל, קאַטקען, האָט זי איינע פֿון מיינע שאַלען אוועק-
געשענקט. א שאַל אזא וואָס כאַטש זי האָט אַמאָל געלעבט אין לוק'ן
סוס, אָבער אזא האָט זי נאָך ניט געזעהן. און וועגען דעם, וואו מען
זאָל געהן צו דער חופּה, האָט זי אפֿילו קיין פֿיפּס ניט געטאָן. וואָס
איז דאָס פֿאַר א חתן, וואָס ער שרעקט זיך אפֿילו צו קומען? אַט זיין
איד און ווען איד געה ארויס פֿון גערולד, דאַן געה איד שטילערהייט
און גנכה'דיג פֿאַרביי איהר הויז, איבער'ן גאַס געה איד אָדער איד
באַהאַלט זיך אין א ווינקעל. איד האָב זיך אַמאָל געכאַפּט, אז איד
בין שיעור ניט ביו אין סאַמע טאָג אריין ביי איהרע טויערן אָפּנע-
שטאַנען. — מיר האָט זיך עפּעס דאַן אויסגעדוכט, אז זי האָט דאַן
א קוק געטאָן אין פענסטער און געפרעגט: וואָס וואַלסטו מיט מיר
געטאָן ווען דו וואַלסט געזעהן אז איד נאָר דיך? איד האָב ניט אויס-
געהאַלטען און געזאָגט: „דו ווײַסט אלײַן“.

— דאָס ברודער, פרעגט מען שוין ניט ביי אונז, האָט יענער גע-
ענטפערט. — דאָ האָט מען שוין אָהן אונז באַשטימט. מיר ליבען
דאָך אפילו יעדער אויף זיין אופן, אין אַלץ. דאָס הייסט, אין אַלץ
איז אן אונטערשיעד, האָט ער נאָך א קורצען שווינגען שטיל פאַרט-
געזעצט. — אָט זאָנסטו, אז דו ליבסט זי אויס מיטלייד, און ביי מיר
איז צו איהר ניטאָ קיין שום מיטלייד. און אויך פיינט האָט זי מיר
מעהר. איר זעה זי איצט יעדע נאַכט אין חלום. אַלץ ווי זי לאַכט
מיט אנדרעע פון מיר. אזוי איז דאָס ברודער. מיט מיר געהט זי
צו דער חופּה, און האָט מיר אפילו ניט אין זינען, אזוי ווי א שוין
בייט זי מיר. גלויבסטו מיר, פינף טאָג האָב איר זי ניט געזעהן,
ווייל איר וואָג ניט צו פאַהרען צו איהר. זי וועט א פרעג טאָן: נא,
צו וואָס ביזטו אראָפּגעקומען? וועניג דען האָט זי מיר צו שאַנדע
געמאַכט...

— ווי אזוי צו שאַנדע? וואָס רעדסטו?

— מאַכסט זיך ניט וויסענדיג! אָט האָט זי דאָך מיט דיר פון מיר
אַנטלאָפּען „פון אונטער דער חופּה“, האָסט דאָך דאָס ערשט ארויס-
געזאָגט.

אָבער דו אַליין גלויבסט דאָך ניט אז...

— האָט זי דען מיט דעם אַפּיצער, מיט זעמטשוזשניקאו'ן אין
מאַסקווע מיר ניט צו שאַנדע געמאַכט? איר ווייס אויף זיכער, אז
זי האָט מיר צו שאַנדע געמאַכט, און טאקע גלייך נאָכדעם אַליין
באַשטימט די צייט פון דער חופּה.

— עס קען ניט געבען! האָט אויסגעשריען דער פירשט.

— איר ווייס אויף זיכער, האָט מיט זיכערקייט באַשטעטיגט דאָך
גאַנצן — וואָס איז זי אפּשר ניט אזא? דאָס איז ברודער ניטאָ
וואָס צו רעדען, אז זי איז ניט אזא. דאָס איז ניט מעהר ווי א נאָך
דישקייט. מיט דיר וועט זי זיין ניט אזא, און זי וועט זיך אפּשר
אויך אַליין פאַר אזא זאך דערשרעקען זיך, אָבער מיט מיר איז טאקע
נור אזא, אָט אזוי איז דאָס, אזוי ווי אויף דעם ערגסטען גאַרנישט
קוקט זי אויף מיר. מיט קעלערן, אָט מיט דעם אַפּיצער, וועלכער
באַקסט זיך, איז ווייס איר אויף זיכער, אז זי האָט בלויז צוליב גע-
לעכטער דאָס געטאָן... איר, דו ווייסט גאָר ניט, וואָס פאַר א שטוקעס

איז צו מיר געלאָפּען; אַט האָסטו אויך איצט א לאַך געטאַן. איך ווייס וואָס דו האָסט געלאַכט. ס'איז ריכטיג, מיר האָבען דאַרטען געלעבט באַזונדער און איז באַזונדערע שטעט און דו ווייסט עס אלץ אויף געוויס. איך האָב דאָך דיר דאָס אויך פריהער געגעבען צו פאַרשטעהן „אז איך האָב זי ניט ליב אויס ליבע נור אויס מיט לייד“, איר דענק, אז איך באַצייכען ריכטיג. דו האָסט דאָן געזאָגט, אז דו האָסט מיינע ווערטער פאַרשטאַנען. איז דאָס ריכטיג? האָסטו זיי פאַרשטאַנען? אַך, ווי דו קוקסט עס מיט האַס! איך בין דיר גע-קומען באַרוהיגען ווייל אויך דו ביזט מיר טייער. איך האָב דיר זעהר ליב, פאַרפען, און איצט וועל אוועק געהן און קיינמאַל מעהר ניט קומען. בלייב געזונד!

דער פירשט איז אויפגעשטאַנען.

— זיך נאָך מיט מיר! האָט שטיל געזאָגט פאַרפען ניט אויפ-הויבענדיג זיך פון אַרט און איינבויענדיג דעם קאַפּ אויף דער רעכט-טער האַנט-פלאַך. — איך האָב דיר שוין לאַנג ניט געזעהן.
דער פירשט האָט זיך געזעצט. ביידע זיינען ווידער אַנטשוויי-גען געוואָרען.

— אַך, ווען איך זעה דיר ניט פאַר מיינע אויגען, איז גלייך פיהל איך א בעזוקייט צו דיר, לעוו ניקאַלאיעוויטש. אַט די דריי מאַנאַטען וואָס איך האָב דיר ניט געזעהן בין איך, יעדע מינוט אויף דיר געווען בען. ביי גאַט, אז איך וואָלט דיר גענומען און פער'ס'ט מיט עפעס! אַט אזוי, און אַט זיצסטו נאָך ניט מיט מיר קיין פערטיל שטונדע ניט און שוין איז מייז גאַנצע בעזוקייט אוועק. און איך האָב דיר ווידער ליב ווי פריהער. זיך נאָך מיט מיר!

— ווען איך בין מיט דיר, דאָן גלויבסטו מיר און ווען איך בין ניטאָ, דאָן הערסטו גלייך אויף גלויבען. און דו פאַרדעכטיגסט ווי דער. דו ביזט געראַטען אין דיין טאַטען! האָט פריינדליך א שמייר כעל געטאַן דער פירשט, מיהענדיג זיך צו באַהאַלטען זיינע געפיהלען.
— ווען איך זיין מיט דיר, גלויב איך דאָן אין דיין שטימע. איך פאַרשטעה דאָך אז מיר קען מען מיט דיר ניט פאַרגלייכען, מיר מיט דיר...

— צו וואָס האָסטו עס צוגעלעגט? און אַט ביזטו שוין ווידער בען, האָט געזאָגט דער פירשט, וואונדערענדיג זיך אויף ראַגאַזשינען.

— ווייסט דאָך אליין, אז עס ווענדט זיך ניט אין מיר.
 — פארפען, איד בין דיר ניט קיין שונא און שטערען דיר אין
 ניט אין מיין צוועק. דאָס ווידערהאַל איד דיר איצט, ווי איד האָב
 דיר אויך ערקלעהרט פריהער, איינמאָל, פונקט אין אזא מאַמענט, ווען
 דו האַסט אין מאַסקווע געזאָלט חתונה האָבען האָב איד דיר ניט גע-
 שטערט. דו ווייסט עס. דעם ערשטען מאָל איז זי אליין
 צו מיר געקומען צעלויפען, שיעור ניט פון אונטער דער חופה, בעטענ-
 דיג אז איד זאָל זי „רעטען“ פון דיינע הענט. איד גיב דיר איבער
 איהרע אייגענע ווערטער. דערנאָך איז זי פון מיר אַנטלאָפען. דו
 האַסט זי ווידער אויסגעזוכט און צו דער חופה געפיהרט, און אַט
 זאָנט מען אז זי איז ווידער אַנטלאָפען פון דיר אהער. איז דאָס
 אמת? מיר האָט אזוי לעבעדעוו געלאָזט וויסען און איד בין צוליב
 דעם געקומען צופאַהרען. און וועגען דעם אז איהר האָט דאָ ווידער
 שלום געמאַכט, האָב איד ערשט נעכטען אין וואַגאָן זיך דערוואוסט,
 פון איינעם פון דיינע פריהערדיגע פריינט, פון זאליאזשאוו, אויב דו
 ווילסט וויסען. געפאַהרען בין איד אָבער אהער האָבענדיג א צוועק:
 איד האָב געוואָלט ענדליך איהר איינשמועסען, זי זאָל פאַהרען אין
 אויסלאַנד פאר דער פאַרבעסערונג פון איהר געזונט; זי איז זעהר
 רואינירט, סיי אין קערפער, סיי אין גייסט, דערהויפט אין קאָפּ, און
 לויט מיין מיינונג, דאַרף מען איהר גוט צוועהן. איד אליין האָב זי
 אין אויסלאַנד ניט געוואָלט באַגלייטען און איד האָב גערעכענט דאָס
 אלץ איינצואַרדענען אַהן מיר. איד זאָג דיר דעם ריינעם אמת. און
 ווען ס'איז טאַקע אמת, אז ביי איד איז ווידער אלץ גוט געוואָרען,
 וועל איד זיך איהר אין די אויגען ניט ווייזען, און אויך צו דיר וועל
 איד קיינמאָל מעהר ניט קומען; דו אליין ווייסט אז איד נאָר דיר ניט,
 ווייל איד בין שטענדיג מיט דיר געווען אָפּענהערציג. מיינע געדאַנ-
 קען וועגען דעם פון דיר קיינמאָל ניט באַהאַלטען און איד האָב שטענ-
 דיג געזאָגט אז פאר דיר איז זי זיכער א פאַרלאָרענע. און דו
 אויך... עס קען געבען אז דו נאָך מעהר ווי זי, ווען איהר וואָלט זיך
 ווידער צענאַנגען וואָלט איד געווען זעהר צופרידען. אָבער שטערען
 און אַנמאַכען מחלוקות צווישען איד בין איד ניט גרייט. זיזישע
 רוהיג און פאַרדעכטיג מיר ניט און דו ווייסט דאָך אויך אליין: בין
 איד רען אַמאָל געווען דייז אמת'ער קאָנקורענט, אפילו דאן ווען זי

— א ס' ארא פינסטערניש, ווי אומעטיג דו וואוינסט! — האָט געזאגט דער פירשט באקוקענדיג דעם קאבינעט.

דאָס איז געווען א גרויסער צימער, א הויכער, א פינסטערליכער, אנגעשטעלט מיט פאַרשיעדענע מעבל — דעם גרעסטען טייל, מיט גרויסע ארבייטס-טישען, א ביורא, שאַפעס, אין וועלכע עס זיינען געווען באַהאַלטען די געשעפטס-ביכער און עפעס אזעלכע פאפירען. א רויטער, ברייטער, סאפּיאַנאווער דיוואן האָט ווי עס זעהט אויס גע- דינט ראַגאזשינען אלס בעט. דער פירשט האָט באַמערקט אויפ'ן טיש, ביי וועלכען ראַגאזשין האָט אפילו אוועקגעזעצט, צוויי-דריי ביכער: איינער פון זיי סאָלאַוואָו'ס געשיכטע איז געווען אָפּען איז פאַרלעגט מיט א סמל. איבער די ווענט זיינען אין דונקעלע באַגולרטע ראַמען געהאַנגען עטליכע אויבילדער, דונקעלע, פאַררויכערטע אוי אויף וועלכע עס איז געווען שווער עפעס צו פאַנאַנדערקלייבען. איין בילד איז גאַנצען וואוסקס האָט צוגעצויגען אויף זיך דעם פירשטס אויפ- מערקאזמקייט: ער האָט פאַרגעשטעלט א מאן אין די פופציגער, אין אַ ראַק פון א דייטשען שניט, נור מיט לאַנגע פאַלעס, מיט צוויי מע- דאַלען אויפ'ן האַלז, מיט זעהר א שיטערער, קורצינקער און גרויענקער בערדעל מיט א צוקנייטשטען און געלען פנים. מיט א פאַרדעכטיגטען באַהאַלטענעם און טרויעריגען בליק.

— איז דאָס אָפט ניט דיין טאַטע? — האָט דער פירשט גע- פרעגט.

— ער איז דאס טאַטע, האָט געענטפערט מיט אן אונאַנגענעהמען שמייכלעל ראַגאזשין, ווי זייענדיג גרייט צו ארויסווארפען עפעס א וויין אויפ'ן חשבון פון זיין פאַרשטאַרבענעם טאַטען.

— ער איז דאָד ניט געווען פון די „סטאַראַבראַדצעס“?

— ניין, ער איז געגאַנגען אין קלויסטער, און דאָס האָט ער טאַקע געזאָגט, אז לויט דער אַלטער אמונה איז ריכטיגער. די „סקאַפצעס“ האָט ער אויך זעהר געאַכטעט. דער קאבינעט איז טאַקע זיינער גע- ווען. צו וואָס האָסטו געפּרעגט אויב ער איז פון דעם אַלטען גלויבען?

— וועסטו דאָ מאַכען די חתונה?

— דראָ! האָט געענטפערט ראַגאזשין שיעור ניט אויפציטע-

רענדיג פון דער אונערווארטעטער פראגע.

— עס וועט באַלד פאַרקומען?

געהערט אזעלכע זאכען, וואָס עס איז דוכט זיך, אז דאָס איז גאָר
ניט דו.

— נו, מאלע וואָס מען קען אָנדערזעהלען, האָט טרוקען באַמערקט
ראַגאָזשין.

— פונדעסטוועגען האָסטו דאָך די גאַנצע חברה צעיאָגט; און
אַליין זיצסטו אין דעם טאַטענ'ס הויז. איז וואָס, איז דאָך פּיין, איז
דאָס דיין הויז אדער אייערע אלעמענס?

— די הויז איז דער מאַמעס. צו איהר קומט מען דאָ גלייך דורכ'ן
קאַרידאָר.

— און וואו וואוינט דיין ברודער?

— דער ברודער סעמיאָן סעמיאָנאָוויטש איז פליגעל.

— ער איז א פארהייראטער?

— אן אלמן. צו וואָס דארפֿט עס אַלץ וויסען?

דער פירשט האָט א בליק געטאָן און ניט געענטפערט; פלוצ-
לונג האָט ער זיך פארטראַכט, און ס'דוכט זיך, ניט געהערט די פראַ-
גע. ראַגאָזשין איז ניט באַשטאַנען און געוואַרט. זיי האַכען ביידע
געשוויגען.

— איך האָב דיין הויז גלייך צוקומענדיג, פאר הונדערט טריט
געטראַפּען, האָט געזאָגט דער פירשט.

— ווי אזוי איז דאָס?

— איך ווייס גאָר ניט. דיין הויז האָט דעם פנים פון אייער
גאַנצער פאַמיליע און פון דעם גאַנצען ראַגאָזשינסקען לעבען אייערן.
און פרעג, פון וואָס האָב איך אזוי געדרונגען — קען איך מיט גאָר
נישט ניט ערקלעהרען. ס'איז א רעדען פון היץ ניט מעהר. איך האָב
אפילו מורא, וואָס דאָס באַאונרוהיגט מיך אזוי, פריהער איז מיר
גאָר ניט איינגעפאַלען, אז דו וואוינסט אין אזא הויז, נור ווי איך
האָב איהר דערזעהן, האָב איך גלייך א טראַכט געטאָן: „פונקט אזא
הויז מוז ער דאָך האַבען!“

— קוק נור אָן! האָט ראַגאָזשין אונבאַשטימט א שמויכעל גע-
טאָן. ניט איז גאַנצען באַנעהמענדיג דעם פירשטס ניט קלאָהרען גע-
דאַנק — דאָס הויז האָט נאָך דער זיידע געבויט, האָט ער באַמערקט.
— אין איהם האַבען אַלע סקאַפּצעס געוואוינט, די כללידאקאָוס.
וואוינען אויך איצט ביי אונז.

— און ווען אפילו דו וואָלסט געוואוסט, אז היינט איז וואָס איז דאָ צו ווערען אויפגערעגט, האָט שטיל און צוטומעלט ארויסגעזאָגט דער פירשט.

— און דו צו וואָס פרעגסטו עס?

— פריהער ארויסגעהענדיג פון וואַגאַן, האָב איך דערזעהן אַ פאַר אויגען פונקט אזעלכע ווי דיינע מיט וועלכע דו האָסט אַט ערשט אויף מיר אַ קוק געטאן פון הינטען.

— נאדיר נאָך אַ נייעס! וועמענס אויגען זיינען דאָס טאַקע גע- ווען? האָט פאַרדעכטיגט אַ מורמעל געטאָן ראַגאַזשין. דעם פירשט האָט זיך אויסגעדוכט אז ער האָט אַ ציטער געטאָן.

— איך ווייס ניט. ס'איז געווען פון פובליקום, און מיר דוכט זיך אפילו אויס, אז מיר האָט זיך דאָס אויסגעדוכט, מיר הויבט זיך אַלץ אָן אויסצודוכטען. איך, ברודער פארפען, פיהל זיך כמעט עהנ- לייך ווי איך האָב געפיהלט מיט פינף יאָהר צוריק, נאָך דאָן ווען עס פלעגט מיר באַפאַלען דאָס פאַליגע.

— וואַס-זשע, עס קען טאַקע געבען אז עס האָט זיך דיר אויס- געדוכט; איך ווייס ניט... האָט געמורמעלט פארפען.

דער ליבליכער שמייכלעל אויף זיין פנים האָט איהם אין דער מינוט זעהר ניט געפאַסט. עס האָט אויסגעדוכט, פונקט ווי אין דער מינוט וואָלט זיך עפעס צובראַכען, און פונקט ווי פארפען האָט ניט געהאט קיין קראַפט, דאָס צו פאַרריכטען, ווי אזוי ער זאָל זיך ניט געווען מיהען.

— וואָס איז, דו קלייבסט זיך שוין אפשר ווידער קיין אויס- לאַנד? האָט ער געפרעגט און פלוצלונג צוגעגעבען: און געדענקסטו ווי מיר זיינען אין וואַגאַן, אסיענ-צייט געפאַהרען פון פסקאָוו, איך אהער, און דו... אין אַ מאַנטעל, געדענקסט, די שטייוולעמעלאַך?

און ראַגאַזשין האָט זיך פלוצלונג צעלאַכט, דאָס מאַל מיט אזא אַפענעם האָס, אין פונקט ווי זייענדיג צופרידען, וואָס עס האָט זיך איהם איינגעגעבען כאַטש מיט וואָס ס'ניט איז דאָס אויסדריקען.

— דו האָסט זיך דאָ אין גאַנצען באַזעצט? האָט געפרעגט דער פירשט באַקוקענדיג דעם צימער.

— איך בין דאָר ביי זיך, וואו זאָל איך דען זיין?

— מיר האָבען זיך שוין לאַנג ניט געזעהן, איך האָב וועגען דיר

פען. כ'בעט דיד, קוב אריין!

זיי האָבען איינער דעם צווייטען געזאָגט „דו“. אין מאסקווע איז זיי אויסגעקומען צוזאַמענקומען זיך אָפט און לאַנג. עס זיינען אפילו געווען אייניגע מאַמענטען אין זייערע באַגעגענישען וועלכע האָבען זיך שוין צו געדענקליך אַפּגעדריקט איינער ביים צווייטען אין האַרצען. איצט אָבער איז שוין געווען אַ מאָנאַטען דריי וואָס זיי האָבען זיך ניט געזעהן.

די בלייבקיט און אויך אזא מין דינער דורכלויפּענדער אויפֿ-ציטערן האָבען נאָך אלץ ניט פּאַרלאָזען ראַגאַזשין'ס געזיכט, כאַטש ער האָט דעם גאַסט גערופּען נור זיין אויסער־געווענהליכע צומישונג האָט אָנגעהאַלטען ווי פּריהער. ביז וואַנען ער האָט צוגעפּיהרט דעם פּירשט צו די שטולען און איהם אוועקגעזעצט ביים טיש, האָט יענער צופּעליג זיך אימגעדרעהט צו איהם, און ער האָט זיך אָפּגעשטעלט אונטער דעם איינדרוק פּון זיין שווערען בליק. עפעס האָט אזוי ווי דורכגעשטאַ-כען דעם פּירשט, און גלייך מיט דעם האָט ער איהם ווי עפעס דער־מאַנט — אַן אַ זאָך וואָס האָט ערשט פּאַסירט, אַ שווערע, פּינסטערע זאָך, נור זעצענדיג זיך און בלייבענדיג אונבאוועגליך, האָט ער אַ גע-וויסע צייט געקוקט ראַגאַזשיןען גלייך אין די אויגען; זיי האָבען אין דעם ערשטען אויגענבליק ווי נאָך שטאַרקער אַ בלייז געטאָן. ענדליך האָט ראַגאַזשין אַ שמיכעל געטאָן, נור אזוי ווי אביסעל פּאַרשעהמט און צומישט.

— וואָס קוקסטו אזוי צודרינגליך? האָט ער אַ מורמעל געטאָן

— זעץ דיד!

דער פּירשט האָט זיך געזעצט.

— פּאַרפען, האָט ער געזאָגט — זאָג מיר אָפען, האַסטו געוואוסט

אַז איד וועל היינט קומען קיין פעטערבורג, אדער ניט?

— אַז דו וועסט קומען צופּאַהרען, האָב איד טאַקע אזוי געדענקט,

און זעהסט, איד האָב ניט געהאַט קיין טעות, האָט יענער צוגעגעבען גיפּטיג שמייכלענדיג — אבער פּון וואַנען האָב איד געקאַנט וויסען אַז דו וועסט היינט קומען?

דער געוויסער שאַרפּער אַרויסטריט און מאַדנע אויפּגערעגטקייט

פּון דער פּראַגע, וועלכע זיינען געווען אין דעם ענטפּער, האָבען נאָך מעהר פּאַרוואונדערט דעם פּירשט.

גען, און פאַר וואָס דאָס דאכט זיך אזוי לויט דעם אויסקוק פון דער הויז, וואָלט געווען שווער צו ערקלעהרען. אלע ארכיטעקטור־ל ליניען האָבן בען זיך געוויס זייערע סודות אין די דאָזיגע הייזער וואוינען בלויז נור מסהר־מענשען. צוקומענדיג צו די טויערען און א קוק טוענדיג אויפ'ן אויפשריפט האָט דער פירשט איבערגעלעזען: „די הויז פון דעם ערבליכען עהרווירדיגען בירגער ראגאזשין.“

אויפהערענדיג צו צווייפלען, האָט ער אויפגעעפענט א גלעזערנע טיר, וועלכע האָט זיך מיט רויש פארהאקט הינטער איהם, האָט אנגע־הויבען ארויפצוגעהן אויף די פאַראַדנע טרעפּ, אויפ'ן צווייטען גאַרען. די טרעפּ זיינען געווען פינסטערע, שטיינערנע, פון גראַבע אַרבייט. און די ווענט פון קאַרידאר זיינען געווען אָפּגעפאַרבט מיט רויטע פאַרב. ער האָט געוואוסט, אז ראגאזשין מיט דער מאַמע און ברודער פאַר־נעהמען דעם גאַנצען צווייטען גאַרען פון אַט דער אומעטיגער הויז. דער מאן וואָס האָט געעפענט דעם פירשט האָט איהם אוועקגעפיהרט אַהן א מעלדונג, און געפיהרט לאנג: זיי זיינען דורכגעגאַנגען אין פאַראַדנעם זאַל, וועמענס ווענט זיינען געווען „ווי מאַמאַ“ מיט א שטיקעלדיגען דובאַווען דיל און מיט מעבעל פון די צוואנציגער יאָהר רען, א גראַבע און שווערע. מען איז דורכגעגאַנגען עפעס קלייניקע שטייגעלאַד, מאכענדיג פאַרקיריוואונגען און זיגאַגען, אויפהויבענדיג זיך אויף צוויי אדער דריי טרעפלאך און אויף אזוי פיל זיך ארום־טערלאַזענדיג און ענדליך אָנגעקלאַפט אין א טיר. די טיר האָט געע־פענט פאַרפען סעמעניטש אליין. דערזעהענדיג דעם פירשט, איז ער אויף אזוי פיל בלייך און פאַרשטיינערט געווארען אויפ'ן פלאַץ, אז ער איז א געוויסע צייט געווען עהנליך אויף א שטיינערנעם גולם. קוקענ־דיג מיט זיין פאַרגליווערטען דערשראָקענעם בליק און פאַרקרימענדיג דעם מויל אין אזא אויפ'ן העכסטען אַרט פאַרוואנדערטען שמייכעל — פונקט ווי ער וואָלט אין דעם פירשט'ס באזוך געפונען עפעס אונ־מעגליכעס און כמעט וואונדערליכעס. דער פירשט כאַטש ער האָט ערווארטעט עפעס אויף אזא אופן האָט זיך פונדעסטוועגען אויך פאַר־וואונדערט.

— פאַרפען, מעגליך אז איך בין ניט אין צייט, וועל איך אוועק־

געהן, האָט ער ענדליך ארויסגעזאָגט א צוטומעלטער.

— אין צייט! אין צייט! — איז ענדליך געקומען צו זיך פאַר־

ביז דאן געוואָלט מאַכען איין וויזט. אויף דעם ריסק צו פארשפּע־
טיגען צו די עפּאָנטשין'ס און אָפּלעגען זיין רייזע אין פּאָוולאָוסק
ביז מאָרגען, האָט דער פּירשט באַשלאָסען צו אויפּזוכען אַ הויז וועל־
כע ער האָט אזוי געוואָלט באַזוכען.

דער דאָזיגער וויזט, איז איבעריגענס, געווען פּאָר איהם אין אַ
געוויסען זינען אַ ריזיקאַלישער. ער האָט ניט געוואוסט ווי צו ענט־
שליסען זיך. ער האָט זיך ניט געקענט באַשליסען. וועגען דער הויז
האָט ער געוואוסט, אַז זי געפינט זיך אויף דער גאַראַכאָוואַיאַ, ניט
ווייט פּון דער סאַדאָוואַיאַ, און ער האָט באַרעכענט צוצוגעהן איהן מיט
דער האָפּנונג, אַז קומענדיג צום פּלאַץ וועט ער ענדליך אַוספּיען אין
גאַנצען צו ענטשליסען זיך.

קומענדיג אויפ'ן שידע־וועג פּון דער גאַראַכאָוואַיאַ און סאַדאָ־
וואַיאַ, האָט ער זיך אליין פּאַרוואַנדערט פּון זיין אַונגעוועהנליכער
אויפּרעגונג; ער האָט גאַר ניט ערוואַרטעט, אַז ביי איהם וועט אזוי
וועהטאַנדיג קלאַפען דאָס האַרץ. איין הויז, געוויס, צוליב איהר באַ־
זונדערן אויסזעהן האָט נאָך פּון ווייטען צוגעצויגען זיין אויפּמערק־
זאַמקייט. און דער פּירשט האָט נאָכדעם געדענקט, אַז ער האָט אַרויס־
גערעדט: „דאָס איז געוויס די הויז!“ מיט אַן אויסערגעוועהנליכער
נייגעריגקייט איז ער צוגעגאַנגען צו באַטיטעטיגען זיין השערה; ער
האָט געפּיהלט, אַז ער וועט עפעס ניט זעהר גוט פּיהלען, ווען עס איז
אַזוי.

דאָס הויז איז געווען אַ גרויסע, אַן אומעטיגע, אַ דריי גאַרענדיגע,
אַהן קיין אַרכיטעקטור, פּון גרין־בלאַטיגען פּאַרב. איבעריגענס זיינען דאָ
בלויז אייניגע הייזער פּון דעם כאָרט, וועלכע זיינען אויסגעבויט גע־
וואָרען ענדע פּון לעצטען יאהרהונדערט, און וועלכע זיינען געבליבען
גאַנץ אַהן קיין שום ענדערונג טאַקע נור אויף די דאָזיגע פעטערבור־
גער גאַסען (אין וועלכע עס ענדערט זיך אלץ אזוי שנעל). געבויט זיי־
נען זיי פעסט, מיט דיקע ווענט, און מיט זעהר אויסערגעוועהנליכע
פענסטער. אויפ'ן אונטערשטען גאַרען זיינען די פענסטער אָפּט מיט אַ
נעץ. אַמעהרסטענס איז אונטען אַ טויש־קרעמעל דער סקאַפען אליין.
דער וואָס איז געזעסען אין קרעמעל, דינגט אָפּ דעם אויבען. סיי פּון
דרויסען, סיי פּון אינוועניג איז עפעס ניט גאַסט־פּריינדליך און טרור־
קען. עס קוקט אַייס ווי אלץ וואָלט דאָ געווען באַהאַלטען און פּאַרבאָר־

— נו ?

— אנלאיא איוואנאָוונא...

— אד, לעבעדעוו, גענוג שוין! האָט מיט עפעס אזא אונאנגע-
נעהמען געפיהל איבערגעשלאָגען דער פירשט, פונקט ווי מען וואָלט
זיך צוגעריהרט צו זיינס א קראנקען פלאַז. — דאָס איז אַליין... ניט
דאָס... זאָגט בעסער, ווען קלייבט איהר זיך אַריבער? פאַר מיר איז
וואָס גיכער אַליין בעסער, ווייל איך שמעה אין א האָטעל...
רעדענדיג, זיינען זיי ארויס פון סאָד, און אריינגעהענדיג אין
הויז, זיינען זיי אַריבער דעם הויפּעל און צוגעקומען צו דעם גארטען-
טיר.

— איהר ווייסט גאָר וואָס, האָט ענדליך זיך דערטראכט לעבע-
דעוו — קלייבט זיך גאָר אַריבער צו מיר, פון האָטעל, טאקע נאָך
היינט, און איבערמאַרגען וועלען מיר אלע צוזאמען פאַהרען אין פאוו-
לאָוסק.

— איך וועל זעהן, האָט געזאָגט דער פירשט פארטראכטערהייט,
און איז ארויס פון טויער.

לעבעדעוו האָט איהם נאָכגעקוקט, איהם האָט ערשטוינט די פלוז-
ליכע צוטראַגענקייט פון פירשט. ארויסגעהענדיג האָט ער זיך אפילו
פארגעסען זעגענען. ער האָט אפילו מיט'ן קאָפּ ניט א שאַקעל געטאן
וואָס עס האָט גאָר ניט געשטימט מיט דעם פירשטס באקאנטער העפ-
ליכקייט און אויפּמערקזאמקייט.

דריטער קאַפיטעל.

עס איז שוין געווען צוועלף אזויגער. דער פירשט האָט גע-
וואוסט, אז ביי די עפאנטשין'ס אין שטאָט קען ער איצט געפינען בלוז
דעם גענעראַל, ביי זיין דינסט און אפשר איהם אויך ניט. ער האָט
א טראכט געטאָן, אז דער גענעראַל וועט אוראי איהם נאָך נעהמען
און וועט איהם גלייך אוועקפיהרען אין פאוולאָוסק. און ער האָט

— נײַן! ניט, נאָך ניט אין גאַנצען.

— פאַרדינגט זי מיר! האָט אונערװאַרטעט פאַרגעשלאָגען דער פירשט.

עס װײַזט אױס אז צו דער צו האָט עס לעבעדעוו בלױז צוגע-
פיהרט. בײַ איהם האָט דיזער פּלאַן מיט אַ דרײַ מינוט פּריהער אַ
בלײַז געטאָן אין קאַפּ. און באַמט האָט ער זיך גאָר אין קײן שכן ניט
געװײנט. אײנער װאָס האָט געװאָלט אָפּדינגען די דאָטשע אין שװײן
געװען בײַ איהם און האָט אַלײן אָנגעזאָגט, אז עס קען זײן אז ער װעט
די דאָטשע אָפּדינגען. לעבעדעוו האָט געװאָוסט אױף זיכער, אז „ניט
עס קען זײן“ נור ער װעט אױף געװײס אָפּדינגען. נור אײצט האָט
בײַ איהם מיט אַמאָל אַ בלײַז געטאָן, אַ געדאַנק, לױט זײן רעכענונג,
זעהר אַ פּרוכטבאַרער; צו פאַרדינגען די דאָטשע דעם פירשט, באַנר-
צענדיג זיך דערמיט װאָס דער פּריהערדיגער דינגער, האָט זיך ניט באַ-
שטימט אױסגעשפּראַכען. „אַ נײער צוואַמענישטױס און אַ גאַנץ נײער
גאַנג אין דער זאַך“. האָט זיך איהם פּלוצלונג פאַרגעשטעלט. דעם
פירשטס פּאַרשלאַג האָט ער אױפגענומען שײער ניט מיט פּרײד, אזױ
דאָס אױף דער דירעקטער פּראַגע זײנער װעגען פּרײז האָט ער אפילו
צופיהרט מיט די הענט.

— נו, װי איהר װילט; אײך װעל זיך נאָכפּרעגען. איהר װעט
אײערס גאָר ניט פאַרלירען.

זײ זײנען בײדע שװײן ארויסגעגאַנגען פון סאָך.

— און אײך װאַלט אײך... אײך װאַלט אײך... װען איהר װאַלט
געװאַלט, װאַלט אײך אײך געקענט דערצעהלען עפעס אַ זעהר אײנטערע-
סאַנטע זאַך, הױדגעשעצטער פירשט, אַ זאַך װעלכע באַלאַנגט צום
ענין, האָט אַ מורמעל געטאָן לעבעדעוו, פּרעהלאַך זיך דרעהענדיג ארום
פירשט, פון הינטען.

דער פירשט האָט זיך אָפּגעשטעלט.

— דאַריא אַלעקסעײעװנאַ, האָט אײך אין פּאַװלאָװסק אַ דאָט-
שעלע.

— נו?

— און אַ באַקאַנטע פּערזאָן, אַ פּרײנדין איהרע, און װי עס װײזט
אױס אין יענע גרײט גאַנץ אָפּט צו באַזוכען זי אין פּאַװלאָװסק מיט
אַ צװעק.

— וואָס רעדט איהר לעבעדעוו ?

— אזוי איז דאָס געווען. נאָך מיטאג זיינען זיי ארויסגעפאלען פון קארעט... א פאל אויפ'ן טומבאטשקע און ווי אן עופה'לע, ווי אן עופה'לע, זיינען דאָ אויפ'ן פלאץ אויך אויסגעגאנגען. זיי זיינען אלט געווען דריי און זיבעציג יאָהר לויט דעם פארמולאר, א רויטענקער, א גרויענקער, אין גאנצען באַגאַסען מיט פארפיומען און זיי האָבען אלץ געשמייכעלט, געשמייכעלט, אזוי ווי אן עופה'לע, פעטער זאכאָב ריטש האָבען מיך דאן דערמאָנט: „דאָס האָסטו פאראויסגעזאָגט“. זאָגט ער.

דער פירשט האָט זיך גענומען אויפהויבען. לעבעדעוו האָט זיך פארוואנדערט און איז אפילו געווען אין א פארלעגענהייט, וואָס דער פירשט שמעהט שוין אויף.

— איהר זייט שוין געווארען זעהר גלייכגילטיג, כע, כע! האָט ער זיך אָנגענומען מיט מוטה און באַמערקט מיט עהרפרוכט.
— אויך פיהל זיך ניט ביים גאנצען געזונט, דער קאָפּ איז מיר שווער, פון דער רייזע, האָט געענטפערט דער פירשט זיך אנכמורענדיג.
— איהר האָט געדארפט זיין אויף א דאָטשע, האָט ציטערדיג אונטערגעפיהרט לעבעדעוו.

דער פירשט איז געשטאַנען א פארטראכטער.

— אויך אליין וועל אויך אין א טאָג דריי ארום, מיט מיין גאנצער הויזגעזינד אוועקפאַהרען אויף א דאָטשע, כדי פארהיטען די נייד געבוירענע עופה'לע און אויך כדי דאָ אין הויז אלץ צו רעמאָנטירען, און מיר קלייבען זיך אויך קיין פאולאָווסק.

— איהר אויך קיין פאולאָווסק? האָט פלוצלונג געפרעגט דער פירשט — וואָס טוט זיך דאָ? אלע פאַהרט איהר קיין פאולאָווסק? און איהר האָט, זאָגט איהר, דאָרט אייער אן אייגענע דאָטשע?

— ניט אלע פאַהרען אין פאולאָווסק. און מיר האָט איוואן פעטראַוויטש פטיצין אָפגעלאָזט איינע פון זיינע דאָטשעס, וועלכע ער האָט געקראָגען פאר זעהר ביליג. עס איז אי שעה, אי הויך, אי גרוין, אי ביליג, אי מוזיקאליש, און דערפאר לויפען דאָס אלע קיין פאולאָווסק. איד וועל איבעריגענס, וואוינען אין פליגעל, און די דאָטשע...

— האָט איהר שוין פארדונגען?

מיר, אז מיר האָבען ביים דריטען פּערד, דעם ראַבען, און ביי דעם רייטער וועלכער האָט אַ מעסטעל פון זיין האַנט, אזוי ווי אלץ איז דער היינטיגער צייט איז אויף מאַס און אבשרייבונג, און יעדער מענטש זוכט נור זיין רעכט; „אַ מעסטעל ווייץ פאַר געלט, און דריי מעסטלאַד האָבער פאַר געלט“, און מען וויל נאָך דערביי דעם פרייען גייסט און גאָטס געשאַנקען אויפצוהאַלטען. אָבער בלויז אויף רעכט, קען מען דאָס ניט אויפהאַלטען. און דערפאַר קומט נאָכדעם דער בלייכער פּערד דער, וועמענס נאָמען איז — טויט און נאָך איהם קומט שוין דער גהנום... וועגען דעם ריידען מיר ווען מיר קומען זיך צונויף. — און דאָס האָט שטאַרק געווירקט.

— און איהר אַליין גלויבט כאַטש? האָט געפרעגט דער פירשט באַקוקענדיג לעבעדעוו'ן מיט אַ מאַדנעם בליק.

— איד גלויב און באַנעהם, ווייל אַרים און נאַקעט און אַ גאָר נישט בין איד אין דעם קרייז פון מענטשען. און ווער וועט דערמאָנען לעבעדעוו'ן? יעדערער מאַכט חוּק פון איהם, און יעדער באַגלייט איהם שיעור ניט ארויס מיט אַ שטופ. אבער אין דעם דאָזיגען פאַר שטעהן פון עוואַנגעליום בין איד גלייך צו דעם גרעסטען, ווייל איד האָב פאַרשטאַנד! און דער גרעסטער ציטערט ביי מיר... אויף זיין שטוהל, באַנעהמענדיג מיט שכל. זיין עקסעלענץ, ניל אַלעקסעיעוויטש, האָט מיט דריי יאָהר צוריק, פאַר דער הייליגער פאַסחא, וועגען מיר געהערט. — ווען איד האָב נאָך געדינט ביי זיי אין דערפאַרטמענט. — און זיי האָבען אומישנע מיט אַרויסגערופען פון דער וואַר-צימער צו זיך אין קאַבינעט דורך פּעטער זאַכאַריטש און מיד געפרעגט אויג אויף אויג: „איז דאָס אמת אז דו ביזט דער פּראָפּעסאָר פון אַנטיכריסט?“ און איד האָב ניט באַהאַלטען פון איהם: „יע איד בין.“ זאָג איד און איד, האָב אַרויסגעלעגט און פאַרגעשטעלט און האָב דעם שרעק ניט ווייכער געמאַכט, נור איד האָב פאַנאַנדערגעבונדען דעם אַלעגאָרישען קניפּעל, נאָך פיל שטאַרקער געמאַכט און דעם חשבון אונטערגעפיהרט און זיי האָבען אונטערגעשמייכעלט אבער פון די ציפּער און פון דאָס גלייכען, האָבען זיי אנגעהויבען ציטערען. און געבעטען דעם בוך פאַר מאַכען און געהן, און אויף פאַסחא האָבען זיי מיר באַשטימט אַ באַלויבונג, און אין דעם יום טוב פאַמא האָבען זיי גאָט די נשמה אוועקגעבען.

— איהר זייט שוין דארט לאנג ניט געווען?
 — איך בין דארט אלע טאָג, אלע טאָג.
 — הייסט עס, אז איהר זייט נעכטען אויך געווען?
 — ניין. שוין פערטער טאָג ניט.
 — א שאָד וואָס איהר זייט אביסעל שיכור לעבעדעו, ווען ניט, וואָלט איד איך עפעס געבעטען.
 — איך בין גאָר ניט שיכור, אויף קיין האר ניט!
 לעבעדעו האָט זיך אזש אויפגעהויבען.
 — זאָגט מיר נור, אין וואָס פאר א צושטאַנד האָט איהר זי איבערגעלאָזט?

— א זוכענדע...

— א זוכענדע?

— אזוי ווי זי וואָלט אליין עפעס־וואָס געזוכט, אזוי ווי זי וואָלט עפעס פארלאָרען. און וועגען דער פארשטעהענדער חתונה איז איהר אפילו דער געדאנק אליין עקעלהאפט, און זי נעהמט עס אָן פאר א באַד לעדיגונג. און וועגען א י ה ם אליין, דענקט זי אויף אזוי פיל ווי וועגען א שאַלעכין פון אן אפעלסין, ניט מעהר, דאָס הייסט אפשר מעהר, מיט שרעק און מורא. זי פארבאָט אפילו צו רעדען וועגען איהם, און זעהען זעהען זיי זיך, בלויז ווען ס'איז נויטיג... און ער פיהלט עס שוין צופיל! און מען קען זיך ניט אויסדרעהען! זי איז אומרוהיג, שפּאַטיש, צוויי־צינגיג, און בינדיג.
 צוויי־צינגיג און בינדיג?

— יע, ווייל זי האָט זיך אָן מיר דעם לעצטען מאָל אָנגעבונדען, און שיעור ניט געכאַפט פאר די האָר. פאר איין געשפרעך. איך האָב אזש גענומען לעזען פון עוואנגעליום.
 — וואָס מיינט עס? האָט איבערגעפרעגט דער פירשט, דענקענדיג אז ער האָט פארהערט.

— מיט לעזען פון עוואנגעליום. זי איז א דאָמע מיט אן אומ־רוהיגער פאנטאזיע. כע, כע! און דערצו האָב איך אויסגעפונען אז צו ערנסטע טהעמאט, כאַטיש זייטיגע, איז זי זעהר גענויגט. זי ליבט עס, ליבט עס, און רעכענט עס אפילו פאר א באזונדער עהרע פאר זיך. און איד פארשטעהט איהר מיד, בין אין עוואנגעליום זעהר שטאַרק. זיין פוצעהן יאהר אז איך שטודיר עס. זי האָט איינגעשטימט מיט

— זידעלט איהם ניט, ער האָט אוראיי מיט אייך מאוס געהאנ־
דעלט...

— ער האָט מיך צושלאָגען, צושלאָגען! האָט אונטערגעכאפט
מיט הייז לעבעדעוו, — און ער האָט אין מאַסקווע אויף מיר אנגערייצט
א הונט, איבער'ן גאנצען גאס. א יאָגד־צויג, א שרעקליכע צויג.

— איהר מיינט איך בין א קינד, לעבעדעוו, זאָגט, ערנסט, האָט
זי איהם איצט ווידער איבערגעלאָזט אין מאַסקווע?

— ערנסט, ערנסט, ווידער אונטער דער סאמע חופה, יענער האָט
שוין געזעהלט די מינוטען, און זי לויפט אהער אין פעטערבורג און
גלייך צו מיר: „ראטעווע, באשיץ מיר לוקיאן, און זאָג ניט דעם
פירשט“... זי האָט פאר אייך, פירשט, נאָך מעהר מורא ווי פאר איהם,
דאָ ליגט — חכמה!

און לעבעדעוו האָט כיטרע צוגעלעגט דעם פינגער צום שטערן.

— און איצט האָט איהר זיי ווידער צוזאמענגעפיהרט?

— ליכטיגסטער פירשט, ווי האָב איך געקענט... ווי האָב איך
געקענט ניט דערלאָזען?

— נו, גענוג, איד וועל אליין אלץ אויסגעפינען. זאָגט מיר נור,
וואו געפינט זי זיך אצינד? ביי איהם?

— אָ, ניין! ניין! ניין! זי איז נאָך אליין פאר זיך. איד, זאָגט
זי בין א פרייער מענש, און ווייסט איהר פירשט, זי באשטעהט שטארק
אויף דעם. איד, זאָגט זי, בין נאָך אין גאנצען א פרייע, זי וואוינט
נאָך אלץ אויף דער פעטערבורגער גאס, אין דער הויז פון מיין קרובה,
ווי איך האָב אייך געשריבען.

— זי איז נאָך איצט אויך דאָרטען?

— דאָרטען אויב זי איז ניט אין פאוולאָוסק, צוליב דעם
שעהנעם וועטער, קען זי זיין ביי דאריע אלעקסעיעוונער אויף דער
דאטשע, איד, זאָגט זי, בין אין גאנצען א פרייע; נעכטען נאָך האָט
זי ניקאָלאיען ארדאליאָנאוויטש'ן מיט איהר פרייהייט זיך באריהמט.
א שלעכטער סמן!

לעבעדעוו האָט א שמייכעל געטאָן.

— קאליא איז ביי איהר אָפט?

— א לייכטזיניגער, א ניט באגרייפליכער און האלט קיין סוד

ניט.

זיי זיינען ארויס פון צימער, דורכגעגאנגען דעם הויפעל און אריין אין טיר פון גארטען. דאָ איז טאָקע געווען זעהר א קליינינקער און זעהר א שעהניקער סעדעל, אין וועלכען, א דאנק דעם ישעהנעם וועטער, האָבען זיך שוין אלע בוימער צובליהט. לעבעדעוון האָט אוועקגעזעצט דעם פירשט אויף דער גרינער הילצערנער באַנק. פאר דעם גרינעם, אריינגערוקטען אין דער ערד טיש, און אליין האָט ער זיך אוועקגעזעצט אנטקעגען. אין א וויילע ארום, האָט מען טאָקע אויך געבראכט קאָפּע, דער פירשט האָט זיך ניט אָפּגעזאָגט. לעבעדעוון האָט פארט געזעצט גיציג און קריכעריש אריינצוקוקען איהם אין די אויגען.

— איך האָב ניט געוואוסט, אז איהר זייט אזא פיינער בעלי-הבית, האָט געזאָגט דער פירשט, מיט דעם אויסזעהן פון א מענשען, וועלכער טראכט גאר פון עפעס אנדערש.

— יתומים, האָט געווען אָנגעפאנגען ציטערענדיג לעבעדעוון, נור ער האָט זיך אָפּגעשטעלט. דער פירשט האָט צוטראַגענערהייט גע-קוקט פאר זיך, און ער האָט אוראוי שוין פארגעסען זיין פראגע. ס'איז אוועק נאָך א מינוט, לעבעדעוון האָט נאָכגעקוקט און געווארט.

— נו, איז וואָס? האָט געזאָגט דער פירשט, ווי ערוואכענדיג — א, יע! איהר ווייסט דאָך לעבעדעוון אין וואָס עס באַשטעהט אונז-זער געשעפט; איך בין געקומען ערהאלטענדיג אייער בריף. רעדט! לעבעדעוון האָט זיך פארלאָרען, האָט געוואָלט עפעס זאָגען, נור ער האָט זיך בלויז זאָאיקעט: עס האָט זיך גארנישט אַרויסגערעדט. דער פירשט האָט געווארט און טרויעריג א שמויכעל געטאָן.

— ווי מיר דוכט, לוקיאן טימאָפּיעוויטש, פארשטעה איך אייך זעהר גוט. איהר האָט מיר געוויס ניט ערווארטעט. איהר האָט גע-דענקט, אז איך וועל פון מיין ווילדערניש, זיך ניט אויפהויבען גלייך נאָך אייער ערשטער באַנאָכריכטונג. איהר האָט עס בלויז אנגעשרי-בען אום ריין צו מאַכען אייער געוויסען. אָבער איך בין גראד געקור מען. נו, גענוג, נאָרט מיר ניט, גענוג שוין צו דיענען צו צוויי בעלי-בתים. ראגאזשין איז שוין דריי וואָכען דאָ, איך ווייס אליין, האָט איהר אוסעפיעט צו פארקויפען זי צו איהם ווי דעם פריהערדיגען מאָל, אדער ניט? זאָגט דעם אמת.

— דער אוממענש האָט זיך אליין דערוואוסט.

— ער האָט געזאָגט א ליגען! האָט אויסגעשרוּען דער פֿלעמיר-
אניק — אויך דאָ האָט ער געזאָגט א ליגען! איהם רופט מען פירשט,
נאָר ניט טימאָפּעי לוקיאַנאוויטש, נור לוקיאַן טימאָפּעיִעוויטש! און
זאָג, צו וואָס האָסטו געזאָגט א ליגען? נו, איז דיר דען ניט אלץ
איינס, לוקיאַן צו טימאָפּעי, און וואָס ארט עס דעם פירשט? און דאָס
פארזיכער איך אייך, לייגט ער דאָך בלויז אויס געוואוינהייט.
— איז דען מעגליך, אז דאָס איז אמת? האָט אונגעדולדיג גע-
פרעגט דער פירשט.

— אמת, איך רוף זיך לוקיאַן טימאָפּעיִעוויטש, האָט איינגע-
שטימט און זיך פארשעהמט לעבעדעו, אונטערטהעניג אראַפלאָזענ-
דיג די אויגען און ווידער לעגענדיג די האַנט אויפ'ן האַרצען.

— אָט צו וואָס טוט איהר עס, אך גאָט מיינער!

— צוליב זעלבסט פארקלענערונג, האָט א שעפטישע געטאָן לע-
בעדעו אלץ מעהר און אונטערטהעניגסטער אַנבוויגענדיג מיט'ן קאָפּ.
— ער, וואָס איז דאָס פאר א זעלבסטפארקלענערונג! ווען איך
וואָלט נור געוואוסט וואו איך קאן איצט טרעפען קאליאן! האָט
געזאָגט דער פירשט און געוואָלט אוועקגעהן.

— איך וועל אייך זאָגען וואו קאליא איז, האָט זיך ווידער ארויס-
גערופען דער יונגער מאן.

— ניט! ניט! ניט! האָט זיך גענומען אין איילעניש קאכען
לעבעדעו.

— קאליא האָט דאָ גענעכטיגט, נור אין דער פריה איז ער אוועק
אויסצוגעפינען זיין גענעראַל, וועלכען איהר פירשט האָט פון דער „אפ-
טיילונג“, גאָט ווייס צו וואָס אויסגעלייזט. דער גענעראַל האָט נאָר
נעכטען צוגעזאָגט צו קומען אהער נעכטיגען, אָבער ער איז ניט גע-
קומען, זיכערער פון אלץ האָט ער איבערגענעכטיגט אין דעם האַטעל,
„די וואָג“, ס'איז ניט זעהר ווייט פון דאָנען. איז הייסט עס, אדער
דארטען, אדער אין פאוולאָוסק ביי די עפאנטישין'ס. געלט האָט ער
געהאט און ער האָט נאָר נעכטען געוואָלט פאָהרען, און אזוי הייסט
עס, ער איז אין „די וואָג“ אדער אין פאוולאָוסק.

— ער איז אין פאוולאָוסק! איז פאוולאָוסק! ... און מיר וועלען
געהן אהער, אהער אין סעדעל און... קאפע...

און לעבעדעו האָט אוועקגעשליעפּט דעם פירשט פאר'ן האַנט.

אום און קרעכצען און וואַרטען. און איך האָב אויך פאר דיר און פאר אַזעלכע ווי דו, אַזעלכע עזות-פּנימ'ער און אָפּשפּאַטער דאן אויך תּפּלה געטאָן. ווען דו האָסט זיך שוין אונטערגענומען מיך אונטערצוהערען. ווי אַזוי איך טוה תּפּלה...

— נו, גענוג שוין, גענוג. טוה תּפּלה פאר וועמען דו ווילסט, זאָל דיר דער טייַוועל נעמען. ס'האָט זיך פּאַנאַנדערגעשריען! — האָט מיט ערגערניש איבערגעשלאָגען דער פּלעמיאַניק — ער איז דאָך ביי אונז אן אַנגעלעזענער, איהר האָט עס פירשט ניט געוואוסט? האָט ער צוגעגעבען מיט עפעס אַ מאַדנעם שמייכלעך. ער האַלט איצט אין איין לייענען אלץ אַזעלכע ביכלאך און מעמוואַרען...

— אייער אַנקעל איז פונדעסטוועגען... ניט קיין מענש אָהן אַ האַרץ, האָט אָהן חשק באַמערקט דער פירשט. דער יונגער מאן איז איהם אלץ מעהר אפּשטויסענדער געוואַרען.

— איהר וועט דאָך איהם, ביי אונז אַט אַזוי אריינלויבען אין די הימלען אריין! זעהט איהר, אַט האַלט ער שוין די האַנט ביים האַרץ צען און דער מויל איז אן „אויצע“, ער האָט עס גלייך פּאַסמאַקעוועט. אז ער איז אַ מענש ניט אָהן אַ האַרץ, דאָס גיב איך אייך צו, אבער דער אומגליק איז וואָס ער איז אַ פּלוט; און דערצו נאָך אַ שיכור. ער האָט זיך צושרויפּט ווי יעדער מענש וואָס שיכור'ט עטליכע יאָהר און דעריבער סקריפעט עס ביי איהם אַזוי. אמת, די קינדער האָט ער ליב, די פּאַרשטאַרבענע טאַנטע האָט ער געאַכטעט... אפילו מיך האָט ער ליב, און ביי-גאט ער האָט אין דער צוואַה, מיר אַ טייל איבערגעלאָזט. — איך וועל גאַר-נישט איבערלאָזען! האָט מיט אכזריות אויס-געשריען לעבעדעוו.

— הערט מיך אויס, לעבעדעוו, האָט שטרענג געזאָגט דער פירשט, זיך אפּקעהרענדיג פון דעם יונגען מענשען — איך ווייס דאָך פון ער-פּאַהרונג, אז איהר זייט אַ געשעפּטס-מאַן, ווען איהר ווילט... איך האָב איצט זעהר וועניג צייט און אויב איהר... ענטשולדיגט, ווי איז אייער נאָמען און נאָמען פון פּאַטער? איך האָב פּאַרגעסען.

— טי-טי-טימאַפּעי.

— און?

— לוקיאַנאַוויטש!

אַלע וואָס זיינען געווען אין צימער האַבען זיך ווידער צולאַכט.

איד, אז דו ווייסט ניט! און ווי אזוי איז זי געשטאַרבען? ענטפער, אויב דו ווייסט!

— נעהם זיך אוועק! וואָס האָסטו זיך אָנגעטשעפעט!

— געשטאַרבען איז זי, וואָס נאָך אזא עהרע, האָט אָט אזא געדווענע הערשערין איזעקגעשלעפט אויף דער גילאטינע דער הענקער סאמפסאָן, אומשולדיגעהייט, אויף דער פארוויילונג פון די פארזייער לעדיג געהער, און זי פון שרעק, פארשטעהט ניט וואָס עס קומט מיט איהר פאַר. זי זעהט, אז ער נעהמט איהר האַלז און לענט זי אונטער אינטער'ן מעסער און בריקעט זי נאָך צו מיט'ן פוס. — יענע לאַבען — און זי הויבט אן שרייען: — *Encore un moment Monsieur* — *le Bourreau, Encore un moment!* „ווארט נאָך צו איין מינוטעלע הערר ברוזשוי, בלויז איין מינוטעלע!“ און אָט פאַר דער מינוטעלע וועט איהר גאָט פאַרציען ווייל א גרעסערען חזוק פון דער מענשליכער נשמה קען מען גאָר ניט פאַרשטעלען. ווייסטו וואָס מיינט דער וואָרט מיזער? נו איז ער אליין טאַקע א מיזער. פון אָט דעם גראַפֿינעם געשדיי, וועגען דער איין מינוטעלע, איז ווי איך האָב דאָס איבערגעלייענט איז אזוי ווי מײן האַרץ וואָלט פאַרכאַפט געוואָרען מיט אַפּצווענגעס. אין וואָס אַרט עס דיר, וואָרים איינער, וואָס איד, לעגענדיג זיך שלאָפען, האָב זיך דערמאָהנט איהר אין אַ תּפֿלה דערמאָהנען, און טאַקע דערפאַר קען זיין, האָב איך זי דערמאָנט, ווייל פאַר איהר נשמה, האָט זיכער זינט די וועלט שטעהט, קיינער קיינמאָל דעם שטערן ניט איבערגע'צלם'ט. און אפילו ניט א טראַכט געטאָן וועגען דעם. איז וועט איהר, זיכער זיין אנגענעהם צו פיהלען אויף יענער וועלט, אז עס האָט זיך געפונען פונקט אזא בעל-עברה ווי זי, וועלכער האָט פאַר איהר כאַטש איין מאָל אויף דער ערד תּפֿלה געטאָן. וואָס לאַכסטו, דו? דו אטעאיסט, גלויבסט ניט? אבער פון וואָנען ווייסטו? און אויך דאָס האָסטו געזאָגט א ליגען ווען דו האָסט שוין מיד אונטערגעהערט: איך האָב ניט גלאַט פאַר איין דער גראַפֿינע דובאַרי תּפֿלה געטאָן איך האָב געלייענט אַזוי! באַרוהיג גאָט, די נשמה פון דער גרויסער זינדערין גראַפֿינע דובאַרי און אלע וואָס זיינען עהנליך צו איהר.“ און דאָס איז שוין עפעס אנדערש, ווייל עס זיינען דאָ אסך אזעלכע גרויסע זינדערנים, און ביישפּילע פון דער ענדערונג פון מזל, און אויסגעליטענע, וועלכע וואָגלען איצט דאָרט

די קניע קלאַפּט ער מיט'ן שטערען גאנצע האַלבע שטונדען, פאַר ווער מען און וואָס ער טוט עס ניט קיין תּפּלה, וואָס-וואָס ער רעדט עס ניט אָן שיכור/ערהייט? פאַר דער נשמה פון גראַפּינע דובאַרי טוט ער תּפּלה. איד האָב עס אליין מיט מיינע אייגענע אויערן געהערט. ער איז אין גאנצען פון זינען אַרונטער!

זעהט איהר, הערט איהר פירשט, ווי ער זידעלט מיך! האָט אויס-געשריען לעבעדעוו, רויט ווערענדיג און טאקע אין אמת'ן כעס — און דאָס ווייס ער ניט, אָן עס קען געבען, אָן איד דער שיכור און שלעפּער, רויבער און גזלן, ביז איד דאָס אלץ ווערט נור דערפאַר אליין, וואָס איד האָב אזא ליץ, נאָך גאָר אלס א קינד, אין וויקעלאַך געוויקעלט, אין געבאָדען, און ביי דער אַרימער, אלמנה גע-וואָרענער שוועסטער אַניסא, האָב איד, אויך אזא אַרימער ווי זי, נעכט אַפּגעזעסען, דורכאויס ניט צוגעמאכט קיין אויג און אויף ביידע קראַנקע אכטונג געגעבען. ביי דעם וועכטער אַנטאָן, האַלץ גע'גנב'עט, איהם ליעדער געזונגען, מיט די פינגער צוגעקנאַקט, מיט אַ הונגעריגען מאַגען, און אָט האָב איד עס אויסגעהאַדעוועט, אָט לאַכט ער איצט פון מיר! און וואָס איז דאָס דיין געשעפט, ווען איד האָב טאָקע פאַר דער נשמה פון דער גראַפּינע דובאַרי, אַמאָל דעם שטערן איבער גע'צלמ'עט? איד האָב פירשט, מיט אַ טאַג פיער צוריק, צום ערש-טען מאָל אין לעבען, איהר לעבענס-באַשרייבונג אין אַ לעקסיקאָן אי-בערגעלייענט, און ווייסט כאַטש ווער די דובאַרי איז געווען? זאָג, ווייסטו אדער ניט?

— נו, דו אליין ווייסט נור — האָט שפּאַטיש נור אָהן חשק אַרויסגעמורמעלט דער יונגער מענש.

— דאָס איז געווען אזא גראַפּינע, וועלכע איז אַרויסגעקומען פון נידעריגען יחוס, האָט אויפ'ן פּלאַץ פון אַ קעניגען געפיהרט די מלוכה, און וועלכע איינע אַ גרויסע אימפעראַטעריצע, אין איהר זעלבסט-געשריבענעם בריף *Ma Cousine* אַנגעשריבען. דער קאַרדינאַל דעם פאַפּ'ס געזאָנטער, האָט איהר אויף לעווע-דירואַ (ווייסט וואָס דאָס מיינט לעווע-דירואַ), האָ טזיך אַרויסגערופען אליין אַנצוטאָן איהר זיידענע זאָקען אויף איהרע נאַקעטע פיס, און האָט עס נאָך גע-האַלטען פאַר אַן עהרע. — פאַרשטעהסט, אזא הויך-געשטעלטע און הייליגע פּערזענליכקייט! ווייסטו דערפון? נאָך דיין פנים דערקען

דרעהט זיך ניט אהין און אהער, וואס איז דאס פאר א ווארט „אבי-סעל“!

— ווען איהר ווילט זייט איהר טאקע אין גאנצען ניט גערעכט.
 — ווען איך וויל! ס'איז קאמיש! צו דען מיינט איהר. אז איך ווייס ניט אליין, אז אזוי איז ווילד צו האנדלען, אז די געלט באפלאנגען, צו איהם, און אז עס איז זיין ווילען צו לייען אדער ניט, און אז פון מיין זייט איז דאס א פארנוואלטיגונג, אבער איהר פירשט... זייט ניט באקאנט וואס עס הייסט לעבען. ווען מען לערנט אזא מענשען ניט אן, וועט גארנישט ארויסקומען. זיי מוז מען אָנלערנען. איהר פאר שטעהט מיין געוויסען איז דאך א ריינער, לויט מיין געוויסען, וועל איך איהם דאך קיין שאַדען ניט מאכען. איך וועל איהם אומקעהרען מיט פראצענט. מאַראליש האָט ער דאך געקראָגען אַ באַפֿרידִיגונג; ער האָט געזעהן מיין ערנידערונג, וואָס־זשע דארף ער נאָך? צו וואָס וועט ער דען אנדערש טויגען ווען ער ברענגט ניט קיין נוצען? באַטראַכט נור, וואָס טוט ער דען אליין? פֿרעגט נור וואָס טוט ער מיט אנדערע און ווי אזוי ער באַשווינדלעט מענשען? ווי אזוי האָט ער אָט די הויז? איך וועל געבען מיין קאָפּ צום אָפּהאַקען, אויב ער האָט איך שוין ניט באַשווינדלעט, און אויב ער האָט שוין ניט באַטראַכט ווי איך אויף ווייטער צו באַשווינדלען! איהר שמייכלעט, איהר גלויבט ניט?

— מיר דוכט אז דאָס אליין באַלאַנגט ניט צו אייער ענין, האָט באַמערקט דער פֿירשט.

— ווי איהר קיקט מיך אָן, ליג איך שוין דאָ דעם דריטען טאָג און וואָס האָב איך זיך שוין דאָ ניט אנגעקוקט! — האָט געשריען דער יונגער מאַן ניט הערענדיג. — שטעלט זיך פֿאַר, אז ער איז חוישד אָט דעם מלאַך, אָט דער מיידעל, איצט א יתומה, מיין קווינע, זיין טאָכטער, און יעדע נאכט זוכט ער ביי איהר גוטע פֿריינד! ער קומט דאָ צו מיר שטילערהייט צו, און זוכט אויך ביי מיר אונטער'ן סאָפּע. ער איז פון זינען אַרונטער פון פֿאַרדאַכט־קראַנקהייט. אין יעדען ווינקעל זעהט ער גנבים. א גאנצע נאכט שפּרינגט ער אויף אלע וויילע, דא באַקוקט ער די פענסטער, צו זיי זיינען גוט פֿאַרמאַכט, דאָ פֿרוכירט ער די טירען, קוקט אַריין אין אויווען, און אזוי אפּשר זיבען מאָל א נאכט. געהט איז געריכט זיך אָננעמען פֿאַר שווינדלעך, און אליין שטעהט ער אַ דריי מאָל איז נאכט תּפֿלה טאָן, אָט דאָ איז זאַל, אויף

וואָס איד בין געקומען צו איהם, פירשט, אהער, און זיך מודה געווען אין אלץ; איד האָב געהאנדעלט ארענטליך, איד האָב זיך ניט געשאַר נעוועט, איד האָב זיך פאר איהם אין די אויגען אויסגעזידעלט, ווי נור איד האָב געקענט, דאָ זיינען אלע עדות. אום צו פאַרנעהמען די שטעלע אויפ'ן אייזעל-באהן מוז איד זיך כאַטש ווי סע ניט איז אויס-קליידען, ווייל איד בין זעהר אָפגעריסען. אַט גיט א קוק אויף די שיד! אנדערש קען מען זיך ניט יאווען אויפ'ן פלאַץ! און ווען מען יאוועט זיך ניט אין דער באַשטימטער צייט, וועט א צווייטער פאַר-נעמען דעם פלאַץ, דאן בין איד ווידער אויפ'ן עקוואַטאָר, און ווי וועל איד אן אנדער פלאַץ קריגען! איצט בעט איד ביי איהם ניט מעהר ווי פופצען רובעל, און איד זאָג איהם צו, אז איד וועל שוין מעהר קיינמאַל ניט בעטען, און מעהר פון אלץ, נעם איד זיך אונטער איהם אויסצוצאָהלען דעם גאַנצען חוב בין א קאַפיקע אין די ערשטע דריי מאָנאַטען. איד וועל האַלטען וואָרט. איד קען אויף ברויט מיט קוואַס לעבען גאַנצע חדשים, ווייל איד בין א מענטש מיט כאַראַקטער. פאַר דריי חדשים וועל איד קריגען פינף און זיבעציג רובעל, מיט די פרי-הערדיגע בין איד איהם שולדיג אין גאַנצען פינף און דרייסיג רובעל, הייסט עס, אז איד וועל האַבען מיט וואָס צו צאָהלען. זאָל ער זיך באַשטימען א פראַצענט א וועלכען ער וויל, צום טייוועל! קען ער דען מיך ניט? פּרעגט איהם פירשט: פריהער פון אלץ אז ווען ער האָט מיר געהאַלפּען צו האָב איד איהם באַצאָהלט אדער ניט? טאָ פאַר וואָס וויל ער איצט ניט? ער איז בעז געווארען דערפאַר וואָס איד האָב דעם אפּיצער באַצאָהלט; קיין אנדער אורזאכע איז ניטאָ! אַט וואָס פאַר א מענטש דאָס איז, ניט פאַר זיך, ניט פאַר א צווייטען!

— און ער געהט ניט אוועק! — האָט אויסגעשריען לעבעדעו
— האָט זיך דאָ אוועקגעלעגט און געהט ניט אוועק!

— איד האָב דיר דאָך געזאָגט: איד וועל ניט אוועק בין דו וועסט ניט געבען. און איהר וואָס שמייכלעלט איהר פירשט? דוכט זיך, איהר געפינט אז איד האָב ניט רעכט?

— איד שמייכלעל ניט, נור לויט מיון שכל, זייט איהר טאַקע אבי-סעל ניט גערעכט, האָט אָהן חשק זיך אנגערופען דער פירשט.
— טאָ זאָגט שוין גלייך, אז איד בין אין גאַנצען ניט גערעכט.

אלץ מעהר און מעהר איבערצייגט אז לעבעדעו באַשווינדעלט איהם, און איז צופרידען אפצולעגען דעם ענין.

— דאָס איז די זאך: איד בין זיין פלעמיאניק, דאָס האָט ער קיין ליגען ניט געזאָגט, כאַטש ער האַלט אין איין זאָגען ליגען. איד האָב נאָך דעם קורס ניט געענדיגט נור איד וויל ענדיגען, און איד באַשטעט אױף מײַנס, ווײַל איד האָב כאַראַקטער, און דערווײַל אום צו דערהאַלטען דאָס לעבען, נעהם איד אָן א פּלאַץ פאַר פינף און צוואַנציג רובעל אױפֿן אײַזענבאַהן. איד בין זיך מודה — אז אױסער דעם, האָט ער מיר א צװײדריי מאָל ארויסגעהאַלפֿען. איד האָב געהאַט צוואַנציג רובעל, האָב איד זײ פאַרשפּילט, וועט איהר מיר עס גלױבען פירשט, אז איד בין געווען אזױ געמײן און נידעריג, אז איד האָב זײ פאַרשפּילט.

— צו א געמײנעם יונג, וועלכען מען האָט ניט געדאַרפט צאָהר לען, האָט א געשרײ געטאָן לעבעדעו.

— אמת, טאַקע, צו א געמײנעם יונג, נור וועלכען מען האָט געדאַרפט באַצאָהלען, האָט פאַרטגעזעצט דער יונגער מענש — און דאָס וואָס ער איז א געמײנער יונג דאָס קען איד באַשטעטיגען. און ניט נור דערפאַר ווײַל ער האָט דיך אָנגעשלאָגען. דאָס איז פירשט, אײנער, אז אױסגעבראַקירטער אָפּיצער, אן אָפּגעדאַנקטער אָפּיצער פּוץ דער פריהערדיגער ראַגאָזשינסקער קאַמפּאַניע. ער גיט לעקציעס אין באַקסען זיך. זײ אַלע שלעפּען זיך אױצט ארום נאָכדעם ווי ראַנאַזשין האָט זײ צוטריבען. נור וואָס איז ערגער פּוץ אלץ, איז דאָס, וואָס איד האָב געוואוסט וועגען איהם, אז ער איז א געמײנער מענש, און א גנב, און פונדעסטוועגען האָב איד זיך געזעצט מיט איהם שפּילען, און פאַרשפּילענדיג דעם לעצטען רובעל (מיר האָבען געשפּילט אין שטעקלאַד) האָב איד בײ זיך געקלערט: וועל איד פאַרשפּילען, וועל איד אוועק צום אָנקעל לוקיאָן, וועל זיך א נױג טאָן און ער וועט ניט ענטזאָגען. דאָס איז שױן א נידעריקייט, אָט דאָס הױסט שױן א נידעריקייט! דאָס איז שױן א באַוואוסטזײניגע נידערטרעכטיקייט!

— דאָס איז שױן א באַוואוסטזײניגע נידערטרעכטיקייט! — האָט איבערגע'חזר'ט לעבעדעו.

— נו, טראַומפּיר נאָך גיט. ווארט נאָך אביסעל, האָט באַלעך דיגטערהײט אױסגערופֿען דער פלעמיאניק — ער איז געווען צופרידען.

וועל פארלירען, האָט פּלוצלונג ערקלעהרט לעבעדעוון, גאָר מיט אַן אַנ-
דער שטימע ווי ער האָט גערעדט ביז איצט, און פונקט אזוי ווי ער
וואַלט גאָר קיינמאָל ניט געשריען.

— און ער האָט טאַקע פארלאָרען. ס'איז דאָך ניט דאָס וואָס
אַמאָל. מען דאָט זיך בלויז אויסגעלאַכט פון איהם, נור ער איז פון
זיך שרעקליך צופרידען געבליבען. געדענקט, זאָגט ער, איהר אונ-
פארטייאישע העררן ריכטער, אז דער טרויערדיגער אלטיטישקער איז
אַהן פיס. לעבט פון עהרליכער ארבייט, און ער בלייבט אַהן דעם
לעצטען שטיקעל ברויט! געדענקט די קלוגע ווערטער פון דעם געזעץ-
געבער: „זאָל הערשען רחמנות אין די געריכטס-הייזער!“ און גלויבט
איהר צו ניט, יעדען פריהמאָרגען האָט ער אונז דאָ איבערגעזאָגט די
זעלבע רעדע, פונקט די זעלבע, וואָס ער האָט געהאַלטען דאָרטען, היינט
שוין צום פינפטען מאָל. איידער איהר זייט אריינגעקומען האָט ער
זי אונז געלייענט, אויף אַזוי פיל געפעחלט זי איהם. ער בא-
לעקט זיך פון זיך אליין, און איצט קלייבט ער זיך נאָך עמיצען פארט-
היידעגען. איהר זייט דאָכט זיך, פירשט מיטשין? קאליא האָט מיר
וועגען אייך דערזעהלט. אז א קליגערן פון אייך האָט ער נאָך אויף
דער וועלט ניט באגעגענט.

— און טאַקע ניט! טאַקע ניט! א קליגערער איז גאָר אויף דער
וועלט ניטאָ, האָט גלייך אונטערגעכאַפט לעבעדעוון.

— נו, דער האָט לאַמיר זאָגען, געזאָגט ליגען. איינער האָט
אייך ליב און דער צווייטער חנפה'ט זיך צו אייך. אבער איך בין גאָר
ניט גרייט אייך צו חנפה'ענען. זאָל עס אייך ווערען באוואוסט. אָבער
לאַמיר צוגעבען אז איהר זייט ניט קיין נאר; טאָ אורטהיילט צווישען
מיר און איהם. נו, ווילסט, וועט דער פירשט אורטיילען — האָט ער
זיך געווענדט צום אַנקעל. — איך בין גיטל'ו צופרידען, פירשט וואָס
איהר זייט אַנגעקומען.

— איד וויל! האָט ענטשלאָסען א געשריי געטון לעבעדעוון און
ניט ווילענדיג זיך אומגעקוקט אויף דער פובליקום, וועלכע האָט ווירער
אַנגעהויבען זיך אריינצושטויסען.

— וואָס איז דאָ ביי אייך געשעהן? האָט א זאָג געטאָן דער
פירשט. אַנכמורענדיג זיך.

איהם האָט טאַקע וועה געטאָן דער קאַפּ. צו דערצו האָט ער זיך

— אייער עקסעלענץ! האָט לעבעדעוו פֿלוצלונג אויסגערופֿען מיט עפעס אזא מיין הינרייסונג — וועגען דעם מאָרד פֿון דער פֿאָר-מיליע זשעמאָרינס, האָט איהר געלעזען אין די צייטונגען? — כ'האָב געלעזען, האָט דער פֿירשט געזאָגט מיט א געוויסער פֿארוואַנדערונג.

— נו, איז דאָס דער אמת'ער מערדער פֿון דער פֿאמיליע זשע-מאָרינס, ער אליין איז דאָס טאָקע!

— וואָס מיינט עס? האָט געזאָגט דער פֿירשט.

— דאָס מיינט, אללעגאָריש גערעדט, דער צוקונפֿטיגער צוויי-טער מערדער פֿון דער צוקונפֿטיגער צווייטער פֿאמיליע זשעמאָרינס, ווען אזא וועט זיין, דערצו גרייט ער זיך...

אלע האָבען זיך צעלאַכט. דעם פֿירשט איז איינגעפֿאלען אז לעבעדעוו קרימט און ברעכט זיך קען געבען דערפֿאר נור, ווייל ער פֿיהלט, אז ער וועט איהם פרעגען געוויסע פֿראַגען און ער ווייסט ניט וואָס אויף זיי צו ענטפֿערען, און ער וויל געווינען צייט.

— ער בונטעוועט! מאַכט פֿארשווערונגען! האָט לעבעדעוו גע-שריען ווי ער וואַלט שוין מעהר קיין כח ניט געהאט איינצוהאַלטען זיך: — נו, זאָגט אליין, קען איד, און האָב איד דען רעכט אזא מאָס מויל, אזא קען מען זאָגען, אויסגעלאַסענער יונג, און אוממענש, צו רעכענען פֿאר אן אמת'ן פֿליעמיאניק, פֿאר דעם איינציגען זעהן פֿון מיין פֿארשטאַרבענער שוועסטער אַניסא?

— אבער הער שוין אויף דו שיכור! גלויבט איהר פֿירשט, איצט איז איהם איינגעפֿאלען צו פֿארנעהמען זיך מיט ארוואַקאטור, ער פֿאר-נעהמט זיך מיט געריכטליכע קלאַגען, זיך אריינגעלאָזען אין שעהר-רעדנעריי און מיט הויכע ווערטער רעדט ער אפֿילו צו די קינדער, מיט פינף טאָג צוריק האָט ער געהאַלטען א רעדע פֿאר א ריכטער, און וועמען האָט ער זיך אונטערגענומען צו פֿארטהיידגען; ניט דער אל-טער פֿרוי וועלכע האָט איהם געבעטען, און וועלכע דער פֿאַרלעזי, דער פֿראַצענטניק האָט באַראַכעוועט, פינף הונדערט רובעל, איהר גאַנצען פֿארמעגען, זיך צוגענומען, נור טאָקע דעם פֿראַצענטניק אליין, זעיר-לער'ן עפעס א זשיר, דערפֿאר וואָס ער האָט איהם צוגעזאָגט געבען פֿופֿציג רובעל...

— פֿופֿציג רובעל ווען איד וועל געווינען, און נור פינף ווען איד

אונז לעזט ער פון דער ביבעל, ווייל ביי אונז איז ערשט פינף וואָכען ווי די מאַמע איז געשטאָרבען.

— דאָס איז ער דערפאר אנטלאָפּען, ווייל איהם איז געוויס שווער געווארען אייד צו ענטפערען, האָט זיך צולאָכט דער יונגער מאן וועלכער איז געלעגען אויפ'ן סאָפּע. — איד וועט זיך מיט איד, אז ער באשווינדעלט איד שוין, און טאַקע שוין איצט באטראַכט ער די פּלע-נער ווי אזוי אייד בעסער צו באַשווינדלען.

— אין גאנצען ערשט פינף וואָכען! אין גאנצען ערשט פינף וואָכען! האָט אונטערגעכאַפּט לעבעדעוו, אומקעהרענדיג זיך, שוין אנגעטאָן אין פּראַק, ווינקענדיג מיט די אויגען, און שלעפענדיג פון די קעשענעס א טיכעל צו אָפּווישען די טרערען: — יתומים!

— און פאַר וואָס זייט איהר עפעס ארויסגעקומען אין א לעכער-דיגען רעקעל, האָט געזאָגט דאָס מיידעל — אָט דאָ אונטער'ן טיר ליגט דאָך ביי איד א נייענקער ראָק, האָט איהר דען ניט געזעהן? — שווייג, שפּרינגערקע! האָט אויף איהר אָנגעשריען לעבעדעוו — אד, דו! האָט ער זיך צוטופּעט אויף איהר מיט די פיס, נור דאָס מאָל האָט זי זיך בלוז צולאָכט.

— וואָס שרעקט איהר מיד, וואָס, איד בין דאָך ניט טאניא, וועל ניט אנטלויפּען, און מיט אייערע קולות וועט איהר נאָך אויפ-וועקען ליובאַטשקען, און דער טהייערניקער וועט זיך נאָך אַנטשעפען... וואָס שרייט, איהר וואָס?

— ני — ני — ני! ביים זיך בעסער אָפּ דעם צונג! — האָט זיך מיט אמאָל דערשראָקען לעבעדעוו, און ווארפענדיג זיך צו דאָס קינד וואָס איז געשלאָפּען אויף די הענט פון דער טאַכטער, האָט ער עטליכע מאָל מיט אן איבערגעשראָקענעם אויסזעהן, איהם איבער גע-צלם'ט — גאָט באַהיט, גאָט באַשייץ! דאָס איז מיין אויגענער זויג קינד, די טאַכטער ליובאַוו, האָט ער זיך געווענדט צום פירשט און געבוירען איז זי אין דער געזעצליכסטער הייראטה פון עלענען, מיין ווייב, וועלכע איז געשטאָרבען פון קימפעט, און דאָס איז מיין טאַכ-טער וועריא, אין טראָאור... און דיר, דיר, און דיר...

— וואָס האַסטו זיך פארהאַקט? — האָט אויסגעשריען דער יונגער מענש, דו זעמץ פאַרט, שעהם זיך ניט!

נור מיט אמאָל, נאָך אלץ ניט זייענדיג אין קראפט צו אָנהאַלטען רי גלייכגעוויכט, האָט ער זיך אומגעדרעהט און איז פאר גאָרנישט און פאר אומזיסט ארויפגעפאלען, אין אָנפאַנג אויף דער מיידעל אין טראָאָר, וועלכע האָט געהאַלטען אין האנט דאָס קינד, אזוי דאָס יענע האָט זיך אפילו אביסעל א טרייסעל געטאָן פון אונערווארטקייט, נור באלד איבערלאָזענדיג איהר, האָט ער זיך א וואָרף געטאָן אויף דער דריי-צען יעהריגער מיידעלע, וועלכע איז געשטאַנען אויפ'ן שוועל און פראַט געזעצט לאַכען מיט שטיקלאַך פון אקאָרשטיגען געלעכטער. יענע האָט ניט אויסגעהאַלטען דעם געשריי און האָט גלייך געשטעלט פיס אין קיך. לעבעדעוון האָט אפילו נאָך איהר צוגעטופעט מיט די פיס, כדי מעהר אָנצושרעקען, נור באַגענענדיג דעם פירשט'ס בליק וועלכער האָט געבליקט צוטומעלט, האָט ארויסגעזאָגט אלס אן ערקלעהרונג:

— דאָס איז... צוליב אייער עהרע וועגען, ביכיכי!

— אומזיסט טוט איהר עס... האָט דער פירשט געווען אָנגעהוי-
בען.

— באַלד, באַלד, באַלד... ווי א שטורעם!

און לעבעדעוון איז איילענדיג פארשוואונדען פון צימער. דער פירשט האָט א קוק געטאָן מיט פארוואונדערונג אויף דער מיידעל, אויפ'ן אינגעל און אויף דעם וואָס איז געלעגען אויפ'ן סאַפּע. זיי אלע האָ-בען געלאַכט. עס האָט זיך אויך צולאַכט דער פירשט.

— ער איז אוועק אַנטאָן א פראַק, האָט געזאָגט דער אינגעל.

— ווי פארדראַסיג דאָס אלץ איז, האָט געווען אָנגעהויבען דער

פירשט — און איד האָב געווען געדענקט... זאָגט, ער...

— איהר מיינט, שיכור? האָט א געשריי געטאָן א שטימע פון

סאַפּע — ניט קיין ביסעל! אפשר נור א גלעזלאַך דריי — פיער, אדער פינף נור דאָס איז דאָך — דיסציפלין.

דער פירשט האָט זיך געווען געווענדט צו דער שטימע וואָס קומט

פון סאַפּע, נור עס האָט אָנגעהויבען ריידען, א מיידעל, און מיט זעהר אן אומשולדיגער מינע אויף איהר בע'הן'טען געזיכט:

— אין די פריהמאָרגענס טרינקט ער קיינמאָל ניט; ווען איהר

זייט צו איהם געקומען צוליב א געשעפט, טאָ רעדט איצט, דאָס איז די ריכטיגע צייט. אפשר צו אבענט צו ווען ער קומט צוריק, איז ער שיכור; און דאָס אויך איז אמעהרסטענס ביי נאַכט קלאַנגט ער, און

זענדיג מיט'ן פינגער אויף דעם גאָסט־צימער. אין דעם דאָזיגען גאָסט־
 צימער וועלכער איז געווען אויסגעקלעפט מיט דונקעל־בלויע אַבאַעס,
 און וועלכער איז געווען ריין צוגעקליבען אפילו מיט געוויסע פרעטענ־
 זיעס, דאָס הייסט, מיט א קיילעכדיגען טיש און סאַפּע, מיט א בראַנד־
 זענעם זייגער אונטער א קאַלפּאַק, מיט א שמאַלען אין צווישען־וואַנט,
 שפיגעל, מיט אן אלטערטהימליכען ניט קיין גרויסען הענגלייכטער מיט
 גלעזעלאך, וועלכע זיינען אראַפּגעהאַנגען אויף א בראַנזענער קייטעלע
 פון סטעליע, אין מיטען צימער איז געשטאַנען דער הערר לעבעדעוו
 אליין, מיט'ן פלייצע צו דעם אריינגעקומענעם פירשט, זומערדיג, אין
 א וועסטעל נור אין אן אויבערשטען ראַק, און קלאַפּענדיג זיך אין
 האַרצען האָט ער ביטער גערעדט אויף עפעס א טהעמא, אלס
 צוהערער זיינען געווען: א אינגעל פון א יאָהר פופּצעהן, מיט א גאַנץ
 פרעהליכען און ניט קיין נאַרישען פנים, און מיט א בוך אין האַנט.
 א יונג מיידעל פון א יאָהר צוואַנציג, אין גאַנצען אַנגעטאַן אין טראַאָר
 און מיט א זויג־קינד אויף די הענט. א דרייצעהן יעהריגע מיידעלע
 אויך אין טראַאָר, וועלכע האָט זעהר געלאַכט און דערביי שרעקליך
 צופעננט דעם מויל, און ענדליך, איינער א זעהר מאַדנער צוהערער,
 וועלכער איז געלעגען אויפ'ן סאַפּע, א יונג פון א יאָהר צוואַנציג
 א גאַנץ שעהנער, א שוואַרץ ח'עוורדיגער, מיט לאַנגע געדיכטע האַר,
 און שוואַרצע גרויסע אויגען מיט קליינע פאַרזוכען אויף באַקענכאַרדען
 און א באַרד. דער דאָזיגער צוהערער, האָט זיך געדוכט, האָט גאַנץ
 אַפט איבערגעריסען און באַשטריטען דעם רעדנערישען לעבעדעוו'ן;
 פון דער פּוּ. מן הסתם האָט עס געלאַכט דאָס איבעריגע פּובליקום.

— לוקיאָן טימאָפּיעוויטש, א לוקיאָן טימאָפּיעוויטש! קוק נור
 אָן! אכער גיט שוין א קוק אהער! אָד, זאָל אייך גאָר פּוסט ווערען!
 און די קעכין איז אוועק, שאַקלענדיג מיט די הענט און ווערענדיג
 אין כעס אזוי דאָס זי איז אויף רויט געווארען.

לעבעדעוו האָט זיך אומגעקוקט און דערזעהנדיג דעם פירשט,
 איז ער א געוויסע צייט געשטאַנען ווי פון א דונער געטראַפּען. דער־
 נאָך האָט ער זיך א וואַרף געטאַן צו איהם מיט א קריכערישען שמוי־
 כעל, נור אויפ'ן וועג איז ער ווידער ווי פאַרגליווערט געווארען איבע־
 ריגענעם ארויסזאַגענדיג:

— אייער עקסעלענץ פירשט!

פון דער ליטעניער. די אכסאניה איז געווען אן אַרימע. דער פירשט האָט פארנומען צוויי, ניט קיין גרויסע צימערן, דונקעלע און שלעכט געמעבלירטע, האָט זיך איינגעוואשען, אנגעטאָן, האָט גאָר ניט פאַר-לאַנגט, און איז איילענדיג ארויס אזוי ווי מורא האָבענדיג צו פאַר-לירען צייט אדער עמיצען ניט צו טרעפען אין הויז.

ווען עמיצער פון די וואָס האָבען איהם פריהער געקענט מיט א האַלב יאָהר צוריק ביי זיין ערשטען אנקומען אין פעטערבורג, וואָלט אויף איהם איצט א קוק געטאָן, וואָלט ער געוויס באשלאָסען אז ער האָט זיך אויסערליך איבערגעביטען פיל צום בעסערען, נור ס'איז צווייפּעלהאפט אויב עס איז געווען אזוי. בלויז אין דער קליידונג האָט ער זיך געענדערט; אלע קליידער זיינען געווען אנדערע, גענעהט אין מאַסקווע ביי א גוטען שניידער, אָבער אין די קליידער איז געווען א פעהלער; עס איז געווען שטאַרק גענעהט נאָך דער מאָדע, (ווי עס נעהען שטענדיג ארענטליכע נור ניט זעהר טאַלאַנטירטע שניידער). און אויסער דעם, אויף א מענטשען וועלכער האָט זיך דערמיט גארנישט אינטערעסירט. אזוי דאָס ביי אויפּטערקואמען אנבליק אויפ'ן פירשט, וואָלט א מענטש וועלכער האָט זעהר א גרויסען חשק צו לאַכען, קען געבען, געפונען פון וואָס א שמויכעל צו טאָן. נור מאַלע וואָס, וואָס פון וואָס ס'איז דא צו לאַכען?

דער פירשט האָט גענומען דעם פוהרמאן, און איז אוועק אויף די „פעסקעס“, אויף איינער פון די ראזשערענסווענסקער גאסען האָט ער שנעל אָפגעזוכט איינע ניט קיין גרויסע הילצערנע הייזקע. צו זיין פארוואונדערונג, איז די דאָזיגע הייזקע געווען שעהן אויפ'ן אויסזעהן, א ריינינקע, און געהאַלטען אין גרויסער אררנונג, מיט א גערטענדעל אין וועלכען עס זיינען געוואקסען בלומען. די פענסטער צום גאָס זיינען געווען אָפען און פון זיי האָט זיך געהערט א שאַרפער אונאויפ-הערליכער געשפרעך, כמעט א געשריי, פונקט ווי עמיצער וואָלט פאַר-געליענט אין דער הויך, אדער געהאַלטען א רעדע; די שטימע האָט זיך פון צייט צו צייט איבערגעריסען מיט א געלעכטער פון עטליכע קלינגענדע שטימען. דער פירשט איז אריין אין הויף, האָט זיך אויפ-געהויבען אויפ'ן גאניקעל און געפרעגט אויף הערר לעבעדעו.

— אָן זיינען זיי, האָט געענטפערט די קעכין וועלכע האָט געע-פענט די טיר, מיט פאַרקאָטישעטע ביז די עלענבויענס ארבעל, אָנוויי-

מיט א באַלעדריגטען טאָן ארויסגעזאָגט אנלאַיאַ, אָפגעבענדיג קאליאן דעם צעטעלע און מיט פאראכטונג דורכגעהענדיג פארביי איהם. דאָס האָט שוין קאליא נישט געקענט איבערטראָגען: ער האָט אומישנע צוליב דעם פאַל, אויסגעבעטען ביי האניען, נישט ערקלעהרענדיג איהם די אורזאכען, צו אַנטאָן זיין נאָך זעהר נייעם גרינעם שאַל. ער האָט זיך שמערצליך באַלעדריגט.

צווייטער קאפיטעל

ס'איז געווען אין די ערשטע טעג פון יוני, און דער ווינטער איז פעטערבורג איז שוין א גאַנצע וואָך געווען א מערקווירדיג פיינער. די עפאַנטשיון'ס האָבען געהאט אן אייגענע רייכע דאָטשע אין פאוויר לאָווסק. ליזאוועטא פראָקאָפיעוונא איז מיט אַמאָל געוואָרען טהעד טיג; מען האָט זיך קיין צוויי טעג נישט אָפגעטומעלט און מען איז אריבערגעפאַהרען.

אויפ'ן צווייטען אָדער אויפ'ן דריטען טאָג, נאָכדעם ווי די עפאַנדישיון'ס זיינען אריבערגעפאַהרען, איז מיט דעם פריהמאָרגענדיגען צוג פון מאַסקווע אויך אַנגעקומען פירשט לעוו ניקאָלאיעוויטש מיטשקין. קיינער האָט איהם אויפ'ן וואָגזאַל נישט באַגעגענט; נור ביים ארויס-גאַנג פון וואָגאַן האָט זיך דעם פירשט אויסגעדוכט, ווי ער וואָלט געזעהן א מאַדנעם, הייסען בליק פון עמיצענס א פאַר אויגען, צווישען דעם עולם, וועלכער האָט באַלאַגערט די וואָס זיינען געקומען מיט'ן צוג. זיך איינקוקענדיג אויפּמערקזאמער, האָט ער שוין מעהר גאַרנישט אונטערשיידט. זיכער אז דאָס האָט זיך איהם בלוז אויסגעדוכט, נור אז איינדרוק איז איהם געבליבען אן אונאַנגענעמער, דערצו איז דער פירשט אויך אַהן דעם געווען טרויערדיג און פארטראַכט, און ווענען עפעס פארזאָרנט.

דער פוהרמאַן האָט איהם דערפיהרט ביז אן אכסניה. נישט ווייט

טישען און מאדנעם שמייכל, אריינגעווארפען דעם בריף צו זיך אין טישעל. אויף מארגען, האָט זי איהם ווידער ארויסגענומען און האָט איהם פארלעגט אין א גראַבען בוך געבונדען אין א שטאַר-קען איינברונד, (זי האָט אלעמאָל אזוי געטאָן מיט איהרע פאַ-פירען, כדי זי זאָל זיי קענען שנעלער געפינען ווען נויטיג). און שוין נור אין א וואָך ארום האָט זיך איהר געמאַכט צו זעהן וואָס פאַר א בוך דאָס איז געווען, דאָס איז געווען, דאָן קיכאט לאמאנט-שסקי". אנגלייב האָט זיך שטאַרק צולאכט — ניט וויסענדיג פאַר וואָס. עס איז אויך אונבאקאנט, אויב זי האָט באוויזען איהר ערווער-בונג צו איינע פון די שוועסטער.

נור ווען זי האָט נאָמאַכאַל איבערגעלייענט דעם בריף איז איהר פלוצלונג איינגעפאלען: איז דען מעגליך, אז דער „איז זיך איינגע-גלויבטער אינגעל" איז אויסערוועהלט געווארען פון דעם פירשט, צו פיהרען מיט איהם א קאַרעספּאַנדענץ, און אפשר, עס קען דאך געבען, אז ער איז אויך דער איינציגער קאַרעספּאַנדענט זיינער? כאַטש מיט אן אויסזעהן פון אן אונגעוועהנליכער גרינגשעצונג, אבער דאך האָט זי גענומען קאליא'ן אויף א פארהער. נור דער שטענדיג שנעל זיך באלעדריגענדער אינגעל האָט דאָסמאָל ניט געלעגט די קלענסטע אויפ-מערקזאמקייט אויף דער גרינגשעצונג; גאַנץ שנעל און גענוג טרוקען, האָט ער ערקלעהרט אנגלייב, אז כאַטש ער האָט דעם פירשט אויף יעדען פאַל, געלאָזט וויסען זיין שטענדיגען אדרעס, איידער דער פירשט האָט פארלאָזען פעטערבורג, און דערביי פאַרגעלעגט זיינע דיענסטע, נור אז דאָס איז די ערשטע שליחות, וועלכע ער האָט פון איהם ערהאלטען, און דער ערשטער צעטעל פון איהם, און אלס בא-שטעטיגונג פון זיינע ווערטער האָט ער איהר באוויזען דעם בריף וואָס ער אליין האָט ערהאלטען. אנגלייב האָט זיך ניט געשעהמט און איבער-געלייענט. איז קאליא'ס בריף איז געווען געשריבען:

„טהייערער קאליא, זייט אזוי גוט, גיט איבער דעם דערביילי-גענדען פארמאכטען צעטעלע צו אנגלייב איז און אונז. בלייבט גע-זונט!

אייער ליבענדער פירשט ל. מישקין.

— פונדעסטוועגען איז קאמיש זיך פארטרויען אזא יונגעלע, האָט

אין וועלכער צייט פון יאָהר אין בעסער צו כאַפּען טשיזיקעס? ווי עס זאָל ניט קלינגען אומגלויבליך, נור די גענעראלשע האָט אויפ'ן דריטען טאָג נאָך דעם קריג, איהם צוגעשיקט מיט'ן לאַקעי א צעטעלע, בעטענדיג איהם, אז ער זאָל אומבאָדינגט קומען; קאליא האָט זיך לאנג ניט געלאָזט בעטען, און איז גלייך געקומען. און אנלאַיא איז שטענדיג עפעס געווען צו איהם ניט אויפגעלעגט און האָט איהם באַהאַנדעלט פון אויבען אראָפּ. איהר איז איבעריגענס געווען טהיילוויוו באַשערט איהם צו אריינברענגען אין פארוואונדערונג. איינמאָל — דאָס איז געווען אין „פּאַסכאַ“ — האָט ער אָפּגעהויט די מינוט ווען זיי זיינען געבליבען אליין — און קאליא האָט דערלאנגט אנלאַיא'ן א בריף, זאָגענדיג נור, אז מען האָט געהייסען איהם איבערגעבען בלויז איהר. אנלאַיא האָט שטרענג אנגעקוקט דעם „אין זיך איינגעגלויבט“ מען אינגעל“, נור קאליא איז ניט געבליבען וואַרטען און איז ארויס. זי האָט אויפגעעפענט דעם צעטעלע און איבערגעלייענט:

„מיט א צייט צוריק האָט איהר מיר אנגעטאָן דעם כבוד מיט אייער פארטרויענשאפט. ס'קען געבען, אז איהר האָט מיך שוין איצט גאר אין גאנצען פארגעסען. ווי זשע האָט עס פאסירט, וואָס איך שרייב צו אייך? — איך ווייס ניט. נור ביי מיר איז אויסגעוואקסען א גוואלדיגער חשק צו דערמאָנען איך וועגען זיך. און בלויז אייך. אסך מאָל זייט איהר אלע דריי געווען פאר מיר זעהר נויטיג, נור פון אלע דריי האָב איך בלויז אייך איינער געזעהן. איך דארף אייך האָב בען. זעהר האָבען. איך האָב גאר ניט צו שרייבען איך וועגען זיך. גארנישט צו דערצעהלען. דאָס האָב איך אויך ניט געוואָלט. מיר וואָלט זיך שרעקליך געוואָלט, אז איהר זאָלט זיין גלוקליך. זייט איהר גליקליך? אט נור דאָס האָב איך אייך געוואָלט זאָגען.“

אייער ברודער, פירשט ל. מישקין.

איבערלעזענדיג דעם דאָזיגען קונציגען און גענוג אומפארשטענדיג ליכען צעטעלע, איז אנלאַיא פלוצלונג אין גאנצען רויט געווארען און פארטראכט. אונז וואָלט געווען שווער איבערצוגעבען דעם לויף פון איהרע געדאַנקען. צווישען אנדערע, האָט זי זיך געפרעגט: „זאָל זי עס עמיצען באווייזען?“ זי האָט זיך עפעס ווי געשעהמט. געענדיגט האָט זי איבעריגענס, מיט דעם, וואָס זי האָט מיט א שפאַר

איהם געפיהרט, האָט איהם ניט געטשעפעט מיט קיינע פראגען, וועגען זיינע וואנדערונגען; און האַניאַ האָט צו דער גרויסער פארוואונדערונג פון די היימישע, מיט איהם גערעדט און אפילו אפט פארבראכט זעהר פריינדליך, ניט קוקענדיג אויף זיין מרהישהרות.

א זאך וואָס עס האָט מיט איהם פריהער ניט פאסירט, ווייל דער זיבען און צוואנציג יאהריגער האַניאַ, האָט נאָטירליך ניט געדענקט זיין פופצען יעהריגען ברודערל קיין פריינדליכע אויפמערקזאמקייט, האָט זיך מיט איהם אויפגעפיהרט גראָב, האָט געפאָדערט פון אלע היימישע צו איהם בלויז שטרענגקייט, און האָט שטענדיג געסטראַשעט, „אז ער וועט זיך צוקלייבען צו זיינע אויערען“ א זאך וואָס ס'פלעגט קאָליאָן ארויספיהרען „פון די לעצטע גרעניצען פון מענשליכען געדולד“. מען האָט געקענט דענקען, אז איצט איז קאָליאָ געווארען פאר האַניאַ אפילו א נויטווענדיקייט. איהם האָט אביסעל פארוואונדערט, וואָס האַניאַ האָט דאן אומגעקערט צוריק די געלט; דערפאר איז ער געווען גרייט איהם פיעלעס צו פארצייען.

עס זיינען פאָראַיבער א מאַנאַטען דריי נאָך דעם פירשט'ס אוועקפאָהר. און ביי די אייוואַלגין'ס אין הויז האָט מען דערהערט, אז קאָליאָ האָט זיך באַקאַנט מיט די עפאנטשין'ס, און ער ווערט זעהר פריי אויפגענומען פון די מיידלאך. וואריא האָט שנעל וועגען דעם זיך דערוואוסט; עס איז גוט צו וויסען, אז קאָליאָ האָט זיך באַקאַנט ניט דורך וואריען, נור „פון זיך אליין“. עס האָט גענומען אביסעל צייט, און מען האָט ביי די עפאנטשין'ס ליעב געקראָגען קאליען. די גענעראלשע איז פון אָנהויב געווען מיט איהר זעהר ניט צופרידען, נור אין גיכען האָט זי איהם אָנגעהויבען ליב האַבען, פאר זיין אפענערעריגקייט, און דערפאר וואָס ער חנפה'עט ניט“. אז קאָליאָ האָט ניט גע'חנפה'עט איז געווען פאָלקאָם ריכטיג. ער האָט אויסגעזעט צו שטעלען זיך ביי זיי אויף א גלייכען פוס, כאַטש ער האָט אָפּטמאָל געלייענט דער גענעראלשע ביכער און צייטונגען — און איז געווען אלעמאָל די ענסט־פערטיג. איבעריגענס, האָט ער א פאָר מאָל זיך שטאַרק צוקריגט מיט ליזאוועטא פראַקאָפיעוונא, האָט איהר ערקלעהרט, אז זי איז א דעספאָטקע, און אז זיין פוס וועט דאָ מעהר ניט זיין אין איהר הויז. דעם ערשטען מאָל איז די קרועג אויסגעבראַכען צו ליב דער „פרויען־פראגע“ און דעם צווייטען מאָל, צוליב דער פראגע,

עס געהערט זיך דעם גענעראל אינוואלגין, האָט מיט איהם אויך כמעט אין דער זעלבער צייט, פאָסירט א גאנץ אונטערזאָרטעטער פאל. מען האָט איהם פאַרזעצט אין דער חובות־אפטהייִלונג. אריינגעזעצט אהין איז ער געוואָרען דורך זיין פריינדן, די קאפיטאַנשע, פאר דעם וואָס ער האָט איהר אין פארשידענע צייטען, אַרויסגעגעבען דאָקומענטען אויף א פאָר טויזענט רובעל. דאָס אלץ איז פאר איהם געווען א גאנץ צער סורפרייז, און דער אַרימער גענעראל איז געווען „אן אמת'ער אָפּ" פער פון זיין גרויסען גלויבען אין דער אַרענטליכקייט פון דעם מענשענשענס נשמה. רעדענדיג אין אלגעמיין, „נעהמענדיג די באַרוהיגענדע געוואוינהייט אונטערצושרייבען לייפ־פאַפירען, און וועקסלען, האָט ער ניט פאַרגעשטעלט די מעגליכקייט פון זייער ווירקונג, כאַטש אפילו ווען עס איז. ער האָט אלץ געדענקט אז דאָס איז זיך אזוי, האָט זיך ארויסגעוויזען אז דאָס איז ניט אזוי. „געה גלויב, נאָכדעם מענשען, ווייז זיי ארויס צוטרוי!“ האָט ער אויסגעשריען אין זיין צרה'דיגען צושטאנד, זיצענדיג מיט נייע פריינד, אין דער הויז פון טאראסאוו, פאר א פלעשעל וויין און דערצעהלענדיג זיי אַנעקדאָטען וועגען דער באלאגערונג פון דער פעסטונג, קאַרס און וועגען דעם סאָל־דאט וואָס איז אויפגעשטאַנען תחית המתים. איבעריגענס, האָט זיך איהם איצט געלעבט גאנץ גוט. פטיצין און וואריא האָבען געזאָגט, אַז דאָס איז פאר איהם דער ריכטיגער פלאץ; האניא האָט עס פאַל־קאָם באַשטעטיגט. נאָר בלויז די אַרימע נינא אלעקסאַנדראווא האָט ביטער געוויינט אין דער שטיל (וואָס עס האָט די היימישע געוואונ־דערט) און שטענדיג קרענקענדיג, האָט זי זיך געשלעפט אויף איזמאַי־לאָווסקי פאלק צו זעהן זיך מיט'ן מאן. נאָר פון דער צייט „פון דעם פאל מיט דעם גענעראל“ ווי קאליא פלעגט זיך אויסדריקען און אין אל־געמיין נאָך דער שוועסטער'ס חתונה, איז קאליא אינגאנצען אַרויס פון זייער רשות. און ער איז שוין דערגאַנגען דערצו, דאָס אין דער לעצטער צייט פלעגט ער אפילו זעהר וועניג קומען אהיים נעכטיגען. לויט די קלאַנגען, האָט ער פארפיהרט אסך נייע באַקאַנטשאַפטען. אוי־סער דעם איז ער געווען זעהר באַוואוסט אין דער „חובות־אפטיילונג“.

נינא אלעקסאַנדראווא האָט זיך דאַרטען אן איהם ניט געקענט א קעהר טאָן: אין דער היים אָבער האָט מען איהם אפילו אויס נייעריקייט, ניט באַמרוהיגט, וואריא וועלכע האָט זיך פריהער אזוי שטרענג מיט

גענס, דארף מען נאָך אויסגעפינען" אָט דער יונגער און מיט „א צור קונפט", פליגעל-אדיוטאָנט איז געווען זעהר אויפגעהויבען דורך דער מיינונג פון דער אלטער בעלקאנסקאָיא פון מאַסקווא. בלוז א נאָמען האָט ער געהאט עפעס ניט גאר קיין זיכערען: אייניגע פארבינדונגען, און ווי מען האָט פאַרזיכערט, „נצחונות" איבער אייניגע אומגליקליכע הערצער. דערזעהנדיג אגלאַיא'ן, האָט ער באַקומען א ליכעב לאַנג צו בלייבען זיצען אין דעם הויז פון די עפאָנטשינס. אמת, עס איז נאָך גאַרנישט ניט גערעדט געוואָרען. אפילו קיינע אנזעהערענישען זענען נישט געמאכט געוואָרען. נאָר די עלטערען האָט זיך פונדעסטוועגען אויסגערוכט, אז היינטיגען יאָהר איז שוין גאָר נישטאָ וואָס צו טראַכט טען וועגען דער אויסלענדישער רייזע. אגלאַיא אליין, קאָן זיין, האָט געהאט אן אנדער מיינונג.

דאָס האָט פאַסירט כמעט איידער אונזער העלד האָט זיך צום צווייטען מאָל באוויזען, אויף דער סצענע פון אונזער ערצהלונג. צו דער צייט, אורטהיילענדיג אויבערפלעכליך, האָט מען שוין אין פער טערבורג דעם אָרימען פירשט מישיקין אינגאנצען אוספיעט צו פאַר געסען. ווען ער וואָלט פלוצלונג ערשינען צווישען די וואָס האָבען איהם געקענט, וואָלט ער פאַר זיי געזען פונקט ווי ער וואָלט פון הימעל אראָפגעפאלען. און פונדעסטוועגען, וועלען מיר דאָך מאַכען באַקאנט נאָך איין פאַקט און דערמיט אליין פאַרענדיגען אונזער אריינפיהר. קאליא איוואַלגיז האָט נאָכ'ן פירשטס אָפרייזען, פאַרטגעזעצט זיין לעבען ווי פריהער. דאָס הייסט, ער איז גענאָגען אין גימנאַזיע, צו זיין פריינד איפאָליט, האָט אכטונג געגעבען אויפ'ן גענעראַל און געהאַלפּען וואַריא'ן אין הויז, דאָס הייסט, ער איז ביי איהר געגאַנגען אין שליחות'ן, נאָר די שכנים זיינען שנעל פאַרשוואַנדען: פער דיטשענקא האָט פאַרלאָזט זיין קוואַרטיר דריי טאָג נאָך דער פאַסירונג ביי נאַסטאַסיא פיליפאָווא. און ער איז גאַנץ שנעל פאַרלאָרען גענאָגען. אזוי דאָס מען האָט פון איהם גאַרנישט געהערט; מען האָט געשמעסט, אז ער שיכור'ט ערגעץ. אבער דאָס איז געווען ניט זיכער. דער פירשט איז אַוועקגעפאַהרען קיין מאַסקווע; מיט די שכנים האָט זיך געענדיגט. צום לעצט, ווען וואַריא האָט שוין חתונה גע'האט, האָבען נינא אלעקסאַנדראָווא און האַניאַ אריבערגעקליבען זיך צוזאַמען מיט איהר צו פטיצנען. אויף איזמאַילאָוסקי פאַלק: וואָס

זענבאהנען. ער איז אלט געווען א יאהר פינף און דרייסיג, א מענש איז ער געווען פון דער „סאמע הויכער געזעלשאפט“ און אויסער דעם אויך מיט א פארמעגען „א פינעם, אן ערנסטען און א זיכערען“. אזוי האָט זיך וועגען איהם אָפּגערופען דער גענעראַל, וועלכער האָט געהאט די געלעגנהייט, צוליעב א געוויסען זעהר ערנסטען ענין, זיך טרעפען און באקאנען מיט דעם פירשט, ביי דעם גראף, זיין נאָטשאַלניק. דער פירשט האָט צוליעב א געוויסער נייגעריגקייט, קוינמאָל ניט אויסגע- מידען צו באקאנען זיך מיט רוסישע „געשעפטס־לייט“. עס האָט פא- סירט, אז דער פירשט האָט זיך אויך באקאנט, מיט דעם גענעראַלס פאַמיליע. אדעלאַידא אוואַנאָוונא, די מיטעלסטע פון דריי שוועס- טער, האָט אויף איהם געמאכט זעהר א שטארקען איינדרוק. צו פריה- לינג צו, האָט דער פירשט געמאכט אן ערקלעהרונג. אדעלאַידען איז ער זעהר געפעהלען געוואָרען. אויך איז ער געפעהלען געוואָרען לוי- זאוועטע פראַקאפיעוונאַ. דער גענעראַל איז געווען זעהר צופרידען. זעלבסט־פאַרשטענדליך, אז די רייזע איז אָפּגעלעגט געוואָרען. די חתונה איז באשטימט געוואָרען אויף פריהלינג.

די רייזע האָט אויך געקאנט פאַרקומען איז מיטען און אויך איז ענדע זומער. כאָטש אפילו איז דער פאַרם פון א שפאַציר אויף צוויי- דריי מאָנאַטען, פון ליזאוועטא פראקאפיעוונא, מיט איהרע צוויי אי- בערגעבליבענע טעכטער, כדי צו פאנאנדערטריבען די בענקשאפט נאָך אדעלאַידען וואָס האָט זיי פארלאָזען.

נאָך ווידער האָט עפעס נייעס פאסירט: שוין איז ענדע פריה- לינג, (אדעלאַידעס חתונה האָט זיך אביסעלע פארשפעטיגט און איז אפגעלעגט געוואָרען ביז אינמיטען זומער.) דער פירשט שמש. האָט אריינגעפיהרט אין דער הויז פון די עפאנטשינ'ס איינעם פון זיינע ווייטע קרובים, וועלכען ער האָט, איבעריגענס, זעהר גוט געקענט. דאָס איז געווען איינער, אן עווגעני פאוולאָוויטש פ. א מענש נאָך זעהר א יונגער, פון איבער אַכט און צוואנציג, א פליגעל - אַדיוטאַנט. זעהר א שעהנער יונגער־מאַן. פון „גרויסען יחוס“, א מענש א שארפ־ זיניגער, א גלענצענדער, א ניער, א „זעהר א געבילדעטער“ און—שוין זעהר זעהר א רייכער. וועגען אָט דעם דאָזיגען לעצטען פונקט, איז דער גענעראַל שטענדיג געווען פאַרזיכטיג. ער האָט געמאכט אויספאַרשונ- גען: „עפעס — צייגט זיך טאקע כאמת אַרויס — כאָטש איבערי-

צ'לם'ען." דער גענעראל כאָטש ער איז געווען אין „חרם" און האָט געפיהלט אז ער איז אליין שולדיג, האָט זיך פונדעסטוועגען אויף לאַנג אנגע'ברוגז'ט. עס האָט איהם לייד געטאָן אפאנאסי איוואנאָוויטש: „אזא רייכטהום, און אזא פעהיגער מענש!" שפעטער אביסעל, האָט דער גענעראל זיך דערוואוסט, אז אפאנאסי איוואנאָוויטש איז באצויר-בערט געוואָרען פון א דורכפאהרענדער פראנצויזקעלע פון דער העכער-רער געזעלשאפט, א מאַרקזוע, און א לעגיטימיסטקע, אז די חתונה וועט פאַרקומען, און אז אפאנאסי איוואנאָוויטש'ן וועט מען אוועק-פיהרען אין פאריז, און דערנאָכדעם ערגעצוואו אין ברעטאן. „נו, מיט דער פראנצויזקעלע וועט ער שוין בלייבען" — האָט באשלאָסען דער גענעראל.

און די עפאנטשינס האָבען זיך געגרייט צו זייער זומערדיגען אַרויספאהר. נאָר פלוצלונג איז פארגעקומען א זאך, וועלכע האָט וויר-דער אלץ געענדערט אויף דאָס ניי, און דער אַרויספאהר איז ווידער אַפגעלעגט געוואָרען צו דער גרויסער צופרידענהייט פון דעם גענע-ראל און גענעראלשע. פון מאַסקווא איז געקומען אין פעטערבורג א גע-וויסער פירשט, פירשט שטש. איבעריגענס, א באוואוסטער מענש, און באוואוסט פון זעהר און זעהר א פיינער זייט. דאָס איז געווען איינער פון די מענשען, אָדער מען קען אפילו זאָגען, די טוער פון דער לעצ-טער צייט, די עהרליכע, באשיידענע, וועלכע ווילען מיט'ן גאנצען האַרצען באוואוסטזיניג, טאָן נוצליכעס, זיי ארבייטען שטענדיג און זיי צייכענען זיך אויס מיט דער דאָזיגער מערקווירדיגער און גליקלי-כער מעלה, וואס זיי געפינען אלע מאל וואס צו טאָן. ניט אַרויסשטע-לענדיג זיך פאראויס, אויסמיידענדיג די פארשארפונגען און פוסטע רעדעריי פון די פארטייען. ניט רעכענענדיג זיך אין דעם צאהל פון די הויפטפיהרער, האָט דער פירשט פונדעסטוועגען פארשטאנען, פיעלעס פון דאָס, וואָס ס'איז פאָרגעקומען אין דער לעצטער צייט גאנץ גרינד-ליך. אפריהער האָט ער געדינט, דערנאָכדעם האָט ער גענומען געה-מען אן אנטהייל אין דער זעמסקער ארבייט. אויסער דעם, איז ער געווען א נוצליכער קארעספאָנדענט פון עטליכע רוסישע בילדינג גע-זעלשאפטען. צוזאמען מיט א באקאנטען טעכניקער, האָט ער געהאַל-פען, מיט צינויפגעזאמעלטע ידיעות און אויספאַרשונגען, צו א מעהר ריכטיגער פיהרונג, פון איינער פון די וויכטיגסטע פראַיעקטירטע איי-

ראל. אויך ליזאוועטא פראקאפיעוונא האָט פון איהר זייט ערהאלטען עפעס אויך ניט קיין אנגענעהמע ידיעות. צום סוף, איז אין צוויי מאָנאטען נאָכדעם, ווי דער פירשט איז אַרויסגעפֿאַהרען כמעט יעדער סלֶוך וועגען איהם אינגאנצען שטיל געוואָרען. און אין דעם הויז פון די עפאנטשינס, האָט דער אייז פון שוויגען מעהר נישט געבראַכען. איי בעריגענס, האָט ווארווארא ארדאליאנאָוונא אלץ נאָך באזוכט די מיידל לעד.

כדי צו פארענדיגען וועגען אָט די אלע קלאנגען און ידיעות, וועד לען מיר צוגעעבן אויך דאָס, אז ביי די עפאנטשינס זיינען צו פריהלינג צו פאַרגעקומען זעהר פיעל איבערקעהרענישען. אזוי דאָס עס איז ניט געווען ישוער צו פאַרגעסען אָן דעם פירשט, וועלכער האָט אליין וועד גען זיך ניט געגעבען, אָדער אפשר ניט געוואָלט געבען צו וויסען. אין פארלויה פון דעם ווינטער, האָט מען פאמעליכקע, ענדליך באשלאָסען צו אוועקפֿאַהרען איבער זומער, אין אויסלאַנד. דאָס הייסט: ליזאָ וועטא פראקאפיעוונא מיט די טעכטער. דער גענעראל, זעלבסטפֿאַר שטענדליך, האָט ניט געקענט פטר'ן צייט אויף „פוסטע פאַרגעניגענס“. דער באשלוס איז פאַרגעקומען אויף דעם זעהר שטאַרקען און איינגע שפארטען צוואנג פון די מיידלאַך, וועלכע האָבען זיך אינגאנצען איי בערצייגט, אז מען וויל זיי דערפאר ניט פיהרען קיין אויסלאַנד, ווייל די עלטערען האָבען א שטענדיגע דאגה ווי זיי צו חתונה מאכען, און זוכען פאר זיי חתנים. אפשר האָבען זיך אויך די עלטערען ענדליך איבערצייגט, אז חתנים קאָנען זיך אויך טרעפען אין אויסלאַנד, אז אן אַרויספֿאַהר איבער איין זומער קאָן ניט נאָר נאָר ניט קאליע מאכען נאָר עס קאָן אפשר „אַרויסהעלפען“. דאָ פאסט אויך צו דערמאָנען, אז דער געוועזענער פראַיעקט, די חתונה מיט אפאנאסי איוואנאָוויטש טאצקי מיט דער עלטערער טאכטער פון די עפאנטשינ'ס, איז אינגאנצן צען צו נישט געוואָרען. און אז א פאַרמאָלנעם פאַרשלאַג האָט ער קיינ מאָל ניט געמאכט. פאסירט האָט דאָס עפעס פון זיך אליין. אָהן קיינע גרויסע געשפרעכען און קיין שום פאמיליען-סצענעס. זינט דער פירשט איז אפגעפֿאַהרען, איז אלץ פון ביידע זיימען שטיל געוואָרען. אויך אָט דער דאָזיגער אומשטאנד איז אריין טהיילווייז אין דער פא- מיליע עפאנטשינס, כאָטש די גענעראלשע האָט שוין דאן אַרויסגע- זאָגט, אז זי איז איצט צופרידען „מיט ביידע הענט זיך איבערצו-“

ער האט זיי נאָר דערפאר צופרידענגעשטעלט, ווייל עס האָט זיך באַמט אַרויסגעשטעלט און איינגע פון זיי האָבען טאַקע געליטען. די גענעראַלשע האָט זיך אויף דעם אָפּגערוּפּען, אז אויף אזא אופן שרייבט איהר אויך די בעלקאַנסקאַיא, און אי דאָס איז „נאַריש, זעהר נאַריש, א נאָר בלייבט א נאָר.“ האָט זי שאַרף צוגעגעבען, נאָר אויף איהר פנים איז קענטיג געווען ווי צופרידען זי איז געווען מיט די עוברות פון דעם דאָזיגען „נאָר“. צום שלום פון דעם, האָט דער גענע-ראַל באַמערקט, אז זיין פרוי נעהמט אן אַנטהייל אין דעם פירשט, פונקט ווי ער וואָלט געווען איהרער אן אייגענער זוהן, און אז אַנלאַד יא'ן האָט זי עפעס זעהר שרעקליך גענומען לאַשטשען; דאָס זעהענ-דיג, האָט איוואן פיאַדאַרָוויטש, אויף א געוויסער צייט אָנגענומען א זעהר געשעפטסמעיגען אויסזעהן.

נאָר אַט די גאַנצע שטימונג האָט ווידער אָנגעהאַלטען ניט לאַנג. עס זענען אוועק ניט מעהר ווי א פאָר וואָכען, און עפעס האָט זיך וויי-דער געביטען, די גענעראַלשע האָט זיך אָנגעכמורעט, און דער גענע-ראַל, א דריק טוענדיג איינגע מאַל מיט די פלייצעס, האָט זיך ווידער אונטערוואַרפען דעם „אייז פון שווייגען“. די מעשה איז אַזוי: אז בלויז מיט צוויי וואָכען צוריק האָט ער ערהאַלטען אין האַנט א נאַכ-ריכט: כאַטש א קורצע, און דערפאר ניט זעהר קיין קלאַהרע, אבער דערפאר א ריכטיגע, וועגען דעם, אז נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָווא, וועלכע איז פון אַנפאַנג פאַרלאָרען געגאַנגען אין מאַסקווא, און וועלכע איז דערנאָכדעם אויפגעזוכט געוואָרען אין דער זעלבער מאַסקווא, פון ראַגאַזשינען, איז נאָכדעם ווידער פאַרלאָרען געגאַנגען, און איז וויי-דער פון איהם אויפגעזוכט געוואָרען, האָט ענדליך, געגעבען כמעט דאָס וואָרט צו חתונה האָבען מיט איהם. און אַט אין בלויז צוויי וואָ-כען נאָכדעם, האָט זיין עקסעלענז, פּלוצלונג, ערהאַלטען א נאַכריכט, אז נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָווא איז אַנטלאָפּען צום דריטען מאַל, שיעור ניט פון אונטער דער חופּה. און דאָס מאַל איז זי פאַרלאָרען געגאַנגען ערגעץ אין דער גובערניע. און אין דער זעלבער צייט איז פאַרשוואונ-דען געוואָרען פון מאַסקווא אויך דער פירשט מישיקין, איבערלאָזענ-דיג זיינע געשעפטען אונטער דער אויפזיכט פון סאַלאַזקין „צו מיט איהר, אָדער ער האָט זיך איינפאַך געלאָזען נאָך איהר, — איז ניט באַקאַנט, נאָר עפעס איז דאָ פאַראַן.“ האָט פאַרענדיגט דער גענע-

אויפהערליכע נאַרעריי אין מענטשען." און אין דער זעלבער צייט האָט זי איבערגעגעבען דעם פירשט דער אויפמערקזאמקייט פון דער „אל-מעכטיגער" אלטיטשקער די בעלקאאנסקאיא אין מאָסקווא, און דער-ביי זיכער געדארפט אויסבעטען איהר אויפמערקזאמקייט אין נאָמען פון קריסטוס און גאָט, ווייל די „אלטע" אין אין געוויסע פעלע גע-ווען שווער אויף די פיס.

נאָר גלייך ווי דער אייז האָט שוין געבראָכען, און עס האָט אָנגעהויבען בלאָזען מיט נייע ווינטען, האָט זיך דער גענעראל אויך געאיילט ארויסצוזאָגען. עס האָט זיך ארויסגעשטעלט, אז אויך ער איז געווען אויסערגעווענהליך פאַראינטערעסירט. ער האָט איבער-גענס דערזעהלט, בלויז וועגען „דער געטעפטיכער זייט פון דער זאך". עס האָט זיך ארויסגעשטעלט, אז אויך ער האָט אין די אינטערעסען פון דעם פירשט, איבערגעגעבען צו האָבען אן אויג אויף איהם, און דערהויפּט אויף זיין פיהרער סאלאזקין, צו צוויי זעהר איינפלוסרייכע און זיכערע העררן אין מאָסקווא. אלץ וואס עס האָט זיך געשמועסט וועגען דער ירושה, „אזוי צו זאָגען וועגען דעם פאקט פון דער ירושה", האָט זיך ארויסגעשטעלט פאַר ריכטיג. נאָר די ירושה זעלבסט האָט זיך סוף כל סוף ארויסגעוויזען פאַר ניט אזוי גרויס, ווי מען האָט ווע-גען איהר פריהער פאַרשפרייט קלאנגען. דאָס אייגענטהום איז אויף האלב פאַרדרעהט; עס האָבען זיך באוויזען חובות, עס זיינען ער-שיענען עפעס אזעלכע פרעטענדענטען, און אויך דער פירשט האָט ניט אכטענדיג אויף אלע לייטונגען, זיך געפיהרט נאָר ניט געשעפטס-מעסיג. „געווענהליך זאָל איהם גאָט געבען", איצט ווען דער „אייז פון שווייגען איז געבראכען, איז דער גענעראל צופרידען צו ערקלעה-רען וועגען דעם, „זעהר אָפענהערציג" ווייל, „דער יונג, כאָטש ער איז אביסעלע ניט ווי מען באדארף" נאָר פונדעסטוועגען איז ער דאָס ווערטה, נאָר דאָך האָט יענער אָפגעטאָן נאַרישקייטען: למשל, עס האָ-בען זיך באוויזען די בעלי-חובות פון דעם פאַרשטאַרבענעם סוחר, מיט צווייפעלהאפטע דאָקומענטען, מיט פוסטע, און אייניגע דערשמעקענ-דיג וועגען דעם פירשט, האָבען זיך א יאווע געטאָן נאָר אַהן דאָקומענ-טען, און וואָס איז געווען? דער פירשט האָט זיי כמעט אלעמען צו-פרידענגעשטעלט, ניט אכטענדיג אויף די ווארונגען פון פריינד, אז אָט די אלע מענשלאך און קרעדיטאַרען זיינען נאָר אַהן רעכטע; און

גערופען, רעדענדיג פון איהר אונטער די אויגען.) לאָזט איהר וויסען זעהר טרייסטפולע יריעות וועגען דעם... „טשודאק, כ'מיון אָט פון דעם פירשט!“ די אלטע האָט איהם אין מאסקווא אויפגעזוכט, זיך נאָך געפרעגט וועגען איהם, און זי האָט זיך דערוואוסט זעהר גוטע זאכען וועגען איהם; און ענדליך, האָט זיך דער פירשט אליין באוויזען ביי איהר, און האָט אויף איהר געמאכט אן איינדרוק כמעט א ריזיגען. עס איז קענטיג געווען פון דעם, וואָס זי האָט איהם יעדען טאָג איינגעלאדען קומען צו איהר אין די פריהמאָרגענס, פון איינס ביז צוויי, און יענער שלעפט זיך צו איהר יעדען טאָג און ער האָט נאָך ביז איצט ניט דערעסען.“ האָט פארענדיגט די גענעראלשע, צוגעבענדיג דערצו, אז דורך דער „אלטער“ איז דער פירשט געוואָרען אויפגענומען אין צוויי־דריי אנגעזעהענע הייזער. „דאָס איז פיין וואָס ער שימעלט ניט אויף איין פלאץ און ער שעהמט זיך ניט ווי א נאר.“ די מיידלאך וועלכע האָבען פון דעם אלעמען געקראָגען דעם באריכט, האָבען תיכף באַמערקט, אז די מאַמע האָט עפעס זעהר פיעל פון דעם בריף פון זיי באהאלטען. אפשר האָבען זיי זיך דאָס דערוואוסט פון ווארווארא אר־דאליאנאָוויטש, וועלכע האָט געקענט וויסען, און האָט געוויס אליץ גע־וואוסט, וואָס פטיצין האָט געוואוסט וועגען פירשט און וועגען זיין זיין אין מאַסקווא. און פטיצין האָט געקענט וויסען אפילו מעהר פון אלעמען. נאָר א מענטש איז ער געווען זעהר א שווייגענדער, אפילו אין געשעפטס־זאכען. כאַטש וואריאָן האָט ער זעלבסטפאַרשטענדליך אליץ דערצעהלט. די גענעראלשע האָט דערפאר נאָך מעהר ניט לייעב באקומען ווארווארא ארדאליאנאָוונא.

נאָר ווי עס זאָל ניט זיין, דער אייז איז געווען געבראָכען. און מען האָט שוין געקאנט וועגען פירשט רעדען אין דער הויך. אויסער דעם, האָט זיך ווידער קלאָהר אַרויסגעשטעלט, יענער אויסערגעווענה־ליכער איינדרוק, און יענער שוין ניט אין מאַס גרויסער אינטערעס, וועלכען עס האָט ערוועקט און איבערגעלאָזט נאָך זיך דער פירשט, אין דעם הויז פון די עפאנטשינ'ס. די גענעראלישע האָט זיך אפילו גע־וואונדערט אויף דעם איינדרוק, וועלכע די נאכריכטען פון מאַסקווא האָבען אויף איהרע טעכטער געמאכט. און די טעכטער האָבען זיך אויך געוואונדערט אויף זייער מאַמע, וועלכע האָט אַזוי פיערליך זיי ערקלעהרט — אז דער הויפטשטריך פון איהר לעבען — איז אן אומ־

ריא'ן, צו דעם די קאפּריווען און הערשאפטס־ליעבע פון איהרע טעכ־טער, וועלכע „ווייסען שוין ניט וואָס ציצוטראכטען וואָס זיי זאָלען איהר טאָן אויף צו להכעיס.“ און ווארוואַרא אַרדאליאנאָווא האָט פונדעסטוועגען פאַרטגעזעצט געהן צו זיי פאַר און נאָכדעם פון איהר הייראטה.

נאָר עס איז אוועק ארום א מאָנאט, נאָך דעם פירשטט אפּפּאַהרען און די גענעראלשע עפּאנטשינא האָט ערהאַלטען א בריף פון דער אַלטער פירשטין בעלאקאנסקאָי, וועלכע איז מיט א פאַר וואָכען פרי־הער, אוועקגעפּאַהרען אין מאַסקווא, צו איהר עלטערער פאַרהייראטער טאכטער, און דער בריף האָט אויף איהר געמאַכט א קענטיגען איינ־דרוק, און כאַטש זי האָט גאָרנישט ניט אויסגעזאָגט וואס אין בריף שטעהט, ניט צו די טעכטער, און ניט צו איוואן פיאַדאַראָוויטש, נאָר לויט די פיעלע סמנים איז באוואוסט געוואָרען אין הויז, אז זי איז עפעס באזונדערס אויפגערגנט און אפילו ציטראַגען. זי האָט עפעס אויף א מאָדנעם אופן אנגעהויבען פיהרען געשפרעכען מיט די טעכ־טער, און אלץ וועגען עפעס אזעלכע אומגעוואוינליכע זאַכען; זי האָט זיך קענטיג געוואלט ארויסזאָגען, נאָר האָט זיך צוליעב א געוויסער סבה אָפּגעהאַלטען. אין דעם טאָג ווען זי האָט ערהאַלטען דעם בריף איז זי צו אלעמען געוואָרען גוט. האָט אפילו א קוש געטאָן אַגלאַיא'ן אן אדעלאַידא'ן, האָט פאַר עפעס ביי זיי געבעטען ענטשולדיגונג, נאָר וואָס דאָס איז האָבען זיי זיך נישט געקאָנט פאַנאנדערקלייבען. אפילו צו איוואן פיאַדאַראָוויטש וועלכען זי האָט א גאַנצען מאָנאַט געהאַל־טען פון ווייטען, איז זי אויך מיט אַמאָל געוואָרען גוט. עס פאַרשטעהט זיך, אז שוין אויפ'ן צווייטען טאָג איז זי שרעקליך ברוגז געוואָרען. אויף איהר נעכטיגע געפיהלען. און זי האָט טאַקע שוין אַספּעיעט ביו מיטאַג מיט אלעמען זיך איבערצוקריגען. נאָר צו אַווענט צו האָט זיך דער הימעל ווידער אויסגעלייטערט. אין אלגעמיין איז זי א גאַנצע וואָך געווען אין זעהר א קלאַהרער שטימונג. וואס עס איז שוין א לאַנג־גע צייט מיט איהר ניט געווען.

נאָר נאָך אין א וואך ארום איז פון דער בעלאקאנסקאָי, ערהאַל־טען געוואָרען נאָך א בריף, און דאָסמאָל האָט די גענעראלשע שוין ענטשלאָסען ארויסצוזאָגען זיך. זי האָט פייערליך ערקלעהרט, אז די „אַלטע בעלאקאנסקאָיא“ (זי האָט אנדערש קיינמאָל דער פירשטין ניט

עדישטער מעגליכקייט אומצוקעהרען דעם דאָזיגען פעקעל צו נאסטא-
סיא פיליפאָווא. ווען האניא איז אריינגעקומען צום פירשט, איז ער
געווען פיינדליך געשטימט און כמעט פארצווייפעלט, נאָר צווישען
איהם און דעם פירשט, איז ווי עפעס געזאָגט געוואָרען עטליכע אזעל-
כע ווערטער, נאָר וועלכע, האניא איז אָפגעזעסען ביים פירשט צוויי
שטונדען און האָט זי גאנצע צייט ביטער געוויינט. צושיידט האָבען
זיי זיך ווי פריינד.

אָט די דאָזיגע נאכריכט, וועלכע איז דערגאנגען צו אלע עפאנ-
טשינ'ס איז געווען, ווי עס האָט זיך באַשטעטיגט צום לעצט, זעהר
א ריכטיגע. געוויס איז מאָדנע וואָס אזעלכע מינים ידיעות זאָל
קאָנען אזוי שנעל דערגעהן און באקאנט ווערען; למשל, אלץ וואָס איז
פאָרנעקומען ביי נאַסטאַסיא פיליפאָווא, איז באקאנט געוואָרען איז דער
הויז פון די עפאנטשינס שיעור ניט אויף מאָרגען, און איז גאנץ ריכ-
טיגע איינצעלהייטען. און וואָס איז שייך גאוורילא ארדאליאנאָוויטש,
האָט מען כמעט געקאנט טרעפען, אז די נייעס וועגען איהם זיינען גע-
ווען צוגעטראָגען צו די עפאנטשינ'ס דורך ווארווארא ארדאליאנאָו-
נא, וועלכע האָט עפעס מיט אמאָל זיך באוויזען ביי די מיידלאך,
עפאנטשין, און וועלכע איז גאנץ שנעל געוואָרען מיט זיי זעהר בא-
פריינדעט, א זאך וואָס האָט זעהר געוואונדערט ליזאוועטא פראָקא-
פיעווא, נאָר כאַטש ווארווארא ארדאליאנאָווא, האָט צוליעב עפעס אן
אורזאכע, געפונען פאר נויטיג זיך נאָהענט צוזאמענקומען מיט די
עפאנטשינס, נאָר עס איז זיכער, אז וועגען דעם ברודער, האָט זי מיט
זיי ניט גערעדט. דאָס איז אויך געווען זעהר א שטאָלצע פרוי, נאָר
אויף איהר אופן, ניט קוקענדיג דארויף וואָס זי האָט פארפיהרט א
פריינדשאפט דאָרטען, פון וואנען מען האָט איהר ברודער כמעט
ארויסגעטריבען. פריהער פאר דעם, כאַטש זי איז געווען באקאנט מיט
די מיידלאך עפאנטשינס, אבער געזעהן האָבען זיי זיך זעהר וועניג.
איבעריגענס, אין גאסט-צימער איז זי אויך איצט ניט אריינגעקומען,
און זי פלעגט קומען, פונקט ווי זי וואָלט אריינגעלאָפען פון די הינד-
טערשטע טרעפ. ליזאוועטא האָט זי קיינמאָל ניט אויפגענומען, ניט
פריהער, ניט איצטער, כאַטש זי האָט זעהר געהערט ניטא אלעקסאנ-
דראָווא, די מאמע פון ווארווארא ארדאליאנאָווא. זי האָט זיך גע-
וואונדערט, גע'כעס'ט, האָט צוגעטריבען די באקאנטשאפט מיט ווא-

רען זעהר קראַנק און האָט ניט געקאָנט ערשיינען, ניט נאָר אין גע-
זעלשאַפט, נאָר אפילו אויך ניט אויף זיין שטעלע. אַפּקערענקענדיג
ארום א מאַנאַט, איז ער געזונט געוואָרען, נאָר פון זיין שטעלע איז
דער אַקציענערנער געזעלשאַפט האָט ער זיך, צוליעב א געוויסער סבה,
אינגאנצען אָפּגעזאָגט, און זיין פּלאַץ האָט פאַרנומען א צווייטער.
אין הויז פון גענעראַל עפאַנטשין איז ער אויך מעהר ניט געקומען.
אַזוי דאָס אויך צום גענעראַל האָט אָנגעהויבען קומען אן אנדער טשי-
נאָוויק. די פיינט פון גאוורילאַ ארדאליאנאָוויטש האָבען געקענט דע-
כענען, אז ער האָט זיך אַזוי געשעהמט מיט דעם אלעמען, וואָס איז
מיט איהם פאַרגעקומען, אז ער האָט אין אמת'ען עפעס צוגעקרייניקט,
איז אפילו אריינגעפאלען אין א מרה שחורה, האָט זיך פאַרטראַכט,
איז געוואָרען נערווען. ווארוואַרא ארדיאליאנאָווא האָט טאקע דעם
ווינטער נאָך, חתונה געהאַט מיט פטיצינען; אלע וואָס האָבען זיי גע-
קענט האָבען צוגעשריבען די דאָזיגע הייראַטה, די אומשטענדען, וואָס
האַניאַ האָט ניט געוואָלט אומקעהרען זיך צו זיינע באשעפטיגונגען און
ער האָט ניט נאָר ניט געוואָלט אויפהאַלטען זיין פאַמיליע, נאָר ער האָט
זיך אליין אָנגעהויבען נויטיגען אין הילף, מען האָט כמעט געדאַרפט
אַכטונג געבען אויף איהם.

מיר וועלען באַמערקען, אין קלאַמערן, אז אויך וועגען גאוורילאַ
ארדאליאנאָוויטש האָט מען ביי עפאַנטשינען אין הויז קיינמאַל אפילו
ניט דערמאָנט — אַזוי ווי עס וואַלט נאָר אויף דער וועלט ניט געווען
אַזאַ מענש, ניט נאָר אין זייער הויז. און אונטערדעסען האָט מען ווע-
גען איהם דאָרט אלע זיך דערוואַסט (און אפילו גאַנץ שנעל). א מאַר-
נעם פאַל, און דאָס איז: אז טאקע אין יענער שלים-מול'דיגער נאַכט,
נאָך דער אומאַנגענעהמער געשעהעניש ביי נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָווא,
האָט האַניאַ, אומקעהרענדיג זיך אהיים, זיך ניט געלעגט שלאָפען, נאָר
האָט גענומען וואַרטען אויף דעם פירשט'ס קומען, מיט א פיבערהאַפּ-
טער אומגעדולדיגקייט. דער פירשט, געלכער איז אוועקגעפאַהרען אין
עקאַטערינאַהאַפּ, איז פון דאָרטען צוריקגעקומען זעקס אַזויגער אין דער
פריה. דאן איז האַניאַ אריין אין זיין צימער, און האָט אוועקגעלעגט
פאַר איהם אויפ'ן טיש, דעם פאַרסמאָליעטען פעקעל געלט, וועלכע
נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָווא האָט איהם געשענקט, ווען ער איז געלעגען א
גע'חלש'טער. ער האָט צורדינגליך געבעטען דעם פירשט, ביי דער

דעם פירשט. ווי אזוי עס זאל ניט זיין, אבער אן איינדרוק איז גע-
בליבען.

ביסלעכווייז, ביסלעכווייז, האָבען זיך אפילו די איבער'ן שטאָדט
פאַרשפּרײטע קלאַנגען אוספּעיעט צו פאַרדעקען זיך מיט דער דונ-
קעלקייט פון דער אונבאוואוסטקייט. עס האָט זיך אמת, דערצעהלט,
ייענען עפעס א פירשטעל און א שטיקעל נאָר (קיינער האָט ניט גע-
קאָנט ריכטיג אַנרופּען זיין נאָמען) וועלכער האָט פּלוצלונג ערהאלטען
א גוואַלדיג גרויסע ירושה, און וועלכער האָט חתונה געהאַט מיט א
דורכפאַהרערין א פראנצויזקע, א באוואוסטע טענצערין אין שאטאדער
פלער, אין פאַרין, נאָר אנדערע האָבען געזאָגט, אז די ירושה האָט ער-
האלטען עפעס א גענעראל, און אז חתונה געהאַט מיט דער דורכפאַה-
רענדער פראנצויזקע, און באוואוסטער טענצערין האָט גאָר א רוסישער
סוחר'ל, און א גרויסער גביר, און אויף זיין חתונה, בלויז נאָר צו-
ליעב באדיהמעריי, האָט ער שיכור'ערהייט פאַרברענט אויף א ליכט
צעטלאך פון דער לעצטער לאטערייהלוואה, פונקט אויף זיבען הונ-
דערט טויזענט, נאָר אַט די דאָזיגע אלע קלאַנגען זיינען זעהר שנעל
שטיל געוואָרען, צו וואס עס האָבען אויך אסך צוגעהאַלפּען די אומ-
שטענדען. למישל, ראנאזשינ'ס גאנצע חברה, פון וועלכער פיעלע האָ-
בען עפעס וואָס געקאָנט דערצעהלען, איז אָפּגעפאַהרען אלע צוזאמען,
מיט איהם אין דער שפיץ, אין מאַסקווא, פונקט אין א וואָך ארום נאָר
א שרעקליכער ארגיע אויף דעם עקאטעדינהאפער וואַגזאל, וואו עס איז
אויך אנוועזענד געווען נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונא. עפעס איז דורך איי-
ניגע פאַראינטערעסירטע געוואָרען באקאנט א קלאַנג אזא, אז נאַס-
טאַסיא פּיליפּאָוונא איז שוין אויף מאַרגען נאָר יעקאטעדינהאָפּ, אנט-
לאָפען, פאַרשוואַנדען, און אז מען האָט זי ענדליך נאָכגעשפּירט, אז
זי איז אוועק אין מאַסקווא; אז אין דעם אָפּפאַהר פון ראנאזשין
איז מאַסקווא האָט מען געפונען עפעס א געוויסען צוזאַמענפאַל מיט
דעם דאָזיגען פאַל.

עס זיינען אויך אַרויס קלאַנגען אויפ'ן חשבון פון גאוורילא אר-
דאַליאנאוויטש איוואלגין, וועלכער איז אויך געווען גאנץ גענוג בא-
קאנט אין זיין קרייז. נאָר מיט איהם האָט געטראָפּען א פאַל, וועל-
כער האָט אינגיכען אָפּגעקיהלט אין צום לעצט גאָר אינגאנצען פאַר-
ניכטעט אלע ניט פיינע מעשיות אויף זיין רעכענונג: ער איז געוואָ-

וועגען איהם. בלויז נאָר די גענעראלשע ליזאוועטא פראקאפיעוונא האָט זיך אין סאמע אָנהויב געווען ארויסגעזאָגט „אז זי האָט זיך אין דעם פירשט זעהר טיף אָפגענאָרט.“ דערנאָכדעם, אין א טאָג צוויי אָדער דריי ארום, האָט זי צוגעגעבען נאָר שוין ניט אַנרופענדיג דעם פירשט, נור אזוי אומבאַשטימט, „אז דער הויפּט־שטריך פון איהר לעבען, איז געווען אן אומאויפהערליכער טעות אין מענשען.“ און ענדליך שוין אין א טאָג צעהן ארום האָט זי, ווען זי איז פאר עפעס אין כעס געוואָרען אויף די טעכטער, פארענדיגט אין דער פאָרם פון א פאר־אורטהיילונג אז: ס'איז שוין גענוג, טעות'ן! און אז מעהר וועלען זיי שוין ניט זיין.“ מען קען דערביי נאָך באַמערקען, אז אין זייער הויז האָט זעהר לאנג געהערשט עפעס אזא אומאַנגענעמהע שטימונג. ס'איז געווען עפעס שווערעס, אָנגעצויגענעס, ניט דעררעטעס, קריגע־רישעס; אלע האָבען זיך געבלאָזען. דער גענעראל איז טאָג און נאכט געווען פארנומען, ער האָט געכלאָפּאַטשעט וועגען ענינים; מען האָט איהם זעלטען ווען געזעהן א מעהר פארנומענעס, און טעטיגען — דערהויפּט אין זיין דינסט. די היימישע האָבען קוים אוספּיעט א קוק צו טאָן אויף איהם. און וואס עס געהערט זיך אָן, די מיידלאך, די עפאַנטשינ'ס, איז אין דער הויך, אודאי, פון דעם גאַרנישט ניט ארויסגעזאָגט געוואָרען. עס קאָן געבען, אז אפילו בלייבענדיג אליין, צווישען זיך, איז אויך געזאָגט געוואָרען זעהר וועניג. דאָס זיינען געווען מיידלאך שטאַלצע, גרויס האַלטערינס און אפילו צווישען זיך אויך גאנץ אַפּט שעהמעוודיגע. נאָר איבעריגענס, האָבען זיי פארשטאָנען די צווייטע, ניט נאָר פון דעם ערשטען וואָרט, נאָר אפילו פון דעם ערשטען בליק. דאָס רעדען פיעל איז גאנץ אַפּט ניט געווען צו וואָס.

א פרעמדער באַבאַכטער, ווען אזא וואַלט זיך געפונען, האָט נאָר איינס געקענט באשליסען: אז אורטהיילענדיג נאָך דעם אלעמען וואָס איז געזאָגט געוואָרען אויבען, כאַטש אפילו מיט זעהר וועניג פאק־טען, איז דעם פירשט דאָך געלונגען איבערלאָזען אין דעם הויז פון די עפאַנטשינס, א באזונדערען איינדרוק, כאַטש געווען איז ער דאָרטען בלויז איין מאָל, און דאָס אויך ניט לאנג. מעגליך, אז דאָס איז געווען אן איינדרוק פון איינפאַכע נייגעריגקייט, וועלכען מען האָט געקאָנט ערקלעהרען מיט די אויסערגעווענהליכע פאַרפעלע, פון

צווייטער טהייל.

ערשטער קאפיטעל.

א פאר טאָג נאָך דער וואונדערליכער פּאַסירונג אויפ'ן אָווענט
זיי נאַסטאַסיא פּיליפּאָווא, מיט וועלכען מיר האָבען פּאַרענדיגט דעם
ערשטען טהייל פון אונזער ערצהעלונג, האָט פירשט מישקין זיך גע-
איילט אַפּפּאַהרען אין מאַסקווע צוליב דער ערהאַלטונג פון זיין אומ-
ערווארטעטער ירושה. מען האָט דאן גערעדט, אז עס האָבען אויך גע-
קאנט זיין אנדערע אורזאכען פאר דער איילעניש פון זיין נסיעה; אָבער
וועגען דעם, ווי וועגען די אנדערע פּאַסירונגען פון דעם פירשט אין
מאַסקווא, און אין אַלגעמיין אין דער צייט פון זיין אפּוועזענהייט פון
פּעטערבורג, קענען מיר געבען וועניג נאַכריכטען. דער פירשט איז
געווען אפּוועזענער פונקט זעקס מאָנאַטען און אפילו די, וועלכע האָ-
בען געהאט געוויסע אורזאכען צו אינטערעסירען זיך מיט זיין שיקי-
זאַל, האָבען אויך זעהר וועניג געקענט ערפּאַהרען וועגען איהם פאר
דער נאַצער צייט. אמת, עס זיינען צו אייניגע דערגאַנגען, כאַטש
אפילו זעהר זעלטען, וועלכע ס'איז ניט אין קלאַנגען, נאָר אויך אין
גרעסטען טייל מאַדנע און שטענדיג איינע די צווייטע ווידערשפּרע-
כענדע. מעהר פון אלע האָט מען זיך זיכער געאינטערעסירט מיט'ן
פירשט, אין דעם הויז פון די עפּאַנטשינ'ס מיט וועלכע ער האָט אָפּ-
פּאַהרענדיג אפילו ניט געהאט קיין צייט צו זעגענען זיך, דער גענעראַל,
איבעריגענס, האָט זיך מיט איהם דאן געזעהן און אפילו א צווייטריי
מאַל. זיי האָבען וועגען עפעס זעהר ערנסט געשמועסט. נאָר ווען עפּאַנט-
שין אליין האָט זיך מיט איהם געזעהן, האָט ער זיין פּאַמיליע דערפון ניט
געלאָזט וויסען. און אין אַלגעמיין, איז אין דער ערשטער צייט, דאָס
הייסט שיעור ניט א גאַנצען מאָנאַט נאָך דעם פירשט'ס אוועקפּאַהר,
אין דעם הויז פון די עפּאַנטשינ'ס ניט געווען אַנגענומען צו רעדען

ליד פאנאנדער זיין בויד פאר די אויגען פון זיין באלידיגער און ער פיהלט, קאן געבען. א גוואלדיגע באפרידיגונג, אזוי ווי ער וואָלט טאקע אין אמת'ן נקמה גענומען. מאָדנע כאַראַקטערען זיינען דאָ אויף דער וועלט, אפאנאסי איוואנאָוויטש!

— און איהר דענקט, אז דאָ איז געווען פון אזא סאָרט, — האָט געענטפערט מיט אַ שמייכל אפאנאסי איוואנאָוויטש — המ.. איהר האָט דאָך ועהר אַ שאַרפּזיניגע... און אַ פּיינע פאַרגלייכונג געבראכט, נאָר איהר האָט דאָך פונדעסטוועגען אליין געזעהן, מיין ליעבער איך וואן פעטראָוויטש, אז איך האָב געטאָן וואָס איך האָב געקאָנט. איך האָב דאָך ניט געקאָנט טאָן דאָס וואָס איז אונטערגליך, איהר וועט דאָך אליין צושטימען? אבער איהר וועט דאָך איינשטימען אויך מיט דעם, אז אין דער פרוי זיינען געווען פארבאָרגען גוואלדיגע מעלות, גלענצענדע שטריכען... איך האָב איהר פריהער אפילו געוואָלט אויס־שרייען, ווען איך וואָלט עס זיך נאָר געקאָנט ערלויבען, האָר אזא סדום, אז זי זעלבסט איז די סאמע בעסטע רעכטפערטיגונג אויף אלע איהרע באשולדיגונגען. נו, ווער וואָלט עס צייטענווייז ניט באצויבערט געוואָרען פון דער פרוי אזש ביז פארלירען דעם זינען און... אלץ? קוקט נאָר אָן, אָט דער פויער ראַגאזשין האָט איהר געבראכט צוטראַג־גען הונדערט טויזענט! לאַכיר זאָגען, אז אלץ וואָס עס האָט איצט דאָרטען פאַסירט איז פאַרגענגליך, ראַמאַנטיש, ניט אַנישטענדיג, אבער דערפאַר בונטיג, דערפאַר אַריגינעל. — איהר וועט דאָך אליין צו־שטימען. גאָט מיינער, וואָס האָט ניט געקאָנט אַרויסקומען פון אזא כאַראַקטער און ביי אַזא שַענקייט! אַבער ניט קוקענדיג אויף אלע אַנישטערענגונגען, אויף דער בילדונג אפילו — איז אלץ פאַרלאָרען גע־גאַנגען! אַ ניט געשליפּטער דימענט — איך האָב שוין אייניגע מאָל דאָס געזאָגט...

און אפאנאסי איוואנאָוויטש האָט אַ טיפּען זיפּין געטאָן.

דער פירשט האָט זיך שנעל געלאָזט צום אַרײַנגאַנג. וואו אַלע האָבען זיך פּאַנאַנדערגעזעצט אויף פיער „טראַיקעס“, מיט גלעקעלאַד דער גענעראַל האָט אוספּעיעט איהם אַניאַגען אויף די טרעפּ. — איד בעט דיך, פירשט, באַדענק זיך! — האָט ער געזאָגט, איהם כאַפּענדיג פאַר'ן האַנט. — וואַרף עס אוועק! זעהסט דאָך וואָס פאַר אַ מענש זי איז. איד זאָג עס דיר ווי אַ פּאַטער...

דער פירשט האָט אויף איהם אַ קוק געטאָן, און ניט זאָגענדיג קיין וואָרט, האָט ער זיך אַרױסגעריסען און איז אוועקגעלאָפּען אונטען. ביים אַרײַנגאַנג, פון וועלכען עס זיינען נאָך וואס אָפּגעפּאַהרען די „טראַיקעס“, האָט דער גענעראַל געזעהן, אז דער פירשט האָט גע- כאַפּט דעם ערשטען פּוהרמאַן און צו איהם אַ געשריי געטאָן, אז ער זאָל פּאַהרען איז יעקאטערינאַהאַף, גלייך נאָך די „טראַיקעס“. דער- נאָכדעם איז אונטערגעקומען דעם גענעראַלס גרויער פּערדעל, און אוועק געפיהרט דעם גענעראַל אהיים. מיט נייע האַפּענונגען און רעכענונג- גען און מיט די פּערל, וועלכע דער גענעראַל האָט פּונדעסטוועגען ניט פאַרגעסען צו נעהמען מיט זיך. צווישען די רעכענונגען האָט ביי איהם אַ פּאַר מאָל אַ בליץ געטאָן אויך דער פּאַרפיהרערישער גע- שטאַלט פון נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ; דער גענעראַל האָט אַ קרעכץ גע- טאן:

— אַ שאַד. באַמת אַ שאַד! אַ פּאַרלירענע פּרוי! אַ וואַהנזי- ניגע פּרוי! יע, און דער פירשט דאַרף איצט ניט נאַסטאַסיאַ פּילי- פּאָוונאַ... אזוי דאָס עס איז אפילו גוט וואס ס'האָט זיך אויסגע- דרעהט.

אויף דעם זעלבען אופן זיינען אויך געווען אַרױסגעזאָגט אייני- גע מאַראַלישע ווערטער אויך פון אַנדערע צוויי מיטשפּרעכער פון נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ'ס געסט, וועלכע האָבען באַרעכענט צו געהן צופּוס.

— ווייסט איהר, אפּאַנאַסי איוואַנאָוויטש, דאָס זאָגט מען, טרעפּט ביי די יאַפּאַנעזער אויף אזא אופן, — האָט געזאָגט איוואַן פּעטראָוויטש פּטיציו: דער באַליידיגטער געהט דאַכט זיך, דאַרטען צום באַלעדריגער און זאָגט צו איהם: דו האָסט מיך באַלעדריגט, דערפאַר בין איד געקומען צו פּאַנאַנדערשניידען פאַר דייע אויגען מיין בויך“. און מיט די ווערטער נעמט ער און שניידט טאַקע ווירק-

פּעקעל איז געווען אין א דרייענדיגען צייטונגס-בויגען, און די געלט זיינען געווען גאנץ. אלע האָבען פרייער אפגעקערעכט.

—אפּשר נאָר איין טויזענטער איז קאָליע געוואָרען, אבער די איבעריגע זיינען אלע גאנץ, האָט מיט געפיהל אַרויסגעזאָגט לעבע-דעוו.

אַלע באלאנגען צו איהם! דער גאנצער פּעקעל איז זיינער: איהר הערט, מיינע העררן! — האָט געלאָזט וויסען נאסטאסיא פּיליפּאָוו-נא, אוועקלענענדיג דעם פּעקעל לעבען האניא — און פונדעסטוועגען איז ער דאָך ניט געגאנגען! האָט אויסגעהאלטען! הייסט עס, או ער האָט אייגענליכע נאָך מעהר ווי דעם דורשט נאָך געלט, ס'איז גאָר-נישט, ער וועט קומען צו זיך! ווען ניט וואלט ער אודאי עמיצען גע-קוילעט... אַט קומט ער שוין צו זיך! גענעראל, איוואן פעטראָוויטש, דאָריא אלעקסעיעווא, קאטיא, פאשא, ראנאזשין, איהר האָט גע-הערט? דער פּעקעל איז זיינער, האניא'ס! איך גיב עס איהם אוועק אין זיין פּאַלקאַמענעם אייגענטהום, אלס א באליוונג... נו, וואָס עס זאָל דאָרטען ניט געשעהען! זאָגט איהם, זאָל ער דאָ לעבען איהם ליי-גע... ראנאזשין, מארש! בלייב געזונט פירשט, צום ערשטען מאָל האָב איך א מענשען געזעהן! בלייבט געזונט אפאנאסי איוואנאָוויטש, מערסי!

ראנאזשין'ס גאנצע חברותא האָט מיט א טומעל רעש און גע-שריי זיך דורכגעטראָגען איבער די צימערן, צום אַרויסגאנג. נאָכגע-הענדיג ראנאזשיןען און נאסטאסיא פּיליפּאָוו. איז זאָל האָבען איהר די דינסטען דערלאנגט דעם פוטער, מארפא די קעכין איז געקומען צו-לויפען פון קיך. נאסטאסיא פּיליפּאָוו האָט זיך מיט זיי אלעמען געקושט.

— לאָזט איהר אונז דאָ מאמעלע, טאַקע אויף אן אמת איבער? און וואוהין געהט איהר עס? און נאָך אין דעם געבורטס-טאָג. אין אזא טאָג! האָבען געפרעגט די זיך פאנאנדערגעוויינטע מיידלאך קושענדיג זי אין האנט.

— איך וועל געהן אין גאס, קאטיא דו האָסט געהערט, דאָרטען איז טאַקע מייז פּלאַץ, ווען ניט וועל איך געהן וואשען וועש! גענוג שוין צו זיין מיט אפאנאסי איוואנאָוויטש! גיט איהם אַפ א גרום פון מיר, און מיד דערמאָנט ניט צום שלעכטען!...

אָנגעראַפּען: — אָט דאָס הייסט טאַקע ווי ביי אינז! האָט ער אויס-
געשריען אויסער זיך. — נו, ווער פון איד, לצים, וועט קאָנען מאַכען
אזא שפּאַס — האָ?

דער פּירשט האָט אלץ צוגעקוקט אַ טרויערדיגער און אַ שוויי-
גענדער.

— איד וועל מיט די ציין אַרויסרייסען, כאָטש איין טויענטער!
— האָט פאַרגעשלאָגען פּערדיטשענקאַ.

— מיט די ציין וואָלט איד דאָך אויך געקענט! — האָט אַ קריין
געטאָן מיט די ציין דער קולאַק-העלד, שמעהענדיג הינטער אלעמען
איז אַנפאַל פון אמת'ע פּאַרצווייפּלונג — דער טייפּעל זאָל עס נעה-
מען! עס ברענט, אלץ ברענט! — האָט ער אויסגעשריען, דערוע-
הענדיג דעם פּלאַם.

— מאַך ניט קיין קונצען, האַניאַ, איד זאג דאָס דיר צום לעצטען
מאָל!

— קריך! — האָט זיך צערעוועט פּערדיטשענקאַ, וואַרפענדיג
זיך צו האַניאַ'ן, אין אמת'ן צאָרן און שלעפענדיג איהם פּאַר'ן אַרבעל!
קריך דו בעל-גאָוה אַיינער! עס וועט פּאַרברענט ווערען! אָ — דו
פּאַר—שאַל—טענער!

האַניאַ האָט מיט כח אפּגעשטויסען פּערדיטשענקאַן, האָט זיך
אויסגערדעהט און איז אוועק צום טיר, נאָך נישט מאַכענדיג קיין צוויי
טראַט, האָט ער זיך אַ טרייסעל געטאָן, און אַ פּאַל געטאָן אויפ'ן דיל.
— ער איז געפּאַלען אין חלשות! — האָט מען געשריען פון אלע
זייטען.

— מאַמעלע, זיי וועלען פּאַרברענט ווערען! — האָט געיאַמערט
לעבעדעוו.

— זיי וועלען אומזיסט פּאַרברענט ווערען! — האָט מען גע-
רעוועט פון אלע זייטען.

— קאַטיאַ, פּאַשא, גיט איהם וואַסער, ספּירט! — האָט אַ גע-
שריי געטאָן נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוואַ, האָט געכאַפט די קאַמין-צווענגר
לאַך, און אַרויסגעכאַפט דעם פּעקעל, כמעט דער גאַנצער אויבערשטער
פּאַפּיר איז אפּגעברענט געוואָרען און געגלומערט, נאָך ס'איז גלייך גע-
ווען קאָנטיג אז אינוועניג איז גאַרנישט ניט אָנגעריהרט געוואָרען. דער

האניא אין א פראַק, מיט דעם הוט אין האַנט, מיט די האַנט־שוח, איז געשטאַנען פאַר איהר שווייגער און ענטפערלאָז, אויפֿלעגענדיג די הענט און קוקענדיג אויפֿן פייער. א וואהנזיניגער שמייכל האָט גע־בלאָנדזשעט אויף זיין, ווי א טיכעל בלאַסען געזיכט. אמת, ער האָט ניט געקאָנט אראָפֿנעמען די אויגען פון פייער, פון דעם זיך פאַנאָדערגע־ברענטען פעקעלע, נאָר עס האָט זיך געדוכט, אז עפעס נייעס איז ביי איהם אויפֿגעגאַנגען אויף דער נשמה; אַזוי ווי ער וואָלט זיך גע־שוואַרען אויסצוהאַלטען דעם נסיון; ער האָט זיך ניט געריהרט פונ'ם אָרט; אין א וויילע ארום, איז אַלעמען געוואָרען קלאָהר, אז ער וועט ניט געהן נאָכ'ן פעקעל, אז ער וויל ניט געהן.

— עי, זיי וועלען פארברענט ווערען און דיר טאקע פארשעהמען,
— האָט צו איהם געשריען נאַסטאַסיא פיליפּאָוואַ — דו וועסט זיך דאָך נאָכדעם אויפהענגען, איך מאַך ניט קיין שפּאַס!

דער פייער, וואָס האָט געווען אין אָנהויב אויפֿגעפלאַמט צווישען די צוויי באלד זיך אויסלעשענדיג האַלעוועשקעס, האָט זיך פריהער געווען אויסגעלאָשען, ווען דאָס פעקעל איז אויף איהם געפאלען און איהם צוגעדריקט. נאָר א קליינער בלויער פלאַם האָט זיך נאָך גע־דראַפּעט פון אונטען פאַר איין ווינקעל פון דער אונטערשטער האַלאַ־וועשקע. ענדליך האָט דער דינער, לאַנגער צינגעל פייער א לעק גע־טאָן אויך דעם פעקעל, דער פייער האָט זיך אָנגעכאַפט און איז אוועק־געלאָפּען אין דער הויך, איבער דעם פּאַפּיר, אין די ווינקלען, און מיט אַמאָל האָט דער נאַצער פעקעל אויפֿגעפלאַמט אין קאַמין און דער הע־לער פלאַם האָט זיך א ריס געטאָן אין דער הויך. אַלע האַבען א קרעכץ געטאָן.

— מאַמעלע! — האָט נאָך אַלין געיאַמערט לעבעדעווי, רייסענדיג זיך ווידער פאַראַויס, נאָר ראַנאַזשין האָט איהם ווידער אָפּגעשלאַפּט און איהם אָפּגעשטופּט.

ראַנאַזשין זעלבסט האָט זיך אינגאַנצען פאַרוואַנדעלט אין איין פאַרגליווערטען בליק. ער האָט זיך ניט געקענט אָפּרייסען פון נאַסטאַ־סיא פיליפּאָוואַ, ער האָט זיך פאַר'שיכור'ט, ער איז געווען אויפֿן זי־בעטען הימעל.

— אָט דאָס הייסט טאקע א קעניגין! — האָט ער ווידערהאַלט אַלע וויילע ווענדענדיג זיך אין אַלע זייטען צו וועמען ער האָט ניט

— א משוגע'נע? זי איז דאך זיכער משוגע! — איז צוגע-
שטאנען דער גענעראל צו טאצקי'ן.

— איד האב געזאגט, אז דאס איז א קאלאריט נע פרוי,
האט א מורמעל געטאן דער טהיילווייז אויך בלאס געווארענער
אפאנאסי איוואנאָוויטש.

— אָבער פונדעסטוועגען איז דאך דאָס עפעס הונדערט טוי-
זענט!...

— אוי, גאָט! אוי, גאָט! — האָט זיך געהערט פון אלע זייטען.
אלע האָבען זיך געשטופט ארום קאמין, אלע זיינען געקראַכען קוקען,
אלע האָבען אויסגעשריען... אייניגע זיינען אפילו ארויפגעשפרונגען
אויף שטוהלען, אום צו קוקען איבער די קעפ. דאריא אלעקסעיעוונא
איז אַרויסגעלאָפֿען אין א צווייטען צימער און איז שרעק זיך געשעפ-
טשעט וועגען עפעס מיט קאָטיען, און מיט פּאַשען. די שעהנהייט —
די דייטשקע איז אנטלאָפֿען.

— מאַמעלע! קעניגין! אלמעכטיגע! — האָט געיאמערט לע-
בעדעו, קריבענדיג אויף די קניע פאר נאסטאסיא פיליפאָוונא און
אויסשפרייטענדיג די הענט צום קאמין: — הונדערט טויזענט! הונד-
ערט טויזענט! איד האָב אליין געזעהן, פאר מיר האָט מען עס איינ-
געפאקט! מאַמעלע, גוטינקע! הייס מיר קריכען אין קאמין! איד
וועל אינגאנצען אריינקריכען, דעם גאנצען קאָפ, דעם גרויען וועל איד
אין פויער אריינלענען! א קראנקע ווייב, אָהן פיס, דרייצעהן מענשען,
קינדער, — אלע זיינען יתומים, מוין פאטער האָב איד געפיהרט צו
קבורה לעצטע וואָך, מען הונגערט, נאסטאסיא פיליפאָוונא!! און אָפ-
יאַמערענדיג האָט ער אָנגעהויבען קריכען אין קאמין.

— אוועק! — האָט זיך צושריען נאסטאסיא פיליפאָוונא, איהם
אוועקשטופענדיג. — אלע אוועק! וואָס־זשע שטעהסט, האניא?
שעהם זיך ניט! קריד! דיין גליק!

נאָר האניא האָט שוין צופיעל איבערגעליטען אין דעם טאָג, און
אין דעם אָווענט. און צו דעם לעצטען נסיון איז ער ניט געווען צו
געגרייט. דער עולם האָט פאר זיי אָפגעטראָטען אויף צוויי העלפט, און
ער איז געבליבען אויג אויג אויג מיט נאסטאסיא פיליפאָוונא. דריי
טריט פון איהר. זי איז געשטאנען ביים סאמע קאמין און געוואַרט,
ניט אראָפּגעהעמענדיג פון איהם דעם פייערדיגען דורכדרינגליכען בליק.

מין, אין פייער, אָט פאַר אלעמען אין די אויגען, אלע זאָלען עדות זיין!
ווי נאָר דער פייער וועט איהם אינגאנצען ארומכאפען, — קריד אריין
אין קאמיו, אבער נאָר אַהן האנט־שוה, מיט נאָקעטע הענט, און די אר-
בעל פארקאטשע און שלעפּ אַרויס דעם פעקעל פון פייער! וועסט
אַרויסשלעפען — איז ער דיינער! די גאנצע הונדערט טויזענט דיינע!
וועסט נאָר א קאפיטשקע די פינגער צוברענען. אבער דערפאר הערסטו,
זיינען דאָך דאָס הונדערט טויזענט! נעהמט דען אַסך עס אַרויסצו-
כאפען? איך וועל פון דוין נשמה אַנקוועלען, ווי דו וועסט נאָך מינע
געלט אין פייער קריכען. אלע זיינען עדות, אז דער פעקעל וועט זיין
דיינער! און ווען דו וועסט ניט קריכען, וועט ער פאַרברענט ווערען;
איך וועל קיינעם ניט לאָזען. אוועק! אלע אוועק! ס'איז מין געלט!
איך האָב זיי פאַר איין נאכט ביי ראַגאזשינען גענומען! איז דאָס מין
געלט, ראַגאזשין?

— דיינע, מין פריינד, דיינע, מין קעניגין!

— נו, דאן זאָלען אלע אַפטרעטען! וואָס איך וויל, דאָס טו איך!

שטערט נישט! פערדיטשענקא, פאַרריכט דעם פייער!

— נאַסטאַסיא פיליפּאָווא, די הענט הויבען זיך ניט! — האָט

געענטפערט דער צוטומעלטער פערדיטשענקאָ.

— ע-עד! — האָט א געשריי געטאָן נאַסטאַסיא פיליפּאָווא,

גענומען די קאַמיו־צווענגלאד. האָט פאַנאַנדערגעשאַרט צוויי, קוים ברע-

נענדע שייטלאך האָלי, און ווי נאָר עס האָט אויפגעפלאמט דער פייער,

האָט זי אין איהם אריינגעוואָרפען דעם פעקעל געלט.

עס האָט זיך דערהערט א געשריי פון אלע זייטען. אייניגע האָ-

בען זיך אפילו איבערגע'צלמ'ט.

— זי איז פון זינען ארונטער! פון זינען ארונטער! — האָט מען

געשריען פון אלע זייטען.

— זאָלען מיר... זאָלען מיר... זי אפשר בינדען? — האָט א

שעפּטשע געטאָן דער גענעראל פטיציןען, — אָדער אפשר שיקען

נאָר... זי איז דאָך פון זינען ארונטער, ארונטער! ארונטער!

— נניין, דאָס איז ניט מעגליך, — האָט א שעפּטשע געטאָן

דער בלייכער ווי א טיבעל און ציטערדיגער פטיצין, ניט קאַנענדיג

אַפרייסען די אויגען פון דער פאַנאַנדערגעברענטער אויווען.

גען צו באדינען... אזוי איז בעסער, פירשט, אויף מיין ווארט, בעסער, נאכדעם וואָלט איהר דאָך מיר אָנגעהויבען פאראכטען, און מיר וואָל-טען דאָך קיין גליק ניט געהאט! שווער זיך ניט, איד גלויב ניט! און ווי נאָריש האָט וואָלט געווען!... ניין, בעסער לאָמיר זיך צוועגענען ווי גוטע פריינד, און דאָס בין איד דאָך אליין אויך א שטיקעל טרויר-מעריץ און עם וואָלט קיין טאָלק ניט ארויס. האָב איד אליין דען פון דיר ניט געטרוימט? דאָס האָסטו רעכט, אז איד האָב געטרוימט, שוין לאנג צוריק געטרוימט, נאָך אין הארץ, ביי איהם פינף יאָהר האָב איד אָפגעלעבט אייניקע אליין, איד פֿלעג דאן זיצען און טראכטען און טראכטען, טרוימען און טרוימען — און איד האָב דאן אלץ וועגען אזא ווי דו געטרוימט, א גוטע, אן עהרליכע, א פיינעם, און אזא נארישענקען, איד האָב געטרוימט, אז ער וועט פֿלוצלונג קומען און וועט זאגען: „נאסטאסיא פיליפאָונא, איהר זייט ניט שולדיג, און איד האָב איד ליעב!“ איד פֿלעג זיך אזוי פארטרוימען, אז מען האָט אזש געקאָנט פון זינען ארונטער... און דאָ פֿלעגט קומען צופאָהרען אטאָדער: פֿלעגט קומען און אָפֿשטעהן צוויי מאָנאטען אין יאָהר, פֿלעגט מאַכען צו שאַנד, באַליידיגען, פֿלעגט אָנצינדען, שאַרפֿיהרען, און אוועקפאָהרען — טויענטער מאָל פֿלעג איד זיך וועלען וואַרפען אין טייד ארין, אבער איד בין געווען נידעריג געפאלען. מוטח האָט געפעהלט, און איצט... ראָנאָזשין ביסט פארטיג?

— פארטיג, זאל קיינער ניט וואַגען צוצוקומען!

— פארטיג! — האָבען זיך געלאָזט הערען אסך שטימען.

— די „טראַיקע“ ווארט, מיט די גלעקלאַך!

נאסטאסיא פיליפאָונא האָט א כאפ געטאָן אין האַנט דעם פער-קעל געלט.

— האַנאָא, מיר איז איינגעפאלען א געדאַנק: איד וויל דיר באַ-

לוינען, וויל פאר וואָס זאָלסטו אלץ פארלירען? ראַנאָזשין, וועט ער צופויזען צום וואַסיליעווסקען אינזעל פאר דריי רובעל?

— ער וועט צופויזען

— נו, טאָ הער זשע, האַניא, איד וויל אויף דיין נשמה, צום

לעצטען מאָל א קוק טון; דו אליין האָסט מיר דריי מאָנאטען געפוי- ניגט; איצט איז מיין רייחע. זעהסט אַט דעם פעקעל, אין איהם איז

הונדערט טויענט! אַט וועל איד איהם גלייך אריינואַרפען אין קא-

אונטער צו נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ — זי איז מיינע! אלץ איז מיינס!
 קעניגין! ענדליך!

פון פרייד האָט ער זיך אזש געשטיקט, ער איז אַרומגעגאַנגען
 אַרום נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ און געשריען אויף אלעמען: „קום ניט
 צו!“ די גאַנצע קאַמפּאַניע האָט זיך שוין אָנגעפאַקט אין גאַסט־צימער.
 אייניגע האָבען געטרונקען, אנדערע האָבען געשריען און געלאַכט. אלע
 זיינען געווען אין דער סאַמער ערדעגבאַרער און אָנגעצויגענער שטיי-
 מונג. פּערדיטשענקאַ האָט געפרובירט זיך צו צו חבֿר'ן צו זיי. דער
 גענעראַל און טאַצקי האָבען ווידער געמאַכט אַ באַוועגונג גיכער צו פאַר-
 שווינדען. האַניאַ איז אויך געווען מיט דער הוט אין האַנט, אַבער ער
 איז געשטאַנען שווייגענד און האָט זיך נאָך אלץ ניט געקענט אַפּרײ-
 פען פון דעם פאַר זיינע אויגען זיך ענטוויקלענדען בילד.

— קום ניט צו! — האָט געשריען ראַנאַזשין.

— וואָס מאַכסטו אַזעלכע גוואַלדען? — האָט געלאַכט פון איהם
 נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ — איד בין נאָך דערווייל די בעל־הבית'טע ביי
 זיך; ווען איד וועל וועלען, וועל איד דיר נאָך מיט אַ שטופּ אַרויס-
 יאַגען. איד האָב פון דיר די געלט ניט גענומען נאָך, אַט ליגען זיי
 נאָך! גיב זיי אַהער, דעם גאַנצען פּעקעל! דאַס איז אין אַט דעם פּע-
 קעל הונדערט טויזענט! פּע, וואָס אַ פאַסקודסטוואָ! וואָס איז מיט
 דיר, דאַריאַ אלעקסעיעוואַ? האָב איד דען איהם געדאַרפּט אוועק
 הרג'ענען? (זי האָט אָנגעוויזען אויפ'ן פירשט). ווי קומט ער צו היי-
 ראַטען, ער דאַרף נאָך אליין האָבען אַ ניאַנקע; אַט דער גענעראַל וועט
 ווערען זיין ניאַנקע, — קוק, ווי ער דרעהט זיך עס אַרום איהם! קוק
 נאָר אַז, פירשט, דיין כּלּה האָט גענומען געלט, ווייל זי איז אַ צולאַך-
 זענע, און דו האָסט זי געוואָלט נעהמען! אַבער וואָס ווינסטו, וואָס?
 דיר איז ביטער, האָ? דו בעסער לאַך, אַזוי ווי איד טו. (האַט פאַרט-
 געזעצט נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ, אליין ביי וועלכער עס האָבען זיך באַ-
 וויזען צוויי היבשע טרערען אויף די באַקען). גלויב איז דער צייט —
 אלץ וועט אוועק! בעסער באַדענקען זיך איצט, ווי שפּעטער... אַבער
 וואָס וויינט איהר דאָ אלע? — אַט וויינט קאַטיאַ אויך! וואָס איז
 מיט דיר קאַטיאַ ליבינקע? איד וועל דיר, מיט פאַשען אַסד איבערלאָזען,
 איד האָב שוין וועגען דעם איינגעאַרדענט, און איצט בלייבט געזונט!
 איד האָב דיר, אַז עהרליך מיידעל, פאַר מיר דער צולאַזענער געצוואַונ-

גען דעם ווייס טאָצקי. און דו, האַנאַטשאַק, האָט אַנלאַיאַ עפּאָנטשין דורכגעלאָזט: ווייסט פון דעם? ווען דו דינגסט זיך ניט מיט איהר, וואָלט זי זיכער מיט דיר חתונה געהאַט! אָט אזוי זייט איהר אלע: אַדער איהר קענט זיך מיט אומעהרליכע, אַדער מיט עהרליכע פרויען — איין אויסוואַהל! ווען ניט פאררעהט איהר זיך... זעהט נאָר, ווי דער גענעראַל קוקט עס, האָט פּאַנאַנדרעגעפּענט דאָס מויל...!

— דאָס איז אַ סדום, אַ סדום! — האָט ווידערהאַלט דער גענע-ראַל, טרייסלענדיג מיט די אַקסלען. ער איז אויך אויפגעשטאַנען פון דער סאַפּע. אלע זיינען ווידער געווען אויף די פיס. נאַסטאַסיא פיר ליפּאַוונאַ איז געווען ווי איז אַז אַנפּאַל.

— איז דאָס מעגליך? — האָט אויסגעקערעכצט דער פירשט, ברע-כענדיג די הענט.

— און דו האָסט געמיינט, אז ניט? עס קאָן געבען. אז איך בין טאַקע זעהר אַ שטאַלצע, קוקט ניט וואָס איך בין אַן אומפאַרשעהמטע! דו האָסט מיר פריהער אַנגערופען, פּאַלקאַמענהייט: — אַ פיינע פּאַל-קאַמענהייט, ווען בלוין צוליעב באַריהמעריי, האָט זי אַ מויליאָן און אַ פירשטענטהום צוטראַטען, און וואַרפט זיך אין גיהנום אַריין! איז וואָס נאָך דעם אלעמען בין איך דיר פאַר אַ ווייב! אפּאַנאַסי אוואַנאַ-וויטש, דעם מויליאָן האָב איך דאָך טאַקע פון פענסטער אַרויסגעוואַר-פען! ווי האָט איהר עס געדענקט, אז איך וועל חתונה האָבען פאַר האַנעטשקען און אייערע פניף און זיבעציג טויזענד אלס אַ גליק רע-כענען? די פניף און זיבעציג טויזענד נעהם זיך, אפּאַנאַסי אוואַנאַ-וויטש (ער איז אפילו בין הונדערט טויזענט ניט דערגאַנגען. ראַגאַזשין האָט איהם איבערגעיאָגט!) און האַנעטשקען וועל איך אליין טרייס-טען. מיר איז איינגעפאַלען אַ געדאַנק. און איצט וויל איך חויליען. איך בין דאָך עפּעס אַ גאַסעזפרוי! איך בין צעהן יאָהר אין תּפּיסה אפּי-געזעסען. איצט איז מיין גליק! וואָס איז מיט דיר, ראַגאַזשין, קום, לאַמיר פּאַהרען!

— לאַמיר פּאַהרען! — האָט זיך צורעוועט ראַגאַזשין, אויסער

זיך פון שמחה: — עי, איהר... אלע, וויין! וויין! — אוד!

— גרייט צו וויין, איך וועל טרינקען, און מוזיק וועט זיין?

— ס'וועט זיין, ס'וועט זיין! קום ניט צו! — האָט זיך צעקלאָנט

ראַגאַזשין אויסער זיך, דערזעהנדיג אז דאָריאַ אלעקסעיעוונאַ קומט

זיך, כדי שטילערהייט אוועקצוגעהן. ער און דער גענעראל האָבען זיך איבערגעקוקט, אום ארויס צו געהן צוזאמען.

— א דאנק אייך פירשט, מיט מיר האָט קיינער אזוי ניט גערעדט ביז איצט, האָט ארויסגעזאָגט נאָסטאָסיא פיליפּאָוונא — מיך האָבען אלע געהאנדעלט, און אויף צו חתונה האָבען האָט קיינער פון אונדז שטענדיגע מענשען זיך ניט גע'שרכנ'ט. אפאנאסי איזאנאָוויטש, האָט איהר געהערט? ווי ווייזט עס אייך אויס דאָס אלץ וואָס דער פירשט האָט גערעדט? ס'איז דאך כמעט ווי ניט אנשטענדיג... ראגאז' שין! די געה נאך ניט אוועק, און דו וועסט אויך ניט אוועקגעהן, זעה איך. ס'קען געבען, אז איך וועל נאך מיט דיר אוועקגעהן אוואוהין האַכטו דאָס מיך געוואַלט פיהרען?

איז יעקאטערינאהאָף. — האָט לעבערעו אפגעגעבען א רעפארט פונ'ם ווינקעל ארויס. און ראגאז'שין האָט בלוין א ציטער געטאָן און געקוקט מיט בידע אויגען, ווי זיך אליין ניט גלויבענדיג. ער איז אינד נאנצען שטומפזיניג געוואָרען, אזוי ווי פון א שרעקליכען קלאפ איז בער'ן קאָפּ.

— וואָס איז מיט דיר, מאמעלע! עס קומען טאקע אין אמת'ען אָן די אָנפאלען, ביסטו דען פון זינען אראָפּ. וואָס? — האָט זיך ארויפגעוואָרפען די דערשראָקענע האַריא אלעקסעיעוונא.

— און דו האָסט טאקע אין אמת'ן געמיינט? — איז לאַכענדיג אויפגעשפרונגען פון סאָפּע נאָסטאָסיא פיליפּאָוונא — אָט אזא עופ'עלע אוועק'הרג'ענע? דאָס וואַלט געפאסט פאַר אפאנאסי איזאנאָוויטש: דאָס האָט ער ליעב עופ'עלאַך! קום, לאַמיר פאַהרען, ראגאז'שין! גרייט צו דיין פעקעל געלט! ס'איז גאַרנישט וואָס דו ווילסט חתונה האָבען, אָבער די געלט פונדעסטוועגען גיב אהער! עס קאָן געבען, אז איך זאָל נאך מיט דיר ניט חתונה האָבען אויך. דו האָסט גערענקט, אז אזוי ווי דו ווילסט אליין חתונה האָבען וועלען די געלט בלייבען ביי דיר? דו לייגסט! איך בין די אומפאַרשעהמטע! איך בין טאַצקי'ס מעטרעסע געווען! ... פירשט! איצט דאַרפסטו אַגלאַיא עפאנטשין און ניט נאָס-טאָסיא פיליפּאָוונא, ווייל אויב ניט, וועט פערדימטשענקאָ טייטלען מיט די פינגער! דו האָסט קיין מורא ניט, אָבער איך וועל מורא האָבען, אז איך האָב דיר דער'הרג'עט, און אז דו וועסט מיר נאָכדעם אויסוואַרפען! און דאָס וואָס דו ערקלעהרסט, אז איך וועל דיר אָנטאָן כבוד, איז ווע-

זיך הרג'ענען, אויף אייביג, ווייל איהר וואָלט זיך קיינמאָל ניט גע-
 קענט דאס מוחל זיין; און איהר זייט אין גאַרנישט ניט שולדיג. עס
 קען ניט געבען, אז אייער לעבען זאָל אין גאנצען פארלאָרען געהן.
 וואָס־זשע איז אין דעם אז צו אייך איז געקומען ראגאזשין, און אז
 גאוורילא ארדאליאנאוויטש האָט אייך געוואָלט אפנארען? צו וואָס
 דערמאָהנט איהר שטענדיג אָהן דעם? דאָס, וואָס איהר האָט געטאָן.
 אויף דארויף זיינען ניט פיעלע פעהיגן. דאס ווידערהאָל איך אייך,
 און דאָס וואָס איהר האָט געוואָלט פאָהרען מיט ראגאזשין, האָט
 איהר דאָס אין א קרענקליכען אָנפאל באַשלאָסען. איהר זייט איצט
 אויך אין א קרענקליכען אָנפאל, און עס וואָלט פאר אייך גלייכער גע-
 ווען ווען איהר געהט זיך לעגען אין בעט. איהר וואָלט דאָך אויף
 מאַרגען אוועק פאר א וועשערין און ניט געבליבען מיט ראגאזשין.
 איהר זייט א שטאַלצע, נאַסטאַסיא פיליפאָוונא. נור ס'קען געבען
 אז איהר זייט שוין אויף אזוי פיעל אומגליקליך, דאָס איהר רעכענט,
 זיך אין אמת'ן פאר א שולדיגע. מען מוז אויף אייך אסך אכטונג
 געבען נאַסטאַסיא פיליפאָוונא, איך וועל אויף אייך אכטונג געבען.
 איך האָב פריהער אביסעל, אייער פאָרטערט דערזעהן און פונקט אזוי
 ווי איך וואָלט א באקאנט פנים דערקענט. מיר האָט זיך גלייך אויס-
 געוויזען, אז איהר האָט מיר ווי גערופען... איד... איד וועל אייך דאָס
 גאַנצע לעבען אכטען נאַסטאַסיא פיליפאָוונא, האָט פארענדיגט דער
 פירשט, אזוי ווי ער וואָלט פלוצלונג זיך דערמאָנט, רויט ווערענדיג און
 כאַפּענדיג זיך פאר וועלכע מענשען ער רעדט דאָס.

פטיצין האָט אפילו פון אומשולדיקייט אנגעבויגען דעם קאָפּ און
 געקוקט צו דער ערד. טאַצקי האָט פאר זיך א טראכט געטאָן: „אז
 אידאָט“ און דאָך ווייס ער אז מיט חניפה קען מען נעמען מעהר ווי
 מיט אלץ. די נאַטור איז אזוי! דער פירשט האָט אויך באַמערקט
 פון ווינקעל דעם בליצענדיגען בליק פון האַניען מיט וועלכען ער האָט
 ווי געוואָלט פון איהב מאַכען אַש.

— אָט דאָס הייסט א גוטער מענטש! האָט אויסגערופען די גע-
 ריהרט געווארענע דאריא אלעקסעיעוונא.

— א געבילדעטער מענטש, נור א פארלאָרענער, האָט ניט הויך
 ארויסגעשעפטשעט דער גענעראל.

טאַצקי האָט גענומען דעם הוט און זיך צוגעגרייט אויפהויבען

— דאָס זאָל ער פאר דיר דאָס, אפטרעטען? האָט זיעגריש אונד
טערגעכאפט דאריא אלעקסעיעוונא: קוק נור אן דעם פויער, האָט
ארויסגעלעגט די געלט אויפ'ן טיש! דער פירשט וויל דאך הייראטען.
און דו ביזט געקומען זיך מואס אויפצופיהרען!

— און איד האָב אויך חתונה! גלייך האָב איד חתונה, די מינוט
שוין! איד וועל אלץ אוועקגעבען...

— קוק נור אָן דעם שיכור פון שענק, ארויסטרייבען דיר דארף
מען! האָט צארנדיג ווידערהאַלט דאריא אלעקסעיעוונא.

עס איז געווארען נאָך א גרעסערער געלעכטער.

— הערסט, פירשט, האָט זיך צו איהם געווענדעט נאָסטאָסיא
פיליפאָוונא — אָט ווי אזוי א פויער דינגט עס דיין כלה!

— ער איז שיכור, האָט געזאָגט דער פירשט. — ער האָט איד
זעהר לייעב.

— און וועסטו זיך דערנאָך ניט שעחמען, וואָס דיין כלה איז
שיעור ניט אוועקגעפאָהרען מיט ראנאזשינען?

— דאָס זייט איהר געווען אין פיבער; איהר זייט איצט אויך אין
פיבער, ווי אין היץ.

— און וועסטו זיך ניט שעחמען, ווען מען וועט דערנאָך זאָגען,
אז דיין ווייב איז געווען ביי טאָצקין א מעטרעסע?

— ניין, איד יועל זיך ניט שעחמען... איהר זייט ניט מיט אייער
ווילען געווען ביי טאָצקען.

— און דו וועסט קיינמאָל ניט אויסווארפען?

— כ'ועל ניט אויסווארפען.

— זעה, גיב אכטונג, אויפ'ן גאנצען לעבען נעהם זיך ניט אונד
טער!

— נאָסטאָסיא פיליפאָוונא, האָט געזאָגט דער פירשט, שטיל און
אזוי ווי מיט מיטלייך — איד האָב איד פריהער געזאָגט, אז איד וועל
אייער צושטימונג אננעמען אלס עהרע, און דאָס איז הר פארשאפט מיר
אז עהרע און ניט אייך! איהר האָט אויף די ווערטער א
שמייכל געטאָן. מעגליך אז איד האָב זיך קאָמיש אויסגעדריקט, און
איד האָב אליין אויסגעקוקט קאָמיש, נור מיר האָט זיך אלץ אויסגע-
דוכט, אז איד... פארשטעה וואס עס מיינט עהרע, און איד בין איבער-
צייגט, אז איד האָב געזאָגט דעם אמת. איהר האָט ערשט געוואָלט

טאָסיאַ פּיליפּאָוואַ — אָט אזוי, און אָט פּראַגט מען שוין וויין, גראַ-
טולירט זשע אונז מינע העררן!

— הוררא! האָבען אויסגעשריען אסך שטימען. פּיעלע האָבען
זיך געשטופט צום וויין, אין יענעם צאָהל זיינען געווען כמעט אלע ראַי-
נאזשינ'ס מענשען, נור כאַטש זיי האָבען געשריען און זיינען געווען
גרייט צו שרייען, נור פּיעלע פון זיי, ניט קוקענדיג אויף דער גאנצער
מאָדנעקייט פון די אומשטענדען און אומגעבונג, האָבען דערפיהלט אן
די דעקאראציע בייט זיך. אנדערע זיינען געווען צומישט און געווארט
אַהן צוטרויען. און פּילע האָבען געטעפּטשעט איינער דעם צווייטען.
אז דאָס איז דאָך א גאנץ געוועהנליכע זאך, און מאלע וואָס מיט
וועמען פירשטען האָבען התונה, זיי נעמען אפילו ציגיינער-מיידלאך
פון די טאכטערן, ראנאזשין אליין איז געשטאַנען און געקוקט, אויס-
קרימענדיג דאָס געזיכט אין אונבאוועגליכען און צווייפעל-פולען
שמיכעל.

— פירשט, טייערער, באדענקט זיך! האָט מיט שרעק א שעפּטשע
געטאָן דער גענעראַל אונטערקומענדיג פון דער זייט און ציהענדיג דעם
פירשט פאר'ן ארבעל.

נאכטאסי פּיליפּאָוואַ האָט דאס באמערקט און זיך צעלאַכט.
— ניין, גענעראַל! איך בין דאך איצט די פירשטין אליין, איהר
האָט געהערט, — דער פירשט וועט מיך ניט לאזען באלעדריגען! אפאך
נאָסי איזאנאָוויטש, באגריסט כאַטש איהר מיך; איך וועל איצט מיט
איינער פרוי אומערום זיך זעצען אין איין שורה; ווי דענקט איהר,
לוינט זיך האָבען איז מאן? אַנדערהאלבען מיליאָן, און דערצו א
פירשט, און מען זאָגט נאָך, אז אן אידעם דערצו, וואס קען זיין
בעסער? ערשט איצט הויבט זיך אָן דאס אמת'ע לעבען! האָסט
פארשפּעטיגט ראנאזשין! נעהם צו דיין פעקעל, איך האָב התונה
מיט'ן פירשט און איך בין אליין רייכער פון דיר!

נור ראנאזשין האָט פארשטאַנען וואס דאָ טוט זיך. א ליידען
וועלכען מען קען ניט אויסדריקען אין ווערטער, האָט זיך אָפּגעהריקט
אויף זיין געזיכט, ער האָט א פאַטש געטאָן מיט די הענט, און א
קרעכין האָט זיך ארויסגעריסען פון זיין ברוסט.

— טרעט אפ! האָט ער אויסגעשריען צום פירשט.
פון אלע זייטען האָט זיך דערהערט א געלעכטער.

לעכוויין, איז כמעט אלעמען מיט אמאָל געקומען דער געדאנק, אז דער פירשט, אז דער פירשט האָט דאך אַט נורוואַס איהר געמאכט א פאַרשלאג. די זאך האָט זיך אויסגעוויזען נאָך מעהר משוגע און אונגערעכט. דער טיף פארוואונדערטער טאָצקי, האָט געדריקט מיט די אקסלען, ער כמעט נור אליין איז געזעסען, דער איבעריגער עולם האָט זיך אין אונאַרדנונג געשטויסען ארום טיש, אלע האָבען דערנאָכדעם באהויפטעט, אז פון דעם אויגענבליק אָן, טאָקע איז נאָסטאָסיא פיליפּאָווא אראָפּ פונ'ם זינען. זי האָט פארגעזעצט צו זיצען און א געוויסע צייט האָט זי באטראכט אלעמען, מיט אזא מאַדנעם פארוואונדערטען בליק, אזוי ווי ניט פארשטעהענדיג און וועגלענדיג פארשטעהן. דערנאָך האָט זי פלוצלונג זיך געווענדט צום פירשט, און גרויזאם אנכמורענדיג די ברעמען האָט זי איהם צורדינג ליד באטראכט; נור דאָס איז געווען אויף א וויילע, אפשר האָט זיך איהר פלוצלונג אויסגעדוכט, אז דאָס אלץ איז בלויז א וויין, אן אפלאַך כונג; נור דעם פירשט'ס אויסזעהן האָט איהר גלייך איבערצייגט דאס פארקעהרטע. זי האָט זיך פארטראכט, דערנאָך ווידער א שמיידעל געטאָן ווי ניט פיהלענדיג קלאָהר צו וואָס...

— הייסט עס, אז איד בין טאָקע אין אמת'ן א פירשטין! האָט זי ארויסגעשעפטשעט פאר זיך, אזוי ווי אַפלאַכענד און ווארפענדיג ניט ווילענדיג א בליק אויף דאָרען אלעקסעיעוונער האָט זי זיך צורלאַכט — דער שלום איז אז אונערוארטעטער... איד... האָב ניט אזוי ערווארטעט... און וואָס־זשע שטעהט איהר מינע הערן, טוט א געפעליגקייט און זעצט זיך, גראטולירט מיר מיט'ן פירשט! עמיצער האָט דוכט זיך, געבעטען שאַמפאַניער; פערדישטשענקא געהט אריבער און הייסט ברענגען! קאטיא, פאשא, האָט זי מיט אמאָל דערזעהן אין טיר איהרע מיידלאך, — קומט אהער, איד געה דאך חתונה האָבען, איהר האָט געהערט? מיט'ן פירשט! ער איז פירשט מישקין און ער נעהמט מיר!

— און זאָל זיין מיט גליק, מאַמעלע, שוין צייט! און ס'איז ניטאָ וואָס דורכצולאָזען! האָט אויסגערופען דאָריא אלעקסעיעוונא, טיף געריהרט פון דאס פארגעקומענע.

— טאָ זעין זיך־זשע לעבען מיר, פירשט, האָט פאַרטגעזעצט נאָס־

אין א פרעמדער הויז. אין דער צייט ווען מען האָט געדארפט קריגען די ירושה, איז שוין די דאָזיגע מאַנטע שיעור ניט אויסגעגאנגען פון דער וואסער־קראַנקהייט, נור זי האָט גלייך אָנגעהויבען אויסזוכען דעם פירשט, איבערגעבענדיג דאס צו סאלאזקין, און זי האָט אוספיעט צו איבערלאָזען א צואה. ווי עס ווייזט אויס האָט ניט דער פירשט און ניט דער דאקטאר, ביי וועמען ער האָט געוואוינט אין שווייץ ניט געוואלט ווארטען אויף די אפיציעלע ידיעות, אדער מאַכען אויספאר־שונגען, און דער פירשט האָט מיט סאלאזקין'ס בריוו אין קעשענע באשלאָסען אליין צו פֿאהרען.

— איינס נור קען איך אייך זאָגען, האָט פארענדיגט פטיצין ווענדענדיג זיך צום פירשט — אז דאָס אלץ מוז זיין אונבאשטרייט־באר אין אמת. און אלץ וואָס סאלאזקין שרייבט אייך וועגען די אונד־באַשטרייטבארקייט און געזעצליכקייט פון אייער עניו, קען מען אננע־מען ווי אמת'ע געלט אין קעשענע. איך גראטוליר אייך פירשט! עס קען געבען אז איהר וועט קריגען א מיליאָן און א האַלב און אפשר נאָך מעהר. פאפושין איז געווען זעהר א רייכער סוחר.

— אָט האָט איהר אייך דעם לעצטען אין דער משפחה פון פירשט מישקין! האָט זיך צעיאָמערט פערדישטשענקא.

— הורא! האָט מיט א שיכור'ער שטימע ארויסגעכריפעט לע־בערעו.

— און איך האָב איהם דאס פריהער פינף און צוואנציג רובעל געליהען דעם ארימיטשקען, כא, כא! אפאנטאס מאָגאריע און גאָר! האָט דער גענעראל כמעט א צוטומעלטער פון פארוואונדערונג, ארויס־געזאָגט — נו איך גראטוליר גראטוליר! און אויפשטעהענדיג פון אַרט איז ער צוגעקומען צום פירשט איהם ארומצונעמען. נאָך איהם האָבען אָנגעהויבען זיך אויפשטעלען אויך אנדערע און אויך גענומען קריכען צום פירשט. אפילו די וואס האָבען אפגעטראָטען הינטער די פארטיערען האָבען אויך אָנגעהויבען אריינצוקומען אין גאסט־צימער. עס איז אוועק אן אומרוהיגער געשפרעד, אויסגעשרייען, עס האָט זיך אפילו דעהערט א פאָדערונג פאר שאמפאָניער; אלץ האָט זיך אָנגעהויבען שמופען, און קאָכען זיך. אויף איין אויגענבליק האָט מען שיעור ניט פארגעסען אן נאסטאסיא פיליפאָווא, און אז נאָך אלעמען, איז זי די בעל־הבית'טע פונ'ם אבענט. נור ביסלעכווייז ביס־

זעהר שטאַרק איינקאַרטשענדיג זיך אנגעהויבען אריינצוקוקען אין בריף איבער פטיציון'ס פלייצע. מיט דעם אויסזעהן פון א מענשען, וועלכער האָט מורא אז מען וועט איהם באַלד באַשטראַפּען פאַר אזא פאַר-ברעכען.

זעכצעהנטער קאפיטעל

— ס'איז א זיכערע זאך, האָט ערקלעהרט פטיצין צוזאמענלע-גענדיג דעם בריף און איבערגעבענדיג איהם דעם פירשט. — איהר קריגט אַהן קיינע באמיהונגען, אויף אן אומבאַשטימטבאַרער גייסטיגער צואה פון אייער טאַנטע, זעהר א גרויסען קאפיטאַל.

— עס איז ניט מעגליך! האָט אויסגעשריען דער גענעראל ווי ער וואַלט אויסגעשאַסען.

אלע האָבען ווידער צועפענט די מוילער.

פטיצין האָט ערקלעהרט ווענדענדיג זיך איבערהויפט צו אייוואן פיאַדאָראַוויטש, אז ביים פירשט איז מיט פינף מאָנאַטען צוריק גע-שטאַרבען א טאַנטע, וועלכע ער האָט קיינמאַל פערזענליך ניט גע-קאַנט. א לייבליכע עלטערע שוועסטער פון דעם פירשט'ס מאַמע. א טאַכטער פון מאַסקווער סוחר פון דער דריטער גילדיע. פאַפּושין, וועלכער איז געשטאַרבען פון אַרימקייט און באַנקראַטסטווא, אבער דער עלטערער לייבליכער ברודער פון דעם דאָזיגען פאַפּושין, וועלכער איז אויך ניט לאַנג געשטאַרבען. איז געווען א באַוואוסטער רייכער סוחר. מיט א יאָהר צוריק זיינען ביי איהם כמעט אין איין און דעם זעלבען חודש געשטאַרבען צוויי פון זיינע קינדער, דאָס האָט איהם אזוי געטראַפּען, אז דער אלטער איז ניט לאַנג דערנאָך אליין קראַנק געווארען און געשטאַרבען. ער איז געווען אן אלמן, האָט גאר ניט געהאַט קיין יורשים אויסער דעם פירשט'ס טאַנטע, די לייבליכע פלימעניצע פון פאַפּושין, זעהר אן אַרימע פרוי, וועלכע האָט געלעבט

וויד א קרעכין געטאָן מיט גרויס אונזופרידענהייט. פטיצין און טאָצקי האָבען אויך זיך ניט געקענט איינהאלטען פון שמייכלען, די איבעריגע האָבען, דו אליין דארפסט נאָך א ניאַנקע!

— אבער מיר וועלען אפשר ניט זיין אַרים נור זעהר רייך, נאָס־טאָסיא פיליפאָונא, האָט דער פירשט פארטגעזעצט מיט דער זעלבער שרעקעדיגער שטימע. — איך איבערוגענס, ווייס ניט אויף זיכער, און עס טוט מיר לייך, וואָס ביז איצט האָב איך נאָך א גאנצען טאָג גאַרנישט ניט געקענט זיך ערקונדיגען. אָבער איך האָב אין שווייץ ער־האַלטען א בריף פון מאַסקווא, פון איינעם א געוויסען הערר סאלאזקין און ער לאָזט מיר וויסען, אז איך קען קריגען זעהר א גרויסע ירושה. האָט איז דער בריף...

דער פירשט האָט טאָקע ארויסגענומען פון קעשענע א בריף.
— רעדט ער אָפט ניט פון היץ? האָט ארויסגעמורמעלט דער גענעראַל — ס'איז אן אמת'ער משוגעים־הויז!
אויף איין אויגענבליק איז אלץ שטיל געווארען.

— איהר האָט פירשט, דוכט זיך, געזאָגט אז איהר האָט דעם בריף פון סאַלעזקין? האָט געפרעגט פטיצין — דאָס איז זעהר א באוואוסטער מענש איז זיין קרייז, דאָס איז זעהר א באוואוסטער מאַכער און ווען ער לאָזט אייך זיכער וויסען, קענט איהר שוין גאר גלויבען. צום גליק, ווייס איך זיין האַנטשריפט, ווייל איך האָב ניט לאַנג געהאט א געשעפט... ווען איהר וואָלט מיר געגעבען א בליק טאָן, קען געבען, אז איך וואָלט איך געקענט עפעס זאָגען... דער פירשט האָט מיט א ציטערדיגער האַנט צו איהם אויסגעצויגען דעם בריף.

— וואס איז? וואס איז? האָט זיך געכאפט דער גענעראַל קור־קענדיג אויף אלעמען ווי א האַלב פארריקטער — איז דאס טאָקע דען א ירושה?

אלע האָבען געווענדט זייערע בליקען אויף פטיציןען, וועלכער האָט געלעזען דעם בריף. די אלגעמיינע נייגערקייט האָט געקראגען א נייעם שטויס, פערדישטישענא'ן איז זיך ניט געזעסען; ראגאזשין האָט געקוקט פארוואונדערט און אין שרעקליכער אומרוהיקייט איבער־געפיהרט די בליקען דאָ אויפ'ן פירשט, דאָ אויף פטיציןען. דארויף אלעקסיעוונא איז פון ערווארטונג געווען ווי אויף שפילקעס, אפילו לעבעדעו האָט ניט אויסגעהאלטען, איז אַרויס פון זיין ווינקעל, און

— אַט האָט זיך נאָך איינער געפונען! האָט זי פּלוצלונג געזאָגט זיך ווידער ווענדענדיג צו דאָריאָ אַלעקסעיעוואָ. — און ער טוט דאָך דאָס באַמט פון גוט האַרציגקייט. איך קען איהם. איך האָב געפונען אַ וואַלטהעטער! אַבער איבעריגענס, קען געבען מען זאָגט וועגען איהם, אז... מיט וואָס וועסטו לעבען ווען דו ביזט אזוי פאַרליבט און דו נעהמסט אַ ראַגאָזשינסקע, פאַר זיך, פאַר אַ פירשט?

— איך נעהם אייך אַלס און אַרענטליכע, נאַסטאַסיא פּיליפּאָוו-נאַ, און ניט קיין ראַגאָזשינסקע, — האָט געזאָגט דער פירשט.

— דאָס בין איך דאָס די אַרענטליכע?

— איהר.

— נון, דאָס איז דארטען... פון די ראַמאַנען! דאָס איז פירשט טהייערער, אַלמע פּליידערייען, אבער איצט איז די וועלט קלייגער גע-וואָרען און דאָס איז אַלץ נאַרישקייטען! און ווי קומסטו חתונה צו האַבען, דו אליין דארפסט נאָך אַ ניאַנקע!

דער פירשט איז אויפגעשטאַנען און מיט אַ ציטערדיגער שרע-קעדיגער שטימע, נור אין דער זעלבער צייט מיט אַן אויסזעהן פון אַ טיף איבערצייגטען מענשען האָט ער אַרויסגעזאָגט:

— איך ווייס גאָר ניט, נאַסטאַסיא פּיליפּאָוו, איך האָב גאָר-נישט ניט געזעהן, איהר האָט רעכט, אבער איך... איך וועל רעכענען און איהר האָט מיר און ניט איך אייך אנגעטאָן דעם כבוד. איך בין גאָרנישט, אבער איהר האָט געליטען און פון אזא גהנם אַרויס אַ ריינע. און דאָס מיינט אסך. פאַר וואָס שעהמט איהר זיך, און איהר ווילט דאָך מיט ראַגאָזשינען פאהרען? דאָס איז אַ פיבער... איהר האָט דעם הערר טאַצקין פינף און זיבעציג טויזענד אוועקגעגעבען און איהר זאָגט, אז אַלץ וואָס דאָ געפינט זיך, אַלץ וועט איהר לאָזען. אזא זאך וועט דאָ קיינער ניט טאָן. איך האָב אייך... נאַסטאַסיא פּיליפּאָוו ליב. איך וועל שטאַרבען פאַר אייך נאַסטאַסיא פּיליפּאָוו. איך וועל קיינעם ניט ערלויבען אויף אייך אַ וואָרט אויסצורידען, נאַסטאַ-סיא פּיליפּאָוו... ווען מיר וועלען זיין אַרים וועל איך דאן אַרבייטען נאַסטאַסיא פּיליפּאָוו...

ביי די לעצטע ווערטער האָט זיך דערהערט דאָס כיכיקען פון פּערדישטשענקאַ, לעבעדעוון און אפילו דער גענעראַל האַבען פאַר זיך

בען מיט מיין אפאנאסי אייוואנאָוויטש? איך האָב דאָס דאן פון בעד-
 קייט געטראכט; מאַע וואָס עס פלעגט מיר דאן ארוינפאלען אין קאָפּ,
 און איך וואָלט דאָך איהם זיכער געקענט צווינגען! ער האָט זיך
 אליין געבעטען, וועסט דאס גלויבען צו ניט? אמת, ער האָט געלייגט,
 אָבער ער איז דאָך א גרויסער בעל תאוה, ער קען ניט אויסהאלטען.
 נאָכדעם האָב איך, א ראַנק גאָט, א טראַכט געטאָן: איז ער דען
 ווערטה אזא שלעכטסקייט? און עס האָט מיר דאן פלוצלונג געכאפט
 אַזא עקעל צו איהם, דאָס ווען ער וואָלט זיך אליין צוגע'שרכנ'ט
 וואָלט איך ניט גענאָנען. און גאַנצע פינף יאָהר האָב איך זיך אזוי
 געבלאָזען! ניין, שוין בעסער אויפ'ן גאס וואו מיין פלאץ איז! אדער
 זיך פאנאנדרהוליען מיט ראגאזשינען, אדער מארגען אוועק אלס א
 וועשערין! ווייל, איך האָב דאָך אויף זיך גאר ניט אייגענעס; איך
 וועל אוועק — וועל איך איהם אלץ צו ווארפען די לעצטע שמאַטע
 איהם לאָזען, און אַהו גאַרנישט ווער וועט מיך נעהמען, פרעג, אָט שוין
 האַניען, וועט ער מיך נעהמען? מיך וועט אפילו פערדישטשענקא
 ניט נעהמען!

— פערדישטשענקא, קען געבען, וועט ניט נעהמען, נאַסטאַסיא
 פיליפאָווא, איך בין א מענש אן אָפענער, האָט איבערגעשלאָגען פער-
 דישטשענקא — אבער דערפאר וועט דער פירשט יע נעמען! אָט זיצט
 איהר און וויינט אבער גיט א קוק אויפ'ן פירשט! איך קוק אויף
 איהם שוין לאַנג!

נאַסטאַסיא פיליפאָווא האָט מיט נייגערדיגקייט זיך אומגעדריעהט
 צום פירשט.

— ס'איז אמת? האָט זי געפרעגט.

— אמת, האָט ארויסגעשעפטשעט דער פירשט.

— איהר וועט נעמען ווי איך בין, אהן גארנישט!

— איך וועל נעמען, נאַסטאַסיא פיליפאָווא....

— אָט האָט איהר אייך א נייעס אנעקדאָט! האָט ארויסגעמור-

מעלט דער גענעראל — מען האָט עס געקענט ערווארטען!

דער פירשט האָט מיט א טרויערדיגען, שטרענגען און דורכדריי-
 גענדען בליק געקוקט אין געזיכט פון נאַסטאַסיא פיליפאָווא, וועלכע
 האָט אויך פארגעזעצט צו קוקען אויף איהם.

און שטילערהייט פון הינטער ארום קוילעט מען א פריינד, אזוי ווי א שאף, ווי איד האָב ניט לאנג געלייענט. נו, ביזטו דאָס אן אונפארר שעהמטער! איד בין אן אונפארשעהמטע אבער דו ביזט ערגער. איד רעד שוין ניט פון דער צאצקע...

— זייט איהר דאָס, זייט איהר דאָס, נאסטאסיא פיליפאָוונא! האָט א פלייסקע געטאָן מיט די הענט דער גענעראל אויף אן אמת'ן געשמערצט, — איהר אזא ערעלע. מיט אזעלכע פיינע געדאנקען — און אָט האָט איהר אייך! וואָס פאר א שפראך! וואָס פאר א ווער-טער!

— איד בין איצט שכור, גענעראל, האָט זיך פלוצלונג צולאכט נאסטאסיא פיליפאָוונא — איד וויל הוליען! היינט איז מ'יין טאָג, מ'יין יום-טוב'דיגער טאָג, מ'יין גרויסער טאָג! איד ווארט שוין אויף איהם פון לאנג! זעהסט, דאריא אלעקסעיעוונא, אָט די צאצקע, אָט דעם Monsieur aux Camélias אָט זיצט ער און לאכט פון אונז... — איד לאך ניט, נאסטאסיא פיליפאָוונא, נור איד הער מיט דער גרעסטער אויפמערקזאמקייט. האָט מיט ווירדע אָפגעענטפערט טאָצ-קי.

— נו זאָגט, פאר וואָס האָב איד איהם געפייניגט גאנצע פינף יאהר און פון זיך ניט אָפגעלאָזט? איז ער דאָס ווערטה געווען! ער איז איינפאך אזא, ווי ער מוז זיין... ער וועט נאך מ'ד האלטען פאר שולדיג געגען זיך: ער האָט דאך מיר אן ערציהונג געגעבען, ווי א גראפיניע אויסגעהאלטען. געלט, וויפיעל געלט עס איז דאָס אוועקגע-גאנגען, כאַלט ער מיר כאַטש אויסזוכען אן ארענטליכען פויער, און דאָ גאר האנעטשאק; און וואס וואלסטו געדענקט: איד האָב מיט איהם די גאנצע פינף יאהר ניט געליבט און געלט האָב איד פון איהם גענומען און געמיינט אז איד בין גערעכט! איד האָב זיך דאך אין גאנצען אראָפגעשלאָגען פון וועג! אָט זאָגסטו: נעהם די הונדערט טויזענד און יאָג ארויס ווען דיר עקעלט. דאָס איז אמת, אז עס עקעלט... איד וואָלט שוין לאנג געקענט הייראטען, און ניט נור וואָס מיט האנעטשאקען, נור ס'איז שוין אויך זעהר עקעלהאפט, און צוליעב וואָס האָב איד מיינע פינף יאהר אין דער דאָזיגער בעזקייט פארלאָר רען! און וועסטו מיר גלויבען צו ניט, איד האָב מיט א יאהר פיער צוריק, צייטענווייז געטראכט, אפשר זאָל איד טאָקע גאָר חתונה האָר

טאָן; ער, איד אויף דיין פלאץ וואָלט זיי אלעמען... וואָס איז דאָ אין אמת'ן וואָס צו קוקען!

דאָריא אלעקסיעוונא איז אפילו ארוינגעפאלען אין גרימזאָרן, דאָס איז געווען א פרוי א גוטע און זעהר אן עמפּינדליכע.

— זיי ניט אין כעס, דאָריא אלעקסיעוונא, האָט צו איהר א שמויכל געטאָן נאַסטאַסיא פּילפּאָוונא — איד האָב דאָך דאָס איהם געזאָגט אַהו כעס, האָב איד איהם דאָס אויסגעוואָרפען, צו וואָס? איד קען טאַקע ניט פארשטעהן, ווי אזוי, עס איז אויף די דאָזיגע נאַריש קייט אנגעקומען, וואָס איד האָב געוואָלט אין אן ארענטליכער פאמיר ליע ארוינקומען. איד האָב געזעהן זיין מוטער. די האַנט איהר גע- קושט, און דאָס וואָס איד האָב ניט לאַנג צוריק זיך איודיקעוועט ביי דיר, האַנעטשאַק, איז דאָס אומישנע, איד האָב געוואָלט דעם לעצטען מאָל זעהן: צו וואָס דו קענסט קומען? נו, דו האָסט מיך אין אמת'ן פארוואונדערט. איד האָב פילעס ערווארטעט אבער ניט דאָס! איז דען מעגליך, אז דו האָסט מיך געוואָלט נעמען, וויסענדיג, אז ער גיט מיר אזעלכע פערל, שיעור ניט א טאַג פאר דיין חתונה, און איד נעהם? און וואו איז ראגאזשין? ער האָט דאָך אין דיין הויז, פאר דיין מוטער און שוועסטער אין די אויגען מיך געהאנדעלט, און דו ביזט נאָך אלעם דעם געקומען זיך שרעק'ען. און אפילו שיעור די שוועסטער ניט מיט געבראכט? איז דען אמת, וואָס ראגאזשין האָט וועגען דיר געזאָגט, אז דו וועסט פאר דריי רובעל אויף דעם וואסיליעווסקען אינזעל צו פויזען אויף די קניע?

— ער וועט צופויזען! האָט אונערווארטעט ראגאזשין ארויסגע- רעדט שטיל, נור מיט דער גרעסטער איבערצייגונג.

— און דאָס אלץ וואָלט נאָך געווען מעגליך, ווען דו שטאַרבסט כאַטש פון הונגער, אָבער דו קריגסט זאָגט מען א פיינעם געהאלט! און דערצו נאָך אַלס צונאָב די שאַנדע פון ארוינצופיהרען א פארהאסטע פרוי אין הויז! (ווייל דו האָסט דאָך מיך פיינט, דאָס ווייס איד.) ניין, איצט גלויב איד, אז אזא קען צוליעב געלט קוילע- נען! עס האָט דאָך איצט זיי אלעמען אזא דורשט אָנגעכאפט, די געלט נעהמט זיי אזוי פאנאנדער, אז זיי זיינען ווי משוגע. ער איז נאָך אליין א קינד אין קריכט שוין ווערען א פראַצענטניק! אן אנדערש מאָל וויקעלט מען אז אויף א ראזיר'מעסער זייד, מען פעסטויגט דאָס צו,

וואָרט! פו ווי בלייך ער איז! דאָס האָט אלץ ניט לאנג צוריק פאסירט ביי האנעטשקען: איד בין געקומען צו פאָהרען צו זיין מאַמע מיט א וויזט, אין מיין צוקונפטיגער פאמיליע און דאָרטען האָט זיין שוועס־טער מיר אין די אויגען אויסגעשריען: „איז דען מעגליך, אז מען וועט אָט דער דאָזיגער אונפארשעהמטער פון דאָנען ניט ארויסוואַר־פען!“ און האַנעטשקען, דעם ברודער האָט זי אין פנים אָנגעשפיגען. עס איז אַ מיידעל מיט כאַראַקטער!

— נאָסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ! האָט מיט פאָרוואַרף ארויסגעזאָגט דער גענעראַל. ער האָט אביסעל אנגעהויבען צו פאָרשטעהן דעם ענין אויף זיין אָפּן.

— וואָס איז גענעראַל? עס איז ניט אַנשטענדיג אַפּשר? גענוג שוין בלאָזען פון זיך! וואָס בין איד דען אין אַ פראַנצויזישען טעאָ־טער, אין אַ לאַזשע, ווי אַ טוגענד אַ בעל־עטאַזשנע צו וועלכער מען קען ניט צוקומען, געזעסען, און אלע וועלכע האָבען זיך נאָך מיר געיאָגט פינף יאָהר ווי אַ ווילדע אויסגעמידען, און אזוי ווי אַ שטאַלצע אומשולד געקוקט, דאָס האָט מיר שרעקליך דערעסען! אָט איז ער פאַר איד אין די אויגען געקומען און אוועקגעלעגט אויפ'ן טיש הונדערט טויזענד, נאָך פינף יאָהר פון אומשולד, און זיכער שטעהט שוין דאָרט ביי זיי אַ „טראַקע“ צוגענרייט און וואָרט. ער האָט מיך אין הונד־דערט טויזענד אָפּגעשאצט! האַנעטשקאַ, איד זעה אז דו ביזט נאָך אויף מיר בין איצט אין בעס? איז דאָס דען ריכטיג אז דו האָסט מיך געוואָלט אין דיין פאמיליע ארוינפיהרען? מיך די ראַגאַזשינסקע! פירשט וואָס האָט איהר נעכטען געזאָגט?

— איד האָב ניט דאָס געזאָגט, אז איהר זייט אַ ראַגאַזשינסקע, איהר זייט ניט קיין ראַגאַזשינסקע! האָט מיט אַ ציטערדיגער שטימע ארויסגעזאָגט דער פירשט.

— גענוג שוין נאָסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ, גענוג שוין מוטער'ל גע־נוג שוין, טהייערע, האָט שוין מעהר ניט געקענט אריבער טראַגען דאריא אַלעקסעיעוונאַ — אויב עס איז דיר שוין אזוי שווער צו ליידען פון זיי, טאָ וואָס איז דאָ צו קוקען אויף זיי! איז דען מעגליך אז דו ווילסט אוועק מיט אַ דעם, כאַטש אפילו פאַר הונדערט טויזענד! אמת הונדערט טויזענד — איז אַ היבשע מטבעה! טאָ דו נעהם צו די הונדערט טויזענד און איהם יאָג ארויס. אָט ווי מען דאַרף מײַט זיי

נאָכדעם עפעס זאָגען. ווער איז געקומען מיט אייך? די גאנצע פריי-
הערדיגע קאמפאניע? נו, זאָלען זיי אריין געהן און זיך זעצען. אָט
דאָרטען אויפ'ן דיוואן קען מען, אָט איז נאָך א דיוואן, אָט דאָרטען
זיינען צוויי שטוהלען... וואָס, זיי ווילען אפשר ניט?

איז אמת'ן האָבען אייניגע פון זיי זיך אין גאנצען פארשעהמט,
צוריקגעטראָטען און זיך געזעצט וואָרטען אין דעם צווייטען צימער,
נור אייניגע זיינען געבליבען און זיך אויסגעזעצט, לויט דער אייני-
לאַדונג, נור גאנץ ווייטער פון טיש, מעהרער אין די ווינקלען, אייניגע
פון זיי אלץ נאָך וועלענדיג זיין ניט אנגעזעהן. אייניגע וואָס ווייטער
זיי זיינען געזעסען זיינען אלץ מעהרער און שנעל און ניט נאָטירליך,
געקומען צו זיך. ראַגאזשין האָט זיך אויך אַנידערגעזעצט אויף דעם
איהם אנגעוויזענעם שטוהל, נור איז געזעסען ניט לאַנג; ער האָט זיך
באַלד אויפגעהויבען און האָט זיך שוין מעהר ניט געזעצט. צו ביסלעכט
ווייז האָט ער אנגעהויבען אונטערשיידען און באַקוקען די געסט. דער-
זעהנדיג האַניען, האָט ער גיפטיג א שמייכל געטאָן און א שעפטשע
געטאָן פאר זיך: „קוק איהם נור אָן!“ אויפ'ן גענעראַל און אפאָנאסי
איוואַנאָוויטש האָט ער א קוק געטאָן אָהן צוטומלונג, און אפילו אָהן א
באזונדערער נייגעריקייט. נור ווען ער האָט באַמערקט לעבען נאָס-
טאסיא פיליפאָוונא, דעם פירשט, האָט ער לאַנג ניט געקאָנט זיך אַפריי-
סען פון איהם, א גוואַלדיג פארוואַנדערטער און אַזוי ווי ניט זייענדיג
בכח אַפצוגעבען זיך א חשבון אין דער באַגעגעניש. מען האָט געקענט
חושד זיין, אז אין אייניגע צייטען איז ער געווען אין אמת'ער היין.
אויסער די אלע אויפטרײסלונגען פון דעם היינטיגען טאָג, האָט ער
אויך די גאנצע פארגאנגענע נאַכט פארבראַכט אין וואַגאָן און ער האָט
שוין כמעט צוויי מעת לעת ניט געשלאָפען.

— דאס איז, מיינע העררן, הונדערט טויזענד, האָט געזאָגט
נאַסטאַסיא פיליפאָוונא, ווענדענדיג זיך צו אלעמען מיט אזא פיבער-
האַפט־אונגעדולדיגען ארויסרוף — אָט איז דעם בלאַטיגען פעקעלע.
קורץ פאר דעם, האָט ער זיך צושריען ווי א וואהנזיניגער, אז ער
וועט מיר אין אבענט ברענגען הונדערט טויזענד, און איך האָב אלץ
אויף איהם געווארט, דאָס האָט ער מיך געהאנדעלט: האָט אנגעהוי-
בען פון אכצען טויזענד, דערנאָך איז ער פלוצלונג ארויסגעשפרונגען
אויף פערציג, און דערנאָך אָט די הונדערט. ער האָט דאָך געהאלטען

זיין פארשטאַנד און שיעור ניט שאַקלענדיג זיך, איז ער צוגעגאנגען צום טיש; אויפ'ן וועג האָט ער זיך אָנגעשטויסען אויף פטיצין'ס שטוהל און ער האָט אנגעטראָטען מיט זיינע בלאָטיגע שטיוועל אויף דעם שפיצען-טייל פון דער פראַכטפּאָלער בלויער קלייד, פון דער שווייגענדער שענהייט, די דייטשקע; האָט זיך ניט ענטשולדיגט און האָט ניט באַמערקט. צוקומענדיג צום טיש, האָט ער אוועקגעלעגט אויף איהם עפעס א מאַדנעם ארטיקעל, מיט וועלכען ער איז אריינגעקומען אין גאסט-צימער, האַלטענדיג איהם מיט ביידע הענט פאַר אים פאר זיך. דאָס איז געווען א גרויסער פעקעל פאפיר, א ווער-שאַק דריי אין דער הויך, און א ווערשאַק פיער אין דער לענג, פעסט און שטייף איינגעוויקעלט איז א „בירושעווע וועדאָמאָסטי“ און פאַר-בונדען ארום און ארום פון אלע זייטען און צוויי מאָל אין דער פאַרם פון א צלם מיט א שטריקעל, פון יענע שטריקלאך מיט וועלכע מען פארבינדט קעפלאך צוקער. דערנאָך איז ער געבליבען שטעהן, ניט רעדענדיג קיין וואָרט אין מיט אראָפּגעלאָזטע הענט, אזוי ווי ווארטענדיג אויף זיין אורטייל, דער קאסטיום וואָס ער האָט געטראָגן גען איז געווען דער זעלבער וואס פריהער, אויסער א גאָר נייעם זיי-דענעם שאַל אויפ'ן האַלז, א העל-גרינער געמישט מיט רויט. מיט א גרויסער בריליאַנטענער שפילקע, וועלכע האָט פאַרגעשטעלט א זשוק, און א מאַסיווען בריליאַנטענעם פינגערל אויף א בלאָטיגען פינגער פון דער רעכטער האַנט. לעבעדעוויז איז ניט צוגעקומען צום טיש אויף אַן ערד א דריי טריט; די איבעריגע, ווי עס איז שוין גע-זאָגט געווארען, האָבען זיך צו ביסלאך צונויפגעקליבען אין גאסט-צימער. קאטיא און פאַשא, די צימער-מיידלאך פון נאַסטאַסיא פיר ליפאָווא זיינען אויך געקומען צעלויפּען קוקען אהינטער די אויפגע-הויבענע פארטיערען. מיט טיפער ערשטוינונג און שרעק.

— וואָס מיינט עס? האָט געפרעגט נאַסטאַסיא פיליפּאָווא, אויפמערקזאַם און נייגעריג באַקוקענדיג ראַגאזשינען און אָנווייזענדיג מיט די אויגען אויף דעם „ארטיקעל“.

— הונדערט טויזענד! האָט יענער געענטפערט כמעט מיט א געפליסטער.

— ער האָט טאקע געהאַלטען וואָרט, אָט וואָס פאַר א חברה-מאַן! זעצט זיך, ביטטע, אָט דאָ, אָט אויף דעם שטול. איך וועל אייך

די פראכטפאלע פארפונג פון די ערשטע צוויי צימערן, די פון זיי ניט געהערטע און ניט געזעהענע זאכען, די טייערע מעבעל, בילדער, די גרויסע סטאטוע פון ווענערא, — אָט דאָס אלץ האָט אויף זיי גע- מאכט א שטאַרקען איינדרוק פון אכטונג, און שיעור אפילו ניט קיין שרעק, דאָס האָט זיי, אבער ניט געשטערט ביסלעכווייז און מיט עזות'דיגער נייגעריגקייט ניט קוקענדיג אויפ'ן שרעק, זיך דורך צו שטויסען נאָך ראַגאָזשינען אין גאַס־צימער; נור ווען דער הערר פון דעם קולאק, „דער שנאַרער“ און אייניגע פון די איבעריגע האָבען באַמערקט אין דעם צאָהל געסט דעם גענעראַל עפאנטשין, האָבען זיי אין ערשטען אויגענבליק אויף אזוי פיעל פאַרלאָרען דעם מוט, אז זיי האָבען אפילו אָנגעהויבען צוביסלאַך אָפצוטערעטען אויף צוריק, אין דעם צווייטען צימער. איין לעבעדעו נור איז געווען פון דעם צאָהל זעהר מיטיגע און איבערצייגטע און איז אַרויסגעטראָטען כמעט גלייך מיט ראַגאָזשינען. באַגרייפּענדיג, וואָס מיינט אין אַמט'ן א מיליאָן מיט פיער הונדערט טויזענד אין מזומנ'ע געלט און הונדערט טויזענד איצט אין די הענט. איבעריגענס דארף מען אבער באַמערקען, אז זיי אלע ניט מאַכענדיג קיין אויסנאָם אפילו פון דעם אלץ ווייסער, לע- בעדעו'ן, האָבען זיך אביסעל צומישט אין דעם וויסען די גרענעץ און מאָס פון זייער שטאַרקייט. און צו איז אין אַמט'ן זיי איצט אלץ ערלויבט אדער ניט? לעבעדעו איז געווען גרייט אין אייניגע מינ- טען זיך שווערען, אז אלץ איז ערלויבט, אבער אין אנדערע מינוטען האָט ער געפיהלט אן אויכהיגע באַדערפעניש צו געדענקען פאַר זיך, אויף יעדען פאַל, אייניגע און הויפטזעכליך ערמוטיגענדע און באַר- היגענדע בלעטלאַך פון געזעץ־בוך.

אויף ראַגאָזשינען אליין האָט דער גאַסט־צימער פון נאַסטאַסיאַ פיליפּאָונאַ געמאַכט א פאַרקעהרטען איינדרוק, ווי אויף אלע זיינע מיטגעהער. ווי נור עס האָבען זיך אויפגעהויבען די פאַרטייערען, און ער האָט דערזעהן נאַסטאַסיאַ פיליפּאָונאַ — האָט אלץ פאַר איהם אויפגעהערט צו עקזעסטירען. פונקט ווי פריהער אין דער פריה, ער איז בלייב געוואָרען און אויף א וויילע זיך אפגעשטעלט; מען האָט געקענט טרעפּען אז זיין האַרץ האָט שרעקליך געקלאַפּט, ציטערדיג און פאַרלאָרען. האָט ער געקוקט אייניגע סעקונדען, ניט אראָפּנעהמענדיג די אויגען פון נאַסטאַסיאַ פיליפּאָונאַ. און פּלוצלונג ווי פאַרלירענדיג

זאָד וועט זיך אראַפּלאַזען און זי וועט טרעפּען אויף עפעס, וועט זיכער נור פייכטליך ווערען.

אויף דעם העכסטען אַרט, „גרייט“ איז היינט טאקע ווידער קיין נער פון זיי ניט געווען. אזוי ווי פריהער, אַלס רעזולטאַט פון די באַמיהונגען פון ראַנאזשינען אַליין, וועלכער האָט אַ גאַנצען טאָג געד האָט אין זינען זיין וויזיט צו נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ. ער אַליין-זשע, האָט שוין כמעט אין גאַנצען אָספּעיעט אויסצוניכטערן זיך. נור דערפאַר איז ער שיעור ניט פאַרריקט געווארען פון די איהם אַרויס-געטראַגענע איינדריקע, איז דעם דאָזיגען מאַיס'ן אויף גאַרנישט ניט עהנליכען טאָג פון זיין גאַנצען לעבען. איין זאָך איז פאַר איהם שטענדיג געשטאַנען פאַר די אויגען, אין זכרון און אין האַרצען יעדע מינוט, יעדען אויגענבליק. צוליב דעם איינעם האָט ער גע'פּטר'ט די גאַנצע צייט, פון פינף א זייגער ביי טאָג ביז ערף, אין אונענדליכען טרויער און אומרוה, האָבענדיג וואָס צו טאָן מיט קינדער און ביסקופ וועלכע זיינען אויך שיעור פון זינען ניט אַרונטער, אומיאַגענדיג זיך ווי אנגעצונדענע פון זיינעט וועגען. און פונדעסטוועגען האָט מען די הונדערט טויזענט און אין ריכטיגע געלט, וועגען וועלכע עס האָט פאַרבייגעהענדיג אפּלאַכענד און אין גאַנצען ניט קלאַר אָנגעמערקט נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ. אָספּעיעט צו צוזאַמענשטעלען אויף פּראַ-צענטען וועגען וועלכע אפילו ביסקופ אַליין האָט פון בישה גערעדט מיט קונדיר'ן ניט אין דער הויך נור אויפ'ן אויער.

פונקט ווי פריהער איז ראַנאזשין אַרויסגעטראַטען פאַראויס פאַר אַלעמען און די איבעריגע האָבען זיך גערוקט אהינטער איהם, כאַטש מיט דעם פולען באַיאָוסטיין פון זייערע מעלות אבער פונדעסטווע-גען אביסעלע שרעקענדיג. דערהויפּט, און גאַט ווייסט פאַר וואָס, האָבען זיי זיך געשראָקען פאַר נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ, אייניגע פון זיי האָבען אפילו געדענקט, אז מען וועט זיי אַלעמען גלייך „אַרונטער-וואַרפען פון די טרעפּ“. צווישען די וואָס האָבען אזוי געדענקט איז צווישען אַלעמען, געווען דער פּראַנט און הערצער-באַזיגער זאַליאַזש-באָו. אבער די איבעריגע און הויפטזעכליך דער הערר מיט'ן קולאַק, האָט כאַטש ניט אין דער הויך, נור אין האַרצען זיך באַצויגען צו נאַס-טאַסיא פּיליפּאָוונאַ מיט דער טיפּסטער פאַרכאַטונג און אפילו מיט האַס. און זיי זיינען געגאַנגען צו איהר ווי אויף אַ באַלאַגערונג, אבער

פלאַטקע טרייבערישער צייטונג'ל, און וועגען וועלכען עס איז אדומער גאנגען אז אנקדאָם, אז ער האָט פאר'מישכנ'ט און פאדטרוני קען זיינע אַרײַנגעשטעלטע ציינער און איינער, אן אָפּגע- דאנקטער פאדפאַרוטשיק, אן אמת'ער געגנער און קאָנקורענט אין דער פּראָפּעסיע אין באַשטימונג דעם פריהמאָרגענדיגען הערר מיט די פּויסטען און וועלכער איז צו אַלע ראַגאָזשינצעס גאָר ניט געווען באקאָנט, נור אַ צוגעקומענער אויפ'ן גאַס, אויף דער זור ניגער זייט פון נעווסקי פּראָספּעקט, וואו ער האָט אָפּגעשטעלט די דורכגעהער און מיט דעם לשון פון מאַרלינסקען געבעטען נדבות. אונז טער אַ פאַלשען אויסרייד, „אז ער אליין האָט אין זיין צייט געגעבען אַרימע לייט צו פּופּצעהן רובעל'“. ביידע קאָנקורענטען האָבען זיך באַלד באַצויגען איינער צום צווייטען פּינדליך. דער פריהערדיגער הערר מיט די פּויסטען נאָכדעם ווי מען האָט אַרײַנגענומען אין דער קאָמפּאָניע דעם „שנאָרער“ האָט זיך אפילו גערעכענט אלס באַלע- דיגטער, און זייענדיג אַ שווייגער פון נאַטור, האָט ער אָפּט נור גע- ברומט ווי אַ בער און מיט אַ טיפּער פאַראַכטונג געקוקט אויף די צושמייכלונגען און צו לאַשטשען זיך צו איהם פון דעם „שנאָרער“. וועלכער האָט זיך אַרויסגעשטעלט פאַר אַ מענשען פון דער געזעל- שאַפט און אַ פאַרשטענדליכען.

לויט דעם אויסזעהן האָט דער פאַרוטשיק צוגעזאָגט צו נעהמען „אין דער זאך“ מעהר מיט פלינקייט און געשיקליכקייט ווי מיט קראַפּט, און אויך אין וואוקס איז ער געווען נידעריגער ווי דער קור- לאַקמאַן. דעליקאט, ניט אַרײַנטרעטענדיג אין אן אפּענער קריג נור זעהר באַריהמענדיג זיך, האָט ער שוין עטליכע מאָל געגעבען אָנצוהערער- ניש וועגען די מעלות פון דעם ענגלישען באַקסען. מיט איין וואָרט, ער האָט זיך אַרויסגעוויזען פאַר דעם ריינסטען אנהענגער פון דער זידליכער קולטור. דער קולאַקמאַן האָט ביי דעם וואָרט „באַקס“ נור אַ שמייכלעל געטאָן מיט פאַראַכטונג און באַליידיגונג, און פון זיין זייט ניט באַעהרענדיג זיין געגנער מיט אן אָפּענער מהלוקת, האָט גאַנץ אָפּט שווייגענדיג, באַוויזען, אזוי ווי ניט ווילענדיג, אדער בעסער געזאָגט, אַרויסגערוקט אָפּט אײַנס זעהר אַ נאַציאָנאַלע זאך — אַ גרויסען קולאַק, אן אַדערדיגען, אַ באַוואַקסענעם מיט אזא געלען פּוד, און אַלעמען איז געוואָרען קלאַהר, אז ווען אָט די טיף נאַציאָנאַלע

דאָס האָט געקענט ענדליך באַזיגט ווערען פון דעם געפיהל פון שול-דיקייט, פון דעם פיהלען פון חוב, טשין און וויכטיקייט און אין אל-געמיין אכטונג צו זיך, אזוי דאָס ראַגאָזשין מיט דער קאָמפּאָניע, איז אלענפאלס אין דער אַנוועזענהייט פון זיין עקסעלענץ געווען אונמעג-ליך.

— אַך, גענעראַל, האָט איהם גלייך איבערגעשלאָגען נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ, ווי נור ער האָט זיך צו איהר געווענדט מיט אַן ערקלעה-רונג—איד האָב גאָר פאַרגעסען! אָבער זייט זיכער, אז וועגען אייך האָב איך פאַראַויסגעזעהן, אויב פאַר אייך איז אזוי באַלעדריגענד, דאַן צווינג איך ניט, און האַלט אייך ניט אָפּ, כאַטש מיר וואָלט זיך זעהר געוואָלט טאַקע נור אייך אַיצט זעהן אַרום זיך. אלענפאלס, דאַנק איך אייך זעהר פאַר אייער באַקאַנטשאַפט און פאַר אייער שמייכעל-האַפטער אויפּמערקזאַמקייט נור אויב איהר האָט מורא...

— ערלויבט מיר, נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ, האָט אויסגערופען דער גענעראַל אין אַן אַנפאַל פון ריטערליכער גרויסמוטיקייט — ווע-מען זאָגט איהר עס? אז איך וויל דאָך צוליב איבערגעבענהייט אליין אַיצט דאָ בלייבען מיט אייך, און ווען צום ביישפּיל עס איז דאָ אזא געפּאהר... צו דעם אלעם מוז איך זיך מודה זיין אז איך בין שרעקליך ניי-געריג. איך האָב בלויז וועגען דעם געוואָלט באַמערקען, אז זיי ווע-לען דאָר איבערפיהרען די טעפּיכער און אפּשר אויך עפעס נאָך צו ברעכען... און מען האָט זיי, לויט מיין מיינונג גאָר ניט געדאַרפט דאָ האַכען, נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ!

— ראַגאָזשין אליין! האָט אָנגעזאָגט פּערדישטשענקאַ.

— ווי דענקט איהר אפּאנאַסי אוואַנאָוויטש, האָט איהם אויף שנעל אוספּיעט א שושקע טאָן דער גענעראַל — איז זי ניט אַראָפּ פון זינען? דאָס הייסט, אָהן אלעגאַרעס, נור אויף אַן אַמת'ן מע-דיצינישען אופן — האָ?

— איך האָב געזאָגט, אז זי איז שטענדיג צו דערצו גענויגט געווען, האָט כיטרע צוריק געשעפטשעט אפּאנאַסי אוואַנאָוויטש.

— און דערצו נאָך דער פיבער...

ראַגאָזשין'ס קאָמפּאָניע איז געווען די זעלבע וואָס פריהער, אין פריהמאַרגען, עס איז בלויז צוגעקומען עפעס אַ שלעפּער אַן אלטיטש-קער. איז זיין צייט אַ געוועזענער רעדאַקטאָר'ל פון עפעס אַ נידעריגער

שעהן. זי איז געווען א נייאיקייט, און עס איז שוין געווען אנגענומען צו איינלאדען איהר אויף באוואוסטע אבענטען. אין א פראכטפולען קאסטיום, א פארקעמטע ווי אויף אן אויסשטעלונג, און אוועקגעציען ווי א פראכטפאלע בילדעל כדי צו באשעהנען דעם אבענט. — פונקט ווי אנדערע קריגען פאר זייערע אבענטען, ביי באקאנטע אויף איין מאָל, א בילד, א וואזע, א סטאטוע, אדער אן עקראן, און וואָס איז שייך די מענער, איז פטיצין למשל, געווען א פריינד פון ראגאזשין. פערדישטשענקא האָט זיך געפיהלט ווי א פיש אין וואסער, האנעט שקא האָט נאָך אלץ ניט געקענט קומען צו זיך, נור כאָטש דונקעל, אבער אָהן אן אָפּהאלט האָט ער אליין געפיהלט א הייסע פאדערונג צו בלייבען שטעהן ביז'ן סוף ביי זיין שאנדע־סלופ; דער אלטימסקער לעהרער, וועלכער האָט וועניג וואָס פארשטאנען וואס דא טוט זיך, האָט שיעור ניט געוויינט אין האָט בוכשטעבליך געציטערט פון שרעק, באַמערקענדיג עפעס א אונגעוועהנליכען טומעל אין אלעמען און אין נאָסטאַסיא פיליפּאָוונא, וועלכע ער האָט פארגעטערט, אזוי ווי זיין אייניקעל; נור ער וואָלט בעסער געשטאַרבען, אידער איבערלאָזען זי אין אזא מינוט. און וואָס עס געהערט זיך אפאנאסי איוואנאָ-וויטש, האָט ער זיכער זיך ניט געקענט קאמפּראָמעטירען אין אזעלכע געטעהענישען, נור ער איז צופיל געווען פאראינטערעסירט אין דער זאך, כאָטש דאס האָט אָנגענומען אזא משוגענעם אויסגאנג, און דער צו האָט נאָסטאַסיא פיליפּאָוונא אריינגעוואָרפען אויף זיין חשבון צוויי — דריי ווערטלאך אזעלכע, אז אוועקפּאָהרען ניט קלאָהר מאַכענדיג אין גאנצען די זאך, האָט מען ניט געטאַרט. ער האָט באַשלאָסען אויסצוויצען ביז'ן סוף, אין גאנצען פארשווייגען און זיין בלוז א צוקוקער, וואָס עס האָט זיכער זיך געפאסט צו זיין ווירדיקייט. בלוז נור דער גענעראל עפאנטשין, וועלכער איז נור וואָס, אזוי באַליידיגט געוואָרען, מיט אזא ניט צערעמאַניאלער און קאָמישער אומקעהרונג צו איהם זיין מתנה, האָט פארשטעהט זיך, איצט געקענט נאָך מעהר זיך באַליידיגען אָט מיט די אלע אויסערגעוועהנליכע משוגענ'ן, אדער צום ביישפיל מיט דעם ערשיינונג פון ראגאזשין; און א מענש ווי ער, וועלכער האָט שוין אזוי אויך גענוג זיך ארונטער געלאָזען, באַשליסענדיג זיך צו זעצען אין איין רייהע מיט פטיציען און פערדישטשענקא. נור דאָס וואָס עס האָט געקאָנט מאַכען די קראפט פון דער תאוה,

פופצעהנמער קאפיטעל.

ס'איז אריינגעקומען קאטיא, די קאמער-מידעל א דערשראָקענע.
— דאָרט איז גאָט ווייס וואָס נאָסטאָסיא פּיליפּאָווא, א מאן
צעהן האָבען זיך אריינגעווארפען, און אלע זיינען שיכור'ע, זיי בעמען
זיך אהער, זיי זאָגען, אז זיי זיינען ראגאזשין, און דאס איהר ווייסט
אליין.

— ס'איז אמת קאטיא, לאָז זיי אלעמען גלייך אריין.
— איז דאָס מעגליך? אלעמען נאָסטאָסיא פּיליפּאָווא? זיי
זיינען דאָך אין גאנצען העסליך! א גוואלד!

— אלעמען, אלעמען, לאָז אריין, קאטיא, שרעק זיך ניט. אלע-
מען ביז איינעם, און ווען ניט וועלען זיי אריין אָהן דיר אויך. אָן
טומלען זיי שוין פונקט ווי פריהער, מיינע העררן, ס'איז מעגליך,
אז איהר באלעדריגט זיך, האָט זי זיך געווענדט צו די געסט — וואס
איך נעהם אויף אזא קאָמפאניע פאר אויך אין די אויגען? מיר טוט
עס זעהר לייד און איך בעט פארגעבונג, נור אזוי דארף דאָס זיין.
און מיר וואָלט זיך זעהר זעהר געוואָלט אז איהר זאָלט אלע איינ-
שטימען צו זיין ביי דער שלום-סצענע אלס מיינע עדות, כאָטש איבער-
ריגענס טוט ווי איהר פארשטעהט...

די געסט זיינען נאָך אלץ געווען ערשטוינטע, זיי האָבען זיך
געשושקעט, נור ס'איז געווארען גאנץ קלאָר, אז דאָס איז אלץ געווען
אויסגערעכענט און צוגעגרייט פון פריהער, און אז נאָסטאָסיא פּילי-
פּאָווא — כאָטש זי איז זיכער ניט ביים זינען — וועסטו דאָך איהר
איצט ניט אָפּשטרייטען. אלעמען האָט געפייניגט א שרעקליכע ניי-
גערקייט. דערביי איז דאָך ניט געווען וואָס צו שרעקען זיך. דאָמען
זיינען אין גאנצען געווען צוויי: דאריאן אלעקסיעווא, א געוואאנטע
פרוי, וואָס האָט זיך שוין אנגעזעהן פארשיעדענע בילדער, און וועלכער
ס'איז געווען שווער צו פארשעהמען, און די שעהנע נור שוויגענדיגע
אומבאקאנטע. נור די שוויגענדיגע אומבאקאנטע האָט קוים עפעס
געקענט פארשטעהן: דאָס איז געווען אז אָנגעבאָהרענע דייטשקע
און זי האָט קיין רוסיש גאָר ניט געקענט. און אויסער דעם, איז זי
דוכט זיך, געווען אויף אזוי פיל נאָריש אויף וויפיל זי איז געווען

זענד פאר זיך און ווייסט, אז איך לאָז אייך ארויס פריי אומזיסט.
גענוג! איהר דארפט דאך אויך פריי אָפּאטעמען! נייען יאָהר און דריי
מאָנאַטען! מאָרגען — וועט איהר זיך פיהרען אויפ'ן נייעם שטיי-
גער. היינט — בין איך די געבורטסניצע און אליין פאר זיך צום
ערשטען מאל אין גאנצען לעבען! גענעראל נעהמט אויך איהר צו
אייערע פערל, גיט עס אוועק דער ווייב, אָט זיינען זיי. פון מאָרגען
קלייב איך זיך אין גאנצען ארויס פון דער קווארטיר, און עס וועלען
שוין ניט זיין קיינע אבענטען, מיינע העררן!

דאָס זאָגענדיג, האָט זי זיך פּלוצלונג אויפגעשטעלט, ווי וועלענ-
דיג אוועקגעהן.

— נאסטאסיא פיליפאָוונא! נאסטאסיא פיליפאָוונא! האָט זיך
געהערט פון אלע זייטען. אלע האָבען זיך אָנגעהויבען טומלען און
אלע זיינען אויפגעשטאַנען פון די פּלעצער. אלע האָבען זי ארומגע-
רינגעלט. אלע האָבען מיט אומרוהיגקייט געהערט איהרע אָפּגעהאקטע,
פיבערדיגע, מוטיגע ווערטער. אלע האָבען געפיהלט עפעס אן אומ-
אַרדענונג, קיינער האָט ניט געקענט קומען צו קיין טאַלק. קיינער
האָט גאָרנישט ניט געקענט פארשטעהן. אין דעם אויגענבליק, האָט
זיך פּלוצלונג דערהערט, א קלינגענדער, שטאַרקער קלאפ אין גלעקעל,
פונקט ווי פריהער אין האַניא'ס קווארטיר.

— א, א, א! אָט קומט ענדליך די שלום־סצענע! האלב נאָך
צוועלף! האָט אויסגערופען נאסטאסיא פיליפאָוונא: — איך בעט
אייך מיינע העררען, זיך זעצען דאָס איז די שלום־סצענע!

דאָס זאָגענדיג, האָט זי זיך אליין געזעצט. א מאָדנער געלעכ-
טער האָט געציטערט אויף איהרע ליפען, זי איז געזעסען שווייגענדי-
געהייט, אין א פיבערהאַפּטער ערווארטונג און געקוקט אויפ'ן טיר.
— ראָגאָזשין און די הונדערט טויזענד; ס'איז גאר קיין צוויי-
פּעל, האָט א מורמעל געטאָן פאר זיך פטיצין.

ענדיגען מיט אזא שפּיל אָן ערנסטע זאך, אַ זאך פֿון עהרע און האַרץ...
פֿון וועלכער עס הענגט אָפּ...

— איד פֿארשטעה אידך ניט, אפּאנאסי איזאנאָוויטש; איהר
האַט באמת א טעות. ערשטענס, וואָס מיינט: „פאר מענשען“?
זיינען מיר דען ניט אין א פיינער אינטימער קאָמפּאניע? און וואָס
האַט דאָ וואָס צו טאָן „דאָס שפּיל“? איד האָב באמת געוואָלט דער-
צעהלען מיין אנעקדאָט נון, און איד האָב דערצעהלט. געפעהלט ער
אייד אפּשר ניט? און וואָס זאָגט איהר, אַז דאָס איז „ניט ערנסט“?
איז דאָס אפּשר ניט ערנסט? איהר האָט געהערט, איד האָב
געזאָגט צום פירשט: „ווי איהר וועט זאָגען, אזוי וועט זיין“. ווען
ער זאָגט י ע, וואָלט איד גלייך געגעבען מיין צושטימונג, אבער
ער האָט געזאָגט נ י י ז, און איד האָב ענטזאָגט; איז דאָס אפּשר
ניט ערנסט? דאָ איז מיין גאנצער לעבען געהאנגען אויף איון האָר;
וואָס קאָן זיין ערנסטער?

— נור דער פירשט, וואָס האָט דאָ צו טאָן דער פירשט! — האָט
ארויסגעמורמעלט דער גענעראַל כמעט שוין ניט קענענדיג מעהר איינ-
האַלטען זיין כעס, אויף אזא אפּילו באַלעדריגענדער אויטאָריטעט פֿון
פירשט.

— און דער פירשט איז פאר מיר דאָס, וואָס איד האָב אין איהם,
דעם ערשטען, אין מיין גאנצען לעבען, ווי אין אמת-איבערגעבענעם
מענשען אָנגעהויבען גלויבען. ער האָט אין מיר פֿון דעם ערשטען
בליק געגלויבט און איד גלויב איהם אויך.

— מיר בלייבט ניט מעהר ווי צו אָפּדראַנקען נאַסטאַסיא פּילי-
פּאָוונאַ'ן פאר איהר גרויסער ערעלקייט מיט וועלכער זי... האָט
מיד באַהאַנדעלט, האָט ענדליך ארויסגערעדט, מיט אַ ציטערדיגער
שטימע און מיט פארקרימטע ליפען דער בלאַסער האַניאַ — דאָס,
האַט טאַקע געדארפט געשעהן... אבער... דער פירשט... דער פירשט
איז דער זאך...

— ער קלייבט זיך אפּשר צו קריגען די פינף און זיבעציג! —
האַט איהם פּלוצלונג איבערגעריסען נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ — אָט
דאָס האָט איהר געוואָלט זאָגען? שפּאַרט זיך ניט איין, איהר האָט
דאָס זיכער געוואָלט זאָגען! אפּאנאסי איזאנאָוויטש איד האָב גאָר
פאָרגעסען צוצוגעבען. איהר נעהמט אָט די פינף און זיבעציג טוי-

ווי פרשטיינערט געווארען. אלע האָבען אָנגעשטעלט די אויגען און אויסגעצויגען די העלזער. האַניא איז פארגליווערט געווארען אויפ'ן פלאץ.

— פאר... פאר וועמען? האָט געפרעגט דער פירשט מיט אן אַפּשטאַרבענדער שטימע.

— פאר גאורילא ארדיאלאנאָוויטש אינאָלגין — האָט פאָרט געזעצט נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונא ווי פריהער, שניידענד, האַרט און קלאַהר.

עס זיינען אדורך עטליכע מינוט פון שווייגען; דער פירשט האָט זיך ווי געשטאַרקט און ניט געקענט אויסריידען, אזוי ווי א שרעקליכע משא וואָלט איהם אויפ'ן האַרצען געדריקט.

— נניין... האָט ניט חתונה! האָט ער ענדליך ארויסגעשעפט שטעט און אַפּגעכאַפט דעם אַטהעם.

— און אזוי וועט עס זיין! גאורילא ארדיאלאנאָוויטש, האָט זי באפעלעהנד און אזוי ווי פייערליך זיך געווענדט צו איהם. — איהר האָט געהערט ווי דער פירשט האָט ענטשיידען? נו, איז אין דעם אויך מיון ענטפער; און זאָל די זאך זיין געענדיגט איינמאַל פאר אלע מאָל!

נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונא! האָט מיט א ציטערדיגער שטימע ארויסגעזאָגט אפאנאַסי אינאָוויטש.

— נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונא! האָט מיט אן איבערצייגענדער נור אויפגערודערטער שטימע אויסגערופען דער גענעראַל.

אלע האָבען זיך א ריהר געטאָן אויף די ערטער און זיך צושראָן קען.

— וואָס איז מיט אייך מיינע הערן? האָט זי פאָרטגעזעצט, אזוי ווי מיט פארוואנדערונג, זיך איינקוקענדיג אין די געסט — וואָס זייט איהר אזוי איבעראשט געווארען! און וואָס פאר א געזיכטער איהר האָט עס אלע!

— אבער... דערמאָהנט זיך נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונא, האָט פאָרט האַקענדיג זיך, געמורמעלט טאַצקי — איהר האָט געגעבען א צוואַנג... איז גאנצען א פרייען, און איהר האָט טהיילווייז געקענט האָבען מיט לייד... מיר איז שווער און... געוויס בין איד צוטומעלט אבער... מיט איין וואָרט, איצט, אין אזא מינוט און... פאר מענשען און אלץ אזוי...

אליין וואָלט כאַטש געווען פארליבט? און דאָס איז דאָך בלויז געווען א פשוט'ע שטיפעריי, צוליב אן איינפאכער נאָכשלאַפעניש, ניט מעהר. און ווען איד כאַפ ביי איהם ניט איבער דעם דאָזיגען בוקעט, ווער ווייס, אפשר וואָלט דער מענטש נאָך געלעבט ביז היינט. געווען גליקליך, און געהאט ערפאַנג. און עס וואָלט איהם גאר ניט איינגערפאלען צו געהן אין מערקיי.

אפאנאסי איוואנאָוויטש איז אנטשוויגען געווארען, מיט דעם זעלבער סאָלידער ווירדיקייט, מיט וועלכער ער איז צוגעטראָטען צו דער דערצעהלונג. מען האָט באַמערקט, אז ביי נאָסטאָסיא פיליפאָוונא האָבען זיך עפעס זעהר מאַדנע די אויגען צובליצט, און אפילו די ליפען האָבען א ציטער געטאָן, ווען אפאנאסי איוואנאָוויטש האָט געענדיגט. אלע האָבען מיט נייגעריקייט געקוקט אויף זיי ביידען.

— מען האָט אָנגעפייבט פערדישטשענקא'ן! אָט אזוי האָט מען עס אָנגעפייבט! ניו, דאָס מיינט טאָקע אָנגעפייבט! האָט אויסגעשריען מיט א וויינענדיגער שטימע, פערדיטשענקאָ, פארשטעהענדיג, אז מען קען און מען מעג אריינשטעלען א וואָרט.

— און ווער האָט עס אייד ניט געהייסען צו פארשטעהן אן ענין? אָט לערנט זיך ביי קלוגע מענשען! האָט איהם אָפגעשנירטען שיעור ניט זיגרייך דאָריא אלעקסאנדראָוונא („אן אלטע און געטרייע פריינדין און שותפטע פון טאַצקי).

— איהר האָט רעכט, אפאנאסי איוואנאָוויטש, דאָס שפיל איז אן אומעטיגעס, און מען דאַרף דאָס וואָס גיכער ענדיגען, האָט אומפאָרויכטיג ארויסגערעדט נאָסטאָסיא פיליפאָוונא — איד וועל אליין דערצעהלען וואָס איד האָב צוגעזאָגט, און קומט לאָמיר אלע אין קאָר-מען שפילען.

— אבער דער צוגעזאָגטער אנעקדאָט פריהער פון אלץ! האָט היציג ארויסגעזאָגט דער גענעראַל.

— פירשט, האָט זיך פלוצלונג שאַרף און אונערוואַרט געווענדט צו איהם נאָסטאָסיא פיליפאָוונא, — אָט דאָ זיינע אלע מיינע אלטע פריינד, דער גענעראַל און אפאנאסי איוואנאָוויטש, און זיי ווילען מיר ניר חתונה מאַכען. זאָגט מיר: ווי דענקט איהר, זאָל איד חתונה האָבען אדער ניט? ווי איהר וועט זאָגען אזוי וועל איד טאָן. אפאנאסי איוואנאָוויטש איז בלייד געווארען, דער גענעראַל איז

אראנזשערעע א קליינינקע. איך נעהם ארויס הונדערט רובעל, „ניין, איהר דארפט מיר טאטעלע ניט באליידיגען אויף אזא אופן.“ — און אויב אזוי, זאָג איד, פיעל געשעצטער, טאָ נעהמט צו די הונדערט רובעל אויף דעם היגען האַספיטאל, פאר דער פארבעסערונג פון דאָס אויסהאלטונג פון דאָס עסען.“ — אָט דאָס, זאָגט ער, פאטערל איז שוין אן אנדער זאך! אי א גוטע, אי א פיינע, און עס וועט אויך גאָט געפעהלען ווערען: איך וועל דאָס אָפגעבען פאר אייער גע-זונט... און ער איז מיר געפעהלען געוואָרען ווייסט איהר, אָט דער דאָזיגער רומישער אלטימסקער, אזוי צו זאָגען, אן אמת'ער רוסאק.

De la Varie Souche

איז גרויס פרייד פון דעם ערפאָלג, לאַז איד זיך גלייך אויף צוריקוועגס; איך האָב זיך אומגעקעהרט מיט א זייטיגער וועג כדי זיך ניט צו באנגענען מיט פעטיא'ן. ווי נור איד בין געקומען, אזוי גלייך שיק איד אוועק דעם בוקעט צו דער ערוואכונג פון אנפיסע אלעקסעיעוונא. איהר קענט זיך פארשטעלען די פרייד, די דאנקבארקייט, די טרערען פון דאנקבארקייט! פלאטאן, דער וואס איז נעכטען נאָך געווען דערשלאָגען און טויט, פלאטאן — וויינט ביי מיר אויפ'ן האַרצען. אוי וועה! אלע מענער זיינען אזוי זינט עס איז דאָ אויף דער וועלט... א געזעצליכע הייראטה! איך וואג נאָר ניט צוצוגעבען, נור די געשעפטען פון דעם אַרימען פעטיא זיינען מיט דעם דאָזיגען עפיזאָד איז גאנצען רואינירט געווארען. איד האָב פריהער געדענקט, אז ער וועט מיר קוילענען, ווען ער וועט זיך דערוויסען. איד האָב זיך אפילו שוין צוגעגרייט באנגענען, נור עס איז געשעהן דאָס, וואָס איד וואָלט אפילו ניט געגלויבט: ער איז געפאלען אין חלשות. און צו אבענט צו, א רעדען פון היין, צו פריה-מאָרגען צו א פיבער; ער וויינט ווי א קינד, אין קאנוואלסיעס. אין א מאָנאט ארום איז ער ערשט געזונט געווארען, האָט זיך אָפגע-בעטען מען זאָל איהם אָפשיקען קיין קאווקאז. עס איז ארויסגעקומען אן אמת'ער ראָמאן! ער האָט געענדיגט מיט דעם, אז ער איז גע-הרג'עט געווארען אין קרים. דאן האָט נאָך דער ברודער זיינער, סטעפאן ווארכאווסקי, געקאָמאָנדרט מיט א פאָלק, האָט זיך אויס-געצייכענט. איד בין זיך מודה, אז מיר האָט אפילו יאָהרען לאַנג נאָך דעם געפייניגט דער געוויסען, צוליב וואס, פאר וואָס האָב איד איהם אזוי באשטראפט? און עס וואָלט נאָך געווען רעכט, ווען איד

האַט געפונען! „עווריקא!“ — „נו ברודער“, דו האָסט מיך געבראכט אין פארוואונדערונג! וואו און ווי אזוי? — אין עקשאַיסק (אזא שטעטל טעל איז דארטען דאָ, אין גאנצען צוואנציג מייל ווייט, און ניט פון אונזער אויעזד.) דאָרטען איז דא איינער א סוחר טרעפאלאָוו, א מאן מיט א גרויסער באָרד און א רייכער, וואוינט מיט אן אלטיטשקער ווייב, און אנשטאט קינדער בלויז קאנארילאך. זיי האָבען ביידע גוואלדיג ליב בלומען, איז האָט ער קאמעליען. — „אָבער ביטע, דאָס איז דאָך ניט ריכטיג, און ווי וועט זיין אז ער וועט ניט געבען?“ — „איד וועל זיך שטעלען אויף די קניע און איד וועל זיך ווארפען צו די פיס, ביז וואנען ער וועט געבען, אָהן דעם וועל איד ניט אוועקפאהרען..“ — „און ווען פאהרסטו?“ — „מאָרגען, גלייך נור ווי עס וועט טאָג ווערען, אום פינף א זייגער.“ — „נו פאָהר און זאָל דיר גאָט העלפען!“ — און אזוי בין איד, ווייסט איהר, צופרידען צוליב איהם. איד קום צו אַרדינצעו'ן. ענדליך עס איז שוין צוויי א זייגער, און מיר, ווייסט איהר, טראַגט זיך עס אלץ פאר די אויגען. איד האָב שוין געוואָלט זיך לעגען שלאָפען, פלוצלונג פאלט מיר איין אן אַריגינעלער געדאנק! איד כאַפּ זיך תיכף אריין אין קיך, וועק אויף סאוועליע דעם קוטשער, דערלאַנג איהם פופצען רובעל, „גיב אהער די פערד אין א האלבע שטונדע דע!“ אין א האלבע שטונדע ארום, פארשטעהט זיך, שטעהט דער וואגען לעבען די טויערען. אנפיסע אלעקסעיעוונא זאָגט מען מיר, האָט א מיגרען, א פיבער, און זי רערט פון היין. — איד זען זיך און פאָהר. פינף א זייגער בין איד אין עקשאַיסק, אויף דער אכסניה; איבערגע-ווארט ביז עס איז געוואָרען טאָג. זיבער אזייגער איד בין ביי טרעפאלאָווען. „אזוי און אזוי, איהר האָט קאמעליען? פאָטערל, טאָטעלע טייערער, העלף, ראַטעווע, איד פאל איהם צו די פיס!“ — דער אלטער זעה איד, איז א הויכער, א גרויסער און א שטרענגער, — א שרעקליכער זקן! „ניין, ניין, בשום אופן ניט! איד וויל ניט! איד גיב א פאל איהם צו די פיס, טאָקע איינפאך אין גאנצען זיך אויסגעצויגען. — וואָס טוט איהר פאָטערל, וואָס טוט איהר טאָטעלע?“ ער האָט זיך אויף איבערגעשראָקען. „דאָ שטעהט דאָך א מענשענ'ס לעבען איז סאָז!“ שריי איד צו איהם. — אויב אזוי טאָ נעהמט און געהט מיט גאָט!“ דאָ האָב איד אָנגעשניטען רויטע קאמעליען!“ א וואונדער, א פראכט! ביי איהם איז דאָ א גאנצע

בערענרע איינצעלהייטען, וועלכע זיינען צעווארפען אין בוך. למשל, וועגען די אומשטענדען פון באנוצען זיך מיט בוקער טען פון ווייסע און ראָזע קאמעליען לויט דער רייהע.) מיט איין וואָרט, אָט די אלע פיינע איינצעלהייטען און דאָס אלעס צוואמען האָבען כמעט פאראורזאכט אן אויפטרייסלונג. די קאמעליען-בלומען זיינען אריין זעהר אין מאָדע. אלע האָבען געפאָדערט קאמעליען, אלע האָבען זיי געזוכט. איך פרעג אייך: קען מען עפעס אסך קריגען קאמעליען אין אן אויערדנעם שטעטעל, ווען אלע פארלאנגען זיי אויף בעלער, כאַטש בעלער מעגען זיך זיין ווינציג? פעטיא ווערהאָזוסקי, איז דאָן ארויסגעגאנגען, דער אָרימער, נאָך אנפיסע אלעקסעיעווא. באמת, איך ווייס ניט, צי איז צווישען זיי פאָרגעקומען עפעס-וואָס, דאָס הייסט, איך וויל זאָגען, האָט געקענט זיין ביז זיי כאַטש א וועלכע ס'ניט איז ערנסטע האָפענונג? דער אָרימער, איז ארונטער פון זינען צו קריגען קאמעליען צום אבענט אויפ'ן באָל פאר אנפיסע אלעקסעיעווא. די גראפיינע סאַצקאַיא, פון פעטערבורג, די גאסט פון דער גובערנאטאָרשע און סאפּיא בעזפאלאווא, ווי ס'איז געווארען באוואוסט, וועלען זיכער קומען צופאָהרען מיט בוקעטען, מיט ווייסע, אנפיסע אלעקסעיעוונער האָט זיך פארוואָלט צוליב א באזונדערן עפעקט, רויטע. דעם אָרימען פלאטאָנען האָט מען שיעור די נשמה ניט ארויסגעיאָגט; עס פארשטעהט זיך — א מאן, האָט ער זיך אונטער גענומען, אז ער וועט קריגען א בוקעט און וואס האָט זיך אויסגעלאָזט? נעכטען האָט עס אויסגעכאפט מיטישטשעווא, קאטערינא אלעקסאנדראָווא, די עלטערע קאנקורענטקע פון אנפיסע אלעקסעיעווא אין אַלין. זי איז מיט איהר געווען אויף מעסערס, עס פארשטעהט זיך, א היס טעריקע, א חלשות. פלאטאן איז פארפאלען געווארען. עס פארשטעהט זיך, אז ווען פעטיא וואָלט אין דער מינוט געקראָגען ערגעץ א בוקעט, וואָלטען זיינע געשעפטען געקענט זיך שטאַרק א רוק טאָן פאראויס. די דאנקבארקייט פון א פרוי אין אזעלכע פאלען איז א גרענצלאָזע, ער לויפט אום ווי אן אונטערגעצינדענער, נור די זאך איז אן אונמעגליכע, און ס'איז גאָר דא ניטאָ וועגען וואָס צו רעדען. אונטערווארטעט באגעגען איך זיך מיט איהם, שוין עלף א זייגער אין אבענט, א טאָג פאר דעם געבורטסטאָג פון באָל, ביי מאריא פעטראָווא זובקאָווא, א שכנה פון ארדינצעו, ער שיינט. „וואָס איז מיט דיר?“ — „ער

און עטוואָס אראָפּהענגענדיגע באַקען, מיט אַריינגעשטעלטע ציין. גע-
קליידט איז ער געווען ברייט און עלעגאַנט, און געטראָגען וואונדער-
ליכע וועט. אויף זיינע פּוּבלע הענט פלעגט מען ניט קענען זאָט
אַנקוקען זיך. אויף זיין צייגע־פּינגער פון דער רעכטער האַנט איז
געווען אַ טייערער ברייליאַנטענער פּינגערל). נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ
האַט איז דער גאַנצער צייט פון זיין ערצעהלונג, דורכדרינגענער באַקוט
די קרויזשעווע־פּאַלדען אויף איהר ארבעל און האָט זיי געקניפט מיט
צוויי פּינגער פון איהר לינקער האַנט, אזוי דאָס זי האָט קיין איין
מאָל קיין צייט ניט געהאַט אַ קוק צו טאָן אויף דעם דערצעהלער.

— דאָס וואָס מאַכט מעהר פון אַלץ גרינגער מיין אויפגאַבע,
האַט אַנגעפאַנגען אפּאַנאַסי אַיוואַנאָוויטש — איז דאָס דער אבסאָ-
לוטער חוב צו דערצעהלען ניט אַנדערש, ווי די סאַמע ערגסטע האַנד-
לונג פון מיין לעבען. איז אזא פּאַל פאַרשטעהט זיך, קענען ניט זיין
קייע ספּקות: דער געוויסען און דער זכרון פון האַרצען וועלען גלייך
אונטערזאָגען וואָס מען דאַרף אין אמת'ן דערצעהלען. איך בין זיך
מודה, מיט קומער, אז איז דעם צאָהל פון אלע קען געבען זעהר פיל,
לייכטזיניגע און... פּוסטע האַנדלונגען פון מיין לעבען, איז דאָ איין
האַנדלונג, דער איינדרוק פון וועלכער עס האָט זיך צו שווער געלעגט
אויף מיין זכרון. דאָס האָט פּאַסירט צוריק מיט יאָהרען, מיט צוואַנציג
יאָהר צוריק, איך בין דאָן פאַרפּאַהרען אין דאָרף צו פּלאַטאַן אַרדינצעוו.
ער איז נור וואָס אויסגעקליבען געוואָרען אלס אַנפּיהרער פון דער אַדעל,
און ער איז געקומען מיט דער יונגער פרוי צו פאַרבריינגען די ווינטער-
דיגע ימים טובים, דאָ איז אויך פּונקט אויסגעפּאַלען דער געבורטס-
טאָג פון אַנפּיסי אַלעקסעיעוואַ און מען האָט באַשטימט צוויי בעלער.
צו יענער צייט איז געווען אין שרעקליכער מאַדע און האָט נור וואָס
געמאַכט אַ שטורם אין דער העכערער געזעלשאַפט דער אויסגעציי-
כענטער ראַמאָן פון דיומאַ „די קאַמעליען־דאַמע“, אַ פּאַעמע,
וועלכע איז לויט מיין מיינונג באַשערט ניט צו שטאַרבען, און ניט צו
אַלט ווערען. אויף דער פּראָווינין זיינען אלע דאַמען געווען באַגייס-
טערט בין פּרייד, די לכל הפּחות, וועלכע האָבען עס געלעזען. די
שענקייט פון דער ערצעהלונג, די אַריגינאַליטעט פון דער אַרויספּיה-
רונג פון דעם הויפט העלר. אָט די דאָזיגע אַנלאַקענדע וועלט, פאַר-
טיענאַרטיג בין די סאַמע דינקייטען, און ענדליר, אָט די אלע באַצוי-

ציט? עס פארשטעהט זיך, אז דאָ איז איין בארעכטיגונג; אז די האנדלונג, איז פון א געוויסען אַרט, א פסיכאָלאָגישע, אבער פונדעםטוועגען, האָב איך זיך ניט געקענט באַרהינגען, ביז וואנען איך האָב ניט אוועקגעפיהרט מיט א יאָהר פופצעהן צוריק, צוויי שטענדיגע קראַנקע אלטיטשקע אויף מיין רעכענונג אין מושב זקנים, מיט דעם צוועק צו פארלייכטערען פאר זיי מיט אן אנשטענדיגען געהאלט די לעצטע טעג פון זייער ערדישען לעבען. איך דענק, צו לאָזען עס אויף שטענדיג, אָפּשרייבענדיג א קאפיטאַל, נו, אָט דאָס איז אלעס! איך ווידערהאַל אן עס קען געבען, אז איך האָב זיך אין אסך זאכען פארזינדיגט אין לעבען, אבער דעם פאל רעכען איך, מיט א ריינעם געוויסען, פאר דער סאַמע עקעלאָאפּטסטער האנדלונג פון מיין גאַנצען לעבען.

— און אויפ'ן פלאץ פון דער סאַמע מאוסער, האָט זייער עקסער-לעניז דערצעהלט, איינע פון די פיינע האנדלונגען פון זיין לעבען; איהר האָט אָנגעפויפט פערדיטשענקען!

— איך זאָג אויך דעם אמת, גענעראַל, איך האָב גאר ניט געדענקט, אז איהר זאָלט פונדעסטוועגען האָבען א גוט הארין; עס טוט אפילו לייך, האָט ניט פאָרזיכטיג ארויסגעזאָגט נאַסטאַסיא פילי-פאָווא.

— עס טוט לייך? פאר וואָס? האָט געפרעגט דער גענעראַל מיט א פריינדליכען געלעכטער, און ניט אַהן זעלבסטפארגעניגען אָפּגער-זופט אביסעל שאַמפאָניער.

נור עס איז געווען די רייה פון אפאנאני איוואנאָוויטש, וועלכער האָט זיך שוין צוגעגרייט. אלע האָבען פאראויסגעזעהן, אז ער וועט זיך ניט אָפּזאָגען ווי איוואן פעטראָוויטש, און אויך אויף זיין ער-צעהלונג, האָט מען צוליב געוויסע אורזאכען, געווארט מיט א באזונדער נייגעריקייט, און גלייכצייטיג אויך געווארפען בליקען אויף נאַסטאַסיא פיליפאָווא, מיט אונגעווענהליכע ווירדיקייט, וועלכע האָט אין גאַנצען האַרטמאָנירט מיט זיין בכבודיגען אויסזעהן, מיט א שטילער ליבליכער שטימע האָט אפאנאסי איוואנאָוויטש אנגעהויבען איינעם פון זיינע „ליבליכע ערצעהלונגען“. דערביי איז כדאי באַמערקען: אז ער איז געווען א מענטש אן אנגעזעהענער, א בכבוד'יגער, פון היינען וואוקס, אביסעל פליכעוואט, אביסעל גרוי און גוט פעט, מיט ווייכע, רויטע,

דאָס קוים בין איד געקומען שוין גאר אין אבענט. דאָס ערשטע וואָרט לאַזט מיך ניקפּאָר וויסען: „און ווייסט אייער בלאַגאַראַדיע, אז אונזער בעל הבית'טע איז דאָד געשטאַרבען!“ „ווען?“ „אַט טאָקע היינט אין אבענט מיט א שטונדע און א האַלב צוריק.“ הייסט עס, אז פונקט אין יענער צייט ווען איד האָב איהר געזידעלט אין זי אויס-געגאַנגען, דאָס האָט מיך אזוי אויפגעשוידערט, וועל איד אייד זאָגען. אז איד בין קוים צו זיך געקומען. עס האָט זיך אָנגעהויבען, ווייסט איהר, אפילו טראַכטען, אפילו ביי נאַכט צו חלוּס'ען. איד בין ניט אבערגלויביש, נור אויפ'ן דריטען טאָג בין איד אוועק צו דער לויה אין קלויסטער, מיט איין וואָרט, וואָס ווייטער די צייט געהט, אלץ מעהר טראַכט זיך. די הויפט זאך, וואָס דאָ, ווי איד האָב ענדליך באַטראַכט? איז דאָס ערשטע, א פרוי, אזוי זאָגען, א מענשליכע באַ-שעפעניש, וואָס מען רופט אין אונזער צייט, א מענשענליכענדע, זי האָט געלעבט, אסך געלעבט, ענדליך זיך פאַרליבט, אמאָל האָט זי געהאַט קינדער, א מאַן, א פאַמיליע, קרובים, דאָס אלץ האָט אזוי צו זאָגען, ארום איהר געזאָדען, אַט די אלע אזוי צו זאָגען, שמיכלען, און פּאַרצאָנג — א פולער צוריקטריט. אלץ איז ארויסגעפּאַרצאָנג פון קויםען, זי איז געבליבען אליין ווי... א פליג אוועלכע ס'ניט איז, טראַגענדיג אויף זיך א קללה פון אייביג עולם. און אַט האָט גאָט ענדליך געבראַכט צו א סוף, מיט דעם זונען-פאַראַנג אין א שטילען זומער אבענט פליהט אויך אוועק מיין אלטיטשקע — געווענהליך דא פעהלט אויך ניט קיין מאַראַלישער געדאַנק, און אַט אין דעם זעלבען אויגענבליק, איז אויפ'ן פלאַץ פון א טרער אויפ'ן וועג, אזוי צו זאָגען, קומט א יונגער חוצפה'דיגער פראַפּאַרטשיק, האַלטענדיג די הענט ביי די זייטען, און באַגלייט איהר פון דער אויבערפלעכע פון דער ערד מיט דעם רוסישען עלעמענט פון שענדליכע זידעל-ווערטער, פאַר א פאַרלאַרענער שיסעל; אַהן צווייפעל, איד בין שולדיג און כאַטש איד קוק שוין זעהר לאַנג אויף מיין האַנדלונג, צוליב דער ווייטקייט פון די יאהרען און צוליב דער ענדערונג אין מיין כאַראַקטער, אזוי ווי אויף א פרעמדער, נור פונדעסטוועגען טוט עס מיר נאָך אלץ לייד, אזוי דאָס איד ווידערהאַל, אז מיר קוקט אויס אפילו מאַדנע, און מעהרער פון אלץ, דאָס ווען איד בין שולדיג, איז דאָך פשוט ניט אין גאַנצען; פאַר וואָס אבער, איז איהר איינגעפאַלען צו שטאַרבען גראַד אין דער

ענען. צוליב דעם האָן האָבען מיר זיך צוקריגט און שטאַרק צוקריגט. און דאָ איז פונקט אויסגעפאלען, אז לויט מיין ערשטער ביטע האָט מען מיר אריבער געפיהרט אויף א צווייטער קווארטיר. אין דעם צווייטען עק פאַרשטאַט, אין א גרויסער פאמיליע פון א סוחר מיט א גוואלדיג גרויסער באַרד. איך געדענק איהם ווי איצט. מיר מיט ניקיפאָר'ן קלייבען זיך איבער מיט שמחה. די אלטיטשקע לאָז איך איבער מיט כעס. עס געהן אוועק א טאָג דריי איך קום פון דער „לעהרע“ לאָזט מיר ניקיפאָר וויסען, „אז אומזיסט האָט אייער בלאַ-גאַראַדיע איבערגעלאָזט די שיסעל ביי דער פריהערדיגער בעל-הבית“ טע, עס איז ניטאָ אין וואָס צו דערלאנגען סוף“ איך בין פאַרשטעהט זיך ערשטוינט: „ווי אזוי אויף וואָס פאר אן אופן איז אונזער שיסעל ביי דער בעל-הבית'טע געבליבען?“ דער פארוואונדערטער ניקיפאָר זעצט פאַרט צו אָפגעבען דעם רעפאָרט, אז די בעל הבית'טע, ווען מיר זיינען ארויסגעפאָהרען האָט איהם אונזער שיסעל ניט אָפגעגע-בען, צוליב דער אורזאכע, וואָס אזוי ווי איך האָב איהר אייגענעם טאָפ צובראַכען, איז פארהאלט זי פאר איהר טאָפ אונזער שיסעל און זי זאָגט, אז אזוי ווי איך האָב דאָס איהר אליין פאַרגעשלאָגען, אזא נידעריקייט פון איהר זייט, האָט פאַרשטעהט זיך, מיך געמאכט אויסער זיך, די פראפאָרטשיקיבלוט האָט זיך צעקאַכט, איך בין אויפגעשפרונג גען, אוועק געלאָפּען. איך קום צו געהן צו דער אלטיטשקער, אזוי צו זאָגען שוין אויסער זיך; איך קוק זי זיצט אין פאַרהויז זי זיצט איי-ניקע אליין, אין א ווינקעל, ווי זי וואָלט זיך באהאלטען פון דער זון, מיט דער האַנט האָט זי זיך אונטערגעשפאָרט די באַק. איך האָב גלייך אויסגעשאַסען: „דו אזוינע און אזוינע!“ איהר ווייסט דאָך אזוי אויפ'ן רוסישען אופן. נור איך קוק, עס קוקט אויס עפעס מאַדנע: זי זיצט, דאָס געזיכט אָנגעשטעלט אויף מיר, די אויגען אויסגעגלאַצט און זי ענטפערט ניט קיין וואָרט, און זי קוקט אזוי מאַדנע און שאַ-קעלט זיך. איך בין ענדליך שטילער געווארען. איך קוק זיך איין, פּרעג ניט קיין וואָרט אלס ענטפער. איך בין געשטאַנען אונגעניטלאַ-סען; די פליגען זשוזשען, די זון פאַרגעהט, ס'איז שטיל, איך בין געשטאַנען אזוי א צוטומעלטער און ענדליך געה איך אוועק. איך האָב נאָר ניט אוספּעיעט צוקומען צום הויז, האָט מען מיר פאַרלאַנגט צום מאַיאָר, דערנאָך איז מיר אויסגעקומען צוצוגעהן אין ראַטע, אזוי

קורצען אנעקדאָט וועלכען איך וועל באַלד דערצעהלען, פאר דעם סאַמע עקעלהאפטסטען אנעקדאָט פון מיין גאַנצען לעבען. אונטערדעסען, איז דאָס אַ מעשה פון אַ יאָהר פינף און דרייסיג צוריק, נור איך האָב זיך קיינמאַל ניט געקענט אַפרייסען, ביי דער עראינערונג, פון אַ גער וויסען, אזוי צו זאָגען, האַרץ־דרייסענדען איינדרוק. אַ מעשה איז דאָס איבעריגענס, זעהר אַ נאַרישע; איך בין נאָך דאן נור וואָס געוואָרען אַ פראַפּאַרשטיק, דאָס בלוט איז זוריק און די ווירטשאַפט איז אַ קאַר פיקע ווירטשאַפט, איך האָב דאן אויך געהאַט אַ דענטשיק, ניקיפּאַר, און ער האָט זיך שרעקליך געוואָרגט פאַר מיין ווירטשאַפט. ער האָט געשפּאַרט, געלאַטעט, געסקראַכעט, און גערייניגט און ער פלעגט אפילו אומערדם גנב'ענען, וואָס ער האָט געקענט גנב'ענען, כדי נור אריינד צוברענגען עפעס אין הויז. ער איז געווען דער טרייסטער און עהר־ליכסטער מענטש. איך בין, זעלבסט פאַרשטענדליך געווען שטרענג, אַבער גערעכט. אַ געוויסע צייט איז אונז אויסגעקומען צו שטעהן אין אַ שטערטעל. מיר האָט מען אָפּגעגעבען אין פּאַרשטאָט אַ קוואַר־טיר ביי איינער אַ געוויסער פּאַדפּאַרוציע און דערצו נאָך אַן אלמנה. זי איז געווען אַ פרוי פון אַ יאָהר זיבעציג אדער לכל הפחות ארום די יאָהרען. איהר הייזעל איז געווען אַן אלטע, אַ צופוילטע, אַ הילצערנע, און צוליב אַרימקייט האָט זי אפילו קיין דינסט ניט געהאַלטען, יוד דערהויפט האָט זי, זיך אויסגעצייכענט מיט דעם, וואָס זי האָט אמאָל געהאַט זעהר אַ גרויסע פאַמיליע און פריינד. נור אייניגע פון זיי זיינען אין פאַרלוף פון דער צייט אויסגעשטאָרבען, אייניגע פאַנאנדערגעפּאַהרען זיך, די דריטע האָבען אַן דער אלטיטיש־קער פאַרגעסען, און דעם מאן האָט זי שוין באַגראָבען מיט אַ יאָהר פינף און פערציג צוריק. עס האָט מיט איהר נאָך געוואוינט עטליכע יאָהר בעפאַר, אַ פלעמיאַניצע, אַ האַרבאַטע און אַ שלעכטע, מען זאָגט, ווי אַ מכשפה, און זי האָט אפילו איינמאַל דער אלטיטישקער אַ ביס געטאָן אין פינגער, נור אפילו יענע איז אויך געשטאָרבען, אזוי דאָס די אלטיטישקע האָט שוין אַ יאָהר דריי זיך דורכגעשלאָגען אייניגע אליווי... עס איז געווען אומעטיגלאַך ביי איהר, און זי איז אזא ארימע געווען, אַז מען האָט פון איהר גאר ניט געקענט אַרוויסקריגען. ענדליך האָט זי ביי מיר גע'גנב'עט אַ האָז. די זאך איז נאָך ביי אַיזט אַ דונקעלע, נור אויסער איהר איז קיינער ניט געווען ווער עס זאָל גנב'־

שיעור ניט קאלט ווערענדיג פון שרעק. ער איז שוין געווען צו ווייץ אוועק.

— און אפשר זאלען מיר דערצו שוין גאר מאַכען א סוף? האָט כיטרע געפרעגט אפאנאסי איוואנאָוויטש.

— עס איז מיין רייה, נור איד וועל זיך באַנוצען מיט דער פאַר-גינסטיגונג און וועל ניט דערצעהלען, האָט ענטשידען געזאָגט פטיצין. — איהר ווילט ניט?

— איד קען ניט נאַכטאַסיא פיליפּאָוונא, און איבערהויפט האַלט איד אזא שפיעל פאר אונמעגליך.

— גענעראל, דוכט זיך אז לויט דער רייה קומט עס אייד, האָט זיך געווענדט צו איהם נאַכטאַסיא פיליפּאָוונא — ווען איהר וועט זיך אויך אָפּזאָגען, וועט אלץ צושטערט ווערען און מיר וועט עס פארדריי-סען, ווייל איד האָב געדענקט צו דערצעהלען צום סוף, איין האַנד-לונג „פון מיין אייגענעם לעבען“ נור איד האָב געוואַלט נאָך אייד און אפאנאסי איוואנאָוויטש, ווייל איהר דארפט דאך מיר ערמונטערן, האָט זי פארענדיגט לאַכענדיג.

— אָ, ווען איהר באשליסט זיך שוין אויך, האָט מיט היץ אויס-גערופען דער גענעראל, — דאן בין איד גרייט אייד איבערדערצעהלען מיין גאַנצען לעבען; נור איד בין זיך מודה, אז ווארטענדיג אויף מיין רייה האָב איד שוין צוגעגרייט מיין אנעקדאָט...

— און טאַקע בלויז נאָך דעם אויסזעהן פון זיין עקסעלענץ קען מען באשליסען מיט וואָס פאר א ליטערארישען פארגעניגען ער האָט באארבייט זיין אנעקדאָטעל, האָט זיך אנגענומען מיט מוטה צו בא-מערקען דער אביסעל נאָך אלץ צוטומעלטער פערדישטשענקא, דערביי גיפטיג שמייכלענדיג.

נאסטאסיא פיליפּאָוונא האָט א לייכטען בליק געמאָן אויפ'ן גע-נעראל און האָט אויך פאר זיך א שמייכעל געמאָן. נור עס איז געווען קענטיג אז דער אומעט און צורייצטקייט ווערען ביי איהר גרעסער אלץ מעהר און מעהר. אפאנאסי איוואנאָוויטש האָט זיך דאָפּעלט דערשראָקען דערהערענדיג וועגען דער צוגעזאָגטער ערצעהלונג.

— מיר מיינע העררן, ווי יעדען איינעם האָט זיך געטראָפּען צו האַנדלען זעהר ניט שעהן אין מיין לעבען, האָט אָנגעהויבען דער גענעראל — נור אויפפאלענדיגער פון אלץ איז וואָס איד רעכען דעם

— דאָס איז א פסיכאָלאָגישער פּאַל און ניט קיין האַנדלונג,
האַט באַמערקט אפּאנאסי איוואנאָוויטש.

— און די דינסט? האָט געפרעגט נאַסטאַסיא פּיליפּאָווא, ניט
באהאַלטענדיג איהר ווידערווילען.

— און די דינסט האָט מען פאַרשטעהט זיך, אויף מאַרגען טאַקע,
ארויסגעטריבען. דאָס איז א שטרענגע הויז.

— און איהר האָט דערלאָזען?

— ווי געפעהלט אייך? וואָס האָט איהר געוואָלט איך זאָל
נעהן און זאָגען אויף זיך? האָט זיך צו כיכיקעט פּערדישטשענקא.
איבעריגענס, טיילווייז א געטראָפּענער פון דעם אלגעמיינעם זעהר ניט
אנגענעמען איינדרוק פון זיין ערצעהלונג.

— ווי שמוציג דאָס איז! האָט אויסגערופּען נאַסטאַסיא פּילי-
פּאָווא.

— באַ! איהר ווילט הערען פון א מענשען זיין סאַמע מאוס'ע
האַנדלונג און דערביי פּאָדערט איהר גלאַנץ! אלע מאוס'ע האַנד-
לונגען זיינען אלע מאַל שמוציג. נאַסטאַסיא פּיליפּאָווא, מיר וועלען
באַלד הערען פון איוואן פּעטראָוויטש'ן; און מאַלע וואָס, עס גלאַנצט
פון דרויסען, און וויל זיך צייגען טוגענדהאַפט, וויל עס האָט זיין
אייגענע קאַרעטע, מאַלע וואָס איינער, האָט זיך זיין קאַרעטע... און
מיט וואָס פאַר א מיטלען...

מיט איין וואָרט, פּערדישטשענקא האָט גאר ניט אויסגעהאַלטען
און איז פּלוצלונג אין כּעס געוואָרען, אפילו ביז זעלבסט פאַרגעסענ-
הייט, איבערגעכאַפט די מאָס, אפילו זיין גאַנצער געזיכט האָט זיך
אויסגעקרימט. ווי מאַדנע דאָס איז ניט, נור עס קען זעהר געבען, אז
ער האָט ערוואַרטעט א גאַנץ אַנדער ערפּאָלג פון זיין ערצעהלונג. אָט
די „דורכפּעלע“ פון מאוס'ען טאָן און די „באַריהמעריי פון באַזונדערן
מין“ ווי עס האָט זיך וועגען דעם אויסגעדריקט טאַצקי, פלעגען זיך
טרעפען גאַנץ אָפּט מיט פּערדישטשענקא און זיי האַבען זעהר גע-
שטימט מיט זיין באַדאַקטער.

נאַסטאַסיא פּיליפּאָווא האָט זיך אפילו א טרייסעל געטאָן פון
כּעס, און דורכדרינגליך א בליק געטאָן אויף פּערדישטשענקא;
יענער האָט גלייך זיך איבערגעשראַקען און איז אַנטשוויגען געוואָרען.

סעמען איוואַנאָוויטש אישטשענקא, אום זונטאג. ביי אונז האָבען געגעסען זייער נאָכמיטאָג-מאָלצייט געסט. נאָכ'ן מאָלצייט זיינען די מאַנזביל געבליבען טרינקען ווין. מיר האָט זיך פארגלוסט, א בעט טאן מאַריא סעמיאָנאָווא, די טאַכטער זיינע, א מיידעל, צו שפילען עפעס אויף דער פיאנא. איך געה פארביי דעם ווינקעל-צימער ערשט אויפ'ן ארבייטס-טישעל ביי מאַריא איוואַנאָווא ליגען דריי רובעל, א גרינער פאפירעל, זי האָט עס ארויסגענומען אום צו אויס-געבען עפעס אין דער בעל-הבאַטישקייט. אין צימער איז קיינער קיינער ניטא. איך האָב גענומען דעם פאפירעל און אריינגעלעגט אין קעשענע. צוליב וואָס — ווייס איך ניט. וואָס איז אויף מיר אָנגע-קומען — פארשטעה איך ניט. נור איך האָב זיך וואָס שנעלער אומ-געקערט און זיך געזעצט ביים טיש. איך בין אלץ געזעסען און גע-ווארט, איז א גאנץ שטאַרקער אויפרעגונג, געפלוידערט אָהן א שיעור, דערצעהלט אנעקדאָטען, געלאכט, דערנאָך זיך צוגעזעצט צו די דאַמען. אין א האלב שטונדע ארום האָט מען זיך טאַקע געכאַפט און מען האָט זיך גענומען פרעגען ביי די דינסטען. דער חשד איז גע-פאלען אויף דער דינסט-מיידעל דאַרען. איך האָב אַרויסגעוויזען אן אונגעוועהנליכע נייגעריגקייט, און אנטהייל-נעהמעריי און איך געדענק אפילו, אז ווען דאַריא האָט זיך אין גאַנצען פארלאָרען, האָב איך איהר אָנגעהויבען איינשמעסען, אז זי זאָל זיך מודה זיין, גאַראַנטירענדיג איהר מיט מיין קאַפּ, פאַר מאַריא איוואַנאָווא'ס גוטסקייט און דאָס אויפ'ן קול און פאַר אלעמען אין די אויגען. אלע האָבען געקוקט און איך האָב געפיהלט אז אונגעוועהנליכען פאַרגעניגען טאַקע דערפון, וואָס איך פרעדיג, און דאָס פאפירעל ליגט זיך ביי מיר אין קעשענע. אַט די דריי רובעל האָב איך נאָך אין יענעם אבענט טאַקע פאַרשיכורט אין רעסטאָראַנט. איך בין אריין און געבעטען א פלעשעל לאַפּיט. קיינ-מאָל בין איצט האָב איך אזוי ניט געבעטען איין פלעשעל, אָהן צו-בייסען. עס האָט זיך געוואָלט וואָס גיכער זיי פטר'ן. באַזונדערע געוויסענכיסע האָב איך ניט געפיהלט ניט דאן און ניט נאָכדעם. א צווייטען מאָל וואָלט איך דאָס געוויס ניט ווידערהאַלט; גלויבט דאָס אָדער ניט, ווי איהר ווילט, מיך אַרט עס ניט. נו, און דאָס איז אלץ! — אָבער דאָס איז געוויס ניט אייער סאַמע ערגסטע האַנדלונג האָט מיט עקעל געזאָגט דאַריא אלעקסעיעווא.

גנב'ענען. דאָס איז מיין געדאנק. פון וואָס איבעריגענס, איך שלים גאָר ניט, אז אלע זיינען דורכאויס גנבים, כאָטש, ביי גאָט, עס ווילט זיך אמאָל שרעקליך אזוי צו באשליסען וויזשע דענקט איהר ?

— פו, ווי נאָריש איהר דערצעהלט, האָט זיך אָנגערופען דאָריא אלעקסעיעוונא — און וואָס פאָר א נאָרישקייט. עס קען ניט געבען אז אלע זאָלען עפעס וואָס גנב'ענען. איך האָב קיינמאָל גאָרנישט ניט גע'גנב'עט.

— איהר האָט קיינמאָל גאָרנישט ניט גע'גנב'עט דאָריא אלעקסעיעוונא, אבער וואָס וועט זאָגען דער פירשט וועלכער איז פּלוצלונג אין נאנצען רויט געוואָרען ?

— מיר דוכט זיך, אז איהר זאָגט אן אמת, נור איהר פאָרגרע-סערט עס צופיל, האָט געזאָגט דער פירשט, וועלכער איז טאָקע צוליב עפעס-וואָס רויט געוואָרען.

— און איהר אליין פירשט האָט גאָרנישט גע'גנב'עט ?

— פו, ווי קאָמיש דאס איז ! באדענקט זיך נור הערר פערדישט-שענקא, האָט זיך אריינגעמישט דער גענעראַל.

— ס'איז גאנץ איינפאָך, ווי עס איז געקומען צום פונקט, איז געוואָרען מאוס צו דערצעהלען, און דערפאָר ווילט איהר דעם פירשט צו זיך צושלעפען, ער איז באמת א געדולדיגער מענש, האָט שאַרף ארויסגעזאָגט דאָריא אלעקסעיעוונא.

— פערדישטשענקא. אָדער דערצעהלט אדער שווייגט, און האָט נור זיך איז זינען. איהר נעמט אוועק יעדע גערולד, האָט שאַרף און ערגערליך ארויסגעזאָגט נאָסטאָסיא פיליפּאָוונא.

— אָט שוין די מינוט, נאָסטאָסיא פיליפּאָוונא, נור ווען דער פירשט האָט זיך שוין מודה געווען, ווייל איך שטעה אויף דאָס מיי-ניגע, אז דער פירשט האָט זיך פונקט ווי מודה געווען, טאָ וואָס וואָלט שוין געזאָגט אן אנדערער ווער עס איז (קיינעם ניט אנרופענ-דיג) ווען ער וואָלט ווען עס איז געוואָלט זאָגען אן אמת, וואָס אנבא-לאַנגט מיר, איז ווייטער דערצעהלען ניטאָ וואָס. עס איז זעהר אייני-פאָך, נאָריש און מאוס. נור איך פארזיכער אייך אז איך בין ניט קיין גנב. גע'גנב'עט אבער האָב איך, איך ווייס אליין ניט ווי אזוי. דאָס איז געווען מיט א יאָהר דריי צוריק, אויף דער דאָטשע פון

אפאנאסי אייוואנאָוויטש אז מען קען גנב/ענען ניט זייענדיג קיין גנב. — איהר איבערצייגט מיך אין דעם, הערר פערדישטישענקא, אז מען קען באמת פיהלען א פארגעניגען ביז ענטציקונג דערצעהלענדיג וועגען אייגענע ניט גאר פיינע מעשים, כאָטש קיינער פרעגט ניט אויף זיי. איבריגענס אבער... ענטשולדיגט הערר פערדישטישענקא.

— הויבט שוין אָן פערדישטישענקא. איהר פלוידערט שרעקליך פיל און איהר וועט קיינמאָל ניט ענדיגען, האָט צאָרענדיג און אומגע- דולדיג באפוילען נאָסטאָסיא פיליפאָווא.

אלע האָבען באַמערקט אז ערשט נאָך איהר אנפאלגעלעכטער, איז זי פלוצלונג געוואָרען מרה שחורה'דיג, אָנגעבלאָזען און צאָרענ- דיג, פונדעסטוועגען איז זי עקשנות'דיג און דעספאָטיש געשטאַנען אויף איהר אונטעגליכען פארלאַנג. אפאנאסי אייוואנאָוויטש האָט שרעקליך געליטען. אויפגעבראכט האָט איהם אויך אייוואן פיאָדאָראַ ווייטש; ער איז געזעסען פאר דעם שאַמפאניער, אזוי ווי עס וואָלט גאָר ניט געשעהן און האָט אפשר אפילו גערעכענט צו דערצעהלען עפעס ווען עס וועט קומען זיין רייה.

פערצעהנטער קאפיטעל.

— עס פעהלט מיר שאַרפזין נאָסטאָסיא פיליפאָווא, דערפאר פלוידער אויך אזוי פיל, האָט אויסגערופען פערדישטישענקא. אָנהויב בענדיג זיין מעשה: ווען אויך וואָלט אבער פארמאָגט אזוי פיל שאַרפ- זין ווי אפאנאסי אייוואנאָוויטש, אדער ווי אייוואן פעטראָוויטש, וואָלט אויך היינט אויך געזעסען און געשוויגען צוגלייך מיט אפאנאסי אייווא- נאָוויטש און אייוואן פעטראָוויטש. פירשט, ערלויבט מיר אויך צו פרעגען, ווי דענקט איהר, אָט דוכט זיך מיר, אז אויף דער וועלט זיינען דא אסך מעהר גנבים ווי ניט גנבים, און אפילו דער סאַמע עהרליכס- טער מענש מוז כאָטש אויך איינמאָל אויף זיין לעבען עפעס

שטימונג און א זעהר מאוסען טאָן, וועלכער איז דאָ אונמעגליך און גאנץ אונאנשטענדיג.

— וואָס פאר א ריין־פיהלענדער איהר זייט עס, אפאנאסי איי־וואנאָוויטש, אז איהר ברענגט אזש מיך אין פארוואנדערונג, האָט אויסגערופען פערדישטשענקא, שטעלט זיך פאַר מיינע העררן, אז איך האָב מיט מיין באַמערקונג ניט געקענט דערצעהלען וועגען מיין גנבה, אז עס זאָל אויסקוקען עהנליך צו אן אמת. אפאנאסי איי־וואנאָוויטש גיט אויף דעם דינסטען אופן אַנצוהערעניש, אז איך האָב אין אמת'ן ניט געקענט גנב'ענען (ווייל וועגען אזא זאך איז רעדען הויך ניט אנשטענדיג) כאַטש איך, עס קען געבען, אז פאר זיך אליין, בין איך גאנץ זיכער אז פערדישטשענקא וואָלט זעהר געקענט גנב'ענען! נור צו דער זאך. מיינע העררן, צו דער זאך. די צעטעלאך זיינען שוין צוזאמענגעקליבען געווארען, און איהר אפאנאסי איי־וואנאָוויטש האָט אויך אייער'ן אריינגעלעגט. הייסט עס אז קיינער זאָגט זיך ניט אָפּ! פירשט נעהמט ארויס.

דער פירשט האָט שווייגענד ארונטערגעלאָזט די האַנט אין הוט און האָט ארויסגענומען דעם ערשטען גורל — פאר פערדישטשענקא, דעם צווייטען — פאר פטיציו, דעם דריטען — פאר דעם גענעראל, דעם פערטען — פאר אפאנאסי איי־וואנאָוויטש, דעם פינפטען — פאר זיך, דעם זעקסטען — פאר האַניען, א. א. וו. די דאָמען האָבען קיין צעטעלאך ניט אריינגעלעגט.

אך, גאָט מיינער וואָס פאר אן אומגליק! האָט אויסגעשריען פערדישטשענקא און איך האָב געדענקט, אז די ערשטע וועט אויס־פאלען דעם פירשט און די צווייטע — דעם גענעראל, נור א דאָנק גאָט איי־וואן פעטראָוויטש קומט לְכָל הפחות, נאָך מיר, און איך וויל זיין באַפרידיגט. נו, מיינע העררן, געוויס בין איך מחויב צו געבען א פיי־נעם ביישפיל נור מעהר פון אלץ פארדריסט מיך אין דער איצטיגער מינוט וועגען דעם, וואָס איך בין אזוי נישטיג און צייכען זיך מיט גאַרנישט ניט אויס; אפילו א טשין האָב איך דעם סאַמע קלענסטען. נו, טאַקע וואָס קען זיין אינטערעסאַנטער פון דעם, אז פערדישטשענקא איז באַגאַנגען א מאוסע האַנדלונג? און וואָס איז מיין סאַמע מאוסע האַנדלונג? דאָ איז *embarras de richesse* אפשר זאָל איך ווידער דערצעהלען וועגען יענער גנבה, וואָס עס וועט איבערצייגען

גענע באַנייטערונג ווערט מיט דאַנקבאַרקייט צוגעלאָזט. מענער אָבער ווערען באַפֿרייט ערשט דאָ, ווען זיי ווילען שוין זעהן ניט.

— ווי קאָן מען דאָ באַוווּיזען, אז איד וועל ניט זאָגען קיין ליגען? האָט געפרעגט האַניאָ — און ווען איד וועל זאָגען אַ ליגען איז דאָר דער גאַנצער געדאַנק פֿון דעם שפּיל פֿאַרלאָרען. און ווער וועט עס דען ניט זאָגען קיין ליגען? יעדער איינער וועט זיכער זאָגען ליגען.

— דאָס אליין איז דאָר טאַקע דאָ אַנציהענד ווי אזוי וועט יעדער איינער זאָגען ליגען. און דו האַנאָטישאָ, האָסט איבערהויפּט ניט וואָס צו מורא האַבען, אז דו וועסט זאָגען אַ ליגען, ווייל דיין סאַמע מאַוס'ע האַנדלונג איז אלץ איינס אלעמען באַווואוסט. אָבער איהר גיט נור אַכטונג מיינע העררן, האָט אויסגערופען פֿלוצלונג אין אזא מין באַד גייסטערונג פֿערדישטענקאָ — גיט נור אַ טראַכט, מיט וואָס פֿאַר אַ אויגען מיר וועלען דאָן קוקען איינער אויפֿ'ן צווייטען, מאַרגען צום ביישפּיל נאָך די ערצהעלונגען.

— איז דאָס דען מעגליך? איז דאָס טאַקע אין אַמת'ן ערנסט נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ? האָט מיט ווירדע געפרעגט טאַצקי.

— אז מען האָט מורא פֿאַר אַ וואָלף געהט מען ניט אין וואַלד, האָט מיט אַ שמויכעל באַמערקט נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ.

— אָבער ערלויבט נור, הערר פֿערדישטענקאָ, איז דען מעגליך צו מאַטען פֿון דעם אַ שפּיל, האָט פֿאַרטגעזעצט אליין מעהר און מעהר אומרוהיג ווערענדיג טאַצקי — איד פֿאַרויכער אייד, אז אזעלכע זאָד כען גיבען זיך קיינמאַל ניט איין; איהר האָט דאָר אליין געזאָגט אז איינמאַל האָט זיך דאָס ניט איינגעגעבען.

— וואָס הייסט ניט איינגעגעבען! איד האָב דאָר דעם לעצטען מאָל הערצעהלט, ווי אזוי איד האָב גע'גנב'עט דריי רובעל. איד האָב איינפֿאַך גענומען און דערצעהלט.

— לאַמיר דענקען אז יע, נור ס'איז דאָר ניט געווען ניט אונ' מעגליך, אז איהר זאָלט אזוי דערצעהלען, אז עס זאָל זיין עהנליך צו אז אמת און מען האָט אייד געגלויבט? אין גאָרדילאַ אַרדיאַלאַנאַ- וויטש האָט זעהר ריכטיג באַמערקט, אז תיכּף נור ווי עס וועט זיך דערהערען אַ פֿאַלשע נאַטקע און דער גאַנצער שפּיל איז פֿאַרלאָרען. אז אַמאָל איז דאָ בלויז מעגליך צוגעליג, ביי אַ באַזונדער באַרימערדישער

געפעהלען געוואָרען. אייניגע האָבען זיך אָנגע'ברוגז'ט און אַנדערע האָבען כּיטרע געשמייכעלט. אַנדערע האָבען גערעדט דאָגעגען, אָבער ניט זעהר. צום ביישפּיל, איוואן פּיאָדאָראָוויטש, וועלכער האָט ניט געוואָלט ווידערשפעניגען נאסטאסיא פּיליפּאָווא, און וועלכער האָט באמערקט ווי עס באצויבערט איהר אָט דער דאָזיגער מאָדנער געדאנק. ס'קען געבען טאָקע דערמיט ווייל ער איז א מאָדנער און כמעט אַן אונגעגליכער. אין איהרע פּאַרלאָנגען איז נאסטאסיא פּיליפּאָווא שטענדיג געוועזען ניט קיין איינגעהאַלטענע און א מיטליידלאָזע, ווען זי האָט זיך נור באַשלאָסען זיי ארויסזאָגען, כאָטש דאָס האָבען געדענט זיין די סאַמע קאַפּריזנע און אפילו פאַר איהר אליין אוננוצליכע פּאַרלאָנגען. און אויך איצט איז זי געווען ווי אין א היסטעריקע, זי האָט זיך געטומעלט, געלאַכט ציטערדיג, אָהנמעכטיג, דערהויפּט אויף די טענות פון דעם אומרוהיג געוואָרענעם טאָצקין. איהרע שוואַרצע אויגען האָבען אָנגעהויבען גלאַנצען, אויף די בלייכע באַקען האָבען זיך באַוויזען צוויי רויטע פּלעקען. דער אומעטיגער און אָפּגעלאָזטער אויסזעהן פון אייניגע פּון איהרע געסט האָט, קאָן געבען, נאָך מעהר צוברענט איהר שפּאַסשאַפטען פּאַרלאָנג; אפשר איז איהר טאָקע בלוז געפעהלען געוואָרען דער ציניזם און די האַרטהערציגקייט פון דער אידעע, אייניגע זיינען אפילו געווען זיכער, אז זי האָט דאָ א באַזונדערער רעכענונג. איבעריגענס, מען האָט גענומען איינשטימען: אַלענדיג פאַלס עס האָט גערייצט די נייגעריגקייט, און פאַר אייניגע איז אפילו געווען אנציהענדיג. פּערדישטשענקא האָט זיך געטומעלט מעהר פון אַלעמען.

— און אויב עס איז אַזא זאך, וועלכע מען קען ניט דערצעהן לען... פאַר דאָמען, האָט ציטעריג באמערקט דער שווינגענדר בחור'ל.

— טאָ דאָס דערצעהלט ניט, אזוי ווי אָהן דעם איז דען וועניג מאוסע האַנדלונגען, האָט געענטפערט פּערדישטשענקא — ער, איהר זייט א יונגעל!

— און אָט ווייס איך ניט וועלכע פון מיינע האַנדלונגען זאָל איך רעכענען פאַר דער סאַמע מאוס'טער, האָט אריינגעזאָגט די געדוואַנטע דאָמע.

— די דאָמען ווערען באַפרייט פון דעם חוב צו דערצעהלען, האָט ווידערהאַלט פּערדישטשענקא — נור זיי ווערען בלוז באַפרייט; איי-

ריגענס, א פאַרשטענדליכער, א באַריהמעריי פון א באַזונדערן סאָרט.
— אפשר האָט מען דאָס טאקע געראַפּט. אפּאנאסי אוואַנאָ-
וויטש.

— אָבער פון דעם, וועט מען דאָך וויינען און ניט לאַכען, —
האָט באַמערקט די געוואַנטע דאַמע.

— ס'איז אזאָר אַן אונמעגליכע און א נאַרישע, האָט געוואַנט
פּטיצין.

— און עס האָט זיך איינגעגעבען? האָט געפרעגט נאַסטאַסיאַ
פּיליפּאָונאַ.

— אָט דאָס איז דאָך די מעשה, וואָס ניט. עס איז אַרויסגע-
קומען שלעכט. יעדער האָט טאקע עפעס דערצעהלט, אייניגע דעם
אַמת, און שטעלט זיך פאַר אייניגע האָבען אפילו דערצעהלט מיט
פאַרגעניגען, און דערנאָך האָט זיך יעדערער פאַרשעהמט. זיי האָבען
ניט אויסגעהאַלטען! איבעריגענס, אין גאַנצען גענומען איז אַרויס-
געקומען גאַנץ פּרעהלאַך. דאָס הייסט אויף א געוויסען אופן.

— דאָס וואָלט טאקע געווען פּיין! האָט באַמערקט נאַסטאַסיאַ
פּיליפּאָונאַ פּלוצלינג אין גאַנצען אויפּלעבענדיג — אפשר זאָלען מיר
טאקע א פּרוביר טאָן מיינע העררן! אין אַמת'ן אונז איז עפעס ניט
פּרעהלאַך. ווען יעדערער פון אונז וואָלט איינגעשטימט עפעס צו דער-
צעהלען... אויף אזא אופן... עס פאַרשטעהט זיך מיט'ן אייגענעם וויר-
לען, דאָ איז פּולע פּרייהייט, א יאָ? אפשר וועלען מיר אויסהאַלטען?
כּל הפּחות איז דאָס שרעקליך אַריגינעל.

— א געניאלער איינפאַל! — האָט אונטערגעכאַפּט פּערדיטשענדי-
קא — דאַמען, איבעריגענס, ווערען אויסגעשלאָסען. עס הויבען אַן
די מענער. די זאך ווערט געמאַכט דורך גורל ווי דאָן! אונבאַדינגט!
אונבאַדינגט! ווער עס וויל זעהר ניט, יענער, פאַרשטעהט זיך, דער-
צעהלט ניט. נור מען דאַרף שוין אויף דערויף זיין זעהר ניט פּריינד-
ליך! גיט אהער אייערע צעטעלאַך אהער צו מיר אין הוט. דער פּירשט
וועט אַרויסציהען. די אויפּגאַבע איז זעהר אַן איינפאַכע. דערצעהלען
די סאַמע מיאוסע האַנדלונג פון דעם גאַנצען לעבען — דאָס איז זעהר
לייכט מיינע העררן! אָט וועט איהר זעהן! ווען עמיצער וועט פאַר-
געסען, נעהם איד זיך גלייך אונטער צו דערמאַהנען!

די אידעע איז געווען זעהר א מאַרנע און איז כּמעט קיינעם ניט

— אפילו אסך און ניט קיין ביסעל, איד האָב זיך דערפאר איינ-
געוויקעלט אין א מאַנטעל, האָט געענטפערט נאסטאסיא פיליפּאָוונא,
וועלכע איז טאקע אויף אז אמת'ן געוואָרען בלאסער און וועלכע האָט
צייטענווייז ווי איינגעהאלטען אין זיך א שטאַרקע ציטערניש.

אלע זיינען געוואָרען אומרוהיג און זיך נענומען באַוועגען.

— אפשר זאָל מען דער בעלי־הבית'טע לאָזען זיך אויסרוהען?
האָט זיך ארויסגעזאָגט טאָצקי, קוקענדיג אויף איוואן פיאָדאָראָוויטש.
— דורכאויס ניט, מיינע הערען! איך בעט אייך גראד צו זיצען.

אייער אנוועזענהייט דערהויפּט היינט איז פאר מיר נויטיג, האָט פעסט
און פיעל באַדייטענד פּלוצלינג ערקלעהרט נאסטאסיא פיליפּאָוונא.
און אזוי ווי כמעט שוין אלע געסט האָבען זיך דערוואוסט, אז אין דעם
היינטיגען אבענד מוז באַשטימט ווערען זעהר א וויכטיגער באַשלוס,
האָבען די דאָזיגע ווערטער זיך אויסגעוויזען זעהר וויכטיג. דער געד-
נעראל און טאָצקי האָבען זיך נאָכאמאָל איבערגעקוקט. האניא האָט
ציטעריג זיך א ריהר געטאָן.

— עס וואָלט געווען גוט ווען מען וואָלט אין עפעס געשפּילט,
האָט געזאָגט די געוואַנטע דאָמע.

— איך ווייס דעם שעהנסטען און נייעסטען שפּיל, האָט אונ-
טערגעכאַפט פּערדישטשענקא — לכל הפחות אזא, וועלכע איז נור
איינמאָל פאַרגעקומען אויף דער וועלט און דער האָט זיך אויך ניט
איינגעגעבען.

— וואָס איז דאָס? האָט געפרעגט די געוואַנטע דאָמע.

— מיר האָבען זיך אמאָל צונויפגעקליבען אין א קאמפּאָניע. נו,
האָבען מיר. אמת, אביסעל זיך אָנגעטרונקען און פּלוצלינג האָט עמיר-
צער געמאַכט א פאַרשלאַג, אז יעדער פון אונז זאָל ניט אויפשטעהענדי-
דיג פון טיש, דעצעהלען עפעס וועגען זיך אין דער הויך, נור אזא זאך,
וואָס ער זעלבסט מיט א ריינעם געוויסען האַלט פאר דאָס סאַמע
מיאוס'טע פון אלע זיינע מיאוסע האַנדלונגען, אין פאַרלויה פון זיין
גאַנצען לעבען; נור מיט דעם אויסרייד אז עס זאָל זיין אָפּענהערציג,
דערהויפּט אָפּענהערציג און ניט זאָגען קיין ליגען.

— א מאַדנער איינפאַל, האָט געזאָגט דער גענעראל.

— וואָס מאַדנער, אלץ שעהנער, אייער עקסעלענץ.

— א לעכערליכער איינפאַל, האָט געזאָגט טאָצקי — און איבער

עפעס וואָס, זעהר ליב געהאַט אַזעלכע אַלטימ־שקע־אַריגינאַלען, באַבעס און אפילו מיטגעים, האָט זיך גלייך גענומען איה צערטלען, האָט איהם א קויש געטאָן און געהייסען איהם דערלאַנגען נאָך טיי. ביי דער אריינקומענדער דינסט האָט זי געבעטען א מאַנטעל, אין וועלכען זי האָט זיך איינגעוויקעלט און געהייסען אריינלעגען נאָך האַלץ אין קאַמין. אויף דער פראַגע, וויפיעל איז איצט דער זייגער, האָט די דינסט געענטפערט, האַלב עלף.

— מיינע הערן, ווילט איהר אפשר טרינקען שאַמפאַניער, האָט פּלוצלינג נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ איינגעלאָדען, — ביי מיר איז צור געגרייט. אפשר וועט איך ווערען פּרעהליכער. ביטטע, אָהן צערע־מאַניעס!

דער פּאַרשאַג צו טרינקען, און דערהויפּט אין אַזעלכע נאַאיווע אויסדריקע האָט זיך אויסגעוויזען זעהר מאַדנע אין נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ'ס מויל. אַלע האַבען געוואוסט די אויסערגעווענהליכע מאַנער־ליכקייט אויף איהרע פּרויהערדיגע אבענדען, אין אַלגעמיין איז דער אבענד געווען א פּרעהליכער, נור ניט ווי געוועהנליך. פון דעם וויין האָט מען זיך פונדעסטוועגען ניט אָפּגעזאָגט, צום ערשטען, אליין דער גענעראַל, צום צווייטען, די געוואַנטע דאַמע, דער אַלטימ־שקער, פּערדרי־שטשענקאַ, און נאָך זיי, אַלע. טאַצקי האָט אויך גענומען זיין גלאַז האַפּענדיג צו אַרײַן אין דער האַרמאַניע פון דעם ניי אַנקומענדען טאַז, צוגעבענדיג איהם, לויט דער מעגליכקייט דעם כאַראַקטער פון א ליב־ליכען שפּאַס. איין האַניאַ האָט גאַרנישט געטרונקען. און די מאַרנע און אָפּט זעהר האַסטיגע און שנעלע גענג פון נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ, וועלכע האָט אויך גענומען די וויין און ערקלעהרט, אז היינט אבענד וועט זי אויסטרינקען דריי גלאַז, אין איהר היסטערישען און ניט פאַראַרזאַכטען געלעכטער, וועלכער האָט זיך פּלוצלינג געטהיילט מיט א שווייגענדער און אפילו פינסטערער פאַרטראַכטקייט, איז געווען שווער עפעס צו פאַרשטעהן. אייניגע האַבען אין איהר הויש געווען פיבער; מען האָט ענדליך אָנגעהויבען באַמערקען, אז אויך זי אליין וואַרט אויף עפעס, קוקט אַויפֿן זייגער, ווערט אונגעדולדיג, צו־טראַגען.

— איהר האָט דוכט זיך, אביסעל פיבער? האָט געפרעגט די גע־וואַנטע דאַמע.

האָב היינט באַאָבאַכטעט דעם פירשט כמעט אָן אויפהער פון דער סאַמע ערשטער מינוט, ווען ער האָט אַ בליק געטאָן אויפ'ן בילד פון נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ. אויפ'ן טיש ביי איוואן פּיאָדאַראָוויטש. איך געדענק זעהר גוט, אז איך האָב נאָך פריהער וועגען דעם אַ טראַכט געטאָן אין וואָס איך בין איצט פּאַלקאַם איבערצייגט און וועגען וואָס אַנג אורחא זאָגענדיג, האָט דער פירשט אליין מיר זיך מודה געווען. אָט די גאַנצע פּראָזע האָט האַניא אַרויסגעזאָגט זעהר ערנסט, אַהן די קלענסטע לַצנות, אפילו מיט אַ טרויערדיגער מינע, וואָס ס'האָט אויסגעזעהן זעהר מאַדנע.

— איך האָב אייך קיינע ערקלעהרונגען ניט געמאַכט, האָט דער פירשט געזאָגט, רויט ווערענדיג — איך האָב בלויז געענטפערט אויף אייער פּראָגע.

— בראַוואַ! בראַוואַ! האָט אויסגעשריען פּערדישטשענקאַ. ס'איז לכל הפחות אָפּענהערציג, אי כּיטרע, אי אָפּענהערציג!
אַלע האַבען הויך געלאַכט.

— שרייט ניט אַזוי פּערדישטשענקאַ, האָט מיט פּאַראַכטונג אַיחם באַמערקט גאַנץ שטיל פּטיצין.

— פון איך פירשט, האָב איך אזעלכע זאַכען ניט ערוואַרטעט, האָט אַרויסגעזאָגט איוואן פּיאָדאַראָוויטש — און ווייסט איהר ווע- מען עס וואָלט געפאַסט? און איך האָב דאָך אייך גערעכענט פאַר אַ פּילאַסאָף! אָט נאַט אייך אַ שטילינקען!

— און אורטהיילענדיג נאָך דעם, וואָס דער פירשט רויטעלט זיך פון אַן אומשולדיגען ווין, ווי אַן אומשולדיגע יונגע מיידעל, קום איך צום שלום, אז ער, ווי אַן אַרענטליכער יונגעראַמאן, טראַגט אין זיין האַרצען די סאַמע לויבענסווערטע אַבזיכטען, — האָט גאַנץ אונער- וואַרטעט אַרויסגעזאָגט, אָבער בעסער געזאָגט, אַרויסגעקייט דער צייט- לאַזער און בין איצט דורכאויס שווייגענדער זיבעציגדיגערדיגער אַל- מיטשקער-לעהרער, פון וועלכען קיינער האָט ניט געקענט ערוואַרטען אז ער וועט כאַטש אויסריידען אַ וואָרט היינטיגען אַבענד. אַלע האָר בען זיך נאָך מעהר צעלאַכט. דער אַלטער וועלכער האָט מסתמא געמיינט אז מען לאַכט דאָס פון זיין שאַרפּזיניגקייט, האָט זיך אומד קוקענדיג אויף אַלעמען, גענומען נאָך מעהר לאַכען, דערביי זיך שווער צוהוסטענדיג, אַזוי דאָס נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ, וועלכע האָט צווייב

זיך מיהענדיג כאַטש ווי סע ניט איז געבען זיך צו פאַרשטעהן זיין טהאַט.

דער פירשט, וואָלט מעגליך, איהר עפעס געענטפערט אויף איהרע ליבליכע ווערטער, נור ער איז געווען אזוי פאַרבליענדט און איבעראשט, אז ער האָט ניט געקענט ארויסזאָגען קיין וואָרט. נאסטאסיא פיליפּי פאַזונא האָט עס מיט פאַרגעניגען באַמערקט. אין דעם אבענד איז זי געווען אין איהר פולען טואַלעט און זי האָט געמאַכט אַן אונגעוועהנע ליכען איינדרוק. זי האָט איהם גענומען פאר'ן האַנט און אוועקגע-פיהרט צו די געסט. ביים סאַמע אריינגאַנג אין גאַסט-צימער האָט זיך דער פירשט פּלוצלינג אָפגעשטעלט און מיט אַן אונגעוועהנליכער אויפּרעגונג איילענדיג איהר ארויסגעשעפטשעט:

— אין אייך איז אלץ פאַלקאָמען... אפילו דאָס וואָס איהר זייט דאָר און בלאָס... אייך ווילט זיך גאָר אנדערש ניט פאַרשטעלען... מיר האָט זיך אזוי געוואָלט צו אייך קומען... איך... ענטשולדיגט... — בעט ניט קיין ענטשולדיגונג, האָט זיך צעלאַכט נאסטאסיא פיליפּאָונאַ — מיט דער מיט וועט צושטערט ווערען די גאַנצע מאָד דענקייט און אַריגינאַליטעט, און אין אמת'ן, מען זאָגט וועגען אייך אז איהר זייט אַ מאַדנער מענש. הייסט עס, אז איהר רעכענט מיך פאַר אַ פאַלקאָמענהייט. יע ?

— יע.

— איהר זייט אפילו אַ קינסטלער אויף צו פאַראויסזעהן, נור פונדעסטוועגען האָט איהר געמאַכט אַ טעות. איך וועל היינט טאקע וועגען דעם דערמאָהנען...

זי האָט פאַרגעשטעלט דעם פירשט פאַר די געסט, פון וועלכע צו מעהר פון אַ העלפט ער איז שוין געווען באַוואוסט. טאַצקי האָט גלייך געזאָגט עפעס אַ ליבען וואָרט. אלע האָבען זיך ווי אַ ביסעל אָפגעלעבט. אלע האָבען מיט אַמאָל זיך צורעדט און געלאַכט. נאסטאסיא פיליפּאָונאַ האָט אוועק געזעצט דעם פירשט לעבען זיך.

— נור פונדעסטוועגען וואָס איז דאָ דער וואונדער אין דעם פירשט'ס קומען ? האָט פּערדישטישענקאַ געשריען העכער פון אלע-מען — די זאך איז קלאָהר, די זאך רעדט פאַר זיך אליין.

— די זאך איז שוין צו פיעל קלאָהר און רעדט צו פיעל פאַר זיך, האָט פּלוצלינג אונטערגעכאַפט דער שווייגענדער האניאַ — איך

— מיך האָלט מען דאָך טאַקע און מען לאָזט מיך אריין נור דער-
פאר, האָט אויסגערופען פּערדישטשענקא — כדי איד זאָל רעדען אין
דעם דאָזיגען גייסט. נו, קען מען טאַקע אין אמת'ן אזא ווי איד
אויפנעהמען. איד פאַרשטעה דאָך דאָס. נו, קען מען אזא פּערדי-
שטענקע אוועקזעצען אין איין שורה מיט אזא ערלעך דושענטעלמען
ווי אפּאנאסי אוואנאָוויטש? ניט ווילענדיג בלייבט איין טייטש:
מען זעצט דערפאר, ווייל אזא זאך לעגט זיך קיינעם ניט אויפן שכל.
נור כאַטש גראַב, נור דאָך איז עס געווען בייסיג און אמאָל אפילו
זעהר בייסיג און דאָס דוכט זיך איז געפעהלען געוואָרען נאסטאסיא
פיליפּאָוונא, די וואָס האָבען געוואָלט אונבאדינגט ביי איהר זיין, האָר
בען געמוזט זיך באַשליסען איבערטראַגען פּערדישטענקא. ער האָט
קען געבען אפשר געטראָפען דעם גאנצען אמת, רעכענענדיג, אז מען
האָט איהם דערפאר אָנגעהויבען אויפנעהמען, ווייל ער איז
פון דעם ערשטען מאָל געוואָרען אונערטרעגליך מיט זיין אנוועזענ-
הייט פאר טאַצקין. האניא פון זיין זייט, האָט פון איהם איבערגע-
טראַגען אונענדליכע ליידען. איז דער באַציהונג, איז פּערדישטשענקא
זעהר צונויף געקומען נאסטאסיא פיליפּאָוונא'ן.

— און דער פירשט וועט ביי מיר פון דעם אנהויבען, אז ער וועט
אויסזינגען א מאַדנעם ראַמאַנס, האָט באַשלאָסען פּערדישטשענקא,
זוקענדיג וואָס וועט אויף דערויף זאָגען נאסטאסיא פיליפּאָוונא.

— איך דענק ניט אזוי, פּערדישטשענקא, און ביטטע, קאכט זיך
ניט, — האָט זי טרוקען באַמערקט.

— אַא! אויב ער איז אונטער א באַזונדערען שוץ ווער איד אויך
ווייכער...

נור נאסטאסיא פיליפּאָוונא האָט זיך אויפגעשטעלט, ניט הערענ-
דיג, און איז אליין אוועק באַגעגענען דעם פירשט.

— מיר טוט לייד, האָט זי געזאָגט, ערשיינענדיג פּלוצלינג פאר'ן
פירשט — וואָס איד האָב פריהער אין איילעניש, פאַרגעסען איד
איינצולאָדען צו זיך. און מיד פּרעהט זעהר, אז איהר אליין ניט מיר
איצט די געלעגענהייט צו דאַנקען און לויבען איד פאר אייער ענט-
שלאָסענהייט.

דאָס זאָגענדיג, האָט זי צודרינגליך זיך איינגעקוקט אין פירשט,

— אויף וואָס פאַר אַ באַזונדערע רעכטע?

— דעם לעצטען מאָל האָב איך געהאַט די עהרע דאָס צו ער-
קלערען דעם עולם מיט אלע פרטים. צוליב אייער האָהייט ווידערהאַל
איך נאָכאַמאָל. איהר פאַרשטעהט, אייער האָהייט: אלע פאַרמאָגען
שאַרפּזין און איך האָב ניט קיין שאַרפּזין, אלס אַ באַלוינונג האָב
איך זיך איינגעכעטען, די ערלויבניש צו זאָגען דעם אמת. ווייל אלע-
מען איז באַוואוסט אז דעם אמת זאָגען נור די יעניגע וועלכע פאַר-
מאָגען ניט קיין שאַרפּזין. דערצו בין איך אַ מענש אַ זעהר ראַכע-
זיכטיגער, און אויך דערפאַר ווייל איך האָב ניט קיין שאַרפּזין. איך
טראַג איבער אלע באַליידיגונגען ביז דער ערשטען דורכפאַל פון דעם
באַליידיגער, ביי דעם ערשטען דורכפאַל אָבער, גלייך דערמאָהן איך
זיך און גלייך נעהם איך מיט עפעס נקמה. איך בריקע, ווי עס האָט
זיך אויסגעדריקט וועגען מיר איוואן פעטראַוויטש פטיצין, וועלכער
בריקעט געוויס קיינמאָל קיינעם ניט. ווייסט זיין האָהייט דעם פאַ-
בעל פון קרילאָוו: דער „לייב און דער עזעל?“, נו, איז דאָס זיינען
מיר ביידע. וועגען אונז איז דאָס אָנגעשריבען געוואָרען.
— איהר האָט דוכט זיך ווידער אמאָל זיך פאַרלייגערט? איז
אויפגעזאָרען דער גענעראַל.

— און וואָס ווילט איהר אייער האָהייט, האָט אונטערגעכאַפט
פערדישטשענקא, וועלכער האָט גערעכענט, אז מען וועט קענען אונ-
טערכאַפען און נאָכמעהר פאַנאַנדערשמירען: — זייט רוהיג אייער
האָהייט, איך ווייס מיין פּלאַץ. אויב איך האָב געזאָגט, אז איך מיט
אייד זיינען לייב און עזעל פון קרילאָוו'ס פאַבעל, נעהם איך פאַרשטעהט
זיך די ראַלע פון דעם עזעל אויף זיך, און אייער האָהייט — איז דער
לייב. ווי עס איז געזאָגט געוואָרען אין קרילאָוו'ס פאַבעל:
„דער מעכטיגער לייב, דער שרעק פון וואַלד
האַט פון אַלטקייט פאַרלאָרען די כחות“

און איך בין אייער האָהייט אַן — עזעל.

— מיט דאָס לעצטע בין איך איינשטימיג, האָט זיך אומפאַר-
זיכטיג ארויסגעריסען ביים גענעראַל.

דאָס אלץ איז, פאַרשטעהט זיך, געווען גראַב, נור אזוי איז שוין
געווען אָנגענומען אז פערדישטשענקא'ן איז ערלויבט געווען צו שפּיר-
לען די ראַלע פון אַ ליץ.

יונגע דאמע, א געוואנטע, פון א יאָהר פּערציג, פון די אקטריסעס, און איינע א זעהר שעהנע און רייך געקליידטע און אויסערגעווענהליך ניט רעדעוודיגע יונגע דאמע) האָבען ניט נור ניט געקענט מאַכען לע- בעדיג דעם געשפרעך, נור זיי האָבען אָפט איינפאַך ניט געוואוסט וועגען וואָס צו רעדען.

אויף אזא אופן איז דעם פירשט'ס ערשיינונג פאַרגעקומען אפילו אין צייט. די אַנזאָגונג וועגען איהם, האָט ארויסגערופען א פאַר- וואונדערונג און אייניגע מאָדנע שמייכלען. דערהויפּט ווען מען האָט זיך דערוואוסט אָן דעם פאַרוואונדערטען אויסזעהן פון נאסטאסיא פיליפּאָוונא אז זי האָט איהם גאָר ניט געדענקט איינצולאָדען.

נור נאָך דער פאַרוואונדערונג האָט נאסטאסיא פיליפּאָוונא ארויס- געצייגט אזוי פיל צופרידענקייט, אז די מעהרהייט האָט זיך באַלד צוגעגרייט באַגעגענען דעם אונגעבעטענעם גאַסט מיט געלעכטער און פרייד.

— מען דארף רעכענען, אז דאָס איז ביי איהם ארויסגעקומען צוליב זיין אומשולד, — האָט פאַרענדיגט אייוואן פיאָדאָראָוויטש עפאַנטשין — און אלענפאַלס זיינען אזעלכע נייגונגען א געפאַהר צו ערמוטיגען. נור, איז דעם מאַמענט, איז גאָר ניט שלעכט וואָס איהם איז איינגעפאַלען צו קומען, כאָטש אפילו אויף אזא אַריגינעלען וועג; ער וועט אפשר אונז מאַכען פּרעהליך, ווי לכל הפחות איד קען זאָ- ווען וועגען איהם.

— און דערהויפּט ווען ער האָט זיך נאָך אליין איינגעלאָדען! האָט גלייך אריינגעזאָגט פּערדעשטשענקא.

— איז וואָס איז דערפון געדרונגען? האָט טרוקען געפרעגט דער גענעראל, וועלכער האָט פיינט געהאַט פּערדישטשענקא.

— דאָס, אז ער וועט באַצאָהלען פאַר איינטריט, האָט יענער ער- קלעהרט.

— נו, פירשט מישקין איז ניט פּערדישטשענקא, האָט פונדעסט- וועגען ניט אויסגעהאַלטען דער גענעראל, ביז איצט ניט קענענדיג שלום מאַכען מיט'ן געדאַנק צו געפינען זיך מיט פּערדישטשענקא אין איין געזעלשאַפט און אלס גלייכע מענשען.

— עי, גענעראל, שוינט פּערדישטשענקא'ן, האָט יענער געענט- פּערט קוועלענדיג — איד בין אויף באַזונדערע רעכטע.

באלד אריבערגעגאנגען אויף ראַגאָזשינען, וועלכער האָט גענומען אזא נרויסען אנטהייל אין דער פריהמאָרגענדיגער סצענע און מיט וועלכען עס האָבען זיך אויך מיט א זעהר שטארקער נייגעריגקייט פאראינטער רעסירט אפאנאסי איוואנאָוויטש און איוואן פיאָדאָראָוויטש. עס האָט זיך ארויסגעשטעלט אז באַזונדערע ידיעות וועגען ראַגאָזשין האָט געקענט געבען פטיצין, וועלכער האָט געקעמפט מיט איהם צו ליב זיינע געשעפטען, כמעט ביו נייען א זייגער אין אבענד. ראָד גאָזשין איז באַשטאַנען מיט אלע זיינע קרעפטען אויף דעם, אז ער זאָל קריגען היינט שוין הונדערט טויזענד רובעל — „ער, איז דעם אמת געזאָגט, געווען שיכור — האָט דערביי באַמערקט פטיצין — אָבער הונדערט טויזענד ווי שווער דאָס איז ניט, דוכט זיך איהם, אז מען וועט קריגען, ניר איך ווייס ניט, צי היינט שוין און צו אינגאָנצ צען; אבער ארבייטען דערויף, ארבייטען א סד'ן: קינדער, טרעפאלאון, ביסקופ; פראַצענטען ניט ער וויפיעל מען פארלאַנגט, געוועהנליך דאָס אלץ שיכור'ערהייט און פון דער ערשטער פרייד...“ האָט פאַרענדיגט פטיצין. אָט די אלע נייעס'ן זיינען אויפגענומען געוואָרען מיט אינא טערעס, טהיילווייז ניט קיין פרעהליכען. נאסטאסיא פיליפאָווא האָט געשוויגען, ניט וועלענדיג, קענטיג זיך ארויסזאָגען. האניא אויך. גענעראל עפאנטישין איז געווען אומרוהיגער פאר זיך, כמעט מעהר ווי אלע. די פערל וועלכע ער האָט צוגעשטעלט נאָך איז דער פריה, זיינען צוגענומען געוואָרען מיט פריינדליכקייט, זעהר קאלט און אפילו מיט א געוויסען שמייכלעלע. איין פערדישטשענקא איז פון אלע געסט געווען אין א פרעהליכער און יום־טוב'דיגער שטימונג און האָט הויך געלאַכט ניט וויסענדיג פאר וואָס. און אויך דערפאַר, ווייל ער האָט זיך אליין אָנגעבונדען די ראַליע פון א ליין. אפילו אפאנאסי איוואנאָוויטש, וועלכער איז געווען באַוואוסט אלס פיינער און גלענצענדער דערצעהלער, און אין די פריהערדיגע צייטען, פלעגט ער אויף די ראָד זיגע אבענדען זיין דער פיהרער פון געשפרעד, איז אויך קענטיג געווען ניט אויפגעלעגט און אפילו צוטראָגען ניט לויט זיין געוואוינהייט. די איבעריגע געסט, וועלכע זיינען איבעריגענס, געווען ניט פיעל (עפעס א קלענגליכער אַלטימשיקער לעהרער, גאָט ווייס צוליב וואָס אַז איינגעלאדענער, עפעס אַז אונבאַקאַנטער, און זעהר יונגער מענש, א שרעקליך שרעקעדיגער און די גאַנצע צייט א שווייגענדיגער; א

וועגען איהם, אָהן קיין שום פאַרוואַנדערונג, ניט זיינע שמוציגע שיד, ניט זיין ברייט־ברעגניגע הוט, ניט דער מאַנטעל אָהן אַרבעל, און ניט דער פאַרשעהמטער אויסזעהן האָבען אין איהר ניט אַרויסגערופען קיין צווייפּעל. זי האָט אַרונטערגענומען פון איהם דעם מאַנטעל, איהם איינגעלאָדען צו וואַרטען אין פאַרהויז און זי איז גלייך אוועק צו מעלדען וועגען איהם.

די געזעלשאַפט וועלכע האָט זיך צונויפגעזאַמעלט ביי נאַסטאַסיא סיליפּאָוונאַ איז באַשטאַנען פון די סאַמע געווענהליכע און שטענדיגע באַקאַנטע איהרע. עס איז אפילו געווען א גאַנץ קליינער עולם אין פאַרגלייך מיט די פריהערדיגע יעהרליכע פאַרזאַמלונגען אין אזעלכע טעג.

עס זייען געווען צום ערשטען און דערהויפּט, אפאַנאַסי איוואַנאָ־וויטש טאַצקי און איוואַז פּיאָדאַרָוויטש עפאַנטשין. ביידע זיינען געווען ליבליך, נור אין ביידע איז געווען עפעס אזא — באַהאַלטענע אימרוהיגקייט, וועגען דער שלעכט מאַסקירטער ערוואַרטונג פון דער צוגעזאַמטער ערקלעהרונג וועגען האַניאַ'ן. אויסער זיי, פאַרשטעהט זיך, איז אויב געווען האַניאַ — אויך זעהר אַן אומעטיגער, זעהר אַ פאַרטראַכטער, און אפילו כמעט נאָר ניט קיין פריינדליכער. אַמעהר־סטענס, איז ער געשטאַנען אַן אַ זייט, פון דער ווייטענס און געשוויי־גען. ברענגען וואַריע'ן האָט ער ניט געהאַט קיין מוטה, נור נאַסטאַסיאַ סיליפּאָוונאַ האָט אפילו וועגען איהר גאָר ניט דערמאַנט; דערפאַר האָט זי אָבער גלייך ווי זי האָט זיך באַגריסט מיט האַניאַ'ן איהם דער־מאָהנט זיין פריהערדיגע סצענע מיט'ן פירשט. דער גענעראַל וועל־כער האָט נאָך פון דעם ניט געוואוסט האָט זיך אָנגעהויבען צו אינ־טערעסירען. דאַן האָט האַניאַ טרוקען, איינגעהאַלטען נור זייער אָפּענ־הערציג דערצעהלט אלץ וואָס איז פריהער פאַרגעקומען און ווי אזוי ער איז שוין געגאַנגען צום פירשט בעטען ענטשולדיגונג. דערביי האָט ער היציג אַרויסגעזאַגט זיין מיינונג, אז דעם פירשט האָט מען עפעס זעהר אונפאַרשטענדליך און גאָט ווייסט פאַר וואָס אָנגערופען „אי־דיאַט“, אז ער דענקט וועגען איהם פונקט דאָס פאַרקעהרטע. און אז דער מאַן איז זיכער אַ פאַרשטענדיגער מענש. נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוו־נאַ האָט אויסגעהערט די דאָזיגע מיינונג מיט גרויס אינטערעס און מיט גרויס נייגעריגקייט נאָכגעקוקט האַניאַ'ן, נור דער געשפרעך איז

געזאָגט. האָט עס אפילו ליב געהאט. נור — און דאָס האָט אויס-
געקוקט זעהר מאַדנע — האָט זיך בשום אופן צו דעם ניט אונטערגע-
געבען. עפעס אזוי ווי זי וואָלט אַלעמאָל געקענט זיך באַגעהן אַהן
דעם; און זי האָט אפילו אייניגע מאָל זיך געסטאַרעט דאָס צו ער-
קלערען, און דאָס האָט אויף טאַצקין געמאַכט אַ שלעכטען איינדרוק.
איבעריגענס, עס איז געווען אסך אין נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ וואָס
האָט ניט געווירקט צום גוטען (אין די לעצטע צייט אפילו ביז פאַר-
אַכטונג) אויף אפאַנאַסי איוואַנאָוויטש. ניט רעדענדיג שוין וועגען
דיר ניט פייניקייט פון דעם סאַרט מענשען מיט וועלכע זי האָט אָפּט-
מאָל צוגעלאָזט צו זיך. און עס קען געבען, אז זי איז זיי געווען גע-
נויגט צו דערנעהנטערן, האָבען ביי איהר זיך געווויען נאָך אייניגע
גאַנץ מאַדנע נייגונגען: עס האָט זיך באַווויען עפעס אזא ווילדער
געמיש פון צווייערליי געשמאַקען, די פעהיגקייט צו באַגעהן און באַ-
נוגענען זיך מיט אזעלכע זאַכען און מיטלען וועלכע אַן אנשטענדיגער
און ערעלערצויגענער מענש וויל גאָר ניט דערלאָזען זייער עקזיסטענץ.
אין אמת'ען, צום ביישפּיל, ווען נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ וואָלט
פּלוצלינג אַרויסגעווויען אַ פיינע און ערעלע אינבאַקאַנטשאַפט,
למשל פון דעם סאַרט, אז פּויערטעס קענען ניט טראָגען
באַטיטאַווע אונטערוועש, אזוינע וועלכע זי טראָגט, וואָלט אפאַנאַסי
איוואַנאָוויטש, דוכט זיך געווען דערמיט צופּרידען. צו אזעלכע רע-
זולטאַטען איז זי געווען גענויגט צום ערשטען דורך דער גאַנצער ער-
ציהונג און נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ, לויט דער פּראָגראַם פון טאַצקי,
וואָס איז געווען אין דעם ענין זעהר אַ וויסענדער מענש; אָבער אוי!
מאַדנע רעזולטאַטען זיינען דערפון גאָר אַרויסגעקומען. ניט קוקענ-
דיג אָבער אויף דעם איז פונדעסטוועגען נאָך עפעס געבליבען אין
נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ וועלכע האָט גאַנץ אָפּט ערשטוינט אפאַנאַסי
איוואַנאָוויטש מיט איהר אונגעוועהנליכער און הינרויסענדער אָריגי-
נאַליטעט און עפעס מיט אזא קראַפט, און איהם באַצויבערט, אָפּט-
מאָל אפילו נאָך איצט אויך, ווען עס האָבען זיך שוין צושאַטען אלע
זיינע האָפענונגען אויף נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ.

דעם פירשט האָט באַגעגענט אַ מיידעל (די דינערשאַפט ביי
נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ איז שטענדיג געווען אַ וויבליכע) און צו
זיין פאַרוואַנדערונג, האָט זי אויסגעהערט זיין ביטע, צו מעלרען

כאמע ערגסטע, האָט ער געטראַכט — וועט זיין, אז מען וועט ניט אויפנעהמען, און מען וועט וועגען מיר עפעס ניט שעהנעס א טראַכט טאָן, אָדער, מען וועט יע אויפנעהמען און מען וועט דיר לאַכען אין די אויגען... עט, ס'איז גאַרנישט!" און באמת, האָט דאָס נאָך ניט אזוי געשראַקען, נור די פראַגע: „וואָס וועט ער דאָרטען אויפּטאָן און צו וואָס געהט ער?" אויף דער דאָזיגער פראַגע האָט ער טאַקע גאָר ניט געקענט געפינען א באַרוהיגענדען ענטפער. ווען מען וואַלט אפילו שוין געקענט אויף א וועלכען ס'איז אופן, כאַפּענדיג א מאַמענט, זאָגען נאסטאסיא פיליפּאָוונא: געהט ניט חתונה האַבען פאר דעם דאָזיגען מענשען און הרג'עט זיך ניט אוועק. ער האָט אייך ניט ליֵעב, נור ער האָט ליֵעב אייערע געלט, ער האָט עס מיר אליין געזאָגט, און אַגלאַיאַ עפּאַנטשינאַ האָט עס מיר געזאָגט און איך בין אייך געקומען איבערגעבען," איז א ספק צו דאָס וואַלט ארויסגעקומען ריכטיג ווי מען באַדאַרף. עס האָט זיך פאַרגעשיטעלט נאָך איין ניט געלייזטע פראַגע און דערצו אַזא וויכטיגע, פון וועלכע דער פירשט האָט אפילו מורא געהאַט טראַכטען, וועלכע ער האָט אפילו ניט געקענט און ניט געוואַלט צוצולאָזען. פאַרמולירען דאָס ווי ס'איז האָט ער ניט גע־קענט. ער האָט זיך גערויטעלט און געשוידערט בלויז ביי דעם איינ־ציגען געדאַנק וועגען דעם. נור עס האָט זיך געענדיגט דערמיט אַז ניט קוקענדיג אויף אלע שרעקענישען און צווייפלען, איז ער דאָך אריין און געפרענט אויף נאסטאסיא פיליפּאָוונא.

נאסטאסיא פיליפּאָוונא, האָט פאַרנומען ניט זעהר קיין גרויסע נור א באמת פּרעכטיגע, סעפּעראַטע קוואַרטיר. אין די פינף יאָהר כּון איהר פּעטערבורגער לעבען איז געווען א צייט, אין אַנהויב, ווען אפּאנאַסי איוואנאָוויטש האָט ניט שטאַרק געזשאַלעוועט פאר איהר קיין געלט. ער האָט נאָך דאן גערעכענט אויף איהר ליֵעב, און געדענקט נעהמען זי, דערהויפּט מיט קאַמפּאַרט און לוקסוס. וויסענדיג ווי לייכט עס נעהמען זיך צו די לוקסוס־געוואוינהייטען, און ווי שווער ס'איז דערנאָך זיי אַפּצולאָזען, ווען די לוקסוס ווערט ביסלעכווייז, ביסל־לעכווייז, א נויטווענדיגקייט. אין דעם פאַל, האָט טאַצקי אויסגעפרוּד בירט די גוטע אלטע מעשיות, גאַרנישט אין זיי ניט ענדערענדיג, גרענצלאָז אכטענדיג די אונבאַזיגבאַרע קראַפט פון די ליידענשאַפּטליכע וואַרקונגען. נאסטאסיא פיליפּאָוונא האָט זיך פון לוקסוס ניט אַפּ־

פון דער מוטערס זייט א נידעריגקייט; נור איצט הויבט ער אָפּטמאַל אָן צו פיהלען. האָ, איז אָט דאָס רופט איהר אָן קראַפּט? איד וועל דאָס באַמערקען. האניא ווייס ניט ווען ניט וואָלט ער עס אָנגערופען נאכזיכטיגקייט.

— אָ, האניא ווייס ניט? האניא ווייס נאָך דוכט זיך, א סך זאָ-
כען ניט, האָט זיך ארויסגעריסען ביי דעם פאַרטראַכטען פירשט.
— און ווייסט איהר פירשט, אז איהר געפעהלט מיר זעהר. דער
פריהערדיגער פאַל געהט מיר ניט ארויס פון זינען.

— און איהר, קאַליא, געפעהלט מיר אויך זעהר.
— הערט נור, ווי דענקט איהר דאָ לעבען? איד וועל באַלד קריי-
גען א באַשעפטיגונג. און איד וועל וואַס־ניט־איז פאַרדינען. קומט
לאַמיר וואוינען. איד, איהר און איפּאָליט צוזאַמען. לאַמיר דינגען
א קוואַרטיר, און דעם גענעראַל וועלען מיר אויפנעהמען ביי אונז.

— איד, וועל מיט'ן גרעסטען פאַרגעניגען. נור איבעריגענס,
וועלען מיר זעהן. איד בין איצטער זעהר... זעהר צוטראַגען. וואָס?
מיר זיינען שוין געקומען? אין דעם הויז? ... אד, וואָס פאר א שעהנער
אריינגאַנג! און א שווייצער. נו, קאַליא, איד ווייס ניט, וואָס דער-
פון וועט ארויסקומען.

דער פירשט איז געשטאַנען ווי א פאַרלאָרענער.
— איהר וועט מאַרגען דערצעהלען! ציטערט ניט אזוי. גיב אייך
גאָט ערפּאָלג! ווייל איד בין מיט אייערע איבערצייגונגען אין אַלץ!
זייט געזונט! איד קעהר זיך אום צוריק אהין און וועל דערצעהלען
איפּאָליט'ן. און דאָס אז מען וועט אייד אויפנעהמען אין דעם איז
גאָר קיין צווייפּעל ניטאָ! שרעקט זיך ניט! זי איז זעהר אָן אַריגי-
נעלע. מיט די דאָזיגע טרעפ צום ערשטען גאַרען. דער שווייצער
וועט ווייזען!

דרייצעהנטער קאַפיטעל

דער פירשט איז געווען זעהר אומרוהיג ווען ער איז אריינגעקומען
און ער האָט זיך מיט אַלע קרעפטען געמיהט צו ערמוטיגען: דאָס

און מען שרייבט אומערדם. מען באַשולדיגט. ביי אונז באַשולדיגען אלע. די עלטערען אליין שעהמען זיך אויך מיט זעהר פריהערדיגער מאַראַל. אַט האָט אין מאַסקווע, איינער א פאָטער איינגערעדט זיין זון אז, ער זאָל פאר גאָר נישט זיך ניט אָפּשטעלען, אום צו ווערען רייך. ס'איז געווען אין דער פרעסע. גיט א בליק אויף מיין גענע-ראל. נו, וואָס איז פון איהם ארויסגעקומען? און איבעריגענס, ווייסט איהר, מיר דוכט, אז מיין גענעראל איז אן אָרענטליכער מענטש; אויף מיין וואָרט, ס'איז אזוי! דאָס איז ער אזוי נור אלץ צוליעב די אונז אַרדננג, און די בראַנפען, אויף מיין וואָרט ס'איז אזוי! ס'איז אפילו אויף איהם א רחמנות. איר האָב בלויז מורא צו רעדען ווייל אלע לאַכען. אָבער אויף מיין וואָרט ס'איז א רחמנות. און וואָס קומט ארויס פון אַט די אלע חכמים? זיי זיינען אלע פּראָצענטניקעס, אלע ביז איינער! איפּאָליט באַרעכטיגט פּראָצענט-נעהמען, ער זאָגט, אז אזוי דאַרף זיין, אן עקאָנאָמישע אויפטרײַסלונג, עפעס אזעלכע צו-בלוסען און אָבפלוסען זאָל זיי דער טייוועל נעהמען. מיר פאַרדריסט שרעקליך אויף איהם. נור ער איז א דערצאָרענטער. גיט נור א טראַכט, זיין מאַמע, די קאפּיטאַנשע טאַקע, קרינט געלט פון גענע-ראַל, און זי לייַהט זיי איהם טאַקע אויף שנעלע פּראָצענטען. עס איז א גוואַלדיגע שאַנדע! און ווייסט איהר אז מיין מאַמע, דאָס הייסט נינא אלעקסאַנדראַווא, די גענעראַלשע, העלפט איפּאָליט'ן מיט געלט, קליידער, וועש, און נאָך זאַכען. און טהיילווייז אפילו די איבעריגע קינדער אויך, דורך איפּאָליט'ן טאַקע. ווייל זיי קוקען איהר אויס צו זיין אזעלכע עלענדע. און וואַריא אויך.

— אַט זעהט איהר, איהר זאָגט, אז עס זיינען ניטאָ קיין אָרענט-ליכע און באַראַקטער-פּעסמע מענשען און אז אלע זיינען בלויז פּראָ-צענטניקעס; אַט האָבען זיך געוויזען שטאַרקע מענשען, אייער מוטער און וואַריאַ. איז דען דאָס קומען צו הילף, ביי אזעלכע אומשטענדען ניט קיין צייכען פון מאַראַלישער שטאַרקייט?

— וואַרינקאַ טוט עס צוליב זעלבסט-ליבע, צוליב גרויס-האַל-טעריי, כדי ניט אָפּשטעהן פון דער מוטער. נו, און די מאַמע, זיכער... איר אַכטע זי. יע, דאָס אַכטע איר און באַרעכטיג. אפילו איפּאָליט פיהלט און ער איז דאָך אין גאַנצען פאַרהאַרטעוועט געוואָרען. פון אַנפאַנג האָט ער געווען געלאַכט און האָט אָנגערופען, אז דאָס איז

מיט איהם גענומען א באזונדער קווארטיר און זיך אָפּגעזאָגט פון אונז זערע פאמיליעס. דאָס איז אונזער טרוים. און ווייסט איהר, ווען איד האָב אָקאָרשט דערצעהלט איהם וועגען אייער פאָל, איז ער אפילו געוואָרען אין כעס. ער זאָגט, אז דער וועלכער איז מוחל א פאָטש און רופט ניט ארויס אויף א דועל — איז א פאָדלעץ. איבעריגענס, איז ער א שרעקליך אויפגערגטער, און איד האָב שוין אויפגעהערט מיט איהם צו דעבאָטירען. איז הייסט אזוי, אז נאסטאסיא פילי-פאָונא האָט אייך גלייך טאָקע איינגעלאָדען צו זיך ?

— אָט דאָס איז דאָך די מעשה, וואָס זי האָט ניט איינגעלאָדען.

— טאָ ווי אזוי-זשע געהט איהר ? האָט אויסגערופען קאָליא און זיך אפילו אָפּגעשטעלט אין מיטען טראָטואַר. און... אין אזעלכע קליידער, און דאָרט איז דאָך אַן אַבענר פון איינגעלאָדענע.

— ביי נאָט. אז איד ווייס טאָקע ניט ווי אזוי איד וועל אריין—

וועלען זיי אויפגעהמען — איז גוט, ניין — הייסט עס, אז די זאך איז פאָרלאָרען. און וועגען די קליידער, וואָס זשע קען מען דאָ טאָן ? — א, איהר, הייסט עס, געהט צו איהר וועגען א געוויסען ענין ?

אָדער איהר געהט גלאַט אזוי זיך, Pour Passer Le temps אין „א פיינער געזעלשאַפט ?“

— ניין, איד האָב אייגענטליך... דאָס הייסט, איד געה צוליב

אז ענין... מיר איז דאָס שווער צו דערקלעהרען... אָבער...

— נו, איד ווייס ניט צוליב וואָס פאר אַן ענין, נור זאָל עס זיין, ווי

אייד געפעלט. מיר אינטערעסירט די הויפט זאך, דאָס, וואָס איהר בעט זיך ניט איין גלאַט אזוי זיך אויף אַן אַבענר, אין דער צויבערליכער געזעלשאַפט פון א קאמעליען-דאָמע, גענעראלען און פראָצענטניקעס.

אויב דאָס וואָלט געווען אזוי, טאָ ענטשולדיגט מיר פירשט, וואָלט איד אייד אויסגעלאַכט און אויך אָנגעהויבען פאראַכטען. דאָ זיינען פאָראַן שרעקליך וועניג עהרליכע מענשען, אזוי, דאָס ס"איז ניטאָ

וועמען צו אַכטען. ניט ווילענדיג קוקסטו פון אויבען אראָפּ. און זיי פאָדערען אַכטונג; וואַריאָ די ערשטע. אין האָט איהר באַמערקט, פירשט, אין אונזער יאָהרהונדערט זיינען אלע אוואַנטוריסטען ! און

דוקא נור ביי אונז אין רוסלאַנד, אין אונזער ליבען פאָטערלאַנד. און ווי אזוי איז דאָס אַלץ געשעהן פארשטעהן איד ניט. דאָכט זיך שוין אזוי פעסט געשטאַנען, און וואָס איז איצט ? דאָס רעדען איצט אלע

ניט ארויסהעלפּען? איך דאַרף זעהן נויטיג זיין ביי נאסטאסיא פיר ליפּאָווא. איך האָב פריהער געבעטען ארדאליאן אלעקסאנדראָוויטש'ן נור אָט איז ער גאָר איינגעשלאָפּען. באַגלייט מיך, ווייל איך ווייס ניט, ניט די גאַסען, ניט דעם וועג, איבעריגענס, דעם אדרעס האָב איך: ביים גרויסען טעאַטער, די הויז פון מיטטאָווצאָווא.

— נאסטאסיא פיליפּאָווא? זי האָט קיינמאָל ניט געוואוינט ביים גרויסען טעאַטער, און דער טאַטע איז קיינמאָל ניט געווען ביי נאסטאסיא פיליפּאָווא, ווען איהר ווילט וויסען; עס איז מאָדנע, וואָס איהר האָט פון איהם עפעס ערווארטעט. זי וואוינט אויף דער וולאדיר מירסקער גאַס, ביי די „פינף ווינקלען“. דאָס איז פון דאָנען אסך נע- הענטער. איהר ווילט שוין? איצט איז האַלב צעהן, ערלויבט מיר און איך וועל אייך צופיהרען.

דער פירשט און קאָליא זיינען טאַקע גלייך ארויס. אוי וועה!
דער פירשט האָט אפילו ניט געהאַט פאר וואָס צו נעהמען א פוהרמאַן, מען האָט געמוזט געהן צופוס.

— איך האָב געווען געוואָלט אייך באַקאַנען מיט איפּאָליטען, האָט געזאָגט קאָליא — ער איז דער עלטסטער זון פון דער דאָזיגער קורץ־האַלזיגער קאַפיטאַנשע און ער איז געווען אין א צווייטען ציי- מער. ער איז ניט געזונט, און איז היינט א גאַנצען טאַג געלענען. נור ער איז אזא מאָדנער; ער באַלעדיגט זיך שרעקליך און מיר האָט זיך אויסגעדוכט. אז ער וועט זיך שעהמען פאר אייך, דערפאר וואָס איהר זייט געקומען אין אזא צייט... איך שעהם זיך דאָך ניט אזוי ווי ער. ווייל ביי מיר איז א טאַטע, און ביי איהם איז א מאַמע, דאָ איז פינדעסטוועגען אן אונטערשייד, ווייל דער מעגליכער געשלעכט האָט אין אזא פאל ניט מיט וואס צו אראַפּפאלען! איבעריגענס, איז דאָס ניט מעהר, ווי א פאַראורטהייל וועגען די באַשטימונגען פון די גע- שלעכטען. איפּאָליט איז א וואוילער יונג, נור ער איז א קנעכט צו אסך פאַראורטהיילע.

— איהר זאָגט, אז ער האָט שווינדזוכט?

— יע, ס'דוכט זיך, וואָלט ער שוין בעסער געשטאַרבען! איך אויף זיין פּלאַץ וואָלט אונבאַדינגט געוואָלט שטאַרבען. ער האָט רחמנות אויף די ברידער און שוועסטער, אָט די קלייניקע, אַ די. ווען ס'וואָלט געווען מעגליך, ווען עס איז נור דאָ געלט, וואָלטען מיר

ער האט אלץ אוועקגערויבט, אלץ אריבערגעטראָגען, אלץ פארקויפט אויפ'ן פאר'משכון'ט, ער האט גארנישט ניט איבערגעלאָזט. וואָס וועל איך מיט זיינע ליידיגע פירען טאָן, דו ביטערע און אַהן געוויסענדיגער מענש! מיט וואָס, מיט וואָס וועל איך שפּיווען מיינע יתומים'דיגע קינדערלאַך? אַט קומט ער שיכור, קאָן אויף די פיס ניט שטעהן... מיט וואָס האָב איך עס דערצאָרענט גאָט, דעם פאָטער, דו מיאוס'ער און עקעלהאפטער ביטריאק, ענטפער!

נור דער גענעראל האָט ניט געהאלטען דערביי.

— מאַרפא באַריסאָוונא, נאָט אייך פינף און צוואַנציג רובעל... דאָס איז אלץ וואָס איך קען, מיט דער הילף פון דעם געאַכטעמסטען פריינד.

— פירשט, איך האָב געמאַכט א שרעקליכען טעות! אזוי איז... דאָס לעבען... און איצט... ענטשולדיגט... איך בין שוואַך, האָט פאַרט געזעצט דער גענעראל שטעהענדיג אין מיטען צימער און זיך נויגענדיג אין אלע זייטען — איך בין שוואַך, ענטשולדיגט, לענאָטשקא! דער לאַנג א קישען! טהייערע!

לענאָטשקא, אַן אַכטיגהריגע מיידעלע איז גלייך אוועקגעלאָפען נאָך א קישען, און זי געבראַכט אויף א געקעסטעלטער, האַרטער אין אַפגעריסענער סאַפע. דער גענעראל האָט זיך אויף איהר געזעצט. מיט דעם צוועק צו זאָגען נאָך זעהר אסך זאַכען. נור ווי ער האָט זיך צוגעריהרט צו דער סאַפע, האָט ער זיך תיכף אָנגעבויען אויף א זייט, איבערגעדריעהט צום וואַנט און איז איינגעשלאָפען מיט דעם שלאָף פון א צדיק. מאַרפא באַריסאָוונא האָט צערעמאַניעל און טרוי-עריג אָנגעצייגט דעם פירשט א שטוהל ביים שפּילטישעל, אליין זיך געזעצט אַנטקעגען, אונטערגעשפאַרט מיט דער האַנט די רעכטע באַק און האָט אָנגעהויבען שוויגענד זיפצען, קוקענדיג אויפ'ן פירשט. דריי קליינע קינדער, צוויי מיידעלאַך און איין אינגעלע פון וועלכע לענאָטשקא איז געווען די עלטסטע, זיינען צוגעקומען צום טיש, אלע דריי האַבען אוועקגעלעגט די הענט אויפ'ן טיש און צודרינגליך גענומען קוקען אויפ'ן פירשט. פון דעם צווייטען צימער האָט זיך באַוויזען קאַליא.

— איך בין זעהר צופרידען, וואָס איך האָב אייך דאָ באַגעגענט, קאַליא, האָט זיך צו איהם געווענדט דער פירשט. — קענט איהר מיר

ווייזט ניט דעם נאָז, און זי וואָרט אויף געלט. פאַר וואָס האָט איהר צוגעזאָגט איהר געלט, האָ? אַלע מאָל טוט איהר אזוי! איצט וועט איהר שוין פֿיין אריינכאַפֿען!

אויפֿ'ן פֿערטען גאַרען האָט מען זיך אָפֿגעשטעלט פֿאַר א נידע־ריגער טיר. דער גענעראַל האָט ווייזט אויס זיך געשראַקען און גע־
— און איד וועל בלייבען דאָ, האָט ער א מורמעל געטאָן. — איד וויל מאַכען א סורפֿרייז...

קאַליא איז אריין דער ערשטער. עפעס א דאַמע, פון א יאָהר פֿערציג, א שטאַרק אָנגעפֿוידערטע און אָנגעפֿאַרבטע, אין שטעק־שיד און קוצעוואַיקע, און מיט האָר פֿאַרקעמטע אין א צאָפֿ, האָט ארויס־יעקוט פון טהיר, און דעם גענעראַל'ס סורפֿרייז האָט אונערוואַרטעט געפֿלאַצט, ווי נור די דאַמע האָט איהם דערזעהן האָט זי גלייך זיך צושריען:

— אָט איז ער, דער נידעריגער און פֿאַלשער מענש. מיין האַרץ דאַט מיר טאַקע אזוי געזאָגט!

— קומט אריין! דאָס איז אזוי זיך, האָט געמורמעלט דער גע־נעראַל, צום פֿירשט, וועלענדיג מאַכען א ווייז.

נאָר דאָס איז ניט געווען אזוי זיך. ווי נור זיי זיינען אריין דורך דער דונקעלער און נידעריגער פֿאַהרהויז אין דעם ענגינקען זאַל, אויסגעמעבעלירט מיט א האַלבען טוצען געפֿלאַכטענע שטוהלען, און צוויי שפּיל־טישלאַך, ווי די בעל־הבית'טע האָט גלייך גענומען פֿאַרט־זעצען מיט אזא אויסגע'חזר'ט־וויינענדיגער און געוועהנליכער שטימע.

— און דו שעהמסט זיך גאָר ניט. שעהמסט זיך גאָר ניט, דו אומענש און טיראַז פון מיין פֿאַמיליע, אומענש און פֿאַנאַטיקער! ער האָט מיר אין גאַנצען באַרויבט, די זאַפט אויסגעזוויגען און ער איז נאָר דערמיט ניט צופֿרידען. ביז וואַנען וועל איד פון דיר ליידען, דו אונפֿאַרשעהמטער און אונערהליכער מענש!

— מאַרפֿאַ באַריסאָוונאַ, מאַרפֿאַ באַריסאָוונאַ! דאָס איז... פֿירשט מישקין. גענעראַל אוואַלגין און פֿירשט מישקין, האָט געמורמעלט דער דערשראָקענער און צוטומעלטער גענעראַל.

— גלויבט איהר, האָט זיך די קאַפּיטאַנשע פֿלוצלינג געווענדט צום פֿירשט — גלויבט איהר, אז אָט דער אונפֿאַרשעהמטער מענש האָט אפּילו ניט רחמנות געהאַט אויף מיינע יתומים'דיגע קינדער!

ליכע נאָרישקייט, האָט אַ מורמעל געטאָן דער פירשט — וואָס איד האָב אייד נאָך פריהער באַאומרוהיגט. און דערצו זייט איהר איצט... געהט געזונט!

— אָבער איד קען דאָך ניט, קען דאָך ניט אַפלאָזען אייד יונגער פריינד מיינער! האָט זיך אַ וואָרף געטאָן דער גענעראַל. — די אלמנה איז אַ מוטער פון אַ פאמיליע, און זי ציהט ארויס פון איהר האַרצען סטרונעס, וועלכע רופען זיך אַפּ אין מיין גאַנצען וועזען. אַ וויזט צו איהר — דאָס מיינט, פינף מינוט, אין דער הויז בין איד אָהן צע-רעמאַניעס, איד וואוּין דאָ כמעט, איד וועל זיך אַנטאָן סאַמע נויטיג-סטע, און דערנאָך וועלען מיר מיט אַ פּורמאַן זיך לאָזען צום גרויסען טעאַטער, זייט זיכער, אַז איד נויטיג זיך אין אייד אויפ'ן גאַנצען אבענד... אָט זיינען מיר שוין געקומען אין דער הויז. אַ קאַליאַ, די ביזט שוין דאָ? וואָס, מאַרפּאַ באַריסאָוונאַ איז אין דער היים, אָדער די ביזט אליין ערשט געקומען?

— אַ, ניין, האָט געענטפערט קאַליאַ פּונקט זיך צוזאַמענשטוי-סענדיג מיט זיי אין די טויערען פון הויז. — איד בין שוין דאָ לאַנג מיט איפּאָליטען, איהם איז ערגער, היינט אין דער פריה איז ער גע-לעגען. מאַרפּאַ באַריסאָוונאַ וואַרט אויף אייד. נור פאַפּאַשאַ, אַד, ווי איהר... האָט פאַרענדיגט קאַליאַ זיך שטאַרק איינקוקענדיג צו דעם גאַנג און שטעה פון דעם גענעראַל. — נו, קומט שוין!

די באַגעגעניש מיט קאַליאַ'ן האָט געווירקט אויף דעם פירשט, אַז ער זאָל באַגלייטען דעם גענעראַל אויך צו מאַרפּאַ באַריסאָוונאַ, נור בלויז אויף איין מינוט. דער פירשט האָט נויטיג געדאַרפט קאַליאַ'ן. דעם גענעראַל האָט ער אין יעדען פאַל, באַשלאָסען אוועקצווואַרפען און ער האָט זיך ניט געקענט מוחל זיין, וואָס ער האָט פריהער גאָר געדענקט אויף איהם זיך צו פאַרלאָזען. דאָס אַרויפגעהן האָט גענומען לאַנג אויפ'ן פערטען גאַרען, אויף פינסטערע טרעפּ.

— איהר ווילט באַקאַנען דעם פירשט? האָט געהענדיג געפּרענט קאַליאַ.

— יע, פריינד מיינער, באַקאַנען, גענעראַל אייוואָלגין און פירשט מישקין, אָבער וואָס... ווי אזוי... מאַרפּאַ באַריסאָוונאַ... — איהר ווייסט, פאַפּאַשאַ, אַז גלייכער וואָלט געווען איהר זאָלט ניט געהן! זי וועט אייד אויפּעסען! דעם דריטען טאָג שוין אַז איהר

ניט קיין אָפגעקיהלטער היין, פאַרטגעזעצט צו באַדויערן, וואָס זיי האָבן
בען ניט געטראָפּען, און וואָס דער פירשט וועט פעהלען אזא, אזא
גרויסארטיגע באַקאנטשאַפט.

— ווייסט איהר, מיין טהייערער, איך בין א פאָעט אין דער
נשמה, א שטיקעל פאָעט, האָט איהר עס באַמערקט? און איבער-
גענס... איבעריגענס, דוכט זיך מיר, אז מיר זיינען גאָר ניט פאַרגאַנג-
גען וואו מען באַדאַרף, האָט ער פּלוצלינג גאָר אונערוואַרטעט פאַר-
ענדיגט. — די סאַקאַלאָוויטשעס, איך האָב זיך איצט דערמאַנט,
וואוינען גאָר אין אַן אַנדער הויז, און מיר דוכט זיך, זיי זיינען גאָר
איצט אין מאַסקווע. יע, איך האָב געמאַכט אַ קליינעם טעות, נור
דאָס איז... גאָרנישט...

— איך האָב בלויז וועגען איין זאַך געוואָלט וויסען, — האָט
נידערגעשלאָגען באַמערקט דער פירשט. — דאַרף איך אין גאַנצען
אויפגעבען מיין רעכענונג אויף אייך, און צו זאָל איך זיך שוין בעסער
לאַזען אליין געהן?

— אויפגעבען? די רעכענונג? אליין? נור פאַר וואָס,
אין דער צייט ווען דאָס שטעלט פאַר מיר פאַר די גרעסטע
אונטערנעהמונג, פון וועלכע עס הענגט אזוי פיעל אָפּ דאָס גליק פון
מיין גאַנצער פאַמיליע? נאָר יונגער פריינד מיינער, איהר קענט שלעכט
איוואַלגינען. דער וואָס זאָגט „איוואַלגין“, דער זאָגט: „אַ וואַנט“:
פאַרלאָז זיך אויף איוואַלגינען ווי אויף אַ וואַנט. אָט אזוי האָט מען
נאָר גערעדט אין עקסאַדראָן, וואו איך האָב אָנגעהויבען מיין דינסט.
איך דאַרף בלויז אויפ'ן וועג אריינגעהן אין אַ הויז, וואו עס רוהט זיך
אַפּ די נשמה מיינע. שוין אזוי עטליכע יאָהר, נאָך אונרוה, און ער-
פאַהרונגען...

— איהר ווילט פאַרגעהן אהיים?

— ניין! איך וויל... צו דער קאַפיטאַנשע טערענטיעווא, די
אַלמנה פון דעם קאַפיטאַן טערענטיעוו, א געוועזענעם אונטערדאָרענטען
מיינעס... און אפילו א פריינד... דאָ ביי דער קאַפיטאַנשע, לעב איך
אויף אין גייסט, און אהער טראָג איך מיינע לעבען- און פאַמיליע-
צרות... און אזוי ווי היינט בין איך ווירקליך אָנגעלאָדען מיט אַ גרוי-
סען גייסטיגען באַנאַזש, איז וויל איך...
— מיר דוכט זיך, אז איך האָב אַהן דעם אויך געטאָן אַ שרעק-

אויפ'ן טהיר איז אָנגעשריבען קולאַקאָוו און איהר קלינגט צו סאַקאַ
לאָוויטש'ן.

— קולאַקאָוו... קולאַקאָוו באַווייזט נאָך גאָר ניט... דאָס איז די
קוואַרטיר פון סאַקאַלאָוויטש און איד קלינגט צו סאַקאַלאָוויטש'ן; איד
שפיי אויף קולאַקאָווען... און אַט עפענט מען שוין...

די טהיר האָט זיך טאַקע געעפּענט. עס האָט אַרויסגעקוקט אַ
לאַקיי און געלאָזט וויסען, אז די בעלי־בתים זיינען ניטאָ אין הויז.

ווי ס'טוט לייד, ווי ס'טוט לייד! און ווי אומישנע! האָט מיט
דער טיפּסטער באַדויערונג ווידערהאַלט אייניגע מאָל אַרדאַליאָן אַלעק־
סאַנדראָוויטש. — מעלד־זשע, מיין ליבער, אז גענעראַל אַיוואָלגין און
פירשט מישקין האָבען געוואָלט באַשטעטיגען זייער אייגענע אַכטונג
און זיי איז זעהר און זעהר געווען לייד...

אין דער מינוט האָט פון דער אָפענער טהיר אַרויסגעקוקט פון
די צימערן נאָך אַ געזיכט, ווי עס ווייזט אויס אַ היימישע באַקאַנטע,
אַפּשר אַ גאַווערנאַנטקע. אַ פרוי פון אַ יאָהר פּערציג, אָנגעטאָן איז
שוואַרצען. זי האָט זיך דערנעהענטערט מיט נייגעריגקייט און אונ־
צוטרויען, דערהערענדיג די נעמען פון גענעראַל אַיוואָלגין און פירשט
מישקין.

— מאַריאַ אַלעקסאַנדראָוואַ איז ניטאָ אין דער היים, האָט זי
געזאָגט, הויפּטזעכליך איינקוקענדיג זיך אין גענעראַל — זיי זיינען
אוועקגעפּאַהרען מיט דער פּריילין, מיט אַלעקסאַנדראַ מיכאַילאָוואַ.
צו דער באַכע.

— און אַלעקסאַנדראַ מיכאַילאָוואַ איז אויך מיט זיי. אַ, גאָט
מיינס, וואָס פאַר אַן אומגליק! און דענקט נור גנעדיגע פרוי, אַלע
מאָל טרעפט מיר אזאַ אומגליק! איד בעט אייך זעהר, איבערגעבען
מיין גרום. און אַלעקסאַנדראַ מיכאַילאָוואַ'ן, זאָלט איהר ניט פאַרנע־
סען... מיט איין וואָרט, גיט זיי איבער מיין האַרציגען וואונש, דאָס
וואָס זיי האָבען זיך אליין געוואונשען מיטוואָך אבענד, ביי די
קלאַנגען פון שאַפּען'ס באַלאַדע; זיי וויסען... מיין האַרציגער וואונש!
גענעראַל אַיוואָלגין און פירשט מישקין!

— איד וועל ניט פאַרגעסען, האָט זיך צוריקגענויגט די דאַמע,
ווערענדיג צוטרויליכער.

אַרונטערגעהענדיג פון די טרעפּ, האָט דער גענעראַל נאָך מיט

דארטיגען געמיש. ניט רעדענדיג פון די אמויניציגסטען אכציג טויזענד רובעל נדו, מזומן געלט, פאר יעדער פון זיי, וועלכע שטערט ניט ביי קיינע פרויען און סאָציאַלע פראַגען... מיט איין וואָרט, איך מוז און עס ליגט אויף מיר אַ חוב אונבאַדינגט, אונבאַדינגט איך אריינצו-פיהרען. גענעראַל איוואָלגין און פירשט מישקין! מיט איין וואָרט... אַז עפעקט!

— איצט? שוין? נור איהר האָט פאַרגעסען, האָט אָנגעהויבען דער פירשט.

— גאַרנישט. איך האָב גאַרנישט ניט פאַרגעסען. קומט! אהער אויף די פראַכטפאַלע טרעפּ. איך וואונדער זיך וואָס עס איז ניטאָ קיין שווייצער. נור... ס'איז יום־טוב און דער שווייצער איז אוועק. מען האָט נאָך ניט ארויסגעטריבען אָט דעם דאָזיגען שיכור! אָט דער סאָקאַלֶאוויטש איז דעם גאַנצען גליק פון זיין לעבען און דיענסט שול-דיג מיר, נור מיר אליין און ניט קיין אנדערן. נור... אָט זיינען מיר שוין דאָ.

דער פירשט האָט שוין גאָר ניט געזאָגט דאָגעגען דעם באַזוך אין איז געהאַרכזאם נאָכגעגאַנגען דעם גענעראַל. כדי איהם ניט אויפֿ-צורייצען. מיט דער פעסטער האַפענונג אז דער גענעראַל סאַקאַלאַ-וויטש און זיין גאַנצע פאַמיליע וועט זיך ביסלעכווייז, ביסלעכווייז אויסוועבען ווי אַ מיראזש און עס וועט זיך ארויסווייזען אז זיי עק-זעסטירען גאָר ניט, אזוי דאָס זיי וועלען גאַנץ רוהיג זיך צוריק ארום-טערלאָזען פון די טרעפּ. נור צו זיין שרעק, האָט ער אָנגעהויבען די דאָזיגע האַפענונג פאַרלירען: דער גענעראַל האָט איהם ארויפגעפיהרט אויף די טרעפּ, ווי אַ מענש וואָס האָט דאָ טאַקע באַקאַנטע און האָט יעדע וויילע אריינגעשטעלט ביאַגראַפישע איינצעלהייטען, איבער-פולטע מיט מאַטאַמאַטישע פינקטליכקייטען. ענדליך ווען מען איז שוין ארויף אויפ'ן בעל־עטאַזש, האָבען זיי זיך אָפגעשטעלט אַנטקעגען דער טהיר פון אַ רייכער קוואַרטיר, און דער גענעראַל האָט זיך גע-נומען פאַר'ן הענטעל פון גלעקעל, האָט דער פירשט זיך ענטשלאָסען אין גאַנצען אַנטלויפען; נור איין מאָדנער אומשטאַנד האָט איהם אויף אַ וויילע אָפגעשטעלט.

— איהר האָט, גענעראַל, געמאַכט אַ טעות, האָט ער געזאָגט —

— זעהט איהר אָט די באלויכמענע בעל־עמאָזשען, האָט געזאָגט דער גענעראַל, אָט דאָ וואוינען אלץ מיינע חברים, און איד, פון זיי אלעמען א מעהר דערדינטער און אמעהרסטענס ליידענדער, איד שלעפ זיך צופוס צום גרויסען טעאטער, צו דער קווארטיר פון א פארדעכ־טיגטער פרוי! א מענטש וועלכער האָט אין ברוסט דרייצעהן קוילען... איהר גלויבט ניט? און דאָך נור צוליב מיר האָט פיראגאָוו אין פאריז געטעלעפאָנירט און געלאָזט אויף א צייט דעם באלאגערטען סעוואס־טאפאל און נעלטאָן דער פאריזער הויז־דאקטאר, האָט א פרייען דורכ־גאנג אין נאָמען פון דער וויסענשאפט אויסגעבלאָפּאָטשעט און אין געקומען אין דעם באלאגערטען סעוואסטאפאל מיד צו באקוקען. דאָס איז אפילו באוואוסט דער העכערער נאטשאַלסטוואָ: „א, דאָס איז דער איוואָלגין וועלכער האָט דרייצעהן קוילען!“... אָט ווי אזוי מען רעדט! זעהט איהר פירשט אָט די הויז? דאָ אויפ'ן בעל־עמאָזש וואוינט אז אלטער חבר, גענעראַל סאָקאלאָוויטש, מיט דער אָרענטליכסטער און גרעסטער פאמיליע, איז אָט די הויז, און נאָך דריי הייזער אויף דער נעווסקער, און צוויי אויף מאַרסקאי — אָט דאָס איז אלץ מיין איצ־טיגער קרייז פון באַקאנטשאַפט, דאָס הייסט מיין פערזענליכע באַ־קאנטשאַפט. נינא אלעקסאנדראָווא האָט זיך שוין לאַנג אונטערגע־געבען די אומשטענדען, איד אבער געדענק נאָך... און קום אזוי צו זאָגען אַפרוהען אין א געבילדעטען קרייז פון דער געזעלשאַפט פון מיינע פריהערדיגע חברים און די וואָס האָבען געאַרבייט אונטער מיר, און וועלכע פארגעטערן מיד נאָך איצט אויך. אָט דער גענעראַל סאָקאָ־לאָוויטש (איבעריגענס, בין איד שוין ביי איהם אזוי לאַנג ניט געווען און ניט געזעהן אננא פיאַדאָראָווא). ווייסט איהר ליבער פירשט, אז ווען דו נעהמסט אליון ניט אויף איז ניט ווילענדיג רייסטו אויך איבער מיט אנדערע... און דערווייל... האָ... מיר דוכט אז איהר גלויבט ניט... איבעריגענס, פאר וואָס זאָל איד ניט אריינפיהרען דעם זון פון מיין בעסטען פריינד און חבר פון קינדהייט אין דער דאָזיגער צויבערליכער פאמיליע־הויז? גענעראַל איוואָלגין און פירשט מיש־פּיז! איהר וועט דערזעהן א וואונדערליכע מיידעל. און ניט איינע נור צוויי, אפילו דריי, די צירונג פון דער הויפּט־שטאָט און געזעל־שאַפט: שענקייט, געבילדעטקייט, ריכטונג... די פרויען־פראַגע, ליע־דער, דאָס אלץ האָט זיך צוזאַמענגעקליבען אין א גליקליכען פאַרשידענ־

צעווא, כמעט טאקע דאָ אויפ'ן אָפענעם פלאץ אויפ'ן ערשטען גאַרען. ביי איהר וועט קיין גרויסע פארוואלונג ניט זיין, כאָטש זי איז א געבורטסניצע. און זיי וועלען זיך פריה פאנאנדערגעהן...

עס איז שוין לאנג געווען אבענד. דער פירשט איז אליין געזעסען, געהערט, און געווארט אויפ'ן גענעראל, וועלכער האָט אָנגעהויבען אָהן א שיעור אנעקדאטעזאון קיין איינעם פון זיי ניט פארענדיגט. ביים פירשט'ס אַנקומען האָט ער פארלאנגט א נייע פלעשעל, און ער האָט זי ערשט איז א שטונדע ארום פארענדיגט. דערנאָך האָט ער געבעט מען א צווייטע, און פארענדיגט אויך יענע. מען האָט געדאַרפט גלויב בען, אז דער גענעראל האָט דערביי דערצעהלט שיעור ניט זיין אַנצע לעבענסגעשיכטע. ענדליך, איז דער פירשט אויפגעשטאנען און האָט געזאָגט, אז ווייטער וואַרטען קען ער ניט. דער גענעראל האָט אויסגעטרונקען פון פלעשעל די לעצטע טראָפענס, אויפגעשטאַנען און איז ארויס פון צימער. געהענדיג זעהר ניט פעסט. דער פירשט איז געווען פארצווייפעלט. ער האָט ניט געקענט פארשטעהן ווי אזוי ער האָט זיך דאָס געקענט אזוי נאַריש פארטרויען, איז אמת'ן האָט ער זיך גאָר קיינמאָל ניט פארטרויט; ער האָט גערעכענט אז דורכ'ן גענעראל וועט ער ווי עס איז אריינגעהן צו נאַסטאַסיא פיליפאָווא, כאָטש זאָל זיין אפילו מיט א סקאַנדאַל, נור ער האָט ניט גערעכענט אויף א גרויסען סקאַנדאַל. עס האָט זיך ארויסגעשטעלט אז דער גענעראל איז געווען גוט שיכור. מיט דער קרעפטיגסטער שעהן-רעדער נערי, און גערעדט האָט ער אָהן אן אָפּשטעל, מיט א טרער אויף דער נשמה, די זאך האָט זיך כסדר געדרעהט ארום דעם, אז צוליב דער שלעכטער אויפפיהרונג פון אלע מיטגלידער פון זיין פאמיליע איז אליין געגאנגען צו גרונד, אז עס איז געקומען א צייט צו מאַכען דערצו אן ענד. זיי זיינען ענדליך ארויס, אויף דער ליטענינער גאַס. עס האָט נאָר אליין אָנגעהאלטען די ווארימקייט פון א ווינטער טאָג. אן אומעטיגער, ווארימער פארפּוילטער ווינט האָט געפּיפט איבער די גאַסען. די עקיפּאזשען האָבען זיך געשלעפט איבער דער בלאָטע, פערד און קליאַטשעס האָבען קלינגענד געקלאַפט דעם ברוק מיט די פאָדקאוועס. די פוס-געהער האָבען אין אן אומעטיגער און נאַסער מאַסע געוואָגעלט איבער די טראָטוארען. עס האָבען זיך געטראָפּען שכורים.

מונטערן א אונאנשטענדיגע פאראייניגונג. איהר האָט דאָך אליין גע-
זעהן, איהר זייט געווען אז ערות היינטיגען פרימאָרגען. איך האָב
געטאָן אלץ וואָס עס קען טאָן א פאָטער, — נור א פאָטער א שטילער
און א באַרימהערציגער; איצט וועט ארויס אויף דער סצענע א פאָטער
פון אן אנדער סאַרט, און דאָן — וועלען טיר זעהן, וועלען מיר א קוק
טאָן: צו וועט א פארדינטער אַלטער קריגס־מענטש, באַזיגען די אינ-
טריגע, אָדער די אונפארשעהמטע קאמפּלען־דאַמע וועט אריינקומען
אין דער אנשטענדיגסטער פאמיליע.

— און איך האָב אייך גאָר געוואָלט בעטען, צו קענט איהר ניט,
ווי א באקאַנטער מיך אריינפיהרען היינט אבענט צו נאַסטאַסיא פילי-
פאָוונא? איך דארף זעהר נויטיג היינט טאַקע; איך האָב א ענין. נור
איך ווייס גאָר ניט ווי אזוי אריין. איך בין פריהער שוין פארגע-
שטעלט אָבער ניט איינגעלאָדען; היינט איז דאָרט אן אבענט פון
געלאָדענע, איבעריגענס איך בין גרייט איבערשפרינגען אייניגע אַנ-
שטענדיגקייטען, און זאָל מען אפילו פון מיר לאַכען, נור אבי איך
זאָל קענען אריינקומען.

— און איהר האָט ריכטיג צוגעטראָפּען צו מיין געדאַנק, מיין
יונגער פריינד, האָט אויסגערופען דער פירשט מיט באַניסטערונג —
איך האָב אייך ניט גערופען צוליב די קליינגעלט, האָט ער פאָרט
געזעצט, אונטערבאפענדיג דערווייַל די געלט און אָפשיקענדיג זיי אין
קעשענע. — איך האָב דערפאר נור אייך גערופען, כדי צו איינלאָדען
אייך אלס חבר אויף א פעלד־צוג צו נאַסטאַסיא פיליפּאָוונא, אדער
בעסער געזאָגט, אויף א פעלד־צוג אויף נאַסטאַסיא פיליפּאָוונא! גע-
נעראל איינזאָלניג און פירשט מישקין! ווי וועט עס איהר אויסקוקען?
איך וועל אויף א ליבליכען אופן אין דעם געבורטס־טאָג ארויסזאָגען
ענדליך מיין ווילען. — אויף א זייטיגען וועג ניט אויף א גלייכען,
נור עס וועט דאָך זיין גלייך, דאָן וועט האַניאָ אליין דערזעהן ווי אזוי
ער זאָל האַנדלען: צו זאָל דעם פארדינטער פאָטער... אזוי צו זאָגען,
און... דאָס איבעריגע, אָדער... נור וואָס עס וועט זיין דאָס וועט זיין!
איער געדאַנק איז אויפ'ן העכסטען אופן פרוכטבאר! ניין אזויגער
וועלען מיר אוועק, מיר האָבען נאָך צייט.

— וואו וואוינט זי?

— ווייט פון דאַנען: ביים גרויסען טעאטער, די הויז פון מיטאר

א רחמנות; אבער איהר דארפט זיך מיט איהם ניט צערעמאָניען:
 ניט איהם אביסעל קליינגעלט און די זאך איז געענדיגט.
 — איד האָב אליין קאָליא געטראכט, און איך דארף זעהן אייער
 פאָטער... צוליב א געוויסען ענין... קומט-זשע...

צוועלפטער קאפיטעל.

קאליא האָט אוועקגעפיהרט דעם פירשט ניט ווייט איבער דער
 ליטעניער גאַס, אין א געוויסער קאפּע-בילליארד, אויף דעם נידעריג-
 סטען גארען, דער אריינגאנג פון גאַס. דאָ צו דער רעכטער זייט, אין וויי-
 קעל, אין א באזונדער צימערל, אזוי ווי אן אלטער טאָג-טעגליכער
 באזוכער האָט זיך צולעגט ארדאליאן אלעקסאנדראָוויטש, מיט א
 פלעשעל פאר זיך אויפ'ן טישעל און אין אמתן טאַקע מיט *Inde-
 pendance Belge* אין האַנט. ער האָט ערווארטעט דעם פירשט.
 ווי נור ער האָט איהם דערזעהן, האָט ער גלייך אוועקגעלעגט די ציי-
 טונג, און האָט אָנגעהויבען א היציגע פיעל-וואָרטיגע ערקלעהרונג,
 פון וועלכער, איבעריגענס, דער פירשט האָט כמעט גאר ניט פאר-
 שטאַנען, ווייל דער גענעראל איז שוין געווען כמעט ווי פול.
 — צעהן רובעל האָב איך ניט. האָט איבערגעשלאָגען דער
 פירשט, — אָבער אַט האָט איהר פינף און צוואנציג, צעבייט זיי און
 גיט מיר פופצעהן, ווייל איך בלייב אליין אָהן א גראַשען.
 — א, אָהן צווייפּעל, און זייט זיכער, אז די דאָזיגע שטונדע...
 — איך האָב אויסער דעם, צו אייך א ביטע, גענעראל, איהר
 זייט קיינמאָל ניט געווען ביי נאסטאסיא פיליפּאָווא?
 — איך? איך בין ניט געווען? איהר זאָגט עס מיר? עטליכע
 מאָל, טייערער מיינער, עטליכע מאָל! האָט אויסגערופען דער גענע-
 ראַל אין אַנפאל פון זעלבסט-צופרידענער און זיגרייכער איראָניע. —
 נור איך האָב ענדליך אליין איבערגעריסען, ווייל איך וויל ניט אויפ-

כא, כא! איד האָב גאָר פארנעמען פרעגען: איז דאָס אמת, וואס מיר האָט זיך אויסגעדוכט, אז אייך געפעהלט זעהר נאָסטאסיא פילי-פאָונא איא?

— יע, זי געפעהלט.

— פארליבט?

— ניין!

— און אין גאַנצען רויט און איהר ליידט. נו, ס'איז גארנישט, גארנישט, איד וועל שוין מעהר ניט לאַכען, אויפ'ס ווידערזעהן. און ווייסט אז זי איז א פרוי א טוגענדהאפטע, קענט איהר דאס גלויבען? איהר מיינט, אז זי לעבט מיט יענעם, מיט טאַצקין? ניני! און שוין לאַנג ניט, און האָט איהר באַמערקט, אז זי איז אליין שרעקליך גאר ניט קיין געשיקטע און זי האָט פריהער אין אייניגע סעקונדען זיך געשעהמט. ס'איז אמת, אָט אזעלכע האָבען דאָס ליב צו הערשען. נו בלייבט געזונט!

האַנעטשקא איז אַרויס אסך אונגעצוואונגענער, ווי ער איז ארייני-געקומען און א גוטער שטימונג, דער פירשט איז א מינוט צעהן גע-בליבען אונבאוועגליך און געטראכט.

קאַליא האָט ווידער אריינגערקט דעם קאַפ אין טיר.

— איד וויל ניט מיטאנגען קאַליא, איד האָב פריהער ביי די עפאנטשינ'ס גוט געפריהשטיקט.

קאַליא איז אין גאַנצען אריינגעקומען אין טיר און דערלאנגט דעם פירשט א צעטעלע. עס איז געווען פון גענעראל, אן אויפגעלענטער און א פער'חתמ'עטער. אן קאַליאס געזיכט איז קענטיג געווען ווי שווער דאָס איז איהם געווען איבערצוגעבען. דער פירשט האָט איבער-געלייענט, זיך אויפגעשטעלט און גענימען די הוט.

— דאָס איז ניט מעהר ווי צוויי טריט, האָט זיך געשעהמט קא-ליא — ער זיצט איצט דאָרטען פאר דער פלעשעל, און מיט וואָס האָט ער דאָס דאָרטען געקראָגען קרעדיט, פארשטעה איד ניט? פירשט, ליבענקער, זאָגט נאָכדעם גארנישט וועגען מיר צו אונזערע. אז איד האָב אייך איבערגעגעבען דאָס צעטעלע! איד האָב זיך שוין טויזענד מאל געשוואָרען ניט איבערצוגעבען אָט די צעטעלאך, אבער ס'איז

מענשען פון דער היינטיגער צייט, ווי צו זאָגען איהם, אז ער איז ניט אריגינעל. שוואך אין כאַראַקטער און אָהן א באַזונדערע טאַלאַנט און א מענש א געוועהנליכער. איהר האָט מיך אפילו פאר א גוטען פּאָדלעזין ניט באַעהרט צו רעכענען, און ווייסט איהר, אז איך האָב אייך פריהער דערפאר אויפגעסען געוואָלט! איהר האָט מיך מעהר באַליידיגט ווי עפאַנטשין, וועלכער רעכענט מיך (אָהן רייד, אָהן פארפיהרונג, גאַרניט מיינענדיג, באַמערקט עס) אלס פעהיגען איהם צו פאַרקויפען א ווייב! דאָס מאַכט מיך טאַטעלע שוין לאַנג אויפגערעגט, און איך וויל געלט — אַנלעבענדיג געלט, ווייסט איהר — וועל איך זיין א מענש אַריגינעל אויפ'ן העכסטען אַיפן. געלט איז מיט דעם נידערטרעכטיג, וואָס עס גיט אפילו טאַלאַנט. עס וועט געבען ביי דעם סוף פון דער וועלט. איהר וועט זאָגען, אז דאָס איז אלץ קינדיש, אָדער אפשר פאַעזיע, — זאָל זיין מיט דעם וועט מיר זיין פרעהליכער און די זאך וועט אליין געטאָן ווערען. איך וועל דערפיהרען און אויסהאַלטען *Rira blen qui rira le dernier!* עפאַנטשין באַליידיגט מיך, פאר וואָס? אויס שלעכטסקייט מיינט איהר? — קינמאָל ניט! איינפאַך דערפאר, ווייל איך בין צופיעל גאַרנישט, אבער שפעטער... אבער איך גלויב אז עס איז שוין גענוג. קאַליא האָט שוין צוויי מאָל דעם נאָז אויס געשטעקט, דאָס רופט ער אייך מיטאָג עסען. און איך וועל געהן. איך וועל צו אייך אַמאָל פאַרבלאַנדזשען, איך וועט ביי אונז זיין ניט שלעכט; איצט וועט מען אייך גלייך אין דער משפחה ארייננעמען, זעהט-זשע, גיט ניט ארויס! מיר דוכט זיך, אז מיר מיט אייך וועלען אדער זיין פריינד אדער שונאים, און ווי דענקט איהר פירשט, ווען איך וואָלט אייך פריהער די האַנט א קוש געטאָן (ווי איך האָב זיך אויפריכטיג ארויסגערובען צו טאָן) וואָלט איך אייך צום לעצטען א שונא געוואָרען?

— איהר וואָלט זיכער געוואָרען, אָבער ניט אויף שטענדיג, דער-נאָך וואָלט איהר ניט אויסגעהאַלטען און וואָלט פאַרצייט, האָט באַ-שטימט דער פירשט, פאַרטראַכטענדיג און צעלאַכענדיג זיך.
— עהע! מיט אייך דאַרף מען זיין פאַרזיכטיגער! דער טייפּעל ווייס, איהר האָט אויך דאָ אריינגעגאַסען גיפּט. און ווער ווייסט אפשר זייט איהר מיר גאָר א שונא? ביי דער געלעגענהייט: כאַ,

אריינגעקומען מיך איבערבעטען און איהר זאָגט: „וויילט איהר, וועל איד איד א קוש טאָן אין האַנט“ — פונקט אזוי בעטען זיך איבער קינדער. הייסט עס, אז איהר זייט נאָך פעהיג צו אזעלכע ווערטער און באַוועגונגען. און פלוצלונג הויבט איהר אָן צו לייענען א גאַנצע לעקציע וועגען אזא דונקעלע זאַך, און וועגען אָט די פינף און זיבע-ציג טויזענד, באמת, עס קוקט אויס זעהר אונזיניג און אונמעגליך.

— וואָס וויילט איהר דערפון דרינגען?

— דאָס, אז אפשר האַנדעלט איהר צו לייכטזיניג און אפשר וואָלט איהר זיך פריהער באַטראַכט? מעגליך אז וואַרוואַר אַרדאָלי-אַנאָוונא האָט רעכט.

— אָ, די מאַראַל! דאָס, אז איד בין א אינגעל ווייס איד אליין האָט היציג איבערגעשלאָגען האַניאָ — און טאַקע מיט דעם אליין וואָס איד האָב מיט איד א געשפרעד פארפיהרט. איד, פירשט, געה ניט מיט אויסרעכענונג אין דער דאָזיגער דונקעלהייט, האָט ער פאַרטגעזעצט, זיך דורכרעדענדיג ווי א יונגער מענש ביי וועמען עס איז פארוואונדעט די אויגענ-ליבע. ווען איד רעכען אויס וואָלט איד זיכער געמאַכט א טעות, ווייל איד בין אין קאַפּ און אין כאַראַקטער נאָך ניט פעסט. איד געה נאָכ'ן חשק, נאָך דער צוציהונג געה איד, ווייל ביי מיר איז דאָ זעהר א גרויסער ציעל. איהר מיינט, אז אָט וועל איד קריגען די פינף און זיבעציג טויזענד און איד וועל באלד קויפען א קארעטע. ניין, איד וועל דאָן מייזן דריי-יאָהריגען אלטען רעקעל אָנהויבען דערטראָגען און אלע מיינע קלוב-באַקאַנטשאַפטען אוועקוואַרפען. ביי אונז איז דאָ וועניג אויסגעהאלטענע מענשען כאַטש אלע זיינען פראַצענטניקעס, אבער איד וויל זיין אויסגעהאלטען. דאָ איז די הויפט זאַך צו דערפיהרען בין צום סוף — די גאַנצע אויפ-גאַבע! פטיצין איז זיבעצעהן יאָהר געשלאָפען אויפ'ן גאַס, מיט פערדער-מעסערלאָך געהאַנדעלט און אָנגעהויבען פון א קאַפיקע; איצט פאר-מאַגט ער זעכציג טויזענד, אָבער נאָך וואָס פאר א גימנאַסטיק! איז אָט די גאַנצע גימענאַסטיק וועל איד איבערשפרינגען און איד וועל גלייך אָנהויבען מיט א קאַפיטאַל; אין פופצען יאָהר ארום וועט מען זאָגען: אָט „דאָס איז איוואַלגין דער אידישער קייסער“. איהר זאָגט מיר, אז איד בין א מענש ניט קיין אַריגינעלער, מערקט זיך, טהייערער פירשט, אז עס איז ניטאָ קיין זאַך וואָס איז מעהר באַליידיגענד פאר א

רעכענען, האָט געזאָגט דער פירשט — פריהער האָב איך אייך שוין גאָר פאר א רוצה גערעכענט און פלוצלונג האָט איהר מיך אזוי דער-פרעהט — אָט האָט איהר א לעקציע: ניט פאר אורטיילען איידער מען ווייס. איצט זעה איך, אז ניט נור קען מען אייך ניט פאררע-כענען פאר א רוצה, נאָר אפילו אויך ניט פאר א צופיל איבערגע-פיהרטען מענשען. איהר זייט, ווי איך פארשטעה, דער סאַמע גע-וועהנליכער מענש, וועלכער ס'קען נור געבען, מיט דער אויסנאַהם וואָס איהר זייט זעהר א שוואַכער, און גאָר ניט קיין אַריגינעלער.

האַניא האָט גיפטיג פאר זיך א שמייכל געטאָן נור האָט פאר-שוויגען, דער פירשט האָט דערזעהן אז זיין מיינונג איז ניט געפעהלען געוואָרען, האָט ער זיך פארשעהמט און איז אויך אנטשוויגען געוואָרען. — האָט ביי אייך מיין פאָטער געבעטען געלט? האָט פלוצלונג געפרעגט האַניא.

— ניין.

— ער וועט בעטען, גיט ניט, און ער איז דאָך אפילו געדענק איך, געווען אז אנטשענדיגער מענש. מען פלעגט דאָך איהם צו פינע בענשען אריינלאָזען, און ווי גיך זיי ענדערן זיך דאָס אָט די אלע אל-טע אנטשענדיגע מענשען! קוים נור עם בייטען זיך די אומשטענדען און עם איז שוין ניטאָ אלעס פריהערדיגעס, אזוי ווי פולווער ווערט ער פארברענט. ער האָט פריהער אזוי ניט געזאָגט קיין ליגען, איך פארזי-בער אייך. פריהער איז ער בלויז געווען א צופיעל באגייסטערטער מענש און — אָט מיט וואָס דאָס האָט זיך געענדיגט! געוויס, די כראַנפען איז אויך שולדיג. ווייסט איהר אז ער האַלט אויס א געליב-טע? ער איז שוין איצט איינפאך געוואָרען אן אומשולדיגער ליגנער'ל. איך קאָן ניט פארשטעהן דאָס לאַנגע געדולדיקייט פון דער מאַמען, האָט ער אייך שוין דערזעהלט וועגען דער בעלאַגערונג פון קאַרס? אָדער ווי אזוי זיין גרוי פערדיל האָט אָנגעהויבען רעדען? ער איז דאָך שוין אפילו דערצו געקומען.

און האַניא האָט זיך פלוצלונג גענומען קיקלען פון געלעכטער.

— וואָס קוקט איהר אויף מיר אזוי? האָט ער פלוצלונג געפרעגט

דעם פירשט.

— איך וואונדער זיך, וואָס איהר האָט זיך אזוי אויפריכטיג

צולאכט, איהר האָט נאָך גאָר א קינדיש געלעכטער. פריהער זייט איהר

— אז נאָסטאָסיאַ פּיליפּאָוואַ איז אַ קלוגע. צו וואָס דאַרף זי פּאַר-
אויס פּיהלענדיג אזעלכע ליידען געהן אין נעץ? זי האָט דאָך אויך
געקענט הייראטען פאַר אַן אנדערן? אָט וואָס מיר וואונדערט!

— א, אָט דאָ ליגט טאַקע די אויסרעכענונג! איהר, פירשט,
ווייסט דאָ ניט אלעס... דאָ... אויסער דעם איז זי זיכער, אז אויך ליב
זי ביז וואהנזין, איר שווער אייד, און ווייסט איהר, איר בין שטאַרק
חושד אז אויך זי ליבט מיר אויף איהר שטייגער, איהר ווייסט דאָך
דעם ווערטעל: וועמען איר ליב, יענעם שלאָג איר. זי וועט דעם
גאַנצען לעבען מיר רעכענען פאַר אַן „אונטער רייז“ (און דאָס, מעגליך
דאַרף זי) און פונדעסטוועגען ליב האָבען אויף איהר שטייגער. זי
גרייט זיך דערצו אזא נאַטור האָט זי. זי איז אַן אמת'ע רוישישע פרוי,
וועל איר אייד זאָגען, נו, און איר גרייט איהר צו מיין סורפרייז. אָט
די פריהערדיגע סצענע מיט וואריען האָט פאַסירט אונטוילענדיג.
אַבער פאַר מיין טובה וועגען: זי האָט איצט געזעהן און זיך איבער-
צייגט אין מיין געטריישאפט, און דאָס איר וועל צוליב איהר צערייסען
אלע מיינע פאַרבינדונגען. הייסט עס, אז מיר זיינען אויך ניט פון
די נאַראַנים, איהר מעגט זיין זיכער. ביי דער געלעגענהייט, דענקט
איהר ניט אז איר בין א פּלוידערזאַק? ס'קען געבען טייערער
פירשט, אז איר טוה טאַקע ניט קלוג וואָס איר פאַרטרוי זיך אייד.
נור איר טוה דאָס דערפאַר ווייל איהר זייט דער ערשטער פּינער מענש,
וועלכען איר האָב אָנגעטראָפּען. דאָרום האָב איר אויף איר זיך אַרויפ-
געוואָרפען, דאָס הייסט, „אַרויפגעוואָרפען“ נעהמט עס ניט אַן פאַר
אַ קאַלאַמבור. איהר זייט דאָך פאַר דאָס פריהערדיגע אויף מיר ניט
בען, האָ? ס'קען געבען, אז איר רעד עס דעם ערשטען מאָל אין די
גאַנצע צוויי יאָהר אזוי אָפּערהערציג. דאָ זיינען אזוי וועניג דאָ
עהרליכע מענטשן; ארענטליכער פאַר פּטיצינען איז ניטאָ. וואָס איהר
לאַכט, דוכט זיך אָדער ניט? אלע פּאָדלעצעס האָבען ליב עהרליכע
מענשען. — איהר האָט עס ניט געוואוסט? און איר בין דאָך... נור
איבעריגענס, מיט וואָס בין איר א פּאָדלעזין, זאָגט מיר מיט א ריינעם
געוויסען? דאָס וואָס זיי אלע, ווי זי, רופען מיר פּאָדלעזין? ווייסט
איהר, אז צוזאַמען מיט זיי און מיט איהר, רופ איר זיך אַליין אויך אַן
פּאָדלעזין! אָט וואָס ס'איז נידערטרעכטיג, נידערטרעכטיג!

— איר וועל איר שוין פאַר א פּאָדלעזין קיינמאָל מעהר ניט

געבען אז אייד באאומרוהיגט, ווי אזוי זי האָט זיך באַגאַנגען מיט דער מאַמען, מיט'ן טאטען און מיט וואַרע'ן?
— און מיט אייד.

— מעגליך. נור דאָס איז די אלטע ווייבערשע נקמה און ניט מעהר. דאָס איז אַ שרעקליך אויפגערעגטע, גייציגע, און עגאָאיסטישע פרוי, אזוי ווי אַ טשינאָוויק וואָס האָט ניט געקראָגען דעם ריכטיגען טשין! איהר האָט זיך געוואָלט ווייזען זיך אין איהר גאַנצע פאַר-אכטונג צו זיי... נו, און אויך צו מיר, דאָס איז אמת, איך לייקען ניט... און פונדעסטוועגען וועט זי מיט מיר הייראַטען. איהר ווייסט גאַר ניט אויף וואָס פאַר אַ קונצע אַ מענשענ'ס אייגענליבע איז פעהיג: אַט האַלט זי מיר פאַר אַ פאַדלעין, פאַר דעם, וואָס איך נעהם זי, אַ פרעמדע געליעכטע, אזוי אַפען פאַר איהר געלט, און זי ווייסט ניט; אז אַן אנדערער וואָלט איהר נאָך מואס'ער אַפגעטאַן: ער וואָלט צוגעשטאַנען צו איהר, און וואָלט זיך פאַנאַנדערשיטען אין ליבעראַל-פראַגרעסיווע ווערטער, און אלע פרויען פראגען ארויסשלעפען, און זי וואָלט ביי איהם אין גאַנצען אין אַ לעכעל פון אַ נאָדעל ווי אַ פאָדים דורכגעגאַנגען. ער וואָלט געמאַכט צו גלויבען דער עגאָאיסטישער נארינטע (און אזוי גרינג!) אז ער נעהמט זי נור צוליב איהר „אַרענט-ליכער נשמה, און אומגליק“ און אליין וואָלט ער פונדעסטוועגען חתונה געהאַט צוליב דאָס געלט. איך געפעהל דאָ ניט ווייל איך דרעה ניט מיט'ן עק. און מען האָט געדאַרפט. און וואָס טוט זי אליין? ניט דאָס זעלבע דען? טאָ פאַרוואס, נאָכדעם אלעמען, דאַרף זי מיר פאַר-אַכטען און מאַכען אזעלכע קונצען? דערפאַר וואָס איך אליין גיב זיך אויך ניט אונטער, און ווייז זיך שטאַלץ, נו, מיר'ן זעהן!

— האָט איהר זי דען ביזן איצט ליב געהאַט?

— אין אָנהויב האָב איך זי געליעכט. נו, אבער גענוג... עס זיינען דאָ פרויען וועלכע טויגען זיך בלויז פאַר געליבטע און ווייטער פאַר גאַרנישט ניט. איך זאָג ניט אז זי איז געווען מיין געליבטע. ווען זי וועט וועלען לעכען פרידליך, וועל איך אויך לעכען פרידליך, ווען אָבער זי וועט זיך צובונטעווען, וועל איך זי גלייך לאַזען און די געלט פאַרכאַפען מיט זיך. לעכערליך וויל איך ניט זיין; פריהער פון אלץ וויל איך ניט זיין לעכערליך.

— מיר דוכט זיך אלץ, האָט פאַרזיכטיג באַמערקט דער פירשט.

אייער מיינונג : זיינען די „ליידען“ ווערטה פינף און זיבעציג טויזענד
אָדער ניט ווערטה ?

— לויט ווי איך פארשטעה, ניט ווערטה.

— נו, ווייס מען שוין. און חתונה האָבען אויף אזא אופן איז
אויך ניט שעהן ?

— זעהר ניט שעהן.

— טאָ ווייסט-זשע, אז איך וועל חתונה האָבען און איצט שוין
אויף געוויס. פריהער אביסעל האָב איך זיך נאָך געוואַקעלט און
איצט שוין ניט! רעדט ניט! איך ווייס וואָס איהר ווילט זאָגען...
— איך וויל ניט רעדען וועגען דעם וואָס איהר טראַכט, נור
מיר וואונדערט זעהר אייער גרויסע זיכערקייט.

— אין וואָס ? וועלכע זיכערקייט ?

— אין דעם, אז נאַסטאַסיא פיליפּאָוונאַ וועט אומבעדינגט היי-
ראַטען מיט אייך. און אז דאָס אלץ איז שוין פארענדיגט. און צוויי-
טענס, ווען אפילו זי הייראט שוין, אז די פינף און זיבעציג טויזענד
וועלען אריינקומען גלייך צו אייך אין קעשענע. איבעריגענס, ווייס
איך דאָ ניט פיעל.

האַניאַ האָט זיך שטאַרק אַ שאַקעל געטאָן אין דעם פירשט'ס זייט.

— געוויס, ווייסט איהר ניט אלעס, האָט ער געזאָגט — און

צוליב וואָס וואָלט איך געוואָלט אויף זיך נעהמען אזאַ לאַסט ?

— מיר דוכט, אז אַזעלכע זאַכען פאַסירען אומערדום : מען האָט

חתונה פאַר געלט און די געלט זיינען ביי דער ווייב.

— נײַן, ביי אונז וועט אזוי ניט זיין... דאָ זיינען דאָ אומ-

שטענדען, האָט אַ מורמעל געטאָן האַניאַ אין אומרוהיגער פאַרטראַכט-
קייט. — און וואָס געהערט זיך איהר ענטפער, איז אין דעם שוין
ניטאָ קיין צווייפּעל, האָט ער האַסטיג צוגעגעבען — פון וואָס שליסט
איהר אז זי וועט מיר אַפּזאָגען ?

— איך ווייס נאָר נישט, חוץ דאָס וואָס איך האָב געזעהן ; אַט

האַט וואַרוואַראַ אַרדאַליאַנאַוואַ אויך ערשט געזאָגט...

— ע! דאָס זאָגען זיי נור, ווייל זיי ווייסען שוין ניט וואָס

צו זאָגען, און פון ראַגאַזשינען האָט זי געלאַכט. זייט זיכער, אז איך
האַב שוין גוט געקוקט! דאָס האָט מען געזעהן. פריהער האָב איך זיך
געווען געשראַקען. און איצט האָב איך אלץ דערזעהן, אָדער, קען

— ניין, דאָס זיינען אליין מיינע פיינד, זייט זיכער פירשט, אז עם זיינען געווען א סך פראַבעס. דאָ וועט מען אייך אויפריכטיג ניט ענטשולדיגען, — האָט זיך הייס אַרויסגעריסען ביי האַניאָ'ן און ער האָט זיך אָפגעקעהרט פון וואַריאָ'ן.

— ניין איך וועל ענטשולדיגען! האָט פלוּצלונג געזאָגט וואַריאָ.

— און צו נאַסטאַסיאָ פיליפּאָוונאַ וועסטו אין אווענד פאַהרען?

— איך וועל פאַהרען, אויב דו וועסט הייסען. נור בעסער באַר-

רעכען פריהער: צו האָב איך אַ וועלכע ס'ניט איז מעגליכקייט צו פאַהרען.

— זי איז דאָך ניט אזאַ. דו זעהסט דאָך וואָס פאַר אַ רעטענישען

זי פאַרגיט! ס'איז קונצען! און האַניאַ האָט בעז זיך צולאַכט.

— איך ווייס אליין אז זי איז ניט אזאַ, און אז זי איז מיט

קונצען, אָבער מיט וועלכע? און דו גיב נור אַכטונג האַניאַ פאַר וועמען

זי אליין האַלט דיר? זאָל זיין, אז זי האָט דער מאַמעשע די האַנט אַ

קויש געטאָן. זאָלען דאָס זיין קונצען אַזעלכע אַבער פונדעסטוועגען

האַט זי דאָך פאַרט פון דיר געלאַכט! דאָס איז ניט ווערט קיין פינף

און זיבעציג טויזענד, ברודער! דו ביזט נאָך פעהיג אויף פיינע געפיהד

לען, דערפאַר זאָג איך דאָס דיר. עי פאַלג מיך פאַהר אויך ניט! עי

היט זיך! דאָס קאָן זיך גוט ניט אויסלאָזען.

דאָס זאָגענדיג איז די אויפגערעגטע וואַריאַ האַסטיג אַרויס פון

צימער.

— אָט אזוי זיינען זיי שטענדיג!—האַט געזאָגט האַניאַ אַ שמייד

כעל טוענדיג — און איז עם מעגליך, אז זיי דענקען, אז איך אליין

ווייס דאָס ניט? איך ווייס דאָך פיעל מעהר פון זיי!

דאָס זאָגענדיג האָט זיך האַניאַ אוועקגעזעצט אויפ'ן סאַפע, קענר

טיג אז ער האָט געוואַלט פאַרטזעצען דעם ווייזט.

— ווען איהר ווייסט אליין, האָט געפרעגט דער פירשט גאַנץ

ציטערדיג, — טאָ ווי אזוי האָט איהר אויסגעקליבען אַזעלכע ליידען.

וויסענדיג אז דאָס איז טאַקע ניט ווערטה די פינף און זיבעציג טוי-

זענט!

— איך רייך ניט וועגען דעם, האָט אַ מורמעל געטאָן האַניאַ —

און ביי דער געלעגענהייט זאָגט מיר, ווי דענקט איהר, איך וויל וויסען

זיך אליין. אין דער הויז פון איהר... די מאַמישע באַאומרוהיגט זי
אויך זעהר וועגען אייך.

— ס'איז גאַרנישט! האָט געזאָגט דער פירשט און א מאַך גע-
טאָן מיט'ן האַנט.

— און ווי זי האָט עס אייך געפאַלגט?

— וואָס געפאַלגט?

— איהר האָט איהר געזאָגט, אז זי דארף זיך שעמען, און זי
האָט זיך פּלוצלונג אין גאַנצען איבערגעביטען. איהר האָט אויף איהר
אז איינפלוס פירשט, האָט צוגעגעבען קוים קוים א שמייכעל-טוענדיג,
וואַריאַ.

די טיר האָט זיך געעפענט און גאַר אונערווארטעט איז אריין
האַניאַ.

ער האָט זיך אפילו ניט געוואונדערט דערזעהנדיג וואַריאַ;
א קורצע צייט געשטאַנען אויפ'ן שוועל און פּלוצלונג ענטשלאָסען
זיך דערנעהענטערט צום פירשט.

— פירשט, איך האָב געהאַנדעלט נידערטרעכטיג, ענטשולדיגט
מיר טהייערער, — האָט ער פּלוצלונג מיט א שטאַרקען געפיהל געזאָגט,
זיינע געזיכטס-ציגע האָבען אויסגעדריקט א שטאַרקען וועהטאָג. דער
פירשט האָט געקוקט מיט פאַרוואונדערונג און ניט גלייך געענטפערט.
— נו ענטשולדיגט, ענטשולדיגט-זשע מיר, האָט אונגעדולדיג געבע-
טען האַניאַ. נו, איהר ווילט, וועל איך גלייך אייער האַנט א קוש טאָן!
דער פירשט איז געווען זעהר איבערראַשט. און שווייגענדיג מיט
ביידע הענט ארומגענומען האַניען. ביידע האָבען זיך אויפריכטיג
צוקושט.

— איך האָב אויף קיין פאַל, אויף קיין פאַל ניט געדענקט אז
איהר זייט אזא, האָט ענדליך געזאָגט דער פירשט, שווער אַפאַטעמענ-
דיג — איך האָב געדענקט, אז איהר... זייט ניט פעהיג...

— זיך ענטשולדיגען? און פון וואַנען האָב איך פריהער גענומען
אז איהר זייט אז אידיאָט! איהר באַמערקט דאס וואָס אַנדערע
באַמערקען קיינמאַל ניט, מיט אייך קאָן מען זיך דורכרעדען, אבער...
בעסער איז ניט רעדען.

— אַט פאַר וועמען נאָך איהר דאַרפט זיך ענטשולדיגען, האָט
געזאָגט דער פירשט, אַנווייזענדיג אויף וואַריען.

שמעה, נאָריש. דאָס הייסט איך וויל זאָגען, ניט נאָטירליך. נור ער האָט זי דאָך אָנגעשריבען כמעט אין דער קינדהייט.

— מיר איז זעהר געפעהלען געוואָרען אייער שוועסטער.

— ווי זי האָט עס א שפיי געטאָן האַנקען אין פנים. א מוטיגע וואַרקאָ! און איהר האָט ניט א שפיי געטאָן, איך בין זיכער, ניט וויל עס פעהלט אייך מוט, נור אַט איז זי אליין, זי קומט ווען מען דער-מאָנט. איך האָב געוואוסט אז זי וועט קומען; זי איז אן ארענטליכע כאַטש זי האָט פעהלערן.

— און דו האָסט דאָ גאָר ניט צו טאָן, — האָט פריהער פון אלץ אויף איהם זיך אַרויפגעוואָרפען וואַריאָ — געה צום טאַטען. ער קריכט אייך אַרײַן איז די ביינער פירשט?

— גאָר ניט, פאַרקעהרט.

— נו, ס'רעדט שוין די עלטערע! אַט דאָס איז טאַקע אין איהר דאָס מאוסע, און ביי דער געלעגנהייט, איך האָב דאָך גערעכענט, אז דער טאַטע וועט זיכער אוועקפאַהרען מיט ראַגאַזשינען. ער האָט הפנים איצט הרטה. מען דארף טאַקע א קוק טאָן וואָס ער מאַכט, האָט קאַליאָ צוגעגעבען אַרויסגעהענדיג.

— א דאַנק גאָט, איך האָב אוועקגעפיהרט און אוועקגעלענט דער מאַמישע, און גאָרנישט האָט זיך ניט ווידערהאַלט. האַניאָ איז פאַר-שעהמיט און זעהר פאַרטראַכט, און עס איז דאָ פאַר וואָס, וואָס פאַר א לעקציע!... איך בין אייך נאָכאַמאַל געקומען דאַנקען און פרעגען אייך פירשט: איהר האָט בין איצט ניט געקענט נאָסטאַסיא פיליפּאָוואָ? — ניין, ניט געקענט.

— טאָ ווי אזוי האָט איהר געזאָגט איהר גלייך אין די אויגען, אז זי איז „ניט אזא“ און עס דוכט זיך, אז איהר האָט געטראַפען. זי קאַן באַמת ניט זיין אזא. איבעריגענס, איך קען זי ניט פאַרשמעהן! געוויס, זי האָט געהאַט א צוועק אונז צו באַליידיגען, דאָס איז קלאָהר. איך האָב אויך פריהער וועגען איהר געהערט פאַרשיידענע ווילדע זאַך כען, נור אויב זי איז געקומען מיט אונז זיך באַקאַנען טאָ ווי אזוי האָט זי אָנגעהויבען זיך צו באַגעהן מיט דער מאַמישע? פטיצין קען זי זעהר גוט זאָגט ער, אז ער האָט זי היינט ניט געקענט פאַרשמעהן. און מיט ראַגאַזשינען? אזוי טאָר מען ניט רעדען. ווען מען אַכטעט

עלפטער קאָפיטעל.

דער פירשט איז אוועק פון גאסט־צימער און זיך פארשפארט אין זיין צימער. קאליא איז גלייך געקומען צוליפֿען, איהם טרויסטען. דער ארימער, האָט זיך געדוכט, האָט שוין נאָך ניט געקענט מעהר פון איהם זיך אַפֿרייסען.

— איהר האָט גוט געטאָן, וואָס איהר זייט אוועק, האָט ער געענטפערט — דאָרטען וועט איצט זיך אָנהויבען א מישיענינע נאָך א גרעסערע ווי פריהער. און אלע טאָג איז ביי אונז אַזוי. און אלץ האָט זיך אָנגעהויבען צוליב דער נאַסטאַסיא פיליפּאָוואַ.

— דאָ האָט זיך ביי איד, קאליא, אַנגעוועהטאַגט און אָנגעקליבען פארשידענעס, האָט באַמערקט דער פירשט.

— יע. עס האָט זיך אָנגעוועהטאַגט. וועגען אונז איז ניטאָ וואָס צו רעדען. מיר זיינען אליין אין אלץ שולדיג, אבער אַט האָב איד א גרויסען פריינד, איז ער נאָך אומגליקליכער. ווילט איהר, וועל איד איד באַקאַנען?

— איד וויל זעהר. ער איז אייערער א חבר?

— יע, כמעט ווי א חבר, איד וועל איד שפעטער דאָס אלץ ערקלעהרען. און איז זי טאַקע א שעהנע די נאַסטאַסיא פיליפּאָוואַ, ווי דענקט איהר? איד האָב זי דאָך ביז איצט ניט געזעהן, און איד האָב זי זעהר געוואָלט זעהן. איד וואָלט האַנקען אלץ מוחל געווען ווען ער וואָלט דאָס אלץ געטאָן אויס ליבע, אָבער פאר וואָס נעמט ער געלט, אַט דאָס איז דער אומגליק!

— יע, מיר געפעהלט ניט אייער ברודער.

— נו, זיכער! איד זאָל ער נאָך... און ווייסט איהר, איד קען ניט דולדען אַט די פארשיעדענע מיינונגען, א וועלכער ניט איז משור גענער אדער נאָך אדער א רוצח אין וואהנזיניגען צושטאַנד גיט א פאַטש און אַט איז שוין דער מענטש אויפ'ן גאַנצען לעבען פאראומר רייניגט, און ער קען אנדערש ניט אַפּוואַשען ווי נור דורך בלוט. אדער מען זאָל ביי איהם אויף די קניע בעטען ענטשולדיגונג. ווי איד פאר־שטעה, איז דאָס ניט קיין גלייכע זאַך און א דעכפאַטיזם. אויף דעם איז געבויט לערמאַנטאָווס דראַמא „מאַסקאַראַד“. און ווי איד פאר־

— איד בין דאָך טאַקע ניט אזא. ער האָט געטראָפּען, האָט זי א שפּטשע געטאָן שנעל, היציג, אין גאַנצען פּלוצלונג אויפּפלאַמענדיג און רויט ווערענדיג, און אומדרעהענדיג זיך, איז זי ארויס, דעם מאָל אזוי שנעל אז קיינער האָט ניט אוספּעיעט צו פארשטעהן צו וואָס זי האָט זיך אומגעקערט. מען האָט בלוין געזעהן אז זי האָט עפעס א שפּטשע געטאָן צו נינא אלעקסאַנדראווא און עס דוכט זיך, אויך א קוש געטאָן די האַנט. נור וואריא האָט אלץ געזעהן און געהערט און מיט פארוואונדערונג זי באַגלייט מיט די אויגען.

האניא איז געקומען צו זיך, און זיך געוואָרפּען באַגלייטען נאָס-טאַסיא פּיליפּאווא, נור זי איז שוין ארויס, ער האָט זי אָנגעיאָגט אויף די טרעפּ.

— באַגלייט מיד ניט! האָט זי צו איהם א געשריי געטאָן. —

אויפ'ס ווידערזעהן ביז אבענד! אבער אומבאַדינגט, איהר הערט!
 ער האָט זיך צוריקגעקערט, א צוטומעלמער, א פארטראכטער, א שווערע רעמעניש האָט זיך איהם געלעגט אויף דער נשמה. נאָך שווער-ער ווי פריהער. פאר זיינע אויגען האָט זיך אויך געפלאַנטערט דער פירשט... ער האָט זיך אזוי צוטומעלט, דאָס ער האָט קוים דערזעהן ווי דער גאַנצער ראַגאַזשין-עולם האָט זיך געשאַטען ארום איהם און איהם אפילו צוגעשטופּט צו די טירען. אויף גיך זיך ארויסקליי-בענדיג נאָך ראַגאַזשינען. אלע האָבען קוים וועגען עפעס גע'טענה'ט. ראַגאַזשין אליין איז געגאַנגען מיט פטיצין און עקשנות'דיג גערעדט וועגען זעהר א וויכטיגער זאַך און וועלכע, ווי עס האָט זיך אָנגעזעהן מען האָט ניט געקענט אַפּלעגען.

— דו האָסט פארשפּילט האַנקאַ! האָט ער א געשריי געטאָן

דורכגעהענדיג פארביי.

האניא האָט אומרוהיג זיי נאָכגעקוקט.

די הענט, איז אפגעטראטען אין ווינקעל, זיך געשטעלט מיט'ן געזיכט צום וואנט און מיט אן אפגעהאקטער שטימע געזאגט :

— א, ווי איהר וועט זיך שעהמען מיט איינער טהאט!

האניץ איז טאקע געשטאנען ווי אנדערע שלאגענער. קאליא האט זיך געווארפען ארויסצונעמען און קושען דעם פירשט. נאך איהם האבען זיך געשטויסען ראגאזשין, וואריא, פטיצין, נינא אלעקסאנדראווא. אלע, אפילו דער אלטער ארדאליאן אלעקסאנדראוויטש.

— ס'איז גארנישט! ס'איז גארנישט! האט דער פירשט געמורד

מעלט אין אלע זייטען מיט דעם זעלבען אונפאסענדען שמויכעל.

— און ער וועט חרטה האבען! האט זיך צושריען ראגאזשין.

— דו וועסט זיך שעהמען האנקא, דאס דו האסט אזא... שעפעלע (ער האט ניט געקענט אויסזוכען אן אנדער ווארט.) באלעדריגט! פירשט, נשמה מיינע לאז זיי, שפוי אויף זיי, לאמיר פאָהרען! וועסט זיך דערוויסען ווי אזוי ראגאזשין קען ליעב האבען!

נאסטאסיא פיליפאוונא איז אויך זעהר געווען ערשטוינט אי מיט

האניעס האנדלונג און מיט דעם פירשט'ס ענטפער. דער געוועהנליך בלאסער און פארשטארבענער געזיכט איהרער, וועלכער האט שטענדיג ניט געשטימט מיט איהר צעלאזענעם געלעכטער, איז ווי עס ווייזט אויס איצט געווען אויפגערעגט פון א נייעם געפיהל; נור פונדעסט וועגען האט זי איהם ניט געוואלט ארויסצייגען, און דער שפאטישער שמויכעלע האט זיך ווי געמוטישעט צו בלייבען אויף איהר געזיכט.

— באמת, אויך האב ערגעצוואו געזעהן זיין געזיכט! האט זי

פלוצלונג ארויסגעזאגט שוין ערנסט. אונערווארטעט זיך דערמאנענדיג איהר פריהערדיגע פראגע.

— אין איהר שעהמט זיך גאר ניט! זייט איהר דען אזא ווי איהר

האט זיך איצט פאָרגעשטעלט! און קען דען דאָס געבען! האט פלוצ' לונג אויסגערופען דער פירשט, מיט א טיפען הארציגען פארוואורף.

נאסטאסיא פיליפאוונא האט זיך פארוואונדערט, א שמויכעל

געטאז, נור אזוי ווי עפעס באהאלטענדיג אונטער איהר שמויכעל, אביסעל צומישט ווערענדיג, האט זי א הוק געטאן אויף האניען און איז ארויס פון נאסט'צימער, פלוצלונג זיך אומגעקערט, האסטיג ציגען גאנגען צו נינא אלעקסאנדראווא, גענומען איהר האנט צוגעטראגען צו איהרע ליפען.

מענטש וואָס דו ביזט! האָט וואַרים ווידער אויסגעשריען זייגעריש און אַרויסרופענדיג קוקענדיג אויפ'ן ברודער.

אייניגע אויגענבליקען זיינען זיי געשטאַנען איינער אַנטקעגען צווייטען, געזיכט צו געזיכט. האַניאָ האָט נאָך אַלץ געהאַלטען איהר האַנט אין זיין האַנט, וואַריאָ האָט אַ שלעפּ געטאָן, איינמאַל, צוויי מאַל, מיט דער גאַנצער קראַפט, נור זי האָט ניט אויסגעהאַלטען און פּלוצלונג אַרויסגעהענדיג פּון זיך, האָט זי אָנגעשפּיגען דעם ברודער אין פנים.

— אָט דאָס איז אַ מיידעל! האָט אויסגעשריען נאַסטאַסיא פּילי-

פּאַוואַ בראַוואַ, פּטיצין איך גראַטוליר אייך!

ביי האַניען האָט זיך אַלץ צומישט פאַר די אויגען, און ער האָט אין גאַנצען זיך פאַרגעסענדיג, מיט דער גאַנצער קראַפט זיך פאַר-מאַסטען אויף דער שוועסטער. דער קלאַפּ וואָלט איהר געטראָפּען פּונקט אין געזיכט, נור פּלוצלונג האָט אַ צווייטע האַנט אפּגעשטעלט פליהענדיג, האַניעס האַנט.

צווישען איהם און דער שוועסטער איז געשטאַנען דער פירשט.

— גענוג שוין אייך! גענוג! האָט ער אַרויסגערעדט שמרענג,

נור אייך איז גאַנצען ציטערענדיג אזוי ווי פּון זעהר אַ גרויסע ציטער-ניש.

— דו מיינסט אז אייביג וועסטו זיך מיר שמעלען אויפ'ן וועג,

האָט זיך צערעוועט האַניאָ, אַפּלאַזענדיג וואַריע'ס האַנט און מיט דער באַפרייטער האַנט, אין דער לעצטער מדרגה פּון רציחה פּון דער גאַנצער פאַרמעסטונג דערלאַנגט דעם פירשט אַ פאַטש.

— אַד! האָט אַ פאַטש געטאָן מיט די הענט קאַליאָ! אַד, גאָט

מיינער!

עס האַבען זיך דערהערט אויסרופען פּון אַלע זייטען. דער פירשט איז בלייב געוואַרען, מיט אַ מאַדנעם און פאַרוואַרפליכען בליק אַ קוק געטאָן האַניען גלייך אין די אויגען. זיינע ליפּען האַבען געציטערט און ווי געשמאַרקט זיך עפעס צו זאָגען. עפעס אזאַ מאַדנע און גאַר ניט פאַסענדער שמייכעל האָט זיי געקרימט.

— נו, זאָל דאָס זיין מיר... און איהר... וועל איך פּונדעסטוועגען

ניט לאָזען! האָט ער ענדליך, שטיל אַרויסגעזאָגט. נור פּלוצלונג האָט ער ניט אויסגעהאַלטען געלאָזען האַניען, פאַרדעקט דאָס געזיכט מיט

וועלען זיי זיין. פטיצין לייז אויס! פּראָצענטישע נשמה, נעהם ווי פיל דו ווילסט, שטעל צו צו אבער צו הונדערט טויזענד, איך וועל ווייזען, אז איך באשטעה ניט אין געלט! — האָט זיך פּלוצלונג באַ גייסטערט ביז פרייד ראנאוּשן.

— אָבער פונדעסטוועגען וואָס איז דאָס אזוינס? האָט דראַהענד און אונערוארטעט אויסגעשריען דער אין כעס געוואָרענער אַרדאַליאַן אלעקסאַנדראַוויטש צוקומענדיג נאָהענט צו ראַנאוּשינען. די פּלוצ־ליכקייט פון דעם אויפטרײט פון דעם ביז איצט שווייגענדען אלטען האָט צוגעגעבען אסך קאָמיזם, עס האָט זיך דערהערט אַ געלעכטער. — און דאָס פון וואַנען קומט? האָט זיך צולאַכט ראַנאוּשן —

קום אלטער, וועסטו ווערען שיכור!

— דאָס איז שוין נידערטרעכטיג! האָט אַ געשריי געטאָן קאַליאַ אינגאַנצען וויינענדיג פון שאַנדע און ערנערניש.

— קען דען זיין אז עס זאָל זיך צווישען אייך ניט געפינען איינער וואָס זאָל אַרויספיהרען פון דאַנען דער אונפאַרשעהמטער! האָט פּלוצלונג אַ געשריי געטאָן, אין גאַנצען זיך טרייסלענדיג פון כעס, וואַריאַ.

— דאָס רופט מען מיך אזוי די אינפאַרשעהמטע האָט מיט אַ פאַראַכטענדער פּרעהליכקייט געענטפערט נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוואַ — און איך ביז דאָס ווי אַ נאַר געקומען זיי רופען צו זיך אויפ'ן אָווענט. האָט זיך ווי אזוי אייער שוועסטער באַהאַנדעלט מיך גאַוורילאַ אַרדאַליאַ־נאָוויטש.

אַ קורצע צייט איז האַניאַ געשטאַנען ווי פון אַ בליץ געטראָפען צוליב דעם אויפטו פון דער שוועסטער, נור דערזעהענדיג אז דאָסמאָל געהט טאַקע נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוואַ אין אַמת'ן אוועק. האָט ער זיך אַ צורייצטער געוואָרפען אויף וואַריען און אין רציחה זי אָנגעכאַפט ביים האַנט.

— וואָס האַסטו געטאָן? האָט ער אויסגעשריען, קוקענדיג אויף איהר, ווי וועלענדיג מאַכען זי טאַקע דאָ אויפ'ן פּלאַץ צו אַיט, ער האָט זיך באַמת פאַרלאָרען און שלעכט געוואוסט וואָס ער טוט.

— וואָס האָב איך געטאָן? וואוהין שלעפסטו מיך? אפּשר צו בעטען ביי איהר ענטשולדיגונג, פאַר דעם, וואָס זי האָט דיין מוטער באַליידיגט אין דיין הויז! זי איז געקומען באַליידיגען, נידעריגער

— נו, אין דעם ברודער, ביזטו שוין א נאר, ווייסט ניט וואוהין
 דו ביזט געקומען... אבער עס ווייזט אויס, אז איך בין א נאר צוזאמען
 מיט דיר! — האָט זיך פֿלוצלונג געכאפט און אויפגעצייטערט ראגאזד
 שין אונטער דעם אויפבליצענדען בליק פון נאַסטאַסיא פיליפּאָוונא.
 — עיך! איך האָב דיר געזאָגט א ליגען, איך האָב דיר געפּאָלגט, —
 האָט ער צוגעגעבען אין טיפּער חרטה.

נאַסטאַסיא פיליפּאָוונא האָט זיך איינקוקענדיג אין ראגאזשין'ס
 פארענדערטען פנים פלוצלונג צולאכט.

— מיר, אכצען טויזענד? גלייך ווייזט זיך ארויס דער פויער!
 האָט זי פֿלוצלונג צוגעגעבען מיט חוצפה'דיגע פאַמיליאַריטעט און זיך
 אויפגעהויבען פון סאָפּקע, ווי קלייבענדיג זיך אוועקצופּאָהרען. האַניא
 האָט מיט א אָפּשטאַרבענדען האַרץ נאָכגעקוקט די גאַנצע סצענע.

— איז פּערציג טויזענט, פּערציג ניט אַכצען! האָט אויסגעשריען
 ראגאזשין, וואנקא, פטיצין און ביסקאפ האָבען צוגעזאָגט ביז זיבען א
 זיינער צוצושטעלען פּערציג טויזענד. פּערציג טויזענד! אלע אויפ'ן
 טיש!

די סצענע איז ארויסגעקומען זעהר א העסליכע. נור נאַסטאַסיא
 פיליפּאָוונא האָט פאַרטגעזעצט צו לאַכען און איז ניט אוועקגעגאַנגען,
 אַזוי ווי עפעס וואָלט זי אין אמת'ן צוגעצויגען. נינא אלעקסאַנדראָוונא
 און וואריא האָבען זיך אויך אויפגעשטעלט פון זייערע פּלעצער, און
 איבערגעשראָקענע און שווייגענדע געווארט וואָס וועט דא ווערען;
 וואריא'ס אויגען האָבען געלאַנצט אבער אויף נינא אלעקסאַנדראָוונא
 האָט דאס אלץ געווירקט קרענקליך; זי האָט געציטערט, און עס האָט
 זיך געדוכט, אז זי וועט באַלד פאלען אין חלשות.

— און אויב אזוי — איז הונדערט! היינט נאָך שטעל איך צו
 הונדערט! פטיצין לייז אויס. דו וועסט די הענט אָנוואַרימען!

— דו ביזט פון זינען אַרונטער! האָט פֿלוצלונג א שעפּטשע
 געטאָן פטיצין, האַסטיג צוקומענדיג צו איהם און כאַפּענדיג איהם פאר
 דער האַנט — דו ביזט שיכור, מען וועט שיקען נאָך די וועכטער,
 וואו געפינסטו זיך?

— פון שיכרות לייגט ער, האָט א זאָג געטאָן נאַסטאַסיא פילי-
 פּאָוונא ווי זיך רייצענדיג מיט איהם.

— אז איך זאָג ניט קיין ליגען, זיי וועלען זיין. צו אבענד צו

— ניין? ניין! האָט אויסגעשריען ראנאזשין, שיעור ניט קומענדיג דיג אין איבערראשונג פון פרייד. — הייסט עס, אז ניט? ! און מיר האָבען זיי געזאָגט... אָך! נו! נאָסטאַסיאָ פּיליפּאָוואַ! זיי זאָגען אז איהר האָט זיך פאר'קנס'ט צו האַניאָ'ן! מיט איהם הייסט דאָס! און ווי איז דאָס נאָר מעגליך? (איד זאָג דאָס זיי אלעמען) און איד וועל דאָך איהם פאר 100 רובל אינגאנצען קויפען, איד וועל איהם געבען טויזענט, נו, דריי, אז ער זאָל אָפּטרעטען, וועט ער א טאָג פאר דער חתונה אנט'לויפען, און מיר איבערלאָזען די כלה. איאָ דאס איז אזוי האַנקאַ פאָרלעץ! איאָ דו וואָלסט דאָך גענומען דריי טויזענד! אָט האָסטו זיי! מיט דערמיט בין איד געפאָהרען אז איד זאָל פון דיר נעמען אן אונטערשריפט אַזא, איד האָב געזאָגט, אז איד וועל קויפען — און איד וועל קויפען!

— זאָלסט שוין ארויס פון דאָנען, דו ביזט שיכור! האָט א געשריי געטאָן דער רויט'ווערענדער און בלייד'ווערענדער איינס נאָך איינס, האַניאָ.

נאָך זיין געשריי האָט זיך פּלוצלונג דערהערט א פּלוצליכער אויפ־רייס פון אסך שטימען: ראנאזשין'ס נאָצע קאָמאנדע האָט שוין לאָנג געוואָרט אויף דעם ערשטען אַרויסרוף. לעבעדעווי האָט עפעס מיט זעהר פיל באַמיהונג אַריינגעשושקעט אין אויער ראנאזשינען.

— ס'איז אמת, טשינאָוויק, האָט געענטפערט ראנאזשין — אמת שיכור'ע נשמה! עך וואָס עס זאָל ניט זיין נאָסטאַסיאָ פּיליפּאָוואַ! האָט ער אויסגערופען קוקענדיג אויף איהר ווי א האַלב פאַרריקטער, ציטערענדיג און פּלוצלונג ווערענדיג מוטהיג בין חוצפה, — אָט האָט איהר אכצען טויזענד! און ער האָט א שאַר געטאָן פאר איהר אויפ'ן טיש א פעקעל אין ווייסען פאפיר, איבערנעבונדען איז דער קרום מיט א שנירעלע — אָט האָט איהר! און... עס וועט זיין נאָך!

ער האָט ניט געהאט קיין מוטה צו דערריידען וואס איהם האָט זיך געוואָלט.

— ניין-ניין, האָט איהם ווידער אַריינגעשושקעט לעבעדעווי, מיט א שרעקליך איבערגעשראָקענעם פנים, מען האָט געקענט פארשטעהן, אז ער האָט זיך דערשראָקען פאר דער גרויסקייט פון דער סומע, און ער האָט פאַרגעלעגט צו פראַבירען מיט אסך א קלענערער.

שטעננס, בעט איד אייך אלעמען פון דאָנען אין זאָל און דערנאָך ער-
לויבט מיר צו וויסען...

— זעה נור, ער דערקענט שוין גאר ניט! האָט ביזו געלאַכט
ראַנאזשין ניט ריהערענדיג זיך פון פּלאַץ. — איהר האָט ניט דערקאָנט
ראַנאזשינען?

— איד, האָב זיך מיט אייך, לאָמיר זאָגען, ערגעץ וואו באַנע-
גענט אבער...

— זעה נור, ערגעץ וואו באַגעגענט! איד האָב דאָך צו דיר ערשט
מיט דריי מאָנאַטען צוריק מיינע עלטערנ'ס צוויי הונדערט רובעל פאַר-
שפּילט און דער אלטער איז מיט דעם געשטאַרבען וואס ער האָט ניט
געקענט זיך דערוויסען. דו האָסט מיך פאַרשלאָפּט, און קניף האָט מיך
אַרומגעשונדען. דו דערקענסט מיך ניט? פּטיצין איז דאָך אן עדות!
און ווען איד צייג דיר דריי רובעל, נעהם איצט ארויס פון קעשענע,
וואָלסטו אויף אלע פיער זיי ביז וואסיליוועסקען אינזעל נאָכגעקראָ-
כען — אָט אזא ביזוטו! אזא נשמה פאַרמאָגסטו! איד בין דאס אויך
איצט געקומען דיר קויפען פאַר געלט, דו קוק ניט וואָס איד בין אין
אזעלכע שיד אריינגעקומען. איד האָב ברודער גענוג געלט איד קאָן דיר
מיט דיין גאַנצען פאַרמעגען אַפקויפען... וועל איד וועלען וועל איד
אייך אלעמען אַפקויפען! אלץ אַפקויפען! האָט זיך צוקאָכט און
איז אלץ ווי מעהר און מעהר שיכור געווארען ראַנאזשין — עעד,
האָט ער א געשריי געטאָן — נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ, טרייבט ניט
ארויס, זאָגט דעם אמת; האָט איהר חתונה מיט איהם אָדער ניט?
ראַנאזשין האָט פאַרגעבען זיין פראַגע ווי א פאַרלאָרענער, ווי צו
עפעס א גאַטהייט אזא, נור מיט דער העלדישקייט פון א צום טויט
פאַר'משפּט'ען, וועלכער האָט שוין גאר ניט וואס צו פאַרלירען, אין
א טויטליכען אומעט האָט ער געווארט אויפ'ן ענטפער.

נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ האָט איהם אַפּגעמאַסטען מיט א שפּאַ-
טישען און האַכמוטיגען בליק, נור זי האָט א קוק געטאָן אויף וואריאַ
און אויף נינאַ אלעקסאַנדראַווא, א קוק געטאָן אויף האַניען און פּלוצ-
לונג איבערגעביטען דעם טאָן.

— טאַקע גאָר גאָר ניט, וואָס איז מיט אייך? און ווי אזוי פאַלט
אייך גאָר איין צו פרעגען? — האָט זי געענטפערט שטיף און ערנסט
און ווי מיט א געוויסער פאַרוואנדערונג.

זיך פארשעהמט, ניט קוקענדיג אויף זיין גאנצער אויפגערעגטקייט. נאָך איהם איז דורכגעגאנגען לעבערעו וועלכע איז פון איהם ניט אפגע- טראָטען ווי א שאַטען און שוין שטאַרק שיכור. דערנאָך דער סטור- דענט, דער הערר מיט די פויסטען, זאליאזשאוו וועלכער האָט זיך גענויגט רעכטס און לינקס און נאָכדעם האָט זיך דורכגעקוועטשט דרע קורצינקער דיקער מאַן. די אנוועזענהייט פון די דאַמען האָט זיי נאָך אביסלע אפגעהאַלטען, און ווי עס זעהט אויס, שטאַרק געשמערט. נור ביז אן אָ נ ה ו י ב, ביז דער ערשטער געלעגענהייט א געשריי צו טאָן און אָ נ ה ו י ב ע... דא וואלטען שוין קיינע דאַמען ניט געקענט שמערען...

— ווי? אויך דו פירשט ביזט דאָ? האָט צוטראָגען געזאָגט רא- גאזשין, טהיילווייז א פארוואונדערטער מיט דער באגעגעניש מיט'ן פירשט. — אלץ אין די שטיוולעמען! ע-עד! האָט ער א קרעכץ געטאָן שוין פארגעסענדיג אָן פירשט און שוין ווידער איבערפיהרענדיג די אויגען אויף נאַסטאַסיא פיליפאָוונא. זיך אלץ רוקענדיג און ציהענדיג צו איהר ווי צו א מאַנגעט.

אויך נאַסטאַסיא פיליפאָוונא האָט מיט אן אומרוהיגער נייגע- ריגקייט געקוקט אויף די געסט.

ענדליך איז האַניאַ געקומען צו זיך.

— נו, ערלויבט מיר, וואס-זשע ענדליך מיינט דאָס אלעס? האָט ער אָנגעהויבען ריידען הויך, שטרענג באקוקענדיג די אריינקומענדע און ווענדענדיג זיך הויפטזעכליך צו ראגאזשינען. — עס דאכט זיך, אז איהר זייט ניט אריינגעקומען אין א שטאַל פון פערד, דאָ איז מיין מוטער און שוועסטער.

— מיר זעהן אז א מוטער און א שוועסטער, האָט דורכגעזיט צווישען די ציין ראגאזשין.

— דאָס זעהט מען דאך, אז עס איז א מוטער און א שוועסטער, האָט נאָכגעזאָגט לעבערעו.

דער הערר מיט די פויסטען, דענקענדיג מן הסתם, אז עס איז שוין געקומען די ריכטיגע מינוט, האָט אָנגעהויבען מורמלען.

— אבער פונדעסטוועגען! האָט פלוצלונג, עפעס אזוי ווי ניט און מאַס, מיט אן אויפרייס אויפגעהויבען זיין שטים האַניאַ. — ער-

געהאט עפעס א צוועק. און ער האָט אויסגעקוקט חושד'יג און נער-
וועז-פארזאָרגט. די איבעריגע האָבען בלויז צוזאמענגעשטעלט דעם
כאַהר, אדער בעסער געזאָגט די שאַיקע אום ארויסצוהעלפען. אויסער
לעבעדעוו'ן איז דא אױך געווען דער קאַפּגלעאַקטער זאליאזשאָוו,
וועלכער האָט אַרונטערגעוואַרפען זיין פוטער אין פּאַר-הויז און איז
אריינגעקומען פרייבאוועניג און פראנטיש, און גלייך מיט איהם צוויי
דריי העררן פון די סוחר'ישע קינדער. עפעס איינער אין א האלב
מיליטערישען אויבער-ראַק; עפעס איינער א קליינטשינקער און זעהר
א דיקער מענש, א באשטענדיג לאַכענדער; עפעס איינער א גרויסער
הערר פון א צוועלף ווערשאַק, אױך זעהר א דיקער, זעהר אן אומע-
טיגער און שווייגענדיגער און ווי עס זעהט אויס א מענש וואָס פאַר-
לאַזט זיך זעהר שטארק אויף זיינע פויסטען. געווען איינער אַ מעדיציני-
שער סטודענט, געווען איינער אױך א לעדיג געהענדער פאליאַק'ל.
פון די טרעפּ האָבען אריינגעקוקט ניט ענטשליסענדיג זיך אריינצוגעהן
עפעס א פאַר דאַמען. קאליאַ האָט פאַרהאַקט די טהיר אונטער זייער
נאָז און פאַרלעגט מיט א האַקען.

— וואס מאכסטו האנקא פּאַדלעץ! וואס, דו האָסט ניט ער-
ווארטעט פּאַרפען ראגאזשינען? האָט ווידערהאַלט ראגאזשין צוקר-
מענדיג צום גאסט-צימער און אַפּשטעלענדיג זיך אין טהיר אנט-
קעגען האַניען; נור אין דער מינוט האָט ער דערזעהן אין גאסט-צימער
פונקט אנטקעגען זיך, נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַף, ס'ווייזט אויס אז
איהם איז גאר קיינמאָל אין די געדאַנקען ניט געלעגען צו באגעגענען
זי דא, ווייל איהר געשטאַלט האָט אויף איהם געמאַכט אן אויסערגע-
ווענהליכען איינדרוק; ער איז אזוי בלייך געווארען אזש זיינע ליפען
זיינען בלוי געוואָרען. — הייסט עס דאָך אז עס איז אן אמת, האָט ער
געזאָגט שטיל און ווי פאַר זיך, מיט זעהר א טרויעריגען אויס-
זעהן — א סוף! ... איצט וועסטו מיר שוין אפגעבען חשבון! — האָט
ער פּלוצלונג א קריין געמאָן מיט די ציין, מיט שרעקליכען כעס קוקענ-
דיג אויף האַניען — נו, אָד!

ער האָט אפילו פאַרלאָרען דעם אטהעם, אפילו קוים געקענט א
וואָרט אויסריידען. מאַשינאווע האָט ער זיך גערוקט צום גאסט-
צימער נור אריבערגעהענדיג איבער'ן שוועל האָט ער פּלוצלונג דער-
זעהן נינא אלעקסאַנדראווא און וואריען, און ער האָט זיך אפגעשטעלט,

צעהנטער קאפיטעל.

איז פאָרהויז איז פלוצלונג געווארען זעהר טומעלדיג און פול מיט מענשען; פון גאסטציימער האָט זיך אויסגעדוכט, אז פון הויף זיינען אריינגעקומען עטליכע מענשען און מען האָלט נאָך אלץ אין קומען. עטליכע שטימען האָבען גערעדט און אויסגעשריען מיט אמאָל. מען האָט גערעדט און געליארעמט אויף די טרעפּ, הינטער וועלכע די טהיר פון פאָרהויז האָט זיך ווי ס'האָט זיך געהערט, נאָך ניט צוגע- מאַכט. דער באַזוך איז געווען זעהר אַ מאַדנער. אלע האָבען זיך איבערגעקוקט, האַניאָ האָט זיך געלאָזט אין זאָל, נור אויך איז זאָל זיינען שוין אריין עטליכע מענשען.

— און אַט איז ער דער יודאָ! — האָט אויסגעשריען צום פירשט אַ באַקאַנטע שטימע. — אַ גוטער מאַרגען האַנקאַ פּאָדלעץ!

— ער, ער אליין איז דאָס! האָט באשטימט אַ צווייטע שטימע. דער פירשט האָט ניט געהאט וואָס צו צווייפלען, איין שטימע האָט געהערט צו ראַגאַזשין די צווייטע, צו לעבעדעוו.

האַניאָ איז געשטאַנען אזוי ווי אַ גולם אויפ'ן שוועל פון גאַסט- ציימער און געקוקט שווייגענדיג, ניט שטערענדיג דאָס אַריינקומען אין זאָל אַ מענשען צעהן אָדער צוועלף הינטער ראַגאַזשיןען. די חברה איז געווען זעהר אַ פאַרשיידענאַרטיגע, און זי האָט זיך אויסגעצוי- כענט ניט נאָך מיט איהר פאַרשיעדענאַרטיקייט נאָך אויך מיט איהרע מואסע מאַניערען. אייניגע פון זיי זיינען אַריינגעקומען אזוי ווי זיי זיי- נען געווען אין גאַס, איז אויבעררעק און אין פוטערס. נאָך אינגאַנצען שיכורע זיינען איבעריגענס ניט געווען, דערפאַר האָבען אבער אלע אויסגעקוקט שטאַרק פּרעהלאַך. עס האָט זיך געדוכט אז אלע האָבען זיי געדאַרפט איינער דעם צווייטען אום אַריינצוקומען, ניט ביי קיי- נעם פון זיי באַזונדער וואָלט געקלעקט מוטה, נור יעדער איינער פון זיי האָט דעם צווייטען ווי אונטערגעהאַלפּען. אפילו ראַגאַזשין איז געגאַנגען פאַרויכטיג אין דער שפיץ פון דער מחנה, נור ער האָט ווי

דער גענעראל איז שרעקליך רויט געוואָרען, קאָליא איז אויך רויט געוואָרען און זיך א דריק געטאָן מיט די הענט דעם קאָפּ. פּטיצין האָט זיך האָסטיג אָפּגעקעהרט, געלאַכט ווי פּריהער האָט נור איין פּערדישטשענקאָ, פון האַניא'ן איז ניט געווען וואָס צו ריידען: ער איז די גאַנצע צייט געשטאַנען אויסהאַלטענדיג אַ שטומע און גוואַלדיגע פּיין.

— איך פּאַרויכער אייך, האָט אַ מורמעל געטאָן דער גענעראל — אז אויך מיט מיר האָט פּונקט אזא זאך געטראָפּען...
— ביים פּאַפּאַשאַ איז ווירקליך געווען אַן אונאַנגענהמליכקייט מיט מיסים שמידט, די גאַווערנאַנטקע און די בעלקאַנסקעס, האָט אויסגעשריען קאָליא — איך געדענק.

— ווי? פּונקט אין פּונקט? איין און די זעלבע געשיכטע אין צוויי עקען פון אייראָפּאַ. און פּונקט אין פּונקט, אין אלע איינצעל-הייטען, ביז צום העל-בלויען קלייד — איז געשטאַנען אויף דאָס איהריגע די מיטליידלאָזע נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ; — איך וויל אייך צושיקען די „אינדיפּענדענס“.

— אָבער בעמערקט אייך, האָט זיך נאָך אַלין געפּרוּבירט שפּאַר-רען דער גענעראל — אז מיט מיר איז דאָס פּאַרגעקומען מיט צוויי יאָהר פּריהער...

— סיידען, אזוי איז מעגליך!
נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ האָט געלאַכט אזוי ווי אין היסטעריקע. — פּאַפּעלע, איך בעט אייך, ארויסגעהן, איך דאַרף מיט אייך ריידען אַ פּאַר ווערטער, האָט מיט אַ ציטערדיגער אויסגעמוטשעטער שטימע ארויסגערעדט האַניאַ. מאַשינאַלע אַ כאַפּ טוענדיג דעם פּאַר-טער פּאַר'ן אַקסעל, אַן אינערליכער האַס האָט געברענגט אין זיין בליק. אין דעם זעלבען אויגענבליק האָט זיך דערהערט אַ גוואַלדיגע שטאַרקער קלונג פון גלעקעל, אין פּאַר-הויז. מיט אזא קלונג האָט מען געקענט אַרונטער רייסען דעם גלעקעל. עס איז געווען צו ערוואַר-מען אַן אונגעווענהליכער באַזוך. קאָליאַ איז אַוועק געלאָפּען עפענען.

— האָט פּאַרטגעזעצט אַנכמורענדיג זיך דער גענעראַל. — ניט רע-
דענדיג קיין וואָרט, און אָהן דער קלענסטער וואַרנונג, דערלאַנגט זי
מיר אין באַק! א ווילדע פרוי. עפעס גאָר פון דעם ווילדען סאַרט.
— און איהר?

דער גענעראַל האָט אַרונטערגעלאָזט די אויגען, אויפגעהויבען די
ברעמען, די הענט, א וויילע געשוויגען און פּלוצלונג אַרויסגעזאָגט:
— איד האָב זיך פאַרנעמען!

— און עפעס שטאַרק? שטאַרק?

— איד שווער אייד מיט גאָט, אז ניט שטאַרק! עס איז אַרויס-
געקומען א סקאַנדאַל. אבער איד האָב ניט שטאַרק. איד האָב בלויז
איינמאָל א מאַך געטאָן מיט'ן האַנט. נאָר דאָ האָט דער טייפּעל אפּ-
געטאָן א שפּיצעל: עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אז די העל-בלויזע
ענגלענדערין איז א גאָווערנאַנטקע, אָדער א איד ווייס דאָרטען וואָס,
אין הייז פון דער פירשטין בעלאַקאַנסקאַי. און די וואָס איז געווען
אַנגעטאָן אין שוואַרצען, איז געווען די עלטסטע פון די פירשטינס
בעלאַקאַנסקעס, אן אלטע מויד פון א יאָהר פינף און דרייסיג. און
ס'איז באַקאַנט, אין וועלכע באַציהונגען עס געפינט זיך די גענעראַל-
שע עפאַנטשין מיט דער פאַמיליע. אלע פירשטינס פאלען אין חלשות.
טרערען, טרויער נאָך דעם ליבעלינג, דעם הינטעל. די קוויטשעריי פון
די זעקס פירשטינס, די קוויטשעריי פון דער ענגלענדערין — די וועלט
געהט אונטער! נו, געוויס, איד בין געפאַהרען בעטען מחילה, זיך
ענטשולדיגט, אַנגעשריבען א בריף און מיט עפאַנטשין א קריעג, אן
אויסשליסונג, אן אַרויסיאַנונג.

— אָבער ערלויבט מיר, ווי אזוי איז דאָס געשעהן? — האָט
פּלוצלונג געפּרעגט נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ, — מיט פינף אָדער זעקס
טאָג צוריק האָב איד געלעזען אין „אינדיפענדענס“ — און איד בין
א שטענדיגע לעזערין פון „אינדיפענדענס“ — פונקט אזא געשיכטע.
אָבער טאַקע פונקט אזא! דאָס האָט פאַסירט אויף איינער פון די
אייזען-באַהנען ארום דער רהיין. מיט איינעם א פראַנצויז און מיט אן
ענגלענדערין. פונקט אזוי איז אַרויסגעריסען געוואָרען דער סיגאַר,
פונקט אזוי אויך אַרויסגעוואָרפען פון פענסטער דאָס הינטעל, און
ענדליך האָט זיך אויך פונקט ווי ביי אייך געענדיגט, אפילו די קלייד
איז א העל-בלויזע.

נע האָט גענומען קוקען אין א טיטערעפאָכענעם לאַרנעט. איד מאַך זיך
 אלץ ניט וויסענדיג. ווייל זאָגען, זאָגען זיי דאָך גארנישט! ווען זיי
 וואָלטען געזאָגט, געוואַרענט, א בעט געטאָן, נאָך אלעמען איז דאָך
 עפעס א מענשליכער צונג! אבער דאָ — זיי שווייגען... פלוצלינג —
 און דאָס איז, זאָג איד איד, אָהן קיין וואַרונג, דאָס הייסט אָן דער
 סאַמע קלענסטער, עפעס טאַקע אינגאַנצען ווי זי וואָלט פון זינען
 אַרונטער — גיט די העל־בלויע א כאַפּ פון מיין האַנט דעם סיגאַר —
 און איז פּענסטער, דער צוג לויפט. איד קוק ווי א האַלב־פאַרריקטער.
 די פרוי איז א ווילדע, עפעס טאַקע אינגאַנצען ווי פון ווילדען צו
 שטאַנד. איבעריגענס, א פינע פרוי, א פולע, א הויכע, א בלאַנדינקע
 א געפאַרבטע (שוין איביסעלע צופיעל) די אויגען גלאַנצען אויף מיר.
 ניט רעדענדיג קיין וואָרט, האָב איד מיט אן אויסערגעווענהליכער
 העפליכקייט מיט דער פּולסטער העפליכקייט, מיט דער דינסטער, אַזוי
 צו זאָגען, העפליכקייט, זיך דערנעהענט מיט צוויי פינגער צום הינד
 טעל, נעהם איהם אָן עדעל פאַר'ן העלזעל און שליידער איהם אַרויס.
 זאָל ער געהן זוכען דעם סיגאַר. דאָס הינטעל האָט בלויז א ביל גע־
 טאָן! דער צוג זעצט פאַר צו פליהען...

— איהר זייט אן אוממענש! — האָט אויסגעשריען נאַסטאַסיאַ
 פּיליפּאָוואַ, כאַכאַטישענדיג און קלאַפענדיג אין די הענט ווי א מיר־
 דעלע.

— בראַוואַ, בראַוואַ, — האָט געשריען פּערדישטשענקאָ, עס האָט
 אויך א שמייכעל געטאָן פטיציוו, וועלכען ס'איז אויך געווען זעהר
 ניט אנגענעהם דאָס קומען פון גענעראַל, אפילו קאליא האָט זיך צו
 לאַכט און אויך א געשריי געטאָן „בראַוואַ“.

— און איד האָב רעכט, איד האָב רעכט, דריי מאָל רעכט! —
 האָט מיט היץ פאַרטגעזעצט דער זיגרייכער גענעראַל, — ווייל ווען
 סיגאַרען זיינען פאַרבאָטען איז די וואַגאַנען, זיינען הינטלעך נאָך פרי־
 הער פאַרבאָטען!

— בראַוואַ, פאַפאַשא! — האָט פּרעהליך אויסגעשריען קאליא:
 אויסגעצייכענט! איד וואָלט זיכער אויך אַזוי געהאַנדעלט!
 — און וואָס האָט געטאָן די דאַמע? — האָט אומגעדולדיג זיך
 נאַכגעפרעגט נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוואַ.

— זי? אַט דאָ איז דאָך טאַקע די גאַנצע אומאַנגענעהמליכקייט,

צוליב דער גאָווערנאַנטקע פון דער פירשטין בעלקאַנסקאָ, מיסים שמירט, אבער, עס לוינט זיך ניט ווידערהאַלען.

— אַ, איהר מוזט אומבאדינגט דערזעהלען! — האָט פּרעהליך אויסגערופען נאַסטאַסיא פּיליפּאָוואַ.

— און איד האָב נאָך אויך ניט געהערט! — האָט באַמערקט פּערדישטשענקאָ C'est du nouveau

— אַרדאַליאַן אַלעקסאַנדראַוויטש! — האָט זיך ווידער דערהערט די בעטענדע שטים אין נינא אַלעקסאַנדראַוואַ.

— פּאַפּעלע, מען פרעגט אויף איד. — האָט אַ געשריי געטאָן קאַליאַ.

— אַ נאַרישע געשיכטע און אין צוויי ווערטער, — האָט מיט זעלבסט־פאַרגעניגען אָנגעהויבען דער גענעראַל — צוויי יאָהר צוריק יא! אַהן עפעס! מען האָט נאָר וואס אויפגעפענט די נאָוואַסקי איי־זענבאהן. און איד (שוין אין ציווילע קליידער) כלאַפּאַטשענדיג ווע־גען פאַר מיר זעהר וויכטיגע זאַכען, וועגען דער ענטלאַסונג פון מיין דינסט, האָב איד גענומען אַ בילעט אין ערשטען קלאַס: בין אַרײַן, זײַן, רויכער, דאָס הייסט, איד זעין פאַר צו רויכערען, איד האָב נאָך פריהער פאַררויכערט. איד בין אליין אין דער באַזונדערער אָפּטיילונג. רויכערען איז ניט פאַרבאַטען, אבער עס איז אויך ניט ערלויבט. דאָס הייסט, עס איז האַלב־ערלויבט, ווי געוועהנליך, נעהמענדיג אין אנבאַ־טראַכט ווער און וואס. דער פענסטער איז אַרונטערגעלאָזט. פּלוצלונג פאַר דעם סאַמע פּיף. קומען אַרײַן צוויי דאַמען מיט אַ הינטעל. פונקט אַנטקעגען; זיי האָבען פאַרשפּעטיגט. איינע איז זעהר פּרעכטיג פאַר־פּונט, אין העל־בלוי; די צווייטע, אביסעלע באַשיידענער, אין שוואַר־צען זיידענס, מיט אַ פעלערניקע, ניט קיין מואס'ע, קוקען אָנגעבלאָזען, רעדען ענגליש, איד, זעלבסטפאַרשטענדליך טו זיך מיינס, רויכער. דאָס הייסט איד האָב אפילו אַ טראַכט געטאָן, נאָר פונדעסטוועגען זעין איד פאַר צו רויכערען אין פענסטער, ווייל דער פענסטער איז אָפּען. דאָס הינטעל ליגט ביי דער העל־בלויער דאַמע אויף די קניע, אַ קלייניקער אינגאַנצען די גרויס ווי מיין פּויסט. אַ שוואַרצינקער, די פּיסעלעך ווייסענקע. אַן אַנטיק. דער האַלז־באַנד איז אַ זילבערנער מיט אַן אויפּשריפט. איד טו זיך מיינס. באַמערקען באַמערק איד אבער, אַז די דאַמען זיינען, דוכט זיך, אין כעס. פאַר דעם סיגאַר געוויס. איי־

ליכקייט. זי האָט באלד ווידער פארשאַטען דעם גענעראַל מיט פראַד גען. און אין פינף מינוט ארום איז דער גענעראַל געווען אין דער סאַמע יום־טובֿ/דיגער שטימונג. און ער האָט גערעדנערט ביים הויז כען געלעכטער פון די אַנוועזענדע.

קאַליא האָט א ציה געטאָן דעם פירשט פאַר'ן עק פון ראָק.

— אָבער פיהרט א י ה ר איהם כאַטש ווי עס איז אַרויס!
קענט איהר עס ניט? ביטע! און ביי דעם קליינעם אינגעל האָבען אפילו טרערען פון כעס געברענט אין די אויגען. — אַ, פאַרשאַלטענער האַנקא! — האָט ער צוגעגעבען פאַר זיך.

— מיט איוואן פיאַדאַראָוויטש עפאַנטשין בין איך אודהי געווען אין גרויסער פריינדשאַפט, — האָט אויף נאַסטאַסיא פיליפּאָוואַס פראַגען זיך צוגאַסען דער גענעראַל. איך, ער און דער פאַרשטאַרבענער פירשט מישקין, דעם זוהן זיינעם וועלכען איך האָב אַרומגענומען היינט, נאָך א פינף און צוואַנציג יאָהריגער צושיידונג, מיר זיי נען געווען די דריי ניט פאַנאַנדערגעשיידטע. אזוי צו זאָגען די קאַוואַלקאַדע! אַטאַס, פאַרטאַס, און אַרמיס. נאָר אוי וועה, איינער איז אין קבר. נידערגעשלאָגען פון רכילות און קוילען, דער צווייטער שטעהט דאָ פאַר אייך, און ער קעמפּט נאָך מיט די רכילות און קוילען...

— מיט קוילען! — האָט אויסגעשריען נאַסטאַסיא פיליפּאָוואַס.
— זיי זיינען דאָ, ביי מיר אין ברוסט, און געקראַגען האָב איך זיי ביי קאַרס, אין א מואס'ען וועטער, איך פיהל זיי, אין אלע איבעריגע באציהונגען, לעב איך ווי א פילאַסאָף. איך געה, שפאַציר, שפיל אין מיין קאַפּע־הויז, אין דאַמקעס, ווי א בורזשוי, וואָס האָט זיך צוריקגעצויגען פון זיינע געשעפטען, און איך לעז „אינדיפענדענס“.
נאָר מיט אונזער פאַרטאַס, מיט עפאַנטשין, נאָך א געשיכטע, וואָס האָט זיך פאַרלאָבען אויפ'ן באהן, מיט דריי יאָהר צוריק, צוליעב א הינטעל, האָב איך אינגאַנצען איבערגעריסען.

— א הינטעל? וואָס מיינט דאָס? — האָט מיט א באזונדערער נייגעריגקייט געפרעגט נאַסטאַסיא פיליפּאָוואַס, — צוליעב א הינטעל?
ערלויבט מיר, און אויפ'ן באהן! האָט זי, ווי זיך אַן עפעס דער־מאַנט.

— א, א נאַרישע געשיכטע! עס לוינט זיך ניט ווידערהאַלען:

פון ארדאליאן אלעקסאנדראָוויטש, פון וועלכען זי האָט זיכער גע-
וואוסט, פון אָנהערען זיך.

— איד האָב געהערט, אז מיין זוהן... האָט געווען אָנגעהויבען
ארדאליאן אלעקסאנדראָוויטש.

— יא, אייער זוהן! איהר זייט אויך א גאנץ שעהנער טאַטעלע!
פאר וואס זעהט מען אייך קיינמאָל ניט ביי מיר? וואס איהר אליין
באהאלט זיך דען, אָדער דער זוהן באַהאלט אייך? איהר האָט דאָך גע-
וויס געקענט קומען צו פאָהרען צו מיר קיינעם ניט קאַמפּראָמעטי-
רענדיג.

— קינדער פון ניינצעהנטען יאהרהונדערט און זייערע עלטערען...
— האָט דער גענעראַל ווידער אָנגעהויבען.

— נאסטאסיא פיליפאָוונא! ביטע, לאָזט אָפּ ארדאליאן אלעק-
סאנדראָוויטש'ן אויף איין ווייליטשקע, מען דאַרף איהם האָבען — האָט
הויך געזאָגט נינא אלעקסאנדראָוונא.

— אַפּלאָזעו! איד בעט אייך, איד האָב אזוי פיעל זיך אנגע-
הערט, אזוי לאנג געוואָלט זעהן! און וואָס פאר א געשעפטען האָט ער
דאָס? ער איז דאָך אן אויסגעדינטער? גענעראַל, איהר וועט מיך ניט
פאַרלאָזען, ניט אוועקגעהן?

— איד געדיינק מיין וואָרט, אז ער וועט קומען צופאָהרען צו
אייך אליין, נאָר איצט נויטיגט ער זיך אין אביסעלע רוה.

ארדאליאן אלעקסאנדראָוויטש, מען זאָגט, אז איהר נויטיגט זיך
אין אביסעלע רוה, — האָט אויסגערופען נאסטאסיא פיליפאָוונא מיט
אן אינצופריעדענער גרימאסע, פונקט ווי א מיידעלע א לייכטזיניגע
ביי וועלכער מען נעהמט אָפּ א צאצקע, און דער גענעראַל האָט זיך
באמיהט צו פארנאָרשען זיין לאַגע.

— פריינד מיינער! פריינד מיינער! — האָט ער מיט פאָר-
וואורף און פייערליך אויסגערופען, זיך ווענדענדיג צו דער ווייב און
אוועקלעגענדיג די האנט אויפ'ן הארצען.

— איהר געהט פון דאנען ניט אוועק מאַמינקע! — האָט הויך
געפרעגט וואריא.

— ניין, וואַריא, איד וועל אויסזיצען ביז צום ענד.
נאסטאסיא פיליפאָוונא האָט ניט געקאָנט ניט הערען די פראגע
און זעם ענטפער, נאָר דאָס האָט נאָך פאַרגרעסערט איהר פרעה-

טיגער באזוך, אויב ניט דאָס? איז זי דען געקומען צופאַהרען, כדי צו ווערען גוט פריינד מיט זיין מוטער און שוועסטער, אָדער באַליידיגען זיי ביי איהם טאַקע אין הויז? נאָר לויט דעם, ווי עס האָבען זיך אויסגעלעגט ביידע צדדים, קאָז שוין גאָר קיין צווייפֿעל ניט זיין; זיין מוטער און שוועסטער זיינען געזעסען אין אַ זייט ווי פאַרשפּייטע, און נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ האָט אפּילו דוכט זיך, פאַרגעסען אז זיי זיינען מיט איהר אין איין צימער... און ווען זי פיהרט זיך אויף אַזוי, מן הסתם האָט זי דאָך איהר ציעל!

פּערדישטשענקאָ האָט אונטערגעכאַפט דעם גענעראַל און איהם צו-געפיהרט.

— אַרדאַליאַן אַלעקסאַנדראָוויטש איוואַלגין, האָט מיט ווירדע אַרויסגעזאָגט פאַרנויגענדיג זיך און שמיכלענדיג דער גענעראַל—אן אַלטער, אומגליקליכער סאָלדאַט, און פאַמיליען-פּאַטער, אַ גליקליכער מיט דער האָפענונג צו איינשליסען אין אונזער מיטע, אזא וואונדערשעהנע...

ער האָט ניט פאַרענדיגט, פּערדישטשענקאָ האָט אויף שנעל איהם פון הינטען אונטערגעטראָגען אַ שטוהל און דער גענעראַל זייענדיג אביסעלע אין אזא נאַכמיטאַג-שטונדע שוואַך אויף די פיס, האָט זיך אַ וואַרף געטאָן, אדער בעסער געזאָגט, געפאַלען אויפ'ן שטוהל. נאָר איבעריגענס, האָט דאָס איהם ניט פאַרשעהמט. ער האָט זיך אוועקגע-זעצט גלייך אנטקעגען נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ און מיט אַן אנגענעה-מער גרימאסע, פאַמעליך און מיט עפעקט, אונטערגעטראָגען איהרע פינגערלאך צו זיינע ליפען. אין אַלגעמיין איז דעם גענעראַל געווען שווער צו פאַרשעהמען. זיין אויסערליכעם אויסזעהן אויסער דאָס ביי-סעלע אַפּגעלאָזענקייט, איז נאָך אַלין געווען אַ גאַנץ אַנשטענדיגע. וואָס ער אליין האָט אויך גאַנץ גוט געוואוסט. איהם איז אַמאָל אויס-געקומען צו זיין אפּילו אין פיינער געזעלשאַפט אויך. און פון וועל-כער ער איז געווען אויסגעשלאָסען בלויז אַ יאָהר צוויי-דריי. פון דער צייט אָן האָט ער זיך שוין אביסעלע צופיעל אַפּגעגעבען צו אייניגע פון זיינע שוואַכקייטען; נאָר זיין פלינקע און אַנגענעהמע מאַניערען זיינען איהם געבליבען אויך ביז איצט. עס האָט זיך געדוכט, אז נאַס-טאַסיא פּיליפּאָוונאַ, האָט זיך זעהר דערפרעהט מיט דער ערשיינונג

און אין דער זעלבער צייט גאנץ אָפּט, קינדיש טרוימענדיג, אלעס צור-
זאמענפיהרען און אויסגלייכען אלע געגענזאטצען. — ער מוז דאס
איצט אויסטרינקען אָט דעם גאנצען שרעקליכען כּוּם, און דערהויפּט
אין אזא מינוט! נאָך איין ניט פּאַראַוויסגעזעהענע, נאָך אזא שרעקליכע
פּייניגונג פאר א גייציגען מענשען — די פּיין פון שעהמען זיך צוליב
עלטערען, און דערצו ביי זיך אין הויז, איז אויסגעפאלען אויף זיין
חלק. „און איז דאָס אלץ ווערטה אָט די באליוונג!“ האָט א בליץ
געטאָן ביי האַניען אין קאָפּ.

אין דער זעלבער מינוט איז פארגעקומען דאָס, וואָס האָט זיך
איהם גע'חלומ'ט אין די פּאַר מאָנאטען נור אין די נעכט, אין דער
פּאַרם פון א קאָשטמאַר, און איהם געמאכט צו פּרירען אין שרעק, און
ברענען פון שאַנדע. עס איז ענדליך פארגעקומען די פאמיליען-באד-
געענעניש פון זיינע עלטערען מיט נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ. ער האָט
אייניגע מאָל, וועלענדיג רייצען זיך מיט זיך אליין געפרובירט פאר-
צושטעלען דעם גענעראַל, אין דער צייט פון דער חתונה-צערעמאָניע.
נאָר ער איז קיינמאָל ניט געווען פעהיג צו פּאַרענדיגען דאָס פּיינליכע
בילד, און ער האָט זי שנעל אָפּגעלאָזט. מעגליך, אז ער האָט אָהן א
מאָס גרעסער געמאכט דעם אומגליק. נאָר מיט גייציגע מענשען איז
שוין שטענדיג אַזוי. אין די דאָזיגע פּאַר מאָנאטען האָט ער געהאט
צייט גענוג אַנצוטראכטען זיך און ער האָט זיך געגעבען דעם וואָרט,
אז וואָס עס זאָל ניט געשעהן, ער מוז פּטור ווערען פון זיין פאטער
כאָטש בלויז אויף א שטיקעל צייט, און אפילו צו מאכען איהם פאר-
שווינדען, אויב מעגליך, פון פעטערבורג, ניט קוקענדיג, צי וועט די
מוטער אויף דעם איינגעהן צי ניט. מיט צעהן מינוט פריהער, ווען
ס'איז אריינגעקומען נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ, איז ער געווען אַזוי ער-
שטוינט, אַזוי צוטומעלט, אז ער האָט גאָר אין גאנצען פארגעסען, ווע-
גען דער מעגליכער ערשיינונג פון ארדאליאן אלעקסאַנדראָוויטש אויף
דער סצענע, און ער האָט ניט געמאכט קיינע פאדרערונגען. און אָט איז
דער גענעראַל דאָ. פאר אלעמען, און זיך נאָך פּייערליך צוגרייטענדיג
זיך, און אין א פראַק, און פונקט פון דער זעלבער צייט ווען נאַסטאַ-
סיאַ פּיליפּאָוונאַ „האָט געזוכט די געלעגענהייט צו באשיטען איהם
און זיינע היימישע מיט שפאטעריי.“ (אין דערין איז ער געווען זי-
כער) און כאמת, וואָס פאר אן אנדער צוועק קען האָבען איהר איצ-

איז דאָך אונמעגליך! דאָס האָב איך אזוי זיך... איך בין דא קיינמאָל
ניט געווען... סײַדען אפשר אין שלאָף...

— אײַ איז דאָס א פירשט! האָט אויסגעשריען פּערדיטשענקא,
ניין, איך זאָג זיך מײַנס *Se non e vero* — איך געהס צוריק! איבער-
גענס, איז רעדט ער דאָס דאָך אַלץ פון אומשולד! האָט ער צוגעגעבען
מיט רחמנות.

דער פירשט האָט ארויסגעזאָגט זיינע עטליכע ווערטער, מיט אן
אומרוהיגער שטימע, פּערהאַקענדיג זיך, און שווער אטעהעמענדיג. אַלץ
אין איהם האָט דערצעהלט פון גרויסער אויפּרעגונג. נאַסטאַסיא פּיר-
ליפּאַוונאַ האָט אויף איהם געקוקט מיט נייגעריגקייט, אבער זי האָט
שוין ניט געלאַכט. אין דער זעלבער מינוט, האָט פון דעם עולם וועל-
כער האָט אזוי צו זאָגען, שטייף ארומגערינגעלט דעם פירשט און נאַס-
טאַסיאַ פּיליפּאַוונאַ'ן פּלוצלונג זיך דערהערט א הויכע, נייע שטימע,
האָט צורוקט דעם עולם און צוטהיילט איהם אויף צווייען. פאר נאַס-
טאַסיאַ פּיליפּאַוונאַ איז געשטאַנען דער פּאַטער פון דער פאַמיליע אַלזיין
גענעראַל איוואַלנין. ער איז געווען אַנגעטאָן אין פּראַק און ריינעכ
קאַלנער. זיינע וואַנצען זיינען געווען באַפּאַרבט.

דאָס האָט שוין האַניאַ ניט געקענט איבערטראַגען.

אן עגאַאיסט און כבוד־זוכער ביז משוגעת, ביז איפּאכאנדריע;
א מענש וועלכער האָט די גאַנצע צוויי מאָנאַטען געזוכט, כאַטש א
וועלכען ס'איז ניט איז פונקט, אויף וועלכען ער זאָל קענען זיך אַנ-
שטענדיגער אַנשפּאַרען און ערווירדיגער ארויסשטעלען; א מענש
וואָס האָט געפּיהלט אז ער איז כאַך א ניער, אויף דעם אויסערוועהל-
טען וועג און מעגליך, אז ער וועט ניט אויסהאַלטען; און ענדליך פון
פאַרצווייפּלונג זיך באַשליסענדיג, ביי זיך אין דער היים, וואו ער איז
געווען א דעספּאָט ביז פּרעכהייט, נור ניט קענענדיג זיך באַשליסען
פאר די אויגען פון נאַסטאַסיאַ פּיליפּאַוונאַ, וועלכע האָט איהם ביז
דער לעצטער מינוט אראַפּגעפּיהרט פּונ'ם וועג, און וועלכע האָט אַהן
רחמנות איבער איהם געהאַט די אויבערהאַנט; איבער איהם דעם
„אונגעדולדיגען קבצן“, לויט דעם אויסדרוק פון נאַסטאַסיאַ פּיליפּאַוור-
נאַ אַלזיין. ווי מען האָט איהם איבערגעגעבען; און וועלכער האָט זיך
געשווארען מיט אַלערליי שבועות איהר דערפאר ריכטיג אפּצוצוהאַלען.

— זאגט-זשע מיר, פאר וואָס האָט איהר פריהער, מיך ניט איך-
בערציגט, ווען איר האָב שרעקליך... אין אייך א טעות געמאַכט? האָט
פאַרטגעזעצט נאַסטאַסיא פיליפּאָוונאַ, באַטראַכטענדיג דעם פירשט, פון
קאַפּ ביז די פיס, זי האָט אונגעדולדיג געווארט אויפ'ן ענטפער, אזוי
ווי זי וואָלט אויף זיכער געוואוסט, אז דער ענטפער וועט זיין אזא
נאַרישער, אז מען וועט ניט קענען פון איהם ניט לאַכען.

— איר האָב זיך פארוואונדערט, דערזעהענדיג אייך אזוי אונ-
ערווארטעט, האָט ארויסגעמורמעלט דער פירשט.

— און פון וואָס האָט איהר זיך דערוואוסט אז דאָס בין אייך?
אזוואו האָט איהר מיך פריהער געזעהן? וואָס אין דאָס. מיר דוכט אויך,
אז איר האָב איהם ערגעץ וואו געזעהן? ערלויבט מיר אייך צו פרע-
גען, פאר וואָס זייט איהר פריהער געבליבען שטעהן ווי א פערשטיי-
נערטער אויפ'ן פלאַץ? וואָס פאר א שרעקליכעם אין אין מיר דאָ?

— נו, שוין נו שוין! האָט פערדיטשענקא פארטגעזעצט צו
קרימען זיך — אבער נו, נו שוין! אד טאַטעלאַך! וואָס פאר א זאכען
איר וואָלט עס געקענט אָנריידען אויף אזא פראגע! אבער נו שוין!...
אויב אזוי ביזטו גאר א לעמעלע פירשט!

— און איר וואָלט אויף אייער פלאַץ אויך געקענט אָנריידען
גענוג! האָט דער פירשט א לאַך געטאָן צו פערדיטשענקא, פריהער
אביסעל האָט מיר אייער פאַרטעט זעהר ערשטוינט, האָט ער פארט-
געזעצט צו נאַסטאַסיא פיליפּאָוונאַ, דערנאָך האָב איך מיט עפאנט-
שינען וועגען אייך גערעדט, און היינט גאנץ פריה, איידער מיר זיינען
אריינגעקומען אין פעטערבורג, נאָך אויפ'ן באהן האָט מיר פיעל וועגען
אייך אנגעדרעזעהלט פארפען ראָגאָזשין, און אין דער מינוט ווען איר
האָב אייך די טיר געעפענט, האָב איר אויך וועגען אייך געטראכט
און דא פלוצלונג קומט איהר אָן!

— אבער ווי אזוי האָט איהר מיך דערקאָנט, אז דאָס בין אייך?

— אָ, נאָך א פאַרטעט און...

— וואָס נאָך?

— און נאָך דערפאר ווייל איר האָב אייך פונקט אזא פאַרגע-

שטעלט אין געדאַנק... איר האָב אייך אויך ווי ערגעץ וואו געזעהן.

— וואו? וואו?

— איר האָב אייערע אויגען ווי ערגעץ וואו געזעהן... אבער דאָס

איין וואָריא האָט זוי פריהער געקוקט מיט אַראָפּגעלאָזענע אויגען, נור מיט אויפּמערקזאַמקייט, זי האָט זיך ניט געזעצט נור געשטאַנען פון דער זייט, לעבען דער מאַמען, פאַרלעגענדיג די הענט אויפ'ן ברוסט. אָבער האַניאַ האָט זיך גלייך געכאַפּט, כמעט אין דער ערשטער מינוט פון דער באַוועגונג זיינער, און האָט נערווען זיך צולאַכט. ער איז אין גאַנצען געקומען צו זיך.

— וואָס פירשט, איהר זייט דען א דאָקטאָר? — האָט ער אויסגע-
רופען, לויט דער מעגליכקייט פּרעהליכער און איינפאַכער — איהר
האַט דאָך מיד אפילו איבער געשראַקען; נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ איד
קען איד רעקאָמענדירען אַט דעם אונשעצבאַרען סוביעקט, כאָטש
אויך איד בין מיט איהם בלויז ערשט פון דער פריה באַקאַנט.
נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ האָט פאַרוואַנדערט געקוקט אויפ'ן
פירשט.

— א פירשט? ער איז א פירשט? און איד האָב אַט ערשט,
אין פאַרהויז איהם אָנגענומען פאַר א לאַקעי אין איהם געשיקט אהער
צו מעלדען. כאַ-כאַ-כאַ!

— קיין אומגליק, קיין אומגליק האָט אונטערגעכאַפּט פּערדיש-
טשענקאַ, אויף שנעל צוקומענדיג און דערפּרעהענדיג זיך וואס מען
האַט אָנגעהויבען לאַכען — קיין אומגליק!

— און איד האָב איד שיעור ניט געזידעלט, פירשט, ביטע ענט-
שולדיגט מיר. פּערדישטשענקאַ וואָס טוט איהר דאָ אין אַזאַ מאַמענט?
איד האָב געדענקט אז אמווינציגסטען, וועל איד כאָטש איד ניט טרע-
פען. ווער? וואָס פאַר א פירשט? מישיקין? האָט זי איבערגע-
פּרעגט האַניען, וועלכער האָט האַלטענדיג איהם נאָך אלץ ביים אַקסעל
אוספּיעיט צו פאַרשטעלען:

— אונזער שכן האָט ווידערהאַלט האַניאַ.

ס'איז קענטיג אז דעם פירשט האָט מען פאַרגעשטעלט ווי עפעס
אן אויסנאַהם (און וועלכער איז צונויף געקומען אלעמען ווי אויסוועג
פון א פאַלשער לאַגע). מען האָט איהם שיעור ניט געשטופּט צו נאַס-
טאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ; דער פירשט האָט אפילו קלאָהר געהערט דעם
וואָרט „איריאַט“, וועלכער האָט זיך ארויסגעשושקעט הינטער איהם,
דוכט זיך פון פּערדישטשענקאַ, אַלס אן ערקלעהרונג צו נאַסטאַסיאַ פּי-
ליפּאָוונאַ.

— ס'איז אביסעלע שווערליך, האָט יענע געענטפערט — עם פארשטעהט זיך, אז עם מוז זיך לוינען. איבריגענס, האָבען מיר...
 נור נאָסטאַסיאַ פּיליפּאָוואַ האָט שוין ווידער ניט געהערט: זי האָט געקוקט אויף האַניען געלאַכט און געשריען צו איהם:
 — וואָס פאַר אַ פּנים האָט איהר עם? גאָט מיינער, וואָס פאַר אַ פּנים איהר האָט עם איצט!

עם זיינען אוועק עטליכע סעקונדען אין דעם דאָזיגען לאַכען און האַניעס געזיכט האָט זיך אויף אַן אַמית'ן געענדערט: זיין פאַרגליי-
 ווערטקייט, זיין קאָמוישע פּייגע פאַרלאָרענקייט האָט איהם פּלוצלונג אָפּגעלאָזט, נור ער איז שרעקליך בלייב געווארען; די ליפּען האָבען זיך פּון ציטערניש אויסגעקרימט; ער האָט שטיל, דורכדרינגענד און מיט אַ שלעכטען בליק, ניט אפּרייסענדיג זיך, געקוקט אין געזיכט פּון זיין גאַסט, וועלכע האָט פאַרטגעזעצט צו לאַכען.

דאָ איז געווען נאָך אַ באַאָבאַכטער, וועלכער האָט זיך נאָך אליין ניט באפּרייט פּון זיין כמעט שטום ווערעניש ביי דעם אָנבליק פּון נאָסטאַסיאַ פּיליפּאָוואַ; נור כאַטש ער איז געשטאַנען ווי אַ „סלופּ“ אויף זיין פּריהערדיגען פּלאַץ, אין טהיר פּון דעם גאַסט-צימער, אבער פּונדעסטוועגען האָט ער אוספּיעט צי באַמערקען די בלאַסקייט און די שערליכע פאַרענדערונג אין האַניעס געזיכט. דער דאָזיגער באַאָב-
 אַכטער איז געווען דער פּירשט. כמעט אין שרעק, האָט ער פּלוצלונג שנעל אַ טראַט געמאַן פאַראַויס.

— טרינקט וואסער, האָט ער אַ שושקע געמאַן האַניען — און קוקט ניט אזוי...

ס'איז קענטיג געווען, אז ער האָט עם ארויסגעזאָגט אָהן קיין שום רעכענונג, אָהן קיין שום באַזונדערן געדאַנק. אזוי מיט'ן ערשטען קעהר, נור זיינע ווערטער האָבען געמאַכט אַן אונגעהייערן איינדרוק. האַניעס גאַנצער כעס האָט זיך פּלוצלונג ארויפגעוואָרפען אויפ'ן פּירשט; ער האָט איהם אַ כאַפּ געמאַן ביים אַקסעל און אויף איהם שטום גע-
 קוקט, מיט נקמה און האַס, ווי ניט האָבענדיג קיין כח צו אויסריידען אַ וואָרט. עם איז פאַרגעקומען אַן אלגעמיינער טומעל; נינא אַלעק-
 סאַנדראַוואַ האָט אפּילו אַ לייכטען געשריי געמאַן. פּטיצין האָט גע-
 מאַכט אומרוהיג, אַ טריט פאַראַויס, קאַליאַ און פּערדיטשענקאַ, וועל-
 כע זיינען ערשיענען אין טהיר, זיינען געבליבען שטעהן פאַרוואונדערט.

צו א גלעקעל? האָט זי פּרעהלאַך גערעדט, געבענדיג די האַנט האַ-
 ניאָ, וועלכער האָט זיך איהר געלאָזט לויפּען אויף אלע פּיס. — וואָס
 איז דאָס ביי אײך אזא אָפּגעלאָזטער פּנים, באַקאַנט־זושע מיך ביטע! ...
 דער איז גאַנצען צוטומעלטער האַניאַ, האָט זי אפּריהער פּאַר-
 געשטעלט וואַרען, און ביידע פּרוּיען האָבען אײדער זיי האָבען דער-
 לאַנגט די הענט, זיך געביטען מיט פּאַרוואַנדערטע בליקען.
 איבעריגענס, האָט נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ געלאַכט און זיך מאַסקירט
 מיט פּרעהליכקייט; נור וואַריאַ האָט זיך ניט געוואַלט מאַסקירען
 און זי האָט געקוקט פּינסטער און דורכדרינגענער; אפּילו דעם שאַמען
 פון א שמויכעל וועלכער האָט זיך פּיינליך געפּאָדערט צוליב העפּליכ-
 קייט, האָט זיך ניט געוויזען אויף איהר געזיכט. האַניאַ האָט אויס-
 געקוקט ווי א טויטער; איינבעטען איז שוין ניט געווען ווען און צו
 וואָס איז ער האָט געוואַרפּען אויף וואַרען אזא שרעק־אַנוואַרפּענדען
 בליק, אז יענע האָט פּאַרשטאַנען, לויט דער קראַפט פון דעם דאָזיגען
 בליק, וואָס עס מיינט פּאַר איהר ברודער אָט די מינוט. דאָ האָט זי,
 דוכט זיך, באַשלאָסען, איהם נאַכצוגעבען און זי האָט קוים א שמויכעל
 געטאָן צו נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ. (זיי האָבען זיך אלע פון דער
 פּאַמיליע נאָך צופּיעל ליב געהאַט) אביסעל האָט פּאַרריכט די זאך
 נינאַ אלעקסאַנדראָוונאַ, וועלכע האַניאַ אינגאַנצען צוטומעלט ווערענדיג,
 האָט פּאַרגעשטעלט נאָך דער שוועסטער, און האָט אפּילו צוגעפּיהרט די
 ערשטע צו נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ. נור נינאַ אלעקסאַנדראָוונאַ האָט
 נאָך ניט אוספּיעט צו אָנפּאַנגען מיט איהר „באַזונדערען פּאַרגעניגען“
 ווי נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ ניט אויסהערענדיג זי, האָט זיך אויף שנעל
 געווענדט צו האַניען און זעצענדיג זיך (ניט איינגעלאַדענערהייט
 אפּילו) אויף דער קליינער סאַפּע, אין ווינקעל ביים פענסטער האָט זי
 אויסגערופּען:

— וואַר־זושע איז אײער קאַבינעט? און... וואו זיינען די שכנים?

איהר האָט דאָך שכנים?

האַניאַ האָט זיך מורא'דיג פּאַרשעהמט, און ער האָט עפּעס גע-
 וואַלט ענטפּערען, נור נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ האָט גלייך צוגעגעבען:

— וואו קען מען דאָ האַלטען שכנים? איהר האָט דאָך אפּילו

קײן קאַבינעט ניט. און לוינט זין עס כאַטש? האָט זי זיך פּלוּצלוּנ
 געווענדט צו נינאַ אלעקסאַנדראָוונאַ.

ניינטער קאָפיטעל.

עס איז ענטשטאנען אן אלגעמיינער שטיל־שווייגען. אלע האָבען געקוקט אויפ'ן פירשט אזוי ווי זיי וואָלטען איהם ניט פארשטאנען און — ניט וועלענדיג איהם פארשטעהן. האַניאָ איז פארגליווערט גע־וואָרען פון שרעק.

דאָס קומען פון נאַסטאַסיא פיליפּאָוונאַ, און דערהויפּט פון דער איצטיגער מינוט איז געווען פאר אלעמען א זעהר מאָדנע און שווערע איבערראשונג. שוין דאָס אַליין וואָס נאַסטאַסיאָ פיליפּאָוונאַ איז צו זיי געקומען דעם ערשטען מאָל; ביז איצט האָט זי זיך געהאַלטען אזוי אָנגעבלאָזען־שטאַלץ, אז אין די געשפרעכען מיט האַניען האָט זי אפילו דעם חשק ניט אויסגעדריקט צו באַקאַנען זיך מיט זיינע עלטערען, און אין גאָר דער לעצטער צייט, האָט זי אפילו וועגען זיי ניט דערמאָהנט. אזוי ווי זיי וואָלטען גאָר אויף דער וועלט ניט געווען. און כאָטש האַניאָ איז טהיילווייז געווען צופרידען, וואָס ער איז פטור געוואָרען פון אזא פאר איהם ניט אָנגענעהמען געשפרעך, האָט ער פונדעסט־וועגען אין האַרצען, געשטעלט די דאָזיגע אָנגעבלאָזענקייט אויף איהר רעכענונג. אלענפאַלס, האָט ער פון איהר גיכער ערוואַרטעט שפאַט און שטעך־ווערטלאָד אויף זיין פאַמיליע, אכער ניט קיין וויזיט צו איהם; ער האָט געוואוסט אויף זיכער, אז איהר איז באַקאַנט אַליין וואָס קומט פאַר ביי איהם אין הויז צוליב זיין שידוך און מיט וואָס פאר א בליק עס קוקען אויף דארויף זיינע עלטערן. איהר וויזיט איצט, נאָך דאָס שענקען פון בילד און אין איהר געבורט־סַטאַג, אין דעם טאַג איז וועלכען זי האָט צוגעזאַגט צו בשאַטימען זיין שיקזאַל, האָט שיעור ניט באַצייכענט די דאָזיגע באַשטימונג אַליין.

דאָס אונפאַרשטענדעניס מיט וועלכע אלע האָבען געקוקט אויפ'ן פירשט, האָט זיך געצויגען ניט לאַנג: נאַסטאַסיא פיליפּאָוונאַ אַליין איז ערשינען אין טיר פון גאַסט־צימער, און זי האָט אריינקומענדיג אין צימער ווידער לייכט א שטויס געטאָן דעם פירשט.

— ענדליך איז מיר געלונגען אריין... צו וואָס בינדט איהר עס

א געשריי געטאָן, א טופע טוענדיג מיט'ן פוס, נאָסטאַסיא פּיליפּאָוונא. — נו, אוואוהין געהסטו? נו, וועגען וועמען וועסטו מעלדען? — וועגען נאָסטאַסיא פּיליפּאָוונע'ן, האָט אַ מורמעל געטאָן דער פירשט.

— פון וואנען קענסטו מיך? האָט זי איהם אויף גיך געפרעגט — איד האָב דיך קיינמאל נישט געזעהן! נו, געה, מעלד! ... וואָס שרייט מען דאָרטען אזוי? — מען קריגט זיך, האָט געענטפערט דער פירשט און איז אוועק אין גאסט־צימער.

ער איז אריינגעקומען אין אַ גענוג ערנסטער מינוט; נינא אלעקס סאנדראָוונא איז שוין געווען אין גאַנצען גרייט צו פאַרגעסען, אז זי האָט זיך „אויף אלץ אונטערגעגעבען“ איבריגענס, האָט זי באַשיצט וואַריען. לעבען וואַריען איז אויך געשטאַנען פּטיציו, וועלכער האָט שוין געלאָזען זיין מיט דעם בלייפּעדער פאַרשריבענעם פּאַפּירעל. וואַריאַ האָט אַליין אויך זיך נישט געשראַקען, זי איז נישט געווען אַ מיידעל פון דעם שרעקעדיגען צעהנדליג; נאָר דעם ברודערס גראַבקייע טען זיינען געווארען מיט יעדען וואָרט גרעכער, און שווערער צו פאַר־טראַגען, אין אזעלכע פאַלען האָט זי געוועהנליך אויפגעהערט רעדען און נור שווייגענד און שפּאַטיש געקוקט אויפ'ן ברודער, נישט אַראָפּ־נעמענדיג פון איהם די אויגען.

אַט דער מאַנעוור, ווי זי האָט געוואוסט, איז געווען פעהיג איהם ארויסצופיהרען פון די לעצטע גרעניצען, אין דער זעלכער מינוט איז דער פירשט אריין אין צימער און אויסגערופען:
— נאָסטאַסיא פּיליפּאָוונא!

ער איז דורכגעגאנגען דורכ'ן זאל אין פאַר־צימער אום ארויג צוקומען אין קאָרידאָר און דורך איהם אין זיין צימער. דורכגעגענדיג נאָהענט פארביי די טירען וואָס פיהרען צו די טרעפ האָט ער דער הערט און באַמערקט, אז הינטער די טירען מיהט זיך עמיצער זעהר, מיט אלע קרעפטען צו קלינגען אין גלעקעל, נור אין גלעקעל איז ווייזט אויס עפעס קאָליע געוואָרען. דער פירשט האָט אַרונטערגענומען דעם ריגעל, געעפענט די טיר — און ער האָט אָפגעטראָמען פון איבערראַד שונג — האָט אפילו א צימער געטאָן מיט'ן גאַנצען קערפער: פאר איהם איז געשטאַנען נאַסטאַסיא פיליפּאָווא. ער האָט זי גלייך דערקענט נאָכ'ן בילד, איהרע אויגען האָבען א בלייז געטאָן מיט פאר־דרום, ווען זי האָט איהם דערזעהן. זי איז שנעל ארויף אין פאַר־הויז, אַ שטויס טוענדיג איהם אויפ'ן וועג מיט'ן אַקסעל, און אַרונטערוואַר פּענדיג פון זיך דעם פוטער האָט זי צאַרענדיג געזאָגט:

— ווען מען איז פויל צו פאַרריכטען דעם גלעקעל, דאַרף מען אמד ווינציגסטענס זיצען אין פאַר־הויז ווען מען קלאפט. און אָט האָט ער שוין דעם פוטער אויך אַראָפגעוואָרפּען, דער פּערד!

דער פוטער איז טאַקע געלעגען אויפ'ן דיל; נאַסטאַסיא פיליפּ פּאָווא ניט קענענדיג זיך דערוואַרטען ביז דער פירשט וועט פון איהר אַראָפּנעהמען, האָט איהם אַליין א וואָרף געטאָן אויף די הענט, ניט קוקענדיג אויף הינטען, נור דער פירשט האָט ניט געהאט קיין צייט צוצונעהמען.

— מען האָט זיך געדאַרפט ארויסטרייבען! געה, מעלד!
דער פירשט האָט עפעס געוואָלט זאָגען, נור ער האָט זיך אזוי פאַרלאָרען אז ער האָט גאַרנישט געזאָגט, און מיט דעם פוטער וועלכען ער האָט אויפגעהויבען פון דיל, איז ער אַוועק אין גאַסט־צימער.
— נו, איצט געהט ער שוין מיט'ן פוטער! דעם פוטער צו וואָס

טראָגסטו? כאַ, כאַ, כאַ! ביזט משוגע צו וואָס?
דער פירשט האָט זיך אומגעקעהרט און געקוקט אויף איהר ווי א געץ; ווען זי האָט זיך צולאכט — האָט ער זיך אויך צולאכט, נור דעם צונג האָט ער נאָך אַלץ ניט געקענט א ריהר טאָן. איז דער ערשטער מינוט ווען ער האָט איהר אָפגעעפענט די טיר, איז ער געווען בלייך, און פּלוצלונג האָט א רויטקייט זיין פנים באַגאַסען.

— וואָס איז דאָס פאַר אַן אידִיאָט? האָט מײַט כעס אויף איהם

אַנגעהויבען! לאָזען מיר דאָס בעסער אויפגעבען. בעסער, לאָזען;
 אמווייניגסטענס, איז ביי אייך באַטיט געווען א שטרעבונג... איך וועל
 אייך קיינמאָל פאר קיין זאך אין דער וועלט ניט פארלאָזען; אן אַנ-
 דערער וואָלט אמווייניגסטענס פון אזא שוועסטער אנטלאָפּען — קוק
 נור אָן ווי זי קוקט דאָס איצט אויף מיר! לאָזען מיר ענדיגען דער-
 מיט! איך האָב זיך שוין אזוי דערפרעהט... און פון וואָנען ווייסט
 איהר אז איך נאָר נאָסטאַסיא פיליפּאָוונען? און וועגען וואַרען, איז
 ווי איהר געפעהלט — און גענוג. נו, איצט איז שוין געוויס גענוג!
 האַניאָ האָט זיך מיט יעדען וואָרט אלץ מעהר צוהיצט און נער-
 וועז געטראַטען איבער'ן צימער. אזעלכע געשפרעכען פלעגען זיך
 גלייך פארוואַנדלען אין דעם קראַנקען פלאַץ פון אלע מיטגלידער פון
 דער פאַמיליע.

— איך האָב געזאָגט, אז ווען זי וועט אהער אריינקומען, וועל
 איך פון דאָנען ארויס. און איך וועל אויך האַלטען וואָרט, האָט
 געזאָגט וואַריאַ.

— דאָס איז בלוז פון איינגעשפאַרטקייט! האָט אויסגעשריען
 האַניאָ — צוליב איינגעשפאַרטקייט געהסטו אויך ניט התונה האָבען!
 וואָס צוגעהסטו זיך פון געלעכטער? איך שפיי דאָך אויף דעם, וואַר-
 וואַרא ארדאליאָנאווא, אויב איך איז ליב קענט איהר אפילו שוין
 איצט ערפילען אייער וואונש. איהר זייט מיר שוין צופיעל אריינגע-
 סראַכען אין די ביינער. וואָס! איהר ווילט ענדליך אונז פארלאָזען
 פירשט? האָט ער אויסגעשריען צום פירשט, דערזעהענדיג אז יענער
 הויבט זיך אויף פון פלאַץ.

האַניאַ'ס שטימע האָט שוין דערגרייכט אזא מדרגה פון כעס פון
 וועלכען א מענש איז כמעט אליין צופרידען. זי גיט זיך איהם איבער
 אָהן אן אַפהאַלט און שיעור ניט מיט א וואַקסענדען פארגעניגען, ניט
 קוקענדיג צו וואָס דאָס זאָל ניט תיהרען. דער פירשט האָט זיך אומ-
 געקעהרט אין טיר אום עפעס צו ענטפערען, נור דערזעהענדיג אן דעם
 קרענקליכען פנים פון זיין באַליידיגער, אז דאָ פעהלט ניט מעהר יענער
 טראַפּען וועלכער מאַכט פול א כלי, האָט ער זיך אומגעקעהרט און איז
 שווייגענד ארויס. אין עטליכע מינוט ארום האָט ער דעהערט נאָכ'ן
 אַפּקלאַנג פון גאסט-צימער, אז דער געשפרעך איז אין זיין אבוועזענ-
 הייט געוואָרען נאָך טומעלדיגער און אַפּענער.

צו ווען מיר וועלען בלייבען צוזאמען צו מיר וועלען זיך פאנאנדער-
גען. זעלבסטפארשטענדליך, אז איך בין בלויז פאראנטווארטליך פאר
זיך; דו קענסט דאס זעלבע ניט פאָדערן פון דער שוועסטער...

— שוין ווידער זי! האָט אויסגעשריען האַניאַ, שפּאַטיש און
מיט האַס קוקענדיג אויף דער שוועסטער — מאַמעלע! איך שווער
איך אין דעם נאַכאַמאָל, אין דעם וואָס איך האָב איך געגעבען דאָס
וואָרט: קיינער וועט ניט וואַגען איך צו באַליידיגען, ביז וואַגען
איך בין דאָ, ביז וואַגען איך לעב. וועגען וועמען ס'זאָל זיך דאָ ניט
שמועסען, אָבער איך שטעה מיט דער פּולער אכטונג צו איך. ווער עס
זאָל ניט אַריבער טרעטען אונזער שוועל...

האַניאַ האָט זיך אזוי דערפרעהט דאָס ער האָט כמעט פּרידליך,
כמעט צערטליך געקוקט אויף דער מוטער.

— איך האָב זיך פאר זיך, נאָרניט געשראַקען, האַניאַ, דו ווייסט
עס, איך בין געווען אומרוהיג און זיך געמוטשעט די גאַנצע צייט, ניט
פאר זיך. מען זאָגט אז היינט וועט זיך ביי איך אַלעס ענדיגען?
וואַס־זשע וועט זיך ענדיגען?

— היינט אבער, ביי זיך, האָט זי צוגעזאָגט, ערקלעהרען, צו
זי שטימט איין אדער ניט, האָט געענטפערט האַניאַ.

— מיר האָבען כמעט דריי וואָכען אויסגעמידען צו רעדען וועגען
דעם, און אזוי איז געווען בעסער. איצט ווען אַלין איז שוין געענ-
דיגט, וויל איך זיך ערלויבען בלויז איין זאָך צו פרעגען: ווי אזוי האָט
זי געקענט געבען איהר צושטימונג און אפילו אויך שענקען איהר בילד
ווען דו ליבסט זי גאָר ניט? קען דען זיין אז דו, זאָלסט איהר... איהר...
— נו איהר דער ערפאהרענער, ווילסטו זאָגען?

— איך האָב ניט געוואָלט, אזוי זיך אויסשפרעכען. קען דען
זיין אז דו האָסט איהר געקענט אזוי פארבלענדען די אויגען?

אז אויסערגעווענהליכע אויפגענונג האָט זיך פּלוצלונג דערהערט
אין דער פּראַגע. האַניאַ איז אביסעל, געשטאַנען אביסעל געטראכט
און ניט באַהאַלטענדיג זיין שפּאַט געזאָגט:

— איהר האָט זיך פאררעדט מאַמענוי, און איהר האָט ווידער
זיך ניט געקענט איינהאלטען, און אזוי פלעגט זיך שטענדיג ביי אונז
אַנפאַנגען און צופלאַקערן. איהר האָט געזאָגט: אז עס וועלען ניט
זיין קיינע פּראַגען, ניט קיין אויסריידען, און אָט האָבען זיי זיך שוין

ארויפגעוואָרפֿען אויפ'ן פירשט — אָ, איד פארשטעה, איהר זייט שוין דאָ! און וואָס איז דאָס ענדליך ביי אייך א קראנקהייט אזא? איהר קענט זיך ניט איינהאַלטען. איהר דארפט דאָך ענדליך אליין פאר-שטעהן אייער עקסעלענז...

— דאָ בין איך האניא שולדיג — און ניט קיינער, האָט איבער-געריסען פטיצין.

האניא האָט פרעגענד אויף איהם א קוק געטאָן.

— נור אזוי איז דאָך בעסער, האניא. און נאָך מעהר, ווען איז איין צייט איז די זאך שוין ערלעדיגט, האָט א מורמעל געטאָן פטיצין און אפגעהענדיג אָן א זייט, האָט ער זיך געזעצט ביים טיש, ארויס-גענומען עפעס א פאפירעל, א פארשריבענער מיט א בלייפערדער, און גענומען איהם פלייסיק באטראכטען. האניא איז געשטאנען אן אָנגע-בלאָזענער, און געווארט מיט אונרוהיגקייט אויף דער פאמיליען-סצענע. צו בעטען ענטשולדיגונג ביים פירשט האָט ער אפילו ניט אָנגעהויבען טראַכטען.

— אויב אלץ איז געענדיגט, איז איוואן פעטראָוויטש אייגענט-ליך גערעכט, האָט געזאָגט נינא אלעקסאנדראָוונא — בלאָז זיך ניט, ביטע, און זיי ניט אין כעס, האניא, איד וויל וועגען גאַרנישט ניט אָנהויבען פרעגען. דאָס וואָס דו אליין ווילסט ניט זאָגען, איד פאר-זיכער דיר, אז איך האָב זיך אין גאַנצען אונטערגעגעבען; טוה א טובה און זיי ניט אומרוהיג.

זי האָט עס ארויסגעזאָגט ניט אַפרייסענדיג זיך פון דער ארבייט. און עס האָט זיך געדוכט, אז זי איז טאקע גאַנץ רוהיג. האניא איז געווען פארוואונדערט, ניר ער האָט פאַרזיכטיג געשוויגען און געקוקט אויף דער מוטער, ווארטענדיג אז זי זאָל זיך ארויסזאָגען קלאָהרער. די פאַמיליען-סצענעס האָבען איהם שוין צו טייער געקאָסט. נינא אלעקס-סאנדראָוונא האָט באמערקט די דאָזיגע פאַרזיכטיגקייט און האָט מיט א ביטערען שמייכל צוגעגעבען.

— דו צווייפֿעלסט און גלויבסט נאָך אלץ ניט אין מיר! זיי רוהיג, עס וועלען ניט זיין, ניט די פריהערדיגע טרערען, ניט די ביי-טעס, אמוויניגסטענעס, פון מיין זייט. דאָס איינציגע וואָס איד וויל, איז אז דו זאָלסט זיין גליקליך און דו ווייסט עס, איד האָב זיך אונטער-געגעבען דעם שיקזאל, נור מיין האַרץ וועט שטענדיג זיין מיט דיר,

קיין איין וואָרט ניט אויסגערעדט. פטיצין האָט עס מיר וועגען דעם אלעם געזאָגט, און דאָס בילד האָט זיך שוין דאָרט אויפ'ן דיל ביים טיש געוואלגערט, האָב איד דאָס אויפגעהויבען.

— פירשט, האָט זיך צו איהם פלוצלונג געווענדט נינא אלעקסאנדראָווא — איד וואָלט אייך געוואָלט פרעגען (דערפאר האָב איד אייך אייגענטליך איינגעלאדען אהער.) קענט איהר שוין לאנג מיין זון? ער האָט, דאכט זיך, געזאָגט, אז איהר זייט ערשט היינט פון ערגעץ-וואו געקומען?

דער פירשט האָט אין קורצען ערקלעהרט וועגען זיך. דורכלאָזענדיג די גרעסערע העלפט. נינא אלעקסאנדראָווא און וואַריא האָבען אויסגעהערט.

— איד וויל ביי אייך מיט מיינע פראגען גאָר ניט אויספרעגען וועגען גאוורילען ארדאליאנאוויטש, האָט באַמערקט נינא אלעקסאנדראָווא — איהר דארפט זיך וועגען דעם ניט נאָרען, אויב עס איז דא א זאך אין וועלכער ער אליין קען זיך מיט ניט מודה זיין, וויל איד דאָס אליין אויך ניט דערגעהן אויסער איהם. איד וויל נור וויסען, בלויז צוליעב דעם, וויל פריהער האָט הפנים פאר אייך אין די אויגען און נאָכדעם ווען איהר זייט ארויסגעגאנגען, מיר געענטפערט אויף מיין פראגע וועגען איד, אזוי: „ער ווייס אלעס. מיט איהם דארפען מען זיך ניט צערעמאָניען.“ וואָס באדייט עס? דאָס הייסט, איד וואָלט געוואָלט וויסען אין וואָס פאר א מאָס...

עס זיינען פלוצלונג אריינגעקומען האַניא און פטיצין. נינא אלעקסאנדראָווא איז גלייך אנטשוויגען געווארען. דער פירשט איז געבליבען זיצען אויפ'ן שטוהל, לעבען איהר, און וואריא איז אפגעטראַטען אָן א זייט. דער בילד פון נאָסטאַסיא פיליפאָווא איז געלעגען אויף דעם סאַמע אנגעזעהענעם פלאַץ, אויף נינא אלעקסאנדראָווא נעם ארבייטס־טישעל גלייך אנטקעגען איהר. דערזעהענדיג איהם, האָט האַניא זיך אָנגעוואָלקענט, מיט ערגערניש גענומען פון טיש און אָפגעוואָרפען אויף זיין שרייב־טיש, וועלכער איז געשטאַנען אין א צווייטען עק צימער.

— היינט, האַניא? האָט פלוצלונג געפרעגט נינא אלעקסאנדראָווא.

— וואָס היינט? האָט זיך אויפגעכאַפט האַניא נור פלוצלונג זיך

אויסגעהונגערט... נור דער פאל קען מען זאגען, איז אפילו א פסיכאָ-
לאָגישער...

— דער סוף וועט ווידער קאלט ווערען, האָט אונגעדולדיג גע-
זאָגט וואַריאַ.

— אַט שוין. אַט שוין! האָט געמורמעלט דער גענעראַל אַרויס-
געהענדיג פון צימער, — „און ניט קוקענדיג אויף קיינע אונטערזוך
כונגען“, האָט זיך נאָך געהערט אין קאַרידאָר.

— איהר וועט מוזען אַרדאַליאָן אַלעקסאַנדראָוויטש'ן פיעל ענט-
שולדיגען ווען איהר וועט ביי אונז פאַרבלייבען, האָט געזאָגט נינא
אַלעקסאַנדראָוואַ צום פירשט — איבעריגענס, וועט ער אײך ניט זעהן
באַאונרוהיגען; ער עסט אפילו אַליין, איהר מוזט אַליין איינשטימען.
יעדער איינער האָט זיך זיינע פעחלערן און זיינע... אייגענע כאַראַקט-
טערשטייכען. ביי אַנדערע נאָך מעהר, ווי ביי די אױף וועלכע מען איז
געוואוינט צו טייטלען מיט די פינגער. נור איין זאך וועל אײך
בעטען! ווען מײן מאַן וועט זיך אַמאָל ווענדען צו אײך וועגען באַ-
צאָהלט פאַר דער קוואַרטיר, טאָ זאָגט איהם, אז איהר האָט שוין מיר
געגעבען. דאָס הייסט, ווען איהר גיט אַרדאַליאָן אַלעקסאַנדראָוויטש'ן
וואָלט עס אײך אַליין איינס אַרײן אין חשבון, נור אײך בעט דאָס בלױז
צוליב פינקטליכקייט... וואָס איז וואַריאַ?

וואַריאַ האָט זיך אומגעקערט אין צימער און שווייגענדיג דער-
לאָנגט דער מוטער דאָס בילד פון נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוואַ. נינא אַלעק-
סאַנדראָוואַ האָט אַ ציטער געטאָן, און האָט פריהער אזוי ווי מיט
שרעק, און דערנאָכדעם מיט אַ דערשטיקטען ביטערען געפיהל איהם
אַ געוויסע צייט באַקוקט. ענדליך האָט זי פּרעגענד אַ קוק געטאָן
אויף וואַריען.

— דאָס האָט ער היינט געקראָגען אַ מתנה פון איהר אַליין, האָט
וואַריאַ געזאָגט, — און אין אַבענד וועט זיך ביי זיי אַליין באַשליסען.

— היינט אין אַבענד! האָט ווי אין פאַרצווייפּלונג נאָכגעזאָגט
אין דער שטיל נינא אַלעקסאַנדראָוואַ — וואָס איז דאָס? דאָ איז
שוין מעהר ניטאָ, ניט קיין צווייפּעל, און קיין האַפּנונג בלייבט שוין
אײך ניט; מיט דעם בילד האָט זי וועגען אַליין געלאָזט וויסען... יע, ער
האַט עס דיר אַליין געוויזען? האָט זי פאַרוואַנדערט צוגעגעבען.

— איהר ווייסט דאָך אז מיר האָבען שוין אַ גאַנצען פּאַנאַט כמעט

באַשטימט צו פארנעהמען די שטעלע. גוט, דער סאַלדאט, קאַלפּאקאָוו מאַכט א גנבה — שוין וואָרג ביי א חבר — און פאר'שיכור'ט עס; גוט. דער פירשט — און באַמערקט זיך, דאָס איז געשעהן אין דער אנוועזענהייט פון פעלדבעל און קאפראַלני—זידעלט גוט אויס קאַלפּאקאָוו און סטראַזשעט איהם מיט שמיץ. זעהר גוט. קאַלפּאקאָוו געהט אין קאזארמע, לעגט זיך אויף די נאָרע און איז א פערטעל שטונדע ארום שטאַרבט ער אוועק. זעהר שעהן, נור דער פאַל איז אן אינערוארטעמער, כמעט אן אונמעגליכער. אזוי צו אזוי. קאַלפּאקאָוו באַגראַבט מען, דער פירשט דערלאַנגט זיין רעפּארט און דערנאָך שליסט מען אויס קאַלפּאקאָוו'ן פון צעטעל. דוכט זיך וואָס קען זיין בעסער? נור פונקט אין א האַלבען יאָהר ארום, אויף א בריגאדיר-מאַנעווערע, באַזוייזט זיך דער סאַלדאט קאַפּאקאָוו, ווי ס'וואַלט גאר נישט געשעהן, אין דער דריטער ראַטע פון צווייטען באַטאַליאָן פון נאַוואַזעמליאַנסקען פעכאַטנעם פאַלק פון דער זעלבער בריגאדע און פון דער זעלבער דיװיזיע.

— אזוי! האָט אויסגערופען דער פירשט אויסער זיך פון פאַר-וואונדערונג.

— דאָס איז ניט אזוי, דאָס איז א טעות! האָט זיך צו איהם פּלוצלונג געווענדט נינא אַלעקסאַנדראָװנא, קוקענדיג אויף איהם כמעט מיט טרויער — Mon Mari Se trompe

— ניין פריינד מיינער, Se trompe, דאָס איז לייכט צו זאָגען, נור ענטשייד דו אליין אזא פאַל! אלע זיינען געבליבען ערשטוינט. איד וואַלט אויך דער ערשטער געזאָגט Qu'on se trompe נור צום אומגליק בין איד געווען אן עדות און אליין גענומען אנטײל אין דער קאַמיסיע. אלע אויג אויף אויג געשטעלטע עדות האָבען באַוויזען, אז דאָס איז דער זעלבער. אינגאַנצען דער זעלבער סאַלדאט קאַלפּאקאָוו, וועלכער איז מיט א האַלב יאָהר צוריק געווען בעגראַבען מיט דעם נעוועהנליכען פאַראַד און פּויקלאַפּעריי. א פאַל באַמת אן אוי-סערגעוועהנליכער, כמעט אן אונמעגליכער, איד שטימ אײן נור...

— פאַפּאַשא, מען האָט אויך געגרייט צום עסען, האָט געלאָזט וויסען וואַרוואַרע אַרדאַליאַנאָװנא, אריינקומענדיג אין צימער.

— דאָס איז פיין, אויסגעצייכענט! איד האָב זיך שוין טאַקע

— א זון פון מיין פריינד! האָט ער אויסגעשריען זיך ווענדענדיג צו נינאָ אַלעקסאַנדראָווא — און אזוי אונערוואַרטעט! איך האָב שוין לאַנג אפילו פאָרגעסען דענקען, נור פריינד מיינער, איז דאָס מעגליך אז דו געדענקסט ניט דעם פאַרשטאַרבענעם ניקאָלאַי לוואָ-וויטש? דו האָסט איהם נאָך געטראָפּען... אין טווער?

— איך געדענק ניט ניקאָלאַי לוואוויטש'ן. איז דאָס אייער פאַטער? האָט זי געפרעגט דעם פירשט.

— מיין פאַטער, נור ער איז, דוכט מיר געשטאַרבען ניט אין טויער נור אין יעליסאוועטגראד, האָט דער פירשט אונענטשלאָסען באַמערקט דעם גענעראַל. — איך האָב געהערט פון פאוולישטעווען.

— אין טווער, — האָט פאַרשטאַרקט דער גענעראַל, — פונקט פאר זיין טויט האָט מען איהם איבערגעפיהרט קיין טווער, און אפילו נאָך איידער די קראַנקהייט האָט זיך ענטוויקעלט. איהר זייט נאָך געווען זעהר קליין און האָט ניט געקענט געדענקען ניט דאָס אריבערפיהרען, ניט דאָס אריבערפאָהרען, און פאוולישטשעו האָט געקענט מאַכען א טעות, כאַטש ער איז דער פיינסטער מענש געווען.

— איהר האָט אויך פאוולישטשעו'ן געקאַנט?

— א וואונדערבאַרער מענש געווען, נור איך בין געווען א פער-זענליכער עדות. איך האָב איהם געבענשט אויפ'ן טויטען-בעט...

— מיין פאַטער איז דאָך געשטאַרבען אונטער א געריכט, האָט ווידער באַמערקט דער פירשט — כאַטש איך האָב קיינמאָל ניט גע-קענט דערגעהן פאַר וואָס דאָס איז, ער איז געשטאַרבען אין האָס-פיטאַל.

— א, דאָס איז געווען וועגען דער „דיעלאַ“ פון דעם סאַלדאַט קאַלפּאַקאָו און ס'איז אַהן א ספק, אז דער פירשט וואָלט געווען גע-פונען געוואָרען גערעכט.

— אזוי? איהר ווייסט עס אויף געוויס? האָט געפרעגט דער פירשט מיט א באזונדערער נייגעריגקייט.

— און נאָך ווי אזוי! האָט אויסגעשריען דער גענעראַל — דער געריכט איז זיך פאַנאנדערגעגאַנגען ניט באַשליסענדיג גאַרנישט. ס'איז אן אונמעגליכע זאַך! א זאך וועלכע מען קען אפילו זאָגען, א רעט-זעלחאַפטע. עס שטאַרבט דער שטאַבס-קאַפיטאַן לאַריאַנאָוו, דער ראַטנער קאַמאַנדיר, דער פירשט ווערט אויף א ניט באַשטימטער צייט

צימערען — ס'איז אן אומערהערטער ארונטערפאל! מיר, וועלכען ס'איז געבליבען צו ווערען א גענעראל-גובערנאטאָר! נאָר מיט איך זיינען מיר שטענדיג צופריעדען. נאָר פונדעסטוועגען איז אין מיין הויז דאָ א טראגעדיע...

דער פירשט האָט געקוקט פּרעגענדיג און מיט א גרויסער נייד געריגקייט.

— מען גרייט זיך צו א חתונה, און די חתונה איז אן אויסערגעד-ווענהליכע. די חתונה פון א צווייפּעלע האפּטער פרוי מיט א יונגען מענ-שען, וועלכער האָט געקענט ווערען א קאמער-יונקער. אָט די פרוי וועט ער אריינפיהרען אין הויז, וואו ס'געפינט זיך מיין טאָכטער, וואו ס'געפינט זיך מיין פרוי! נאָר ביז וואנען איך זעל אָטהעמען, וועט זי ניט אריינקומען! איך זעל זיך לעגען אויפ'ן שוועל, און זאָל זי איר בערטערטען איבער מיר!... מיט האַניא'ן רעד איך איצט כמעט ניט. איך מייד אויס אפילו זיך צו באַגעגענען. איך מאַך אייך אומישנע אויפּמערקזאם פריהער. ווען איהר וועט ביי אונז בלייבען וואוינען, וועט איהר דאָך אלץ איינס זיין אן עדות. נאָר איהר זייט דאָך דער זוהן פון מיין פריינד און איך האָב רעכט צו האַפּען...

— פירשט, טוט א טובה, קומט אריין צו מיר אין גאסט-צימער, האָט א רוף געטאָן נינא אלעקסאנדראָווא, שוין אליין זיך ווייזענ-דיג אין טהיר.

— שטעל זיך פאָר, פריינד מיינער, האָט אויסגערופען דער גע-נעראל — עם שטעלט זיך ארויס, אז איך האָב געהאָדעוועט דעם פירשט אויף מיינע הענט!

נינא אלעקסאנדראָווא האָט מיט פאָרוואורף אַ קוק געטאָן אויפ'ן גענעראל און פאָרשענד אויפ'ן פירשט, נור זי האָט גאר ניט געזאָגט. דער פירשט איז אַוועק נאָך איהר, נור גלייך ווי זיי זיינען אריין אין גאסט-צימער און זיך געזעצט, און נינא אלעקסאנדראָווא האָט נור וואָס אָנגעהויבען זעהר שנעל און שטיל, עפעס צו באַריכטען דעם פירשט, ווי דער גענעראל האָט זיך פּלוצלונג אליין באוויזען אין גאסט-צימער. נינא אלעקסאנדראָווא איז גלייך אַנטשוויגען געוואָרען און מיט א קענטיגען פארדרוס זיך אָנגעבויגען צו איהר שטריקעריי. דער גענעראל, האָט ס'קען געבען באַמערקט דעם פארדרוס, נור פונדעסט-וועגען האָט ער פאָרטגעזעצט צו בלייבען אין דער בעסטער שטימונג

פון א פארקיהלונג, יע, איך געדענק אויך זעהר גוט די פירשטין! א, יוגענד! צוליעב איהר, האָבען מיר און דער פירשט, פריינד פון קינד היט, שיעור ניט געוואָרען קיין געגענזייטיגע מערדער.

דער פירשט האָט אָנגעהויבען הערען מיט א געוויסען אונגלויבען. — איך בין געווען שרעקליך פארליעבט אין אייער מוטער, נאָך דאָן ווען זי איז געווען א כלה. די כלה פון מיין פריינד. דער פירשט האָט עס באמערקט און איז געווען שרעקליך ביזן, ער קומט אריין צו מיר אין דער פריה, זיבען אזייגער, וועקט מיך אויף, איך טו זיך אָן א פארוואונדערטער, א שטילשווייגען פון ביידע זייטען. איך האָב אלץ פארשטאַנען, ער נעהמט אַרויס פון קעשענע צוויי פיסטאַלעטען, א טיכעל, אָהן עדות, צו וואָס עדות, ווען אין פינף מינוט אַרום שיקען מיר אַפּ איינער דעם צווייטען אין דער אייביגקייט? אָנגעד- שטעלט, אויסגעשפּרייט די טיכעל, זיך געשטעלט, גלייך צוגעלעגט די פיסטאַלעטען צום האַרצען, און מיר קוקען איינער דעם צווייטען אין פנים. פּלוצלונג האָבען די טרערען ווי א האָגעל זיך א גאָס געטאָן פון אונזערע ביידענס אויגען. ס'האָבען א ציטער געטאָן די הענט. ביי ביידען, ביי ביידען מיט אמאָל. דאָ האָבען זיך נאָטירליך אָנגעהויבען דאָס אַרומנעהמען זיך, און די געגענזייטיגע מלחמה פון גרויסמוטיג- קייט. דער פירשט שרייט: זי איז דיינע! איך שריי: דיינע! מיט איין וואָרט... מיט איין וואָרט... איהר קומט צו אונז... וואוינען? — יע, אויף א געוויסער צייט, קען געבען — האָט געזאָגט דער פירשט ווי אביסעלע זאָאיקענדיג זיך.

— פירשט, די מאַמישי בעט אייך צו זיך, — האָט א געשריי געטאָן אריינקוקענדיג אין טיר קאַליא. דער פירשט האָט זיך געווען אויפגעשטעלט צו געהן, נאָך דער גענעראל האָט אוועקגעלעגט די רעכט טע האנט אויף זיין אקסעל, און פריינדליך איהם אַרונטערגעדריקט צוריק אויפ'ן סאַפּע.

— אזוי ווי אן אמת'ער פריינד פון אייער פאָטער, וויל איך אייך אויפמערקזאם מאכען, — האָט געזאָגט דער גענעראל — איך, איהר זעהט דאָך אליין, איך האָב געליטען צוליעב א טראַגישען אומגליק, אבער אָהן א געריכט! אָהן א געריכט! נינא אלעקסאַנדראָווא — איז א וואונדערבארע פרוי. ווארוואַר אַרדאַליאַנאָווא מיין טאָכטער — איז אן אויסערגעווענהליכע טאָכטער. צוליעב דער לאַגע האלטען מיר

— ער! ער! — האָט ער אַרויסגערעדט שטיל נאָר פֿייערליך —
אזוי ווי אַ לעבעדיגער! איך הער מען דערמאָנט אַ באַקאַנטען און
ליעבען נאָמען און איך האָב זיך דערמאָנט אָן דער ווייטער פאַרגאַנג
גענהייט... פֿירשט מישקין?

— יע, איהר האָט געטראָפּען.

— גענעראַל איוואַלנין, אַן אויסגעדיענטער און אַן אומגליקליך-
כער, אייער נאָמען און פּאַטערס נאָמען, ערלויב איך זיך צו פרעגען?
— לעוו ניקאָלאַיעוויטש.

— אזוי, אזוי! אַ זעהן פון מיין פֿריינד, מען קאָן זאָגען חבֿר פון
דער סינדהייט, ניקאָלאַי פעטראָוויטש?

— מיין פּאַטער האָט מען גערופּען ניקאָלאַי ליוואָוויטש.

— ליוואָוויטש, — האָט זיך פּאַרריכט דער גענעראַל, ניט אייך-
לענדיג זיך, נאָר מיט דער פּולער זיכערקייט, אזוי ווי ער וואָלט גאָר-
ניט פאַרגעסען. נאָר ער האָט זיך ניט ווילענדיג אויסגערעדט. ער האָט
זיך געזעצט און אויך געהמענדיג דעם פֿירשט ביים האַנט, איהם
אזועקגעזעצט לעבען זיך. — איך האָב אייך אויף די הענט געטראָגען.
— טאַקע? — האָט געפרעגט דער פֿירשט — מיין פּאַטער איז
שוין צוואַנציג יאָהר טויט.

— יא, צוואַנציג יאָהר, צוואַנציג יאָהר און דריי מאָנאַטען, צו-
זאַמען זיך געלערענט, איך בין גלייך אוועק אין דער מיליטערישער...
— און אויך מיין פּאַטער איז געווען אין דער מיליטערישער, אַן
אונטעראָפּיצער אין דעם וואַסיליעווער פּאַלק.

— אין דעם בעלאַמירסקען. דער אַריבערגאַנג אין דעם בעלאַד-
מירסקען איז פאַרגעקומען כמעט איידער ער איז געשטאַרבען. איך בין
דאָ געשטאַנען און איהם געבענשט אין דער אייביגקייט. זייער מור-
טער...

דער גענעראַל האָט זיך אָפּגעשטעלט אזוי ווי פון אַ טרויערדיגער
עראַינערונג.

— יע, און זי איז אויך אַ האַלב יאָהר נאָכדעם געשטאַרבען פון
אַ פאַרקיהלונג, — האָט געזאָגט דער פֿירשט.

— ניט פון אַ פאַרקיהלונג, ניט פון אַ פאַרקיהלונג, גלויבט אַן
עלטערן מענשען. איך בין דאָ געווען, איך האָב אויך זי געפיהרט צו
קבורה. זי איז געשטאַרבען פון בענקשאַפט נאָך איהר פֿירשט, אבער ניט

בלייבט געזונט! קען מען דען לעבען מיט אזא פאמיליע ווי פערדיי-
טשענקא, הא? ?

— פארוואס ניט?

— בלייבט געזונט!

און ער איז אוועק צום טהיר. דער פירשט האָט זיך נאָכדעם דער-
וואוסט, אז אָט דער הערר, האָט ווי אויף זיך גענומען א חוב צו פאר-
וואונדערען אלעמען מיט זיין אַריגינאליטעט און פרעהליכקייט. נאָר
ביי איהם פלעגט דאָס עפעס קיינמאָל ניט ארויסקומען ווי עס בא-
דארף צו זיין. אויף אייניגע האָט ער אפילו געמאכט אן אומאנגע-
נעהמען איינדרוק. וואס עס האָט איהם באמת געארט. נאָר זיין אונ-
טערנעהמונג האָט ער ניט אָפגעלאָזט. שטעהענדיג אין טהיר, האָט זיך
איהם ווי סע ניט איז איינגעגעבען צו פארבעסערען, אנשטויסענדיג
זיך אויף אן אריינקומענדען הערר; דורכלאָזענדיג צום פירשט אין
צימער אָט דעם נייעם און אומבאקאנטען גאסט, האָט ער עטליכע
מאָל אונטערגעוואונקען אויף איהם פון הינטער יענעם פלייצע און
אויף אַזא אופן איז ער אַרויס מיט א שטיקעל אפלאָמב.

דער נייער גאסט איז געווען פון הויכען וואוקס, א מאן פון א
יאָהר זעקס און פופציג אָדער אפשר נאָר מעהר. א גענוג דיקער, מיט
א פורפוררויטען, פליישגען און אפשטויסענדען פנים. בעראמט מיט
געדיכטע גרויע באקענבארדען... מיט וואנצעס און מיט גרויסע גענוג
אויסגעגלאצטע אויגען, די פיגור זיינע וואלט געווען א גענוג אייני-
דרוקספולע, ווען אין איהר וואָלט ניט געווען עטוואס אפגעלאָזטעס,
אפגעטראָגענעס, אפילו פאַרשמוציגטעס, אָנגעטאָן איז ער געווען אין
אן אלטען רעקעל, כמעט מיט צוריסענע עלענבויענעס. די וועש איז
אויך געווען פארשמירט — אויפ'ן היימישען שטייגער. אין זיין נאָ-
הענטקייט האָט פון איהם אביסעל געשמעקט מיט בראַנפען; נאָר זיין
מאניער איז געווען פול מיט עפעקט. אביסעל אן איינגעשטודירטע
און מיט דעם אנגעזעהענעם אויפערזיכטיגען ווילען צו אויבערראשען
מיט ווירדיגקייט. דער הערר האָט זיך דערנעהענט צום פירשט, ניט
געאילטערהייט, מיט א גאסטפריינדליכען שמייכעל, שווייגענד ביי
איהם גענומען זיין האנט, און האלטענדיג זי אין זיינע, האָט ער זיך
אביסעל איינגעקוקט אין זיין געזיכט, אזוי ווי דערקענענדיג באקאנטע
שטריכען.

— איהר ווילט זיך באקאנען ?

— ע-עך ! — האָט אַרויסגערעדט דער גאסע, א קרעכץ טוענדיג

און אַנגעהויבען קוקען אין ווינקעל אנטקענען — איהר האָט געלט ?

— האָט ער פּלוצלונג געפרעגט זיך ווענדענדיג צום פירשט.

— אביסעל.

— וויפּיעל און ערך ?

— פינף און צוואנציג רובעל.

— ווייזט נאָר !

דער פירשט האָט אַרויסגענומען פון זשילעט-קעשענע א פינף און

צוואנציגער און דערלאנגט פּערדאטשענקא, יענער האָט פּאַנאָדערגע-

נומען, א קוק געטאָן, דערנאָך איבערגעקעהרט אויף דער צווייטער

זייט, דערנאָך גענומען צום ליכט.

— ס'איז מאָדנע, — האָט אַרויסגערעדט ווי פּאַרטראַכטערהייט

— פּאַרוואס ווערען זיי געל ? אָט די דאָזיגע פינף און צוואנציגער ווער

רען אָפט שרעקליך געל און אנדערע פּאַרקעהרט, קריכען אָפּ אינגאנצ

צען. נאָט אייך !

דער פירשט האָט גענומען זיין בילעט צוריק, פּערדיטשענקא

איז אויפגעשטאַנען פון שטוהל.

— איך בין אייך געקומען מונרה זיין ! ערשטענס, אז איהר זאָלט

מיר קיין געלט ניט לייגען, ווייל איך וועל זיכער בעטען.

— גוט.

— איהר זייט דאָ גרייט צו צאָהלען ?

— יע.

— און איך ניט, א דאנק. איך וואוין דאָ פון אייך די ערשטע

טיר. איהר האָט געזעהן ? צו מיר זאָלט איהר זיך מיהען ניט אזוי אָפט

צו קומען. צו אייך וועל איך קומען. איהר דארפט זיין רוהיג. דעם גע-

נעראל האָט איהר געזעהן ?

— ניין.

— און ניט געהערט אויך ?

— געוויס, ניט.

— נו, איז וועט איהר דערזעהן און דעהערען ; און צו דערצו

וועט ער נאָך ביי אייך לייגען געלט !
Avis au Lecteur!

פענסטער קומט אַרויס צום הויף. אין אלע באציהונגען, זייט איהר צו אונז געקומען ניט אין צייט... נו, אבער דאָס איז ניט מיין עסק; ניט איד האלט אויף די קווארטיר.

פטיציון האָט אריינגעקוקט און א רוף געטאָן האַניאַ'ן, יענער האָט איילענדיג געלאָזען דעם פירשט, און איז אַרויס. ניט קוקענדיג אויף דעם וואס ער האָט נאָך עפעס געוואָלט זאגען, נאָר ער האָט קענטיג געצווייפעלט און פונקט ווי ער וואָלט זיך געשעהמט אָנהויבען; און אויך דעם צימער האָט ער אָנגעזירעלט ווי שעהמענדיג זיך.

ווי נאָר דער פירשט האָט זיך איינגעוואשען און געהאט צייט צו פאַרריכטען זיין טואלעט, האָט זיך די טיר ווידער געעפענט און עס האָט אַרויסגעקוקט א נייער פנים.

דאָס איז געווען א מאן פון א יאָהר דרייסיג, ניט פון קליינעם וואוקס, א ברייטפלייציגער, מיט א גרויסער, געקרויזטער און געלב-ליכער באָרד. א פנים האָט ער געהאט א פליישיגען און א רויטען. לוי-פען גראבע, א נאָז א ברייטע און צוגעפּלעשקעטע, אויגען קליינינקע פארשוואומענע און אפּלאַכענדע, און ווי זיי וואָלטען אָהן אויפהער אונטערגעוואונקען. אינגאנצען גענומען איז דאָס אַרויסגעקומען גענוג חוצפה'דיג, געקליידט איז ער געווען שמוציגלאַד.

אַפריהער האָט ער געעפענט די טיר, בלויז אויף אזוי פיעל אום אריינצושטעקען דעם קאַפּ. דער אריינגעשטעקטער קאַפּ האָט א פינף סעקונדען באקוקט דעם צימער; דערנאָך האָט זיך די טהיר לאנגזאַם אָנגעהויבען עפענען, די גאנצע פיגור האָט זיך געוויזען אויפ'ן שוועל, נאָר דער גאסט איז נאָך ניט אריין. נאָר פונ'ם שוועל האָט ער פאַרט-געזעצט, מיט פאַרושמורעטע אויגען, באקוקען דעם פירשט. ענדליך, האָט ער פאַרמאכט הינטער זיך די טיר. איז צוגעקומען, זיך געזעצט אויפ'ן שטוהל, גענומען דעם פירשט פעסט ביים האנט און אוועקגע-זעצט אנטקעגען זיך אויפ'ן סאַפּע.

— פערדיטשענקא, — האָט ער אַרויסגעזאָגט, צודרינגליך און

פרעגענדיג אריינקוקענדיג דעם פירשט אין פנים.

— נו, איז וואָס? — האָט געענטפערט דער פירשט, שיעור ניט

צולאכענדיג זיך.

— א שכן, — האָט ווידער אַרויסגעזאָגט פערדיטשענקא, אריינ-

קוקענדיג ווי פריהער.

ריא, וועלכע האָט מיט דעם פירשט גערעדט גאנץ טרוקען און אַפּש
בלויז מיט אַכטונג.

— Chère Babette, מיט מיר קאָן מען זיך באַנעהמען אַבי-

סעלע עדעלער, איד בין דאָך ניט פטיצין.

— דיך דארף מען נאָך שמייסען קאַליא, אויף אזוי פיעל ביסטו
נאָך נאריש, נאָר וואס איהר וועט באַדארפען קענט איהר זיך ווענדען
צו מאַטרענען. עסען עסט מען האַלב פינף, איהר קענט עסען צוזאַמען
מיט אונז, איהר קענט ביי זיך אין צימער, ווי אייך געפעהלט. קום
קאַליא שטער זיי ניט.

— קומט שטאַרקער באַראַקטער!

אַרויסגעהענדיג האַכען זיי זיך צוזאַמענגעשטויסען מיט האַניא'ן.

— דער טאַטע איז אין הויז? — האָט האַניא געפרעגט קאַליא'ן

און אויף דעם באַשטעטיגטען ענטפער פון קאַליא, איהם עפעס אריינ-
געשושקעט אין אויער.

קאַליא האָט אַ שאַקעל געטאַן מיט'ן קאַפּ און איז אוועק נאָך

וואַרוואַר אַרדאַליאַנאָונאַ.

— צוויי ווערטער, פירשט. איד האָב אייך פאַרגעסען זאָגען צו-

ליעב די דאָזיגע... געשעפטען... אַ קליינע ביטע: טוט אַ געפּעליגקייט,

— אויב אייך איז דאָס נאָך ניט שווער, — פּלוידערט ניט דאָ, ניט

דאָרטען וועגען דעם וואס איהר וועט דאָ געפינען. ווייל אויך דאָ זיי-

נען גענוג מואס'ע זאכען פאַראַן. איבעריגענס, צום טייפּעל!... כאַטש

היינט נאָך אַמווינציגסטענס האַלט זיך איין.

— איד פאַרזיכער אייד, אז איד האָב פיעל וועניגער געפּלוי-

דערט ווי איהר דענקט. — האָט געזאָגט דער פירשט, מיט אַ געווי-

סע נערוויזיטעט פון האַניא'ס שטער-ווערטער. די באַציהונגען צווישען

זיי זיינען קענטיג געוואָרען ערגער און ערגער.

— נו, איד האָב שוין היינט גענוג געליטען צוליב אייד. מיט

איין וואָרט, איד בעט אייד...

— באַמערקט אויך דאָס, גאוורילאַ אַרדאַליאַנאָוויטש, מיט וואָס

בין איד פריהער געווען געבונדען, און פאַרוואס האָב איד ניט געטראַכט

דערמאָהנען וועגען דעם בילד? איהר האָט דאָך מיך ניט געבעטען?

— פוי, וואָס פאַר אַ פאַסקודנער צימער, — האָט האַניא בא-

מערקט, אומקוקענדיג זיך מיט פאַראַכטונג, — פינסטער און דער

דראָווא דעם גאָסט געזאָגט עטליכע ליעבע ווערטער, און געהייסען דעם, פון טהיר ארויסקוקענדען קאליא'ן, איהם אפפיהרען אין דעם מיטעלסטען צימער. קאליא איז געווען א אינגעל מיט א פרעהליך און זעהר ליעבליכען פנים, מיט ציטרויליכע און איינפאכע מאניערען.

— ווארזשע זיינען אייערע פעקלאך? — האָט ער געפרעגט אריינפיהרענדיג דעם פירשט אין צימער.

— איך האָב א פעקעלע; און איך האָב איהם איבערגעלאָזען אין פאָדערהויז.

— איך וועל איך איהם באלד ברענגען. אונזער גאנצע די-נערשאפט באשטעהט פון דער קעכין און מאטרענא'ן, דעראיבער העלף איך אויך צו. וואריא גיט אויף אלץ אכטונג און כעס'ט זיך. האַניא זאָגט, אז איהר קומט ערשט היינט פון דער שווייץ?

— יע.

— איז עפעס אין דער שווייץ שעהן?

זעהר.

— בערג?

— יע.

— איך וועל איך באלד ברענגען אייערע פעקלאך.

ס'איז אריינגעקומען ווארווארא ארדאליאנאָווא.

— באלד וועט איך מאטרענא ברענגען נייע בעט-ציג. איהר האָט א טשעמאדאן?

— ניין, א פעקעלע. נאָך איהם איז אוועק אייער ברודער. ער איז אין פאָדערהויז.

— קיין איין פעקעל איז דאָרט ניטאָ, אויסער דעם פעקעלע. וואו האָט איהר עס אוועקגעלעגט? — האָט געפרעגט קאליא, אומקעהרענ-דיג זיך צוריק אין צימער.

— יע, אויסער דעם איינעם, האָב איך טאקע קיין אַנדערען ניט. האָט געלאָזט וויסען דער פירשט, צונעהמענדיג זיין פעקעלע.

— אזוי? און אבי איך האָב געמיינט, אפשר האָט עס פערדיי-טשענקא צוגעשלעפט.

— דער ניט קיין נאָרישקייטען, — האָט שטרענג געזאָגט ווא-

בין ליידענשאפט. זי איז געווען זעהר עהנליך צו דער מוטער, און אפילו אנגעטאָן איז זי געווען כמעט ווי די מוטער, מיט א פולען ניט וועלען זיך פוצען. דער בליק פון איהרע גרויע אויגען האָט אָפטמאָל געקענט זיין זעהר א פרעהליכער און זעהר א ליעבליכער, ווען ער וואָלט, אממעהרסטענס, ניט געווען ערנסט און פאַרטראכט. אפטמאָל אפילו שוין צופיעל, דערהויפּט אין דער לעצטער צייט. פעסטקייט און ענט- שלאַסענקייט האָט זיך אויך געזעהן אין איהר פנים, נאָר עס האָט זיך געפיהלט, אז איהר האַרטקייט האָט אפילו געקענט זיין ענערגישער און אונטערנעהמענדער ווי ביי דער מאמען. וואַרוואַר אַרדאליאָנאָר וונאַ איז געווען א היבשע כעסן/טע, און איהר ברודער פלעגט אָפט אפילו מורא האָבען פאַר דעם דאָזיגען כעס. מורא געהאט פאַר איהר האָט אויך דער גאסט, איוואן פעטראָוויטש פטיצין, דאָס איז געווען נאָר זעהר א יונגער מענש, ארום די דרייסיגער, באשיידען, נאָר שעהן געקלידט, מיט אנגענעהמע, נאָר שוין אביסעלע צופיעל סאָלידע מאַ- נייערען. א דונקעל-בלאָנדע בערדעל, האָט אין איהם באוויזען, א מענ- שען וועלכער איז ניט קיין טשינגאָוויק. ער האָט געקענט רעדען שעהן און אנגענעהם, נאָר ער האָט אממעהרסטענס געשוויגען. אין אלגעמיין האָט ער איבערגעלאָזט אן איינדרוק, א גאנץ אנגענעהמען. ער איז, ווייזט אויס, געווען ניט גלייכגילטיג צו וואַרוואַר אַרדאליאָנאָנא, און ער האָט זיינע געפיהלען ניט באהאלטען. וואַרוואַר אַרדאליאָ- נאָוונאַ האָט זיך מיט איהם געהאלטען פריינדליך, נאָר אויף אייניגע פון זיינע פראגען האָט זי זיך נאָר ניט געאיילט צו ענטפערען, האָט זיי אפילו ניט ליעב געהאט; איבעריגענס אבער, האָט פטיצין מיט דעם נאָר ניט פאַרלאָרען דעם קוראזש, ווייל נינא אלעקסאנדראָווא איז גע- ווען צו איהם ליעבליך און די לעצטע צייט האָט זי אפילו איהם אַ- געהויבען טרויען. איבעריגענס, איז געווען באקאנט אז ער פאַרנעהמט זיך ספעציעל מיט מאכען געלט, אָפגעבענדיג זיי אויף הויכע פראצענ- טען, אויף מעהר אָדער וועניגער זיכערע גאראנטיעס. מיט האַניאָ'ן איז ער געווען א גרויסער פריינד.

אויף דער גרינדליכער, נאָר קורצער פאַרשטעלונג פון האַניאָ, (וועלכער האָט זיך גאנץ טרוקען באגריסט מיט דער מאמע און זיך נאָר ניט באגריסט מיט דער שוועסטער און וועלכער האָט גלייך פטי- ציג'ען אַרויסגעפיהרט ערגעץ וואו פון צימער.) האָט נינא אלעקסאנ-

האניא האָט פריהער פון אלץ ארונטערגעפיהרט דעם פירשט אין דער פאמיליע־העלפט. די דאָזיגע פאמיליע־העלפט איז באשטאנען פון א זאָל, וועלכער האָט זיך, ווען מען האָט באדארפט, פארוואנדעלט אין אן עס־צימער; אין א גאסט־צימער, וועלכער איז איבעריגענס בלויז געווען א גאסט־צימער אין דער פריה, און אין אכענט איז ער געוואָרען האניא'ס קאבינעט און זיין שלאָף־צימער; און ענדליך פון א דריטען צימער, אן ענגען און שטענדיג פארמאכטען, דאָס איז גע־ווען דער שלאָף־צימער פון נינא אלעקסאנדראווא און ווארווארא אר־דאליאנאָווא. מיט איין וואָרט, אלץ אין דער קווארטיר האָט זיך גע־ענגט און געדריקט. האניא האָט נאָר פאַר זיך געקריצט מיט די ציין, און כאַטש ער איז געווען און געוואָלט זיין עהרווירדיג מיט דער מאַ מען, נאָר פון דעם ערשטען טראט האָט מען שוין געקענט זעהן, אז ער איז א גרויסער דעספאָט אין דער פאמיליע.

נינא אלעקסאנדראווא איז געווען אין גאסט־צימער ניט אלליין. מיט איהר איז געזעסען ווארווארא ארדאליאנאָווא: ביידע זיינען גע־ווען באשעפטיגט עפעס מיט אזא שטיקעריי, און האָבען געשמועסט מיט'ן גאסט, מיט אייוואן פעטראָוויטש פטיצין. נינא אלעקסאנדראַ ווא האָט אויסגעקוקט ווי א פרוי אין די פופציגער, מיט א דארען אייני געפאלענעם פנים, און מיט א שטארקער שווארצקייט אונטער די אוי־גען. אן אויסזעהן האָט זי געהאט א קרענקליכען און אביסעל א טרוי־ערדיגען. נאָר דער פנים און דער בליק זיינען געווען גאנץ אנגענעהם; פון די ערשטע ווערטער האָט מען שוין גלייך געקענט מערקען, אן ערנסטען באראקטער און פול מיט אמת'ער ווירדיגקייט. ניט קוקענ־דיג אויפ'ן טרויערדיגען אויסזעהן האָט זיך אין איהר געזעהן פעסט־קייט און אפילו אן ענטשלאָסענהייט. געקליידט איז זי געווען זעהר בא־שיידען, און עפעס־וואס שווארצעס ווי עס קליידען זיך עלטערע פרוי־ען. נאָר איהרע באנעהמונגען, געשפרעד, און אלע איהרע מאַניערען, האָבען ארויסגעוויזען א פרוי וועלכע האָט אויך געזעהן די בעסערע געזעלשאפט.

ווארווארא ארדאליאנאָווא איז געווען א מיידעל פון א יאָהר דריי און צוואנציג, פון מיטעלען וואקס, א גענוג מאַגערע, מיט א געזיכט, ניט גאָר קיין שעהנעם, אבער וועלכער האָט אין זיך דעם סוד, צו געפעהלען ווערען אָהן שעהנקייט, און וועלכער קאָן צוציהען

צו קומען אין דער געזעלשאפט וואו ער איז געוואוינט געווען צו ערשיינען אלס א יונגער מאן מיט א געוויסען גלאַנץ און צו קונפט. אָט די אלע נאָכגעבונגען וואס ער האָט נאָכגעגעבען דעם שיקר זאל און אָט די גאנצע ערגערליכע ענגשאפט — דאָס אלץ זיינען געווען די טיעפע נשמהוואונדען זיינע. שוין פון א שטיקעל צייט, האָט ער זיך אָנגעהויבען אויפֿרעגען פאר יעדער קלייניגקייט, אָהן מאַס און אָהן פראָפּארציע, און ווען ער האָט נאָך איינגעשטימט אויף א געדויער צייט צו דורכלאָזען און ליידען, איז דאָס דערפאר, ווייל ביי איהם איז שוין געווען אפגעמאכט אין א קורצער צייט דאָס אלץ צו ענדערען און איבערמאכען.

און פונדעסטוועגען האָט די דאָזיגע ענדערונג גופא, אליין דער אויסגאנג, אויף וועלכען ער האָט געהאָכט, איהם פאַרשאפט ניט קיין קליינע אויפגאבע. די לויזונג פון וועלכער עס האָט אויסגעוויזען צו זיין אסך שווערער, און פיינליכער פון אלעם פאַרגאַנגענעם.

די קוואַרטיר האָט צוטהיילט א קאַרידאָר, וועלכער האָט זיך אָנגעהויבען גלייך פון ארוינגאַנג. פון איין זייט קאַרידאָר האָבען זיך געפונען יענע דריי צימערען, וועלכע זיינען געווען באַשטימט צום פאַרדינגען, פאַר באַזאָנדערס גערעקאַמענדירטע שכנים; אויסער דעם, האָט זיך טאקע אין דער זעלבער זייט קאַרידאָר, ביי זיין סאַמע ענד, לעבען קיך, געפונען א פערטער צימערל, קלענער פון אלע איבעריגע, אין וועלכען עס האָט געהאַט פלאַץ דער אויסגעדינטער גענעראַל אליין. דער פאַטער פון דער פאַמיליע, און געשלאָפּען האָט ער אויף א ברייטער סאַפּע, און קומען און אַרויסגעהן פון קוואַרטיר האָט ער געמוזט בלויז דורך דער קיך, דורך די הינטערשטע טרעפּ. אין דעם זעלבען צימערל האָט זיך אויך געפונען דער דרייצעהן יעהריגער ברודער פון גאוורילא אַרדאַליאַנאוויטש, דער גימענאַזיסט קאַליאָ, איהם האָט מען דאָ אויך באַשטימט צו לערנען, שלאָפּען אויף א צווייטער, זעהר אַלטער ענגער און קורצער סאַפקעלע, אויף א צולעכערטען לייטלאך, און די הויפט־זאך, נאָכגעהן און אכטונג געבען אויפ'ן טאַטען. וועלכער האָט זיך אלץ ווייטער און ווייטער אָהן דעם ניט געקענט באַנעהן. דעם פירשט האָט מען באַשטימט דעם מיטעלען פון די דריי צימערען; אין דער ערשטער, רעכטס, האָט זיך געפונען פערדינסטשענקא, און די דריטע לינקס, איז נאָך געשטאַנען א לעדיגע. נאָר

שולדיגט, כאָטש עס פאַרשטעהט זיך, אז איד בין ניט ווערטת קיין
ענטשולדיגונג.

— א, פאר מיר דארפט איהר ניט האָבען אזעלכע גרויסע ענט-
שולדיגונגען, — האָט זיך געאייגלט צו ענטפערען דער פירשט — איד
פאַרשטעה דאָך, אז אייד אין זעהר ניט גוט, און דארום זידעלט איהר
זיך. נו, קומט צו אייד, איד וועל מיט פאַרגעניגען...

— ניין, איהם קען מען היינט אזוי ניט אַפלאַזען, — האָט גע-
הענדיג, געטראכט פאר זיך האַניא, קוקענדיג ביזן אויפ'ן פירשט. —
אָט דער פלוט, האָט ביי מיר אלץ אויסגעפרעגט און דערנאָך, האָט ער
פלוצלונג אראָפגענומען די מאסקע... דאָס איז ניט אומזיסט... נאָך מיר
וועלען זעהן, אלץ וועט זיך ענטישיידען, אלץ! טאקע נאָך היינט!
זיי זיינען שוין געשטאַנען לעבען סאַמע הויז.

אַכטער קאַפיטעל.

האַניא'ס קוואַרטיר האָט זיך געפונען אויפ'ן דריטען גאַרען, איי-
בער א זעהר ריינעם ליכטיגען און ברייטען ארויפגאַנג, און איז באר-
שטאַנען פון זעקס אָדער זיבען צימערען און צימערלאך. איבעריגענס,
פון די גאַנץ געוועהנליכע, נאָך אלענפאלס ניט נאָך דער קעשענע פון
א טשינאָווניק מיט א פאַמיליע, וועלכער קריגט אפילו דריי טויזענט
רובעל א יאָהר געהאלט. אבער די קוואַרטיר איז געווען באשטימט
ארויסצוגעבען צו שכנים מיט עסען און באדינונג. און איז געווען פאר-
נומען פון האַניא מיט זיין פאַמיליע ערשט מיט א פאַר מאַנאַטען צו-
ריק, צו דער גרעסטער אומצופרידענהייט פון האַניא אלליין, בלויז נאָך
צוליעב דאָס באשטעהן און פאַרלאנגען פון נינא אַלעקסאַנדראָוונא און
ווארווארא ארדאליאנאָוויטש, וועלכע האָבען אויך געוואָלט זיין נוצליך
און כאָטש מיט וואָס ניט איז פאַרגרעסערן די אַיינקומפטען פון דער
פאַמיליע. האַניא איז געווען ביזן און האָט אַנגערופען דאָס האלטען
פון שכנים אלס א מאוס'קייט. ער האָט זיך פון דאָ און ווי געשעהט

איינמאָל האָט האַניא אָנגעהויבען זיך זידלען און ניט באַגעגענט קיין ווידערשטאַנד, האָט ער ביסלעכווייז, ביסלעכווייז פאַרלאָרען זיין איינגעהאַלטענקייט, ווי עס פיהרט זיך מיט געוויסע מענשען. נאָר אַביסעל, און ער וואָלט, קען געבען, זיך גענומען שפּיען, אויף אזוי פּיעל איז ער ווילד געוואָרען. נאָר טאַקע צוליעב דער דאָזיגער ווילד־קייט איז ער געוואָרען בלינד; ווען ניט, וואָלט ער שוין לאַנג באַ־מערקט, אז דער דאָזיגער „אידִיאָט“, וועלכען ער באַהאַנדעלט אזוי מואס, קען אַמאָל שוין עפעס צו גיך און דין פאַרשטעהן און זעהר צופּרידענשטעלענד איבערגעבען. נאָר פּלוצלונג איז פאַרגעקומען עט־וואָס אומערוואָרטעטעס.

— איך מוז אייך מאַכען אויפּמערקזאַם, גאָודילא אַרדאַליאַנאָד־וויטש, — האָט פּלוצלונג דער פּירשט געזאָגט — אז איך בין פּרוי־הער טאַקע באַמט געווען אויף אזוי פּיעל קראַנק, אז איך בין אין אַמט'ן געווען אן אידִיאָט; נאָר איצט בין איך שוין לאַנג געזונט גע־וואָרען, און דערפאַר איז מיר אַביסעל אומאַנגענעהם ווען מען רופּט מיר אין די אויגען, אידִיאָט. כאַטש אייך קען מען ענטשולדיגען, נעהר מענדיג אין אַנבאַטראַכט אייערע דורכפּעלע, נאָר איהר האָט מיר, אין אייער צושטאַנד שוין צוויי מאָל אויסגעזידעלט. מיר ווילט זיך עס זעהר ניט. דערהויפּט ווען עס קומט אזוי פּלוצלונג, ווי פון אייך, פון דעם ערשטען מאָל; און אזוי ווי מיר שטעהן איצט אויפ'ן קרויץ־וועג, וואָלט אפּטער ניט געווען בעסער, אז מיר זאָלען זיך פּאַנאַנדער־געהן. איהר וועט אַוועק רעכטס צו זיך, און איך לינקס. איך האב איצט פינף און צוואַנציג רובעל און איך וועל געוויס געפינען עפעס אַ האַטעל.

האַניא איז שרעקליך צוטומעלט געוואָרען, און איז אפילו רויט געוואָרען פון שאַנד, וואָס מען האָט איהם אזוי אימערוואָרטעט גע־כאַפט.

— ענטשולדיגט, פּירשט, — האָט ער ווארים אויסגערופּען, פּלוצלונג איבערבייטענדיג זיין זידעל־טאַן אויף א זעהר העפּליכען. ווי נאָט איז אייך ליעב, ענטשולדיגט! איהר זעהט דאָך אין וואס פאַר אן אומגליק איך בין. און איהר ווייסט נאָך כמעט ניט אַלעס. אָבער ווען איהר ווייסט אַלעס, וואָלט איהר זיכער כאַטש אַביסעל מיר ענט־

- א, איך ווייס זעהר, — האָט געענטפערט דער פירשט, —
פון סאַמע אָנהויב ווען איך בין אריינגעקומען און זיך באקאנט, האָט
בען מיר אָנגעהויבען רעדען וועגען דער שווייץ.
— פו, צום טייפעל מיט דער שווייץ!
— דערנאָך וועגען טויט־שטראַף...
— וועגען טויט־שטראַף?
— יע, צוליעב א געוויסער אורזאכע... דערנאָך האָב איך זיי
דערצעהלט וועגען דעם, ווי אזוי איך האָב דאָרטען אָפגעלעבט דריי
יאָהר און א געשיכטע מיט איינער אן אַרימער דאָרף־מיידעל...
— נו, צום טייפעל מיט דער דאָרף־מיידעל! ווייטער! — האָט
זיך געריסען אין אומגערולד האַניאַ.
— דערנאָך, ווי אזוי שניידער האָט מיר אַרויסגעזאָגט זיין מיי-
נונג וועגען מיין כאַראַקטער און ער האָט מיך געצוואונגען...
— זאָל שניידער ברעכען דעם קאַפ און איך שפיי אויף זיין מיי-
נונג, ווייטער!
— ווייטער האָב איך צוליעב א געוויסער זאָך, אָנגעהויבען רע-
דען וועגען געזיכטער, דאָס הייסט, וועגען די אויסדרוקען פון געזיכ-
טער, און איך האָב געזאָגט, אז אַגלאַיאַ איז אַזאַ אַזאָנא איז כמעט אזוי
שעהן ווי נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָזנא, אָט דאָ האָב איך זיך דאָס אויסגע-
רעדט וועגען בילד...
— אָבער איהר האָט דאָך ניט איבערדערצעהלט, איהר האָט דאָך
ניט איבערדערצעהלט דאָס וואָס איהר האָט פריהער געהערט אין קאַ-
בינעט? ניון? ניון?
— איך ווידערהאָל אייך, אז ניון.
— אָבער פון וואַנען, טייפעל... בא! האָט אפשר אַנלאַיאַ גע-
וויזען דעם צעמעלע דער אלטער?
— אין דעם קען איך אייך זיכער נאַראַנטירען, אז זי האָט ניט
געוויזען. איך בין די גאַנצע צייט דאָ געווען; און זי האָט אויך ניט
געהאט קיין צייט.
— נאָר אפשר האָט איהר אַליין עפעס ניט כאַמערקט... א, פאַר-
פּלֹכטער אידיאָט! — האָט ער אויסגעשריען שוין אינגאַנצען אַרויס-
געהענדיג פון די כלים — אַפּילו דערצעהלען האָט עס ניט וואָס!

— א, הייסט עס אזוי? — האָט ער געקריצט מיט די ציין — אָט אזוי וואָרפט מען עס מיינע צעטעלאַך דורכ'ן פענסטער! זי וויל אין מסחרים ניט געהן — וועל איד געהן! און מיר וועלען זעהן! איד האָב נאָך גענוג צו באווייזען! מיר וועלען זעהן! אין די הערנער פון א באק וועל איד ארייניאָגען!

ער האָט זיך געקרימט, געבלייכט, געשווימט, ער האָט געסטראַ-שעט מיט א פויסט. אָט אזוי זיינען זיי געגאנגען עטליכע טריט. פאר דעם פירשט האָט ער זיך כמעט גאר ניט געצערעמאָניעט, פונקט ווי ער וואָלט געווען אליין אין זיין צימער, ווייל ער האָט איהם געהאלטען פאר דעם העכסטען גאָרנישט. נאָר פלוצלונג איז איהם עפעס איינ-געפאלען און ער איז צו זיך געקומען.

— אָבער ווי אזוי קומט עס, — האָט ער זיך פלוצלונג געווענדט צום פירשט — ווי אזוי קימט עס, אז איהר (אן אידיאָט! האָט ער צוגעגעבען פאר זיך). אז איהר זאָלט פלוצלונג קריגען אזא צוטרויען, צוויי שטונדע נאָך דער ערשטער באקאנטשאפט? ווי אזוי קומט עס? צו אלע זיינע ליידען האָט נאָך געפעהלט די אייפערזוכט, זי האָט פלוצלונג איהם א ביים געטאָן אין סאמע האַרצען.

— דאָס וועל איד אייך שוין ניט קאָנען ערקלעהרען, — האָט געענטפערט דער פירשט.

האַניאָ האָט צאָרענדיג אויף איהם א קוק געטאָן:

— האָט זי עס אָפט אייך ניט גערופען אין עס-צימער אום צו שענקען אייך איהר צוטרויען? זי האָט זיך דאָך אייך געקליבען עפעס שענקען?

— איד פאַרשטעה אויך ניט אנדערש, ווי נאָר אזוי.

— אָבער דאָ, פרעגט זיך, פארוואס צום טייפּעל! וואס האָט איהר דאָרטען אזוינס געטאָן? מיט וואס זייט איהר געפעהלען גע-וואָרען? הערט מיך אויס, האָט ער זיך געקאָכט מיט אלע כחות (אין דער מינוט איז אלץ אין איהם געוואָרען פאַנאָנדערגעוואָרפען, און גע-זאָדען פון אומאָרדנונג, אזוי דאָס ער האָט אפילו ניט געקענט צוזא-מענקלייבען זיינע געדאַנקען). הערט, קענט איהר כאַטש ווייס'ניט-איז זיך דערמאָהנען און איבערגעבען מיט א סדר. וועגען וואָס אויס-דריקליך האָט איהר דאָרטען גערעדט, אלע ווערטער פון סאמע אַנ-הויב? האָט איהר ניט באמערקט עפעס? דערמאָהנט איהר זיך ניט?

— יע, איד האָב ערשט געלייענט.
 — און זי האָט עס אייך אליין, אליין געגעבען לעזען, אליין ?
 — אליין, און גלויבט מיר, אז איך וואָלט עס אָהן איהר ער-
 לויבעניש ניט אָנגעהויבען צו לעזען.
 האַניאָ האָט אַ ווילע געשוויגען און מיט אַ שרעקליכער אָנשטרענד
 גונג עפעס געטראַכט, נאָר פּלוצלונג האָט ער אויסגעשריען :
 — דאָס קאָן ניט געבען ! זי האָט אייך ניט געקענט הייסען איר
 בערלעזען ! איהר זאָגט ליגען ! איהר האָט אליין דורכגעלייענט !
 — איד זאָג דעם אמת, — האָט געענטפערט דער פירשט, מיט
 אַ גאנץ רוהיגען טאָן — און גלויבט : מיר טוט זעהר לייד, וואָס דאָס
 מאַכט אויף אייך אזא אומאנגענהמען אינדרוק.
 — נאָר אומגליקליכער, האָט זי דאָך אמוווינציגסטענס אייך עפעס
 געזאָגט דערביי ? עפעס האָט זי דאָך געמוזט ענטפערען ?
 — נו, געוויס.
 — טאָ רעדט-זשע, רעדט, אַ, טיוועל !
 און האַניאָ האָט צוויי מאָל אַ טופע געטאָן אויפ'ן טראַטואַר מיט
 דער רעכטער פּוס, וועלכע איז געווען אָנגעטאָן אין אַ קאַלאַש.
 — גלייך ווי איך האָב נאָר דורכגעלייענט, האָט זי מיר געזאָגט,
 אז איהר ווילט זי כאַפען. אז איהר ווילט זי קאָמפּראַמענירען אזוי,
 אז איהר וואָלט ביי איהר אַרויסקריגען די האַפענונג, צוליעב דעם, אז
 ווען איהר וועט זיך אָנשפּאַרען אויף דער האַפענונג, צוצורייסען אָהן
 אַ פאַרלוסט די צווייטע האַפענונג אויף די הונדערט טויעזנט, אז ווען
 איהר וואָלט עס געטאָן, ניט דינגענדיג זיך מיט איהר, איהר וואָלט
 אליין צוריסען ניט בעטענדיג ביי איהר פריהער קיין גאַראַנטי, וואָלט
 זי אפשר געוואָרען אייער פריינד. אַט דאָס דוכט זיך, איז אלעס, וואָס
 זי האָט געזאָגט. יע, נאָך עפעס : ווען איד האָב זי געפרעגט, ווען איד
 האָב שוין גענומען דאָס צעטעלע, און וואָס זשע איז דער ענטפער ?
 דאן האָט זי געענטפערט, אז אָהן אן ענטפער וועט זיין דער סאַמע
 בעסטער ענטפער. — דוכט זיך אזוי ; ענטשולדיגט אויב איד האָב
 פאַרגעסען איהר ריכטיגען אויסדרוק, איד גיב איבער ווי אזוי איד
 האָב אליין פאַרשטאַנען.
 אַ גרענצלאָזער כעס האָט באַהערשט האַניאָ, און זיין רציחה
 האָט זיך אַרויסגעריסען אָהן אן אַפּהאַלט :

און איז אַרויס. איהר געזיכט איז געווען ערנסט און אָנגעוואַלקענט. זי האָט אפילו קיין שמייכל ניט געטאָן, ווען זי האָט אַ שאַקעל געטאָן דעם פירשט מיט'ן קאָפּ ביים געזעגענען זיד.

— איך וועל נאָר נעהמען מיין פעקעלע, — האָט געזאָגט דער פירשט צו האַניאַן — און מיר וועלען געהן.

האניא האָט א טופע געטאָן מיט'ן פוס פון אומגעדולד. זיין פנים איז אזש שוואַרץ געוואָרען פון רציחה. ענדליך זיינען זיי ביידע אַרויס אין גאס, דער פירשט מיט זיין פעקעלע אין האַנט.

— דער ענטפער? דער ענטפער? — האָט זיך אויף איהם אַרויפ־געוואָרפֿען האַניאַ: — וואָס האָט זי אייך געזאָגט? איהר האָט איר בעדגעגעבען דעם ברעף?

דער פירשט האָט אהן ווערטער איהם איבערגעגעבען זיין צע-טעלע. האניא איז פארגליווערט געוואָרען.

— וואָס? מיין צעטעלע? — האָט ער אויסגעשריען — ער האָט עס איהר ניט איבערגעגעבען! אַ, איך האָב דאָס געדארפט פאַראויס־זעהן! אַ, פאַרשאלטע... פאַרשטעהט זיך, אז זי האָט פריהער גאָר ניט פאַרשטאַנען. אבער ווי אַזוי, ווי אַזוי, און ווי אַזוי האָט איהר עס ניט איבערגעגעבען, אַ פאַר—שאל—טע...

— ענטשולדיגט מיר, פאַרקעהרט, מיר איז גלייך געלונגען איהר איבערצוגעבען אייער צעטעלע, אין דער זעלבער מינוט, ווען איהר האָט געגעבען און פונקט אַזוי ווי איהר האָט געבעטען. דאָס צעטעלע האָט זיך ביי מיר ווידער געטראפֿען, ווייל אַגלאַיאַ איז אַזאָוונאַ האָט עס מיר תיכף אָפגעגעבען צוריק.

— ווען? ווען?

— גלייך ווען איך האָב געענדיגט שרייבען אין אלבאם, און ווען זי האָט מיר איינגעלאדען צו זיך. (איהר האָט געהערט?) מיר זיינען אַרײַן אין עס־צימער, זי האָט מיר דערלאנגט דעם צעטעלע, געהייסען איבערלעזען און געהייסען אייך אָפגעבען צוריק.

— אי—בער—לע—זען! — האָט אויסגעשריען האַניאַ, שיעור ניט מיט'ן גאַנצען האַלז — איבערלעזען! איהר האָט געלייענט?

און ער איז ווידער געבליבען שטעהן א פאַרגליווערטער אינמיטען פון טראַטואַר, נאָר אויף אַזוי פיעל, אז ער האָט אזש געעפענט דעם

וואָרט: „רייסט אלץ איבער“ וועט מיר קאָמפּראַמענטירען און ניט פּאַרבינדען מיט גאַרנישט, און ער אליין גיט מיר אין דעם, ווי איהר זעהט, א שריפטליכע גאַראַנטי מיט אַט דעם צעטעלע אליין טאַקע. באַמערקט נאָר, ווי נאַאיוו ער האָט זיך דאָס געאַיילט אונטערצושטרירן כען אייניגע ווערטעלאַך, און ווי גראַב עס קוקט אַרויס זיין הינטער-געדאַנק. איבעריגענס, ווייס ער, אז ווען ער זאָל אלץ איבעררייסען, אָבער ער, אליין, ניט וואַרטענדיג אויף מיין וואָרט און אפילו ניט רעדענדיג צו מיר וועגען דעם, וואַלט איד דאן איבערגעביטען מינע געפיהלען צו איהם און, עס קען געבען, אפילו געוואָרען זיין פריינד. ער ווייס דאָס אויף זיכער! נאָר זיין נשמה איז א בלאַטיגע: ער ווייס און קען זיך ניט באַשליסען. ער ווייס, נאָר פונדעסטוועגען בעט ער א גאַראַנטי. אז ער זאָל זיך באַשליסען צו האָבען צוטרויען צו יענעם דאָס קאָן ער ניט. ער וויל, אז איד זאָל איהם אויפ'ן פלאַץ פון די הונד-דערט טויזענט, גיבען א האַפּענונג אויף מיר, און וואָס עס געהערט זיך, פון וועלכען ער רעדט אין צעטעלע, און וועלכער האָט ווי באַ-לויכטען זיין לעבען. איז דאָס א חוצפה'דיגער ליגען. איד האָב איינ-מאָל איינפאך אויף איהם רחמנות געהאַט. אָבער ער איז חוצפה'דיג און שעהמלאָז: ביי איהם האָט דאן גלייך אויפגעבליצט א געדאַנק וועגען דער מעגליכקייט פון א האַפּענונג. איד האָב דאָס גלייך פאַר-שטאַנען. פון דאן אָן האָט ער מיר אָנגעהויבען כאַפען; ער כאַפט אויך איצט, נאָר גענוג. נעמט און גיט איהם איבער דאָס צעטעלע צו-ריק, טאַקע גלייך שוין, ווי איהר וועט אַרויס פון אונזער הויז, עס פאַר-שטעהט זיך ניט פריהער.

— און וואָס זאָגען איהם אַלס ענטפּער?

— גאַרנישט, פאַרשטעהט זיך. דאָס איז דער סאַמע בעסטער ענטפּער. און איהר, הייסט עס, ווילט עס טאַקע וואוינען ביי איהם אין הויז?

— מיר האָט עס אַט ערשט איוואן פּיאָדאַראָוויטש אליין געראַ-קאָמענדרט, — האָט געזאָגט דער פירשט.

— טאָ היט זיך פון איהם. איד מאַך אייך אויפמערקזאַם, ער וועט אייך איצט ניט פאַרגעבען, וואָס איהר ברענגט איהם צוריק דאָס צעטעלע.

אַנלאַיאַ האָט א לייכטען דריק געטאַן די האַנט פונ'ם פירשט

דער פירשט האָט גענומען דאָס צעטעלע און מיט צווייפּעל געד-
קוקט אויף אַגלאַיאָן.

— איד ווייס דאָך, אז איהר האָט עס ניט געלעזען, און איהר
קענט ניט זיין דער אנפארטרויער פון דעם דאָזיגען מענשען. לייענט,
איד וויל איהר זאָלט עס לייענען:

דאָס צעטעלע איז, ווי עס ווייזט אויס, געווען אָנגעשריבען אויף
גיד:

„היינט באשליסט זיך מיין גורל. איהר ווייסט אויף וואָס פאר
אן אופן. היינט וועל איד דארפען געבען מיין וואָרט אויף אייביג. איד
האָב ניט קיינע רעכטען אויף אייער מיטפיהלונג, איד וואג ניט
צו האָבען קיינע האָפענונגען, נאָר אמאָל האָט איהר אויסגערעדט איין
וואָרט. בלויז איין וואָרט. און דאָס וואָרט האָט באלויכטען די גאנצע
שוואַרצע נאכט פון מיין לעבען און איז געוואָרען מיין לייכט־טורעם.
זאָגט מיר היינט נאָר אזא וואָרט, — אין ראַטעוועט מיר פון אונטער־
גאַנג! זאָגט מיר נאָר: ר י י ס א ל י ב ע ר און איד וועל
אלץ איבעררייסען, היינט נאָר אפילו. אָ, וואָס קאָסט איד צו זאָ-
גען דאָס! מיט דעם וואָרט בעט איד ביי אייך בלויז דעם צייכען פון
אייער מיטפיהלונג און מיטלייד צו מיר — דאָס גאָר, דאָס גאָר!
און ניט מעהר, נ י ט מ ע ה ר ! איד וואג ניט צו ערוואַרטען
אויף עפעס א האָפענונג, ווייל איד בין נ י ט ווערטה. נאָר נאָר
אייער וואָרט וועל איד צוריק אויפנעהמען מיין אומגליק. איד וועל
מיט פרייד נעהמען איבערטראָגען די פאַרצווייפּעלטע לאַגע מיינע. איד
וועל אויפנעהמען א קאמפף. איד וועל מיט איהם זיין צופריעדען, איד
וועל אין איהם אויפלעבען מיט נייע קרעפטען.

„שיקט־זשע מיר צו דאָס וואָרט פון מיטלייד (איד שווער אייד,
אז ב ל ו י ז נאָר פון מיטלייד!) ווערט ניט אין כעס, אויף דער
חוצפה פון א פאַרצווייפּעלטען, און א טרינקענדיגען. דערפאר וואָס ער
האָט געוואַגט צו מאַכען די לעצטע אָנשטרענגונג, אום זיך צו ראַטע־
ווען פון אונטערגאַנג.

ג. א.

— אָט דער מענש, וויל מאַכען צו גלויבען, — האָט בייסענדיג
געזאָגט אַגלאַיאָ, ווען דער פירשט האָט געענדיגט לעזען — אז דאָס

פּעדער, אויסגעזוכט א זייט אין אלבאם, און זיך צוגעגרייט, איז האָט
ניצ צוגעגאנגען צום קאמיו, וואו ס'איז געשטאַנען אַגלאַיא, גלייך פון
דער רעכטער זייט פונ'ם פירשט, און מיט א ציטערדיגער, אָפּגעהאַקט
טער שטימע איהר שיעור ניט אריינגעזאָגט אויפ'ן אויער.
— איין וואָרט. איין וואָרט נאָר פון איד, — און איד בין גע-
ראטעוועט.

דער פירשט האָט זיך האַסטיג אומגעדרעהט און א קוק געמאַן
אויף ביידען.

האַניא'ס פנים האָט אויסגעדריקט אמת'ע פאַרצווייפלונג, עס
האָט זיך געדוכט, אז ער האָט אַרויסגערעדט די דאָזיגע ווערטער ווי
ניט טראַכטענדיג, ווי פאַרלירענדיג אינגאַנצען דעם קאַפּ. אַגלאַיא האָט
אויף איהם געקוקט עטליכע סעקונדען, כמעט מיט דער זעלבער רוהי-
גער פאַרוואַנדערונג אזוי ווי פריהער אויפ'ן פירשט, און עס האָט
זיך געדוכט, אז די דאָזיגע רוהיגע פאַרוואַנדערונג איהרע, אָט דער
דאָזיגער אומבאַגרייפער, כמעט דאָס פולע אומפאַרשטענדעניס, פון
דעם וואס מען זאָגט איהר, איז אין דער מינוט געווען שרעקליכער
פאַר האַניא'ן ווי די שטאַרקסטע פאַראַכטונג.
— וואָס זשע זאָל איד אָנשרייבען? — האָט געפרעגט דער
פירשט.

— איד וועל אייך באלד דיקטירען, — האָט געזאָגט אַגלאַיא זיך
איבערדרעהענדיג צו איהם, — איהר זייט פאַרטיג? שרייבט זשע:
„איד טו ניט קיין געשעפטען“ — איצט שרייבט אונטער דעם דאַטום
און דעם מאָנאַט. ווייזט.

דער פירשט האָט איהר איבערגעגעבען דעם אלבאם.
— אויסגעצייכענט! איהר האָט וואַנדערליך אָנגעשריבען, איהר
האָט א וואַנדערליכע האַנטשריפט! איד דאַנק אידך. אויפ'ס ווידער-
זעהן, פירשט... וואָרט נאָר, — האָט זי צוגעגעבען, אזוי ווי פּלוצלונג
אַן עפעס דערמאָנענדיג זיך, — קומט, איד וויל אידך עפעס שענקען.
צום אַנדענקען.

דער פירשט איז איהר נאָכגעגאַנגען. נאָר אריינקומענדיג אין עס-
צימער האָט זיך אַגלאַיא אפגעשטעלט.
— לַעזט עס דורך, — האָט זי געזאָגט, דערלאַנגענדיג איהם הא-
ניא'ס צעטעלען.

— אויפ'ס ווידערזעהן פירשט, און איד געה אויך אוועק, — האָט געזאָגט אַדעלאַידאַ. זי האָט פעסט געדריקט דעם פירשט'ס האַנט. גאסטפריינדליך און ליבעליך צו איהם א שמייעל געטאָן און איז אַרויס. אויף האַניאָ'ן האָט זי ניט א קוק געטאָן.

— דאָס האָט איהר, — האָט, ווי נאָר אַלע זיינען אַרויס, האַניאָ געקריצט מיט די ציין, פּלוצלונג אַרויפּוואַרפענדיג זיך אויפ'ן פירשט. — דאָס האָט איהר, זיי אויסגעפּלוידערט, אז איד געה חתונה האָר בען! — האָט ער געמורמעלט אין א שנעלען האַלב־שעפטשען, מיט א ווילדען פנים און ביזן בליצענדיג מיט די אויגען — איהר זייט אן אומפאַרשעהמטער פּלוידערזאָק!

— איד פאַרויכער איד, אז איהר מאַכט א טעות, — האָט רוהיג און ערעל געענטפערט דער פירשט — איד ווייס אפילו ניט, אז איהר קלייבט זיך הייראטען.

— איהר האָט פריהער געהערט, ווי אינאָן פּיאָדאַראָוויטש האָט געזאָגט, אז היינט אבענט וועט אלץ געשלאָסען ווערען ביי גאסטאסיא פּיליפּאָוונאַ, — האָט איהר עס איבערגעגעבען! איהר זאָגט ליגען! פון וואנען האָבען זיי זיך געקאָנט דערוויסען? ווער האָט צום טייוועל, דאָס זיי געקענט איבערגעבען אויסער איד? האָט דען די אַלטע מיר ניט געגעבען אַנצוהערעניש?

— איהר דארפט בעסער וויסען, ווער עס האָט איבערגעגעבען, ווען איד דאָכט זיך בלוזן אז מען האָט איד געגעבען אַנצוהערעניש. איד האָב קיין וואָרט וועגען דעם ניט גערעדט.

— האָט איהר איבערגעגעבען דעם צעטעלע? אן ענטפער? — האָט מיט א היציגער אומגעדולדיגקייט איהם האַניאָ איבערגעשלאָגען. נאָר אין דער זעלבער מינוט איז צוריק געקומען אַגלאַיאָ און דער פירשט האָט נאָר קיין צייט ניט געהאט צו ענטפערען.

— אָט האָט איהר, פירשט, — האָט געזאָגט אַגלאַיאָ, אוועקלעך גענדיג אויפ'ן טישעל איהר אַלבאַם — קלייבט איד אויס א זייט און שרייבט מיר עפעס אָן. אָט האָט איהר א פּעדער און דערצו נאָך א נייע. מאַכט ניט אויס וואס עס איז פון שטאָהל? איד האָב געהערט, אז קאַליגראפּען שרייבען ניט מיט קיין שטאָהלענע פּעדערס.

דערענדיג מיט'ן פירשט, האָט זי כמעט ווי ניט באַמערקט, אז האַניאָ איז אויך דאָ. נאָר ביז וואנען דער פירשט האָט פאַרריכט די

קאלט, דורכדרינגענדיג, רוהיג אויף איהם געקוקט, ניט אַפרייסענדיג די אויגען און באַטראַכטענדיג זיין צוטומעלטקייט.

— ניין? איהר האָט געזאָגט: ניין? — האָט מיט עקשנות איהם אויסגעפרעגט ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא — גענוג, איך וועל געדענן קען, אז היינט, מיטוואַך, אין דער פריה, אויף מיין פראַגע האָט איהר מיר געזאָגט: „ניין“ וואָס איז ביי אונז היינט, מיטוואַך?

— דוכט זיך, מאַמע, אז מיטוואַך, — האָט געענטפערט אדע־לאַידא.

— קיינמאָל ווייסען זיי ניט וואָס פאר א טאָג, וועלכער דאטום?

— דער זיבען און צוואַנציגסטער, — האָט געענטפערט האַניאַ.

— דער זיבען און צוואַנציגסטער? דאָס איז לויט א געוויסע רעכענונג, זעהר פיין. געהט געזונטערהייט. איהר זייט, דאכט זיך, שטאַרק באַשעפטיגט, און מיר איז שוין צייט זיך אַנטאַן און פאַהרען. נעהמט מיט אייער בילד. גיט איבער מיין גרום דער אומגליקליכער נינא אַלעקסאַנדראָוונא. אויפ'ס ווידערזעהן, פירשט — ליבענקער! קום אריין וואָס אַפּטער! און איך וועל צו דער אַלטימשקער בעל-קאַנסקאי ספּעציעל צופאַהרען צו דערצעהלען וועגען דיר. און הערט מיר אויס טהייערער: איך גלויב, אז גאָט האָט איד זיכער נאָר צו לייעב מיר געבראַכט אין פעטערבורג פון דער שווייץ. אפשר וועט איהר אויך האָבען אנדערע אינטערעסען, נאָר די הויפטזאַך, — איז צוליבעב מיר. גאָט האָט טאַקע געוויס אזוי אויסגערעכענט. אויפ'ס ווידערזעהן, ליבענקע. אַלעקסאַנדראַ קום אריין צו מיר, פריינד מיינער!

די גענעראלשע איז אַרויס. האַניאַ א פאַרלאָרענער, א צאַרענדיגער, האָט גענומען דאָס בילד פון טיש און מיט א צוקרימטען שמייכלעך זיך געווענדט צום פירשט.

— איך געה באַלד אהיים. ווען איהר האָט ניט געביטען אייער באַשלוס צו וואוינען ביי אונז, וועל איך איד צופיהרען, ווייל איהר ווייסט דאָך אפילו דעם אַדרעס ניט.

— וואַרט אויף, פירשט, — האָט געזאָגט אַגלאַיא, זיך פּלוצלונג אויפהויבענדיג פון איהר שטוהל. — איהר וועט מיר נאָך אין אַלכאַם אַנשרייבען. דער פאַפּא האָט געזאָגט, אז איהר זייט א קאַליגראַף. איך וועל איך באַלד ברענגען.

און זי איז אַרויס.

שטעהט איהר אלעקסאנדרא איוואַנאָוואָ? זיי, פירשט, זאָגען, אז איך בין א טשודאטשקע, אבער איך קען אונטערשיידען. ווייל די הויפט־זאך איז דאָס האַרץ. דאָס איבעריגע איז דומהייט. געוויס דאַרף מען אויך האָבען שכל... אפשר איז גאָר שכל די הויפט־זאך. לאַך ניט, אַגלאַיאַ, איך ווידערשפרעך זיך ניט: א נאַר מיט א האַרץ איז פונקט אזא אומגליקליכער נאַר ווי א נאַר מיט שכל און אַהן א האַרץ אן אַלטער אמת. אָט בין איך א נאַר מיט א האַרץ אַהן שכל און דו ביסט א נאַר מיט שכל און אַהן א האַרץ. מיר ביידע זיינען אומגליק־ליכע, מיר ביידע ליידען.

— מיט וואָס זייט איהר דאָס אזוי אומגליקליך, מאמע? — האָט זיך ניט איינגעהאַלטען אדעלאַידאַ, די איינציגע, דוכט זיך, פון דער גאַנצער קאָמפּאַניע וועלכע האָט ניט פאַרלאָרען איהר פרעהליכע שטיי־מונג.

— ערשטענס, פון די געלעהרטע טעכטער, — האָט אָפּגעשניטען די גענעראַלשע — און אזוי ווי דאָס אליין איז שוין גענוג, איז שוין וועגען די איבעריגע זאכען ניט נויטיג זיך פאַנאַנדערצושפּרייטען. מען האָט שוין גענוג גערעדט. מיר וועלען זעהן ווי אזוי איהר ביידע, (אַגלאַיאַ'ן רעכען איך ניט) מיט אייער שכל און פיעל־ריידעריי וועט זיך אויסדרעהען, און צי וועט איהר, פיעל געאַכטעטע אַלעקסאַנדראַ איוואַנאָוואָ זיין גליקליך מיט אייער געהרטען הער? א...! — האָט זי אויסגערופען, דערזעהענדיג דעם אַריינקומענדען האַניאַ'. — אָט געהט נאָך א היראַטס־בונד! אַ גוטער מאַרגען! — האָט זי געענט־פערט אויף האַניאַ'ס באַגריסונג, ניט בעטענדיג איהם זיך זעצען. — איהר קלייבט זיך חתונה האָבען?

— חתונה האָבען? ווי אזוי? מיט וועמען? — האָט געמורמעלט דער צוטומעלטער גאוורילאַ אַרדאַליאַנאָוויטש. ער האָט זיך זעהר צו־מישט.

— איהר היראַטאַ? פּרעג איך, אויב אייך געפעהלט בעסער דער אויסדרוק.

— נִינין!... איך... נִינין! — האָט געזאָגט א ליגען גאוורילאַ אַרדאַליאַנאָוויטש, און די פאַרב פון בושה האָט איהם פאַרגאַסען דעם פנים. ער האָט פאַרביילויפּענדיג א קוק געטאָן אויף דער אָן א זייט זיצענדער אַגלאַיאַ'ן, און שנעל אָפּגעקעהרט די אויגען. אַגלאַיאַ האָט

בילד אויפ'ן טיש. אלעקסאנדרא האט עס גענומען, צו איהר איז צו-געקומען אדעלאידא. ביידע האָבען גענומען באקוקען. אין דער מינוט איז אַגלאַיאַ צוריקגעקומען אין גאסט־צימער.

— וואָס פאַר אַ קראַפּט! — האָט פּלוצלונג אויסגערופען אדע-לאַידא, מיט גרויס חשק אריינקוקענדיג אין בילד הינטער דער שוועס-טערס פלייצע.

— וואו? וואָס פאַר אַ קראַפּט! — האָט שאַרף געפרעגט ליי-זאוועטא פראקאפיעווא.

— אזא שעהנקייט — איז אַ קראַפּט, — האָט היציג געזאָגט אדעלאַידא — מיט אזא שעהנקייט קאָן מען אַ וועלט איבערקעהרען! זי איז פאַרטראַכטערהייט אפגעגאנגען צו איהר מאַהלברעט. אַגלאַיאַ האָט אַ קוק געטאָן אויפ'ן בילד אַזוי אויף שנעל, האָט צוזאַמען-געדריקט די אויגען, אַרויסגערוקט די אונטערשטע ליפּעל, אוועק, און זיך געזעצט אָן אַ זייט, פאַרלעגענדיג די הענט. די גענעראלשע האָט אָנגעקלונגען.

— רופּט אַריין אהער גאורילא ארדאליאנאוויטש, ער איז אין קאַבינעט, — האָט זי באפוילען דעם אריינקומענדיגן דינער.

— מאַמע! — האָט באדייטונגספאַל אויסגערופען אלעקסאנדרא. — איך וויל איהם בלוין זאָגען אַ פאַר ווערטער — נ י ט מעהר! — האָט שנעל אָפּגעשניטען די גענעראלשע, ניט דערלאָזענדיג קיין ווידערשפרוכען. זי איז קענטיג געווען אין כּעס. — ביי אונז, פירשט, זעהט איהר, איז איצט אלץ סידות, אלץ סידות! אָט אַזוי פאַדערט עפעס אזא עטיקעט. נאַרישקייטען, און דאָס איז אין אזא זאך אין וועלכען עס פאַדערט זיך, אמעהרסטען אָפּענהערציגקייט. קלאַהרקייט, עהרליכקייט. עס הויבען זיך אָן חתונות. מיר געפעהלען ניט די חתונות...

— מאַמע! וואָס איז דאָס מיט אייך? — האָט ווידער אַלעק-סאנדרא זי געאיילט אָפּצושטעלען.

— וואָס איז דיר, טייערע טאַכטערל! דיר אליין געפעהלען זיי דען? און דאָס וואָס דער פירשט הערט, זיינען מיר דאָך פריינד. איך מיט איהם אַמווינציגסטען. געוויס וויל גאָט מענשען. גוטע, אבער שלעכטע און קאפּריוזע דאַרף ער ניט. דערהויפּט קאַפּריוזע, וועלכע באַשליסען היינט איין זאך, און מאַרגען זאָגען זיי אַ צווייטע זאך. פאַר-

— גאורילא ארדאליאנאָוויטש האָט מיך געבעטען דאָס אייך איי-
בערגעבען. — האָט דער פירשט געזאָגט, דערלאָנגענדיג דאָס צעטעלע.
אַגלאַיאַ האָט זיך אָפגעשטעלט, גענומען דאָס צעטעלע און עפעס
מאָדנע אַ קוק געטאָן אויפ'ן פירשט. קיין פאַרווירונג איז ניט געווען
איז איהר בליק, אויסער וואָס עס האָט אַרויסגעקוקט עפעס אַ מיין פאַר-
וואונדערונג, און דאָס אויך נאָר וואָס באַלאַנגט דעם פירשט. אַגלאַיאַ
האָט מיט איהר בליק ווי געפאָדערט פון איהם אַ רעכענונג. אויף וואָס
פאַר אַן אופן האָט ער זיך געפונען אין דער זאך צוזאַמען מיט האַ-
ניצ'ן? און געפאָדערט האָט זי רוהיג און פון אויבען אַראָפּ. זיי זיינען
אַזוי געשטאַנען אַ צווייטדיי מינוטען איינער אַנטקעגען דעם צוויי-
טען; ענדליך האָט זיך עפעס אַפלאַכענדעם קוים קוים באַצייכענט אויף
איהר פנים; זי האָט לייכט אַ שמייכל געטאָן און איז פאַרבייגע-
גאַנגען.

די גענעראַלשע האָט אַ שטיקעל צייט, שווייגענדיג און געוויסער-
מאַסען, אויך מיט אַ שאַטען פון פאַראַכטונג געקוקט אויפ'ן בילד פון
נאַסטאַסיא פיליפּאָוואַ, וועלכען זי האָט געהאַלטען פאַר זיך אין דער
אויסגעשטרעקטער האַנט, זעהר עפעקטנע, איהם דערווייטערענדיג פון
די אויגען.

— יא, זי איז שעהן, — האָט זי ענדליך אַרויסגערעדט, — אפילו
זעהר שעהן. איד האָב זי געזעהן צוויי מאָל, נאָר פון ווייטען. הייסט
עס, אַז אזא שענקט געפעהלט אייך, — האָט זי זיך פלוצלונג גע-
ווענדט צום פירשט.

— יע... אזא... — האָט געענטפערט דער פירשט, געוויסערמאַ-
סען מיט אַנשטרענגונג.

— דאָס הייסט נאָר אזא ?

— נאָר אזא.

— פאַרוואָס ?

— אין דעם געזיכט... איז דאָ אסך ליידען... — האָט אַרויסגע-
זאָגט דער פירשט, אַזוי ווי ניט ווילענדיג, אַזוי ווי מיט זיך אַליין רע-
דענדיג און ניט אויף דער פראַגע ענטפערענדיג.

— ס'קאָן געבען, מעגליך. אַז איהר פאַנטאַזירט, — האָט די גע-
נעראַלשע באַשלאָסען און מיט אַ שטאַלצען קעהר אַ וואָרף געטאָן דאָס

ער האָט פון צוטומעלטקייט און ערוואַרטונג שוין ניט געקאָנט נאָכאַמאָל זיך זעצען פאַר די פּאַפּירען. ער האָט גענומען אומבאַלאַנג-דזשען איבער'ן קאַבינעט, פון ווינקעל צו ווינקעל.

דער פּירשט איז געגאנגען א פאַרטראַכטער. איהם האָט די שלּיחות אומאַנגענעהם געטראָפּען. אומאַנגענעהם געטראָפּען אויך דער געדאַנק וועגען דעם צעטעלע פון האַניא צו אַגלאַיאָ. נאָר זייענדיג נאָך מיט צוויי צימערען ווייט פון גאַסט־צימער, האָט ער זיך פּלוצלונג אָפּגע-שטעלט, ווי ער וואָלט זיך אָן עפעס דערמאָהנט, זיך אַרומגעקוקט פון אלע זייטען, צוגעקומען צום פענסטער, געהענטער צום ליכט און גע-נומען קוקען אויפ'ן בילד פון נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ.

איהם האָט זיך ווי געוואָלט צו דערגעהן עפעס, וואָס ליגט באַ-האַלטען אין דעם דאָזיגען פּנים, וועלכער האָט איהם פּריהער איבער-ראַשט. דער פּריהערדיגער איינדרוק האָט איהם כמעט ניט אָפּגעלאָזט, און איצט האָט ער בלוז זיך געאיילט דאָס צו באַשטעטיגען. אָט דער אומגעווענהליכער אין זיין שעהנקייט פּנים און נאָך צוליבע עפעס, האָט איהם איצט נאָך מעהר איבערראַשט.

עפעס ווי א ניט אומפאַסענדער שטאַלץ און פאַראַכטונג, כמעט האָס, איז געווען אין דעם דאָזיגען פּנים, און אין דער זעלבער צייט עפעס וואָס צוטרויליכעס, עפעס וואָס וואונדערליך דיין־האַרציגעס; אָט די צוויי קאָנטראַסטען האָבען אין איהם קוקענדיג אויף דעם פּנים געוועקט עפעס אויך עהנליכעס ווי מיטלייד. אָט די דאָזיגע בלענדענדי-דע שעהנקייט איז אפילו געווען אונערטרעגליך. די שעהנקייט פון בלאַסען פּנים, כמעט איינגעפאַלענע באַקען, און ברענענדע אויגען; א מאַרנע שעהנקייט! דער פּירשט האָט געקוקט א וויילע, דערנאָך פּלוצ-לונג זיך אויפגעכאַפּט, זיך אַרומגעקוקט אין אלע זייטען, איילענדיג דערנעהנטערט דאָס בילד צו די ליפּען און איהם א קוש געטאָן, ווען ער איז אין א מינוט אַרום אַריין אין גאַסט־צימער, איז זיין פּנים געווען אינגאַנצען אַ רוהיגער.

אַבער ווי נאָר ער איז צוגעקומען צום גאַסט־צימער (נאָך מיט איין צימער ווייט פון גאַסט־צימער), האָט זיך מיט איהם אין טהיר כמעט צוזאַמענגעשטויסען די אַריינגעהענדע אַגלאַיאָ. זי איז געווען אַליין.

דאָס איז איבעריג — דאָרטען איז מען, דוכט זיך, אויף מיר אביסלעך אין כעס, אזוי דאָס איד וויל א געוויסע צייט אהין ניט אריינקומען אָהן אן איינלאדונג. איד האָב זעהר נויטיג געדארפט איצט א שמועס טאָן מיט אנלאַיאַ אינוואַנאָונא. איד האָב אויף אלע פאלען אַנגעשרי- בען עטליכע ווערטער. (ביי איהם אין די הענט האָט זיך געפונען א קליינער אויפגעלעגטער פאפירעל) און אַט ווייס איד ניט ווי אזוי דאָס איבערצוגעבען. וועט איהר זיך פירשט ניט נעהמען איבערצוגע- בען עס גלייך אנלאַיאַ אינוואַנאָונא, נאָר אבער בלויז אנלאַיאַ אי- וואַנאָונא, און אזוי, דאָס קיינער זאָל ניט זעהן, איהר פאַרשטעהט? דאָס איז ניט, גאָט ווייס, וואָס פאַר א גרויסער סעקרעט, דאָ איז גאָר- נישט פאַראַן אזעלכעס... אבער... וועט איהר עס טאָן?

— מיר איז דאָס ניט אנגענעהם, האָט געענטפערט דער פירשט.

— אד, פירשט, איד דארף עס זעהר נויטיג! — האָט האניא אָנ- געהויבען בעמען. — זי וועט אפּשר ענטפערען... גלויבט מיר, אז איד האָב נאָר אין דעם סאמע נויטיגסטען, זעהר נויטיגסטען פאל, געקאנט זיך ווענדען... מיט וועמען זאָל איד דען שיקען? דאָס איז זעהר וויכטיג... שרעקליך וויכטיג פאַר מיר...

— האניא האָט זיך שרעקליך געשראָקען, אז דער פירשט וועט ניט איינשטימען און מיט א פייגער ביטע איהם געקוקט אין די אויגען. — גוט, איד וועל איבערגעבען.

— אָבער נאָר אזוי, אז קיינער זאָל ניט באַמערקען, — האָט זיך געבעטען דער פרעהליכער געוואָרענער האניא — און נאָך עפעס פירשט, איד פאַרלאָז זיך דאָך אויף אייער עהרע-וואָרט. א יאָ?

— איד וועל קיינעם ניט ווייזען — האָט געזאָגט דער פירשט.

— דאָס צעטעלע איז ניט פאַר'חתמ'עט, אָבער... — האָט זיך אויסגערעדט דער צופיעל צוטראַגענער האניא און זיך פאַרשעמטער- הייט אַפגעשטעלט.

— אָ, איד וועל ניט ליינען, — האָט גאנץ איינפאַך געענטפערט דער פירשט. גענומען דאָס בילד און אַרויס פון קאַבינעט.

בלויבענדיג אליוו, האָט האניא זיך געכאַפט פאַר'ן קאַפּ.

— איין וואָרט איהרער און איד... און איד וועל, מעגליך, איבער- רייסען!...

קאבינעט און פיהלענדיג ווי עפעס א חרטה... אבער... ס'קען געבען, אז
איד האב גוט געטאן וואס איד האב זיך אויסגערעדט..." ביי איהם
האט א בליץ געטאן א מאדנע אידעע, איבעריגענס נאך ניט אינגאנצ
צען קיין קלאהרע.

גאוורילא ארדאליאנאוויטש איז נאך געזעסן אין קאבינעט און
געווען פארטאן אין זיינע פאפירען. עס מוז זיין, אז ער האט טאקע
ניט אומזיסט גענומען געהאלט פון דער אקציאנערעזגעזעלשאפט. ער
האט זיך שרעקליך צוטומעלט ווען דער פירשט האט געבעטען דאס
בילד און האט דערצעהלט ווי אזוי זיי האבען זיך דארטען פון דעם
בילד דערוואוסט.

— ער-ער! צו וואס האט איהר געדארפט פלוידערען! — האט
ער אויסגעשריען אין צאָרענדיגען פאַרדרום, — איהר פאַרשטעהט
נאָר ניט!... אידִיאָט! — האָט ער א מורמעל געטאָן פאַר זיך.
— ענטשולדיגט. איד האב דאָס אויסגערעדט גאר ניט מיינענ־
דיג. עס איז געקומען צו רעד. איד האב געזאָגט, אז אַגלאַיאַ איז פונקט
אַזוי שעהן ווי נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ.

האַניאַ האָט געבעטען, אז ער זאָל איהם דערצעהלען מעהר איינ־
צעלהייטען. דער פירשט האָט דערצעהלט. האַניאַ האָט נאָכאַמאָל אויף
איהם מיט שפּאַס א קוק געטאָן.

— איהר האָט געדארפט פונקט אַנטרעפען אויף נאַסטאַסיאַ פּי־
ליפּאָוונאַ... — האָט ער א מורמעל געטאָן, נאָר ער האָט זיך פאַר־
טראַכט ניט ענדענדיג. ער איז געווען, ווייזט אויס, אומרוהיג. דער
פירשט האָט דערמאָנט וועגען בילד. — הערט אויס, פירשט, — האָט
האַניאַ פּלוצלונג געזאָגט, ווי עס וואָלט איהם א פּלוצליכער געדאַנק
איינגעפאלען: — איד האָב צו אייך א גרויסע בקשה, נאָר איד ווייס
באַמת אַליין ניט...

ער איז געוואָרען צוטראַגען, און ניט דערענדיגט. ער האָט זיך
אויף עפעס אַנטשלאָסען, נאָר אַזוי ווי ער וואָלט געקעמפט מיט זיך
אַליין. דער פירשט האָט שווייגענד געוואַרט. האַניאַ האָט איהם נאָכ־
אַמאָל באַקוקט מיט אַן אויספאַרשענדען און דורכדרינגליכען בליק.
— פירשט. — האָט ער נאָכאַמאָל אַנגעהויבען — דאַרטען איז
מען איצט אויף מיר... צוליבע א געוויסער מאַדנער אורזאַכע... און
קאַמישער... און איז וועלכער איד בין ניט שולדיג... מיט איין וואָרט,

— ווי אזוי, ער האָט געבראכט א בילד צו אינאן פּיאָדראַר?
וויטש?

— ווייזען. נאָסטאַסיא פּילפּאָונא האָט היינט געשענקט צו
גאָרילא אַרדאַליאַנאָוויטש איהר בילד, און יענער האָט געבראכט
ווייזען.

— איך וויל זעהן! — האָט אויסגעשריען די גענעראלשע —
וואו איז דאָס בילד? ווען זי האָט איהם געשענקט דאָן מוז זי דאָך זיין
ביי איהם. און ער איז דאָך נאָך געוויס אין קאַבינעט. אלע מיטוואך
קומט ער אַרבייטען און ער געהט קיינמאָל פאַר פיער ניט אוועק. זאל
מען שוין א רופ טאָן גאָרילא אַרדאַליאַנאָוויטש! ניין, איך שטארב
ניט זעהר, פון חשק איהם צו זעהן, טוט א געפעליגקייט, פירשט,
ליבענקער, און געהט אַריבער אין קאַבינעט, נעהמט ביי איהם דאָס בילד
און ברענגט אהער. זאגט, אז בלויז אויף א קוק צו טאָן. ביטע!

— ער איז א וואוילער, אבער שוין צו פּראָסטאָואַטע — האָט
געזאָגט אדעלאַידא, ווען דער פירשט איז אַרויס.

— אמת, שוין אביסעלע צופיעל, — האָט איינגעשטימט אלעק-
סאָנדרא — אזוי, דאָס ער קוקט אויס אביסעלע קאַמיש.

אי די, אי יענע האָבען ווי ניט אַרויסגעזאָגט אלץ וואָס זיי האָ-
בען אויף די געדאַנקען.

— איבעריגענס, האָט זיך גאַנץ געשיקט אויסגעדריעהט וועגען
אונזערע געזיכטער — האָט געזאָגט אַגלאַיא, — ער האָט אלעמען גע-
שמייכעלט, אפילו דער מאמען.

— לאָך ניט, ביטע, — האָט אויסגעשריען די גענעראלשע —
ניט ער האָט געשמייכעלט, נאָר איך פיהל זיך געשמייכעלט.

— דו דענקסט, אז ער האָט זיך געוואַלט אַרויסדרעהען? —
האָט געפרעגט אדעלאַידא.

— מיר דוכט, אז ער איז ניט אזא איינפאַכער.
— נו געה שוין געה! — איז אין כעס געוואָרען די גענעראלשע

— און ווי איך פאַרשטעה, זייט איהר נאָך קאַמישער ווי ער, ער איז
אז איינפאַכער אָבער פאַרשטעהט אַז עסק, איז דעם עהרליכסטען וועג.
פאַרשטעהט זיך. אינגאַנצען ווי איד.

„געוויס איז פאַסקודנע, וואָס איך האָב זיך וועגען בילד אויס-
גערעדט — האָט דער פירשט געטראכט פאַר זיך, אריינקומענדיג אין

טרעפן וואסער. נאך איהר זייט א מאנסכיל און איד בין א פרוי און
אין דער שווייץ בין איד איד ניט געווען. אט דאס איז דער גאנצער
אונטערשייד.

— איילט זיך ניט, מאמא! — האָט אויסגעשריען אַגלאַיאַ —
דער פירשט האָט געזאָגט, אז ער האָט אין אלע זיינע אנערקענונגען,
געהאט אין זינען עפעס א באזונדער געדאנק און אז ער האָט ניט
גערעדט אזוי פראסט.

— געוויס, געוויס, — האָבען געלאכט די איבעריגע.
— לאַכט ניט, ליעבענקע, עס קאָן געבען, אז ער איז נאָך כּיט־
דער פון אייך אלע דריי צוזאמען. איהר'ט נאָך זעהן, נאָר פארוואס
האָט איהר, פירשט, וועגען אַגלאַיאַ'ן גאָר נישט געזאָגט? אַגלאַיאַ
וואָרט און איד וואָרט.

— איד קאָן איצט גארנישט זאָגען, איד וועל זאָגען שפעטער.
— פארוואָס? דוכט זיך זי איז א באַמערקבארע?
— אַ, יא, זעהר אַ באַמערקבארע; איהר זייט אַ גוואַלדיגע שעהנ־
הייט, אַגלאַיאַ איזאָנאָווא, איהר זייט אזוי שעהן, אז עס איז אַ
מורא אויף אייך צו קוקען.

— דאָס און ניט מעהר? און וואָס איז וועגען די אייגענשאַפֿט־
טען? — איז צוגעשטאַנען די גענעראַלשע.

— שעהנהייט איז שווער צו אורטהיילען, איד האָב זיך נאָך ניט
צוגעגרייט. שעהנהייט — איז אַ רעטעניש.

— דאָס מיינט, אז איהר האָט אַגלאַיאַ'ן פאַרנעבען אַ רעטעניש,
— האָט געזאָגט אדעלאַידא — טרעף נאָר אַגלאַיאַ, אבער אַ יאָ זי איז
שעהן, פירשט, שעהן?

— זעהר! — האָט מיט היץ געענטפערט דער פירשט, מיט
חשק אַ קוק טוענדיג אויף אַגלאַיאַ'ן — כמעט ווי נאַסטאַסיאַ פּילי־
פּאָווא, כאַטש דאָס געזיכט איז גאָר אַן אַנדערעס.

אלע האָבען זיך פארוואונדערט איבערגעקוקט.

— ווי וו־ע־ער — האָט אויסגעצויגען די גענעראַלשע — אזוי
ווי נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָווא? וועלכע נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָווא?

— ניט לאַנג האָט נאָרווילאַ אַרדאַליאַנאָוויטש געוויילען אַ בילד
צו אַיזאָן פּיאַדאַרָאָוויטש.

אליין רעכענט דאָד מיר א פאר א טרעפער. אבער וועגען אייער גע-
זיכט, ליזאוועטא פראקאפיעוונא, האָט ער זיך פֿלוצלונג געווענדט צו
דער גענעראלשע — וועגען אייער געזיכט איז ניט נאָר, עס דוכט זיך
מיר, נאָר איר בין זיכער, אז איהר זייט אז אמת'ע קינד. אין אלץ, אין
אלץ, אין אל'דאס גוטעס און אין אל'דאס שלעכטעס, ניט קוקענדיג,
וואָס איהר זייט אין אזעלכע יאָהרען. איהר זייט דאָד אויף מיר ניט
ברונג, וואָס איר רעד אזוי צו איר? איהר ווייסט דאָד ווי אזוי איר
אכטע קינדער? און דענקט ניט, אז איר האָב עס פון פראַסטקייט, אזוי
אַפענהערציג איר אלץ געזאָגט וועגען אייער געזיכט: אַ, ניין, גאָר
ניין! מעגליך, אז איר האָב אויך עפעס אין זינען.

זיבעטער קאַפיטעל.

ווען דער פירשט איז אנטשוויגען געוואָרען, האָבען אלע אויף
איהם פֿרעהליך געקוקט, אפילו אנלאַיא, אָבער דערהויפֿט ליזאוועטא
פראַקאפיעוונא.

— און אָט האָט מען איהם עקזאמינירט! — האָט זי אויסגעשריען
— וואָס האָט איהר געדענקט גנעדיגע דאָמען, אז איהר וועט איהם
קענען נעהמען אונטער אייער שוין, אזוי ווי אין אַרימינקען, און ער
האָט איר אליין קוים געעהרט אויסצוקלייבען. און נאָך מיט דעם אויס-
רייד, אז קומען וועט ער זעהר ניט אָפט. אָט זיינען מיר געבליבען
נאָראַנים, און איר בין צופרידען. און דערהויפֿט פאר איוואן פיאַ-
דאָראַוויטש. בראַווא, פירשט! איר האָט מען פֿריהער געהייסען עק-
זאמינירען. פון דאָס וואָס איהר האָט וועגען מיין געזיכט געזאָגט, איז
דאָס אלץ דער ריינער אמת: אדי בין א קינד און ווייס עס. איר האָב
נאָד פֿריהער פאר איר דאָס געוואוסט. איהר האָט בלויז איוון געדאַנק
איז איוון וואָרט אויסגעדריקט. איר האַלט אייער כאַראַקטער אינגאנצ-
צען עהנליך צו מיינעם און איר בין זעהר צופרידען: אזוי ווי צוויי

כאַטש מיר האָבען זיך געאַיילט, נאָר פונדעסטוועגען האָבען מיר זיך
 אפגעשטעלט אין געווארט ביז וואנען ער וועט זיך אָפזעגענען. ווען
 איד האָב זיך געזעצט אין וואַגאַן, און דער וואַגאַן האָט זיך געריהרט,
 האָבען זיי אלע צו מיר אויסגעשריען: „הוררא!“ און לאַנג זיינען זיי
 געשטאַנען אויפ'ן פלאַץ ביז וואנען דער וואַגאַן איז אינגאַנצען אוועק.
 און איד האָב אויך געקוקט... הערט מיר אויס, ווען איד ביז פריהער
 אהער אריינגעקומען און א קוק געטאָן אויף אייערע לייעכע געזיכטער.
 — איד קוק זיך איצט זעהר צו צו געזיכטער — און איד האָב דער-
 הערט אייערע ערשטע ווערטער, איז מיר צום ערשטען מאל, פון יעד-
 נער צייט, געוואָרען גרינג אויפ'ן האַרצען. איד האָב שוין פריהער א
 טראַכט געטאָן, אז אפשר בין איד טאַקע באַמת פון די גליקליכע: איד
 ווייס דאָך, אז אזעלכע, וועלכע דו זאלסט גלייך לייעב באַקומען, וועסטו
 ניט שנעל באַגעגענען, און איד האָב אייך גלייך, ארויסקומענדיג פון
 וואַגאַן, שוין באַגעגענט. איד ווייס זעהר גוט, אז דערצעהלען אלע-
 מען וועגען די אייגענע געפיהלען, שעהמט מען זיך. אבער אַט דער-
 צעהל איד אייך יע, און מיט אייך שעהם איד זיך נאָר ניט. איד בין
 ניט געזעלשאַפטליך און עס קאָן געבען, אז איד וועל צו איד א היבשע
 צייט ניט קומען. נעהמט עס נאָר שלעכט ניט אויף. איד האָב עס ניט
 דערפאר געזאָגט, ווייל איהר זייט מיר ניט טייער, און דענקט אויך
 ניט אז איד האָב זיך פאר עפעס באַליידיגט. איהר האָט מיר געפרעגט
 וועגען אייערע געזיכטער און וואָס האָב איד אין זיי באַמערקט? איד
 וועל עס אייך מיט גרויס פאַרגעניגען זאָגען, ביי איד אדעלאידא איר-
 וואַגאַוואַ איז א גליקליכעס געזיכט, פון אלע דריי געזיכטער דאָס
 אממעהרסטענס סימפאַטישע. אויסער דעם וואָס איהר זייט שעהן,
 איז קוקט מען אויף איד און מען זאָגט: „זי האָט א געזיכט פון א
 גוטער שוועסטער.“ איהר קומט צו צו מענשען איינפאַך און פרעהד-
 ליך, נאָר איהר קאָנט אויך גאַנץ שנעל א האַרץ פיהלען. איהר, אלעק-
 סאַנדראַ אייוואַגאַוואַ, האָט אויך א געזיכט זעהר א שעהנעם, און זעהר
 א לייעבען, נאָר ס'קאָן געבען, אז איהר האָט עפעס א באַהאַלטענעם
 טרויער, א האַרץ האָט איהר, אַהן צווייפעל, א גוטע, נאָר איהר זייט
 ניט קיין פרעהליכע. אויף אייער געזיכט ליגט עפעס אזא שאַמען,
 וועלכער איז עהנליך צו גאַלבעינאַוו'ס מאַדאַנע אין דרעזדען. אַט דאָס
 איז וועגען אייער געזיכט. בין איד עפעס א גוטער טרעפער? איהר

אפשר זיין אומעטיג און שווער. אויפ'ן ערשטען פאל, האָב איך באַ-
שלאָסען צו זיין מיט אלעמען העפליך און אָפּענהערציג. מעהר וועט
דאָך פון מיר קיינער ניט פאָדערן. מעגליך, אז אויך דאָ וועט מען מיך
רעכענען פאר א קינד. — טאָ זאלען זיי! איך ווייס ניט פאר וואָס
נאָר מיר רעכענען דאָך אלע אויך פאר אן אידיאָט. איך בין באמת
אמאָל געווען אזוי קראַנק, דאָס איך בין דאן טאקע געווען עהנליך צו
אן אידיאָט. נאָר וואָס בין איך פאר אן אידיאָט איצטער, ווען איך
אליין פארשטעה, אז מען רעכענט מיך פאר אן אידיאָט? איך קום
אַרײַן און טראכט: „אַט רעכענט מען מיך פאר אן אידיאָט און איך
בין פונדעסטוועגען דאָך קלוג און זיי באַגרייפּען עס אפילו ניט... איך
האָב שטענדיג אזא געדאַנק, ווען איך האָב אין בערלין פון זיי דער-
האַלטען עטליכע קליינינקע בריף, וועלכע זיי האָבען שוין אוספּיעט
מיר אַנצושרייבען, איז האָב איך ערשט דאָ פאַרשטאַנען, ווי ליעב איך
האָב זיי געהאַט. עס איז זעהר שווער צו באַקומען אן ערשטען בריף!
ווי אומעטיג זיי זיינען דאָס געווען ווען זיי האָבען מיך באַגלייט!
שוין מיט א מאַנאַט פריהער האָבען זיי מיך אָנגעהויבען באַגלייטען:
“Léon Sen Va, Léons Va toujours” מיר האָבען זיך יעדען אווענט,
ווי פריהער, צוזאַמענגעקליבען ארום דעם וואַסער-פאַל, אין מיר האָ-
בען אלץ גערעדט פון דעם, ווי אזוי מיר וועלען זיך שוידען. אייניגע
מאָל איז אונז אויך געווען אזוי פרעהליך ווי אמאָל. ווען מיר האָבען
געדאַרפט געהן שלאָפען, האָבען זיי גענומען מיך פעסט און הייס
ארומנעהמען דאָס וואָס זיי פלעגען פריהער ניט טאָן. אנדערע זיינען
געקומען צוליפּען צו מיר אזוי, אז קיין אנדערע זאלען ניט וויסען,
כלוין צוליב דעם, אז זיי זאלען מיך קענען, אונטער פיער אויגען,
האַלזען און קוישען. און ווען איך האָב זיך שוין גענומען קלייבען אין
וועג, האָבען זיי אלע אין איין חברה, מיך באַגלייט ביז'ן סטאַנציע. די
סטאַנציע פון אייזענבאהן איז געווען פון אונזער דאָרף אזוי ביי א
מייל. זיי האָבען זיך איינגעהאַלטען אום ניט צו וויינען. נאָר פיעלע
פון זיי האָבען ניט געקענט, און געוויינט אויפ'ן קול, דערהויפּט די
מיידעלאַד. מיר האָבען געאיילט אום ניט צו פאַרשפּעטיגען, נאָר אז
א נ ד ע ר ע ר האָט זיך פּלוצלינג צו מיר געוואָרפען אין מיטען
וועג, האָט מיך ארוםגענומען מיט זיינע קליינינקע הענטעלאַך און גע-
קוישט, און טאַקע דערפאַר כלוין אָפּגעשטעלט דעם גאַנצען עולם; און

לעבען, אין דאָרף — דאָן ווען איד פלעג איינער אליין אוועק צו טרויר רען אין די בערג — דאָן ווען איד האָב אומבאַלדזשענדיג אליין, אָנִי געהויבען אָפּטמאַל צו באַגעגענען דערהויפּט נאַכמיטאָג, ווען מען האָט אַרויסגעלאָזט פון שוהל, אָט די גאַנצע כאַפּטע, די טומעלדיגע, די לויפענדע מיט די זעקעלאַך און גריפלענע ברעטלאַך, מיט געשריי, און געלעכטער, מיט שפּילערייען, פלעגט פּלוצלינג מיין גאַנצע נשמה זיך אָנהויבען ציהען צו זיי. איד ווייס ניט, נאָר איד האָב אָנגעהויבען פיהלען עפעס אזא זעהר שטאַרקען און גליקליכען געפיהל ביי יעדער באַגעגעניש מיט זיי. איד האָב זיך אָפּגעשטעלט און געלאַכט פון גליק. קוקענדיג אויף זייערע קלייניקע פאַרביישוועבענדע און שטענדיג־לוי פּענדע פּיסלאַך, אויף די אינגעלאַך און מיידעלאַך, וואָס לויפען צו זאַמען מיט געלעכטער און טרערען (ווייל אייניגע האָבען ביז זיי זיי נען צוגעלאַפען פון שוהל אהיים, שוין אוספּעיעט זיך צוצוּשלאַגען, צעוויינען, צוריק מאַכען שלום און זיך שפּילען. און איד פלעג שטענדיג פאַרגעסען מיין גאַנצען טרויער. דערנאַכדעם פאַר די גאַנצע דריי יאָהר, האָב איד נאָר פאַרשטעהן ניט געקענט, ווי אזוי לאַנגוויילען זיך און פאַר וואָס לאַנגוויילען זיך מענשען? מיין גאַנצער גורל האָט זיך פאַראייניגט מיט זיי. איד האָב נאָר קיינמאַל ניט גערעכענט צו פאַר־לאָזען דעם דאָרף, און ס'איז מיר נאָר ניט איינגעפאַלען, אז איד וועל ווערן־ניט־איז פאַהרען אהער, אין רוסלאַנד. מיר האָט זיך גע־דוכט, אז איד וועל אלץ זיין דאָרטען, נאָר ענדליך האָב איד דערזעהן אז שניידער קאָן דאָך מיר ניט אויסהאַלטען, און דאָ האָט זיך אונ־טערגערוקט א זאך. אזוי וויכטיג, דאָס שניידער אליין האָט מיר אָנגעהויבען אונטערצוואַיילען, אז איד זאל פאַהרען, און ער האָט פאַר מיר אהער, געענטפּערט. און איצט וועל איד זעהן וואָס דאָס איז. און איד וועל זיך מיט וועמען ס'איז באַראַטען. אפשר וועט זיך מיין גורל אין גאַנצען ענדערען, נאָר דאָס איז אלץ ניט דאָס, און ניט די הויפּט־זאך. די הויפּט־זאך איז אין דעם, אז מיין גאַנצער לעבען האָט זיך שוין איבערגעביטען. איד האָב דאָרטען פּיעל איבערגעלעבט. זעהר פּיעל. אלץ איז פאַרשוואַנדען. איד בין געזעסען אין וואַגאַן און גע־טראַכט: „איצט געה איד צווישען מענשען; מעגליך אז איד ווייס גאַרניט. נאָר א ניי לעבען איז געקומען.“ איד האָב באַשלאָסען צו ער פּילען מיין אויפנאַבע עהרליך און פעסט. צווישען מענשען וועט מיר

יעדען יאהר מיט בלומען, פון אלע זייטען איז ער באזעצט מיט ראָזעס. נאָר פון דער דאָזיגער לוייה אָן, האָט זיך אויף מיר צוליעב די קינדער אַנגעהויבען די הויפט־פאַרפאַלגונג פונ'ם גאַנצען דאָרף, די הויפט־פאַר־פאַלגער זיינען געווען דער גלח און דער שוהל־לעהרער. די קינדער האָט מען שטרענג פאַרבאָטען אפילו זיך מיט מיר צו באַגעגענען, און שניידער האָט זיך אפילו אונטערגענומען אכטונג צו געבען אויף דעם. נאָר מיר האָבען זיך פונדעסטוועגען געזעהן, פון ווייטען זיך דורכגע־רעדט מיט צייכענס. זיי פלעגען מיר צושיקען זייערע קלייניקע צע־טעלאַך.

צום סוף, האָט זיך אליין איינגעאַרדענט. נאָר דאן איז געווען זעהר גוט. איד האָב זיך נעהענטער צוזאַמענגעקומען מיט די קינדער דורך דער דאָזיגער פאַרפאַלגונג. דעם לעצטען יאהר האָב איד אפילו כמעט נעמאכט שלום מיט טיבא און מיט דעם גלח. און שניידער האָט מיט מיר פיעל גערעדט און מיט מיר דעבאַטירט, וועגען מיין שעדליכער „סיסטעמע“ מיט די קינדער, וואָס איז דאָס פאַר אַ סיסטעמע! ענדי־ליך האָט מיר שניידער ארויסגעזאָגט זיינעם אַ מאַדנעם געדאַנק, דאָס איז שוין געווען פאַר מיין סאַמע אַפּפּאַהר. ער האָט מיר געזאָגט, אז ער האָט זיך אינגאַנצען איבערצייגט, אז איד אליין בין פונקט ווי אַ קינד, דאָס הייסט, אין אמת'ן ווי אַ קינד, דאָס איד בין נאָר אין וואַקס און אין געזיכט עהנליך צו אַ דערוואַקסענעם. נאָר דאָס אין מיין ענטוויקלונג, נשמה און כאַראַקטער און עס קען אויך געבען, אז אין שכל בין איד ניט קיין דערוואַקסענער, און אַזוי וועל איד בלייב בען אפילו ווען איד וועל אַפּלעבען בין זעכציג יאָהר. איד האָב זעהר געלאַכט: ער איז אודאי ניט גערעכט. ווייל וואָס בין איד פאַר אַ קלייניקער? נאָר איינס איז ריכטיג, אז איד האָב טאַקע אין אמת'ן ניט לייעב צו זיין מיט דערוואַקסענע, מיט מענשען, מיט גרויסע, — און דאָס האָב איד שוין לאַנג באַמערקט — איד האָב ניט לייעב, ווייל איד קען ניט. וואָס זיי זאַלען מיט מיר ניט רעדען, ווי גוט זיי זאַלען צו מיר ניט זיין, פונדעסטוועגען איז מיר מיט זיי עפעס שטענדיג שווער. און איד בין זעהר צופריעדען ווען איד קאַן גיכער אוועק צו די חברים, און מיינע חברים זיינען אלע מאל געווען קינדער. און ניט דערפאַר ווייל איד בין אליין געווען אַ קינד, נאָר ווייל מיך האָט איינ־פאַר געצוינען צו קינדער. ווען איד האָב נאָך אין מיין סאַמע אָנהויב

לייד מיט מאַרי, מען האָט שוין אַמווינציגסטענס, די קינדער ניט אָפגעשטעלט און ניט געזידעלט ווי פריהער. מאַרי איז די גאַנצע צייט געלעגען אין דרימעל. איהר שלאָף איז געווען אן אומרוהיגער. זי האָט שרעקליך געהוסט, די אלטע ווייבער האָבען אוועקגעטריבען די קינדער, נאָר יענע פלעגען אונטערלויפֿען הינטער'ן פענסטער, אָפּט כאַטש בלויז אויף איין מינוט, אום נאָר צו זאָגען *Bongour notre Bonne Marie!* און יענע, ווי זי פלעגט זיי נאָר דערזעהן אָדער דערהערען. האָט זיך גלייך אָפגעלעבט, און האָט תיכף, ניט פּאַלגענדיג די אלטע ווייבער, זיך אָנגעשטרענגט אויפצוהויבען זיך אויפ'ן עלענבויען, האָט צו זיי געשאַקעלט מיט'ן קאַפּ, געדאַנקט. זיי האָבען איהר ווי פריהער, געבראַכט מתנות, נאָר זי האָט כמעט נאָר ניט געגעסען. איד פּאַרוזיכער איד, אן צוליעב זיי, איז זי געשטאַרבען כמעט אַ גליקליכע. צוליעב זיי, האָט זי פּאַרגעסען איהר שוואַרצע נויט. אזוי ווי זי וואָלט פון זיי צוגענומען אַ פּאַרגעבונג. ווייל בין דער סאַמע לעצטער מינוט האָט זי זיך גערעכענט אלס אַ גרויסע פּאַרברעכערין. זייה אָבען ווי פּויגער לאַך געקלאַפּט מיט די פּליגעלאַך אין איהר פענסטער, און איהר געדרייען יעדען פּריהמאַרגען: *"Nous tâimons Marie"* זי איז אין גי-כען געשטאַרבען. איד האָב געדענקט, אן זי וועט ציהען פּיעל לענד-גער. מיט אַ טאַג פריהער, איידער זי איז געשטאַרבען, פּאַר'ן זונען אונטערגאַנג, בין איד פּאַרגאַנגען צו איהר, דוכט זיך, זי האָט מיר דערקענט; און איד האָב צום לעצטען מאָל געדריקט איהר האַנט; ווי אויסגעטריקענט איהר האַנט איז געוואָרען! און דאָ קומט מען צו מיר אין דערפריה און מען זאָגט מיר, אן מאַרי איז געשטאַרבען. דאָ האָט מען שוין די קינדער ניט געקענט מעהר איינהאַלטען: זיי האָבען אויסגעפּוצט איהר ארון מיט בלומען, און איהר אָנגעטאַן אַ בלומען-קראַנץ אויפ'ן קאַפּ. דער גלח האָט אין קלויסטער שוין דער פּאַרשטאַר-בענער מעהר ניט געזידעלט. צו דער לוייה זיינען זעהר וועניג מענשען געקומען. אזוי נאָר צוליעב נייגעריגקייט זיינען געקומען אייניגע. נאָר ווען מען האָט געדאַרפּט טראָגען דעם ארון, האָבען זיך אלע קינדער אַ וואַרף געטאַן אליין צו טראָגען, נאָר אזוי ווי זיי האָבען ניט געקאַנט פּאַרטראָגען האָבען זיי בלויז געהאַלפּען. אלע זיינען זיי געלאַפּען נאָכ'ן ארון און אלע האָבען זיי געוויינט. פון דאָ אָן איז מאַרי'ס קבר'ל שטענדיג פון די קינדער געהערט געוואָרען. זיי באַפּוצען איהר

האָט זיך געזעצט אין א זייט; דאָרטען ביי איינעם כמעט א גלייכען. אראָפּהענגענדרען פעלז איז געווען אן ארויפגאַנג; זי האָט זיך גע- זעצט אין סאַמע ווינקעל, באַהאַלטען פון אלעמען. אויפ'ן פעלז איז זי געזעסען, כמעט אַהן א באוועגונג א גאַנצע טאַג, פון גאַנץ פריה ביז יענער שטונדע, ווען די טשערעדא געהט אוועק. זי איז שוין געווען אַזוי שוואַך פון שווינדזוכט, אז זי איז מעהרער געזעסען מיט צו- געשלאָסענע אויגען, צוטויליענדיג דעם קאַפּ צום פעלז, און געדער- מעלט, שווער אַטהעמענדיג; איהר געזיכט איז מאַנער געוואָרען. אַזוי ווי ביי א סקעלעט און שווייס איז אַרויסגעטראָטען אויפ'ן שמערן און אויף די שלייפען. אַט איז אזא לאַגע פלעג איד זי שטענדיג טרעפען. איד פלעג קומען אויף א ווילע, און מיר האָט זיך אויך ניט געוואָלט אז מען זאָל מיר זעהן. ווי איד האָב זיך נאָר באוויזען, פלעגט מאַרי אויפציטערן, אויפגעעפענט די אויגען און זיך געוואָרפען מיר קושען די הענט. איד פלעג זיי שוין ניט אוועקנעהמען, ווייל פאַר איהר איז דאָס געווען א גליק; זי האָט די גאַנצע צייט, וואס איד ביז געזעסען געציטערט און געוויינט; אמת, אייניגע מאָל פלעגט זי אויך וועלען עפעס זאגען, נאָר ס'איז זי געווען שווער צו פאַרשטעהן. זי איז געווען ווי א משוגענע אין שרעקליכער אויפגעגונג און פרייד. אַמאָל פלעגען אויך די קינדער מיט מיר קומען. איז אַזא פאַל, פלעגען זיי זיך שטע- לען פון דערווייטען און גענומען אונז היטען פון עפעס וואס, און פון וועמען ס'איז, און דאָס איז פאַר זיי געווען אויסערגעוועהנליך אַנ- גענעהם. ווען מיר זיינען אוועק, פלעגט מאַרי ווידער בלייבען אליין, ווי פריהער אַהן באוועגונג. פאַרמאָכענדיג די אויגען און צוטויליענדיג דעם קאַפּ צום פעלז, עס קאָן זיין, אז ער האָט וועגען עפעס געטרוימט. איינמאָל אין א פריהמאָרגען האָט זי שוין ניט געקאַנט אַרויס צו דער טשערעדא, און איז געבליבען ביי זיך אין איהר לעדיגען הויז. די קינד- דער האָבען זיך תיכף דערוואוסט און זיי זיינען אין יענעם טאַג, כמעט אַלע געקומען איהר באזוכען. זי איז געלעגען אין איהר בעט עלענד — אליין. צוויי טאַג האָבען אויף איהר אכטונג געגעבען בלוין די קינד- דער, קומענדיג איינער נאַכ'ן צווייטען. נאָר דערנאָך ווען מען האָט דערהערט אין דאָרף, אז מאַרי שטאַרבט שוין טאַקע אויף אן אמת'ן, האָבען צו איהר אַנגעהויבען קומען די אלטע ווייבער פון דאָרף, זיצען און וואכען. אין דאָרף האָט מען, דוכט זיך, אַנגעהויבען האָבען מיט-

האַט זיך געשעהמט און געפרעהט, און דערהויפט, האָט זיך די קינד-
דער געוואָלט אממעהרסטענס די מיידעלאַד, לויפען צו איהר, אום
איהר איבערצוגעבען, אז איר האָב זי ליעב, און אז איר רעד צו זיי
זעהר פיעל פון איהר. זיי האָבען איהר דערזעהלט, אז דאָס האָב
איר זיי אַליץ דערזעהלט און אז זיי ליבען זי איצט און האָבען מיט
איהר מיטלייד, און דאָס וועט אזוי שטענדיג זיין. דערנאָך פלעגען
זיי פאַרלויפען צו מיר, און מיט זעהר פרעהליכע און באַשעפטיגטע
פנימלאַד איבערגעגעבען, אז זיי האָבען ערשט געזעהן מאַרי, און
אז מאַרי גריסט מיר. אין די אַווענטען פלעג איר געהן צום וואסער-
פאַל, דאָרטען איז געווען איין פלאַץ אינגאנצען א באהאלטענער פון
דער דאָרף-זייט, און ארום זיינען געוואקסען טאַפּאַלען, אהין פלע-
גען זיי זיך צוזאמענלויפען צו מיר, אייניגע אפילו שטילערהייט.
מיר דוכט, אז פאַר זיי איז מיין ליעבע צו מאַרי געווען א גוואלדי-
גער פאַרגעניגען, און אין אַט דאָס איינציגע, אין מיין גאַנצען דאָר-
טיגען לעבען, האָב איר זיי גענאָרט. איר האָב זיי ניט אויסגעזאָגט
דעם אמת, אז איר האָב מאַרי גאר ניט ליעב, דאָס הייסט, אז איר
בין אין איהר גאַר ניט פאַרליעבט. אז איר האָב אויף איהר בלוין
רחמנות; איר האָב פון אַליץ געזעהן, אז זיי ווילט זיך מעהרער, אז
עס זאָל זיין ווי זיי האָבען אויסגעטראַכט, און באַשטימט צווישען
זיך, און דאָרום האָב איר געשוויגען און געמאַכט זיי צו גלויבען,
אז זיי האָבען געטראָפען. אויף אזוי פיעל זיינען געווען עדעל און
צאָרט די דאָזיגע קלייניקע הערצעלאַד. איבעריגענס, האָט זיי אויס-
געקוקט פאַר אוממעגליכעס, אז זייער גוטער לעאָן האָט אזוי ליעב
מאַרי און מאַרי איז אזוי אַרעם געקליידט און אָהן שיד. שטעלט
זיך פאַר זיי האָבען פאַר איהר אויך שיד געקראָגען, און זאָקען און
וועש, און אפילו עפעס אַ קלייד. ווי אזוי זיי האָבען עס דערוויזען,
פאַרשטעה איר ניט, זיי האָבען געאַרבייט אלע צוזאַמען. ווען איר
האָב זיי פאַנאָדערנגעפרעגט, האָבען זיי בלוין פרעהליך געלאַכט,
און די מיידעלאַד האָבען געפאַטשט אין די הענטלאַד און מיר געקושט.
אַפּטמאָל פלעג איר שטילערהייט געהן זיך זעהר מיט מאַרי. זי איז
שוין געוואָרען זעהר קראַנק און איז קוים געגאַנגען. דערנאָך האָט זי
שוין אינגאַנצען אויפגעהערט צו דינען דעם פאַסטור, נאָך פונדעסט-
זענען פלעגט זי יעדען פריהמאָרגען אַרױס פֿױט דער טשערעדא. זי

זעהר ליעב. באלד האָבען זיי אלע אָנגעהויבען זי ליעב האָבען. זיי האָבען אפט אָנגעהויבען קומען צו מיר און אליין געבעטען, אז איר זאָל זיי דערצעהלען, ווייל זיי האָבען זעהר ליעב געהאט מיר הערען ווי איר רעד. און צום לעצט האָב איר אויך געלערנט און געלעזען אלץ נאָר צוליעב דעם כדי שפעטער זיי צו דערצעהלען. אין די גאנץ צע דריי יאָהר האָב איר זיי נאָכדעם דערצעהלט. ווען דערנאָכדעם האָבען מיר אלע באשולדיגט — שניידער אויך — פאר וואָס איר רעד מיט זיי ווי מיט גרויסע, און איר באהאלט פון זיי גאַרנישט, האָב איר זיי געענטפערט, אז זיי צו נארען, איז א שאַנדע. אז אָהן דעם ווייסען זיי אויך אליין. ווי מען זאָל פון זיי ניט באהאלטען וועלען זיי זיך דערוויסען, און דוקא די מואסע זאכען, און פון מיר וועלען זיי קיין מואסע זאכען זיך ניט דערוויסען. זאָל זיך יעדער איינער נאָר דערמאָהנען ווי אזוי ער אליין איז געווען א קינד. זיי האָבען ניט איינגעשטימט... איר האָב א קוש געטאָן מאַרי נאָך צוויי וואָכען איידער איהר מוטער איז געשטאַרבען; איז ווען דער גלח האָט געהאלטען זיי מוסרירעדע, זיינען שוין דאן די קינדער געווען אויף מיין זייט. איר האָב זיי באלד דערצעהלט און ערקלעהרט דעם גלח'ס האַנדלונג; אלע זיינען אויף איהם אויפגעבראכט, און אייניגע פון זיי אויף אזוי פיעל, אז זיי האָבען מיט שטיינער איהם צובראַכען די נלאָז אין פענסטער. איר האָב זיי אָפגעהאלטען. ווייל דאָס איז שוין געווען ניט פיין; נאָר באלד האָבען אלע פון דאָרף זיך פון אליין דערוואוסט, און דאן טאַקע האָבען זיי מיך גענומען באשולדיגען אז איר האָב איבערגעפיהרט די קינדער. דערנאָך האָב בען זיך אלע דערוואוסט, אז די קינדער האָבען ליעב מאַרי, און זיי האָבען זיך שרעקליך איבערגעשראַקען; נאָר מאַרי איז שוין געווען א גליקליכע. מען האָט אפילו די קינדער פאַרבאָטען זיך צו באַגע-גענען מיט איהר, נאָר זיי פלעגען לויבען שטילערהייט צו איהר שטילערהייט אין טישערעדא. גענוג ווייט, כמעט א האַלבע מייל פון דאָרף: — זיי האָבען איהר געטראָגען מתנות און אייניגע זיי-נען איינפאַר געקומען צולויפען, כדי איהר ארומצונעהמען, א קוש טאָן, זאָגען: "Le vous aime Marie!" און דערנאָך בלייבן שניעל לויפען צוריק. מאַרי איז שיעור פון זינען ניט אראָפּ פון אַזאַ פּרופּליכען גליק; איהר האָט זיך דאָס אפילו ניט גע'חלומ'ט; זי

מיט אַראָפּגעלאָזטע אויגען און אַ שרעקליך פאַרשעהמטע. ווען איד האָט געענדיגט, האָט זי מיר אַ קוש געטאָן אין האַנט. איד האָב גלייך גענומען איהר האַנט און געוואָלט אַ קוש טאָן נאָר זי האָט שנעל ארויסגעריסען. פּלוצלונג, אין דער זעלבער צייט, האָבען אונז דערזעהן די קינדער. אַ גאַנצע מאַסע; איד האָב זיך נאָכדעם דערוואוסט, אז זיי האָבען מיך שוין לאַנג נאָכגעקוקט. זיי האָבען אַנגעהויבען פּייפען, קלאַפען אין די הענט און לאַכען, און מאַרי האָט זיך געלאָזט לויפען. איד האָב געוואָלט עפעס זאָגען, נאָר זיי האָבען אַנגעהויבען וואַרפען אין מיר מיט שטיינער. אין דעם זעלבען טאָג האָבען זיך אלע דערוואוסט, דער גאַנצער דאָרף. אלץ האָט זיך ווידער אַרויפ־געוואַרפען אויף מאַרי. מען האָט זי נאָר מעהר אַנגעהויבען פּיינט האַלבען. איד האָב אפילו געהערט, אז מען האָט איהר געוואָלט פאַראורטיילען צו אַ שטראַף, נאָר אַ דאַנק גאָט עס איז דורכגעגאַנגען אזוי; דערפאַר האָבען די קינדער זי דורכגעהן ניט געלאָזט. מען האָט זיך מיט איהר גערייצט מעהר ווי פּריהער, מיט בלאָטע געוואַרפען. מען יאָגט זי און זי לויפט פון זיי מיט איהר שוואכער ברוסט, פאַרלירט דעם אַטהעם, זיי נאָך איהר, שרייען, זידלען. איינמאָל האָב איד אפילו געוואַרפען זיך שלאָגען מיט זיי. דערנאָכדעם האָב איד צו זיי אַנגעהויבען רע־דען, גערעדט יערען טאָג, ווען איד האָב נאָר געקאָנט, אפט האָבען זיי זיך אָפּגעשטעלט און געהערט, כאַטש זיי האָבען זיך נאָך אלץ גע־זידעלט. איד האָב זיי דערזעהלט, ווי אומגליקליך מאַרי איז; אין גיכען האָבען זיי זיך אויפּגעהערט זידלען און גענומען צוהערען זיך. ביסלעכווייז, ביסלעכווייז האָבען מיר אַנגעהויבען פיהרען געשפרע־כען. איד האָב פון זיי גאר ניט פאַרבאָרגען; אלץ דערזעהלט. זיי האָבען געהערט זעהר נייגערִיג, און אין גיכען אַנגעהויבען רחמנות צו האָבען אויף מאַרי. אייניגע האָבען, באַגעענדיג זיך מיט איהר, אַנגעהויבען זיך פּריינדליך מיט איהר גריסען; דאָרטען איז אַ מנהג, יוען מען באַגעענט איינער דעם צווייטען — באַקאַנט אָדער ניט — גריסט מען זיך און מען זאָגט: „גוטען מאָרגען!“ איד שטעל זיך פאַר ווי מאַרי האָט זיך עס געוואונדערט. איינמאָל, האָבען צוויי מיידעלאַך געקראָגען עסענוואַרג און אוועקגעטראָגען צו איהר. איהר אָפּגעגעבען און געקומען און מיר דערזעהלט. זיי האָבען דערזעהלט, אז מאַרי האָט זיך פאַנאנדערגעוויינט און אז איצט האָבען זיי זי

רער גלח — ער איז נאָך געווען א יונגער מאן און זיין גאנצע אמביציע איז באשטאנען אין דעם, ער זאָל ווערען א גרויסער פרעדיגער. זיך געווענדט צו אלעמען און אנגעוויזען אויף מארד: „אַט ווער עס איז געווען די אורזאכע פון דעם טויט פון דער וויכטיגער פרוי“ (און דאָס איז ניט געווען אמת, ווייל יענע איז שוין געווען קראנק צוויי יאָהר). אַט שמעחת זי פאר איד און וואגט ניט א קוק צו טאָן, ווייל זי איז א באצייכענטע פון גאָטס פינגער; אַט איז זי א באַרוועסע און אין שמאטעס — א ביישפיל פאר יענע, וועלכע פארלירען זייער טונגענד. ווער זשע איז זי? דאָס איז די טאַכטער איהרע!“ און אלץ אויף דעם אופן, און שמעלט זיך פאַר, אז די געמיינהייט איז אלעמען געפעלען געוואָרען. אָבער... דאָ איז אַרויסגעקומען א באזונדערע געשיכטע: דאָ האָבען זיך די קינדער פאר איהר אָנגענומען, ווייל אין דער צייט זיינען שוין אלע קינדער געווען אויף מיין זייט און אָנגעהויבען ליעב צו האָבען מארד. דאָס איז אַרויסגעקומען אַזוי: מיר האָט זיך געוואָלט עפעס טאָן פאר מאַרד, מען האָט איהר זעהר נויטיג געדארפט געבען געלט, נאָך געלט האָב איד דאָרט קיינמאָל קיין קאַפיקע ניט געהאט. ביי מיר איז געווען א קלייניקע דימענטענע שפילקע און איד האָב זי פאַרקויפט צו איינעם א הענדלער, ער איז אומגעפאָהרען איבער די דערפער און מיט אלטע זאַכען געהאַנדעלט. ער האָט מיר געגעבען אַכט פראַנק, און זי איז זיכער ווערטה געווען פערציג. איד האָב לאנג געזוכט צו באַגעגענען מאַרד אליון. ענדליך האָבען מיר זיך באַגעגענט הינטער'ן דאָרף. לעבען א העק, אויף א זייטיגער סטעזשקע, צום באַרג, הינטער א בוים. דאָ האָב איד איהר געגעבען די אַכט פראַנק, און געדזאָגט, אז זי זאָל עס היטען, ווייל מעהר וועל איד ניט האָבען, און דער נאָך האָב איד זי א קוש געטאָן און געזאָגט, אז זי זאָל ניט דענקען. אז איד באַצוועק דערמיט עפעס ניט שעהנעס. און אז קושען קוש איד איהר דערפאר ניט ווייל איד בין און איהר פאַרליעבט, נאָך ווייל איד האָב אויף איהר רחמנות, און ווייל איד האָב זי פון סאַמע אָנפאַנג ניט גערעכענט פאר קיין שולדיגע, און נאָך פאר אן אומגליקליכע. מיר האָט זיך זעהר געוואָלט דאָ טאַקע איהר טרייסטען, און פאַרזיכערען זי, אז זי דאַרף זיך נאָך ניט האַלטען נידעריג פאר אלעמען. נאָך זי האָט דוכט זיך, ניט פאַרשטאַנען. איד האָב דאָס גלייך באַמערקט, כאַטש זי האָט די גאַנצע צייט כמעט געשוויגען און איז געשטאַנען פאר מיר

ווי איד האָב זיך מיט איהר באקאנט האָב באמערקט, אז זי אַליין האָט
 עס אויך גוטגעדייעט און זי אַליין האָט זיך גערעכענט פאר דער
 סאמע ערנסטער באשעפעניש. ווען די אלטע האָט זיך שוין אינגאנצען
 אַוועקגעלעגט, זיינען אויף איהר געקומען אכטונג געבען די דאָרפישע
 אלטע ווייבער. ווי דאָרט איז איינגעפיהרט, נאָך דער רייהע נאָך.
 און דאן האָט מען מארי שוין אינגאנצען אויפגעהערט צו געבען עסען.
 און אלע אין דאָרף האָבען זי געיאגט, און קיינער האָט איהר אפילו
 קיין ארבייט ניט געוואָלט געבען, ווי פריהער. אלע האָבען ווי גישפיר
 גען אויף איהר, און די מענער האָבען זיך אפילו מיט איהר אויפגע-
 הערט רעכענען ווי מיט א פרוי, מען האָט פאר איהר אלע מאוס'ע זאכען
 גערעדט. אַפּטמאָל, דאָס פלעגט טרעפען זעהר וועניג, ווען שיכורים
 האָבען זיך אָנגעטרונקען אין א זונטאג, האָט מען צוליעב געלעכטער,
 איהר געוואָרפען גראשענס. גלייך אויף דער ערד. מארי פלעגט שוויי-
 גענדיג אויפהויבען. זי האָט שוין דאן אָנגעהויבען שפיען מיט בלוט.
 ענדליך, זיינען איהרע צוריסענע קליידער איז גאנצען געוואָרען שמאד
 טעם, אַזוי, אז עס איז געוואָרען א שאנד אין זיי צו באזווייזען זיך
 אין דאָרף. געגאנגען איז זי גלייך פון דער צייט, ווען זי איז צוריק
 געקומען — א באַרוועסע. אַט דאָ האָבען, דערהויפּט די קינדער, אין
 גאנצע כאַפּטעם — זיי זיינען געווען איבער פיערציג שוהל'קינדער, —
 זיך מיט איהר אָנגעהויבען רייען און אפילו פארוואַרפען זי מיט
 בלאַטע. זי האָט זיך געבעטען ביים פאסטור, אז ער זאל זי לאָזען
 היטען די בהמות, נאָך דער פאסטור האָט זי פאריאָגט. דאן האָט זי
 אַליין, אַהן אן ערלויבעניש, אָנגעהויבען אַוועקגעהן מיט דער טשערע-
 דא אויף א גאנצען טאָג אין דער היים. אַזוי ווי האָט זעהר פיעל נר-
 צען געבראכט דעם פאסטור, און ער האָט עס באמערקט,
 האָט ער זי שוין ניט געיאָגט, און אמאָל אויך געגעבען די איבער-
 בלייבעכטען פון זיין מיטאג, קעז און ברויט. ער האָט עס גערעד-
 כענט פאר א גרויסע גוטסקייט פון זיין זייט. ווען די מאמע איז אבער
 געשטאַרבען, האָט זיך דער גלח אין קלויסטער ניט געשעהמט צו פאר-
 שעמען מארי פאר'ן גאנצען עולם. מארי איז געשטאַנען פאר'ן טוי-
 טע-וואָגען אין וואָס זי איז געווען אָנגעטאָן. אין איהרע שמאמעס
 און געוויינט. עס האָט זיך צוזאַמענגעקליבען א גרויסער עולם צוצוקור-
 קען זי אַזוי זי וועט וויינען און געהן נאָכ'ן טויטע-וואָגען. דאן האָט

געדענק, ווי אלע האבען זיך פארוואונדערט און אָנגעהויבען לאַכען : „מאָרי האָט זיך צוזונגען ! ווי ? מאָרי האָט זיך צוזונגען ! און זי האָט זיך שרעקליך פאַרשעהמט און אויף אייביג דערנאָך אנטשווייגען געוואָרן רען. דאָן האָט מען זי נאָך געלאַשטישעט, אבער ווען זי איז צוריקגע- קומען אַ קראַנקע און אַן אויסגעמוטשעטע, האָט זי פון קיינעם ניט געקראַגען קיין שום מיטלייך ! ווי גרויזאם זיי זיינען אויף דעם ! ווי שווער זיי פאַרשטעהען עס ! די מוטער האָט די ערשטע, זי אויפגע- נומען מיט כעס און פאַראכטונג : „דו האָסט מיר איצט באַשמוצט מיין עהרע.“ זי האָט איהר אויך די ערשטע אַרויסגעגעבען צו שאַנ- דע : ווי נאָך מען האָט דערהערט אין דאָרף, אַז מאָרי איז געקומען צוריק, זיינען אלע געלאַפען אַ קוק טאָן אויף מאָרי, און כמעט דער גאַנצער דאָרף איז זיך צונויפגעלאַפען צו דער אלטיטשקער אין הויז : אַלטע לייטע, קינדער, פרויען, מיידלאַך, אלע אין אזאַ איילענדיגער און דורשטיגער מאַסע. מאָרי איז געלענען אויפ'ן דיל, ביי די פיס פון דער אלטיטשקער, אַ הונגעריגע, אַן אַפגעריסענע און געוויינט. ווען אַלע זיינען זיך אָנגעלאַפען, האָט זי זיך פאַרדעקט מיט איהרע צור שויבערטע האָר און אַזוי האָט זי זיך צוגעבויגען צום דיל. אַלע אַרומ- שטעהענדע האָבען אויף איהר געקוקט ווי אויף אַן עקעלהאפטער זאַר. די אַלטע לייט האָבען זיי פאַראורטהיילט און געזידעלט. די יונגע האָ- בען אפילו געלאַכט. די פרויען האָבען איהר געזידעלט, און פאַראור- טהיילט, האָבען אויף איהר געקוקט מיט פאַראכטונג ווי אויף עפעס אַ שלאַנג אַזאַ. די מוטער האָט עס אַליץ ערלויבט. דאָ אליין געזעסען. געשאַקעלט מיט'ן קאָפּ און צוגעשטימט. די מוטער איז יענער צייט זעהר קראַנק געווען, כמעט געהאַלטען ביים שטאַרבען. אין צוויי מאָ- נאַטען אַרום איז זי טאַקע געשטאַרבען, זי האָט געוואוסט, אַז זי שטאַרבט, נאָך מיט דער טאַכטער האָט זי פונדעסטוועגען ניט אַ טראַכט געמאַן צו שלום מאַכען, אפילו פאַר'ן טויט. זי האָט אפילו מיט איהר קיין וואָרט ניט אויסגערעדט, געיאָגט שלאַפען איז פאַרהוויז, כמעט אפילו ניט געגעבען עסען. זי האָט גאַנץ אַפּט געדאַרפט שטעלען איהרע פיס אין הייסע וואַסער ; מאָרי האָט איהר יעדען טאָג אַפּ געוואַשען די פיס און אויף איהר אַכטונג געגעבען. זי האָט צוגענו- מען אַלע איהרע דינסטען שווייגענדיג, און קיין איין גוט וואָרט איהר ניט געזאָגט. מאָרי האָט עס אַליץ איבערגעטראָגען און איר נאַכדעם,

סער. איד בין שטענדיג אזא אומבאהאַלפענער, איד ווייס, אז איד בין ניט קיין שעהנער... און צום סוף אויך דאס וואָס איד בין געווען אַן אויסלענדער. די קינדער האָבען אין אַנפאַנג פון מיר געלאַכט, און דערנאָך האָבען זיי אפילו אָנגעהויבען אין מיר וואַרפען מיט שטיינער, ווען זיי האָבען דערזעהן, אז איד האָב א קוש געטאַן מאַרי. און איד האָב בלוין איינמאַל זי א קוש געטאַן... ניין, לאַכט ניט, האָט זיך דער פירשט געאיילט אפצושטעלען דאָס לאַכען פון זיינע צוהערער־רינס. — דאָס איז גאָר ניט געווען קיין ליעבע, ווען איהר וואָלט געוואוסט, וואָס פאַר אַן אומגליקליכע באַשעפעניש דאָס איז געווען. וואָלט איהר אליין אויף איהר אויך רחמנות געהאַט, ווי איד. זי איז געווען פון אונזער דאָרף. איהר מאַמע איז געווען אַן אַלטע באַכע, און ביי איהר, אין זייער קלייניקער זעהר אַלטער הייזקע, מיט צוויי פענסטער, איז געווען אַפגעצאַמט אין פענסטער, מיט דער ערלויבע־ניש פון דער דאָרפישער נאַטשאַלסטוואַ; פון דעם פענסטער האָט מען איהר ערלויבט צו האַנדלען מיט שנירלאַך, פאַדים, טאַבאַק, זיף, אַלץ פאַר די סאַמע קלענסטע געלדער. מיט דעם האָט זי זיך געשפּייזט. זי איז געווען א קראַנקע, און ביי איהר זיינען אַלץ געשוואַלען געווען די פיס, אַזוי, אז זי איז אַלץ געזעסען אויף איין פלאַץ. מאַרי איז געווען איהר טאַכטער, אַלט א יאָהר צוואַנציג. א שוואַכע און א דאַרינקע; ביי איהר האָט זיך לאַנג שוין אָנגעהויבען די שווינדזוכט. גאָר זי איז אַלץ גענאַנגען איבער די הייזער זיך פאַרדינגען אויפ'ן טאַג פאַר שווע־רער ארבייט. — זי האָט געוואשען דילען, וועש, אויסגעקעהרט הוי־פען, אַפגערייניגט בחמות. איינער א דורכרייזער־ער פראַנצויזישער קאַמיוואַיאזשאר האָט זי פאַרפיהרט און זי אוועקגעפיהרט, און אין א וואַד ארום האָט ער זי איינע אליין געלאָזען אין וועג, און שטילער־הייט אוועקגעפאַהרען. זי איז געקומען אהיים, זיך דורכשלאָגענדיג, אינאַנצען א פאַרשמוצטע, אינאַנצען אין שמאַטעס, מיט צוריסענע שיד; גענאַנגען איז זי צופוס, א גאַנצע וואַד, גענעכטיגט אין פעלד, און זיך זעהר פאַרקיהלט. די פיס זיינען געווען אין וואונדערן, די הענט אָנגעשוואַלען און צושפאַלטען. איבעריגענס, איז זי אויך פריהער ניט געווען קיין שעהנע; אויגען גאָר האָט זי געהאַט שטילע, גוטע, אומשולדיגע. א שווייגערין איז זי געווען א שרעקליכע. איינמאַל, פרי־הער גאָר, האָט זי זיך ביי דער ארבייט פלוצלונג צעזונגען, און איד

פלעגט מיר אויסרעדען, און וואָס האָבען זיי זיך דארטען געשראָד קען? א קינד מעג מען אלץ דערצעהלען — אלץ. מיר האָט אלע מאָל פארוואונדערט דער געדאנק ווי וועניג די עלטערע מענשען קענען קינדער, אפילו טאָטעס און מאַמעס, זייערע קינדער? פון קינדער דאַרף מען גאַרנישט ניט באהאַלטען, אונטער דעם אויסרויך: זיי זיי נען קלייניקע און אז עס איז זיי צו פריה צו וויסען, וואָס פאר א טרויערדיגער און אומגליקליכער געדאנק! און ווי גוט די קינדער באַ מערקען עס, אז די טאָטעס רעכענען זיי פאר זעהר קליינע און גאַר נישט ניט פאַרשטעהענדע, אין דער צייט, ווען זיי פאַרשטעהן אלץ. די גרויסע ווייסען ניט אז א קינד קאָן אפילו אין דער סאַמע שווערער זאך געבען זעהר א גוטע עצה. אָ, נאָט! ווען עס קומט אויף אייך אַט די שעהניקע פויגעלע, צוטרויליך און גליקליך, איז דאָך אייך א שאַנדע זי אפצונאַרען! איך רופ זיי דערום פויגעלאַך, ווייל כעסער פון א פויר געלע איז גאַר ניטאָ אויף דער וועלט. איבעריגענס, זיינען אלע אין דאַרף אויף מיר אין כעס געוואָרען, אַטמעהרסטענס צוליעב א געוויסען פאַל... און טיבאָ האָט איינפאך מיר מקנא געווען; ער האָט פון אַנד פאַנג אלץ געשאַקעלט מיט'ן קאָפּ און זיך געוואונדערט, ווי אַזוי די קינדער פאַרשטעהען דאָס ביי מיר אלעס, און ביי איהם כמעט גאַר נישט. און דערנאַכדעם האָט ער גענומען פון מיר לאַכען, ווען איך האָב איהם געזאָגט, אז מיר ביידע וועלען זיי גאַרנישט אויסלערן נען, נאָר אז זיי וועלען נאָך אונז אויסלערנען. און ווי אַזוי האָט ער עס געקענט מיר מקנא זיין און מיר פאַר'דכיולות'ען, ווען ער האָט אליין געלעבט מיט קינדער! דורך קינדער קורירט זיך די נשמה... דאָרט איז געווען איינער א קראַנקער, אין שניידערס אַנשטאַלט, איי נער א זעהר אומגליקליכער מענש. דאָס איז געווען אַזאָ שרעקליכער אומגליק, אז עהנליכעס קען גאַר ניט געבען. ער איז געווען אַפגע' געבען, אז מען זאָל איהם היילען פון מיטגעט. לויט מיין בליק, איז ער ניט געווען מיטגעט. ער האָט בלויז שרעקליך געליטען — אַט דאָס איז געווען זיין גאַנצע קראַנקהייט. און ווען איהר וואָלט געוואוסט וואָס עס זיינען ענדליך, פאַר איהם אונזערע קינדער געוואָרען... נאָר איך וועל אייך וועגען דעם קראַנקען שפעטער דערצעהלען; איצט וועל איך דערצעהלען ווי אַזוי אלץ עס האָט זיך אַנגעהויבען. פון אַנפאַנג האָבען די קינדער מיר ניט ליעב געקראַנען, איך בין געווען אַזאָ גרוי

שריען אַנלאַז. — נאָר אויב איהר זייט טאַקע שוין אזאָ קענער פון געזיכטער, זייט איהר געווים אויך געווען פאַרליעבט; האָב איד, הייסט עס, געטראָפּען. דערצעהלט־זשע.

— איד בין ניט געווען פאַרליעבט, — האָט געענטפּערט דער פירשט אלץ שטיל און ערנסט — איד... בין געווען אנדערש גליקליך... — ווי אזוי און מיט וואָס?

— גוט, איד וועל אייך דערצעהלען. — האָט געזאָגט, ווי ען וואָלט געווען אין טיפּע מחשבות, דער פירשט.

זעקסטער קאַפיטעל.

— אַט קוקט איהר אלע איצט אויף מיר, — האָט אָנגעהויבען דער פירשט מיט אַזאָ נייגעריגקייט, און ווען איד באַפרידיג איהר ניט, וועט איהר אויף מיר אודאי אין כעס ווערען. ניין, איד שפּאַס, — האָט ער שנעל צוגעגעבען מיט אַ שמייכל — דאָרט... דאָרט זיינען געווען נאָר קינדער. און איד בין די גאַנצע צייט דאָרט געווען מיט קינדער, בלויז מיט קינדער. דאָס זיינען געווען קינדער פון יענעם דאָרף, די גאַנצע באַנדע, וועלכע איז געגאַנגען אין שולע. איד האָב זיי ניט געלערנט. אַ, ניין, אויף דעם איז געווען אַ שוהל־לעהרער, זשול טיבאָ, און אפשר האָב איד זיי אויך געלערנט, נאָר מעהר פון אלץ האָב איד מיט זיין פאַרבראַכט, און מיינע אלע פיער יאָהר זיינען אזוי אוועק. איד האָב קיין אנדערע נאָך ניט געדאַרפּט. איד האָב מיט זיי וועגען אלץ גערעדט. גאָר נישט פון זיי ניט באַהאַלטען. זייערע עלטערען און קרובים זיינען אלע אויף מיר אין כעס געוואָרען, ווייל די קינדער האָבען נאָכדעם, אַהן מיר זיך ניט געקענט באַנעהן. און שטענדיג זיך אַרומגעקליבען אַרום מיר, און דער שוהל־לעהרער איז מיר צום סוף, אפילו געוואָרען מיין ערשטער שונא. איד האָב דאָרט געקראָגען אסד שונאים, און אלץ צוליעב די קינדער. אפילו שניידער

אונטען — דאָס אלץ קאָן מען אויסמאָהלען ווי אויפ'ן דריטען פּלאַץ.
 אין א נעבעל, אלס א בייזאָד... אָט וואָס פאַר א בילד.
 דער פירשט אין אנטשוויגען געוואָרען און א קוק געטאָן אויף
 אלעמען.

— דאָס איז שוין געוויס ניט עהנליך אויף קוויעטיזם — האָט
 א זאָג געטאָן פאַר זיך אַדעלאַאידא.

דער פירשט האָט פאַרוואונדערטערהייט, איהר אַנגעקוקט.
 — הערט, — האָט זיך ווי געאיילט אַדעלאַאידא — פון אייך
 קומט א מעשה וועגען דער באזעלער בילד, נאָר איצט וויל איך הערען
 וועגען דעם, ווי אזוי איהר זייט געווען פאַרליעבט. לייקענט ניט. איהר
 זייט געווען. דערצו איז, גלייך ווי איהר הויבט אָן דערצעהלען, ווערט
 איהר אויס פּילאָסאָף.

— איהר, ווען איהר ענדיגט נאָר דערצעהלען, איז גלייך פאַר-
 שעהמט איהר זיך פון דעם, וואָס איהר האָט דערצעהלט, — האָט
 פּליצלונג באַמערקט אַגלאַיא — פאַר וואָס איז דאָס אזוי?
 — ווי נאָריש דאָס איז נאָר אלעמען, — האָט אָפּגעשניטען די
 גענעראַלשע, קוקענדיג מיט כעס אויף אַגלאַיא'ן.

— ניט קלוג, — האָט באַשטעטיגט אלעקסאַנדרא.
 גלויבט איהר ניט, פירשט, — האָט זיך צו איהם געווענדט די
 גענעראַלשע, — זי טוט עס אומישנע צוליעב שלעכטסקייט. זי איז
 נאָר ניט אזוי נאָריש ערצויגען. איהר נעהמט נאָר ניט אין אכט, וואָס
 זיי צופען אייך, זיי האַבען מן הסתם עפעס אונטערגענומען אזוינס.
 נאָר זיי האַבען אייך ליעב. איך דערקען אָן זייערע געזיכטער.
 — און איך דערקען אויך אָן זייערע געזיכטער, — האָט געזאָגט
 דער פירשט, שטאַרק באַטראַכטענדיג זיינע ווערטער.

— וואָס מיינט עס? — האָט נייגעריג געפרעגט אַדעלאַאידא.
 — וואָס דערקענט איהר אין אונזערע געזיכטער? — האַבען
 זיך פאַראינטערעסירט אויך די איבעריגע צוויי.
 נאָר דער פירשט האָט געשוויגען און געווען ערנסט; אלע האָר-
 בען געוואָרט אויף זיין ענטפער.
 — איך וועל שפּעטער זאָגען, — האָט ער געזאָגט שטיל און
 ערנסט.

— איהר ווילט אונז באַמת פאַראינטערעסירען, — האָט אויסגע-

אייניגע מינוטען אָפגעלעבט און די פיס זיינען געגאַנגען. דעם צלם האָט ער געקושט מיט גרויס חשק. ער האָט זיך געאייילט צו קושען. פונקט ווי ער וואָלט זיך געאייילט ניט צו פאַרגעסען צו נעהמען מיט זיך עפעס אין זאפּאַס. אויף יעדען פּאַל, נור ס'איז א ספק, אויב ער האָט אין דער מינוט געהאַט אין זיינען עפעס רעליגיעזעס. און אזוי איז ער געווען ביז דער ברעטיל... עס איז וואונדערליך, וואָס עס טרעפט זעהר וועניג, מען זאָל אין די דאָזיגע סעקונדען פאַלען אין אהנמאַכט! פאַרקעהרט, עס איז זיכער, אז דער קאַפּ לעבט און אר-בייט גוואַלדיג, קרעפטיג, קרעפטיג, קרעפטיג, ווי א מאַשין אין גאַנג; איך שטעל זיך פאַר, אז אָט אזוי קלאַפען דאָן פאַרשיידענע געדאַנ-קען, אלץ אונפאַרענדיגטע, און ס'קען געבען אויך לעכערליכע, זייטיגע געדאַנקען אזעלכע: „אָט דער קוקט — ביי איהם איז א באַראַדאָוקע אויפ'ן שטערן, אָט איז ביי דעם הענקער איין קנעפעל א פאַרזשא-ווערטער...“ און פונדעסטוועגען, ווייסטו אלץ און געדענקסט אלץ; עס איז דאָ איין פונקט, וועלכען מען קאָן אין קיין פּאַל ניט פאַרגע-סען און אין אַנמאַכט טאָר מען אויך ניט פאַלען, און אלץ געהט און דרעהט זיך ארום איהם, ארום דעם פונקט. און מען דאַרף געדענקען, אז דאָס איז אזוי ביז דער סאַמע לעצטער פערטעל סעקונדע, ווען דער קאַפּ ליגט שוין אויפ'ן קלאַפּ און וואַרט, און... ווי י ס, אז פּלוצ-לונג וועט ער דערהערען איבער זיך ווי דער איינען האָט זיך א גליטש געטאָן! דאָס וועט ער זיכער דערהערען! איד, ווען איד וואָלט גע-לעגען, וואָלט איד אומישנע געהערט און דערהערט! דאָ איז ניט מעהר ווי איין צעהנטעל פון אן אויגענבליק, נאָר מען מוז זיכער דערהערען! און שטעלט זיך פאַר, אז ביז איצט דיסקוטירט מען נאָר, אז עס קאָן געבען, אי דער קאַפּ, ווען ער פליהט אָפּ, איז ווייס ער נאָר אויף א רגע, קאָן געבען, נאָכדעם ווי ער איז אַפּגעפּלויגען — וואָס פאַר א פאַרשטענדעניס! און וואָס איז ווען פינף רגע'ס! מאַהלט אויס אן עשאפּאַט, אזוי מען זאָל זעהן קלאַהר און נאָהענט בלוז דעם לעצטען טרעפעל; דער פאַרברעכער איז אויף איהר אַרויף. דער קאַפּ און גע-זיכט בלייב ווי פּאַפּיר. דער גלח דערלאנגט א צלם, יענער ציהט אויס מיט גרויס חשק זיינע בלויע ליפען און קוקט און — ווי י ס א ל צ. א צלם און א קאַפּ — אָט דאָס איז די בילד. דער פנים פון גלח, הענקער, זיינע צוויי ארויסהעלפער, און עטליכע קעפּ און אויגען פון

כּיָר וועלען נאָך אַמאָהל דערפאַהרען ביז'ן בעקער !" פון אלע זייטען
 דאָס פּובליקום, א געשריי, א טומעל, צעהן טויזענד מענשען, צעהן
 טויזענד אויגען — דאָס אלץ דאַרף מען קענען איבערטראַגען, און
 דערהויפּט דער געדאַנק : אָט זיי זיינען צעהן טויזענד און זיי הינ-
 ריכטעט מען היינט ניט און מײַד הינריכטעט מען יע !" נור דאָס איז
 אלץ אין אָנהויב. צום עשאַפּאַט פיהרט א טרעפּיל ; ביים טרעפּיל
 האָט ער פּלוצלינג זיך צעוויינט. און דאָס איז געווען א שטאַרסער
 און העלדישער מאַן, א גרויסער רוצח, זאָנט מען, געווען. מיט איהם
 צוזאַמען איז די גאַנצע צייט געווען דער גלח, און אין פּוהר איז ער
 מיט איהם צוזאַמען געפאַהרען, און האָט אלץ גערעדט — עס איז א
 ספק אויב יענער האָט געהערט ; און ווען ער הויבט אָן הערען, פאַר-
 שטעהט ער שוין ניט פּונ'ם דריטען וואָרט. אזוי דאַרף זיין. ענדליך,
 האָט ער אָנגעהויבען ארויפּגעהן אויפ'ן טרעפּיל ; דאָ זיינען ביי איהם
 די פּיס געבונדען און דערפאַר ריהרען זיי זיך מיט קליינע טרויטעלאַך.
 דער גלח, הפּנים א קלוגער מענש, האָט אויפּגעהערט רעדען, און האָט
 איהם אלץ נור דעם צלם קושען גענעבען. אונטען אונטער'ן טרעפּיל
 איז ער געווען זעהר בלייך, און ווי ער האָט זיך אויפּגעהויבען און
 איז ארויף אויפ'ן עשאַפּאַט, איז ער פּלוצלינג געוואָרען ווייס ווי פּאַ-
 פּיר. אין גאַנצען ווי ווייסע שרייב־פּאַפּיר. הפּנים, די פּיס זיינע
 זיינען ביי איהם געוואָרען שוואַכער און האַלץ־אַרטיג און א ניט גוט
 קייט איז איהם באַפּאַלען — פּונקט ווי עפעס וואָלט איהם געשטיקט
 אין האַלץ און פון דערפּון איז ווי קיצעלדיג. — האָט איהר אַמאָהל
 געפּיהלט אין א שרעק אָדער אין זעהר שרעקליכע מינוטען, ווען דער
 גאַנצער שכל איז דאָ נור ער האָט שוין קיין ממשלה ניט ? מיר דוכט,
 ווען צום ביישפּיעל, אַן אונפאַרמיידליכער אומגליק, א הויז פּאַלט
 אויף אייך, איז דאָ באַפּאַלט אייך פּלוצלינג א חשק זיך צו זעצען און
 פאַרמאַכען די אויגען און וואַרטען — זאָל זיין וואָס עס וועט זיין !
 איז אָט דאָ ווען עס האָט זיך אָנגעהויבען אָט די דאָזיגע שוואַכקייט,
 האָט איהם דער גלח פּלוצלינג גיכער, מיט אזא שנעלען זשעסט און
 שווייגענדיג איהם אונטערגעשטעלט דעם צלם צו די ליפּען. עפעס
 איז קליינינקער צלם אזא, א זילבערנער, א פּיער־קאַנטיגער — אלע
 וויילע צוגעשטעלט, יעדע מינוט. און ווי נור דער צלם האָט אָנגע-
 ריהרט די ליפּען, האָט ער געעפּענט די אויגען און האָט ווידער אויף

מיר וואָלט זיך שרעקליך, שרעקליך געוואָלט אז איהר אָדער ווער-סע-
 ניט-איז זאָל עס אויסמאָהלען! בעסער וואָלט געווען ווען איהר! איך
 האָב שוין דאָן א טראַכט געטאָן, אז דאָס בילד וואָלט געווען א נוצ-
 ליכע. ווייסט איהר, דאָ דאָרף מען פאַרשטעלען אלץ וואָס איז געווען
 פריהער. אלץ, אלץ! ער האָט געלעבט אין תפיסה און געוואַרט אויף
 דער הינריכטונג, לכל הפחות, אין א וואָך ארום; ער האָט אזוי אויס-
 גערעכענט אויף דער געוועהנליכער פאַרמאָליטעט, אז דאָס פאַפיר
 דאָרף נאָך ערגעץ-וואו געהן, און עס ווערט ערשט ארויסגעשיקט ווע-
 רען אין א וואָך ארום. און דאָ איז פלוצלונג, צוליעב עפעס א צופאַל,
 די זאך פאַרקורצט געוואָרען. פינף א זייגער אין דער פריה. ער איז
 געשלאָפען. דאָס איז געווען ענדע אָקטאָבער, פינף א זייגער איז נאָך
 דאָן קאַלט און פינסטער. עס איז אריינגעקומען שטיל דער טורמע-
 פריסטאָוו מיט דער וואָך, און ער האָט פאַרזיכטיג באַריהרט זיין אָק-
 סעל. יענער האָט זיך אויפגעהויבען, האָט זיך אָנגעשפאַרט מיט'ן
 עלענבויעגן, ער זעהט א ליכט: „וואָס איז?“ „צו דער הינריכטונג.“
 א פאַרשלאָפענער האָט ער ניט געגלויבט, גענומען אָפּשטרייטען; אן
 דאָס פאַפיר וועט ערשט ארויס אין א וואָך ארום. נור ווען ער האָט
 זיך איז גאַנצען אויסגעשטוכעט, האָט ער אויפגעהערט אָפּשטרייטען
 און איז אַנטשוויגען געוואָרען — אזוי האָט מען דערצעהלט — דער-
 נאָך האָט ער געזאָגט: „פונדעסטוועגען איז שווער אזוי פלוצלינג...“
 און איז ווידער אַנטשוויגען געוואָרען און האָט שוין מעהר גאָר ניט
 געוואָלט רעדען. דאָ געהן א דריי-פיער שטונדען אוועק אויף געוויסע
 זאַכען: אויפ'ן גלח, אויפ'ן פריהשטיק, צו וועלכען מען גיט איהם
 וויין, קאַפּע, און פלייש (נו, איז דאָס ניט קיין שפּאַס? גיט נור א
 טראַכט ווי גרויזאָם, און פון דער צווייטער זייט, טוען עס די אומ-
 שולדיגע מענשען פון ריינעם האַרצען און זיי גלויבען אז דאָס איז מענ-
 שען-ליעבע). דערנאָך דער טואַלעט (איהר ווייסט וואָס איז דער טור-
 אַלעט פון א פאַרברעכער?) ענדליך פיהרט מען איהם איבער'ן
 שטאָרט צום עשאַפּאַט... איך דענק, אז אויך דאָ ווען מען פיהרט, דוכט
 זיך נאָך, אז עס איז נאָך דאָ גענוג צו לעבען. מיר דוכט זיך, אז ער
 האָט אויפ'ן וועג געוויס געטראַכט: ס'איז נאָך לאַנג. מען דאָרף
 נאָך דריי גאַסען לעבען. אָט וועל איך דורכפאַהרען די, דערנאָך
 בלייבט נאָך י ע נ ע, דערנאָך אָט די, וואו דער בעקער, רעכטס...

— דאָס איז מאַדנע, האָט באַמערקט די גענעראַלשע.
 — דער פירשט איז א דעמאָקראַט, האָט אָפּגעשניטען אַנגלאַיז
 — נו, ווען איהר האָט שוין דערצעהלט אלעקסעיען קענט איהר שוין
 אונז ניט דערצעהלען.

— איך וויל אומבאַדינגט הערען, האָט ווידערהאַלט אַדעלאַידא.
 — פריהער, טאַקע, האָט זיך צו איהר געווענדט דער פירשט,
 זיך ווידער אביסעלע באַגייסטערענדיג, (ער פלעגט זעהר שנעל און צו-
 טרויליך באַגייסטערט ווערען), האָב איך טאַקע געהאַט א געדאַנק, ווען
 איהר האָט ביי מיר געבעטען א סושעט פאר א בילד, געבען איך א
 סושעט : אויסמאַהלען א געזיכט פון א פאַראורטהיילטען א מינוט
 פאר דעם קלאַפּ פון דער גילאָטינע, ווען ער שטעהט נאָך אויפ'ן
 עשאַפּאַט, איידער ער לעגט זיך אויף דער ברעט.

— וואָס מיינט, א געזיכט ? איין געזיכט ? האָט געפרעגט אַדע-
 לאַידא, — עס וועט זיין א מאַדנער סושעט און וואָס איז דאָס פאר
 א בילד ?

— איך ווייס ניט, פאר וואָס ? איז מיט היין צוגעשטאַנען דער
 פירשט. — איך האָב אין באַזעל ניט לאַנג אזא בילד געזעהן. מיר
 ווילט זיך אייד זעהר דערצעהלען... איך וועל אייך אמאָהל דערצעה-
 לען... זי האָט מיר זעהר ערשטוינט.

— וועגען דער באַזעלער בילד וועט איהר מיר אוראי דערצעהלען
 שפעטער, האָט געזאָגט אַדעלאַידא — איצט אָבער גיט מיר צו פאַר-
 שטעהן דאָס בילד פון דער הינריכטונג. קען מען דאָס איבערגעבען
 אזוי ווי איהר פאַרשטעהט עס ? ווי אזוי מאָהלט מען אויס דעם גע-
 זיכט ? איהר זאָגט איין געזיכט ? וואָס-זשע איז דאָס פאר א גע-
 זיכט ?

— דאָס איז פונקט א מינוט פאר'ן טויט, האָט מיט ברייטוויליגקיי-
 קייט אָנגעהויבען דער פירשט. באַצויבערט ווערענדיג פון דער ער-
 אינערונג, און ווי עס ווייזט אויס, גלייך פאַרגעסענדיג אלע איבעריגע
 זאַכען. — יענער איינציגער מאַמענט, ווען ער האָט זיך אויפגעהויבען
 אויפ'ן טרעפיל און ער איז נור ארויף אויפ'ן עשאַפּאַט. דאָ האָט
 ער א קוק געטאָן איז מיין זייט ; איך האָב א קוק געטאָן אין זיין פנים
 און האָב אַלץ פאַרשטאַנען... איבעריגענס, ווי אזוי דערצעהלען עס !

- הינריכטעט מען דען צום טויט אין אייער דאָרף? האָט גע-
פרעגט אדעלאידאַ.
- איך האָב עס געזעהן אין ליאָן, איך בין אהין געפאָהרען מיט
שניידער'ן. ער האָט מיר מיטגענומען, ווי איך בין אהין געקומען.
האָב איך תיכף אָנגעטראָפּען.
- נו, איז דאָס אייך עפעס זעהר געפעהלען געוואָרען? עפעס
א סך באַלעהרענדעס? נוצליכעס? האָט געפרעגט אַנגלאַיאָ.
- מיר איז דאָס גאָר ניט געפעהלען געוואָרען, און איך בין נאָכ-
דעם געווען אביסעל קראַנק. נור איך בין זיך מודה, אז איך האָב
געקוקט ווי א צוגעשמידטער, האָב די אויגען ניט געקענט אָפּרייסען.
— איך וואָלט אויך ניט געקענט אָפּרייסען די אויגען, האָט גע-
זאָגט אַנגלאַיאָ.
- דאָרטען האָט מען זעהר ניט ליעב ווען פרויען געהן קוקען.
מען שרייבט אפילו נאָכדעם אין די צייטונגען וועגען אָט די פרויען.
— הייסט עס, ווען מען געפינט אז דאָס פּאַסט ניט פאר פרויען,
ווילען זיי דאָך מיט דעם אליין זאָגען (און אויך באַריכטיגען), אז
דאָס פּאַסט פאר מענער. איך גראַטוליר אייך מיט דער לאַנגיק. און
איהר דענקט דאָך מן הסתם אויך אזוי.
- דערצעהלט וועגען דער הינריכטונג, האָט איבערגעשלאָגען
אדעלאידאַ.
- מיר וואָלט זיך איצט זעהר ניט געוואָלט... האָט זיך צעמישט
און אזוי ווי אָנגעכמורעט דער פירשט.
- עס קוקט אויס ווי איהר וואָלט עס געזשאַלעוועט אונז דער-
צעהלען, האָט א שטאָך געטאָן אַנגלאַיאָ.
- ניין, איך וואָלט ניט געוואָלט דערפאר, ווייל איך האָב שוין
וועגען דער זעלבער הינריכטונג אָט ניט לאַנג דערצעהלט.
- וועמען דערצעהלט?
— אייער קאָמערדינער, ווען איך האָב געוואָרט...
- וועלכען קאָמערדינער? — האָט זיך א שאָט געטאָן די פראַגע
פון אלע זייטען.
- אָט יענעם, וועלכער זיצט אין פּאָדער־הויז, א גרויליכער,
מיט א רויטליכען געזיכט. איך בין געזעסען אין פּאָדער־הויז כדי
אריינצוגעהן צו איוואן פּעאָדאָראָוויטש.

אלע האַבען זיך צעלאַכט.

— אויב איהר זייט אין כעס, טאָ זייט ניט, האָט ער געזאָגט —
איד ווייס דאָך אליין, אז איד האָב וועניגער פון אלעמען געלעבט און
אז איד פאַרשטעה אין לעבען וועניגער פון אלעמען. איד רעד אפשר
אַפּטמאַהל מאַדנע...

און ער האָט זיך ענטשיידען פאַרשעהמט.

— אויב איהר זאָגט, אז איהר זייט געווען גליקליך, דאָן מיינט
עס, אז איהר האָט געלעבט ניט וועניגער, נור מעהרער; פאַר וואָס
זשע דרעהט איהר זיך און ענטשולדיגט זיך? האָט שטרענג און טשעך
פענדיג זיך אָנגעהויבען אַגלאַיאַ. — און באַאונרוהיגט זיך ניט, ביטע,
וואָס איהר לערנט אונז, דאָ איז ניטאָ קיין שום זיעג אויף אייער זייט.
מיר אייער קוויטעטיום קען מען אפילו אויף הונדערט יאָהר אָנפילען
דאָס לעבען מיט גליק. אייך באַווייז א הינריכטונג און ווייז אייך א
קליין פינגער וועט איהר אי פון דאָס ערשטע, אי פון דאָס צווייטע
דעם זעלבען לויבענסווערטעהען געדאַנק אויספיהרען, און איהר וועט
נאָך בלייבען גליקליך איד. אויף אזא אופן קען מען זיך דורכלעבען.
— פאַר וואָס ביזטו אזוי ביין, פאַרשטעה איד ניט, האָט אונז
טערגעכאַפט די גענעראַלשע, וועלכע האָט שוין א היבישע צייט געקוקט
אויף די געזיכטער פון די געשפרעד־פיהרער. — און וועגען וואָס איהר
רעדט קען איד אויך ניט פאַרשטעהן. וואָס איז דאָס פאַר א קליין
פינגער און וואָס פאַר א נאַרישקייט? דער פירשט רעדט זעהר פיין
נור אביסעל טרויערדיג. פאַר וואָס נעהמסטו ביי איהם אוועק דעם
מוטה? ער, ווען ער האָט אָנגעהויבען האָט ער געלאַכט און איצט
קוקט ער ווי א סאָוואַ.

— עס מאַכט ניט אויס, מאַמע, — און עס איז אן עברה, פירשט,
וואָס איהר האָט ניט געזעהן קיין הינריכטונג, איד וואָלט אייך וועגען
איין זאך געפרעגט.

— איד האָב געזעהן א הינריכטונג, האָט געענטפערט דער
פירשט.

— געזעהן? האָט אויסגעשריען אַגלאַיאַ — איד האָב געדאַרפט
טרעפען! דאָס ענדיגט די גאַנצע זאך. ווען איהר האָט עס געזעהן,
וויזשע זאָגט איהר אז איהר האָט די גאַנצע צייט גליקליך געלעבט?
נו, האָב איד אייך דען ניט געזאָגט דעם אמת?

דאָזיגער רייכטהום שפעטער געטאָן ? האָט ער געלעבט יעדע מינוט מיט א רעכענונג ?

— א, ניין, ער האָט מיר אליין געזאָגט — איך האָב איהם ווער גען דעם שוין געפרעגט — ער האָט גאָר ניט אזוי געלעבט, ער האָט א סך א סך מינוטען גע'פטר'ט.

— נו, הייסט עס דאָך, אז אָט האָט איהר די ערפאָהרונג, הייסט עס, אז מען קען טאָקע ניט לעבען, „ ר ע כ ע נ ד י ג א ל צ מ י ט א ר ע כ ע נ ו נ ג “ צוליעב עפעס אן אורזאכע, נור מען קען ניט... — יע, צוליעב עפעס אן אורזאכע, נור מען קען ניט, האָט דער פירשט נאָכגעזאָגט, — מיר אליין האָט זיך עס אזוי געדוכט... און פונדעסטוועגען גלויבט זיך עפעס ניט...

— דאָס הייסט, אז איהר גלויבט, אז איהר וועט לעבען קליגער ווי אלע ? האָט געזאָגט אַנלאַיאַ.

— יע, מיר האָט זיך אָפטמאָהל געדוכט.

— און עס דוכט זיך איצט אויך ?

— און... עס דוכט זיך, האָט געענטפערט דער פירשט, ווי פריי היר מיט א שטילען און אפילו שרעקעדיגען שמייכל קוקענדיג אויף אַנלאַיען ; נור באַלד האָט ער זיך ווידער צעלאַכט און פרעהליך אויף איהר א קוק געטאָן.

— באַשיידען ! האָט געזאָגט אַנלאַיאַ כמעט אין כעס ווערענדיג.

— און וואָס פאר א העלדין'ס איהר זייט עס פונדעסטוועגען,

אָט לאַכט איהר און מיר האָט אליין זיין ערצעהלונג אזוי ערשטוינט, דאָס איך האָב דערנאָכדעם אין שלאָף געזעהן אָט טאָקע אָט די פינף מינוט...

ער האָט נאָכאָמאָהל פאַרשענד און ערנסט אָפגעמאַסטען מיט די אויגען זיינע צוהערדיגס.

— זייט איהר אויף מיר פאר עפעס אין כעס ? האָט ער פלוץ

לינג געפרעגט אזוי ווי אין צוטומעלטקייט, אָבער פונדעסטוועגען קו קענדיג אלעמען גלייך אין די אויגען.

— פאר וואָס ? האָבען אויסגעשריען פאַרוואַונדערט אלע דריי

מיידלאַך.

— איך ווייס. אפשר דערפאר ווייל עס קוקט אויס ווי איך

לערן עפעס אליין...

ער געדענקט, אז ער האָט שרעקליך עקשנות'דיג געקוקט אויף אַט דעם דאָר, און אויף די שטראַהלען וועלכע האָבען אַרויסגעשטראַהלט פון איהם; ער האָט זיך ניט געקענט אַפּרייסען פון די שטראַהלען: איהם האָט זיך געדוכט, אז אַט די דאָזיגע שטראַהלען זיינען זיין נייע נאָר-טור, אז ער וועט אין דריי מינוט אַרום, אויף א געוויסען אופן, זיך צוזאַמענגיסען מיט זיי... דאָס ניט וויסען און דאָס ווידערווילען איז פון דעם דאָזיגען נייעם, וועלכער וועט זיין, און באַלד קומט — געווען א שרעקליכע; נור ער זאָגט, אז פאַר איהם איז אין דער צייט גאַרנישט ניט שווער געווען, ווי דער אונאַויפהערליכער געדאַנק: „ווי גוט וואָלט געווען ניט צו שטאַרבען!“ אַך ווי גוט וואָלט געווען זען מען קען אומקעהרען צוריק דאָס לעבען, — וואָס פאַר אַן אונענדליכקייט! און דאָס אַלץ וואָלט געהערט צו מיר! איך וואָלט דאָך דאָן יעדע מינוט פאַרוואַנדעלט אין א גאַנצען יאָהרהונדערט, איך וואָלט גאַר ניט פאַרלאָרען, יעדע מינוט וואָלט איך געהאַלטען מיט א רעכענונג, איך וואָלט שוין אומזיסט גאַרנישט ניט גע'פּטר'ט!“ ער האָט געזאָגט, אז דער געדאַנק, האָט זיך ביי איהם גאַכדעם פאַרוואַנדעלט אין אזא כעס, אז ער האָט שוין געוואָלט מען זאָל איהם וואָס גיכער דערשיי-סען.

דער פירשט איז פּלוצלינג אַנטשוויגען געוואָרען; אַלע האָבען געוואַרט, אז ער וועט פאַרטזעצען און וועט קומען צו א שלום.
— איהר האָט געענדיגט? האָט געברענט אַנלאַיא.
— וואָס? געענדיגט. האָט געזאָגט דער פירשט אַרויסגעהענ-דיג פון א ווייליגער פאַרטראַכטונג.

— אָבער צו וואָס האָט ער וועגען דעם דערצעהלט?
— אזוי... מיר האָט זיך דערמאָנט... איך האָב צום געשפּרעך...
— איהר זייט זעהר ניט אויסגעהאַלטען, האָט באַמערקט אַלעק-סאַנדראַ — איהר האָט פירשט, זיכער געוואָלט אויספיהרען, אז קיין איין מינוט קען מען אויף קאַפיקעס ניט רעכענען, אז אַפּטמאַהל זיי נען פינף מינוט טייערער ווי אוצרות. דאָס איז אַלץ לויבענסווערט, אָבער ערלויבט פונדעסטוועגען, ווי אזוי לעבט איצט אייער פריינד, וועלכע האָט אייך אזעלכע מעשיות דערצעהלט?... איהם האָט מען דאָך איבערגעביטען דעם שטראַף, הייסט עס דאָך, אז מען האָט איהם געשענקט „דאָס אונענדליכע לעבען“, נו, אַט וואָס האָט ער מיט דער

קאָסטיומען (ווייסע, לאַנגע באַלאַחאַנען) און אויף די אויגען האָט מען זיי אָנגערוקט ווייסע שלאָף־מיצען, כדי זיי זאָלען ניט זעהן די ביק־סען. דערנאָכדעם האָט זיך ארום יעדען סלופ אויסגעשטעלט די קאָ־מאַנדע פון עטליכע סאַלדאַטען. מיין באַקאַנטער איז געשטאַנען דער אַכטער אין דער רייע. הייסט עס, אז ער האָט געדאַרפט געהן צו די סלופעס פון דער דריטער רייע. דער גלח איז אַרומגעגאַנגען אַרום אלעמען מיט'ן צלם. עס איז אויסגעקומען, אז עס איז געבליבען צו לעבען בלויז נאָך פינף מינוט, ניט מעהר. ער האָט געזאָגט, אז אָט די דאָזיגע פינף מינוט האַבען זיך איהם אויסגעוויזען אלס אונער־ליכער טערמין, אלס אַ גרויסען רייכטהום; איהם האָט זיך אויסגע־דוכט, אז אין די פינף מינוט וועט ער דורכלעבען אזוי פיעל לעבענס, אז איצט איז נאָך ניטאָ וואָס צו טראַכטען וועגען דער לעצטער רגע, אזוי אז ער האָט נאָך אפילו געמאַכט אייניגע איינאַרדנונגען: ער האָט אויסגערעכענט די צייט ווען ער וועט זיך זענענען מיט די חברים. אויף דערויף האָט ער באַשטימט אַ פאַר מינוט. דערנאָך האָט ער באַ־שטימט נאָך צוויי מינוט, אום דעם לעצטען מאָהל אַ טראַכט צו טהאָן וועגען זיך. און דערנאָך כדי צו קענען דעם לעצטען מאָהל אומצוקו־קען זיך ארום און ארום. ער געדענקט אלץ זעהר גוט, וואָס ער האָט טאַקע געמאַן מיט אָט די דריי איינאַרדנונגען, און ער האָט טאַקע אזוי אויסגערעכענט. ער האָט געזאָלט שטאַרבען אַ זיבען און צוואַנציג יאָהריגער, אַ געזונטער, אַ קרעפטיגער; זעגענדיג זיך מיט די חברים, געדענקט ער, אז איינעם פון זיי האָט ער פאַרגעבען אַ גאַנץ זייטיגע פּראַגע, און זיך אפילו פאַראינטערעסירט מיט'ן ענטפער. און נאָכ־דעם ווי ער האָט זיך אָפּגעזעענען מיט די חברים, זיינען אָנגעקומען יענע צוויי מינוט, וועלכע ער האָט באַשטימט צו טראַכטען וועגען וואָס ער מעגליך, שנעלער און קלאַהרער, וואָס אָט איז דאָס עפעס אזוי: אָט איצט איז ער דאָ און לעבט און אין דריי מינוט ארום וועט ער זיין עפעס, עפעס־ווער, אָדער עפעס־וואָס — איז ווער־זשע? און וואו? אָט דאָס אלץ האָט ער געדענקט צו באַשליסען אין די צוויי מינוט! ניט ווייט איז געווען אַ קלויסטער און דער שפיץ פון קלויס־טער מיט דעם באַגולדטען דאָך האָט געשיינט אויף דער ליכטיגער זון.

אייער שטארט נעאפאל. און מיר דוכט מיט פראָצענט, ניט קוקענדיג דערויף וואָס אַזא א קאָפּיקע.

— וועגען דאָס לעבען אין תּפּיסה קען מען נאָך ניט איינשטימען, האָט דער פּירשט געזאָגט — איד האָב געהערט א מעשה פון א מענ-שען, וועלכער איז אָפּגעזעסען אין תּפּיסה א יאָהר צוועלף; דאָס איז געווען איינער פון די קראַנקע, און ער האָט זיך געקורירט טאַקע ביי מיין פּראָפעסאָר. ער פלעגט האָבען אָנפאלען, ער פלעגט אָפּטמאָהל ווערען אומרוהיג. וויינען, און איינמאָהל האָט ער אפילו געפרובירט זיך נעהמען דאָס לעבען. זיין לעבען אין תּפּיסה כאַראַקטעריזיר איד אייך, איז געווען זעהר א טרויערדיגעס, אָבער געוויס ניט קיין קאָפּיקע-לעבען. און די גאַנצע באַקאַנטשאַפּט וואָס ער האָט געהאַט איז געווען מיט א שפּין, און מיט א בוים וואָס איז געוואקסען אונטער'ן פענ-סטער... נור איד וועל אייך בעסער דערצעהלען וועגען מיינער און אַנ-דערער באַגעגעניש לעצטען יאָהר, מיט א מענשען. דאָס איז אן אומ-שטאַנד געווען זעהר א מאַדנער — א מאַדנער דערמיט, וואָס אזא פאַל טרעפט זעהר וועניג. אָט דער מענש איז איינמאָהל געווען ארויפ-געפיהרט געוואָרען צוזאַמען מיט אַנדערע, אויפ'ן עשאַפּאַט, און מען האָט איהם שוין געווען דורכגעלייענט דעם טויט - אורטהייל, שיסען, פאַר א פּאָליטישען פאַרברעכען. אין צוואנציג מינוט ארום איז אויך פאַרגעלייענט געוואָרען די באַגאַנדיגונג און באַשטימט גע-וואָרען אן אַנדער שטראַף. אָבער דאָך אין דער צווישען צייט פון ביידע אורטהיילען אין צוואנציג מינוט אָדער אמווינציגסטענס א פערטעל שטונדע, האָט ער דורכגעלעבט מיט דער אונצווייפּעלהאַפ-טער איבערצייגונג, אז אין עטליכע מינוט ארום וועט ער פלוצלינג שטאַרבען. מיר האָט זיך זעהר געוואַלט הערען, ווען ער פלעגט אמאָהל דערמאָהנען יענע איבערלעבונגען זיינע, און איד האָב עטליכע מאָהל איבערגעפרעגט. ער האָט געדענקט אלעס מיט אן אונגעוועהנ-ליכער קלאַרקייט און ער האָט געזאָגט, אז ער האָט קיינמאָהל גאָר-נישט ניט פאַרגעסען פון די דאָזיגע מינוטען. א צוואנציג טריט פון עשאַפּאַט, ארום וועלכען עס איז געשטאַנען דאָס פּובליקום און די סאָל-דאַטען, זיינען געווען אריינגעגראַכען דריי סלופּעס, ווייל די פאַרברע-כער זיינען געווען עטליכע אין צאָהל. די דריי ערשטע האָט מען צו-געפיהרט צו די סלופּעס, צוגעבונדען, זיי אָנגעטאַן אין די טויט-

אומרוהיגקייט. אמאָהל פלעגט אויך טרעפען אין מיטען טאָג. ווען מען פאָרגעהט ערגעץ אין די בערג. שטעהסט אליין אין מיטען א באַרג, ארום זיינען סאָסנעס, אלטע, גרויסע, סמאָליגע. אויבען אויף א שטיין שטעהט אַן אלטער פּאַלאַץ פון א מיטעלאַלטערליכע חורבה. אונזער דערפעל איז ווייט אונטען, קוים וואָס מען זעהט עס. די זון איז א ליכטיגע, דער הימעל א בלויער, א שטילקייט א שרעקליכע. אַט דאָ פלעגט טרעפען אַז מען רופט מיך אלץ ערגעץ וואו, און מיר האָט זיך אלץ געדוכט, אז ווען מען זאָל געהן אזוי גלייך, געהן לאַנג, לאַנג, און דערנעהן ביז אַט דעם גרענעץ. ביי יענעם וואו דער הימעל מיט דער ערד באַגעגענען זיך, איז דאָרטען די גאַנצע ענטרעטעניש, און גלייך וועסטו א נייעם לעבען דערזעהן, טויזענדער מאָהל קרעפטי גען און רוישיגער ווי ביי אינז; מיר האָט זיך אלץ אַזא גרויסע שטאַרט גע'חלום'ט, אזוי ווי נעאַפּאָל, אין איהם זיינען אלץ הויפען, גערויש, טומעל, לעבען... יע, מאַלע וואָס עס האָט זיך גע'חלום'ט! און נאָכ-דעם האָט זיך מיר אויסגעדוכט, אז אויך אין תפיסה קען מען א גרויס לעבען געפינען.

— דעם לעצטען לויבענסווערטעהען געדאַנק האָב איך נאָך אין מיין חר י ס ט א מ א ט י ע געלעזען, ווען מיר איז געווען צוועלף יאָהר, האָט געזאָגט אַנגלאַיא.

— דאָס איז אלץ פּילאָסאָפּיע, האָט באַמערקט אַדעלאַידא —
 איהר זייט א פּילאָסאָפּ און איהר זייט געקומען אונז לערנען.
 — עס קען זיין אז איהר האָט רעכט, האָט א שמויכעל געטאָן דער פירשט — און אפשר בין איך טאַקע א פּילאָסאָפּ און ווער ווייס, אפשר קען איך טאַקע אין אמת'ן לערנען דאָס קען געבען; עס קען זיכער געבען.

— און אייער פּילאָסאָפּיע איז פונקט אזא ווי עוולאמפּיעס ניקאָר לאַיעוונעס, האָט ווידער אונטערגעכאַפט אַנגלאַיא — אזא טשינאָווי-צע, אַן אלמנה, קומט צו אונז אריין, עפעס אזא סאָרט קעסטניצע. איהר גאַנצע אויפנאַבע אין לעבען — איז ביליגקייט. אַבי מען זאָל נור קענען ביליג זיך דורכלעבען. זי רעדט נור וועגען געלט, און מערקט אייד, זי האָט גראַד געלט. זי איז א פּלוטאָוקע. פונקט אזוי איז אייער גרויסעם לעבען אין תפיסה. און עס קען געבען, אז אויך אייער פיער-יאָהריגער גליק אין דאָרף, פאָר וועלכען איהר האָט פאַרקויפט

— אַט דאָס וועט זיין בעסער, האָט צוגעגעבען אַדעלאַידא —
 דער פירשט האָט זיך דאָך אין אויסלאַנד אויסגעלערנט קוקען.
 — איך ווייס ניט. איך האָב דאָרטען בלויז פאַרריכט דעם גער-
 זונד. איך ווייס ניט, צו איך האָב זיך אויסגעלערנט קוקען. איבער-
 ריגענס, בין איך די גאַנצע צייט געווען גליקליך.
 — גליקליך? א י ה ר קענט זיין גליקליך? האָט אויסגעשריען
 אַנלאַיאַ — טאָ ווי אזוי זשע זאָגט איהר, אז איהר האָט זיך ניט
 אויסגעלערנט קוקען, איהר וועט נאָך אונז אויסלערנען.
 — לערענט אונז אויס, ביטע. האָט געלאַכט אַדעלאַידא.
 — איך קען אייך גאָר ניט אויסלערנען, האָט אויך געלאַכט דער
 פירשט — איך האָב די גאַנצע צייט, אין אויסלאַנד, אָפּגעלעבט אין
 אַט דעם שווייצאַרישען דערפעל. וועניג ווען ארויסגעפאָהרען, ערגעץ
 וואו ניט ווייט. וואָס קען איך אייך אויסלערנען? פון אַנפאַנג איז
 מיר בלויז געווען ניט אומעטיג; איך האָב זיך אָנגעהויבען געזונד
 ווערען. דערנאָכדעם איז מיר יעדער טאָג טהייער געוואָרען. און וואָס
 ווייטער, אלץ טהייערער. אזוי אז איך האָב עס אָנגעהויבען באַמער-
 קען. שלאָפען פלעג איך זיך לעגען זעהר א צופרידענער, און אויפ-
 געשטאַנען נאָך גליקליכער. און פאַר וואָס דאָס איז געווען אזוי —
 איז זעהר שווער דערצעהלען.
 — אזוי דאָס אייך האָט זיך שוין אין ערגעץ ניט געוואָלט, אין
 ערגעץ ניט גערופען? האָט געפרעגט אלעקסאַנדרא.
 — פון אַנפאַנג, אין סאַמע אַנפאַנג, האָט מיר יע גערופען. און
 איך פלעג אריינפאלען אין א גרויסער אומרוהיגקייט; איך האָב אלץ
 געטראַכט ווי אזוי וועל איך לעבען. מיין שיקאַל האָב איך געוואָלט
 וויסען. דערהויפּט איז געוויסע מינוטען בין איך געווען אומרוהיג.
 איהר ווייסט, אזעלכע מינוטען זיינען דאָ, דערהויפּט אין איינזאַמ-
 קייט. מיר האָבען דאָרטען געהאַט א וואַסער-פאַל, ניט קיין גרויסער,
 הויך פון די בערג פלעגט ער פאַלען. און אין דעם דינעם פאַדים,
 כמעט פערפענדימוליאַר, — א ווייסער, א רוישיגער, א שוימעדיגער,
 געפאַלען הויך, און עס האָט זיך געדוכט גאַנץ נידעריג. ער איז
 געווען אויף א האַלב מייל די ווייט, און עס האָט זיך געדוכט, אז בין
 איהם איז סופציג טריט. איך פלעג ביי דער נאַכט ליעב האָבען צו-
 הערען זיין גערויש. איז אַט אין די מינוטען פלעג איך דערגעהן בין

— און אפילו וועגען עזעל איז אויך געווען קלוג, האָט באַמערקט אלעקסאַנדראַ — דער פירשט דערצעהלט זעהר אינטערעסאַנט וועגען זיין קראַנקהייטס־פאַל. און ווי אלץ איז איהם געפעהלען געוואָרען דורך איין אַנרעגונג. מיר איז שטענדיג געווען אינטערעסאַנט ווי מען־שען געהן אַרונטער פון זינען און דערנאָך ווערען זיי ווידער געזונד. דערהויפּט ווען דאָס ווערט פּלוצלינג.

— ניט אמת? ניט אמת? — האָט זיך די גענעראַלשע אויף דעם אַ וואָרף געטאָן — איד זעה אז אויך דו ביזט אַפּטמאַהל קלוג. נו, שוין גענוג לאַכען! איהר האָט זיך, דוכט זיך, אַפּגעשטעלט, ביי דער שוויצאַרישער נאַטור, פירשט, נו!

— מיר זיינען געקומען צעפּאַהרען אין לוצערן, און מען האָט מיך אוועקגעפיהרט איבערן אָזעראַ. איד האָב געפיהלט ווי זי איז שעהן, נור מיר איז דערביי געווען זעהר שווער. האָט געזאָגט דער פירשט.

— פאַרוואָס? האָט געפרעגט אלעקסאַנדראַ.

— איד פאַרשטעה ניט. מיר איז אלעמאַהל שווער און אומריר היג צו קומען צום ערשטען מאָהל אויף אזא נאַטור. אז עס איז שעהן, אי עס איז אומרוהיג. איבעריגענס, דאָס איז נאָך אלץ געווען מיט מיר ווען איד בין געווען קראַנק.

— און איד וואָלט זעהר געוואָלט אַ קוק טאָן, האָט געזאָגט אַדעלאַידאַ — און איד פאַרשטעה ניט, ווען מיר וועלען זיך שוין קיין אויסלאַנד אויסקלייבען. אָט קען איד שוין צוויי יאָהר ניט גע־פינען קיין טהעמאַ פאַר אַ בילד.

„מזרח און מערב איז לאַנג שוין באַשריבען“

געפינט מיר, פירשט, אַ טהעמאַ פאַר אַ בילד!

— איד פאַרשטעה אין דעם גאַרנישט. מיר דוכט זיך: מען גיט אַ קוק און מען מאָהלט.

— אַ קוק טאָן קען איד ניט.

— אַבער וואָס רעדט איהר דאָ מיט רעמענישען? איד פאַרשטעה גאַר ניט! — האָט די גענעראַלשע איבערגעשלאָגען — וואָס הייסט עס. אַ קוק טאָן קען איד ניט? אויגען זיינען דאָ — טאָ קוק. קענסט דאָ ניט קוקען, וועסטו זיך איז אויסלאַנד אויך ניט אויסלערנען. בעסער דערצעהלט פירשט, ווי איהר אליין האָט געקוקט.

איך האָב וועגען איהם גאָר ניט געטראַכט! האָט די גענעראַלשע אויס-
געשריען — גלויבט מיר כלעבען, פירשט, איך האָב אָהן קיין...
— אַנדרייטונג? אַ איך גלויב אָהן צווייפעל...
און דער פירשט האָט געלאַכט אָהן אויפהער.
— דאָס איז גאַנץ פיין וואָס איהר לאַכט, איך זעה אז איהר
זייט דער וואוילסטער יונגער מאַן, האָט די גענעראַלשע געזאָגט.
— אַמאָהל ניט קיין גוטער, האָט געענטפערט דער פירשט.
— און איך בין א גוטער, האָט אונערוואַרטעט אריינגעשטעלט די
גענעראַלשע — און ווען איהר ווילט בין איך שטענדיג א גוטער און
דאָס איז מיין איינציגער פעהלער, ווייל מען דאַרף ניט זיין שטענדיג
גוט. איך כעס זיך גאַנץ אָפּט, אָט אויף זיי, איבערהויפט אויף
איוואן פיאַדאָראַוויטש, נור שלעכט איז דאָס וואָס איך ווער אלץ
מעהר א בעסערער ווען איך בין אין כעס. איך האָב פריהער, איידער
איהר זייט אריינגעקומען, געווען אין כעס, און זיך געמאַכט ווי איך
פאַרשטעה גאָר ניט און קען גאָר ניט פאַרשטעהן. דאָס טרעפט מיט
מיר, אזוי ווי מיט א קינד. אַגלאַיאַ האָט מיר געגעבען א לעקציע. א
דאַנק דיר אַגלאַיאַ. איבעריגענס, דאָס איז אלץ נאַרישקייטען. איך
בין נאָך ניט אזוי נאַריש ווי איך מאַך זיך און ווי די טעכטער ווי-
לען פון מיר מאַכען. איך האָב כאַראַקטער און בין זעהר שעהמעוודיג.
און איבעריגענס, איך זאָג דאָס אָהן בייזקייט. קום אהער אַגלאַיאַ,
גיב מיר א קוש, נו... און גענוג ווייכקייטען, האָט זי באַמערקט, ווען
אַגלאַיאַ האָט זי מיט געפיהל א קוש געטאָן אין די ליפּען און אין
האַנט. — זעצט פאַרט, פירשט, מעגליך אז איהר וועט זיך דערמאָנען
עפעס אינטערעסאַנטערעס ווי דער עזעל.
— און איך פאַרשטעה טאַקע ווידער ניט, ווי קען מען עס גלייך
דערזעהלען, האָט אַדעלאַידא ווידער באַמערקט — איך וואָלט עס ניט
געקענט.
— און דער פירשט קען עס. ווייל דער פירשט איז זעהר קלוג
און קליגער פון דיר צעהן מאָהל אוראיי, און אפשר אפילו צוועלף
מאָהל. איך האַף, אז דו וועסט עס דערנאָך דערפיהלען. באַווייזט
עס זיי פירשט. זעצטפאַרט. דעם עזעל קענט איהר טאַקע ענדליך,
אין אמת'ן דורכלאַזען. נו, וואָס האָט איהר אויסערן עזעל אין אויס-
לאַנד געזעהן?

— איבעריגענס, איז אין דעם נאָר ניטאָ קיין מאָדנעקייט. פיעלע פון אונז וועלען זיך נאָר פאַרליבען אין אַן עזעל, האָט זי באַמערקט. אָנבליקענדיג מיט כּעס די לאַכעדיגע מיידלאַך — דאָס איז נאָך אין דער מיטאָלאָגיע אויך געווען. זעצט פאַרט פירשט.

— פון דאָן האָב איך שרעקליך ליעב עזלען. עס איז ביי מיר אפילו אוא מין סימפאטיע. איך האָב וועגען זיי גענומען זיך נאָכ־פרעגען, ווייל פריהער האָב איך זיי קיינמאָהל ניט געזעהן, און איך האָב זיך גלייך איבערצייגט, אז דאָס איז א זעהר נוצליכע באַשעפּע־ניש, אַן ארבייטזאַמע, קרעפטיגע, געדולדיגע, ביליגע, און צוליעב אַט דעם עזעל האָט מיר די גאַנצע שווייץ אָנגעהויבען געפּעהלען צו ווערען, אזוי אז עס איז אין גאַנצען אוועק דער פריהערדיגער טרויער.

— דאָס איז אלץ מאַדנע, נור וועגען עזעל האָט מען געקענט אויך דורכלאָזען. לאַמיר איבערגעהן אויף אן אנדער טעהמא. אַגלאַיאַ, וואָס לאַכסטו אלץ? און דו אַדאלעאידא? דער פירשט האָט פיין דער־צעהלט וועגען עזעל, ער האָט איהם אליין געזעהן, און דו וואָס האַסטו געזעהן? דו ביזט ניט געווען אין אויסלאַנד?

— אן עזעל האָב איך געזעהן, מאַמע, האָט געזאָגט אַדעלאַידא. — און איך האָב געהערט, האָט אונטערגעכאַפּט אַגלאַיאַ. אלע דריי האָבען זיך ווידער צעלאַכט. דער פירשט האָט זיך צעלאַכט צו־זאַמען מיט זיי.

— דאָס איז זעהר ניט שעהן פון אייער זייט, האָט באַמערקט די גענעראלשע — איהר וועט זיי ענטישולדיגען, פירשט. זיי זיינען גוטע. איך קריג זיך מיט זיי שמענדיג, נור איך האָב זיי ליעב. זיי זיינען פּוסטע, לייכטזיניגע, משוגענע.

— פאר וואָס? האָט זיך צעלאַכט דער פירשט. — און איך אויף זייער פּלאַץ וואָלט איך ניט דורכגעלאָזט די געלעגענהייט. און פונ־דעסטוועגען באַשטעה איך פאר דעם עזעל. אן עזעל איז א גוטער און נוצליכער מענש.

— און איהר, פירשט, זייט א גוטער? איך פרעג עס פון נייע־רינקייט. האָט די גענעראלשע געפרעגט. ווידער האָבען זיך אלע צעלאַכט.

— ווידער האָט זיך אונטערגערעהט דער פּאַרשלאַטענער עזעל;

— ניט זשע איהם, אַם וועניגסטענס, מאַמע, די געלעגנהייט צו רעדען, האָט איהר אָפּגעשטעלט אַלעקסאנדראַ. דער דאָזיגער פירשט, קען געבען, איז נאָר א גרויסער פּלוט און גאָר ניט קיין אידִיאָט, האָט זי אריינגעשושקעט אַנלאַאיען.

— ס'איז אזוי. איך זעה דאָס שוין לאַנג, האָט געענטפּערט אַנלאַאָ — און עס איז פון זיין זייט נידערטרעכטיג צו שפּילען אזא ראַלע, וואָס ער מיינט מיט דעם עפעס געווינען ?

— דער ערשטער איינדרוק איז געווען זעהר א שטאַרקער — האָט דער פירשט ווידערהאַלט — ווען מען האָט מיך געפיהרט פון רוסלאַנד איבער פארשיעדענע דייטשע שטעט, האָב איך נור שוויי גענד געקוקט, און איך געדענק, אז איך האָב אפילו וועגען גאַרנישט ניט פאַנאָדערגעפּרעגט. דאָס האָט פאַסירט נאָך עטליכע שטאַרקע און וועהטאָגדיגע אַנפאַלען פון מייַן קראַנקהייט, און איך פלעג שטענדיג דיג ווען די קראַנקהייט פלעגט זיך פאַרשטאַרקען און די אַנפאַלען האָבען זיך ווידערהאַלט עטליכע מאָהל נאַכאַנאַנד, אריינפאַלען אין פולער אָפטעמפונג, פלעג אין גאַנצען פאַרלירען דעם זכרון און דער שכל כאַטש ער האָט געאַרבייט נור דער לאַגישער פליסען פון די גע-דאַנקען איז ווי אָפּגעריסען געוואָרען. מעהר ווי צוויי-דריי געדאַנ-קען נאַכאַנאַנד פלעג איך ניט קענען צוזאַמענבינדען. אזוי דוכט זיך מיר. ווען אָבער די אַנפאַלען זיינען שטילער געוואָרען, בין איך ווידער געוואָרען אי געזונד אי שטאַרק, אַט אזוי ווי איצטער. איך געדענק: אז א טרויער האָב איך געהאַט ניט אריבערצוטראָגען; מיר האָט זיך אפילו געוואָלט וויינען; איך האָב אַלץ זיך געוואונדערט און באַאונ-רוהיגט: שרעקליך האָט אויף מיר געווירקט, וואָס דאָס אלעס איז פ ר ע מ ד ע ס, דאָס האָב איך פאַרשטאַנען. אז א פרעמדע זאך דער'הרג'עט מיר. איז גאַנצען ערוואַכט פון דער פינסטערניש האָב ערשט, געדענק איך, איז אבער אין באַזעל, ביי מייַן אריינפאַהר אין דער שווייץ, און מיר האָט אויפגעוועקט דער געשריי פון אַן עזעל אויף דעם שטאָדטישען מאַרק. דער עזעל האָט מיך שרעקליך איבער-ראַשט און איך ווייס ניט פאַר וואָס, נור ער איז מיר עפעס אויסער-געוועהנליך געפעהלען געוואָרען און אַלץ צוזאַמען איז פלוצלינג, אַלץ ביי מיר אין קאָפּ ווי קלאָהר געוואָרען.

— אַן עזעל ? דאָס איז מאַדנע, האָט באַמערקט די גענעראַלשע

פיהרענדיג איהם — איינפאך גערעדט, אונזער קליינער גאסט-צימער, וואו מיר, ווען מיר בלייבען אליין, קלייבען זיך צונויף, און יעדע פאר-נעהמט זיך מיט איהר זאך. אלעקסאנדרא, מיין עלטערע טאכטער, שפילט אויפ'ן פארטאפיאנא, אָדער לייענט, אָדער נעהט; אדעלאאידא — מאַהלט פעזישאזשען און פארטרעטען (און קען קיינמאָהל גאָר ניט ענדיגען) און אנלאַיאַ זיצט און טוט גאַרניט. ביי מיר פאלט אויך די ארבייט פון האַנט, עס קומט גאַרניט ארויס. נו, אַט זיינען מיר שוין געקומען. זעצט זיך פירשט, אהער, ביים קאַמין און דערזעהלסט. איך וויל וויסען ווי אזוי איהר דערזעהלסט עפעס. איך וויל זיך אין גאַנ-צען איבערצייגען. און ווען איך וועל זיך זעהן מיט דער פירשטין בעלקאַנסקאָיאַ מיט דער אַלטער, וועל איך איהר וועגען אייך אלץ דער-זעהלען. איך וויל אז איהר זאָלסט זיי אלעמען אויך פאראינטערעסי-רען. נור רעדט זשע שוין.

— מאַמע, אָבער אזוי איז דאָך עפעס מאַדנע צו דערזעהלען, האָט באַמערקט אדעלאאידא, וועלכע האָט דערוויל פאַרריכט איהר מאַהלברעט, גענומען פינזעלס, פאַליטרע און זיך גענומען קאַפירען א שוין לאַנג אָנגעפאנגענעם פעזישאזש פון עסטאַמפ. אלעקסאנדרא און אנלאַיאַ האָבען זיך געזעצט צוזאַמען אויפ'ן קליינינקען דיוואן, און אויפגענדיג די הענט, זיך צוגעגרייט צו הערען דעם געשפרעד. דער פירשט האָט באַמערקט אז אויף איהם איז פון אלע זייטען געריכטעט א באַזונדערע אויפמערקזאַמקייט.

— ווען מען באַפעהלט מיר אזוי, וואָלט איך גאַרנישט ניט דערזעהלסט, האָט באַמערקט אנלאַיאַ.

— פאר וואָס? וואָס איז דאָ אויסערגעווענהליכעס? פאר וואָס זאָל ער ניט דערזעהלען. א צונג איז דאָ. איך וויל וויסען, ווי אזוי ער קען רעדען. נו, רעדט שוין וועגען עפעס. דערזעהלסט, ווי אזוי אייך געפעהלט שווייץ, דער ערשטער איינדרוק. אַט וועט איהר זעהן, ער וועט באַלד אָנהויבען און שעהן אָנהויבען.

— דער איינדרוק איז געווען א שטאַרקער... האָט געווען אָנגע-פאַנגען דער פירשט.

— אזוי, אזוי, האָט אונטערגעכאַפט די אומגעדולדיגע ליזאַוועטאַ פראַקאַפיעוונאַ, זיך ווענדענדיג צו די טעכטער, ער האָט דאָך אָנגע-פאַנגען.

קראַנקער? אפּטער דאַרף מען גאָר קיין סאַלפּעטקע אויך ניט... פירשט, האָט מען אייך אונטערגעבונדען א סאַלפּעטקע ביים עסען?
 — אַמאָהל, ווען איך בין אלט געווען א יאָהר זיבען, דוכט זיך, אז מען פלעגט אונטערבינדען, און איצט ווען איך עס, לעג איך גע-
 וועהנליך, די סאַלפּעטקע אויף די קניע.

— אזוי דאַרף מען טאַקע. און די אָנפאַלען?

— אָנפאַלען? האָט זיך דער פירשט אַכיסעל פאַרוואונדערט. —

די אָנפאַלען פאַסירען מיט מיר זעהר וועניג איבעריגענס, ווייס איך ניט. מען זאָגט, אז דער היגער קלימאט וועט מיר זיין אומגעזונד.

— ער רעדט שעהן. האָט די גענעראלשע באַמערקט, זיך ווענדענ-
 דיג צו די טעכטער, פאַרטזעצענדיג שאַקלען מיט'ן קאַפּ ביים יעדען

וואָרט — איך האָב אפילו ניט ערווארטעט. ווייזט אויס, אז אלץ איז פוסטע זאכען און ליגען. ווי דער שטייגער איז. עסט פירשט און דערזעהלט: וואו זייט איהר געבאָרען געוואָרען? וואו ערצויגען? איך וויל אלץ וויסען; איהר אינטערעסירט מיך זעהר.

דער פירשט האָט באַדאַנקט, און עסענדיג מיט גרויס אַפעטיט, האָט ער ווידער אָנגעהויבען איבערגעבען אלץ וועגען דעם פון וואָס עס האָט איהם שוין אויסגעקומען ניט איינמאָל היינטיגען פריהמאָר-גען צו רעדען. די גענעראלשע איז געוואָרען אלץ צופרידענער און צו פרידענער, די מיידלאַך האָבען אויך גאַנץ אויפמערקזאַם געהערט. זיי האָבען זיך צוזאַמענגערעדט וועגען דער משפּחה. עס האָט זיך ארויסגעשטעלט אז דער פירשט האָט גוט געוואויסט די געשיכטע פון זיין אַפּשטאַמונג, נור ווי מען האָט ניט גערעכענט, איז צווישען איהם און דער גענעראלשע ניט ארויסגעקומען קיין משפּחה. צווישען די זיידעס און די באַבעס האָט מען נאָך געקענט ווי עס איז אויפּרעכענען א ווייטע קרובה'שאפט. אָט דער דאָזיגער טרוקענער שטאָף איז אַס מעהרסטענס געפעהלען געוואָרען דער גענעראלשע, וועלכער האָט זיך כמעט קיינמאָהל ניט איינגעגעבען ביי איהר גאַנצען ווילען, צו רעדען וועגען איהר משפּחה. אזוי דאָס זי איז אויפגעשטאַנען פון טיש אין אַז אויפגעלעבטער שטימונג.

— קומט, לאָמיר אלע געהן אין אונזער זאַמעל-צימער, האָט זי געזאָגט — און מען וועט אונז ברענגען אהין קאַפע אויך. מיר האָבען אזא אַלגעמיינעם צימער, האָט זי זיך געווענדעט צום פירשט, אוועק-

בער דער וואַלגאָ, אין אונזער היינטיגער קאסטראמער גובערניע. גע-
ווען באוואוסט מיט זיין הייליגען לעבען. ער פלעגט פאַהרען צווישען
עולם, פלעגט העלפען איינאַרדענען די אמאָליגע געשעפטען, און ער
האַט זיך אינטערגעשריבען אונטער איין בריף, און א קאפיע פון דעם
אונטערשריפט האָב איך געזעהן. מיר איז געפעלען געוואָרען די האנט-
שריפט און איך האָב איהם אויסגעלערנט. ווען דער גענעראל האָט
פריהער געוואָלט זעהן ווי אזוי איך שרייב, אום צו באשטימען מיר
פאר א פלאַטין, האָב איך דאָן אָנגעשריבען עטליכע פראָזען אין פאַר-
שיידענע שריפטען און צווישען דעם: „דער גלח פאנפומי האָט צוגע-
לעגט די האַנט“, מיט דער זעלבער האַנדשריפט פון גלח פאנפומי.
דעם גענעראל איז דאָס זעהר געפעלען געוואָרען און ער האָט זיך פון
דעם איצט דערמאָנט.

— אַנלאַיאָ, האָט געזאָגט די גענעראלשע — געדענק: פאנפומי,
אַדער בעסער פאַרשרייב ווייל אזוי פאַרגעס איך שטענדיג. איבער-
גענס, איך האָב געדענקט, אז עס מוז זיין אינטערעסאַנטער. וואו-
זשע איז דער אונטערשריפט?
— ער איז דוכט זיך, געבליבען אין קאַבינעט, ביים גענעראל,
אויפן טיש.

— זאָל מען גלייך שיקען און עס ברענגען.

— איך וועל אייך בעסער א צווייטען מאָהל אָנשרייבען, אויב
איהר ווילט.

— געוויס, מאַמע. האָט געזאָגט אלעקסאַנדראַ — און איצט
וועט זיין בעסער עסען פריהשטיק; מיר ווילען עסען.

— זאָל זיין אזוי, האָט באשלאָסען די גענעראלשע. קומט פירשט,
איהר ווילט זעהר עסען?

— יע, איצט האָט זיך מיר זעהר פאַרוואָלט, און איך דאַנק זעהר.

— דאָס איז זעהר פיין וואָס איהר זייט העפליך. און איך
מערק, אז איהר זייט גאָר ניט אזא... טשודאַק ווי מען האָט אייך גע-
וואָלט פאַרשטעלען. קומט, זעצט זיך אַט דאָ, אַנטקעגען מיר! האָט
זי געבלאָפּאַטשעט, אוועקזעצענדיג דעם פירשט, ווען מען איז געקומען
איז עס-צימער — איך וויל קוקען אויף אייך. אלעקסאַנדראַ, אדעלאַ-
אידא, טראַקטירט דעם פירשט. ניט אמת, אז ער איז גאָר ניט אזא...

גיט איהם אייערע אלבאָמען מאדאמען, זאָל ער אייך דאָרטען אָנשרייי בען. ער איז אַ קאַליגאראַף איז דאָס נאָר אַן אויסנאָהם! א טאלאַנט. ער האָט זיך דאָרט ביי מיר אַזוי אונטערגעשריבען מיט אַן אלטער-טהימליכער האַנטשריפט: „גלח פאַפּוטי האָט צוגעלעגט די האַנט...“ נו, אויפ'ס ווידערזעהן!...

— פאַנפּוטי? גלח? נו, וואָרט נאָר אויף, וואָרט נאָר אויף, וואָר-הין איילט איהר זיך? און וואָס איז דאָס פאַר אַ פאַנפּוטי? — האָט מיט עקשנות'דיגער ערגערניש, און כמעט מיט שרעק די גענעראַלשע נאָכגעשריען איהר אַנטלויבענדען מאַן.

— יע, יע, פריינד מיינער, דאָס איז אַמאָל געווען אַזא גלח... איד אליין האָב כאַשטימט די צייט... אויפ'ס ווידערזעהן, פירשט!
דער גענעראַל איז מיט איילענדיגע טריט אוועק.

— איד ווייס צו וואָס פאַר אַ גראַף ער איז אוועק! — האָט שאַרף ארויסגערעדט עליזאוועטאַ פּראַקאַפּיעוונאַ, און מיט כעס אַ קוק געטאַן אויפ'ן פירשט. — וואָס איז דאָס? — האָט זי אָנגעהויבען מיט כעס און ערגערניש דערמאַנען זיך — נו, וואָס איז דאָס? אַר, יע: ווער איז דאָרטען, דער גלח?

— מאַמע, — האָט געווען אָנגעהויבען אַלעקסאַנדראַ, און אַנגליאַ האָט אפילו אַ טופּע געטאַן מיט'ן פּיסעל.

— שטערט מיר ניט, אַלעקסאַנדראַ איוואַנאָוונאַ, — האָט דייט-ליך אויסגעצעהלט איהרע ווערטער די גענעראַלשע, — איד וויל אויך וויסען. זעצט זיך אַט אַ דאָ פירשט, אַט דאָ אויף דעם שטוהל, ניין, פאַרקעהרט, בעסער אהער אויף דער זון, נעהענטער צום ליכט רוקט זיך צו, כדי איד זאָל קאָנען זעהן. נו, זאָגט, ווער איז דאָס דאָרטען, דער גלח?

— דער גלח פאַנפּוטי, — האָט געענטפּערט דער פירשט נעהאַר-זאם און ערנסט.

— פאַנפּוטי? דאָס איז אינטערעסאַנט: ווער-זשע איז ער?
די גענעראַלשע האָט געפרעגט מיט אומגעדולד, שנעל, שאַרף, ניט אַראַפּנעהמענדיג די אויגען פון פירשט. און ווען דער פירשט האָט געענטפּערט, האָט זי געשאַקעלט מיט'ן קאַפּ צו יעדען וואָרט זיינעם.
— דער גלח פאַנפּוטי פון פיערצעהנטען יאהרהונדערט, — האָט אָנגעהויבען דער פירשט — ער האָט געהערשט אין אַ וויסטעניש איי-

האַב אפילו אויך א טראכט געטאָן, אז דיר וועט זיין אביסעל אינטער-
רעסאנט, ווייל ער איז דאך פאַרט פון אונזער פאמיליע...

— עס פאַרשטעהט זיך, מאמע, ווען מיט איהם קאן מען זיך
באנעהן אַהן צערעמאָניעס; און דערצו איז ער דאך פון וועג און וויל
עסען. פאַרוואס זאָל מען איהם ניט אַנקאַרמענען, ווען ער ווייסט ניט
וואו זיך אהינצוטאָן? — האָט געזאָגט די עלטסטע עלעקסאַנדראַ.

— און דערצו איז ער נאָך אן אמת'ע קינד, און מען קאן מיט
איהם שפּילען אין זשמורקעס.

— שפּילען אין זשמורקעס? ווי אזוי?

— אַד, מאַמא, הערט אויף צו שפּילען אייערע פאַרשטעלונגען.

איך בעט אייך — האָט מיט ערגערניש איבערגעשלאָגען אַגלאַיאַ.
די מיטעלסטע אַדעלאַידאַ, א לאַכעדיגע, האָט ניט אויסגעהאַלטען
און זיך צולאַכט.

— לאַדעט איהם איין, פאַפּאַ, די מאַמא ערלויבט, האָט באַשלאָ-
סען אַגלאַיאַ. דער גענעראַל האָט אָנגעקלונגען און געהייסען רופען
דעם פירשט.

— מיט דעם אויסרייד, אז מען זאָל איהם אומבאַדינגט פאַרכיני-
דען א סאַלפעטקע ארום האַלן, ווען ער וועט זיך זעצען צום טיש, —
האַט ענטשיידען די גענעראַלשע — זאָל מען א רוף טאָן פּעדראַאָן
אַדער בעסער מאַווראַ?... אז מען זאָל שטעהן הינטער איהם און אכ-
טונג געבען, ווען ער וועט עסען. פיהרט ער זיך כאַטש אויף רוהיג אין
דער צייט פון די אָנפּעלע? מאַכט ער כאַטש ניט קיין זשעסטוקולאַ-
ציעס?

— פאַרקעהרט, ער איז זעהר פיין ערצויגען, און מיט פייע
מאַניערען. צייטענווייז איז ער בלויז אביסעלע צו איינפאַד... אכער
אַט איז ער אַליין! איך שמעל אייך פאַר דעם לעצטען פון דער
משפּחה מישקין. פון איין שטאַם, אפילו א קרוב, נעהמט איהם אויף,
באהאַנדעלט איהם פריינדליך. באלד וועט מען געהן פריהשטיקען.
פירשט, טא טוט אונז אָן דעם כבוד... און איך האָב זיך שוין ענט-
שולדיגט, איך אייל זיך...

— מען ווייס וואוהין ער איילט זיך, — האָט עהרווירדיג אַרויס-
געזאָגט די גענעראַלשע.

— איך אייל זיך, אייל זיך, מיין פריינד, פאַרשפעטיגט! יע,

איהרע אויגען, אויף דעם פאר איהר זיד טומלענדען איוואן פיאָדאָר
ראָוויטש.

— אָ, וועגען דעם, קענסטו אָהן קיינע צערעמאָניעס, אויב נאָר
דיר, מיין טהייערער, ווילט זיך איהם זעהן — האָט זיך געאיילט צו
ערקלעהרען דער גענעראַל. — עס איז אַ קינד און גאָר, און דערצו
אַזאָ עלענדער. ער האָט עפעס אַזעלכע אַנפֿעלע קרענקליכע, ער קומט
ערשט פון דער שווייץ. ערשט פון וואַגאַן, געקליידט איז ער מאָדנע,
עפעס אויפ'ן דייטשען שטייגער, און צו אלעם דעם, האָט ער כמעט
קיינ קאַפּיקע ניט; ער וויינט שיעור ניט. איך האָב איהם געשענקט
פינף און צוואַנציג רובעל און איך וויל איהם אין אַ קאַנצעלאַריע
אַזעלכע ניט איז שרייבערישע שטעלע קריגען. און אייד, מאָדאַם, בעט
איך, איהר זאָלט איהם מכבד זיין, ווייל, עס דוכט זיך, אז ער
איז הונגעריג אױך...

— איהר מאכט מיך צום פארוואונדערען זיך, — האָט ווי פרי-
הער די גענעראַלשע פאָרטגעזעצט. — הונגעריג און אַנפֿעלע! וואָס
פאַר אַן אַנפֿעלע?

— אָ, זיי ווידערהאַלען זיך ניט אזוי אַפט, און דערצו איז ער
כמעט ווי אַ קינד, איבעריגענס, ער איז געבילדעט. איך האָב אייד
געוואָלט מיינע דאַמען, — האָט ער זיך ווידער געווענדט צו די טעכ-
טער — איך האָב געוואָלט אייד בעטען, אז איהר זאָלט איהם עקואַ-
מינירען, פונדעסטוועגען וואָלט געווען גוט צו וויסען צו וואָס ער איז
פעהיג.

— עק—זא—מי—ני—רען? — האָט אויסגעצויגען די גענע-
ראַלשע און אין טיפער פאָרוואונדערונג האָט זי ווידער אַנגעהויבען
גלאַצען די אויגען פון די טעכטער אויפ'ן מאן און צוריק.

— אַך, פריינד מיינער, דענק ניט אזוי מאַדנע... איבעריגענס.
טו ווי דיר געפעלט, איך האָב געהאט אין זינען, איהם צוצולאשטשען
און אריינפיהרען צו אונז, ווייל דאַס איז כמעט אַ גוטע זאַך.

— אריינפיהרען צו אונז? פון דער שווייץ?

— שווייץ וועט דאָ גאָר ניט שמערען. איבעריגענס, איך ווידער-
האַל, טו ווי דו ווילסט. איך האָב אזוי געמיינט. ערשטענס, זוייל ער
איז מיט דיר פון איין פאַמיליע, און ס'קאַן געבען, אפילו אַ קרוב.
און צווייטענס, ווייל ער ווייסט ניט וואי דעם קאַפּ אַזעלכעגען. איך

געקומען דער פירשט „ווי גאָט וואָלט איהם געשיקט,“ האָט א טראַכט
געטאָן פאר זיך דער גענעראַל, אריינקומענדיג צו זיין פרוי.

פינפטער קאַפיטעל.

די גענעראַלשע איז געווען אייפערזיכטיג צו איהר אָפּשטאַמונג.
ווי אזויזשע איז איהר געווען לייעב צו הערען, גלייך און אַהן פארבאָר
רייטונגען, אז דער דאָזיגער לעצטער פון איהר משפּחה, פירשט מיט
קין, פון וועלכען זי האָט שוין עפעס געהערט, איז ניט מעהר ווי א
קלעגליכער אידיאָט, און כמעט אן אַרימאן, און נעהמט אן נדבות אויט
אַרימקייט. דער גענעראַל האָט אומישנע געזוכט צו מאַכען אן
עפעקט, כדי גלייך צו פאַראַינטערעסירען, אָפּציהען אלץ ווי סעניט
איז, איז א צווייטער זייט, און איז טומעל אויסמיידען די פראַגע ווע
גען די פערל.

איז גאָר שטאַרקע פּעלע פּלעגט די גענעראַלשע געווענהליך זעהר
אויסגלאַצען די אויגען, און אפּוואַרפענדיג זיך אביסעל אויף צוריק
מיט'ן קערפּער, פּלעגט זי אַהן א ציעל קוקען פאר זיך, ניט רעדענדיג
קיין וואַרט. דאָס איז געווען א געוויקסיגע פרוי, אין איינע יאָהרען
מיט איהר מאַן, מיט שוואַרצע, שוין א היבש ביסעל באַזילבערטע אָבער
נאָך געדיכטע האַר, מיט אביסעל א האַרבאַטען נאָז, א דארע, מיט
געלע איינגעפאלענע באַקען, און מיט דינע פאַרטיפּטע ליפּען. א שטע
רען האָט זי געהאַט א הויכען נאָר א שמאַלען; גרויע זעהר גרויסע
אויגען, האַבען אָפּטמאַל געהאַט דעם אומערזוואַרטעסטען אויסדרוק.
אַמאַל האָט זי געהאַט א שוואַכקייט צו גלויבען, אז איהר בליק איז
זעהר אן איינדרוקספּאַלער. די דאָזיגע איבערצייגונג איז ביי איהר
געבליבען.

— אויפנעהמען? איהר זאָגט, אויפנעהמען איהם איצט, גלייך?
— און די גענעראַלשע האָט מיט דער גאַנצער קראַפט אויסגעגלאַצט

ער האָט אין אזא פאל געהאפט — אין געווען שווער זיך פאַרצושטע-
לען, אבישר טאקע אויף דער מיטהילף פון האַניא'ן זעלבסט. טאצקי
האָט חושד געווען, אז עס עקזיסטירט אפילו א שטילער אַפמאך, גע-
גרינדעט אויף אלגעמיינער פאַרשטענדעניס, צווישען דעם גענעראל
און האַניא'ן. איבעריגענס, איז באוואוסט, אז א מענטש וועלכער ווערט
צופיעל אריינגעצויגען אין ליידענשאפט, דערהויפּט אין די עלטערע
יאָהרען, ווערט אין גאַנצען בלינד און איז גרייט צו זעהן א האַפענונג
דאַרט וואו זי איז גאַר נישטאָ; נאָך ווינציג, ער פאַרלירט דעם פאַר-
שטאַנד און פיהרט זיך אויף ווי א נאַריש קינד, כאַטש ער קאָן האַבען
„א שטערן פון זיבען שפּאַן“. עס איז געווען באקאנט, אז דער גע-
נעראל האָט צוגעגרייט צו נאסטאַסיא פיליפּאָוונאַ'ס געבורטסטאָג א
מתנה, פון זיך. וואונדערליכע פערל, וועלכע האַבען געקאסט אסך געלט.
און מיט דער דאָזיגער מתנה האָט ער זיך זעהר אינטערעסירט. כאַטש
ער האָט געוואוסט, אז נאסטאַסיא פיליפּאָוונאַ איז ניט פון די געלט-
זוכענדע פרויען. א טאָג פאַר דעם געבורטסטאָג פון נאסטאַסיא פיר-
ליפּאָוונאַ איז ער געווען ווי אין א פיכער, כאַטש ער האָט זיך ניט
אַרויסגעגעבען. וועגען אַט די פערל טאקע האָט זיך דערוואוסט די
גענעראל'שע עפאנטשין. ס'איז אמת, אז עליואוועטע פיאָדאָראָוונאַ
האָט שוין לאנג געפיהלט די לייכטזיניגקייט פון איהר מאן, און טייל-
ווייז זיך אפילו צוגעוואוינט דערצו, נאָך פונדעסטוועגען האָט מען
דאָך ניט געקענט דורכלאָזען אזא פאל: דער קלאנג וועגען די פערל
האָט איהר זעהר געאינטערעסירט. דער גענעראל האָט זיך דערוואוסט
וועגען דעם אין צייט; נעכטען שוין זיינען געזאָגט געוואָרען אזעלכע
ווערטעלאך. ער האָט פאַראויסגעזעהן, אז א גרויסע ערקלעהרונג קומט,
און זיך פאַר איהר געשראָקען. אַט דערפאַר האָט זיך איהם שרעקליך
ניט געוואָלט, אין דעם פריהמאַרגען, ווען מיר האַבען אָנגעהויבען אונז
זער ערצעהלונג, צו געהן פריהשטיקען אין דעם שויס פון זיין פאַ-
מיליע, נאָך פאַר דעם פירשט, האָט ער שוין געזוכט זיך אָפּבעטען און
אויסמידען מיט דעם תירוץ, אז ער איז פאַרנומען מיט געשעפטען.
און אויסמידען האָט פאַר דעם גענעראל, גאנץ אַפּט, געמיינט, גאנץ
איינפאַך — אנטלויפען. איהם האָט זיך געוואָלט כאַטש דעם איינ-
ציגען היינטיגען טאָג און דערהויפּט דעם היינטיגען אָווענט געווינען
אַהו אומאַנגענעהמליכקייטען. און דאָ איז פונקט אין צייט אונטער-

נאסטאסיא פיליפאָווא ווייס זעהר און זעהר, אז האַניאָ וועט בלוין הייראמען פאר געלט, אז האניא האט א הארין א שוואַרצע, א הונגע-ריגע, אן אומגעדולדיגע, א ניט פארגינערשע און א זעהר עגאָאיסטישע. אז כאַטש האניא האָט פריהער זעהר ליידענשאפטליך זיך אָנגע-שטרענגט צו קריגען א זיעג איבער נאסטאסיא פיליפאָווא, אבער ווען ביידע פריינד האָבען באשלאָסען צו עקספלאַטירען די דאָזיגע ליי-דענשאפט, וועלכע האָט זיך אָנגעפאנגען פון ביידע זייטען, צו זייער נוצען וועגען, און קויפען האַניא'ן מיט דעם, וואָס מען וועט איהם פארקויפען נאסטאסיא פיליפאָווא, פאר א געזעצליכע ווייב, האָט ער זי אָנגעהויבען פיינט האָבען ווי זיין קאָשכאר. אין זיין נשמה האָבען זיך אויף א מאַדנעם אופן צוזאַמענגעקומען ליידענשאפט און האַס. און כאַטש ער האָט צום סוף, נאָך שווערע וואַקלונגען, געגעבען זיין צו-שטימונג, צו חתונה האָבען מיט דער „העסליכער פרוי“, האָט ער אין האַרצען אבער זיך געגעבען א שבועה דערפאר פון איהר נעהמען ביי טערע נקמה, און „אַניאָגען“ איהר דערנאָך, ווי ער האָט זיך כלומרשט אויסגעדריקט. אַט דאָס אלעס האָט כלומרשט נאסטאסיא פיליפאָווא נא געוואוסט און זי האָט אין דער שטיל עפעס פאַרבארייטעט. טאצקי האָט שוין אזוי זיך געווען איבערגעשראָקען, דאָס ער האָט שוין אפילו עפאנטשינ'ען אויפגעהערט דערצעהלען פון זיינע אומרהיגקייטען. נאָך עס זיינען געווען מאַמענטען, וואָס ער, אַלס שוואכער מענש, האָט זיך אָנגענומען מיט מוטה און פלעגט גיך אַפּלעבען אויף צוריק: ער איז, למשל, צוריק זעהר מוטהיג געוואָרען, ווען נאסטאסיא פיליפאָווא האָט ענדליך ביידע פריינד געגעבען א וואָרט, אז אין איהר געבורטס-טאָג וועט זי זאָגען איהר לעצטען וואָרט. דערפאר אבער האָט דער סאמע מאַדנער און סאמע אומגלויבליכער סלוד, וואָס איז געווען שייך צו דעם געהרטען איוואן פידאָראָוויטש אליין, אוי וועה! זיך אַלץ מעהר און מעהר אַרויסגעוויזען אַלס ריכטיג.

דאָ האָט זיך אַלץ פון ערשטען בליק געוויזען אַלס ריינער אונ-זין. עס איז שווער געווען צו גלויבען, אז איוואן פידאָראָוויטש האָט זיך זיינע יאָהרען און בכבוד'ען עלטער, ביי זיין אויסגעצייכענטען שכל, און זיכערען לעבענס-וויסען א. אז. וו. א. אז. וו. אליין פאַר-ליעבט אין נאסטאסיא פיליפאָווא. — נאָך כלומרשט, אין אַזאַ מדרגה, אַז דער קאפּרין איז געווען עהנליך צו א ליידענשאפט. אויף וואָס

קי האָט איצט אויך ניט געגלויבט, און ער האָט לאנג זיך געשראָקען אויב עס איז דאָ אונטער די בלומען ניטאָ קיין שלאנג. די אונטער־האנדלונגען האָבען זיך דאָר אָנגעפאנגען; דער פונקט, אויף וועלכען עס איז געווען געבויט דער גאנצער מאנעוור פון די צוויי פריינד, און דאָס איז, די מעגליכקייט, אז נאָסטאָסיא פיליפּאָוונא זאָל זיך הינריי־סען מיט האַניאַ'ן, האָט ביסלעכווייז, ביסלעכווייז אָנגעהויבען קלאָהר ווערען, און זיך פאַרווירקליכען. אזוי, דאָס אפילו טאַצקי האָט שוין מאנכעסמאָל אָנגעהויבען גלויבען אין די מעגליכקייט פון אַן ערפּאָלג. אין דער זעלבער צייט האָט זיך נאָסטאָסיא פיליפּאָוונא דורכגערעדט מיט האַניאַ'ן: ווערטער זיינען אַרויסגעזאָגט געוואָרען זעהר וועניג, אזוי ווי איהר מיידעלשע אומשולד וואָלט דערביי געליטען. זי האָט פונ־דעסטוועגען צוגעלאָזט און ערלויבט איהם זיין לייעבע. נאָר זי האָט זעהר פעסט ערקלעהרט, אז זי וויל זיך ניט גאַרנישט ניט באשרענקען, אז זי לאָזט איבער פאַר זיך, ביז דער סאַמע חתונה, (אויב אַזא חתונה וועט נאָר זיין) דאָס רעכט צו זאָגען „ניין“, כאָטש אפילו אין דער לעצ־טער מינוט; פונקט דעם זעלבען רעכט לאָזט זי אויך איבער פאַר האַניאַ'ן. אין ניכען האָט האַניאַ זיך דערוואוסט, אויף זיכער, צוליעב א גוטען פאַל, אז דאָס גענערשאפט פון זיין גאנצער פאַמיליע צו זיין חתונה, און צו נאָסטאָסיא פיליפּאָוונא פערזענליך, וועלכע האָט זיך אַרויסגעצייגט דורך היימישע סעצענעס, איז שוין באוואוסט צו נאָס־טאָסיא פיליפּאָוונא מיט אלע איינצעלהייטען; זי אליין האָט וועגען דעם מיט איהם ניט אָנגעהויבען רעדען, כאָטש ער האָט אויף דערויף געווארט יעדען טאָג. איבעריגענס, האָט מען נאָך זעהר פיעל געקענט דערצעהלען פון אלע געשיכטעס און אומשטענדען וועלכע זיינען אַרויס־געקומען צוליעב זיין שידוך, נאָר מיר האָבען שוין אַזוי אויך פאַרלאָפּען אפריהער, און דערהויפּט ווען אסך פון די אומשטענדען זיינען געווען אין דעם געשטאַלט פון זעהר אומבאַשטימטע קלאנגען. צום ביישפּיעל, ווי טאַצקי וואָלט פון ערגעץ וואו זיך דערוואוסט, אז נאָסטאָסיא פיר ליפּאָוונא האָט זיך געשטעלט אין עפעס אומבאַשטימטע און פון אלע־מען באהאַלטענע באַציהונגען מיט די מיידלאך, עפּאנטשין — א קלאנג אַ זעהר אומגלויביגער. דערפאַר האָט ער דעם צווייטען קלאנג ניט ווילענדיג, געגלויבט, און פאַר איהם זיך געשראַקען אַזוי, אז ער פלעגט דערפון אפילו האָבען קאַשמאַרען: ער האָט געהערט אויף זיכער, ווי

ליאנאַוויטש איז זעהר א פיינע און ענערגישע מיידעל. זי האָט זעהר פיעל געהערט וועגען איהר פון פטיצין. זי האָט געהערט, אז זיי טראָגען מוטהיג איבער זייער אומגליק; זי וואָלט זעהר געוואָלט זיך באקאנען מיט זיי, נאָר ס'איז נאָך א פראגע, אויב זיי וועלען זי אויפֿ-נעהמען צופריעדען אין זייער פאמיליע? אין אלגעמיין, זאָגט זי, האָט זי גארנישט געגען דער מעגליכקייט פון אַט א דער הייראט, נאָר מען מוז וועגען דעם נאָך א היבש ביסעל א טראַכט טאָן; זי וואָלט גע-וואָלט, אז מען זאָל זי ניט יאָגען. און וועגען די פינף און זיבעציג טויזענט רובעל — איז אומזיסט האָט אפאנאסי איוואנאָוויטש מיט שוועריגקייט גערעדט וועגען דעם. זי אליין ווייס אויך די פרייז פון געלט און זי וועט זיי דאָרום נעהמען. זי דאנקט אפאנאסי איוואנאָ-וויטש פאר זיין ערעלקייט, פאר דעם, וואָס ער האָט אפילו דעם גע-נעראל וועגען דעם ניט געזאָגט, ניט נאָר גאוורילא ארדאליאנאָוויטש'ן, נאָר פונדעסטוועגען, פאר וואָס זאָל ער אויך וועגען דעם אפריהער ניט וויסען? וויבאלד זי קומט אריין אין זייער פאמיליע, האָט זי זיך ניט וואָס צו שעמען מיט די דאָזיגע געלט. אלענפאלס, קלייבט זי זיך ניט ביי קיינעם צו בעטען ענטשולדיגונג אין גארנישט, און זי וויל, אז מען זאָל וועגען דעם וויסען. זי וועט ניט חתונה האָבען מיט גאוורילא ארדאליאנאָוויטש ביז וואנען זי וועט זיך ניט איבערצייגען, אז ניט ער און ניט זיין פאמיליע האָבען ניט קיינע באהאלטענע געדאנקען אויף איהר רעכענונג. אלענפאלס, רעכענט זי זיך אין גארנישט ניט שולדיג און זאָל גאוורילא ארדאליאנאָוויטש בעסער זיך דערוויסען, אויף וואָס פאר א גרונדלאגען זי האָט אָפגעלעבט אין פעטערבורג אַט די גאנצע פינף יאָהר, און וואס פאר א באציהונגען זי האָט געהאט מיט אפא-נאסי איוואנאָוויטש, און וויפיעל פארמעגען זי האָט אָפגעשפארט. און צום סוף, ווען זי נעהמט איצט אַן דעם קאָפיטאל, איז דאָס גאָר ניט אלס באצעהלט פאר מיידעלשער שאנדע, אין וועלכער זי איז ניט שולדיג, נאָר איינפאך אלס א באַלוינונג פאר אַן איבערגעפיהרטען שיקזאל.

דאָס אלעס איבערגעבענדיג, האָט זי זיך אפילו אזוי צוהיצט און צוצארענט, (וואָס איז איבעריגענס, געווען אזוי נאַטירליך) אז דער גענעראל עפאנטשין איז געווען זעהר צופרידען און האָט געהאלטען די זאך פאר געענדיגט; נאָר דער איינמאָל שוין אָנגעשראקענער טאצ-

א פריינד. זי האט זיך מודה געווען, אז זי אליין האט שוין אויך לאנג געוואלט פרעגען א פריינדליכען ראטה, נאָר אז איהר שטאַלץ האט איהר אין דעם געשטערט. נאָר אז איצט, ווען דער איין איז שוין צו בראַכען, קאָן שוין גאָר בעכער ניט געבען. אפריהער מיט א טרויער דיגען שמייכל און דערנאָכדעם פרעהליך און שטיפעריש זיך צולאָז בענדיג, האט זי זיך מודה געווען, אז דער פריהערדיגער שטורעם קאָן שוין איצט, אין אלע פאלען, מעהר ניט זיין; אז זי האט שוין לאנג, טהיילווייז געענדערט איהר בליק אויף זאכען, און כאַטש זי האט זיך אין הארצען ניט איבערגעביטען, איז זי דאָך געווען געצוואונגען אסך זאכען צוצולאָזען, נעהמענדיג אין אנבאטראכט די שוין פאַרגעקומענע פאקטען; וואָס עס איז געטאָן געוואָרען איז געטאָן געוואָרען, וואָס איז אוועק, איז אוועק, און דערום קוקט איהר אפילו אויס מאַדנע, וואָס אפאנאסי איוואנאָוויטש איז נאָך אלץ אזוי אָנגעשראַקען ווי אמאָל. דאָ האט זי זיך געווענדט צו איוואן פיאַדאַראָוויטש און מיט דער גרעסטער אכטונג ערקלעהרט, אז זי האט שוין לאנג זעהר פיעל גע־הערט וועגען זיינע טעכטער, און זי איז לאַנג געוואוינט געוואָרען טיף און האַרציג זיי צו אַכטען. דער איין געדאַנק, וועגען דעם, אז זי קאָן זיי ברענגען נוצען כאַטש מיט עפעס, וואָלט געווען פאַר איהר, דוכט זיך, א גליק און א שטאַלץ. דאָס איז אמת, אז איהר איז איצט שווער און אומעטיג, זעהר אומעטיג; אפאנאסי איוואנאָוויטש האט צוגעטראָפּען איהר געדאַנקען; זי וואָלט געוואָלט אויפלאַכען, אויב ניט אין ליבע, איז כאַטש אין א פאמיליע, דערקענענדיג א נייעם צוועק; אבער וועגען נאָרוילא ארדאָליאנאָוויטש קאָן זי כמעט גאָר ניט זאָגן, דוכט זיך, ס'איז טאַקע אמת, אז ער ליבעט זי, זי פיהלט, אז זי אליין וואָלט איהם אויך געקענט ליבען, ווען זי וואָלט געקענט גלויבן בען אין די אויסגעהאלטענקייט פון זיין טריישאָפּט. אפילו ווען זי איז אויפריכטיג, דאָך אַנצונעהמען א באשלוס איז שווער, איבעריגענס, געפעהלט איהר, וואָס ער ארבייט. מיהט זיך און איינער אליין האלט ער אויס זיין פאמיליע, זי האט געהערט, אז ער איז א מענש אָן ענער־גישער, מיט שטאַלץ, וויל א קאריערע, וויל זיך דורכשלאַגען. זי האט אויך געהערט, אז נינא אלעקסאַנדראָוונא איוואליגנא, די מוטער פון נאָרוילא ארדאָליאנאָוויטש, איז אן אויסגעצייכענטע און אין העכסטען זין א בכבוד־יגע פרוי; אז די שוועסטער זיינע ווארווארא ארדא־

שווער צוצוקוקען ווי זי לעבט אזוי איינזאַם : אז אין דערין איז פאר-
 מישט בלוז די אומבאשטימטהייט, און פולער אומצוטרויען צו לע-
 בענס-באנייאונג, וועלכע האט אזוי פון געקאנט אויפלעבען אין ליעבע
 פון א פאמיליע און אַננעהמען, אזוי צו זאָגען, א נייעם צוועק, אז דאָ
 ליגט א פארלוסט פון פעהיגקייטען, מעגליך אפילו גלענצענדע, א פריי-
 וויליגע פארליעבטקייט אין דעם אומעט, מיט איין וואָרט, אפילו עפעס
 אזא מין ראַמאַנטיזם, וועלכע פאסט ניט, ניט פאר דעם געזונדען שכל,
 און ניט פאר דעם ארענטליכען הארץ פון נאַסטאַסיא פיליפּאָווא.
 ווידערהאלענדיג נאַכאמאָל, אז איהם איז מעהר פון אלעמען שווער
 צו רעדען, האָט ער געענדיגט מיט דעם, אז ער קאָן זיך ניט אַפּזאָגען
 פון דער האַפּענונג, אז נאַסטאַסיא פיליפּאָווא וועט איהם ניט ענט-
 פערען מיט פאַראכטונג, ווען ער וועט אויסדריקען זיין אַפּענהערציגס-
 טען ווילען צו פארזיכערען איהר שיקזאל אין דער צוקונפט, און איהר
 פאַרלעגען א סומע פון פינף און זיבעציג טויזענט רובעל. אלס אז ער-
 קלעהרונג האָט ער צוגעגעבען, אז די דאָזיגע סומע, איז שוין, אלץ
 איינס, געווען כאשטימט פאר איהר, אין זיין צואה; מיט איין וואָרט,
 אז דאָס איז ניט עפעס קיין באַלוינונג... און אז ענדליך, פאר וואָס
 זאָל מען ניט קאָנען דענקען, און ניט ענטשולדיגען אין איהם דעם
 מענשליכען ווילען, כאַטש מיט עפעס צו פאַרגרינגערען זיין געוויסען,
 א. אז, וו., א. אז, וו. אלץ וואָס מען רעדט אין אַזעלכע פאלען, אויף
 דער טהעמא. אפאנאסי איוואנאָוויטש האָט גערעדט לאנג און שעהר-
 רעדנעריש, צוגעבענדיג, אזוי צו זאָגען, פאַרבייגעהענדיג, זעהר אן
 אינטערעסאַנטע אויסקונפט, אז ער האָט דערמאָנט וועגען די פינף און
 זיבעציג טויזענט איצט צום ערשטען מאל, און אז וועגען זיי האָט
 אפילו ניט געוואוסט איוואן פיאַדאַראָוויטש אליין, וועלכער זיצט
 אַט דאָ; מיט איין וואָרט, עס ווייס ניט ק י י נ ע ר.

נאַסטאַסיא פיליפּאָווא'ס ענטפער האָט ערשטוינט ביידע פריינד.
 ניט נאָר האָט מען ניט געקאָנט מערקען אין איהר כאַטש די קלענסטע
 ערשיינונג פון פריהערדיגער אַפּשפּאַטונג, פריהערדיגער שנאה און
 פאַראַכטונג, פריהערדיגען לאַכען, פון וועלכע ביי איין עראינערונג ווע-
 גען דעם, געהט נאָך איצט אויך איבער טאַצקעס פלייצע אריבער א
 קעלט. נאָר פאַרקעהרט, זי האָט זיך כמעט ווי דערפרעהט, וואָס זי
 האָט ענדליך די מעגליכקייט צו רעדען מיט עמיצען אַפען און ווי מיט

עפאנטשיון, איז דער ראַליע פון א פּאָטער. און ער האָט גערעדט מיט פאַרשטענדעניס. האָט אויסגעמידען ריהרענדע ווערטער, האָט בלוין דערמאָנט, אז ער אנערקענט אין פּולען איהר רעכט צו ענטישיידען דעם שיקזאל פון אפאנאסי איוואנאָוויטש. האָט קונציג א גלאַנץ געטאָן מיט זיין אייגענער אונטערטהעניגקייט צום שיקזאל, געבענדיג צו פאַר-שטעהן, אז דער גורל פון זיין טאַכטער, און עס קאָן געבען, אז אויך פון די אנדערע צוויי טעכטער, הענגט אָפּ פון איהר באַשלוס. אויף נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ'ס פּראַגע: „אז וואָס אייגענטליך וויל מען פון איהר האָבען?“ האָט טאַצקי מיט דער פּרייהרדריגער אינגאַנצען נאַקעטער אויפריכטיגקייט פאַר איהר זיך מודה געווען, אז ער איז אזוי אַנגעשראַקען פון איהר נאָך מיט פינף יאָהר צוריק, אז ער קאָן זיך איצט אויך נאָך נישט באַרוהיגען, ביז וואַנען, נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ נא וועט אליין ניט חתונה האָבען. ער האָט גלייך צוגעגעבען, אז זיין בקשה וואָלט געוויס געווען פון זיין זייט זעהר נאַריש, ווען ער וואָלט ניט געהאַט וועגען איהר וועלכע סעניט-איז גרינדע. ער האָט זעהר גוט באַמערקט און אויף זיכער זיך דערוואוסט, אז א יונגער מאַן פון זעהר א שעהנער משפּחה, וועלכער לעבט אין א זעהר פינער פאַמיליע, און הייסען הייסט ער גאורילא ארדאליאנאָוויטש איוואַלגין, וועלכערן זי קען און נעהמט איהם אויף ביי זיך, האָט זי לאנג שוין לייע מיט דער גאַנצער קראַפט פון זיינע געפיהלען, און וועלכער וואָלט געוויס אוועקגעגעבען א האַלב לעבען אום צו קריגען איהר סימפּאַטיע. אָט די ערקלעהרונגען האָט גאורילא ארדאליאנאָוויטש אליין געמאַכט פאַר איהם אפאנאסי איוואנאָוויטש, שוין לאנג צוריק ווי פריינד און פון ריינעם יונגען האַרצען, און אז וועגען דעם ווייס שוין אויך לאנג איז וואָס פיאַדאָראָוויטש, וועלכער באַשיצט דעם יונגאַן מאַן. און ענדליך, ווען ער, אפאנאסי איוואנאָוויטש, האָט נאָך ניט קיין טעות, איז שוין די לייעבע לאנג באַקאַנט אויך צו נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ אליין. און איהם האָט זיך אפילו אויסגערובט, אז זי קוקט אויף דער לייעבע מיט נאַכזיטיגקייט. געווענהליך איז איהם מעהר פון אנדערע שווער צו רעדען וועגען דעם. אבער ווען נאַסטאַסיא פּיליפּאָוונאַ וואָלט אין איהם, אין טאַצקע'ן, געוואָלט צוצולאָזען, אויסער ענאָאזים און חשק זיך אליין צו איינארדענען. כאַטש אויך אביסעלע ווילען צו טון איהר גוטס, וואָלט זי דאן פאַרשטאַנען, אז איהם איז שוין לאנג געווען

וועלכער איז אַרויסגעקומען פון אַרימע עלטערען און איז געוואָרען אַ פּראָצענטניק. עס האָט זיך ענדליך אויך באַקאנט גאוורילא אַרדאָ-ליאַנאוויטש... עס האָט זיך געענדיגט דערמיט, אז נאַסטאַסיא פּילי-פּאַוונאַ האָט געקראָנען אַ מאַדנעם נאַמען: ווענען איהר שעהנקייט האָבען געוואוסט אַלע, אבער ניט מעהר. קיינער האָט זיך ניט מיט וואָס צו באַריהמען; קיינער האָט ניט געהאט וואָס צו דערצעהלען. מיט אַזאָ רעפּוטאַציע און בילדונג, פיינע מאַניערען, שאַרפּוין, דאָס אַלץ האָט אַרויפגעפיהרט אַפּאַנאַסי איוואַנאוויטש'ן אויף אַ באַוואוסטען פּלאַץ. דאָ הויבט זיך אויף אַז דער מאַמענט, פון וועלכען עס האָט אָנגעהויבען נעהמען איז דער געשיכטע, אַזאָ שטאַרקען טייל דער גע-נעראַל עפּאַנטשיון אַליוו.

ווען טאַצקי האָב זיך צו איהם ליעבליך געווענדט פאַר אַ פּריינד-ליכען ראַטה ווענען איינער פון זיינע טעכטער, האָט ער טאַקע דאָ אויף אַ זעהר עהרליכען אופן געמאַכט די פּולסטע און אַפּענסטע ער-קלעהרונגען. ער האָט אויסגעזאָגט, אז ער האָט זיך ענטשלאָסען מעהר ניט אַפּעזשטעלען זיך פאַר קיינעם אַלע ו. אום צו קריגען זיין פּרייהייט; דאָס ער וועט זיך ניט באַרוהיגען, אפילו דאָן, ווען נאַסטאַסיא פּיליפּאַוונאַ אַליוו זאָל איהם ערקלעהרען, אז פון היינט אָן און ווייטער וועט זי איהם לאָזען אין פּולסטער רוה; אז איהם זיינען ווערטער וועניג, אז ער דאַרף האָבען פּולע גאַראַנטיעס. זיי האָבען זיך צונויפגעערעדט און באַשלאָסען צו אַרבייטען געמיינזאַם. צום ערשטען איז באַשלאָסען געוואָרען צו אויספרובירען די סאַמע ווייכע מיטלען און אַנריהרען בלוז די „פיינע סטרונגעס פון האַרצען“. זיי זיינען ביידע געקומען צופאַהרען צו נאַסטאַסיאַ פּיליפּאַוונאַ און טאַצקי האָט פאַמעליכנקע אָנגעהויבען פון דעם, וואָס ער האָט איהר ערקלעהרט וועגען דעם אונערטרעגליכען שרעק פון זיין לאַגע. האָט אַרויפגעוואָרפען די גאַנצע שולד אויף זיך; האָט געזאָגט אַפּען, אז ער קאָן ניט חרטה האָבען אויף זיינע ערשטע מעשים מיט איהר, ווייל ער איז אַ זיסע-זאַכען ליעבשאַכער, אַז אַלטער בעל-עכרה, און אויף זיך אַליוו ניט קיין האַר, נאָר איצט וויל ער הייראַטען, און אַז דער שיקזאַל פון אַט דער אַנשטענדיגער און וועלטליכער הייראַט איז אין איהרע הענט; מיט איין וואָרט, ער ערוואַרטעט אויף אַלץ, פון איהר אַרענטליכען האַרצען. דערנאָך האָט אָנגעהויבען רעדען גענעראַל

מאָל אַרויסווייזן איהר פאראכטונג אין אן אַפּזאָג, ווי צו באַשטימען אויף שטענדיג איהר לאַגע און דערגרייכען אן אומדערגרייכבארע גרויסקייט. ערגער פון אלץ איז געווען דאָס, וואָס נאָסטאַסיא פילי-פּאָוונא, האָט שוין צופיעל גענומען די אויבער-האַנט. מיט דייכקייט האָט זי זיך אויך ניט געלאָזן נעהמען, מיט דער גרעסטער דייכקייט אפילו. און כאָטש זי האָט אָנגענומען דעם קאָמפּאַרט, וואָס מען האָט איהר פּאַרגעלעגט, האָט זי דאָך געלעבט באַשיידען, און זי האָט אין די פינף יאָהר כמעט גאַרנישט אפגעשפּאַרט. אפאנאַסי איז אַנאָוויטש האָט געווען געוואַגט מיט נאָך איין כיטרען מיטעל כדי צו באַפרייען זיך פון זיינע קייטען: אומבאָמערקבאר און קונציג האָט ער זי אָנגע-הויבען פאַרפיהרען, דורך לאַווקע הילף, מיט פאַרשיעדענע קונציגע פאַרפיהרעישע מיטלען: דורך פּערוואַניפּיצירטע אידעאלען: פירש-טען, הוסארען, סעקרעטערע פון געזאַנדשאַפטען, פּאַעטען, ראַ-מאַניסטען, אפילו סאַציאַליסטען. גאַרנישט האָט ניט געמאַכט קיין איינדרוק אויף נאָסטאַסיא פיליפּאָוונא, אזוי ווי אַנשטאַט א האַרץ וואָלט זי געהאַט א שטיין און די געפיהלען וואָלטען איינמאַל פאַר אַלע מאָל אויסגעשטאַרבען. געוואוינט האָט זי מעהרסטענס איינזאַם, גע-לעזען, אפילו געלערנט זיך, האָט ליעב געהאַט מוזיק. באַקאַנטשאַפט האָט זי געהאַט וועניג; זי האָט זיך אלץ געקענט מיט אזעלכע אַרימע און קאַמישע טשינאַוויצעס, געקענט עפעס א פאַר אַקטריסעס, עפעס עטליכע אלטע פרויען, האָט זעהר ליעב באַקומען די פיל-צאַהליגע פאַ-מיליע פון א געוויסען אַנגעזעהענעם לעהרער. און איז דער דאָזיגער פאַמיליע האָט מען זי אויך שטאַרק ליעב געהאַט און מען פלעגט זי אויפנעהמען מיט פאַרגעניגען. גאַנץ אָפט, אין די אָווענטען פלעגען זיך ביי איהר צונויפקלייבען פינף-זעקס באַקאַנטע מענשען, ניט מעהר. טאַצקי פלעגט קומען זעהר אָפט און פינקטליך. די לעצטע צייט האָט מיט נאָסטאַסיא פיליפּאָוונא, כאָטש מיט ניט וועניג מיה, זיך באַקענט דער גענעראַל עפאַנטשין. אין דער לעצטער צייט האָט זיך מיט איהר זעהר לייכט און גוהו קיינע שוועריגקייטען, באַקאַנט איינער א יונגער טשינאַוויניק, מיט דער פאַמיליע פערדיטשענקאָ זעהר ניט קיין אַנ-שטענדיגער און א ליץ. מיט פּרעטענזיעס אויף פּרעהליכקייט און א טריני-קער. געווען באַקאַנט אויך איינער א יונגער און מאַדנער מענש מיט דער פאַמיליע פּיציץ, א שטילער, אן אַקוראַטנער, אן אויסגעגלעמער.

דעם. אין יעדען פאל, איז ביי איהם נאך לעצטען פריהלינג, געווען אפנעמאכט, אז ער זאל אין גיכען, פיון און מיט א גרויסען נרו חתונה מאכען נאסטאסיא פיליפאוונא, מיט א קלוגען און ארענטליכען מענשען, וועלכער דיענט ערגעץ אין אן אנדער גובערניע. (א, ווי שרעקליך און בייז האט איצט דערפון נאסטאסיא פיליפאוונא געלאכט!) אבער איצט האט אפאנאסי איוואנאווויטש באצויבערט פון דער נייאגקייט, אפילו א טראכט געטאן, אז ער וואלט ווידער געקענט די דאזיגע פרוי עקספלאטירען. ער האט זיך ענטשלאסען צו באזעצען נאסטאסיא פיליפאוונא'ן אין פעטערבורג און ארומרינגלען זי מיט רייכטהום און קאמפארט. אויב ניט דאס, טא זאל זיין עפעס אנדערש: מיט נאסטאסיא פיליפאוונא'ן האט מען געקענט א גלאנץ טאן און אפילו קרייגען כבוד אין א געוויסען קרייז. און אפאנאסי איוואנאווויטש האט אזוי טייער געהאלטען זיין רוהט אין דער הינזיכט.

עס איז שוין אוועק פינף יאהר פעטערבורגער לעבען, און עס פארשטעהט זיך, אז אין אזא משך פון צייט, זיינען אסך זאכען קלאהר קלאהר געווארען. אפאנאסי איוואנאווויטש'ס לאגע איז געווען ניט קיין פרהעליכע; און ערגער פון אלץ איז געווען דאס, וואס ווען ער האט שוין איינמאל געהאנדעלט ווי א פייגלינג, האט ער שוין מעהר זיך ניט געקענט בארוהיגען. ער האט זיך געשראקען — אפילו אליין ניט וויסענדיג פאר וואס — ער האט זיך איינפאר געשראקען פאר נאסטאסיא פיליפאוונא. א געוויסע צייט, איז די ערשטע פאר יאהר האט ער אָנגעהויבען פארדעכטיגען, אז נאסטאסיא פיליפאוונא אליין וואלט געוואלט מיט איהם חתונה האבען. נאר זי שווייגט אויס אויך סערגעווענהליכער אייטלקייט און זי ווארט איינגעשפארט אויף זיין פארשלאג. א פרעטענזיע איז דא געווען א מאדנע, נאר אפאנאסי איז וואנאווויטש איז געווארען פול מיט פארדאכט. ער האט זיך געקנייטשט, זיך שווער פארטראכט, צו זיין גרויסער און (אזוי איז שוין דעם מענשענס הארץ) אביסעל אומאנגענעהמער ערשטוינונג, האט ער פלוצלינג, צוליעב א געוויסען פאל, זיך איבערצייגט, אז אפילו ווען ער מאכט אזא פארשלאג, וואלט מען איהם ניט אָנגענומען. א לאנגע צייט האט ער עס ניט פארשטאנען. איהם האט זיך געדוכט, אז ער קאן נאר געדען איין ערקלעהרונג, אז דער שטאלץ פון דער באליידיגטער און פארנאטישער פרוי דערגרייכט צו אזא שטופע, אז איהר איז ליעבער איינ-

וואָלט, למשל, געוואוסט, אז מען וואָלט איהם דער'הרג'עט אונטער דער חופּה, אָדער עס וועט ארויסקומען עפעס אין דעם אַרט זעהר ניט קיין אנשטענדיגעס, לעכערליכעס, און וועלכעס פיהרט זיך ניט אין דער געוועלשאפט, וואָלט ער זיכער זיך דערשראָקען, נאָר דערביי ניט אויף אזוי פיעל ווי ווען מען וואָלט איהם דער'הרג'עט אָדער פאַרוואונדערט ביז בלוט, אדער מען וואָלט איהם עפענטליך אָנגעשפיגען אין פנים אריין, נאָר דאָס וואָלט פאַרגעקומען ביי אַן אומנאַטירליכער און ניט אָנגענומענער פאַרם. און נאַסטאַסיא פיליפּאָונאַ האָט דאָך טאַקע דאָס זיכער געהאַט אין זינען. כאַטש זי האָט נאָר וועגען דעם געשוויי-גען. ער האָט געוואוסט, אז זי האָט איהם אויפ'ן העכסטען אופּן, פאַרשטאַנען און קענען געלערנט, און דאָרום געוואוסט, מיט וואָס איהם צו שלאָגען. און אזוי ווי די חתונה איז טאַקע בלויז געווען אין וואונש, האָט, אפּאנאַסי איוואנאָוויטש זיך אונטערגעגעבען און נאַס-טאַסיא פיליפּאָונאַ'ן נאַכגעגעבען.

זיין ענטשלוס האָט צוגעהאַלפּען נאָך צו א געוויסער אומשטאַנד : עס איז געווען שווער פאַרצושטעלען זיך אין וואָס פאַר א מדרגה אַט די נייע נאַסטאַסיא פיליפּאָונאַ איז ניט געווען עהנליך צו דער פּרוי-הערדיגער אין געזיכט. פריהער איז דאָס בלויז געווען א שעהן מיידע-לע, און איצט... טאַצקי האָט לאנג זיך ניט געקענט מוחל זיין, אז ער האָט פיער יאָהר געקוקט און ניט דערקוקט. עס איז אמת, אז עס שפילט א גרויסע ראָליע דאָס, ווען פון ביידע זייטען קומט פאַר אינערליך און פּלוצלונג אַן איבערקעהרעניש. איבעריגענס, האָט ער אויך פון פריהער געדענקט מאַמענטען, ווען עס פלעגט צו איהם קומען מאַדנע געדאַנקען, ווען ער פלעגט קוקען למשל, אויף די דאָזיגע אויגען : עס האָט זיך אזוי ווי פאַראוים געפיהלט עפעס א מין טיפע און געהיימ-ניספּאַלע פינסטערניש. דער דאָזיגער בליק האָט געקוקט — ווי ער וואָלט פאַרגעבען א רעטעניש. אין די לעצטע צוויי יאָהר האָט ער זיך אפּט געוואונדערט אויף דער פאַרב'ענדערונג פון נאַסטאַסיא פילי-פּאָונאַ'ס געזיכט. זי איז געוואָרען שרעקליך בלאַס און — מאַדנע — זי איז פון דעם געוואָרען נאָך שעהנער. טאַצקי, וועלכער, האָט ווי אַלע אין זייערע יאָהרען, דורכגעלעבטע דזשענטעל-לייט. פריהער מיט פאַראכטונג געקוקט, ווי ביליג עס איז איהם אָנגעקומען די דאָזיגע ניט לעבעדיגע נשמה, האָט די לעצטע צייט אָנגעהויבען צווייפלען און

אנדער זאך, דאָ איז געווען פארמישט עפעס אַ גייסטיגער האַר צענס-שטורעם. עפעס אזא מין ראַמאָנטישער צאָרן. גאָט ווייס אויף וועמען און אויף וואָס, עפעס אזא מין אומערזעטיגטער געפיהל פון פאראכטונג, וועלכער איז אינגאנצען ארויסגעשפרונגען פון זיין מאַס. — מיט איין וואָרט, עפעס, וואָס איז זעהר לעכערליך און ניט ערלויבט אין אן אנשטענדיגער געזעלשאפט און מיט וואָס פאָר אן אנשטענדיגען מענשען זיך צו באגעגענען איז אן אמת'ע גאָמס-שטראף. עס פארשטעהט זיך, אז מיט טאצקי'ס רייכטהום און פארבינדונגען האָט מען געקאנט אפטאן עפעס א קליינע און א גאנץ אומשולדיגע רציחה, כדי פטור צו ווערען פון אן אומאנגענעהמליכקייט, פון דער צווייטער זייט, איז געווען צו זעהן, אז אויך נאסטאסיא פיליפאָוונא אליין האָט אויך כמעט גאָר ניט געקענט שלעכטעס טאן, למשל, כאָטש אויפ'ן געריכטליכען אופן. אפילו א סקאנדאַל האָט זי ניט געקאנט מאכען קיין גרויסען, ווייל אויף אזוי פיעל האָט מען זי שטענדיג לייכט געקאנט צוימען. נאָר דאָס איז אלץ אין יענעם פאל ווען נאסטאסיא פיליפאָוונא וואָלט באשלאָסען צו טאן ווי אלע טוען. און ווי מען טוט אין אלגעמיין איז אזעלכע פעלע, ניט ארויסשפרינגענדיג צופיעל עקד צענטריסטיש פון מאַס, נאָר דאָ איז טאָצקי'ן צונומן געקומען זיין ריכטיגער בליק: ער האָט געקאנט אנטפלעקען, אז נאסטאסיא פיליפאָוונא פארשטעהט אויך אויסגעצייכענט אליין, ווי אומשעדליך זי איז אין באצוג פון געריכט. נאָר זי האָט אבער עפעס אנדערש אין איהר מוח און... אין די בליצענדע אויגען איהרע. ווייל גאָרנישט איז איהר ניט טייער, און מעהר פון אלץ זי אליין (מען האָט געדארפט באזיצען פיעל שכל און פארשטענדעניס אום צו פארשטעהן אין יעדער מינוט, אז זי האָט שוין לאנג אויפגעהערט צו טייער האלטען זיך אליין און אז זי זאָל איהם, דעם סקעפטיקער און וועלטליכען ציניקער, פארטרויען אזא געפיהל.) נאסטאסיא פיליפאָוונא איז געווען אין אזא צושטאנד, איז וועלכען זי האָט געקאנט אומברענגען זיך אויף אייביג און מואס, איז סיביר און איז קאטארגע, אבי נאָר זי זאָל זיך קאנען אפדעכענען מיט דעם מענשען צו וועלכען זי האָט געפיהלט אזא אוממענשליכע פאראכטונג. אפאנאסי איוואנאוויטש האָט ניט געמאכט דערפון קיין סוד, אז ער איז געווען א שטיקעלע פייגלינג, אדער בעסער געזאָגט, אויפ'ן העכסטען ארט קאנסערוואטיוו. ווען ער

וויסען, אז איהר וועט אייגענטליך אינגאנצען זיין אלץ איינס דאָס זעלבע ווען ער וועט שוין חתונה האָבען מיט וועמען ער וויל, און אז זי איז געקומען צופֿאָהרען ניט צו ערלויבען איהם די דאָזיגע הייראַט... און ניט ערלויבען אויס שלעכטסקייט, נור איינציג בלויז דערפֿאַר, ווייל אזוי וויל זי און דאָרום דאָרף עס אזוי זיין. „נו, כאָטש בלויז דערפֿאַר, אז איך זאָל קאָנען זיך גענוג אָנלאָכען פֿון דיר, ווייל איצט ווילט זיך אויך מיר ענדליך לאָכען.“

אזוי אַמווינציגסטענס, האָט זי זיך אויסגעדריקט; אלץ וואָס זי האָט געטראָגען אין איהר מוח, האָט זי, קאָן זיין, ניט דערצעהלט, נאָר אין דער צייט, ווען די נייע נאַסטאַסיא פּיליפּאָונאַ האָט געלאַכט און האָט דאָס אלץ אַרויסגעזאָגט, האָט אפּאַנאַסי אַיוואַנאָוויטש באַ-טראַכט ביי זיך אליין דעם ענין, און לויט דער מעגליכקייט געבראַכט אין אַרדנונג די צושלאָגענע געדאַנקען זיינע. אַט דאָס טראַכטעניש האָט זיך געצויגען ניט וועניג צייט; ער האָט אַריינגעדרונגען, און זיך אינגאַנצען אַנטשלאָסען ערשט אין א פּאָר וואָכען אַרום. נאָר נאָך צוויי וואָכען האָט ער זיין אַנטשלוס אַנגענומען, די מעשה איז אזוי געווען: אפּאַנאַסי אַיוואַנאָוויטש איז אין יענער צייט שוין געווען קרוב צו פּופּציג יאָהר. און א מענש איז ער געווען אין דער העכסטער שטופּע, א סאַלידער און א געזעצטער. זיין שטאַנד איז דער וועלט און איז דער געזעלשאַפט איז שוין לאַנג געווען געשטאַנען אויף די סאַמיע פּעס-טע יסודות. זיך, און זיין רוה און פּאַרגעניגען האָט ער ליַעב געהאַט און געשעצט מעהר ווי אלץ אין דער וועלט, ווי עס פּאַסט זיך, א הויך-געשטעלטען פּיינעם מענשען. קיין קלענסטע שטערונג, קיין מינדס-טער ספּק, האָט ניט געדאַרפּט צוגעלאָזט ווערען, וועגען דאָס, וואָס האָט זיך א גאַנצען לעבען איינגעאַרדענט, אין אַזאַ שעהנער פּאַרם. פֿון דער צווייטער זייט, האָט די ערפּאַהרונג און דער טיפּפּער בליק אויף זאַ-כען, אונטערגעזאָגט טאַצקי'ן זעהר גיך און אויסערגעווענהליך דיכ-טיג, אז ער האָט איצט א געשעפּט מיט א וועזען, וואָס איז ניט גע-ווענהליך ווי אלע, אז דאָס איז פֿון די וועזענס, וועלכע ניט נור זיי סטראַשען, נאָר וועלען זיכער אויך טאָן. און די הויפּטזאַך, זי וועט זיך פֿאַר גאַרנישט ניט אָפּשטעלען. און דערצו, ווען איהר איז איבער-הויפּט קיינער אויף דער וועלט ניט טייער, אויף אזוי פּיעל, אז מען קאָן זי אפּילו ניט פּאַרפּיהרען. איז, ווי עס ווייזט אויס, געווען נאָר אַן

פונדעסטוועגען פון יענער צייט אָן, פאַרגעקומען א גרויסע איבער-קעהרעניש. זי האָט פּלוצלונג אַרויסגעצויגט אן אומגעווענהליכע אַנט-שלאָסענהייט, און האָט אַנטפּלעקט אן אומערוואַרטעטען כאַראַקטער. ניט קלעהרענדיג קיין סך, האָט זי געוואָרפּען איהר דאָרפישע הויז און איז פּלוצלונג געקומען אין פעטערבורג, גלייך צו טאַצקי, איינע אליין. יענער האָט זיך פאַרוואונדערט, האָט אָנגעפאנגען געווען רע-דען, נאָר פּלוצלונג האָט זיך שוין פון ערשטען וואָרט אַרויסגעשטעלט, אַז מען דאַרף אינגאנצען איבערבייטען דעם סטיל, דעם טאַן פון דער שטימע. פריהערדיגע טהעמאַס פון אנגענעהמע און פיינע געשפּרע-כען, וועלכע זיינען געברויכט געוואָרען מיט אזוי פיעל ערפאַלג, די לאַ-גיק — אליין, אליין, אליין! פאַר איהם איז געזעסען אין גאַנצען א נייע פרוי, מיט גאַרנישט ניט עהנליך צו יענער, וועלכע ער האָט געקענט ביז איצט, און וועלכע ער האָט איבערגעלאָזט אין דעם „דאָרף פון פרייד“, אַט גאָר ניט לאַנג, אין חודש יולי.

די נייע פרוי, האָט ערשטענס, זיך אַרויסגעוויזען, אַז זי ווייס און פאַרשטעהט אויסערגעווענהליך אסך — אזוי פיעל, אַז מען האָט זיך געדאַרפט טיף וואונדערען, פון וואנען האָט זי געקאָנט באקומען אזעל-כע ידיעות (איז דען מעגליך, אַז פון איהר מיידעל-ביבליאָטעק?) און איז דאָס נאָך וועניג, האָט זי אפילו יורדיש אסך געוואוסט, און האָט געהאַט א גרינדליכען וויסען, אויב ניט פון דער וועלט, איז לכל הפחות, ווי אזוי אייניגע זאכען קומען אין דער וועלט פאַר; צווייטענס, איז דאָס געווען אין גאַנצען ניט דער כאַראַקטער, וואָס פריהער, דאָס הייסט, ניט קיין ציטעריגער פאַנסיאַניסטיש-אומבאַשטימטער, אָפט א באַצויבערענדער אין איהר אַריגינעלע שטיפּערישקייט, און נאַאויויטעט און אָפט אן אומעטיגער און פאַרטראַכטער, א פאַרוואונדעטער, א ניט צוטרויליכער, וויינענדיגער און אומרוהיגער.

ניין: דאָ האָט געלאַכט פאַר איהם, און געשטאַכען איהם מיט די גיפטיגסטע סאַרקאָזמוסען אן אויסערגעווענהליכער און אומערוואַר-טעטער וועזען, א פרוי האָט איהם גלייך ערקלעהרט, אַז זי האָט קיינמאַל ביי זיך אין האַרצען פאַר איהם — גאַרנישט ניט געהאַט, אוי-סער טיעפע פאַראַכטונג, פאַראַכטונג ביז חלשות, וועלכער קומט ולייך נאָר דער ערשטער באוואונדערונג. אַט די נייע פרוי האָט געלאָזט

ארום האט זיך די דאזיגע ערציהונג געענדיגט; די גאווערנאנטע איז אוועקגעפאָהרען, און נאָך נאַסטאַסיאָן איז געקומען א פריצ'מע עפעס א געוויסע גוטס־באַזיצערין און אויך א שכנה פון טאַצקי ביי זיין גוט. נאָר שוין איז אַן אנדער ווייטער גובערניע, און זי האָט צוגענומען נאַסטאַסיאָן צו זיך, לויט די אינסטרוקציעס און באַפאַלמעכטיגונגען פון אַפּאַנאַסי אַיוואַנאָוויטש. אין אַט דעם קליינעם גוט איז געווען כאַטש ניט קיין גרויסע אָבער א נאָר וואָס אויסגעבויטע הויז; פאַר־פּוצט איז געווען די הויז באַזונדערס פּיין. און דאָס דערפֿעל האָט זיך ווי אומישנע גרעופען „דאָס דאַרף פון פּרייד“. די גוטס־באַזיצערין האָט געבראַכט נאַסטאַסיאָן גלייך אין דער דאָזיגער הויז, און אזוי ווי זי אליין איז געווען א קינדערלאַזע אַלמנה, און געוואוינט ניט מעהר ווי איין וויאָרסט פון דאנען, האָט זי זיך אליין אויך באַזעצט מיט נאַס־טאַסיאָן. ארום נאַסטאַסיאָן האָט זיך באַוויזען אַן אַלטיטשקע הויז־פאַרוואַלטערין און א יונגע ערפּאָהרענע הויז־מיידעל. אין הויז זיי־נען געווען מוזיקאלישע אינסטרומענטען, א פּיינע מיידעלשע ביבליאָ־טעק, בילדער, עסטאַמפּען, בלייפּערערס, פּינזעלס, פאַרב, אַ וואַונדער־ליכע לאַוורעטקע, און אין א פּאָר וואָכען ארום איז ערשיענען אויך אַפּאַנאַסי אַיוואַנאָוויטש אליין... פון דאן אָן האָט ער עפעס געקראַגען אַ באַזונדערע ליעבע צו דיעזען פאַרוואַרפענעם דערפֿעל זיינעם. ער פּלעגט אהין קומען יעדען זומער, אפּגעווען צו צוויי, און אויך אפּילו צו דריי מאַנאַטען, און אזוי איז אַוועק א היבש ביסעל צייט, א יאָהר פּיער, רוהיג און גליקליך מיט געשמאַק און פּראַכט.

איינמאָל האָט זיך געמאַכט, אזוי עפעס פון אַנפּאַנג ווינטער, א פּיער מאַנאַטען נאָך איינעם פון אַפּאַנאַסי אַיוואַנאָוויטש'עס באַזוכען איז דעם דאַרף פון פּריידען, און אין וועלכען ער איז דאָס מאָל פאַר־פּאַהרען בלויז אויף צוויי וואָכען, פּונקט דאן האָט זיך צוטראַגען אַ סלוד, אַדער גיכער געזאַגט, דער סלוד איז דערגאַנגען צו נאַסטאַסיאַ פּילפּאָונאַ, אַן אַפּאַנאַסי אַיוואַנאָוויטש האָט אין פּעטערבורג חתונה מיט אַ שעהנהייט, א רייכע, א יחס'מע — מיט איין וואָרט, ער טוט אַ סאַלידען און גלענצענדען שידוך. דער סלוד האָט זיך דערנאָך אַרויס־געשטעלט ניט צו זיין נאָר אין גאַנצען ריכטיג: די חתונה איז נאָר דאן אויך געווען בלויז איין פּראַיעקט. און אלץ איז נאָך געווען זעהר ניט באַשטימט, נאָר אין דעם שיקוואַל פון נאַסטאַסיאַ פּילפּאָונאַ איז

זיין אַנקומען אין שטאָט, איז געקומען צו איהם, רייטענדיג, זיין דאָר-
 פישער סטאראסטא, מיט אן אפגעברענטער באק און פארסמאָליעטער
 באָרד און איהם אנגעזאָגט, אז זיין פאַמיליע־גוט איז אפגעברענט גע-
 וואָרען, נעכטען אין סאַמע מיטען טאָג. דערביי איז אויך פאַרברענט
 געוואָרען דאָס ווייב. די קינדערלאך נאָר זיינען געבליבען לעבען. אַזאָ
 סורפריז, האָט אפילו באראשקאָוו, וועלכער איז געווען געוואוינט צו
 די קלעפ פון שיקזאַל, ניט געקאָנט איבערטראָגען. ער איז אראָפּ פון
 זינען, און איז א מאַנאַט ארום געשטאַרבען אין פיבער. די אָפּגער-
 ברענטע גוט, מיט די איבער דער וועלט צושפרייטע פויערים, איז
 געווען פאַרקויפט פאַר חובות. צוויי מיידעלאך, איינע זעקס און די
 צווייטע זיבען יאָהר, באראשקאָוו'ס קינדער, האָט אויס גוטשהרציג
 קייט צוגענומען צו ערציהען און האָדעווען, אפאנאסי איוואנאָוויטש
 טאצקי. זיי האָבען זיך ערצויגען צוזאַמען מיט די קינדער פון דעם
 אפאנסי איוואנאָוויטש'עס פאַרוואַלטער. אן אויסגעדינטער און גרויס-
 פאַמיליענדיגער טשינאָוויק און דערצו א דייטש. אין אַ קורצער צייט
 איז געבליבען בלויז איין מיידעלע, נאַסטאַסיא, און די אינגערע איז
 געשטאַרבען פון קייד־הוסט. טאצקי האָט לעבענדיג אין אויסלאַנד,
 נאָר אין נאַנצען אן זיי פאַרגעסען.

איינמאַל, אין א יאָהר פינף ארום, איז אפאנאסי איוואנאָוויטש'ן
 דורכרייזענדיג, איינגעפאלען אַ קוק צו טאָן אויף דער גוט, און פלוצ-
 לונג האָט ער דערזעהן אין הויז, אין דער פאַמיליע פון זיין דייטש, א
 פיין קינד, אַ מיידעלע פון א יאָהר צוועלף, א שטיפּערישע, א פינע
 און אַ קלוגניקע, און וועלכע האָט פאַרשפּראַכען צו זיין אויסערגע-
 וועהנליך שעהן; אין דער באציהונג איז אפאנאסי איוואנאָוויטש גע-
 ווען א קענער, וועלכער האָט קיין טעות ניט געקענט מאכען. דאָס מאַל
 איז ער פאַרבליבען אין דער גוט בלויז עטליכע טאָג, נאָר ער האָט גע-
 האט גענוג צייט אלץ איינצואַרדענען; אין דער מיידעלע'ס ערציהונג
 איז פאַרגעקומען א היבשע ענדערונג: עס איז איינגעלאָדען געוואָרען א
 בכבוד'יגע און עלטערע גאָווערנאַנטקע. א געניטע אין העכערער ערציי-
 הונג פון מיידלאך, א שוויצאַרעריז, א געבילדעטע, און וועלכע האָט
 געלערנט חוץ די פראנצויזישע שפראך אויך אנדערע לעהרען. זי האָט
 זיך באזעצט אין דאַרפישען הויז און די ערציהונג פון דער קלייניקער
 נאַסטאַסיא איז אַוועק אויף א גרויסען מאַסשטאַב. פונקט אין פיר יאָהר

געבען דאס ווארט, וואלט זי איהם הייליג געהאלטען. גלאנץ האט זי
 ניט ליעב געהאט און זי האט ניט נור ניט געסטראשעט מיט כלאפאט
 און שטארקע איבערקעהרענישען. נאך זי האט אפילו געקאנט מאכען
 זיס און רוהיג דאס לעבען. אויסגעקוקט האט זי זעהר שעהן כאטש
 ניט אזוי מיט עפעקט. וואס האט פאר טאצקי'ן געקענט בעסער געבען?
 נאך פונדעסטוועגען איז די זאך נאך אלץ געגאנגען אין דער
 פינסטער. ביי ביידע צוואמען, ביי טאצקי'ן און דעם גענעראל, איז
 פריינדליך געווען אפגעמאכט, ביז א צייט אויסצומיידען א פארמאל-
 נעם שריט, וועלכען מען זאל ניט קענען צוריקציהען. אפילו די על-
 טערען האבען נאך אלץ ניט אָנגעהויבען רעדען מיט די טעכטער אין
 גאנצען אָפען. עס האט זיך אויך אָנגעהויבען א שטיקעל דיסאָנאַנס:
 די גענעראלשע עפאנטשין, די מוטער פון דער פאמיליע, איז עפעס גע-
 וואָרען ניט צופריעדען. און דאָס איז געווען זעהר וויכטיג. דאָ איז
 געווען איין זאך, וואָס האָט אלץ געשטערט. א מאָדנער און צרה'דיגער
 צופאל צוליעב וואָס די גאנצע זאך האָט געקאנט צושטערט ווערען אויף
 אייביג.

דער דאָזיגער מאָדנער און צרה'דיגער צופאל (ווי עס האָט זיך
 אויסגעדריקט טאצקי אלײן!) האָט זיך אָנגעהויבען שוין זעהר לאַנג,
 אַ יאָהר אכצעהן צוריק.

אין איין רייהע מיט איינעם פון די רייכסטע גוטס פון אפאנאסי
 איוואנאוויטש, אין איינע פון די אינערע גובערניעס, האָט זיך געפלאַנט
 אַ געוויסער אַרימער גוטס-באזיצער. דאָס איז געווען א מענש א מערק-
 ווירדיגער אַפיצער, פון א שעהנער עדעל־מאַנישער פאמיליע, און אין
 דער באַזיהונג אפילו מעהר יחוס ווי טאצקי, איינער א פיליפ אלעק-
 סאנדראוויטש באראשקאוו, אין גאנצען אן איינגעטונקטער אין חובות
 און א פאר'משכונ'טער, איז איהם ענדליך נאך שווערע, כמעט
 פויערישע ארבייט, געלונגען, ווי ס'ניט איז איינאַרדנען זיין קליינע
 באַלעבאטישקייט. פון דעם קלענסטען ערפאלג פלעגט ער קריגען אוי-
 סערגעווענהליכען מוטה. אן ערמוטיגטער און דערפרעהטער מיט די
 האַפענונגען איז ער אָפגעפאָהרען אויף עטליכע טעג אין זיין אוועזד-
 נער שטעטעל, אום צו זעהן זיך, און זיך אינגאנצען צונויפריידען מיט
 איינעם פון זיינע גרעסטע קרעדיטאָרען. אויפ'ן צווייטען טאָג פון

לען און פיינעם פלוס פון דעם גענעראל עפאנטשין'ס פאמיליען-לע-
בען איז אָנגעקומען אַן אויגענשיינליכע איבערקעהרעניש. די אונ-
צווייפעלהאפסטע שענהייט אין דער פאמיליע איז, ווי שוין געזאָגט,
געווען די יונגסטע אַגלאַיאַ. נור אפילו טאַצקי אליין, וועלכער איז
געווען זעהר א גרויסער עגאָאיסט, האָט פאַרשטאַנען אז ניט דאָ דאַרף
ער זוכען. און אז אַגלאַיאַ איז ניט פאַר איהם באַשטימט געוואָרען.
עס קען געבען, אז אביסעל צוליעב בלינדע ליעבע און צופיעל הייסער
פריינדשאַפט, האָבען די שוועסטער די זאך איבערטריבען, נור אַנאָ-
ליאַ'ס שיקזאל האָט ביי זיי, זעהר אויף אַן אויפריכטיגען אופן,
געדאַרפט זיין ניט גלאַמי א שיקזאל, נאָר אלס אַ מעגליכער אידעאל פון
אַן ערדישען גרעדן. אַגלאַיאַ'ס צוקונפטיגער מאן האָט געמוזט באַ-
זיצען אלע מעלות און ערפאַלגען, שוין ניט רעדענדיג וועגען רייכטהום.
די שוועסטער האָבען שוין אפילו צווישען זיך אַפגעמאַכט, און גאָר
אחו איבעריגע רייד, וועגען דער מעגליכקייט ווען מען וועט דאַרפען
ברענגען אַ קרבן פון זייער זייט צוליעב אַגלאַיאַ'ן. אַ נדון פאַר אַנאָ-
ליאַ'ן איז באַשטימט געוואָרען זעהר א גרויסער, אַן אויסערגעווענה-
ליכער. די עלטערען האָבען געוואוסט פון דעם אָפמאך פון די צוויי
עלטערע שוועסטער, און דאָרום ווען טאַצקי האָט געבעטען אַ ראטה,
איז ביי זיי גאָר קיין צווייפעל ניט געווען, אז איינע פון די צוויי על-
טערע שוועסטער וועט זיך זיכער ניט אַפזאָגען צו אויספיהרען זייער
וואונש, און דערהויפט, ווען מיט אפאנאסי איוואַנאָוויטש איז דאָ
ניטאָ קיין שוועריגקייט וועגען נדון. טאַצקי'ס פאַרשלאַג האָט דער גע-
נעראל אליין, מיט דעם איהם אייגענטליכען וויסען פון לעבען גלייך
אַפגעשאצט זעהר הויך. נאָר אזוי ווי טאַצקי אליין, האָט צוליעב גע-
וויסע אורזאכען זעהר געהיט זיינע טריט, און האָט בלוז די זאך אַנ-
געצייכענט. האָבען אויך די עלטערען דאָס פאַרגעלעגט די טעכטער,
בלויז אלס ווייטע ערווארטונגען. אלס ענטפער אויף דערויף, איז אויך
פון די טעכטער ערהאלטען געוואָרען אַן ערקלעהרונג, כאַטש אויך ניט
קיין באַשטימטע, אבער דערפאַר אַ באַרוהיגענדע, אז די עלטסטע,
אַלעקסאַנדריאַ, וועט זיך אפשר ניט אַפזאָגען. דאָס איז געווען אַ מיי-
דעל, כאַטש אפילו מיט אַ האַרטען כאַראַקטער, אָבער אַ גוטע און אַ
קלוגע און אַזאַ, וועלכע קאָן מיט אלעמען אויסקומען. און מיט טאַצקי'ן
האָט זי געקאָנט אפילו חתונה האָבען מיט חשק. און ווען זי וואָלט גע-

וועטאָ פּראָקאָפּיעוונא צו זיין סיסטעמא. כאָטש די זאך אין אלגעדי מיין איז געווען ניט פון די גרינגע, ניט פון די גרינגע דערפאר ווייל עס איז געווען אַן אומנאַטירליכע; נור דעם גענעראלס אַרגומענטען זיינען געווען זעהר וויכטיגע, געגרינדעט אויף לעבעדיגע פאַקטען. און איבערגעלאָזט צו זייער ווילען, וועלען דאָך די טעכטער נאַטירליך אויך מוזען ענדליך קומען צום שכל, און דאָן וועט זיך די זאך צו־ברענען, ווייל זיי וועלען זיך נעהמען דערפאר, מיט חשק, אוועקלעדי גענדיג אָן א זייט די קאַפּריזען און די איבעריגע איבערפליסיגע אי־בערקלייבערשאַפט. די עלטערען וועט דאָן בלויז בלייבען, שטעהן אויף דער וואַך און לויט די מעגליכקייטען באַהאַלטענערהייט אַכטונג געבען, אז עס זאָל ניט אַרויסקומען קיין ווילדער, אומנאַטירליכער אויסוואַהל. און דאָן אָפהיטענדיג דעם ריכטיגען מאַמענט מיט אַמאָל א העלף טאָן מיט אלע קרעפטען און אוועקפיהרען די זאך מיט אלע איינפלוסען. און ענדליך, דאָס אליין וואָס מיט יעדען יאָהר, למשל, איז געוואַקסען אין געאַמעטרישען פּראָגרעס זייער פאַרמעגען און געדיזעלשאַפּטליכע באַדייטונג, פּאַלגליך, וואָס מעהר צייט איז אוועק, אלץ מעהר האָבען די טעכטער דערפון געוואונען, אפילו אלס כלות. נור צווישען אַט די אלע אייזערנע פאַקטען איז געקומען נאָך א פאַקט: דער עלטערער טאַכטער, אַלעקסאַנדרא, איז פּלוצלינג און כמעט אונדי ערווארטעט (ווי עס פאַסירט אלע מאָל) געוואָרען פינף און צוואנציג יאָהר. און כמעט אין דער זעלבער צייט האָט אַפּאַנאַסי איוואַנאָ־וויטש טאַצקי, א מאַן פון דער הויכער געזעלשאַפט, מיט העכערע פאַרבינדונגען און אויסערגעווענהליכער רייכקייט ווידער אַרויסגעוויזען זיין אַלטען וואונש חתונה צו האָבען. דאָס איז געווען א מאַן פון א יאָהר פינף און פופציג, פון פיינעם כאַראַקטער, מיט זעהר אַן אויסער־געווענהליך־עדעלען געשמאַק. ער האָט געוואַלט שעהן חתונה האָבען. א שעצער פון שענקייט איז ער געווען א גרויסער. אזוי ווי שוין פון א היבשער צייט איז ער געווען מיט גענעראל עפּאַנטשין אין אויסער־געווענהליכער פריינדשאַפט, וועלכע האָט זיך נאָך מעהר פאַרשטאַרקט צוליב שותפות'ע געשעפּטליכע אונטערנעהמונגען, האָט ער דאָרום איהם געלאָזט וויסען, אזוי צו זאָגען, געבעטען א ראטה פון א פריינד, ווי אזוי זיך אויפצופיהרען: צי קען ער יע אַדער קען ער ניט אַנטומען וועגען חתונה האָבען מיט איינער פון זיינע טעכטער? אין דעם שטיי־

הויבען אונזער ערצעהלונג, האָט זיך די גאנצע פאמיליע צוזאמענגעד-
 קליבען אין עס־צימער, ערווארטענדיג דעם גענעראל, וועלכער האָט
 צוגעזאגט קומען האַלב איינס. ווען ער וואָלט אפילו בלויז אָפגע-
 שפעטיגט אויף א מינוט, וואָלט מען גלייך נאָך איהם געשיקט. אָבער
 ער איז געקומען אין צייט. אינטערקומענדיג זיך צו באַגריסען מיט
 דער פרוי און א קויש טאָן איהר הענטעל, האָט ער באַמערקט אויף
 איהר געזיכט דאָסמאָל עפעס באַזונדערס. און כאַטש ער האָט נאָך
 נעכטען פאַראויסגעזעהן אז היינט וועט זיכער זיין אן א „אַנעקדאָט“
 (ווי ער אליין האָט זיך אויס געוואוינהייט אויסגעדריקט). און ער
 האָט שוין איינשלאָפּענדיג נעכטען, וועגען דעם געווען אומרוהיג, נור
 פונדעסטוועגען האָט ער איצט נאָכאמאָל זיך דערשראָקען. די טעכ-
 טער זיינען אונטערגעקומען זיך מיט איהם קושען, און כאַטש דאָ
 האָט מען זיך אויף איהם ניט גע'כעס'ט, פונדעסטוועגען איז דאָ אויך
 דוכט זיך, געווען עפעס באַזונדערעס. עס איז אמת, אז דער גענעראל
 האָט צוליעב געוויסע אומשטענדען צופיעל פאַררעכטיגט; אָבער אזוי,
 ווי ער איז געווען א געניטער און פעהיגער פאָטער און מאַן, האָט
 אויך גלייך אָנגענומען דערצו זיין שטעלונג.

עס קען געבען אז מיר וועלען ניט פיעל שאַדען דעם בוי פון
 אונזער ערצעהלונג, ווען מיר וועלען זיך דאָ אָפּשטעלען און מיר ווע-
 לען אָנקומען צו דער הילף פון אייניגע ערקלעהרונגען, צוליעב דער
 גלייכער און פינקטליכער פאַרשטעלונג פון יענע באַציהונגען און אומד-
 שטענדען אין וועלכער מיר געפינען די פאמיליע פון גענעראל עפאָנ-
 טשין אין אָנפאַנג פון אונזער ערצעהלונג. מיר האָבען שוין נור וואָס
 געזאָגט, אז דער גענעראל אליין, כאַטש ער איז געווען ניט גאָר קיין
 געבילדעטער מענש און אין געגענטהייל, ווי ער האָט זיך אליין אויס-
 געדריקט וועגען זיך: „א מענש, א זעלבסט־געלעהרענטער.“ איז דאָך
 געווען א געניטער מאַן און א פעהיגער פאָטער. צווישען אנדערעס,
 האָט ער אויך אָנגענומען א סיסטעמע ניט צו יאָגען די טעכטער צו
 חתונה האָבען. דאָס הייסט ניט „הענגען ביי זיי אויפ'ן האַרצען“
 און ניט באַאומרוהיגען זיי מיט צופיעל פאָטער־ליעבע וועגען זייער
 גליק, אזוי ווי עס קומט פאַר כמעט אומערום, אפילו ביי די סאַמע
 קלינסטע פאמיליען, אין וועלכע עס זיינען דאָ ערוואַקסענע טעכטער.
 ער האָט אפילו אויסגעפיהרט, דאָס, ער האָט צוגעצויגען אויך ליזאַ-

און געזונד האָבען זיי גאָנץ אָפט ליעב געהאַט גוט אָפּצועסען. אזאָר פון וואָס זיי האָבען אפילו ניט געוואָלט מאַכען קיין סוד. די מאַמע זייער רע, די גענעראַלשע, ליזאוועטא פּראָקאָפּיעווא, האָט זיך גאָנץ אָפט גער קרימט אויף דער באַוואוסטקייט פון זייער אָפּעטיט, נור אזוי ווי אייניגע פון איהרע מיינונגען, ניט קוקענדיג אויף דער אויסערליכער אַכטונג, מיט וועלכע די טעכטער פלעגען עס אויפנעהמען, האָבען אין דער ווירקליכקייט שוין לאַנג פאַרלאָרען זייער ערשטען און אונשטרייטבארען אוטאָריטעט צווישען זיי. און אויף אזוי פיעל, דאָס די געשאַפענע אייניגקייט צווישען די דריי מיידלאך האָט אומערום דורכאויס גענומען איבערוועגען, דאָן האָט די גענעראַלשע צוליעב פאַר דיטען איהר כבוד געפונען פאַר נויטיג ניט צו מישען זיך און אָפּצוטרעטען. אמת, דער כאַראַקטער האָט גאָנץ אָפט ניט געוואָלט פאַלגען און זיך ניט אונטערגעגעבען די באַשלוסען פון שכל. ליזאוועטא פּראָקאָפּיעווא איז מיט יעדען יאָהר געוואָרען אלץ קאַפּריזנער און אומגעדולדיגער, זי איז געוואָרען אפילו א שטיקעל משוגענע. נור אזוי ווי אונטער די הענט האָט זיך געפונען זעהר אַן אונטערטהעניגער און געהאַרכזאַמער מאַן, האָט זיך דאָס איכיריגע און אָנגעקליבענע אויסגעגאַסען אויף זיין קאָפּ. און נאָכדעם איז ווידער געוואָרען שלום אין דער פאַמיליע און אלץ איז געאַנגען ווי מען דאַרף ניט בעסער. איבעריגענס האָט די גענעראַלשע אליין אויך ניט פאַרלאָרען קיין אָפּעטיט און געוועהנליך האַלב איינס האָט זי גענומען אנטהייל צוזאָר מען מיט די טעכטער אין א רייכען פריהשטאַק, וועלכער איז כמעט געווען עהנליך צו א מיטאַג. די טאַזעס קאָפּע פלעגען די מיידלאך אויסטרינקען נאָך פריהער, פונקט צעהן א זייגער, נאָך ליגענדיג איז בעט, וואו זיי האָבען זיי ערווארט. אזוי האָבען זיי ליעב באַקומען און אזוי איז עס באַשטימט געוואָרען אויף שטענדיג. האַלב איינס אָבער פלעגט ווערען געגרייט צום טיש פון דעם קליינעם עס-צימער. לעבען דער מאַמעס צימערן, און צום דעם דאָזיגען היימישען און אינטימען פריהשטיק פלעגט אַמאָל אויך זיך באַווייזען דער גענעראַל, ווען ער האָט געהאַט צייט. אויסער טיי, קאַפּע, קעז, האָניג, מילך, קליינע פיינקוכענס, וועלכע די גענעראַלשע אליין האָט ליעב באַקומען, קאָטלעטען און נאָך. פלעגט מען דערלאנגען אויך שטאַרקען, הייטען בולאָן. אין דעם פריהמאַרגען איז וועלכען עס האָט זיך אָנגע-

און איך גלויב, אז דער שיקזאַל איהרער איז ניט פון די געוועהנליכע. — דאָס געזיכט איז א פרעהליכעס אָבער זי האָט שוין שרעקליך גע- ליטען, א יאָ? וועגען דעם ריידען די אויגען, אָט אָט די צוויי פונקטען אונטער די אויגען. וואו די באַקען הויבען זיך אָן. דאָס איז א שטאַל- צעס געזיכט, זעהר א שטאַלצעס, און איד ווייס ניט, איז זי א גוטע? אַי, ווען זי וואָלט געווען א גוטע! אלץ וואָלט דאָן געראַטעוועט גער וואָרען.

— און וואָלט א י ה ר חתונה געהאַט מיט אזא פרוי? האָט פאַרטגעזעצט האַניאַ, ניט אַרונטערנעהמענדיג פון איהם זיין ברע- נענדען בליק.

— איד קען מיט קיינעם ניט חתונה האָבען, איד בין ניט געזונד, האָט געזאָגט דער פירשט.

— און ראָגאַזשין וואָלט חתונה געהאַט? ווי דענקט איהר?

— וואָס איז דאָ די חכמה? חתונה האָבען, דענק איד, קען מען אפילו מאַרגען. ער וואָלט חתונה געהאַט, אָבער אין א וואָך אַרום וואָלט ער זי אודאי געקוילעט.

ווי נור דער פירשט האָט עס אַרויסגערעדט, האָט האַניאַ פּלוצ- לינג אזא ציטער געטאָן, אז דער פירשט האָט שיעור ניט א געשריי געטאָן.

— וואָס איז מיט אייך? האָט ער אַרויסגערעדט, כאַפענדיג איהם פאַר'ן האַנט.

— אייער עקסעלענץ. זיין אַהייט בעטען אייך אַריינצוגעהן צו איהר אַהייט, האָט געלאָזט וויסען דער פירשט, באַווייזענדיג זיך אין טהיר. דער פירשט איז נאָכגעגאַנגען נאָכ'ן דיענער.

פיערטער קאַפיטעל.

אלע דריי מיידלאַך עפאַנטשין זיינען געווען געזונדע, בליהענדע, געוויקסיגע, מיט וואונדערליכע פלייצעס, מיט פעסטע בוזימס, מיט שטאַרקע, כמעט מענערשע הענט, און טאַקע צוליעב זייער קראַפט

געראמען זיך האַלטען ביי דער פאמיליע אין וועלכער איהר טרעט אריין.

— אויב איהר זייט שוין אזוי גוט, האָט געוואָלט אָנהויבען דער פירשט, — איז האָב איר עפעס אָן ענין. איר האָב ערהאַלטען א נאכ־ריכט...

— ענטשולדיגט, האָט איבערגעשלאָגען דער גענעראַל — איצט האָב איר אפילו קיין איין מינוט צייט אויך ניט. איר וועל באַלד זאָגען וועגען איר ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונען. אויב זי וועט איר וועלען אויפנעהמען שוין אַט איצט (איר וועל זי שוין מיהען איר אין אזא געשטאַלט פאַרשטעלען) איז ראטה איר אויסנוצען די געלעגענהייט און געפעהלען ווערען, ווייל ליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא קען איר זעהר צונויז קומען. איהר זייט מיט איהר פון איין פאמיליע. און ווען זי וועט ניט וועלען, טאָ ווערט ניט ברוגז. זי וועט איר אויפנעהמען אַז אַנדערש מאַהל. און דו האַניא, גיב נור א קוק אריין דערווייל אַט איז די חשבונית. מיר האָבען זיך אַנומעלטען מיט פּעדאַסיעווען געוואַטען. דאַרף מען דאָס אויך ארייננעהמען...

דער גענעראַל איז ארויס און דער פירשט האָט ניט געהאַט קיין צייט צו דערצעהלען וועגען זיין ענין וועגען וועלכען ער האָט אָנגע־פאַנגען שיעור ניט צום פערטען מאַהל. האַניא האָט פאַררויכערט א פאַפיראַס און פאַלגעלעגט א צווייטען דעם פירשט. דער פירשט האָט גענומען, נור ער האָט גאָר ניט גערעדט, ניט וועלענדיג שטערען אין ער האָט גענומען באַקוקען דעם קאַבינעט; נור האַניא האָט קיים א בליק געטאָן אויפ'ן בויגען פאַפיר מיט די ציפער וועלכען דער גענע־ראל האָט איהם אָנגעוויזען. ער איז געווען צוטראַגען, האַניא'ס שמייכל, בליק, און פאַרטראַכטקייט זיינען געוואָרען נאָך שווערער, לויט ווי עס האָט אויסגעזעהן דעם פירשט. ווען זיי זיינען ביידע געבליבען אליין, פלוצלונג איז ער צוגעגאַנגען צום פירשט, יענער איז אין דער מינוט ווידער געשטאַנען איבער דעם פאַרטרעט פון נאַסטאַ־סיא פיליפּאָוונא און איהם באַטראַכט.

— הייסט עס, פירשט, אַז איר געפעהלט אזא פרוי? האָט ער פלוצלונג געפרעגט דורכדרינגענד קוקענדיג אויף איהם און פונקט ווי ער וואָלט עפעס דערמיט באַצוועקט.

— א וואונדערליכעם געזיכט! האָט געענטפערט דער פירשט.

מײן בליק אויף אייך, נור אזוי ווי איצטער איז אייער בייטעל אין גאַנצען פוסט, איז ערלויבט מיר אייך פאר אַן אָנפאַנג צו פאַרלעגען אַט די פינף און צוואַנציג רובעל. מיר וועלען זיך געוויס נאָכדעם אויס־רעכענען. און ווען איהר זייט אזא אָפּענער און זאַרציגער מענש ווי איהר שטעלט זיך ארויס פון די ערשטע ווערטער, וועט קיין אונאַנגענעהמליכקייטען אויך דערביי ניט ארויסקומען, און אויב איך אינדערעסיר זיך אזוי אין אייך, איז דערפאר ווייל איך ערווארט פון אייך א געוויסען צוועק. שפעטער אביסעל וועט איהר זיך דאָס דערוויסען. ווי איהר זעהט בין איך מיט אייך גאַנץ אָפּענהערציג. איך האָף, האַניא, אז דו האָסט גאַרניט דאָגעגען אז דער פירשט זאָל זיך באַזע־צען אין אייער קוואַרטיר?

— א, פאַרקעהרט! און די מאַמע וועט אויך זיין צופרידען... האָט באַשטעטיגט מיט עדעלקייט האַניא.

— ביי אייך, דוכט זיך, איז דערווייל בלויז איין צימער פאַרנור מען, מיט ווי רופט מען איהם, פערד... פער...

— פערדישטשענקא.

— יע, ער געפעהלט מיר גאָר ניט אַט דער פּעדערשטשענקא איי־ערער, עפעס א מאָדנער לין אזא. און איך פאַרשטעה ניט צו וואָס נאַסטאַסיא פּיליפּאָווא ערמוטיגט איהם? איז דאָס טאַקע אמת אז ער איז איהרער א קרוב?

— אַ, ניין. דאָס איז בלויז א וויין! ער שמעקט אפילו ניט מיט קיין קרוב!

— נו, זאָל איהם דער טייוועל נעהמען! נו, איז זייט איהר פירשט, צופרידען אָדער ניט?

— איך דאַנק אייך, גענעראַל, איהר האָט געהאַנדעלט מיט מיר ווי א זעהר גוטער מענש, און איבערהויפט ווען איך האָב גאָר ניט געבעטען; איך זאָג דאָס ניט אויס גאָר; איך האָב באמת ניט געדוואָסט וואו אוועקצולעגען דעם קאַפּ. מיר האָט אפילו ראַגאַזשין איינגעלאָדען צו זיך.

— ראַגאַזשין? דאָס ניין! איך וואָלט אייך געראַטען ווי א פאַ־טער אָדער ווען איהר ליעבט עס בעסער, ווי א פריינד, אז איהר זאָלט פאַרגעסען אַן דעם הערר ראַגאַזשין, און אין אַלגעמיין וואָלט איך אייך

געבען, וועלען מיר זיך שוין מעהר ניט באַגעגענען! זעצט זיך נור צו אויף א מינוטעלע; איך האָב דאָך אייך שוין ערקלעהרט, אז אויפנעהר מען אייך זעהר אַפּט האָב איך ניט די מעגליכקייט, נור העלפען אייך א קאַפּיטשקע, וואָלט איך זעהר געוואָלט, נור א קאַפּיטשקע, פאַר שטעהט זיך, דאָס הייסט, בלויו אין דאָס נויטיגסטע. און נאָכדעם וועט איהר שוין אליין וועלען. א פּלאַץ אין א קאַנצעלאַריע וועל איך איך געפינען, ניט קיין שווערען, נור עס פאַדערט פינקטליכקייט אין איצט וועגען ווייטערעס: אין דער הויז, דאָס הייסט אין דער פאַמיליע פון גאווירלא ארדאליאנאוויטש איוואָלגין, אָט דער יונגער פריינד מיין נער, מיט וועלכען איך בעט אייך צו באַקאָנען זיך, האָבען זיין מוטער און שוועסטער אָפּגעלעדיגט פון זייער קוואַרטיר צוויי־דריי געמען בעלירטע צימערען און זיי פאַרדינגען זיי צו שכנים מיט גוטע רעקאָמענדאַציעס, מיט עסען און באַדינונג. איך גלויב, אז מיין רעקאָמענדאַציע וועט נינא אלעקסאַנדראָוונא אָננעהמען, און פאַר אייך פירשט, איז דאָס אפילו אפילו בעסער ווי אן אוצר, ערשטענס, ווייל איהר וועט ניט זיין אליין, נור אזוי זאָגענדיג צווישען אן אייגענער פאַמיליע און לויט מיין בליק טאָרט איהר ניט גלייך ביים ערשטען טראַט זיין אליין אין אזא הויפּט־שטאָרט ווי פעטערבורג. נינא אלעקסאַנדראָוונא — די מוטער און ווארוואַר ארדאליאנאוונא — די שוועסטער פון גאווירלא ארדאליאנאוויטש זיינען פרויען וועלכע איך שעין זעהר. נינא אלעקסאַנדראָוונא, די פרוי פון ארדאליאן אלעקסאַנדראָוויטש, אן אויסגעדינטער גענעראַל, מיינער א געוועזענער חבר צו דער פרייהיגטער דיענסט, נור מיט וועלכען, איך האָב צוליעב געוויסע אומד שטענדען איבערגעריסען מיינע באַציהונגען, און וועלכען איבעריגענס איך אַכטע אויף א געוויסען אופן. דאָס אלץ ערקלער אייך, פירשט, צוליעב דעם, אז איהר זאָלט פאַרשטעהן, אז איך אליין, פערזענליך, אזוי צו זאָגען, רעקאָמענדיר אייך, מיינט עס, אז איך גאַראַנטיר פאַר אייך. דאָס געזאַהלס דערפאַר איז זעהר א מעסיגע, און איך האָף אז אייער שכירות וועט אין גיכען זיין גאַנץ גענוג פאַר דעם. אמת, א מענש דאַרף אויך האָבען קעשענע־געלט, כאַטש ניט קיין סך, נור איהר וועט ניט אין כעס ווערען פירשט, ווען איך וועל באַמערקען, אז אייך וועט זיין פיעל בעסער ווען איהר וועט אויסמיידען צו האָבען קעשע־געלט, און איבערהויפּט געלט אין קעשענען. איך זאָג דאָס לויט

באַמערקט נור — אָבער אַ קוק טאָענדיג אויף דערויף אלס גאַנצעס, האָט עס דאָך אין זיך באַראַקטער, און אויב איהר ווילט קוקט דערפון ארויס די גאַנצע מיליטעריש שרייבערשע נשמה; עס וואָלט זיך זעהר געוואָלט אַ הוליע טאָן, און דער טאַלאַנט בעט זיך אויך. אָבער דער סאַלדאַטסקערקאַלנער איז שטייף פאַרקניפעלט. די דיסציפלין איז אפילו ארויס פון אין שריפט! דאָס האָט מיך אזא מוסטער-ריכט פאַר אינטערעסירט, איך האָב עס צופעליג געפונען, און נאָך וואו? אין דער שווייץ! און אַט האָט איהר אַן איינפאַכען, געוועהנליכען און ריינעם ענגלישען שריפט, ווייטער קען שוין שענקייט ניט געהן, דאָ איז די פיינקייט אליין. קאַרעלען, פערל. דאָס איז געענדיגט; נור אַט איז אַוואַראַציע, און ווידער אַ פראַנצויזישער, איך האָב איהם איבערגענומען ביי אַ פראַנצויזישען רייזענדיגן: ס'איז דער זעלבער פראַנצויזישער שריפט, נור די שוואַרצע ליניע איז אביסעלע נאָך שוואַרצער און דיקער ווי דער ענגלישער. און קוקט זיך צו! די ליכט-פראַפאַרציע איז דאָ צושטערט און דער אַוואַל אויך איבערגעביטען. עס איז אביסעלע קיילעכדיגער און אלס צוגאַב ערלויבט אַ דריי-דעלע. און אַ דריידעל אין שריפט דאָס איז דאָס געפעהרליכסטע זאָל! אַ דריידער פאַדערט אויסערגעוועהנליכען געשמאַק. נור אויב עס גע-לינגט, אויב נור עס איז געפונען געוואָרען די נויטיגע פראַפאַרציע, איז אזא שריפט אונפאַרגלייכבאַר, און מען קען זיך אפילו אין איהם באַרליעבען.

אהא! צו וואָס פאַר אַ דינקייטען איהר זייט געקומען, האָט געלאַכט דער גענעראַל — איהר זייט דאָך טאַטעלע, ניט קיין איינ-פאַכער קאַליגראַף נור אַן אַרטיסט, וואָס זאָגט איהר דערצו האַניאַ? — ס'איז וואַונדערליך, האָט געזאָגט האַניאַ, און אפילו מיט דעם באַוואוסטזיין פון זיין באַשטימונג, האָט ער צוגעגעבען לאַכענדיג.

— לאַך זיך, לאַך זיך, נור דאָ שטעקט שוין אַ קאַריערע, האָט געזאָגט דער גענעראַל — ווייסט איהר פירשט, צו וואָס פאַר אַ פער-זענליכקייט מיר וועלען אייד געבען שרייבען פאַפירען? מען קען דאָך אייד שוין גלייך באַשטימען פינף און דרייסיג רובעל אַ מאַנאַט, אלס ערשטער ארויספאַהר. דערווייל אָבער איז שוין איצט האַלב איינס, האָט ער פאַרענדיגט אַ קוק טאָענדיג אויפ'ן זייגער — נעהמט זיך צו דער ארבייט פירשט, ווייל איך דאַרף זיך איילען. און היינט, קען

בלקליך בארוהיגט: בלויז איין בליק טוענדיג אויפ'ן פירשט, האט מען זיך געקענט פאלקאם בארוהיגען.

— אַהאָ! — האָט אויסגעשריען דער גענעראַל, קוקענדיג אויף דעם מוסטער אין קאליגראפיע, וועלכע דער פירשט האט איהם דער-לאנגט — דאָס איז דאָך איינמאַל א שריפט! און א מערקווירדיגער שריפט. קוק נאָר אַז האַניא, סא' טאַלאַנט!

אויף דיקע גוטע פאַפיר האָט דער פירשט אָנגעשריבען אין מי-טעל אַלטערליכען רוסישען שריפט די פראזע: דער פרידליכער גלח פאפנוטי האט צוגעלעגט די האנט.

— אַט דאָס, — האָט דער פירשט ערקלעהרט מיט גרויס פאַר-געניגען פון באַנייסטערונג — דאָס איז טאַקע דער אייגענער אונטער-שריפט פון גלח פאפנוטי, אַרונטערגענומען פון א קאַפּיע פון פיער-צעהנטען יאהרהונדערט. זיי האָבען זיך אויסגעצייכענט פון אונטער-געשריבען. אַט די אלע אלטע גלחים און מעטראפאליטען, אייניגע מאָל אפילו מיט ירויס געשמאַק און מיט מיה. איז דען מעגליך גענע-ראַל, אַז איהר האָט ניט כאָטש איין אויסגאַבע פון פאַגאַרין? און דער-נאָך האָב איד דאָ אָנגעשריבען מיט אַן אנדער שריפט: דאָס איז אַ קיילעכדיגער גרויסער פראנצויזישער שריפט פון לעצטען יאהרהונ-דערט. אייניגע בוכשטאַבען האָט מען דאַן אפילו אַנדערש געשריבען. ס'איז אַ גאַסען-שריפט פון פאַלקס-שרייבער. נאָכגעמאַכט נאָך זייערע מוסטערס (איד האָב געהאַט איינעם אַזאַ) איהר וועט דאָך מיט מיר אויך איינשטימען, אַז ער האָט אויך זיינע מעלות. גיט אַ קוק אויף די דאַזיגע קיילעכדיגע d. a. איד האָב איבערגעטראָגען דעם פראַנ-צויזישען כאַראַקטער אין די רוסישע בוכשטאַבען, וואָס עס איז זעהר שווער. אבער עס איז אַרויסגעקומען פון און אַט האָט איהר נאָך אַ פיינעם און אַריגינעלען שריפט, אַט איז די פראזע: „זאַרגפעלטיג-קייט איבערוועלטיגט אלעס.“ דער שריפט איז אַ רוסישער, אַ שריי-בערישער און אויב איהר ווילט פון אַ מיליטער-שרייבער. אַט אַזוי שרייבט זיך אַ פאַפיר צו אַ הויכגעשטעלטער פערזענליכקייט. עס איז אויך אַ קיילעכדיגער שריפט, אַ פיינער שוואַרצער שריפט. שוואַרץ גע-שריבען אבער מיט אַ מערקווירדיגען געשמאַק. אַ קאליגראַף וואָלט נישט דערלאָזט אַט די דאַזיגע דריידעלאַך אַדער בעסער געזאַגט, דעם פאַרזוך צו מאַכען דריידעלאַך, אַט די אלע ניט פאַרענדיגטע עלעמאַנטן —

מענש... א מענש... מיט איין ווארט, א קלוגער מענש און איד האב אויף דיר געלעגט האָפּענונגען און דאָס איז אין זאָג פאַל... דאָס איז... איז...

— דאָס איז די הויפטזאך, — האָט פאַרענדיגט האַניאָ, ווידער קומענדיג צו הילף דעם גענעראַל און אויפּקאַרטשענדיג זיינע ליפּען אין דעם גיפּטיגסטען שמייכעל וועלכען ער האָט שוין ניט געוואָלט באהאַלטען. ער האָט געקוקט מיט זיין ברענענדען בליק דעם גענעראַל גלייך אין די אויגען, אזוי ווי ער וואָלט אויך געוואָלט, אז יענער זאל אין זיין בליק איבערלעזען זיין גאַנצען געדאַנק. דער גענעראַל איז רויט געוואָרען און אויסגעשאַסען:

— זיכער איז שכל די הויפטזאך! — האָט ער צוגעשטימט, קור קענדיג שאַרף אויף האַניאָ'ן, — און א קאַמישער מעניש ביזטו, גאָר רילא אנדרעיעוויטש! דו ביזט, באַמערק איד, ווי צופריעדען מיט דעם דאָזיגען סוחר'ל אזוי ווי דאָס וואָלט געווען אן ערלייזונג פאַר דיר. און אַט דאָס טאַקע האַסטו געדאַרפט גוט פון סאַמע אָנהויב באַ טראַכטען מיט שכל. טאַקע דאָ מוז מען פאַרשטעהן... און צוגעהען פון ביידע זייטען עהרליך און גלייך און ניט... האַסט געדאַרפט לאָזען וויסען פריהער, און ניט קאַמפּראַמיטירען אנדערע. און נאָך בעסער, ווען צייט איז דערויף אויך געווען גענוג. און אפילו איצט בלייבט נאָך אויך גענוג (דער גענעראַל האָט באדייטונגספאַל אויפּגעהויבען די ברעמען) ניט קוקענדיג וואָס עס איז געבליבען בלויז עטליכע שטונד דען... האַסט פאַרשטאַנען? פאַרשטאַנען? ווילסטו באַמת אָדער ווילסטו טו ניט? אויב דו ווילסט ניט זאָג און — ביטע. קיינער האַלט איד ניט צו גאָורילא אַרדאַליאַנאָוויטש, קיינער שאַעפט איד ניט מיט גוואַלד אין נעץ, אויב איהר זעהט נאָר דאָ א נעץ...

— איד וויל, — האָט נידעריג נאָר האַרב ארויסגעערעדט האַניאָ. אַראַפּגעלאָזט די אויגען און טרויעריג אנטשוויגען געוואָרען. דער גענעראַל איז געווען צופרידענגעשטעלט. דער גענעראַל האָט זיך געווען צוהיצט, נאָר ער האָט שוין, קענטיג, חרטה געהאַט, וואָס ער איז אוועק צו ווייט. ער האָט פּלוצלונג זיך אומגעדרעהט צום פירשט, און עס האָט זיך אויסגעוויזען, אז איבער זיין געזיכט איז פּלוצלונג דורכגעפּלויגען אן אומרוהיגער געדאַנק, אז אַט איז דאָך דער פירשט דערביי געווען און אלץ געהערט. נאָר ער האָט זיך אויגענע-

זיך באאומרוהיגט, האָט אויך קרום א קוק געטאָן אויפ'ן פירשט, נאָר אזוי ווי ניט ערווארטענדיג פיעל פון זיין ענטפער.

— איד ווייס אייד ניט וואָס צו זאָגען, — האָט געענטפערט דער פירשט — נאָר מיר האָט זיך אויסגעדוכט, אז ער באַזיצט אסך ליידענשאפט און אפילו א מין קראַנקע ליידענשאפט, און ער אליין איז נאָך כמעט א חולה עס קאָן זעהר געבען, דאָס זייענדיג די ערשטע טעג אין פעטערבורג, וועט ער זיך ווידער אוועקלעגען, דערהויפט ווען ער וועט זיך צעהולטאיעווען.

— אזוי? אזוי האָט זיך עס אייד אויסגעוויזען? — האָט זיך דער גענעראַל אָנגעכאפט אז דער אידעע.
— יא, אזוי האָט זיך מיר געדוכט.

— און פונדעסטוועגען קאָנען דאָך אַט די סאַרטען אנעקדאָטען אויך פאַרקומען ניט אין עטליכע טעג ארום, נאָר ביז פאַרנאכט. היינט נאָך קאָן זיך עפעס איבערדרעהען — האָט האַניאַ א שמייעל געטאָן צום גענעראַל.

— המ! ... געוויס... און דאן ביטע, — ווענדט זיך שוין אליין אז דעם, וואָס עס וועט איינפאלען אין איהר קאַפּ, — האָט געזאָגט דער גענעראַל.

— און איהר ווייסט דאָך, וואָס פאַר אן איינפעלע זי קאָן אמאָל האַכען!

— דאָס הייסט וועלכע? — האָט אויסגעשריען דער גענעראַל, דערגרייכענדיג די גרעסטע באאומרוהיגונג — הער נאָר אויס, האַניאַ דו, ביטע, ווידערשפרעך איהר גאַרנישט ניט און באַמיה זיך אזוי צו זיין... מיט איין וואָרט, זיי גוט און ליעב. המ! ... וואָס קרימסטו אזוי מיט'ן מויל? הער נאָר אויס, גאוורילאַ ארדאליאָנאוויטש, עס וועט זיין פונקט אין צייט זעהר אין צייט, איצט וועל איד דיר זאָגען: פאַר וואָס באַמיהען מיר זיך אזוי? דו פאַרשטעהסט, אז וואָס עס גע- הערט זיך מיין אייגענער טובה, וועלכע קאָן דערפון ארויסקומען, בין איד שוין לאַנג זיכער; איד וועל אזוי אַדער אנדערש, אָבער שליסען דעם געשעפט פאַר מיין טובה וועגען. טאצקי האָט זיין כאַשלוס שטאַנד- האַפטיג. הייסט עס, אז איד קאָן זיין גאָר זיכער, און דאָרום ווען איד וויל איצט עפעס, איז דאָס בלוין פאַר דיין טובה וועגען. דו באַרעכען נאָר אליין; טרויסטו מיר דען ניט? און אויסער דעם ביזטו דאָך א

— ווי, נאסטאסיא פיליפאָוונא! איהר קאַנט שוין אויך נאסטא-
סיא פיליפאָוונא? — האָט געפרעגט דער גענעראל.
— יא, איך בין ערשט א טאַג אין רוסלאַנד און איך קען שוין אַזא
שעהנהייט. — האָט געענטפערט דער פירשט, און ער האָט גלייך דער-
צעהלט וועגען זיין באַגעגעניש מיט ראַזאַגוזשינעו, און ער האָט איבער-
געגעבען אלץ וואָס יענער האָט דערצעהלט.
— נאט איך נייע נייעס! — אין ווידער אומרוהיג געוואָרען
דער גענעראל, נאָכדעם ווי ער האָט זעהר אויפּמערקזאַם אויסגעהערט
די מעשה, און פארשענד א קוק געטאָן אויף האַניאַ.
— געוויס אויך בלויז עפעס א מאוסע זאך, — האָט א מורמעל
געטאָן דער אביסעל אויך צוטומעלטער האַניאַ. — א סוחר'ס א זעהנדעל
זוליעט. איך האָב וועגען דעם שוין עפעס אויך געהערט.
— אנו איך האָב אויך געהערט, — האָט אונטערגעכאַפט דער
גענעראל — דאָ טאַקע נאָך דער געשיכטע מיט די אוירינגלאַד. נאס-
טאסיא פיליפאָוונא האָט איבערדערצעהלט דעם גאַנצען אנעקדאַט.
אַבער איצט איז שוין גאַר אן אנדער זאך. דאָ קאָן זיכער איצט שטער
קען א מיליאָן און... ליידענשאפט. א מואסע ליידענשאפט, לאַמיר זאָ-
נען, נאָר פונדעסטוועגען שמעקט זי מיט ליידענשאפט. און מיר וויי-
סען דאָך אויף וואָס אָט די העררן זיינען פעהיג אין זייער שכרות!.. המ..
זאָל דערפון כאַטש ניט ארויסקומען א וועלכער ס'ניט איז אנעקדאַט!
— האָט געענדיגט דער גענעראל פאַרטראַכטערהייט.
— איהר שרעקט זיך פאר די מיליאָנען? — האָט געלאַכט הא-
ניאַ.

— און דו אודאי ניט?

— און ווי האָט איך אויסגעוויזען, פירשט, — האָט זיך צו איהם
פּלוצלונג געווענדט האַניאַ — איז דאָס אן ערנסטער מענש, אדער אַזוי
זיך אן אונאַנשמענדיגער יונג? איך וויל אייגענטליך הערען אייער
מיינונג.

אין האַניאַס האַרצען איז עפעס וואָס באַזונדערעס פאַרגעקומען,
ווען ער האָט געשמעלט די פראגע. פונקט ווי אין זיין מוח וואָלט זיך
אַנגעצונדען א נייע און אן אַריגינעלע אידעע און ארויסגעבליצט פון
זיינע אויגען. דער גענעראל, וועלכער האָט אָפּענהערציג און איינפאַך

אקסלען און צופיהרענדיג מיט די הענט. נינא זאָלעקסאנדראָוונא האָט אויך אַנומעלטען. אָט דאָן ווען זי איז דאָ געווען, געדענקסט? געדערעכצט און געאויקעט: „וואָס איז מיט אײַך?“ פרעג אײַך. ווייזט זיך אויס, און פאר זיי איז דאָס כלומר'שט און אומ'כבוד. וואָס איז דאָס פאר און אומ'כבוד, ערלויבט מיר צו פרעגען? אפשר דאָס, וואָס זי איז געווען מיט טאַצקען? נאָר דאָס איז דאָך אַ נאַרשיקױט. דער-הויפּט אונטער די געוויסע אומשטענדען! „איהר, זאָגט זי, וועט זי ניט אריינלאָזען צו אייערע טעכטער?“ — נאָדיר! אַי איז דאָס אַ נינא אַלעקסאנדראָוונא! דאָס הייסט, ווי קאָן מען אַזאַ זאָך ניט פאר-שטעהן, ווי אַזוי קאָן מען עס ניט פאַרשטעהן!...

— איהר לאַגע? — האָט אונטערגעזאָגט האַניא דעם גענעראַל — פאַרשטעהט זי; איהר דאַרפֿט ניט זיין אויף איהר אין בעס. איבער-ריגענס, האָב אײַך דאָן שוין אַנגעזױפּט אַ קאַפּ, און זיי זאָלען זיך ניט מישען אין פרעמדע געשעפטען. און פונדעסטוועגען, ביז איצט לעבט נאָר אַלץ ביי אונז אין הויז מיט דעם, וואָס דאָס לעצטע וואָרט איז נאָר ניט געזאָגט געוואָרען, אבער דער שטורעם קומט. אויב היינט וועט געזאָגט ווערען דאָס לעצטע וואָרט, הייסט עס, און אַלץ וועט געדאָגט ווערען...

דער פירשט האָט געהערט דעם גאַנצען געשפרעך, זיצענדיג אין ווינקעל ביי זיין קאַליגראַפישער פּראָבע. ער האָט געענדיגט, צוגעגאַנגען צום טיש און דערלאָנגט דאָס בלעמעל.

— הייסט עס, און דאָס איז נאַסטאַסיאַ פּיליפּאָוונאַ? — האָט ער אַרויסגערעדט, באַטראַכטענדיג אויפּמערקזאַם און נייגעריג דאָס בילד — וואונדערליך שעהן! — האָט ער גלייך צוגעגעבען מיט היין. אויפ'ן בילד איז ווירקליך געווען אויסגעמאַהלען אַ פרוי, און אויסער-געוועהנליכע שעהנקייט. זי איז געווען געפאַטאַגראַפירט אין אַ שוואַר-צער זיידענער קלייד פון זעהר און איינפאַכען און שעהנעם פאַסאַן; די האָר, ווי עס ווייזט אויס, דונקעל-בלאַנדע, זיינען געווען פאַרקעמט איינפאַך, אויפ'ן הויזליכען שטייגער; די אויגען שוואַרצע, טיפע, דער שטערן אַ פאַרטראַכטער, דער אויסדרוק פון געזיכט אַ ליידענשאַפט-ליכער און אויך אַ גרויסהאַלטענער. זי איז געווען אַביסעל מאַגער אין געזיכט, אפשר אויך, בלאַס... האַניא און דער גענעראַל האָבען פאַרוואונדערט אַ קוק געטאַן אויפ'ן פירשט.

דער גענעראל האָט מיט אויפּמערקזאמקייט באטראכט האַניא'ן;
 האַניא'ס צוטומעלטקייט איז איהם קענטיג ניט געפעלען געוואָרען.
 — דערמאָנט זיך, איוואן פיאַדראָוויטש, — האָט אומרוהיג און
 אומענטשלאָסען געזאָגט האַניא, — אז זי האָט מיר געגעבען די פּולע
 באשטימונגס־רעכט ביז וואַנען, אז זי וועט ניט באשטימען און אפילו
 ווען זי וועט שוין יא באשטימען, בלייבט נאך דער לעצטער וואָרט
 ביי מיר...

— הייסט, עס אז דו... אז דו... — האָט זיך פּלוצלונג דער גע-
 נעראל דערשראָקען.

— איד מיין גאַרנישט...

— אָבער איד בעט דיר, וואָס קלייבסטו זיך דאָ מיט אונז צו

טאָז?

— איד זאָג זיך דאָך ניט אָפּ. אפשר האָב איד זיך ניט ריכטיג

אויסגעדריקט...

— עס פעהלט נאָך, אז דו זאָלסט זיך אָפּזאָגען! — האָט דער
 גענעראל ארויסגערעדט מיט פאַרדרוס, אפילו ניט וועלענדיג באהאַל-
 טען זיין פאַרדרוס — די זאך, ברודער, איז ניט אין דעם, וואָס דו
 זאָגסט זיך ניט אָפּ, די זאך איז אין דיין גרייט זיין, אין דעם פאַר-
 גיגען און פרייד, מיט וועלכען דו וועסט אויפּנעהמען איהר וואָרט...
 וואָס הערט זיך ביי דיר אין דער היים?

— וואָס זאָל זיך אין דער היים הערען? אין דער היים פיהרט
 זיך אלץ לויט מיין ווילען. נאָר דער טאַטע, ווי זיין שטייגער, מאכט
 זיך נאַריש, נאָר ער איז דאָך געוואָדען אן אמת'ער מאוס'ער מענש;
 מיט איהם רעד איד שוין אפילו ניט. אבער פונדעסטוועגען האַלט איד
 איהם אין קלעם, און איד זאָג דעם אמת, ווען ניט די מוטער, וואָלט
 איד איהם שוין לאַנג געוויזען די טהיר. זי, ווי געוהנליך, האַלט נאָך
 אלץ אין איין וויינען; די שוועסטער כעס'ט זיך; אָבער איד האָב זיי
 ענדליך אָפּען געזאָגט, אז איד ביז דער האָר איבער מיין שיקזאַל און
 אין הויז וויל איד, אז מען זאָל מיר... זיי האָבען אויסגעהערט... דער
 שוועסטער, לכל הפחות, האָב איד דאָס אלץ דייטליך אַרויסגעזאָגט,
 פאַר דער מאַמען אין די אויגען.

— און איד, ברודער, קאָן נאָך אלץ ניט פאַרשטעהן, — האָט פאַר-

טראַכטע'הייט באַמערקט דע'ר גענעראל, אביסעל אַזיפּהיזיב'ענדיג די

גענעראל געווענדט צו האַניא, וועלכער האָט דערוויל ארויס גענומען פון זיין פּאַרטנער א פּאַטאַגראַפישע בילד פון גרויסען פּאַרמאַט און איהם דערלאָנגט. — בא! נאַסטאַסיא פיליפּאָוונא! דאָס האָט זי אליין, אליין דיר צוגעשיקט, אליין? האָט ער לעבעדיג און מיט פיעל נייגעריגקייט געברענגט האַניא'ן.

— אַט ערשט, ווען איר בין געווען מיט מיט מין גראַטולאַציע האָט זי עס מיר געגעבען. איר האָב עס נישט לאָנג געבעטען. איר ווייס ניט, אפשר איז דאָס פון איהר זייט אן אַנדרייטונג, אן איר בין געקומען צו פּאַהרען מיט פּוסטע הענט, אין אַזאַ טאַג אַהן א מתנה. האָט צוגעגעבען האַניא, אומאַנגענעהם־שמיכלענדיג.

— ניין! — האָט מיט איבערצייגונג איבערגעשלאָגען דער גענעראַל, — און ווי קענסטו גאָר אזוי דענקען! און פון אַנדרייטונגען!... און זי איז דאָך קיין פּאַראַינטערעסירטע אויך ניט. און ווי אזוי קומסטו צו מתנות? ווען דערצו דאַרף מען דאָ פּאַרמאַגען טויזענדער! סיידיען מיט א בילד? און ביי געלעגענהייט: האָט זי ביי דיר נאָך ניט געבעטען דיין בילד?

— ניין, זי האָט נאָך ניט געבעטען; און עס קען געבען, אז זי וועט קיינמאַל ניט בעטען. איהר אייוואן פּיאָדאַראַוויטש, געדענקט דאָך גע-וויס וועגען היינטיגען אַווענט? איהר זייט דאָך פון די ספעציעל גע-לאַדענע.

— איר געדענק, געדענק, געוויס וועל איר זיין. איין קלייניגקייט, א געבורטס־טאַג! פינף און צוואַנציג יאָהר! המ... און ווייסטו, האַ-ניא, איר וועל שוין דיר, זאָל זיין אזוי, ענטדעקען דעם סוד. גרייט זיך צו. אפּאַנסיע אייוואַנאָוויטש'ן און מיר האָט זי געזאָגט, אז היינט ביי זיך אויפ'ן אַווענט וועט זי זאָגען איהר לעצטען וואָרט: זיין אַדער ניט זיין! טאָ זעה און ווייס.

האַניא איז פּלוצלונג געוואָרען אומרוהיג, אזוי, אַז ער איז אפילו אביסעל בלאַס געוואָרען.

— האָט זי דאָס אויף זיכער געזאָגט? — האָט ער געפרעגט און זיין שטים האָט ווי א ציטער געמאַן.

— אייערנעכטען האָט זי איהר וואָרט געגעבען, מיר זיינען ביידע אזוי צו איהר צוגעשטאַנען, ביז מיר האָבען אויסגענודיעט. נאָר זי האָט געבעטען, אז דיר זאָל מען דערוויל דאָס ניט איבערגעבען.

— און אין רוסלאַנד האָט איהר קיינעם ניט, טאָקע גאָר קיינעם
ניט? האָט ער געפרעגט.

— איצט קיינעם, נור איד האָפּ... און א חוץ דעם האָב איד ער
האַלטען אַ בריעף...

— אַמוועניגסטענס, האָט איהם דער גענעראַל איבערגעשלאָגען,
ניט דערהערענדיג וועגען בריעף — האָט איהר זיך עפעס געלערנט.
און אייער קראַנקהייט וועט אייך ניט שטערען פאַרנעמען אַ וועלכע
ניט איז למשל, ניט שווערע שטעלע, אויף אַ וועלכער ניט איז דיענסט?
— אַ, געוויס וועט עס ניט שטערען. און וואָס געהערט זיך אַ
שטעלע וואָלט איד זעהר געוואָלט, ווייל מיר ווילט זיך אליין זעהן צו
וואָס איד קען טויגען. געלערנט האָב איד דאָך די גאַנצע פיער יאָהר,
אהן אויפהער, כאָטש ניט רעגעלמעסיג. און נור מיט יענעמס'ס איי-
גענער סיסטעמע און דערביי האָט זיך איינגעגעבען דורכצולייענען
אסד רוסישע ביכער.

— רוסישע ביכער? הייסט עס, אז לעזען און שרייבען קענט
איהר, און שרייבען אָהן גרייזען קענט איהר אויך?
— אַ, געוויס קען איד.

— זעהר שעהן. און די האַנדשריפט?

— די האַנדשריפט אַ גוטע. אין דעם, גלויב איד, אז איד האָב
אפילו טאַלאַנט אויך. אין דעם בין איד איינפאַך אַ קאַליגראַף. גיט
מיר און איד וועל אייך גלייך אַנשרייבען עפעס אויף אַ פראַכע, האָט
מיט היץ געזאָגט דער פירשט.

— ביטע. און דאָס איז אפילו נויטיג... און ליעב איז מיר אייער
בערייטוויליגקייט, פירשט, עס איז זעהר פּיין פון אייך.

— איהר האָט דאָך אזעלכע פיינע שרייב־געצייג, און אזוי פיעל
בלויפּעדערס און וואָס פאַר אַ דיקער, פיינער פאַפּיר... און וואָס פאַר
אַ שעהנעם קאַבינעט איהר האָט! אַט די נאַטור־בילד ווייס איד.
דאָס איז אַ שווייצער בילד. איד בין זיכער, אז דעם דאָזיגען פלאַץ
האָב איד געזעהן; דאָס איז אין דעם אורי קאַנטאָן...

— עס איז זעהר מעגליך, כאָטש דאָס איז דאָ געקויפט געוואָרען.
האַניא, גיט דעם פירשט פאַפּיר; אַט האָט איהר אַ פּעדער און פאַפּיר.
זעצט זיך ביטע, ביים דעם טישעל. וואָס איז דאָס? האָט זיך דער

דער גענעראל האָט ווידער איבערגעשלאָגען און ווידער אָנגעהויי-
בען פּאַנאַנדערפרעגען. דער פירשט האָט אויפ'סניי אלץ דערצעהלמט,
דאָס וואָס עס איז שוין געווען דערצעהלמט. דער גענעראל האָט גע-
הערט פון דעם פּאַרשטאַרבענעם פּאָוולישטעוו, און אפילו געקענט
פּערזענליך. פאַר וואָס פּאָוולישטעוו האָט זיך געאינטערעסירט מיט
זיין ערציהונג האָט דער פירשט אליין ניט געקענט ערקלעהרען —
איבעריגענס, מן הסתם, איינפאַך צוליעב אלטער פּריינדשאפט מיט
זיין פּאַרשטאַרבענעם פּאַטער. געבליבען איז דער פירשט נאָך די על-
טערען אלס זעהר קליין קינד. דאָס גאַנצע לעבען האָט ער אָפּגעוואוינט
און געוואַקסען אין דערפער, ווייל אויך זיין געזונד האָט געפּאַדערט
דאָרפישע לופט. פּאָוולישטעוו האָט איהם אָנפאַרטרויט צו עפעס
אַלטע גוטס-באַזיצערין'ס, זיינע קרובות; פאַר איהם האָט ער אפריהער
געדונגען א גאָווערנאַנטקע, דערנאָך א לעהרער, ער האָט איבער-
גענס, האָט ער געגעבען צו פּאַרשטעהן, אז כאַטש ער געדענקט אלעס,
דאָד קען ער ניט אלץ צופרידענשמעלענד ערקלעהרען, ווייל פון אסך
זאַכען האָט ער צו ליעב זיין קראַנקהייט זיך ניט אָפּגעגעבען קיין רע-
כענונג. די אָפטע אָנפאַלען פון דער קראַנקהייט, האָבען פון איהם
געמאַכט כמעט א פּאַלשמענדיגען אידִיאָט. (דער פירשט האָט טאַקע
געזאָגט: אידִיאָט). ער האָט ענדליך דערצעהלט ווי אזוי פּאָוולישטעוו
האָט זיך אַמאָל אין בערלין באַגעגענט מיט'ן פּראָפּעסאָר שניידער,
א שווייצאַריער, וועלכער באַשעפטיגט זיך נור מיט אזעלכע קראַנק-
הייטען, האָט אַז אַנשטאַלט אין דער שווייץ, אין קאַנטאָן וואַלעיסקי,
קורירט מיט זיין אייגענער מעטאָדע, מיט קאַלטע וואַסער, גימנאַסטי-
קע, היילט אויך פון אידִיאָטיזם און פון משוגעת, דערביי לערנט אויך
און גיט זיך איבערהויפּט אָפּ מיט גייסטיגע ענטוויקלונג; אז
פּאָוולישטעוו האָט איהם אוועקגעשיקט צו דעם דאָזיגען פּראָפּעסאָר
אין דער שווייץ מיט פינף יאָהר צוריק, און אליין איז ער מיט צוויי יאָהר
צוריק געשטאַרבען, פּלוצלינג, ניט איינאַרדענדיג גאַרנישט; אז שנייד-
ער האָט איהם געהאַלטען און געקורירט נאָך א פּאַר יאָהר; אז ער
האָט איהם ניט אויסגעקורירט, נור אין פילעס געהאַלפען; און אז
ענדליך, האָט ער לויט זיין אייגענעם פּאַרלאַנג און צוליעב א געוויסען
ענין, איהם איצט אָפּגעשיקט.

דער גענעראל האָט זיך זעהר פאַרוואונדערט.

מיר, אז מיר זיינען אויפ'ן אַנבליק אזעלכע פרעמדע מענשען... צוליעב געוויסע אומשטענדען, אזוי אז ביי אונז קענען גאָר ניט געבען אלגע-
מיינע פונקטען, אָבער ווייסט, אז אין דער לעצטער אידעע גלויב איד
אליין ניט, ווייל אים מעהרסטען, דוכט נור אויס אז מען האָט ניט
קיין אלגעמיינע פונקטען, אָבער אין אמת'ן זיינען זיי דוקא דאָ... דאָס
איז צוליעב דער מענשליכער פוילקייט, וואָס מענשען סאָרטירען זיך
אזוי צווישען זיך אויפ'ן קוק און קענען גאָר ניט געפינען... און איי-
בעריגענס, קען זיין, אז איד האָב זעהר נודנע אָנגעהויבען... איהר
זייט דוכט זיך...

— צוויי זערטער: פאַרמאָגט איהר כאַטש עפעס פאַרמעגען?
אָדער זייט איהר גרייט פאַרנעהמען א וועלכע ניט איז באַשעפטיגונג?
ענטשולדיגט וואָס איד...

— ביטע, איד שעיִן זעהר אייער פראַגע, און פאַרשטעה. קיין
פאַרמעגען האָב איד ניט, און קיין באַשעפטיגונג אויך דערווייל ניט,
אָבער דארפֿען וואַלט איד עס געדאַרפֿט. און געלט האָט איד איצט
געהאַט פרעמדע. מיר האָט זיי געגעבען שניידער, מיין פראַפעסאר,
ביי וועמען איד האָב זיך געקורירט און געלעהרנט אין דער שווייץ.
ער האָט מיר געגעבען אויף די ריזע-הוצאות פונקט אויסגערעכענט,
אזוי אז איצט, צום ביישפיעל, זיינען ביי מיר בלויז געבליבען עט-
ליכע קאַפיקעס. זעהט איהר אַן ענין האָב איד גראַד יע, און איד
נויטיג זיך אין א ראַטה. אָבער...

— זאָגט-זשע מיר, מיט וואָס דענקט איהר דערווייל זיך דורכ-
לעבען און וואָס האָט איהר געדענקט צו טאָן? — האָט איבערגעשלאָ-
גען דער גענעראַל.

— איד וויל זיך עפעס אַן ארבייט געפינען...

— אַ, איהר זייט א פילאַסאָף. אָבער איבעריגענס... פיהלט
איהר אין זיך עפעס א טאַלאַנט, א פעהיגקייט, כאַטש א ביסעל. דאָס
הייסט אויף אזוי פיעל אַז מען זאָל פאַר דעם קענען קריגען ברויט?
ענטשולדיגט נאָך אַמאָל...

— אַ, ענטשולדיגט זיך ניט. ניין, איד דענק, אז איד האָב ניט
קיין טאַלאַנט און ניט קיין באַזונדערע פעהיגקייט; פאַרקעהרט אפילו,
ווייל איד בין א קראַנקער מאַן און זיך רעגעלמעסיג ניט געלערנט,
און דאָס וואָס געהערט ברויט איז דוכט מיר...

— ווייסט איהר גאָר וואָס פירשט, האָט ער געזאָגט, כמעט מיט אן אנדער שטימ — נאָך אלעמען קען איר דאָך אייד גאָר ניט, און אויך עליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא, מעגליך, אז זי וועט וועלען א קוק טאָן אויף א מענטשען מיט איהר פון איין פאמיליע... ווארט אויף, ווען איהר ווילט, אויב איהר האָט נור צייט.

— א, צייט האָב איר. מיין צייט באַלאַנגט אין גאַנצען צו מיר (און דער פירשט האָט גלייך אוועקגעשטעלט זיין ווייכע רונד־ברענגיע הוט אויפ'ן טיש). איר בין זיך מודה, אז איר האָב אזוי גערעכענט, אז עס קען געשעהן, אז עליזאוועטא פראַקאָפּיעוונא וועט זיך דערמאָן נען אז איר האָב איהר געשיקט א בריעף. אָט ניט לאַנג האָט אייער דינער, ווען איר האָב דאָרטען אויף אייד געוואָרט, מיך חושד געווען, אז איר בין אויס אַרימקייט געקומען ביי אייד בעטען. איר האָב דאָס באַמערקט. און ביי אייד זיינען הפנים אויף אזעלכע זאָכען זעהר שטרענגע אינסטרונקציעס, אָבער איר בין ניט געקומען צוליעב דעם, איר בין געקומען בלוז צוליעב באַפריינדען זיך מיט מענטשען. בלוז איין זאך טראַכט איר, אז איר האָב אייד געשמערט, און דאָס באַאנרוהיגט מיר.

— הערט מיר אויס פירשט, האָט געזאָגט דער גענעראל מיט א פּרעהליכען שמייכעל — אויב איהר זייט באַמת אזא ווי איהר קוקט אויס צו זיין, דאָן וועט מיט אייד זעהר אנגענעהם זיין צו באַקאנען זיך. אָבער פאַרשטעהט נור, איר בין א מענש א פאַרנומענער, און אָט וועל איר גלייך זיך ווידער זעצען עפעס איבערקוקען און אונטערשרייי בען, און דערנאָכדעם וועל איר אוועק צו זיין עקסעלענז, און נאָכדעם אויף דיענסט. און פון דערפון פאַרשטעהט זיך, אז כאַטש, איר בין זעהר צופרידען צו פאַרברענגען מיט מענטשען... דאָס הייסט מיט פיינע... אָבער... איבעריגענס, בין איר, איבערצייגט, אז איהר זייט א פיין ערצויגענער... אז... ווי אַלט זייט איהר, פירשט?

— זעקס און צוואַנציג.

— אור! און איר האָב געדענקט אז א סך וועניגער.

— יע, מען זאָגט, אז ביי מיר איז א יוגענדליכעם געזיכט, און ניט צו שטערען אייד, וועל איר זיך אויסלערנען, און שנעל באַנעהמען, ווייל איר אליין האָב זעהר ניט ליעב צו שטערען... און ענדליך, דוכט

מיט וועש, און מעהר גאָר ניט. איך טראָג איהם שטענדיג מיט זיך.
איך וועל קענען קריגען א נומער אויך אין אווענד.

— הייסט עס, אז איהר דענקט נאָך צו נעהמען א נומער?

— א, געוויס!

— אורטהיילענדיג, לויט אייערע ווערטער, האָב איך געווען א

טראַכט געטאָן, אז איהר זייט עס גלייך פאַרפאַהרען צו מיר?

— דאָס האָט געקענט פאַסירען, נור ניט אַנדערש ווי נאָך אן

איינלאַדונג פון אייך. איך בין זיך אָבער מודה, אז איך וואָלט ביי

אייך אויך ניט פאַרבליבען אפילו ווען איהר לאַדעט מיך איין, ניט

צוליעב א געוויסער אורזאָכע נור אזוי... צוליב מיין כאַראַקטער...

— הייסט עס, אז עס איז טאַקע ארויסגעקומען גלייך וואָס איך

האָב אייך ניט איינגעלאַדען און לאַד ניט איין. ערלויבט מיר פירשט

נאָך עפעס, כדי עס זאָל אלץ קלאָהר ווערען! הייסט עס, אז מיר

האָבען זיך ערשט דעררעדט אז וואָס עס געהערט זיך אונזער קרובה-

שאַפט קאָן גאָר צווישען אונז קיין רייד ניט זיין — כאַטש מיר,

זעלבסטפאַרשטענדליך וואָלט עס געווען זעהר שמייכלהאַפט. — דאָן

הייסט עס...

— דאָן הייסט עס, אויפשטעהן און אוועקגעהן? האָט זיך דער

פירשט אויפגעהויבען, דערביי אפילו, צעלאַכענדיג זיך, ניט קוקענדיג

אויך דער אָפענער שווערקייט פון זיין לאַגע. — און איך שווער אייך

ביי גאָט, גענעראַל, אז כאַטש איך ווייס זעהר וועניג, פראַקטיש

הייסט עס, ניט פון די היגע מנהגים און ניט אין אלגעמיין ווי מענ-

שען לעבען דאָ, נור פונדעסטוועגען האָב איך טאַקע נור געטראַכט, אז

צווישען אונז וועט ארויסקומען פונקט ווי איצט. נור אפשר דאַרף

אזוי זיין... אויך דאָן האָט איהר מיר אויפ'ן בריף ניט געענטפערט...

נ, בלייבט געזונד, און ענטשולדיגט וואָס איך האָב אייך באַאומרר-

היגט.

דעם פירשט'ס בליק איז אין דער מינוט געווען אזא ליבעליכער

און זיין שמייכל אזוי אהן א שום שאַטען פון אפילו דעם קלענסטען

פיינדליכען געפיהל, אז דער גענעראַל האָט זיך פלוצלונג אָפגעשטעלט

און האָט עס אזוי ווי פלוצלונג גאָר אַנדערש א קוק געטאָן אויף זיין

גאַסט; די גאַנצע פאַרענדערונג פון זיין בליק איז געשעהן אין איין

אויגענבליק.

געזעצט א ביסעלע קענענאיבער און מיט א אומגעדולדיגער ערוואַר-
טונג זיך געווענדט צום פירשט. האַניא איז געשטאַנען אין ווינקעל
פון קאַבינעט, לעבען שרייב־טיש און איבערגעקוקט פאַפירען.
— פאר באַקאַנטשאַפט אין אלגעמיין, האָב איך זעהר וועניג
צייט, האָט געזאָגט דער גענעראַל — נור אזוי ווי איהר האָט דאָך
זיכער אייער צוועק, איז...

— איך האָב פאַראויסגעפיהלט, האָט איהם דער פירשט איבער-
געשלאָגען — אז איהר וועט אין מיין וויזיט זיכער דערזעהן עפעס א
געוויסען צוועק. נור איך שווער ביי גאָט, אז אויסער דעם פאַרגעני-
גען פון באַקאַנען זיך, האָב איך ניט קיין באַזונדערן צוועק.
— עס פאַרשטעהט זיך אז מיר פאַרשאַפט עס אויך גרויס פאַר-
געניגען, אָבער פאַרגעניגען איז נאָך ניט אלעס. אמאָל טרעפען זיך
אויך וויכטיגע ענינים... און דערצו קען איך ביז איצט בשום אופן
ניט נייט דערזעהן וואָס פאר אן אלגעמיינעם מיר האָבען צווישען
זיך... אזוי צו זאָגען די אורזאַכען...

— אורזאַכען זיינען געוויס ניטאָ, און אלגעמיינעס אויך וועניג,
ווייל איך בין פירשט מישקין און אייער פרוי איז פון אונזער משפּחה,
איז דאָס פאַרשטעהט זיך ניט קיין אורזאַכע. דאָס איז מיר גאַנץ
פאַרשטענדליך. און פונדעסטוועגען ליגט אין דעם נור מיין גאַנצער
גרונד. איך בין איבער פיער יאָהר ניט געווען אין רוסלאַנד, און
ווען איך בין ארויסגעפאָהרען בין איך אויך ניט געווען ביי מיין שכל.
אויך דאָן האָב איך גאָר ניט געוואוסט, איצט נאָך מעהר. איך נויטיג
זיך אין גוטע מענשען. אָט האָב איך אפילו א שטיקעל געשעפט אין
איך ווייס ניט וואוהין זיך ווענדען. נאָך זייענדיג אין בערלין האָב
איך א טראַכט געטאָן: „מעגליך אז מיר וועלען איינער דעם צווייטען
צונגיין קומען. זיי מיר, איך זיי — ווען זיי זיינען נור גוטע מענשען“,
און געהערט האָב איך אז איהר זייט גוטע מענשען.

— איך דאַנק אייך זעהר. האָט זיך געוואונדערט דער גענעראַל
— ערלויבט מיר צו וויסען וואו האָט איהר זיך אָפגעשטעלט?
— איך האָב זיך נאָך אין ערגעץ ניט אָפגעשטעלט.
— הייסט עס, אז איהר זייט געקומען גלייך פון וואנאן צו מיר?
אז... מיט פעקלאַד.

— מיין גאַנצער געפעק באַשטעהט פון איין קליינעם פעקעלע

און עפעס א מיליטערישער מאַן מיט א פּאַרטפּעל אין האַנט, איז הויד
רעדענדיג און נויגענדיג זיך ארויס געקומען פון דאָרטען.

— דו ביזט דאָ, האַניאָ? האָט אויסגעשריען א שטימע פון קאָ-
בינעט — קום נור אריין אהער, ביטע!

גאוורילא ארדאליאאנוויטש האָט א שאַקעל געטאָן מיט'ן קאָפּ
צום פירשט און איילענדיג אריין אין קאָבינעט.

אין א פּאָר מינוט ארום האָט זיך די טיר אויפגעעפּענט נאָכ-
אמאָל און עס האָט זיך דערהערט גאוורילא ארדאליאאנוויטש'עס
קלינגענדיגע און גאָסטפריינדליכע שטימע:

— פירשט, קומט ביטע אריין!

דריטער קאפיטעל.

גענעראל, אייוואן פיאָדאָראָוויטש עפּאנטשין איז געשטאַנען איין
מיטען פון זיין קאָבינעט, און מיט גרויסער נייגעריגקייט געקוקט אויף
דעם אריינקומענדיגן פירשט. ער האָט אפילו געמאַכט צו איהם צוויי
טריט פּאָראוים. דער פירשט איז צוגעקומען און זיך פּאַרגעשטעלט.
— אלזאָ, האָט געענטפּערט דער גענעראל — מיט וואָס קען איך
אייד דינען?

— א זעהר נויטיגען געשעפט האָב איך ניט; מיין צוועק איז
געווען איינפאָד זיך צו באַקאַנען מיט איד. איד וואָלט אייד ניט געד-
וואָלט באַזונדערהיגען, ווייל איך ווייס ניט ווען איהר האָט צייט, און
אייד ניט אייערע פּאַראַרדינונגען... נור איך קום ערשט פון וואַנאַ...
איך קום פון דער שווייץ.

דער גענעראל האָט שיעור שיעור זיך ניט צושמיכעלט, נור ער
האָט א טראַכט געטאָן און זיך אָפּגעהאַלטען; דערנאָך האָט ער נאָך
א טראַכט געטאָן, נאָכאמאָל באַקוקט זיין גאַסט פון קאָפּ ביז די פיס,
דערנאָכדעם אויף שנעל איהם אָנגעוויזען א שטוהל, אליין זיך אוועק-

דאָס ווייטערע האָט דער פירשט ניט איינגעהערט, ווייל דער קאָמערדינער האָט אָנגעהויבען שעפטשען. גאָורילא אַרדאָליאָנאָ ווייטש האָט אויפּמערקזאָם געהערט און געקוקט אויפ'ן פירשט מיט גרויס נייגעריגקייט. ענדליך האָט ער אויפּגעהערט הערען און אומ- גערולדיג צוגעקומען צו איהם.

— איהר זייט פירשט מישקין? האָט ער געפרעגט זעהר ליעבליך און עדעל. דאָס איז געווען אַ שעהנער יונגער מאָן אויך אַ זיבען און צוואַנציג יאָהריגער, אַ שלאַנקער בלאַנדיג, פון מיטעל וואָוס, מיט אַ קליינינקער נאַפּאַלעאַן-בערדיל און מיט אַ קלוגען און זעהר שעהנעם פנים. נור דער שמייכעל זיינער, מיט זיין גאַנצער ליעבליכקייט איז געווען שוין אַ ביסעלע צו פיעל דיין. די ציין זיינע האָבען זיך דערביי געוויזען שוין עפעס צופיעל, פערלדיג-גלייך. דער בליק, ניט קוקענדיג דיג אויף זיין פּרעהליכקייט און קענטיגע אָפּענהערציגקייט איז דאָך געווען שוין צופיעל צודרינגליך און פאַרשענדיג.

„ווען ער איז אליין, מוז ער גאָר אנדערש אויסקוקען, און עס קען געבען אַז ער לאַכט אפילו קיינמאָל ניט.“ האָט זיך עפעס ווי אויסגעדוכט דעם פירשט.

דער פירשט האָט אויף שנעל, ערקלעהרט, אַלין וואָס ער האָט געקענט, כמעט דאָס זעלבע וואָס ער האָט פריהער ערקלעהרט דעם קאָמערדינער, און נאָך פריהער ראָגאַזשינען. גאָורילא אַרדאָליאָנאָ ווייטש האָט דערווייל ווי אָן עפעס זיך דערמאָנט.

— האָט איהר עס, האָט ער געפרעגט — מיט אַ יאָהר צוריק, אדער נאָך געהענטער, צוגעשיקט אַ בריף, דאָכט זיך פון דער שווייץ, צי עליזאוועטא פּראָקאָפּיעוונאַ?

— איהר האָט געטראָפּען.

— הייסט עס, אַז מען קען אייך דאָ און געוויס אויך גערענקט מען. איהר ווילט זעהן זיין עקסעלענץ? אָט וועל איך גלייך מעלדען... ער וועט באַלד זיין פריי. נור איהר... איהר דאַרפט געפּעליגסט אריין אין אויפנאַהמס-צימער... פאַר וואָס זיינען זיי דאָ? האָט ער שטרענג זיך געווענדט צום קאָמערדינער.

— איך האָב געזאָגט נור זיי האָבען אליין ניט געוואָלט...

איז דער צייט האָט זיך פּלוצלונג געעפּענט די טיר פון קאַבינעט

איז ניטאָ, ליגט די גאַנצע שרעקליכע פייניגונג און גרעסער פון אזא פייניגונג איז ניטאָ אויף דער וועלט. ברענגט א סאָלדאט און שטעלט איהם אוועק אַנטקעגען א גאַנצען האַרמאַט, אויפ'ן שלאַכטפעלד אין שיסט אין איהם, וועט ער נאָך אליין האַפּען, אָבער נעהמט דעם זעלבען סאָלדאט און לעזט איהם פאָר א טויט-אורטהייל א ו י פ ז י כ ע ה, וועט ער אַרונטער פון זינען אָדער זיך צעוויינען. ווער האָט עס גע- זאָגט אז די מענשליכע נאַטור קען עס איבערטראָגען און ניט אַרונטער געהן פון זינען? צו וואָס אזא חוּזק, א מיאוסע, א ניט נוצליכע, אן אומזיסטע? אפשר איז דאָ ערגעץ אזא מענש וועמען מען האָט אים בערגעלייענט א טויט-אורטהייל, געלאָזט זיך אַנמוטשען און נאָכדעם געזאָגט: "געה, מען פאַרצייעט דיר!" אָט דער מענש האָט מעגליך, געקענט דערצעהלען, וועגען אָט דער פייניגונג און וועגען אָט דעם שרעק האָט אויך כריסטוס גערעדט. ניין, מיט א מענשען טאָר מען זיך אזוי ניט באַגעהן!

דער קאַמערדינער, כאַטש ער וואָלט עס ניט געקאָנט אזוי גוט אויסדריקען ווי דער פירשט, האָט כאַטש ניט אלעס, אָבער די הויפט זאך פאַרשטאַנען. דאָס איז געווען קענטיג אפילו אַן זיין וויידנע- וואָרענעם פנים.

— אויב איהר ווילט טאַקע אזוי שטארק רויכערן, האָט ער זיך אָנגערופען — קענט איהר עס, ווען איהר וועט ער נור מאַכען אויף שנעל, ווייל מען וועט אייך פּלוצלונג ארוף טאָן און איהר זייט ניטאָ. אָט דאָ אונטער די טרעפּ זעהט איהר, איז א טיר, געהט אריין אין טיר, איז דאָרט אויף דער רעכטער זייט א חדר'ל. דאָרטען מאַגט איהר. נור עפענט די פאַרטאַטשקע, ווייל אזוי פיהרט מען זיך ניט... נור דער פירשט האָט ניט געהאַט קיין צייט צו געהן רויכענען, איז פאָדערצימער איז פּלוצלונג אריינגעקומען א יונגער מאַן מיט פאָ- פירען אין האַנט. דער קאַמערדינער האָט גענומען אַראָפּנעהמען פון איהם דעם פוטער. דער יונגער מאַן האָט געקוקט פון דער זייט אויפ'ן פירשט.

— דאָס איז גאוורילא אַרדאליאנאוויטש, האָט אָנגעהויבען פאַר- טרוילעך און כמעט פאַמיליאַר דער קאַמערדינער — מעלדען זיי זיך, אַז זיי זיינען פירשט מישיקין, דער פּריצה'טעס א קרוב. געקומען מיט'ן אייזען-באַהן פון אויסלאַנד, מיט איין פעקעלע בלוז אין האַנט...

— ווייסט איהר וואָס? האָט היציג אונטערגעכאַפט דער פירשט — אָט האָט איהר דאָס באַמערקט, און אויך אלע באַמערקען עס פונקט ווי איהר, און דערפאר האָט מען עס טאַקע אויסגעטראַכט, די מאַד-שין, די גילאָטינע. אָבער מיר איז דאָן איינגעפאַלען אזא געדאַנק: אפשר איז גאָר מעגליך, אז דאָס איז ערגער? אייך קוקט עס אויס לעכערליך, אייך קוקט עס אויס ווילד, אָבער ווען מען טראַכט זיך איין אביסעל פאַלט אריין אין קאַפּ אפילו אזא געדאַנק. גיט נור אַ טראַכט: אויב, צום ביישפּיעל, די מעטאָדע פון פייניגען אַ פאַרברעכער, דערר ביי זיינען דאָ ליידען און וואונדען, קערפערליכע פייניגונג און דערר פאַר קומט אויס אז דאָס אלעס נעהמט אוועק די ליידען פון דער נשמה, אזוי דאָס מען מוטשעט זיך בלויז מיט די וואונדען ביז מען שטאַרבט אוועק. און עס קען געבען, אז דער הויפט שטאַרקער וועהטאָג קומט גאָר ניט פון די וואונדען, נור אין דעם וואָס מען ווייס אויף ריכטיג, אז פונקט אין אַ שטונדע און נאָכדעם אין צעהן מינוט און נאָכדעם אין אַ האַלבע מינוט און נאָכדעם איצט, גלייך, וועט די נשמה ארויס-פליהען פון קערפער און אז מעהר וועסטו שוין קיין מענש ניט זיין און דאָס איז שוין זיכער! די הויפט זאך ליגט אין דעם ז י כ ע ר. אט ווען מען לעגט דעם קאַפּ אונטער'ן מעסער און מען הערט און מען הערט ווי ער ריהרט אָן דעם קאַפּ, איז אָט די פערטעל סעקונדע שרעק-ליכער פון אלץ. זייט וויסען, אז דאָס איז ניט מיין פאַנטאַזיע, נור אַ סך רעדען אזוי. איך גלויב אזוי פיעל אין דעם, אז איר וויל אייך גלייך זאָגען מיין מיינונג. ערמאָרדען פאַר אַ מאָרד איז אַן אָהן אַ שיעור גרעסערע שטראַף פון דעם פאַרברעכען אליין. אַ מאָרד לויט אַן אורטהייל איז פיעל, פיעל שרעקליכער ווי אַ מאָרד פון אַ רוצח. דעם יעניגען, וועמען רוצחים דער'הרג'ענען, וועמען מען קוילעט ביי-נאַכט, אין אַ וואַלד, אָדער אויף אַן אנדער אָפּן, גיט קיינמאָהל ניט אויף די האַפּענונג, אַז ער וועט זיך רעטען, ביז דער לעצטער מינוט דענקט ער אזוי... עס זיינען געווען ביישפּילע, ווען מען האָט אַ מענ-שען שוין איבערגעשניטען דעם האַלז און ער האַפט נאָך, אָדער ער אַנטלויפט, אָדער ער בעט זיך איין מען זאָל איהם אַפּלאַזען, אָבער דאָ, נעהמט מען אוועק אויף זיכער, די דאָזיגע לעצטע האַפּענונג, מיט וועלכער עס איז צעהן מאָל אזוי פיעל לייכטער צו שטאַרבען. דאָס איז אַן אורטהייל, און אין דעם וואָס מען איז זיכער אַז קיין רעטונג

— נו, און וואָס, יענער שרייט ?

— ווייס איד! עס נעהמט בלוז אין אויגענבליק. מען לענט דעם מאָן אוועק, און עס פאלט אזא מין ברייטער מעסער איבער דער מאַשין. מען רופט עס גילאָטינע. שווער, שטאַרק... דער קאַפּ שפּרינגט אָפּ, אזוי שנעל דאָס עס איז ניטאָ קיין צייט, א מאַך טאָן מיט'ן אויג. די פאַרברייטונגען זיינען שווערע. ווען מען לעזט פאַר דעם אורטהייל, גרייט מען אלץ צו, מען בינדט, מען פיהרט ארויף אויפ'ן עשאפאָט, אַט דאָס איז שרעקליך! דאָס פאַלק לויפט זיך צונויף, אפילו פרויען, כאַטש דאָרטען האָט מען ניט ליעב אז פרויען זאָלען עס צוקוקען.

— ס'איז ניט זייער עסק!

— געוויס! געוויס! אועלכע ליידען! דער פארברעכער איז גע- ווען א קלוגער מענטש, ניט קיין שרעקעריגער, א שטאַרקער, ניט קיין יונגער. לעגרא האָט מען איהם גערופען. און הערט איהר נאָר, גלויבט יע, אַדער גלויבט ניט, ער איז ארויף אויפ'ן עשאפאָט — און געוויינט. ווייס ווי פאַפיר. איז דאָס דען מעגליך? איז דאָס ניט שרעקליך? ווער קען עס וויינען פון שרעק? איד האָב ניט געוואוסט אז פון שרעק קאָן וויינען ניט נאָר א קינד נאָר אויך א מאַן. וועלכער האָט קיינמאָל ניט געוויינט. א פינף און פערציג יאָהריגער מאַן. אַ, וואָס עס קומט פאַר מיט דער נשמה אין אזא צייט, צו וועלכע קרעמפען מען ברענגט זי דאָס? אַט דאָס הייסט מאַכען חוזק פון דער נשמה! עס איז געזאָגט געוואָרען: „הרג'ע ניט!“ איז דערפאר וואָס ער האָט גע'הרג'עט דארף מען איהם אויך הרג'ענען? — נין, דאָס טאָר מען ניט. איד האָב דאָס מיט א מאַנאָט צוריק געזעהן, אָבער דאָס שטעהט נאָר איצט ווי פאר די אויגען. א מאַהל פינף האָב איד דאָס שוין געזעהן אין חלום.

דער פירשט האָט זיך רעדענדיג אפילו באַגייסטערט. א לייכטע פאַרב איז ארויסגעטראָטען אויף זיין בלייכען פנים, כאַטש גערעדט האָט ער ווי פריהער זעהר שטיל. דער קאַמערדינער האָט מיט א מיט- פיהלענדען אינטערעס איהם נאָכגעקוקט. אזוי דאָס ער האָט, דוכט זיך, ניט געקענט זיך אַפּרייסען; אפשר איז ער אויך געווען א מענטש מיט א פאַרשטעלונגס-קראַפט, מיט א פארזוך צו דענקען.

— עס איז נאָר גוט, וואָס מען מוטשעט זיך ניט פיעל ווען דער

קאַפּ ווערט אַראָפּגענומען.

אום ווינטער, האָט באַמערקט דער פירשט — אבער דערפאר איז דאָר-
טען אויף די גאַסען וואַרימער ווי ביי אונז. ווינטער אבער איז די
הייזער — איז פאַר אַ רוסישען מענשען לעבען אונמעגליך. ער איז
ניט געוואוינט.

— זיי הייצען ניט?

— יע. און די הייזער זיינען דאָרט אויך אנדערש געבויט, דאָס
הייסט די אויווען און די פענסטער.

— המ! און לאנג האָט גענומען אייער רייזע?

— פיער יאָהר. איבריגענס, בין איך כמעט געזעסען די גאַנצע
צייט אויף איין פּלאַץ, אין דאָרף.

— איהר האָט זיך שוין געוויס אָפּגעוואוינט פון אונזער לעבען?
— דאָס איז אויך ריכטיג. איהר וועט מיר גלויבען, איך וואונ-
דער זיך אויף זיך, ווי איך האָב נאָך רוסיש ניט פארגעסען רעדען.
אָט רעד איך איצט מיט אייך און אליין קלעהר איך: אפּשר טאַקע
דערפאר רעד איך אזוי פיעל. פון נעכטען אָן ווילט זיך מיר נאָר
אַלץ רעדען רוסיש.

— המ. כע. איהר האָט פריהער געוואוינט אין פעטערבורג?
(ווי עס האָט זיך ניט געשטאַרקט דער דיענער, אָבער ער האָט ניט
געקאַנט ניט נעהמען אַנטייל אין אזא ערעלען געשפּרעך).

— אין פעטערבורג? כמעט ווי ניט. בלויז דורכגעפּאַהרען. און
אַמאָל האָב איך דאָ טאַקע גאַרנישט ניט געוואוסט, און איצט הערט
מען דאָ אזוי פיעל נייעס דאָס מען זאָגט, אַז ווער עס האָט אפילו גע-
וואוסט דאָרף ערשט פון דאָס ניי אָנהויבען וויסען. איצט רעדט מען
דאָ פיעל וועגען די געריכטען.

— המ. געריכטען. די געריכטען זיינען פון די אמת'ע געריכטען.
און ווי איז דאָרטען. איז דאָרטען מעהר יושר אין געריכט?
— כ'ווייס ניט. איך האָב וועגען אונזערע אַ סך גוטעס געהערט.
אָט איז ביי אונז אפילו ניטאָ קיין טויט־שטראַף.

— און דאָרטען איז דאָ?

— יע. איך האָב דאָס אין פראַנקרייך געזעהן. איז ליאָנ, מיך
האָט אהין שניידער גענומען.

— מען הענגט?

— נין. אין פראַנקרייך האַסט מען אַרונטער דעם קאַפּ.

ניט מעלדען, אין דערצו האָט דער גענעראַל אליין אַט ערשט אָנגעזאָגט אז מען זאָל זיי ניט באומרוהיגען, צוליב קיינעם ניט, ביז דער פּאַל-קאָוויק וועט דארט זיין. און גאוורילא ארדאליאניטש קען אריינקר מען אָהן א מעלדונג.

— ער איז א טשינאָוויק ?

— איהר מיינט גאוורילא ארדיליאנאָוויטש ? ניין. ער דינט דאָ. שטעלט כאָטש אוועק דאָס פעקעלע אָט — אָדאָ — אָ!

— איד האָב שוין וועגען דעם געטראכט ; ווען איהר וועט מיר ערלויבען, און ווייסט איהר וואָס, איד וויל גאר ארונטערנעמען דעם מאַנטעל.

— געוויס. איהר וועט דאך ניט אריינקומען צו איהם אין מאַנטעל.

דער פירשט האָט זיך אויפגעשטעלט, אויף גיך ארונטערגענומען פון זיך דעם מאַנטעל און איז געבליבען אין א גאַנץ פיינעם און מיט געשמאַק גענעהטען כאָטש אָפּגעטראָגענעם ראָק. איבער דער זשיר לעט איז געהאַנגען א שטאַלענע קייטעלע, אויף דער קייטעלע א זשע-נעווער זילבערנער זייגערל.

כאָטש דער פירשט איז געווען א נאַר — דער קאמערדינער האָט שוין אזוי באשלאָסען — פונדעסטוועגען האָט זיך דעם גענעראַלס משרת ענדליך אויסגעוויזען, אז ס'איז ניט אנשטענדיג צו פיהרען א ווייטערן געשפרעך מיט א באזוכער, ניט קוקענדיג דארויף וואָס דער פירשט איז איהם גראד געפעחלען געווארען, אויף זיין אופן געוועהני ליד, נור נעמענדיג די זאך פון אנדער בליק, האָט ער ערוועקט אין איהם א באשטימטע און גראָבע ענטריסטונג.

— און ווען זיינען די אויפנאהמס־שטונדען פון דער גענעראַלשע ? האָט געפרעגט דער פירשט, זיך אוועקזעצענדיג צוריק אויפ'ן זעלבען פּלאַץ.

— דאָס כאלאנגט שוין ניט צו מיר, זיי נעמען אויף פארשידען. עס ווענדט זיך וועמען. די מאָדיסטקע לאָזט זי צו אפילו עלף אזייגער. גאוורילא ארדיליאניטש'ען לאָזט מען אויך פריהער פון אלעמען, אפילו צום פרישטיק לאָזט מען איהם צו.

— דאָ ביי איד אין די צימערן איז ווארימער ווי אין אויסלאַנד

איך ערקלעהר עס אייך איצט, כדי איהר זאָלט ניט צווייפלען, ווייל איך זעה אז איהר זייט אומרוהיג: מעלדעט, אז דער פירשט מיט קיין. און שוין אין דער מעלדונג אליין וועט זיך זעהן די אירזאכע פון מיין באזוך. וועלען זיי אויפנעמען — איז גוט, וועלען זיי ניט אויפנעמען — איז אפשר אויך זעהר גוט. נור, ס'דוכט זיך, אז ניט אויפנעמען קענען זיי ניט; די גענעראלשע וועט דאָך זיכער וועלען זעהן דעם לעצטען און דעם איינציגען פאָרשטעהער פון איהר משפחה, און ווי איך האָב מיט זיכערקייט געהערט שעצט זי זייער איהר אָפּשטאַ-מונג.

דוכט זיך, אז דעם פירשט'ס געשפרעך איז געווען פון די סאַמע איינפאכסטע; נור וואס איינפאכער ער איז געווען אלץ איז ער איז דעם פאַל געווארען נאַרישער. און דער ערפאהרענער קאמערדינער האָט עס דערפיהלט. דאָס וואָס עס פאסט זעהר גוט צו רעדען א מענטש מיט א מענשען, פאסט גאָר ניט פאַר א גאסט מיט א דינער. און אזוי ווי די דינער זיינען אסך קליינער ווי עס דענקען וועגען זיי זייערע הערן, איז אויך דעם קאמערדינער איינגעפאלען אין קאפּ אז דאָ זיי נען דאָ צוויי זאכען: אדער דער פירשט איז עפעס א שלעפער און איז זיכער געקומען בעטען עפעס א נדבה, אדער דער פירשט איז איינפאך א נאַר און האָט גאָר ניט קיין אמביציע, ווייל א קלוגער פירשט און מיט אמביציע וואָלט ניט אָנגעפאנגען רעדען זיצענדיג אין א פאָדער-הויז מיט א משרת, וועגען זיינע ענינים, און אפשר וועט נאָך אויסקומען אין דעם פאַל אדער אין דעם צווייטען צו ליידען פאַר איהם?

— און פונדעסטוועגען וואָלט איך אייך געבעטען, איהר זאָלט אריבערגעהן אין אויפנאהמס-צימער, האָט ער באַמערקט לויט דער מעגליכקייט שוין פיל שטרענגער.

— יע, איך וואָלט דאָרטען אויך געזעסען, נור דאן ווי וואָלט איך אייך געקענט דאָס אליין ערקלעהרען, האָט פרעהלאך זיך צולאכט דער פירשט. — און ווי עס ווייזט אויס וואָלט איהר נאך אלץ געווען אומרוהיג קוקענדיג אויף מיין מאַנטעל פון פעקעלע. אָבער איצט, האָט איהר אפילו ניט וואָס צו וואַרטען אויפ'ן סעקרעטער נור איהר קענט אליין אריינגעהן און מעלדען.

— איך קען וועגען אזא באזוכער ווי איהר אָהן דעם סעקרעטער,

רויכערן; איד ווייס דאָך; איד וואָלט ערגעץ ארויסגעגאנגען, וואו
 איהר וואָלט מיר אָנגעוויזען, ווייל איד בין געוואוינט צו רויכערן. און
 אט איז שוין דריי שטונדען ווי איד האָב ניט גערויכערט. אָבער נאָך
 אלעמען, ווי איהר פארשטעהט. איהר ווייסט דאָך, עס איז דא א ווער-
 טעל: אין א פרעמדען מאָנאסטיר...

— היינט זאָגט אליין, ווי קען מען וועגען איד, וועגען אַט אַזא
 מענטשען, מעלדען? האָט א מורמעל געטאן. כמעט ניט ווילענדיג, דער
 קאמערדינער. — ערשטענס, איז אייך דאָ גאָר ניט ערלויבט צו זיין.
 נור זיצען אין אויפנאהמס-צימער, ווייל איהר זייט אין דעם קלאַס פון
 די באַזוכער. עפעס אנדערש איז א גאסט, יענער פרעגט שוין ביי
 מיר... און איהר קלייבט זיך דאן דאָ ביי אונז צו בלייבען וואוינען?
 — האָט ער צוגעגעבען, וואָרפענדיג נאָכאמאָל א קרומען בליק אויף
 דעם פירשט'ס פעקעלע, וועלכער האָט איהם קענטיג ניט געלאָזט
 רוהען.

— ניין, איד קלייב זיך ניט, אפילו ווען מען וואָלט מיר איינ-
 געלאדען, וואָלט איד ניט געבליבען. איד בין איינפאך געקומען צו
 באַקאנען זיך און מעהר גאָר ניט.

— ווי? באַקאנען זיך? האָט מיט פארוואנדערונג און פאך
 דרייפאכטען פארדאכט געפרעגט דער קאמערדינער — וואָס־זשע האָט
 איהר פריהער געזאָגט אז איהר דארפט וועגען אן ענין?
 — ס'איז כמעט ווי ניט וועגען אן ענין! דאָס הייסט אויב איהר
 ווילט, איז דא א שטיקעל ענין, בלויז נור א פרעג טאן אן עצה. אָבער
 די הויפטזאך, איז צו באַקאנען זיך, ווייל איד בין פירשט מישקין,
 און די גענעראלשע עפאנטשין איז אויך די לעצטע פון די פירשטין
 מישקין'ס. און חוץ מיר און איהר זיינען קיין מישקין'ס מעהר ניטאָ.
 — הייסט עס, אז איהר זייט א קרוב אויך! האָט שוין כמעט
 איז גאַנצען זיך דערשראָקען דער דינער.

— און דאָס איז אויך כמעט ווי ניט. איבריגענס, אויב מען זאָל
 וועלען גוט רעכענען זיינען מיר אוראי קרובים, נור אזעלכע ווייטע,
 דאָס איז אמת'ן קען מען זיך אלס אזעלכע ניט רעכענען. איך האָב
 זיך איינמאָל געווענדט פון אויסלאנד צו דער גענעראלשע מיט א בריף
 נור זי האָט מיר ניט געענטפערט. פונדעסטוועגען האָב איד געפונען
 פאך נויטיג צו שטעלען זיך אין פארבינדונג ווען איד וועל צוריקעחערען.

אין גרויס צווייפעל. די פארמיטלונג פון סעקרעטער, וועגען דער מעל-
דונג, איז געווען נויטיג.

— זייט איהר ווירקליך... פון אויסלאנד? האָט ער ענדליך ניט
ווילענדיג געפרעגט און זיך אָפּגעהאקט. ער האָט, ס'קען זיין, געוואָלט
פרעגען: זייט איהר ווירקליך פירשט מישקין?

— יע, איד קום אָט ערשט פון וואַנאַן. מיר דוכט זיך, איהר
האָט געוואָלט פרעגען: צו בין איד ווירקליך פירשט מישקין? נור איהר
האָט עס ניט געפרעגט צוליעב העפליכקייט.

— המ... האָט ארויסגעברומט דער פארוואונדערטער דינער.

— איד פארזיכער איד, אז איד האָב איד ניט אָפּגענארט. און
איהר וועט פאר מיר ניט דאַרפֿען ליידען. און פאר וואָס איד זעה
אזוי אויס, איז מיט א פּעקעלע, איז דאָס אויך ניט קיין וואונדער.
היינט צו טאָג זיינען מיינע אומשטענדען ניט גאר קיין פיינע.

— המ, איד האָב, זעהט איהר, ניט דערפאר מורא, מעלדען בין
איד מחויב און צו איד וועט באלד ארויסקומען דער סעקרעטער. סיי-
דען אויב איהר... אָט דאָס איז טאַקע דער „סיידען“. זייט איהר פון
ארימקייט ניט געקומען בעטען ביים גענעראל? וואָג איד, צו פרעגען?
— א, ניין! אין דעם וועט איהר זיך באלד איבערצייגען, ביי
מיר איז אן אנדער זאך.

— איהר וועט מיר ענטשולדיגען. איד האָב דאָס געפרעגט קור
קענדיג אויף איד. ווארט אויפ'ן סעקרעטער. ער אליין איז איצט
פארנומען מיט'ן פּאַלקאָוויק, און נאָכדעם וועט קומען דער סעקרע-
טער...

— הייסט עס, אויב לאַנג ווארטען, וואָלט איד אייד עפעס געבער-
טען: קאָן מען דאָ ניט ערגעין וואו א רויכער טאָן? איד האָב א
ליולקע און מאַבאַק מיט זיך.

— א — רוי—כער — טאָן? — האָט מיט פארוואונדערונג און
פאַראַכטונג אויף איהם אויפגעהויבען די אויגען דער קאמערדינער,
עפעס אזוי ווי ער וואָלט נאָד אלץ ניט געגלויבט זיינע אויערן —
רויכערן? — ניין, דאָ טאָר מען ניט רויכערן, און דערצו דארפט
איהר דאָך זיך שעהמען דאס אפילו צו האָבען אין געדאנק. כע... ס'איז
עפעס מאָדנע!...

— א, איד האָב דאָך אָבער ניט געבעטען אין דיזען צימער צו

בען דעם אויפנאהמס־צימער, ביים זייט פון קאבינעט, און איהם איי-
בערגעגעבען האָנט צו האָנט אן אנדער מענשען, וועלכער איז געשטאַ-
נען אין דעם אויפנאהמס־צימער אלע אין דער פריה, און וועלכער
פלעגט לאָזען וויסען דעם גענעראל וועגען די באַזוכער. אָט דער אנדער
מענש אין א פראַק איז געווען א מאן אין די פערציגער מיט א פאר-
זארגטען פנים און איז געווען דער סעפציעלער קאבינעטנער דינער
און מעלדער פון זיין עסקסעלענז, און האָט געוואוסט זיין ווערט.

— ווארט צו אין אויפנאהמס־צימער, און דעם פעקעלע לאָזט דא,
האָט ער געזאָגט ניט איילענדיג און מיט ווירדע, אוועקזעצערדיג זיך
אין זיין שטוהל און מיט שטרענגע פארוואונדערונג געקוקט אויפ'ן
פירשט, וועלכער האָט זיך געמאכט פלאץ מיט זיין פעקעלע אין האָנט
טאקע דאָ לעבען איהם אויפ'ן שטוהל.

— ווען איהר וועט מיר ערלויבען, האָט געזאָגט דער פירשט —
וואָלט איך בעסער דאָ לעבען אייד צוגעווארט, וואָס וועל איך דאָרט
זיצען אליין?

— דער אויפנאהמס־צימער איז ניט פאר אייך, ווייל איהר זייט
א באַזוכער און ניט קיין גאסט. איהר דארפט טאקע זעהן דעם גע-
נעראל אליין?

דער דינער האָט זיך ניט געקענט צופרידען שטעלען מיט'ן גע-
דאנק צו אריינלאָזען אזא באַזוכער און ער האָט באשלאָסען איהם
נאכאמאל פרעגען.

— יע, איך האָב א נויטיגע זאך... האָט אנגעפאנגען דער פירשט.
— איך פרעג אייך ניט וואָס פאר א מין זאך — מיין זאך איז צו
מעלדען וועגען אייך, און אָהן דעם סעקרעטער, האָב איך אייך געזאָגט,
וועל איך וועגען אייך ניט געהן מעלדען.

די פארדאכט וואָס דער דאָזיגער מאן האָט געהאט, איז אלץ
מעהר און מעהר געוואקסען: צופיעל האָט דער פירשט ניט אריינגע-
פאסט זיך אין דעם קלאס פון די שטענדיגע באַזוכער, און כאַטש דעם
גענעראל פלעגט אויסקומען גאנץ אָפט, כמעט אלע טאָג, איז א באַד
שטימטער שטונדע אויפגעהמען, באַזונדערס וועגען זאכען, אָפט אפילו
גאנץ פארשיידענע מענשען, אבער ניט קוקענדיג אויף דער געוואוינ-
הייט און די זעהר ברייטע אינסטרוקציעס, איז דער קאמערדינער געווען

ציג, אָט די יונגערע איז אפילו געווען גאָר אַ גרויסע שענהייט, און האָט אָנגעהויבען צוציהען צו זיך אין דער געזעלשאַפט גרויס אויפֿ- מערקזאמקייט. נור אויך דאָס איז ניט געווען אלעס: אלע דריי האָבן בען זיך אויסגעצייכענט מיט זייער בילדונג, קלוגשאַפט און טאַלאַנט. עס איז געווען באַקאַנט, אז זיי האָבען אלע זעהר הייס לייעב געהאַט איינע די צווייטע, און איינע האָט דער צווייטער ארויסגעהאַלפֿען. מען האָט אויך גערעדט וועגען עפעס גרויסע אויפֿאַפֿערונגען וועלכע די צוויי עלטערע האָבען געבראַכט פֿאַר דעם אַלגעמיינעם פֿאַמיליעזוגען — דער יונגסטער. אין געזעלשאַפט האָבען זיי ניט נור ניט לייעב געהאַט צו שפּילען אַ ראַליע נור זיי זיינען אפילו געווען צופּיעל באַר- שידען. קיינער האָט זיי ניט געקענט פֿאַרוואַרפען אז זיי האַלטען זיך גרויס און גאַוה'דיג. און דאָך האָבען אלע געזעהן אז זיי זיינען שטאַלץ און ווייסען זייער ווערט. די עלטערע איז געווען אַ מוזי- קערין, די מיטעלע איז געווען אַן אויסגעצייכענטע מאַהלערין; נור דערפֿון האָט אסך צייט קיינער ניט געוואוסט. און ענטדעקט האָט זיך דאָס ערשט גאָר די לעצטע צייט, און דאָס אויך ניט ווילענדיג. מיט איין וואָרט, וועגען זיי האָט מען גערעדט זעהר פּיעל לויבענסווערטעהעס. נור אויך שונאים האָט זיי ניט געפֿעהלט. מיט שרעק האָט מען געד- רעדט וויפּיעל ביכער זיי האָבען עס דורכגעלייענט. הידאַטען האָבען זיי זיך ניט געאיילט; זיי האָבען אפילו יע געשעצט אַ געוויסען קרייז פֿון דער געזעלשאַפט אבער אלץ ניט צופּיעל. און מערקווירדיגער פֿון אלץ איז געווען, וואָס אלע האָבען געוואוסט די ריכטיגע, כאַראַקטער- צילען און שטרעבונגען פֿון זייערע עלטערען.

עס איז געווען אַרום עלף אַ זייגער, ווען דער פּירשט האָט אַנ- געקלונגען אין דעם גענעראַלס קוואַרטיר. דער גענעראַל האָט געד- וואוינט אויפֿ'ן צווייטען גאַרען און האָט פֿאַרנומען אַ וואוינונג, לויט דער מעגליכקייט, אַ באַשיידענע. צוגלייך מיט זיין וויכטיגקייט. געעד פּענט דעם פּירשט האָט דער משרת, אין אַ ליוורעייע, און ער האָט לאַנג געדאַרפֿט ערקלעהרען דעם דאָזיגען מענשען, וועלכער האָט איהם מיט זיין פּעקעלע אַנגעקוקט מיט אַ חשד. ענדליך נאָך אַ פּולער און געד- נויער ערקלעהרונג, אז ער איז דאָס טאַקע באַמת דער פּירשט מיישקין, און אז ער דאַרף דעם גענעראַל זעהר נויטיג זעהן, האָט דער צוטור- מעלער משרת איהם אַרײַנגעפּיהרט, אין אַ קליינער פֿאַדער-הויז לע-

גענעראל האָט קיינמאָל ניט חרטה געהאט אויף זיין פרייהיגער הייראט. ער האָט איהר קיינמאָל ניט ארויסגעשטעלט אַלס אַ הינרייסונג פון ניט קיין אויסגערעכענטע יוגענד און דאָס ווייב זיינס האָט ער אויף אזוי פיעל געאכטעט, און אויף אזוי פיעל פאַר איהר אָפט מורא גע- האָט, דאָס ער האָט זי אפילו געליעבט. די גענעראלשע איז געווען בון דער פירשטליכער משפחה, פון די מישקינ'ס, אַ משפחה כאָטש ניט אזא יחוס'דיגע אבער דערפאַר זעהר אַן אלטע און צוליעב איהר אפשטאַמונג, האָט זי זעהר געהאַלטען פון זיך. עמיצער פון די אמאָ- ליגע איינפלוסדרייכע מענשען, איינער פון יענע באַשיצער וועלכען זייער באַשיצונג קאָסט כמעט קיינמאָל גאַרניט האָט איינגעשטימט זיך פאַר- אינטערעסירען מיט דער הייראטה פון דער יונגער פירשטיין. ער האָט געעפענט אַ טירעל דעם יונגען אַפיצער און איהם אַ שטופ געטאָן איז גאַנג. און יענער האָט אפילו ניט געדאַרפט נויטיג האָבען אַ שטופ, איהם איז גענוג געווען איין בליק — ער וואָלט שוין גלאַט אזוי פאַרלאָ- רען ניט גענאַנגען! מיט אַ פאַר אויסנאַמען האָט דאָס פאַר פאַלק אַפגעלעבט זייער לאַנגען יובילעאום אין פריידען. נאָך זייענדיג גאַר יונג האָט שוין די גענעראלשע געקענט זיך האַלטען, אזוי ווי עס פאַסט אַ געבוירענער פירשטיין און נאָך דערצו אַ לעצטער אין איהר משפחה. און אפּשר איז דאָס געקומען צוליעב די פערזענליכע מעלות פון אייניגע פון איהרע הויכגעשטעלטע באַשיצעריןס. גאַר צום לעצט, ווען איהר מאַן איז רייד געוואָרען, און דערהויבען געוואָרען אין זיין אַמט האָט זי אין אַט דעם הויכען קרייז זיך אפילו אַנגעהויבען איינלעבען אויך. אין אַטאָ די לעצטע יאָהרען זיינען אונטערגעוואקסען און צייטיג געוואָרען דעם גענעראלס אַלע דריי טעכטער, — אַלקסאַנדרא, אדע- לאַאידיא און אַנלאַיאַ. ס'איז אמת, אַז זיי אַלע דריי זיינען נור געווען פשוט'ע עפאַנטשין'ס, נור האָבענדיג אויך דעם פירשטליכען יחוס פון דער גוטער און אַ היבשען נדן און אַ טאַטען, וואָס פּרעטענדירט די לעצטע צייט גאַנץ מעגליך צו פאַרנעהמען זעהר אַ הויכע שטעלע, און דאָס וואָס איז אויך גאַנץ וויכטיג — אַלע דריי זיינען געווען אויסערגעווענהליך שעהנע מיידלאַך, ניט אויסשליסענדיג אפילו דער עלטערער טאַכטער אַלקסאַנדרא, וועלכער איז שוין אריבער דעם פינף און צוואַנציג יאָהריגען עלטער. די מיטעלע איז אַלט געווען דריי און צוואַנציג יאָהר און דער יונגערער אַנלאַיען איז ערשט געוואָרען צוואַנ-

אפילו פאר די שפּאַס האַפּטסטע אַנעקדאָטען. און הוין דעם אלעמען האָט ער געהאַט אויך מזל, אפילו אין קאָרטען, און געשפּילט האָט ער אויף אַ גרויסען שטייגער און אפילו מיט אַ געוויסער אַבזיכט. ער האָט ניט נור ניט געוואָלט באַהאַלטען זיין קלייניקע שוואַכקייט צו קאָרטען וואָס איז איהם אין אסך פעלע צוניין געקומען, נור ער דאַט מיט דעם שטאַלצירט. געקומען איז ער פארשטעהט זיך, אין אַ גע- מישטער געזעלשאַפט, אלענפאלס צווישען דער העכערער. נור אלץ איז געלעגען אין דער ציקונפּט. די צייט האָט געדוּלד. די צייט דוּלדעט אלץ. און אלץ האָט געדארפּט קומען מיט דער צייט און אויף זיין פּלאַץ. און אפילו אין יאָהרען, איז נאָך גענעראַל עפּאנטשין געווען. ווי מען זאָגט, אין די סאַמע זאַפטיגע, דאָס הייסט זעקס און פּופּציג יאָהר, און טאַקע ניט מעהר, וועלכעס איז אלענפאלס אַן עלטער אַ בליי- הענדע. אַן עלטער אין וועלכער עס הויבט זיך באַמת ערשט אַן דאָס ריכטיגע לעבען. געזונט, פאַרב אין פנים, פעסטע כאַמיש שוין שוואַר- צע ציין, אַ שטאַרקער פעסט-געבויטער קערפּער. אַ באַשעפּטיגטער אויסדרוק אויף דער גאַנצער פיזאַנאָמיע אין דער פּריה אויף זיין אַמט, אַ פרעהליכער צו אַבענד צו ביי די קאָרטען, אָדער ביי זיין עקסעלענץ — אלץ האָט געהאַלפּען די איצטיגע און צוקונפּטיגע ערפּאָלגען און האָט אויסגעשפּרייט דאָס לעבען פון זיין עקסעלענץ מיט בלומען.

דער גענעראַל האָט געהאַט אַ בליהענדע פאַמיליע, אַמת דאָ איז שוין ניט אלץ געווען בלומען אבער דערפאַר איז דאָ אויך געווען אסך אַזעלכעס אויף וואָס עס האָבען שוין לאַנג, ערנסט און האַרציג זיך אָנגע- הויבען אַפּשטעלען די הויפּט-האַפּענונגען און צילען פון זיין עקסעלענץ. און באַמת, וואָס איז דאָ פאַר אַ וויכטיגערע און הייליגערע שטרעבונג אין לעבען ווי די שטרעבונג פון עלטערען? צו וואָס קען זיך אַ מענטש נאָך אזוי צובינדען ווי צו אַ פאַמיליע? די פאַמיליע פון גענעראַל איז באַשטאַנען פון דער ווייב און דריי דערוואַקסענע טעכטער. גע- הייראַט האָט דער גענעראַל שוין זעהר לאַנג, זייענדיג נאָך אין טשיין פון אַן אונטעראַפּיצער, מיט אַ מיידעל וועלכע איז כמעט געווען מיט איהם אין איינע יאָהרען. און וועלכע איז ניט געווען קיין שעהנע און ניט קיין געבילדעטע און וועלכע האָט איהם געגעבען אַלס נדו בלויז פּופּציג נפשות — און וועלכע האָבען געדינט, דעם אַמת גע- זאָגט, אַלס פונדאַמענט פאַר זיין צוקונפּטיגען וואַהל-זיין. נור דער

פאַרדונגען צו אנדערע. האָט דער גענעראַל עפּאנטשין געהאַט נאָך אַ גרויסע הויז אויף דער סאַדאָווער גאַס, וועלכע האָט אויך אַריינגע- טראָגען אַ גאַנץ היבשע הכנסה, אויסער די צוויי הייזער, איז ביי איהם געווען ניט ווייט פון פעטערבורג אַ גאַנץ היבשע און פאַרדינסט- ברענגענדע לאַנד-גוט. אויך האָט ער געהאַט אין פעטערבורגער אויערד עפעס אַ פּאַבריק. אין די גאַר אַלטע צייטען האָט דער גענעראַל עפּאנ- שטיין, ווי ס'איז געווען אַלעמען באַוואוסט גענומען אַ גרויסען חלק אין פּאַכטעס. היינט האָט ער זיך באַשעפטיגט און געהאַט אַ חלק אין עטליכע גרויסע אקציאָנערנע קאַמפּאַניעס. גערעכענט האָט מען איהם פאַר אַ מענטשען זעהר אַ רייכען. מיט אסך באַשעפטיגונגען און גרויסע באַקאַנטשאַפטען. אין אייניגע ערטער האָט מען אַהן איהם איינ- פאַך ניט געקענט אויסקומען, אין דעם אויך אַריינגערעכענט זיין דינסט אין דער אַרמיי, אבער חוץ דעם איז אויך געווען באַקאַנט, אַז אינוואן פיאַדאַראַוויטש עפּאנטשין — איז אַ מאַן אַהן וויסען און שטאַמט פון סאַלדאַטסקע קינדער. דאָס לעצטע האָט מען אַהן צווייפּעל בלוין געקענט צורעכענען צו זיין עהרע וועגען. דער גענעראַל כאַטש ער איז געווען אַ קלוגער מענש האָט באַזעסען אסך קליינע פאַרצייליכע שוואַכקייטען און ער האָט ניט לייעב געהאַט אייניגע אַנדייטונגען. אַבער אַ קליינער און פּעהיגער מענש איז ער זיכער געווען. ער האָט צום ביישפּיל געהאַט אַ סיסטעם, ניט אַרויסרוקען זיך אויבען אַז וואו מען דאַרף זיין ניט אַנגעזעהן, און פילע האַבען איהם געאַכטעט טאַקע פאַר דער דאָזיגער איינפאַכקייט. טאַקע דערפאַר ווייל ער האָט שטענ- דיג געוואוסט וואו זיין פּלאַץ איז. און פונדעסטוועגען ווען זיינע ריכטער יואַלטען געוואוסט וואָס עס קומט אַמאָל פאַר אין דער נשמה פון אינוואן פיאַדאַראַוויטש וועלכער האָט אזוי גוט געוואוסט וואו זיין פּלאַץ איז! כאַטש ער האָט זיכער געהאַט אַ פּראַקטיק, אַ ערפּאָה- רונג אין אַלע לעבענס-פעלע און אויך אַ היבש ביסעל פיינע פּעהיג- קייטען, דאָך האָט ער לייעב געהאַט אַרויסצושטעלען זיך מעהר אַלץ דער דורכפיהרער פון פרעמדע אידעען, אידער זיינע אייגענע; פאַר אַ מענטשען „וואָס איז טריין, אַהן חניפּה“ און — מיט דער צייט, אפילו פאַר אַ רוסישען און אַרציגען. אין זיין לעצטער באַצי- הונג האַבען מיט איהם אפילו געטראָפען אייניגע שפּאַסאַהאַפטע אַנעקדאָטען; אַבער דער גענעראַל האָט זיך קיינמאָל ניט פאַרלאָרען.

— געלט וועט זיין. אין אבענד וועלען זיי זיין. קום!
 — עס וועט זיין, וועט זיין! — האָט אונטערגעכאפט דער טשי-
 נאוויק — אין אבענד נאָך איידער די שטערען קומען ארויס וועט
 שוין זיין!
 — און צו דעם פרויען-געשלעכט האָט איהר, פירשט, עפעס גרוי-
 סען חשק? זאָגט פריהער!
 — איד נ— נ— ניט! איד בין דאָד... איהר ווייסט אפשר
 ניט, צוליב מיין איינגעבוירענער קראנקהייט קען איד דאָד גאר ניט
 קיין פרויען.
 — אויב אזוי, האָט אויסגערופען ראַגאָזשין — ביזטו דאָד פירשט
 גאר א מאַדנער מענש, און אזעלכע ווי דו האָט דאָד גאָט ליעב.
 — און אזעלכע האָט גאָט ליעב, האָט אונטערגעכאפט דער טשי-
 נאוויק.
 — און דו קום מיט מיר, האָט געזאָגט ראַגאָזשין לעבעדעוו!
 און זיי זיינען אלע ארויס פון וואַנאַ.
 לעבעדעוו האָט געענדיגט דערמיט וואָס ער האָט זיינס דער-
 גרייכט. באלד איז זיך די פרעהליכע חברה אוועק אין דער ריכטונג
 פון וואַנעסענסקי פראַספעקט. דער פירשט האָט געדארפט פארקירע-
 ווען צו דער ליטעינער גאָס, עס איז געווען פייכט און נאַס. דער פירשט
 האָט פאַנאָדערגעפרעגט די דורכגעהער — ביז דער ענד פון דעם פאר
 איהם פאַרשטעהענדען וועג איז געווען א ווערסט דריי און ער האָט
 באשלאָסען נעהמען א פוהרמאז.

צווייטער קאַפיטעל.

גענעראל עפאנטשין האָט געוואוינט אין זיין אייגענער הויז אבי-
 סעל אַהז א זייט פון דער לעטעינער. צו ספאסירעאַבראַזשעניע
 צו. אויסער דער (פיינער) הויז, וועלכע איז געווען דריי פערטעל

ווירקליך, מען איז צוגעפאָהרען צום וואָגזאל. כאָטש ראַגאָזשין האָט געזאָגט, אז ער איז אַרויסגעפאָהרען אין דער שטיב, האָבען איהם דאָך שוין ערוואַרטעט עטליכע מענשען. זיי האָבען געשריען און גע- פאָכט מיט די היטלען.

— קוק נור אָן! אויך זאלעזשעווי איז דאָ! — האָט אַ מורמעל געטאָן ראַגאָזשין, קוקענדיג אויף זיי מיט אַ זיעגרייכען און אפילו בעזען שמייכעל, און פּלוצלונג האָט ער זיך געווענדט צום פירשט — איד ווייט ניט פאַר וואָס איד האָב דיר ליעב באַקומען. עס קען געבען, עס איז דערפאַר ווייל איד האָב דיר אין אזא מינוט באַגעגענט, דאן האָב איד דאָך איהם אויך באַגעגענט (ער האָט אָנגעוויזען אייף לעבעדעווי) און פונדעסטוועגען האָב איד דאָך איהם ניט ליעב באַקומען. קום זשע אריין צו מיר פירשט, מיר וועלען אָט די שטיווילעטען פון דיר אַרונ- טערנעהמען, איד וועל דיר אָנטאָן אין אַ מאַרדער-פּוטער, פון די בעסטע. אַ פּראַק וועל איד דיר אויפנעהען פון די בעסטע. אַ זשילעט אַ ווייסע, אַדער אַ וועלכע דו ווילסט, געלט וועל איד דיר אָנפילען פולע קעשע- נעס און... מיר וועלען אוועקפאָהרען צו נאַסטאַסיע פּיליפּאָוונאַ! וועסט קומען צו ניט?!

— נעהמט עס אין אַכט פירשט לעוו ניקאָלאָיעוויטש! האָט איינדרוקספּאַל און פייערליך אונטערגעכאַפט לעבעדעווי — אז לאָזט ניט דורך די געלעגענהייט! אַי לאָזט ניט דורך! פירשט מישקין האָט זיך אויפגעשטעלט, האָט העפּליך דערלאָנגט ראַגאָזשינען די האַנט און ליעבליך געזאָגט צו איהם:

— מיט'ן גרעסטען פאַרגעניגען וועל איד קומען! און איד דאַנק אייך זעהר דערפאַר, וואָס איהר האָט מיר ליעב באַקומען. עס קען געבען אז איד וועל נאָך קומען טאַקע היינט, ווען איד וועל האָבען די מעגליכקייט, ווייל איד וועל אַזאָגען גאַנץ אַפען. איהר זייט מיר אויך שטאַרק געפעהלען געוואָרען און דערהויפּט, ווען איהר האָט דער- צעהלט וועגען די אוירינגלאַך. אפילו נאָך פּריהער פאַר די אוירינגלאַך זייט איהר מיר געפעהלען געוואָרען כאָטש איהר האָט אַן אומעטיגען פנים. איד דאַנק אייך אויך פאַר די צוגעזאָגטע קליידער און פאַר דעם פוטער ווייל באַלד וועל איד זיך אין די קליידער און פוטער זיכער נויטיגען, געלט האָב איד שוין טאַקע איצט כמעט אפילו קיין קאַפּיקע ניט.

וואָס, און זאלעזשעו אליין האָט אויך יעדען איינעם אויסגעפליי-
 דערט. האָט מיר דער טאַטע גענומען און פארשפּאַרט אויבען. און
 א גאַנצע שטונדע מיט מיר גע'חזרט: דאָס, זאָגט ער, גרייט איר דיך
 בלויז צו, אָבער אויף ביי נאַכט וועל איר זיך נאָך מיט דיר קומען זענען-
 נען. וואָס'זשע דענקסטו? ער איז אוועקגעפּאַהרען דער אלטער צו נאָס-
 טאָסיע פּיליפּאָוואָ, איז געפּאַלען פאר איהר, געבעטען און געוויינט;
 ביז ענדליך האָט זי איהם ארויסגעטראָגען די קעסטעלע, א וואָרף גע-
 טאן; אַט האָסטו דיר, זאָגט זי, אלטע באַרד, דייענע אוירינגלאַך, און
 מיר זיינען זיי איצט נאָך אלעמען אסך טייערער אין פּרייז, ווען ער
 פארפען האָט זיי געקענט פאר מיר קריגען אונטער אַזעלכע שרעקליכע
 אומשטענדען. גרים איהם, זאָגט זי, און דאַנק איהם, פארפען סעמיע-
 גאַווייט'ש'ן. און איר האָב איר דער זעלבער צייט, מיט דער מאַמעט
 ברכה, געקראָגען ביי סעראַזשקע פּראַטוּשין צוואַנציג רובעל און אוועק
 מיט דער באַהן קיין פּסקאָוו, און געקומען אהין מיט פיבער: אַלטע
 ווייבער האָבען מיר גענומען קורירען מיט ליינען די הייליגע, און איר
 זיין א שיכור'ער. און נאָכדעם האָב איר גענומען געהן אין די שענקען
 און פארטרינקען דאָס לעצטע. אין א באַוואָוסטלאַזער די גאַנצע נאַכט
 זיך געוואַלגערט אויף די גאַסען. און ווי עס פלעגט ווערען טאָג, אהא!
 דער פיבער איז דאָ, און פון דער זעלבער צייט פלעגען מיר איבער
 נאַכט די הינט צובייסען איר פלעג זיך קוים אויפהויבען.

— אָבער דערבאר וועט איצט זיך צוזינגען ביי אונז נאַסטאַסיא
 פּיליפּאָוואָ! האָט רייבענדיג די הענט געכיקעט דער טשינגאַוויק
 — איצט מיינ הערד ווער דארף אוירינגלעך! איצט וועלען מיר אונ-
 טערטראָגען אַזעלכע אוירינגלאַך...

— ווען דו וועסט כאַטש נאָך איין מאָל זאָגען וועגען נאַסטאַסיא
 פּיליפּאָוואָ אזא וואָרט, שווער איר דיר מיט גאַט, אז איר וועל דיר
 אויספאַטשען. ניט קוקענדיג אויף דעם וואָס דו פלעגסט ארוםפּאַה-
 רען מיט ליכאַטשאַווע'ן — האָט אויסגעשריען ראַגאַזשין כאַפּענדיג
 איהם פעסט ביים האַנט.

— ווען דו וועסט אויספאַטשען, איז א צייכען, אז דו וועסט מיר
 פון זיך ניט ארויסטרייבען. פאַטש! מיט דעם אליין קריגסטו שוין
 עפעס! אויסגעפאַטשט און מיט דעם אליין האָסטו פאַרויגעלט... און
 אַט זיינען מיר שוין געקומען!

האָב זיך דאן פאר איהר ניט פאָרגעשטעלט, אז דאָס בין איר הייסט דאָס; „און פון פארפּען, דאָס הייסט, ראנאזשין.“ זאָגט זאלעזשעוו איז דאָס איר, צום אנדענקען פּוֹי נעכטיגער באַגעגעניש, ערלויבט עס צוצוּנעהמען. זי האָט געעפענט, א קוק געטאָן, א שמייעל געטאָן: גיט איבער א דאנק, זאָגט זי, אייער פּריינד דעם הערר ראנאזשין פאר זיין פּריינדליכער אויפּמערקזאמקייט, זיך א נויג געטאָן און ארויס, פאר וואָס בין איר דאן אויפ'ן אַרט ניט געשטאַרבּען! אַיִן ווען איר בין דאן געגאנגען אהיים איז ווייל איר האָב געטראכט: „אַיִן איינס וועל איר שוין קיין לעבעדיגער ניט קומען!“ נור מעהר פון אַלץ האָט מיך גערגערט דאָס, וואָס מיר האָט זיך אויסגעזוכט, אז די דאָזיגע ווילדע חיה זאלעזשעוו האָט די גאנצע זאך אויסגענוצט פאר זיך. איר בין א קלייןגעוויקסיגער און געקליידט בין איר אויך ווי א קבצן און איר שטעה און שווייג, גלאַץ מיט די אויגען אויף איהר, ווייל איר שעהם זיך, און ער איז געקליידט לויט דער לעצטער מאָדע, פּריזירט, פאַמפּאדירט, און באַפּארבט, דער קראוואט א געקעסטעלטער, און ער צוגיסט זיך אזוי, און ער חנ'דעלט זיך, און געוויס האָט זי איהם אויפֿגענומען אנשטאט מיך. „נו, זאָג איר, ווען מיר זיינען ארויסגעגאנגען, דו זאַלסט מיר גאר ניט וואגען צו טראכטען, פארשטעהסט!“ לאכט ער; זעה נור, ווי וועסט דאָס איצט קענען אָפּגעבען רעכענונג סעמען פאַרפעניטשען? איר האָב דעם אמת געזאָגט, שוין דאן געוואָלט געהן זיך טרינקען, אפילו גאר ניט פארגעהן א היים, נור איר קלעהר: „ס'איז דאָר שוין אַלץ איינס“ און ווי א פאראורטהיילטער בין איר געקומען אהיים.

— עד! עד! האָט זיך געקרימט דער טשינגאָוויק, און ער האָט אפילו אָנגעהויבען ציטערן: — דער פארשטאַרבּענער האָט דאָך געקענט ניט נור פאר צעהן טויזענד רובעל נור פאר צעהן רובעל אוועקשיקען עמיצען אויף יענער וועלט, האָט ער זיך געווענדט צום פירשט דער פירשט האָט מיט נייגעריגקייט באַטראכט ראַגאָזשינען; עס האָט זיך געדוכט, אז יענער איז אין דער מינוט געווען נאָך בלאסער ווי ער איז.

— אוועקשיקען עמיצען אויף יענער וועלט! — האָט ווידערהאַלט ראַגאָזשין: — פון וואָגען ווייסטו דאָס אלעס? מיין פאַטער, האָט ער פאַרטגעזעצט דערצעהלען דעם פירשט, האָט גלייך פון אַלץ זיך דער-

קארעמע, האָט עס מיר גלייך א ברען געטאָן. באגעגען איד זאלען שוין, ער איז ניט מיין גלייכען, ער געהט ווי א פריקאזטיק פון ראזירער, און טראַגט א לאַרנעם אויפ'ן אויג, און מיר געהען ביי אונז זערע עלטערען אין געשמירטע שיד, און מען קארמעט אונז מיט פוסטע בארשטשען. זי, זאָגט ער, איז ניט דיין פאָאר. זי, זאָגט ער, איז א פירשטין און רופען רופט מען זי נאָסטאָיא פיליפאָוונא, איהר פאָ-מיליע איז באַראַשקאָווא, און וואוינען וואוינט זי מיט טאַצקין, און טאַצקי ווייס ניט ווי פון איהר לויז צו ווערען, ווייל ער האַלט שוין איצט ביי די פולע פינף-און-פופציג יאָהר און איהם ווילט זיך חתונה האָבען מיט דער גרעסטער שענהייט פון פעטערבורג. דאָ האָט ער מיר אויך פארטרויט: אויב דו ווילסט, קענסטו זעהן טאַקע היינט נאָסטאָ-סיא פיליפאָוונא אין גרויסען טעאטער, אין באלעט, אין איהר לאַזשע, וועלכע איז גלייך מיט דער ביהנע, וועט זי זיצען. ביי אונז, ביי מיין פאָטער, פראווי נור וועלען געהן אין באלעט — איין משפט — דער-הרג'ענען צום טויט! פונדעסטוועגען אָבער האָב איד זיך שטילערהייט ארויסגע'גנב'עט אויף א שטונדע און געזעהן נאָסטאָיא נאָכאמאָל. יענע גאַנצע נאַכט האָב איד ניט געשלאָפען. איז דער פריה, גיט מיר דער פארשטאַרבענער צוויי פינף פראַצענטיגע צעטלען צו פינף טויז זענד יעדע, און זאָגט מיר: געה זיך נור דורך און פארקויף זיי. און זיבען טויזענד פינף הונדערט, טראַג אריין צו אנדערעווען אין קאַנז טאָר, באַצאָהל. און מיט די איבעריגע רעשט פון די צעהן טויזענד, פארגעה ניט אין ערגעץ, ברענג זיי מיר, איד וועל אויף דיר ווארטען. די צעטלען האָב איד פארקויפט, דאָס געלט גענומען אָבער צו אנדער-יעוון אין קאַנטאָר ניט גענאנגען, און בין גלייך אוועק אין דעם ענגליש-שען מאַגאַזין און פאר די גאַנצע געלט אויסגעקליבען א פאַר אוירינג-לאַך. יעדער אוירינגעל האָט געהאט בלויז איין דימענט, די גרויס פון א נוס. עס האָט מיר געפעהלט פיער הונדערט רובעל. געזאָגט מיין נאָמען האָבען זיי געגלויבט, מיט די אוירינגלעך בין איד אוועק צו זאלעזשווין דערצעהל איהם: אזוי און אזוי. קום ברודער מיט מיר צו נאָסטאָיא פיליפאָוונא. זיינען מיר אוועק. וואָס איז געלעגען אונז טער מיינע פיס, וואָס איז געווען מיר פאראויס און וואָס פון די זייטען. פון דעם אלעמען ווייס איד גאַרנישט און געדענק ניט. מיר זיינען גלייך צו איהר אין זאָל אריין. זי אליין איז אונז ארויסגעקומען, איד

וויטשען, מיט איינעם עפעס א גוטסכאזיצער און זעהר א רייכער מאן.
א מיטגליד פון א קאמפאניע און געזעלשאפטען און גאר א גרויסע
פריינדשאפט פיהרען זיי אויף דעם רעכענונג מיט גענעראל עפאנז-
טשין...

— עהע, הייסט עס אז דו ביזט אזא מאכער! — האט זיך ענד-
ליך באמת פארוואנדערט ראגאזשין — זאל ער געהן צום טייעפל, עס
איז דאך טאקע אז אמת אז ער ווייס.

— ער ווייס אלץ! לעבעדעו ווייס אלץ! איך האב אייער עקסע-
לעניץ צוויי מאנאטען אומגערייזט מיט ליכאטשעוו'ן אלעקסאשקען, און
אפילו נאכ'ן טויט פון אייער פאטער. און אלע, דאס הייסט אלע וויי-
קעלאך און אלע געסעלאך ווייס איך, און ס'איז געקומען דערצו אז
אהן לעבעדעו'ן האט מען זיך ניט געריהרט פון ארט. איצט דינט ער
אין דעם אסטראגראפטיילונג פאר בעלי-חובות, און דאן האט ער געהאט
די געלעגענהייט צו קענען אי ארמאנסען, אי קאראליין, אי די פירשטין
פאצקאיא, אי נאסטאסיא פיליפאווטען, אה, ער האט געהאט די גע-
לעגענהייט צו קענען זעהר פיעל.

— נאסטאסיא פיליפאווטען? איז זי דען מיט ליחאטשעוו'ן? ...
האט אויף איהם ביז א קוק געטאן ראגאזשין, דערביי זיינען אפילו
זיינע ליפען בלייך געווארען און אנגעהויבען ציטערען.

— ס'איז גארנישט! טאקע גאר-נארנישט! האט זיך געכאפט
און זיך געאיילט וואס שנעלער דער טשינאווניק — מיט קיינע געלדער
האט ליחאטשעוו ניט געקענט צוקומען! אפילו ניט ארמאנס. בלויז
אויז טאצקי. יע און אין אבענד אין „גרויסען“ אדער אין פראנז-
צוויזשען טעאטער זיצט זי אליין אין איהר אייגענער לאזשע. די
אפיצערען קענען זיך רעדען צווישען זיך וואס זיי ווילען. אבער בא-
ווייזע פעהלט זיי: „דאס איז דורכט זיך, דיועלכע נאסטאסיא פילי-
פאווטען“, אבער ניט מעהר; אבער וועגען עפעס מעהר — ניט! ווייל
ס'איז מעהר נאך ניטא.

— אט אזוי איז דאס טאקע, האט טרייב און ברוגז'דיג באשטע-
טיגט ראגאזשין — דאס זעלבע האט מיר דאן אויך זאלעזשעוו גע-
זאגט. איך בין דאן, פירשט, אין דעם טאטענ'ס פאר-היינדיקאריגען
ווינטער-דיקא דורכגעלאפען איבער נעווסקי פראספעקט, ערשט איך גיב
א קוק — זי קומט ארויס פון א מאגאזין און זעצט זיך אריין אין דער

דאָס מיינט הייליגקייטס־פארשוועכונג. עי דו ארבעסענער־שרעק־אַנ־
ווארפער! האָט ער זיך געווענדט צום טשינאָוויק — וואָס קומט נאָכ'ן
געזעץ נאָך, פאר פארשוועכען הייליגע זאכען?
— פאר הייליגקייטס־פארשוועכונג! הייליגקייטס־פארשוועכונג!
האָט גלייך פאָדאטקעוועט דער טשינאָוויק.

— דערפאר קומט סיביר?

— אין סיביר! אין סיביר! גלייך אין סיביר!

— זיי דענקען אלץ אז איר בין נאָך קראַנק, האָט ראַגאָזשין
פאָרטגעזעצט דערצעהלען צום פירשט — אבער איר דערצעהל קיינעם
ניט קיין מעשה, אין דער שטיל, נאָך קראַנקעהייט זען איר זיך אין
וואַגאָן און פאָהר; עפען די טויערען ברודער סעמען סעמיאָנאוויטש!
ער האָט דאָס דעם פארשטאַרבענעם פאָטער אויף מיר אנגערעדט, איר
ווייס, און דאָס וואָס איר האָב דאָן צוליב נאַסטאַסיא פיליפאָוואַ די
עלטערען דערצאָרענט, איז דאָס אן אמת. דאָ האָב איר שוין אליין
געזינדיגט.

— צוליב נאַסטאַסיא פיליפאָוואַ? — האָט ציטערדיג א זאָג

געטאָן דער טשינאָוויק, ווי עפעס נאָכדענקענדיג.

— אבער דו ווייסט דאָך גאָר ניט! האָט אויף איהם אונגעדולדיג

אַנגעשריען ראַגאָזשין.

— איר ווייס שוין גאר! — האָט זיגערניש געענטפערט דער

טשינאָוויק.

— קוק איהם נור אָן! וועניג נאַסטאַסיעס פיליפאָוונעס זיינען דען

דאָ? און וואָס ביזטו פאר א פרעכע, לאָמיר דיר זאָגען, באַשעפעניש!
איר האָב גלייך געוואוסט אז עפעס א מיין באַשעפעניש וועט זיך גלייך
צושטעפען! האָט ער פאָרטגעזעצט ריידען צום פירשט.

— און אפשר ווייס איר טאַקע! האָט זיך באוועגט דער טשינאָוו־

ניק — לעבעדעו ווייס! איהר אייער עקסעלענץ ווילען מיר אויס־
ווארפען אז איר זאָג ליגען, אָבער וואָס וועט זיין ווען איר וועל אייר
באווייזען? אָט די נאַסטאַסיא פיליפאָוואַ איז דאָך די זעלבע פאר
וועלכער אייער פאָטער האָט איר געוואָלט דערלאַנגען מיט'ן שטעקען
און נאַסטאַסיא פאוולאָוואַ, הייסט באַראַשאַוואַ אזוי צו זאָגען, א
הויכוורדיגע פריצטע, אויך אין עפעס א מיין פירשטין, און זי איז
באפרינדעט מיט איינעם עפעס א טאַצקי, מיט אפאנאַסי אוואנאַ

אָנגערופען דער פירשט באַטראַכטענדיג מיט א געוויסע נייגערִיגקייט דעם מיליאָנער אין פוטער, נור כאַטש עס האָט געקענט זיין עפעס מערקווירדיגעס אין א מיליאָן זעלבסט און אין קריגען א ירושה, דאָך האָט דעם פירשט פאראינטערעסירט נאָך עפעס אן אנדער זאך; און ראגאזשין אליין האָט אויך עפעס מיט א באזונדער השק גענומען דעם פירשט פאר א מיט־טמועסער, כאַטש ער האָט אין שמועסען זיך גע־נויטיגט מעהר מעכאניש ווי מאַראַליש, עפעס מעהר פון צוטראַגענקייט ווי פון אָפּענהערציגקייט; פון אַרונרהינגיקייט און פון צוטומעל־טקייט, עפעס אזוי ווי ער וואַלט בלוז געוואַלט קוקען אויף עמיצען און וועגען עפעס קלאפען מיט'ן צונג. עס האָט זיך געדוכט, אזוי ווי ער וואַלט נאָך איצט אויך געהאט היץ און אמוועניגסטענס פיבער. וואָס גע־הערט זיך דעם טשינאָוויניק איז יענער ווי געבליבען הענגען איבער ראגאזשניען, ער האָט ניט געוואגט צו אטהעמען, ער האָט געשלאָנגען און געוואויגען יעדעס וואָרט אזוי ווי ער וואַלט געזוכט א דימענט.

— אין כעס איז ער טאָקע געווען און אפשר איז טאָקע אויך געווען פאר וואָס, האָט געענטפערט ראגאזשין — נור מעהר פון אלץ איז מיר דערגאַנגען די יאָהרען דער ברודער, וועגען דער מוטער איז ניטאָ וואָס צו רעדען, אן אלטע פרוי, לעזט די לעגענדען פון די הייליגע מאַר־טירער, זיצט מיט די אלטע ווייבער, און וואָס סענקא דער ברודער באשליסט אזוי בלייבט עס. אבער פאר וואָס האָט ער מיר אין צייט ניט געלאָזט וויסען? — מיר פארשטעהען! וואָס אמת איז אמת, איד בין דאן באוואוסטלאָז געלעגען, מען דערצעהלט אן מען האָט טעלענ־ראפירט אויך, אבער יענע טעלעגראמע איז גאָר אָנגעקומען צו דער מומע, און זי אלמנה'עוועט שוין דעם דרייסיגטען יאָהר און זיצט אלץ מיט די נאראנים פון דער פריה ביז נאַכט. זי איז א מאַנאַשקע און ניט קיין מאַנאַשקע, און נאָך עפעס ערגער. די טעלעגראמע האָט איהר אזוי איבערגעשראָקען אז זי האָט זי אפגעטראָגען אין דער פאָ־ליציי א ניט געעפענטע, און זי איז אזוי דאָרט פארלעגען געווארען ביז היינטיגען טאָג, נור קאַניעו, וואסיל, וואסילעוויטש האָט געראטעוועט. ער האָט אלץ אָפּגעשריבען. פון בראקאטענעם צודעק אויף דעם ארון פון פאָטער האָט מוין ברודער, ביי דער נאַכט די געגאַסענע גאַלדענע פרענזען אָפּגעשניטען: „זיי קאַסטען אזוי צו זאַגען, צופיעל געלט!“ דערפאר אליין קען ער געהן אין סיביר ווען איד וועל וועלען. ווייל

געשלאָגען דער ברונעט ניט באעהרענדיג איהם אויך דאָס מאַהל מיט א בליק — קוק איהם נור אָן! (האַט ער א וואונק געטאָן אויף איהם צום פירשט) און וואָס קומט זיי דערפון ארויס וואָס גלייך קריכען זיי מיט שמייכלעריי? דאָס איז טאַקע אן אמת אז מײן פאַטער איז געד שטאַרבען, און איד פאַהר אהיים אין א מאַנאַט ארום כמעט אַהן שיד. ניט דער ברודער דער געמײנער יונג, ניט די מוטער, האָבען ניט צו געשיקט, ניט קיין געלט, ניט קיין אַנזאָג — זיי האָבען גאַרנישט ניט ציגעשיקט! אזוי זוי א הונט! אין פיבער בין איד אין פסקאוו א גאנץ צען מאַנאַט אַפגעלעגען!

— און איצט וועט איהר מיט איינמאַהל אריינקריגען א מיליאָנ דעל נאָד מיט עפעס, אַט דאָס איז שוין נייטקײה, גאָט מײנער! — האָט א פאַטש געטאָן מיט די הענט דער טשינאַוויק.

— נו, זאָגט איד בעט איד, וואָס טויג עס איהם! האָט ראַנאז שין צאַרענדיג און בעז אויף איהם ווידער אנגעוויזען — איד וועל דאָך דיר קיין קאַפיקע ניט געבען אפילו ווען דו לאָזט זיך דאָ פאר מיר געהן מיט די פיס ארויף.

— און איד וועל געהן, געהן!

— נו, וואָס זאָגט איהר דערצו? אָבער איד וועל דאָך ניט געבען, ניט געבען כאָטש טאַנץ זיך אזוי א גאַנצע וואָך!

— טאָ גיב טאַקע ניט! מיר קומט עס אזוי. גיב ניט! און איד וועל אלץ טאַנצען. דאָס ווייב, די קינדער די קליינע וויל איד לאָזען, און פאר דיר וועל איד טאַנצען. האָב רחמנות, האָב רחמנות!

— פפוי אויף דיר! — האָט אויסגעשפייט דער שווארצער — מיט פינף וואָכען צוריק בין איד פינקט זוי איהר היינט, האָט ער זיך געווענדט צום פירשט — מיט איין פעקעלע אנטלאָפען פון די עלטערן קיין פסקאוו צו א מומע; און דאַרטען קראַנק געווארען אויף פיבער, און ער איז אַהן מיר געשטאַרבען. קאַנדראַטקע האָט איהם דערשלאָגען. אויביג געדענקען זאָל מען דעם פארשטאַרבענעם, און ער האָט מיר שיעור צום טויט ניט דער'הרג'עט! גלויבט איהר מיר פירשט, איד שווער אייד מיט גאָט, אז ווען איד ענטלויף ניט, וואָלט ער מיר זיכער דער'הרג'עט.

— איהר האָט איהם געמוזט מיט עפעס דערצאַרענען. האָט זיך

— און שטעלט זיך פאַר, איד האָב עס ארויסגעזאגט גאַר ניט טראכטענדיג, האָט ער ענדליך ערקלעהרט א פארוואונדערטער.

— יע, יע, עס איז פארשטענדליך, האָט פּרעהליך איינגעשטימט דער טשינאוויניק.

— האָט איהר פירשט, זיך דאַרטען ביים פּראָפּעסאָר אויך וויי סענשאפט געלערנט? — האָט פּלוצלונג געפרעגט דער ברונעט.

— יע... געלערנט.

— און איד, ווי איהר קוקט מיך אָ, האָב קיינמאל גאַרנישט געלערנט.

— און איד האָב אויך נור אביסעלע — האָט צוגעגעבען דעו פירשט ווי ער וואָלט געוואָלט זיך ענטשולדיגען, — מיט מיר האָט מען צוליעב מיין קראנקהייט ניט געקענט סיסטעמאטיש לערנען.

— די ראגאזשיו'ס קענט איהר? — האָט שנעל געפרעגט דער ברונעט.

— ניין, איד קען גאַר ניט. איד קען דאָך אין רוסלאַנד אזוי וועי ניג מענשען. זייט איהר עס א ראגאזשיו?

— יע, איד בין ראגאזשיו, פארפען.

— פארפען? איז דאָס אָפט ניט פון די זעלבע ראגאזשיו'ס... האָט אָנגעהויבען מיט וואַקסענדער וויכטיגקייט דער טשינאוויניק.

— יע, פון יענע, טאקע פון יענע. האָט שנעל און מיט אונ- העפליכע אונגערולר איהם איבערגעשלאָגען דער ברונעט, וועלכער

האָט איברהויפט זיך קיין איינמאָהל ניט געווענדט צו דעם פּרישצער וואטען טשינאוויניק נור פון סאמע אָנהויב אָן גערעדט בלויז צו איינעם, צום פירשט.

— אזוי... ווי זשע איז דאָס? האָט זיך שטאַרק פארוואונדערט און האָט ברייט צועפענט די אויגען דער טשינאוויניק, און אויף זיין

פנים האָט זיך גלייך אָנגעהויבען פארשפרייטען עפעס וואָס עהרפּרוכ- טיגעס, קריכערישעס און אפילו שרעקעדיגעס — דאָס איז דער זעלכער סעמען פארפענאוויטיש ראגאזשיו, דער געאכטעטער בירגער וועלכער

איז מיט א מאַנאַט צוריק געשטאַרבען און האָט איבערגעלאָזען צוויי און א האַלב מיליאָן קאפיטאַל?

— און פון וואנען האָסטו זיך דערוואוסט אז ער האָט איבער- געלאָזען צוויי און האַלב מיליאָן ריינעם קאפיטאַל? האָט איהם איבער-

געלאָזען צוויי און האַלב מיליאָן ריינעם קאפיטאַל? האָט איהם איבער-

אין פארלויר פון דעם געשפרעדן האָט דער ברונעט געגענעצט געקוקט נלאָט אזוי זיך אין פענסטער און מיט אונגעדולד געווארט ווען די רייזע וועט זיך ענדיגען. ער איז געווען עפעס צוטראָגען, כמעט אומרוהיג, אפילו זיך אויפגעפיהרט מאָדנע: אַפּטמאָל האָט ער ווי געהערט און ניט געהערט, געקוקט און ניט געקוקט, געלאכט און אַפּט-מאָל ניט געוואוסט און ניט געדענקט פון וואָס ער האָט געלאכט.

— ערלויבט מיר, מיט וועמען האָב איך די עהרע... האָט זיך פּלוץ-לונג געווענדט דער פּרישצעוואטער מאַן צום בלאַנדען יונגען-מאַן מיט'ן פעקעלע.

— פירשט לעוו ניקאָלאיעוויטש מישקין, האָט יענער געענטפערט מיט דער פולער און שנעלער ברייטוויליקייט.

— פירסט מישקין? לעוו ניקאָלאיעוויטש? איך ווייס ניט. קיינ-מאָל אפילו ניט געהערט. האָט געענטפערט פארטראכטערהייט דער טשינאָווניק — דאָס הייסט, איך רעד דאָ ניט וועגען דעם נאָמען, דער נאָמען איז א היסטאָרישער, מען קען עס געפינען אין קאָראַמזינ'ס געשיכטע, איך מיינ טאקע וועגען די פּערזאָנען אליין עפעס באגעגענט מען אין ערגעץ ניט די פירשטען מישקין'ס, עפעס הערט מען פון זיי גאר ניט.

— ס'איז גאנץ נאָטירליך! — האָט גלייך געענטפערט דער פירשט: — די פירשטען מישקין'ס זיינען איצט אין גאַנצען מעהר ניטאָ. אויסער מיר; מיר דוכט זיך, איך בין דער לעצטער, און וואָס עס געהערט די עלטערען און זיידעס, זיינען זיי ביי אונז אפילו הויף-מענשען געווען. איבריגענס, מיינ פאָטער איז געווען אן אונטער-אַפּיצער אין דער ארמיי, פון די יונקערס נור דאָס ווייס איך ניט, ווי אזוי איז די גענעראלשע עפאנטשין געווארען איינע פון פירשטין מישקין'ס, און אויך די לעצטע אין איהר משפּחה...

— כאָ — כאָ — כאָ! די לעצטע אין איהר משפּחה! כאָ — כאָ!
ווי אזוי האָט איהר עס קונציג אויסגערעדעט, האָט זיך צוכיכקעט דער טשינאָווניק.

עס האָט אויך א שמייכעל געטאָן דער ברונעט. דער בלאַנדער האָט זיך אביסעל פאָרוואונדערט, וואָס איהם האָט זיך איינגעגעבען צו מאַכען, איבריגענס, א שלעכטען קאָלאַמבור.

האַכען מיר אויך געקענט, אויב ס'איז נור דער זעלבער ניקאָלאַי אַנ־דרעיעוויטש פּאַוּלישטישעוו, ווייל זיי זיינען צוויי שוועסטער־קינדער. איינער איז נאָך איצט אין קרים, און ניקאָלאַי אַנ־דרעיעוויטש דער פּאַרשטאַרבּענער, איז געווען אַ מענש אַ נעאַכטעטער און מיט פּאַר־בינדונגען, און פּיער טויזענד נפשות האָבען זיי אין זייער צייט גע־האַט...

— איהר האָט געטראָפּען. איהם האָט מען גערופּען ניקאָלאַי אַנ־דרעיעוויטש פּאַוּלישטישעוו, און ענטפּערענדיג האָט דער יונגער־מאַן שאַרף און אויספּאַרשענד באַטראַכט דעם הערר, דעם „אַל־זווייס־ער.“ אַט די העררן „אַל־זווייס־ער“ באַגעגענט מען אַמאָהל, אפילו גאַנץ אָפּט, אין אַ געוויסען געזעלשאַפּטליכען קרייז. זיי ווייסען אַלץ. די גאַנצע אומדוהיגע נייגעריגט פון זייער שכל און אלע זייערע פּעהיגקייטען זיינען געווענדט אָהן אַן אַפּהאַלט בלוז אין איין זייט. געוועהנליך איז דאָס ווייל עס פּעהלֶט זיי ערנסטערע לעבענס אינטער־רעסען, זיי וואַלט עס געזאַגט אַ היינטיגער דענקער. אינטער'ו וואַרט „זיי ווייסען אַלץ“ דאַרף מען אייגענטליך פּאַרשיטעהן אַ זעהר באַ־שרענקטען געביט: וואו ס'דינט אזעלכער און אזעלכער, מיט וועמען ער פּוהרט באַקאַנטשאַפּט, וויפּיעל ער פּאַרמאַגט, וואו איז ער געווען גוכערנאַטאַר, מיט וועמען האָט ער חתונה געהאַט, וויפּיעל נרן האָט ער גענומען, ווער איז זיין שוועסטער־קינד און ווער אַ גליד שוועסטער־קינד א. אז. וו., א. אז. וו. אַלץ אין דעם אופן. אַמעהרסטען געהן ארום אַט די „אַל־זווייס־ער“ מיט אָפּגעריסענע עלענבויעגענס און קריגען צו זיבעציג רובעל אַ מאַנאַט געהאַלט, די מענישען פון וועל־כע זיי ווייסען אלע סודות, קענען געוויס ניט פּאַרשיטעהן וואָס פּאַר אַ אינטערעסען האָבען יענע אין זיי, און דאָך זיינען דאָ פּילע פון זיי וואָס געפינען אַ טרויסט מיט אַט דעם וויסען, וועלכעס גרייכט ביי אייניגע פון זיי צו אַ גאַנצער וויסענשאַפּט. זיי דערגרייכען צו זעלבסט־אַכטונג און אפילו העכערען גייסטיגען פּאַרגעניגען. יע, אפילו די וויסענשאַפּט אין פּאַרפּיהרעריש. איד קען געלעהרטע, ליטעראַטען, פּאַ־עטען און פּאַליטיקער, וועלכע האָבען זיך ערוואַרבען און האַלטען נאָך אין ערווערבען, טאַקע אין דער דאָזיגער וויסענשאַפּט זייערע העכערע שטרעבונגען און ציעלען. און טאַקע בלוז מיט דעם זיך געמאַכט אַ קאַריערע.

— איד קען זיך וועטען, אז דאָס איז אזוי, האָט אונטערנעכאפט א זעהר צופרידענער דער רויט־נאָזיגער טשינגאָוויק. — און אז אַנדערע פעקלאָד האָט איהר אין די באַנאָזשנע וואַנאַנען אויך ניט. כאָטש מען דארף אויך דאָס באַמערקען אז אַרימקייט איז ניט קיין פאַרברע־כען.

עס האָט זיך אויסגעוויזען אז דאָס האָט אויך געשטימט: דער בלאַנדער יונגער־מאַן האָט זיך גלייך און אין אַן אונגעוועהנליכער אַיִן־לעניש אין דעם מודה געווען.

— אַייער פעקעלע האָט פון דעסטוועגען א שטיקעל באַדייטונג, האָט פאַרטגעזעצט דער טשינגאָוויק ווען זיי האָבען זיך גוט אנגע־לאַכט, (ס'איז מערקווירדיג, אז אויך אליין דער אייגענטהימער פון דעם פעקעלע האָט קוקענדיג אויף זיי, ענדליך אנגעהויבען לאַכען, און דאָס האָט נאָך פאַרגרעסערט זייער פרעהליכקייט) — און כאָטש מען קען זיך וועטען אז אין איהם זיינען ניטאָ קיינע פראַנצויזישע, דייטשע און האַלענדישע געלדער פון וואָס מען קען דרינגען, קוקענדיג אויף די שטיוולעטען וועלכע איהר טראָגט אויף די אויסלענדישע שיד, אָבער... ווען מען זאָל צו אַייער פעקעלע צוגעבען כאָטש אזא מין קרובה ווי די גענעראַלישע עפאָנטשין, דאן וועט אויך דער פעקעלע קריגען אַן אנדער באַדייטונג, זעלבסטפאַרשטענדליך, נור אין דעם פאַל, ווען די גענער־ראַלישע עפאָנטשין איז אויך ווירקליך אַ קרובה, און איהר מאַכט ניט צו צוטראַגענקייט א טעות... א זאך וואָס קען זעהר און זעהר פאַסירען. נו, כאָטש, פון צופיעל אַינבילדונג.

— אַ, איהר האָט אויך דאָס מאַהל געטראָפּען — האָט זיך גע־אַיילט צו ענטפּערען דער בלאַנדער יונגער־מאַן — ס'איז טאַקע אמת אז איד מאַך כמעט א טעות. דאָס הייסט, אז זי איז כמעט טאַקע ניט קיין קרובה. אויף אזוי פיעל צווייפעל איד אליין אין איהר קרובה'שאַפט, דאָס איד האָב זיך נאָר ניט געוואונדערט וואָס מען האָט מיר אַהין ניט געענטפּערט, איד האָב עס ערוואַרטעט.

— אומזיסט בלויז ארויסגעוואַרפּען געלט אויף בריף. המ... נור אַמוועניגסטענס זייט איהר כאָטש אַפענהערציג, און דאָס איז לויבענס־ווערט! המ... און דעם גענעראַל עפאָנטשין קענען מיר דאָך, טאַקע דערפאַר ווייל אלע קענען איהם; און אויך דעם פאַרשטאַרבענעם הערר פאַוולישטשעו, וועלכער האָט אַיך אויסגעהאַלטען אין דער שווייץ.

ברונעט עטליכע מאָהל אונטערגעטימליכעלט; דערהויפט האָט ער זיך צולאָכט, ווען אויף דער פראַגע: „נו און מען האָט איך אויסגעקור רירט?“ האָט דער בלאַנדער געענטפערט, אז „ניין, מען האָט ניט אויסגעקורירט.“

— כע, הייסט עס אז איהר האָט אומזיסט ארויסגעוואַרפען געלט, און אבי מיר דאָ גלויבען אין זיי — האָט דער ברונעט גיפטיג באַ מערקט.

— ס'איז דער אמת אליין — האָט זיך אריינגעמישט אין גע שפרעך איינער וועלכער איז געזעסען ניט ווייט פון זיי, א מאַן געקלייבט דט אַהן געשמאַק, א טיטינאָוויק מיט די ביינער, אין די פערציגער, א פעסטגעבויטער מיט א רויטער נאָז און פרייטטיגעוואַטען פנים. — ס'איז דער אמת אליין, בלויז אומזיסט נעהמען זיי אריבער צו זיך אלע רוישע כחות!

— אין מיין פאַל מאַכט איהר א טעות, האָט אונטערגעכאַפט דער שווייצערער פאַציענט, מיט א שטילער און פרידליכער שטימע: — געוויס, קען איך זיך מיט אייך ניט שפאַרען, ווייל ניט אליין ווייס איך, אָבער מיין דאקטאר, האָט מיר פון זיינע לעצטע געלט אפילו, געגעבען אויפ'ן וועג, אויסער דעם, וואָס ער האָט מיך דאַרטען כמעט צוויי יאָהר אויף זיין רעכענונג אויסגעהאַלטען.

— וואָס איז? איז דען ניט געווען ווער עס זאָל צאָהלען? — האָט געפרעגט דער ברונעט.

— יע. דער הערר פאָולישטישעו, וועלכער האָט מיך דאַרטען אויסגעהאַלטען, איז מיט צוויי יאָהר צוריק געשטאַרבען; איך האָב נאָכדעם געשריבען אהער דער גענעראַלשע עפאנטשין, מיינער א וויי טער קרובה, נור קיין ענטפער האָב איך ניט ערהאַלטען. און טאַקע צוליב דעם בין איך עס געקומען צופאַהרען.

— וואוהין זייט איהר עס געקומען צופאַהרען?

— איהר מיינט, וואוהין וועל איך פארפאַהרען?... איך ווייס נאָר אליין ניט באַשטימט. ס'הייסט...

— איהר האָט נאָר ניט באַשלאָסען?

און ביידע צוהערער האָבען זיך ווידער צולאָכט.

— און אין דעם פעקעלע ליגט אודאי אייער גאַנצער פארמינען?

— האָט געפרעגט דער ברונעט.

קאנען, מיט'ן ערשטען קוק אין אזא מענשען די פאליגע קראנקהייט. אין אלגעמיין איז דער פנים פון דעם יונגען מאן געווען אן אנגענע- מער, דין און טרוקען, אבער פארבלאָז און איצט אפילו ביז בלוין דורכ- געפרוירען. אין האַנט ביי איהם האָט זיך געטרייסעלט א קליין פע- קלע פון אלטען אויסגעקראַכענעם פוליאַר, אין וועלכען עס איז געלע- גען, ווי עס יווייזט אויס, זיין גאַנץ פארמעגען. אויף זיינע פיס האָט ער געטראָגען שיד מיט שווערע פאָדעשוועס, און שטיוועלעטען, — אַליץ ניט אויפ'ן רוסישען שטייגער. דער שוואַרצהאַרניגער שכן אין פיטער, האָט עס אַליץ באַטראַכט, אביסעל צוליב רעם ווייל ער האָט ניט געהאט קיין אנדער ארבייט. און ענדליך האָט ער געפרענט, מיט יענעם ניט עדעלען שמייכעל, אין וועלכען עס דריקט זיך אויס אזוי אָפען און אַהן צערעכאַניעס, דאַס פאַרגניגען וואָס א מענש האָט פון א צווייטענס מיסערפאַלג :

— איהר פריט אונטער, האָ ?

און ער האָט געצויגען מיט די אַקסלען.

— זעהר, האָט געענטפערט דער שכן מיט אויסעראַרדענטליכער ברייטוויליקייט. — און מערקט זיך, דאַס איז נאָך אַליץ אין א וואַרימען טאַג, היינט וואָס וואַלט שוין געווען ווען ס'איז א פראַסט ? איך האָב גאָר ניט געדענקט אז ביי אונז איז אזוי קאַלט. האָב זיך אָפגעוויינט.

— איהר קומט געוויס פון אויסלאַנד ?

— יע. פון דער שווייץ.

— פפיו ! וואוהין איהר האָט עס אַנגעשפּאַרט !

דער שוואַרצהאַרניגער האָט א פייה געטאָן און זיך צולאַכט.

עס האָט זיך פאַרבונדען א געשפּרעך. די ברייטוויליקייט פון דעם בלאַנדען יונגען-מאַן אין דעם שווייצאַרישען מאַנטעל צו ענטפּע- רען אויף אַלע פראַגען פון זיין שוואַרצען שכן איז געווען וואַנדערבאַר און נאָר אַהן א חשד, כאַטש פיעלע פראַגען זיינען געשטעלט געווארען אזוי נאַכלעסיג און ניט אמפּלאַין. ענטפּערענדיג, האָט ער צווישען אנדערעם ערקלעהרט, אז ער איז באַמית טאַקע זעהר לאַנג ניט געווען אין רוסלאַנד, איבער פיער יאָהר, אז מען האָט איהם אוועקגעשיקט אין אויסלאַנד צוליב א קראַנקהייט. עפעס צוליב א מאַדנער נערווען- קראַנקהייט. פון דעם סאַרט פאַליגע אדער וויטאווע-מענץ, עפעס אזעל- כע ציטערנישען און טרייסלונגען. אויסהערענדיג איהם האָט דער

פון ארום זיבען און צוואנציג, מיט געקרייזעלטע, כמעט שווארצע האַר, מיט גרויע, קליינינקע נור פייערדיגע אויגען. זיין נאז איז געווען ברייט און צוגעפלאַשקעט, דער פנים א ביינערדיגער, די דינע ליפען האבען אַהן אויפהער זיך צוזאמענגעלעגט אין עפעס אזא מין חוצפה'דיגען שפאַטישען און אפילו בייזען שכייכעל, נור א שטערען האָט ער געהאט א הויכען און שעהיגעבויטען און ער האָט באַשעהנט דעם ניט ערעל ענטוויקעלטען אונטערשטען טהייל פון פנים. דערהויפּט האָט מען גלייך געקענט באַמערקען אין דעם דאָזיגען פנים זיין טויטע בלאַסקייט, וועלכע האָט צוגעגעבען דעם יונגען מאַנ'ס נאַכצער פיזאַ-נאַמיע א דערשלאַגענעם אויסזעהן. ניט קוקענדיג אויפ'ן גענוג שטאַר-קען קערפערדיגעבוי און צוזאמען מיט דעם אויך אויף דאָס ביסעל ליידענשאַפטליכעם ביז וועהטאַג, וועלכע האָט ניט געשטימט מיט דעם פרעכען און גראַבען שמייכעל און מיט זיין שאַרפען זעלבסט-צופריי-דענעם בליק. ער איז געווען ווארים אַנגעטאן אין א ברייטען. שוואר-צען פוטער און ער האָט ביי נאַכט ניט געפרוירען. אין דער צייט ווען זיין שכן האָט געמוזט איבערטראַגען אויף זיין דורכגעפרוירענער פלייצע די גאַנצע זיסקייט פון א פייכטער רוסישער נאוועמבער-נאַכט. צו וועלכער ער איז ווי ס'ווייזט אויס ניט געווען צוגעגרייט. ער האָט געטראַגען זעהר א ברייטען און דיקען ווינטער-מאַנטעל אַהן ארבעל און א גרויסען קאפּוּשאַן, פונקט פון דעם זעלבען סאַרט, וועלכע עס באַנוצען גאַנץ אַפּט ווינטער, די רייזענדע ערגעץ ווייט אין אויס-לאַנד, אין דער שווייץ אדער, צום ביישפּיעל אין צפון-איטאַליען. דינר-ביי ניט רעכענענדיג אפילו אויף אזעלכע פלעצער אויפ'ן וועג, ווי פון עידקוניען ביז פעטערבורג. נאָר וואָס עס האָט געטויגט און אין גאַנ-צען צופרידענעשטעלט אין איטאַליען, האָט זיך ארויסגעוויזען פאַר ניט גאָר פאַסענד אין רוסלאַנד.

דער אייגענטימער פון דעם מאַנטעל מיט'ן קאפּוּשאַן איז אויך געווען א יונגער מאַן אין די יאָהרען פון זעקס און צוואַנציג ביז זיבען און צוואַנציג. אין וואוקס העכער פון מיטעלען, זעהר בלאַנד, געדיכט-האַריג, מיט איינגעפאלענע באַקען, און מיט א לייכטענקער, שפיציגער כמעט אין גאַנצען ווייסער בערדעלע. אויגען האָט ער געהאט גרויסע, בלויע און שאַרפע, אין זיין בליק איז געלעגען עפעס רוהיגעס נור שווע-רעס, עפעס פול מיט מאַרנעם אויסדרוק, דורך וועלכען אנדערע דער-

ערשטער טהייל.

ערשטער קאפיטעל.

אין די לעצטע טעג פון נאוועמבער, אין א ווארימען ווינטער־טאג, ניו א זייגער אין פריהמארגען, איז דער פאסאזשיר־צוג פון דעם פעטערבורג־ווארשאווער אייזענבאהן צוגעקומען מיט זיין גאנצער שנעל־קייט צו פעטערבורג. ס'איז געווען אזוי פייכט און נעבעלדיג אז די ליכט פון טאג האָט זיך דורכגעשפּאַרט מיט גוואלד; אויף צעהן טריט, רעכטס און לינקס פון וועג, האָט מען פון די פענסטער פון וואגאָן, מיט גרויס שווערקייט געקענט עפעס באמערקען. צווישען די פאסאזשיר רען זיינען אויך געווען אזעלכע וואָס קומען צוריק פון אויסלאַנד; נור מעהר פון אלע זיינען געווען איבערפילט די אפטהיילונגען פון דריטען קלאַס, און אלץ מיט מענשען אַרימע און באַשעפטיגטע, וועלכע פאַהרען פון ניט זעהר ווייט. ווי געוועהנליך, זיינען אלע געווען מיד, ביי אלע מען האָט זיך איבער נאַכט דער שלאָף געלעגט שווער אויף די אויגען, אלע האָבען זיך אָנגעפרויען, אלעמענס פנים'ער זיינען געווען בלייד־געלב, עהנליך צום פארב פונ'ם נעבל.

אין איינעם פון די וואגאָנען פון דריטען קלאַס, ביים פענסטער, האָבען אין פריהמאָרגען צוויי פאסאזשירען זיך געפונען איינער אנט־קעגען דעם צווייטען. — ביידע יונגע, ביידע כמעט אַהן באַגאזש, ביידע ניט פראנטיש אנגעטאָן, ביידע פון גענוג אינטערעסאנטען אויסזעהן און ביידע מיט א חשק ענדליך צו פארבינדען איינער מיט'ן צווייטען א געשפרעד. ווען זיי וואָלטען ביידע געוואוסט איינער וועגען צווייטען, מיט וואָס אייגענטליך זיי זיינען אין דער איצטיגער מינוט אינטערעסאנט, וואָלטען זיי געוועהנליך זיך פארוואונדערט, וואָס דער צופאַל האָט אזוי וואונדערליך, זיי אוועקגעזעצט איינער אנטקעגען דעם צווייטען, אין דעם וואגאָן פון דריטען קלאַס, פון דער פעטערבורג־ווארשאווער אייזענבאהן.

איינער פון זיי איז געווען קליין־געוויקסיג, א מאן אין יאהרען

פ. דאסמאיעווסקי

דער אידיאם

« ИДИОТЪ »

ראמאן אין 4 טיילען

איבערזעצט פון
ח. גוטמאן (דער לעבעדיגער)

ערשטער באנד

ארויסגעגעבען פון

Farlag: MAX JANKOVITZ

179 E. Broadway

New York

פ. דאטא'עווסק

דער איד'אט